3. Mahāparinibbānasuttaṃ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တံ

(Discourse on the Great Event of the Passing Away of the Buddha) မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

131. Evaṃ me sutaṃ – ekaṃ samayaṃ bhagavā rājagahe viharati gijjhakūṭe pabbate. Tena kho pana samayena rājā māgadho ajātasattu vedehiputto vajjī abhiyātukāmo hoti. So evamāha – ‘‘ahaṃ hime vajjī evaṃmahiddhike evaṃmahānubhāve ucchecchāmi [ucchejjāmi (syā. pī.), ucchijjāmi (ka.)] vajjī, vināsessāmi vajjī, anayabyasanaṃ āpādessāmi vajjī’’ti [āpādessāmi vajjīti (sabbattha) a. ni. 7.22 passitabbaṃ].
၁၃၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဇ္ဇီ အဘိယာတုကာမော ဟောတိ။ သော ဧဝမာဟ – ‘‘အဟံ ဟိမေ ဝဇ္ဇီ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ဥစ္ဆေစ္ဆာမိ [ဥစ္ဆေဇ္ဇာမိ (သျာ. ပီ.)၊ ဥစ္ဆိဇ္ဇာမိ (က.)] ဝဇ္ဇီ၊ ဝိနာသေဿာမိ ဝဇ္ဇီ၊ အနယဗျသနံ အာပါဒေဿာမိ ဝဇ္ဇီ’’တိ [အာပါဒေဿာမိ ဝဇ္ဇီတိ (သဗ္ဗတ္ထ) အ. နိ. ၇.၂၂ ပဿိတဗ္ဗံ]။
132. Thus have I heard:

At one time the Bhagavā was residing at Rājagaha, on the Gijjhakūta ' hill. During that time the king of Magdha, Ajātasattu, son of Qeen Vedahī, wanted to attack the Vajjī princes, and declared thus: I shall annihilate these Vajjī princes, powerful and mighty as they are. I shall destroy them, bring them to utter rack and ruin.”
၁၃၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်-

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။ ထိုအခါဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို နှိမ်နင်းရန် သွားလိုသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုလျက် ရှိ၏။ ''ငါသည် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော ဤဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို မျိုးပြုတ်အံ့၊ ဖျက်ဆီးအံ့၊ ပျက်စီးပြုန်းတီးစေအံ့''ဟု (ပြောဆိုလျက်ရှိ၏)။

132. Atha kho rājā māgadho ajātasattu vedehiputto vassakāraṃ brāhmaṇaṃ magadhamahāmattaṃ āmantesi – ‘‘ehi tvaṃ, brāhmaṇa, yena bhagavā tenupasaṅkama; upasaṅkamitvā mama vacanena bhagavato pāde sirasā vandāhi, appābādhaṃ appātaṅkaṃ lahuṭṭhānaṃ balaṃ phāsuvihāraṃ puccha – ‘rājā, bhante, māgadho ajātasattu vedehiputto bhagavato pāde sirasā vandati, appābādhaṃ appātaṅkaṃ lahuṭṭhānaṃ balaṃ phāsuvihāraṃ pucchatī’ti. Evañca vadehi – ‘rājā, bhante, māgadho ajātasattu vedehiputto vajjī abhiyātukāmo. So evamāha – ‘‘ahaṃ hime vajjī evaṃmahiddhike evaṃmahānubhāve

ucchecchāmi vajjī, vināsessāmi vajjī, anayabyasanaṃ āpādessāmī’’’ti. Yathā te bhagavā byākaroti, taṃ sādhukaṃ uggahetvā mama āroceyyāsi. Na hi tathāgatā vitathaṃ bhaṇantī’’ti.

၁၃၂. အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဿကာရံ ဗြာဟ္မဏံ မဂဓမဟာမတ္တံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဧဟိ တွံ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမ; ဥပသင်္ကမိတွာ မမ ဝစနေန ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒာဟိ၊ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆ – ‘ရာဇာ၊ ဘန္တေ၊ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတိ၊ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတီ’တိ။ ဧဝဉ္စ ဝဒေဟိ – ‘ရာဇာ၊ ဘန္တေ၊ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဇ္ဇီ အဘိယာတုကာမော။ သော ဧဝမာဟ – ‘‘အဟံ ဟိမေ ဝဇ္ဇီ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ဥစ္ဆေစ္ဆာမိ ဝဇ္ဇီ၊ ဝိနာသေဿာမိ ဝဇ္ဇီ၊ အနယဗျသနံ အာပါဒေဿာမီ’’’တိ။ ယထာ တေ ဘဂဝါ ဗျာကရောတိ၊ တံ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ မမ အာရောစေယျာသိ။ န ဟိ တထာဂတာ ဝိတထံ ဘဏန္တီ’’တိ။

132. Then King Ajātasattu of Magadha, son of Qeen Vedehī, called to him the Chief Minister of Magadha, the brahmin Vassakāra, and said to him:

"Come, brahmin, go to the Bhagavā, and pay homage at his feet, carrying my words. Enquire whether the Bhagavā is free from illness and affliction, whether he is enjoying bodily vigour, strength,
ease and comfort. Say to the Bhagavā “Venerable Sir, King Ajātasattu of Magadha, son of Qeen Vedehī, pays homage at your feet. He enquires by me whether the Bhagavā is free from illness and affliction, whether he is enjoying bodily vigour, strength, ease and comfort". And say thus to him, "He wishes to attack the Vajjī princes and has declared that he will annihilate the Vajjī princes, powerful and mighty as they are, and that he will destroy them and bring them to utter rack and ruin.' And carefully nothing what the Bhagavā says, repeat to me his remarks. The Tathāgatas never speak what is untrue.”

၁၃၂။ ထိုအခါ ဝေဒေဟီ မိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် မဂဓတိုင်း အမတ်ကြီးဖြစ်သော ဝဿကာရပုဏ္ဏားကို ခေါ်၍ မိန့်ဆို၏။

''ပုဏ္ဏား လာလေလော့၊ သင်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ၏စကားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်ရှိခိုးလေလော့၊ အနာကင်းကြောင်း ရောဂါကင်းကြောင်း ကျန်းမာကြောင်းသန်စွမ်းကြောင်း ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းများကို မေးလေလော့၊ 'အသျှင်ဘုရား ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်ရှိခိုးလိုက်ပါ ၏၊ အနာကင်းကြောင်း ရောဂါကင်းကြောင်း ကျန်းမာကြောင်း သန်စွမ်းကြောင်း ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းများကို မေးလိုက်ပါ၏'ဟု လျှောက်လေလော့၊ ထို့ပြင် 'အသျှင်ဘုရား ဝေဒေဟီ မိဖုရား၏ သားမဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို နှိမ်နင်းရန် သွားလိုသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ထုတ်ဖော်ပြောဆိုလျက် ရှိ၏၊ ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော ဤဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို မျိုး

ဖြုတ် အံ့၊ ဖျက်ဆီးအံ့၊ ပျက်စီးပြုန်းတီးစေအံ့ဟု ပြောဆိုလျက် ရှိ၏' ဟူ၍ ဤသို့လည်း လျှောက်ထား လေလော့၊ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူသည့်အတိုင်း ကောင်းစွာ မှတ်သား၍ ငါ့အား ပြန်ကြား လော့၊ မြတ်စွာဘုရားတို့ မည်သည် ချွတ်ယွင်းသော စကားကို မမိန့်ကြားကုန်''ဟု (မိန့်ဆို၏)။

Vassakārabrāhmaṇo ဝဿကာရဗြာဟ္မဏော

133. ‘‘Evaṃ, bho’’ti kho vassakāro brāhmaṇo magadhamahāmatto rañño māgadhassa ajātasattussa vedehiputtassa paṭissutvā bhaddāni bhaddāni yānāni yojetvā bhaddaṃ bhaddaṃ yānaṃ abhiruhitvā bhaddehi bhaddehi yānehi rājagahamhā niyyāsi, yena gijjhakūṭo pabbato tena pāyāsi. Yāvatikā yānassa bhūmi, yānena gantvā, yānā paccorohitvā pattikova yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavatā saddhiṃ sammodi. Sammodanīyaṃ kathaṃ sāraṇīyaṃ vītisāretvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinno kho vassakāro brāhmaṇo magadhamahāmatto bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘rājā, bho gotama, māgadho ajātasattu vedehiputto bhoto gotamassa pāde sirasā vandati, appābādhaṃ appātaṅkaṃ lahuṭṭhānaṃ balaṃ phāsuvihāraṃ pucchati. Rājā [evañca vadeti rājā (ka.)], bho gotama, māgadho ajātasattu vedehiputto vajjī abhiyātukāmo. So evamāha – ‘ahaṃ hime vajjī evaṃmahiddhike evaṃmahānubhāve ucchecchāmi vajjī, vināsessāmi vajjī, anayabyasanaṃ āpādessāmī’’’ti.
၁၃၃. ‘‘ဧဝံ၊ ဘော’’တိ ခေါ ဝဿကာရော ဗြာဟ္မဏော မဂဓမဟာမတ္တော ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တဿ ပဋိဿုတွာ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ ယောဇေတွာ ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ အဘိရုဟိတွာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ရာဇဂဟမှာ နိယျာသိ၊ ယေန ဂိဇ္ဈကူဋော ပဗ္ဗတော တေန ပါယာသိ။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ၊ ယာနေန ဂန္တွာ၊ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကောဝ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဝဿကာရော ဗြာဟ္မဏော မဂဓမဟာမတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ရာဇာ၊ ဘော ဂေါတမ၊ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘောတော ဂေါတမဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတိ၊ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတိ။ ရာဇာ [ဧဝဉ္စ ဝဒေတိ ရာဇာ (က.)]၊ ဘော ဂေါတမ၊ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဇ္ဇီ အဘိယာတုကာမော။ သော ဧဝမာဟ – ‘အဟံ ဟိမေ ဝဇ္ဇီ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ဥစ္ဆေစ္ဆာမိ ဝဇ္ဇီ၊ ဝိနာသေဿာမိ ဝဇ္ဇီ၊ အနယဗျသနံ အာပါဒေဿာမီ’’’တိ။
133. The brahmin Vassakāra, Chief Minister of Magadha, said "Very well, Your Majesty,” in assent to King Ajātasattu of Magadha, son of Qeen Vedehī. And he had excellent and elegant carriages harnessed, and mounting and excellent carriage, left Rājagaha for the Gijjhakūta hill, accompanied by other excellent carriges, after proceeding as far as the carriage might properly

go, he dismounted from the carriage, and approached the Bhagavā on foot. After offering courteous greetings to the Bhagavā and having said memorable words of felicitation, the Chief Minister, the brahmin Vassakāra, seated himself on one side, and thus addressed the Bhagavā:

"Venerable Gotama, King Ajātasattu of Magadha, son of Qeen Vedehī, pays homage at your feet. He enguires after (the state of) your health, your vigour, strength, ease and comfort. He wishes to

attack the Vajjī princes, and has declared that he will annihilate them, powerful and mighty as they are, and that he will destroy them and bring them to utter rack and ruin.'

၁၃၃။ ''အရှင်မင်းကြီး ကောင်းပါပြီ''ဟု မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးဖြစ်သော ဝဿကာရပုဏ္ဏားသည်ဝေဒေဟီ မိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သောယာဉ်တို့ကို ကစေ၍ ကောင်းသော ယာဉ်ထက်သို့ တက်စီးလျက် ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သောယာဉ်တို့နှင့်တကွ ရာဇ ဂြိုဟ်ပြည်မှ ထွက်၍ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ဆီသို့ သွား၏။ ယာဉ်ဖြင့် သွားသင့်သမျှအရပ်ကို ယာဉ်ဖြင့်သွား၍ ယာဉ်မှ သက်ပြီးသော် ခြေကျင်သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်လျက်မြတ်စွာဘုရားနှင့် အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ်စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင် ပြီးသော် မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးဖြစ်သော ဝဿကာရပုဏ္ဏားသည်မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏။

''အသျှင်ဂေါတမ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် အသျှင်ဂေါတမ၏ခြေတော်တို့ ကို ဦးခိုက်ရှိခိုးလိုက်ပါ၏၊ အနာကင်းကြောင်း ရောဂါကင်းကြောင်း ကျန်းမာကြောင်းသန်စွမ်းကြောင်း ချမ်းသာ စွာ နေရကြောင်းများကို မေးလိုက်ပါ၏၊ အသျှင်ဂေါတမ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ် မင်းသည် ဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို နှိမ်နင်းရန် သွားလိုသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ထုတ်ဖော်ပြောဆိုလျက် ရှိပါ၏၊ 'ငါသည် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော ဤဝဇ္ဇီမင်းတို့ကိုမျိုး ပြုတ်အံ့၊ ဖျက်ဆီးအံ့၊ ပျက်စီးပြုန်းတီးစေအံ့'ဟု ပြောဆို လျက် ရှိပါသည်'' ဟူ၍ (လျှောက်၏)။

Rājaaparihāniyadhammā ရာဇအပရိဟာနိယဓမ္မာ

Seven Factors of Non-Decline of King and Princes မင်းတို့၏ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါး

134. Tena kho pana samayena āyasmā ānando bhagavato piṭṭhito ṭhito hoti bhagavantaṃ bījayamāno [vījayamāno (sī.), vījiyamāno (syā.)]. Atha kho bhagavā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ''kinti te, ānanda, sutaṃ, 'vajjī abhiṇhaṃ sannipātā sannipātabahulā'ti? ''Sutaṃ metaṃ, bhante – 'vajjī abhiṇhaṃ sannipātā sannipātabahulā''ti. ''Yāvakīvañca, ānanda, vajjī abhiṇhaṃ sannipātā sannipātabahulā bhavissanti, vuddhiyeva, ānanda, vajjīnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

“Kinti te, ānanda, sutaṃ , ‘vajjī samaggā sannipatanti, samaggā vuṭṭhahanti, samaggā vajjikaraṇīyāni karontī’ti? “Sutaṃ metaṃ, bhante – ‘vajjī samaggā sannipatanti, samaggā vuṭṭhahanti, samaggā vajjikaraṇīyāni karontī”ti. “Yāvakīvañca, ānanda, vajjī samaggā sannipatissanti, samaggā vuṭṭhahissanti, samaggā vajjikaraṇīyāni karissanti, vuddhiyeva, ānanda, vajjīnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

“Kinti te, ānanda, sutaṃ, ‘vajjī apaññattaṃ na paññapenti, paññattaṃ na samucchindanti, yathāpaññatte porāṇe vajjidhamme samādāya vattantī’”ti? “Sutaṃ metaṃ, bhante – ‘vajjī apaññattaṃ na paññapenti, paññattaṃ na samucchindanti, yathāpaññatte porāṇe vajjidhamme samādāya vattantī’”ti. “Yāvakīvañca, ānanda, “vajjī apaññattaṃ na paññapessanti, paññattaṃ na samucchindissanti, yathāpaññatte porāṇe vajjidhamme samādāya vattissanti, vuddhiyeva, ānanda, vajjīnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

“Kinti te, ānanda, sutaṃ, ‘vajjī ye te vajjīnaṃ vajjimahallakā, te sakkaronti garuṃ karonti [garukaronti (sī. syā. pī.)] mānenti pūjenti, tesañca sotabbaṃ maññantī’”ti? “Sutaṃ metaṃ, bhante – ‘vajjī ye te vajjīnaṃ vajjimahallakā, te sakkaronti garuṃ karonti mānenti pūjenti, tesañca sotabbaṃ maññantī’”ti. “Yāvakīvañca, ānanda, vajjī ye te vajjīnaṃ vajjimahallakā , te sakkarissanti garuṃ karissanti mānessanti pūjessanti, tesañca sotabbaṃ maññissanti, vuddhiyeva, ānanda, vajjīnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

“Kinti te, ānanda, sutaṃ, ‘vajjī yā tā kulitthiyo kulakumāriyo, tā na okkassa pasayha vāsentī’”ti? “Sutaṃ metaṃ, bhante – ‘vajjī yā tā kulitthiyo kulakumāriyo tā na okkassa pasayha vāsentī’”ti. “Yāvakīvañca, ānanda, vajjī yā tā kulitthiyo kulakumāriyo, tā na okkassa pasayha vāsessanti, vuddhiyeva, ānanda, vajjīnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

“Kinti te, ānanda, sutaṃ, ‘vajjī yāni tāni

Vajjīnaṃ vajjicetiyāni abbhantarāni ceva bāhirāni ca, tāni sakkaronti garuṃ karonti mānenti pūjenti, tesañca dinnapubbaṃ katapubbaṃ dhammikaṃ baliṃ no parihāpentī’”ti? “Sutaṃ metaṃ, bhante – ‘vajjī yāni tāni vajjīnaṃ vajjicetiyāni abbhantarāni ceva bāhirāni ca, tāni sakkaronti garuṃ karonti mānenti pūjenti tesañca dinnapubbaṃ katapubbaṃ dhammikaṃ

baliṃ no parihāpentī’’’ti. ‘‘Yāvakīvañca, ānanda, vajjī yāni tāni vajjīnaṃ vajjicetiyāni abbhantarāni ceva bāhirāni ca, tāni sakkarissanti garuṃ karissanti mānessanti pūjessanti, tesañca dinnapubbaṃ katapubbaṃ dhammikaṃ baliṃ no parihāpessanti, vuddhiyeva, ānanda, vajjīnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Kinti te, ānanda, sutaṃ, ‘vajjīnaṃ arahantesu dhammikā rakkhāvaraṇagutti susaṃvihitā, kinti anāgatā ca arahanto vijitaṃ āgaccheyyuṃ, āgatā ca arahanto vijite phāsu vihareyyu’’’nti? ‘‘Sutaṃ metaṃ, bhante ‘vajjīnaṃ arahantesu dhammikā rakkhāvaraṇagutti susaṃvihitā kinti anāgatā ca arahanto vijitaṃ āgaccheyyuṃ, āgatā ca arahanto vijite phāsu vihareyyu’’’nti. ‘‘Yāvakīvañca, ānanda, vajjīnaṃ arahantesu dhammikā rakkhāvaraṇagutti susaṃvihitā bhavissati, kinti anāgatā ca arahanto vijitaṃ āgaccheyyuṃ, āgatā ca arahanto vijite phāsu vihareyyunti. Vuddhiyeva, ānanda, vajjīnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihānī’’ti.
၁၃၄. တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပိဋ္ဌိတော ဌိတော ဟောတိ ဘဂဝန္တံ ဗီဇယမာနော [ဝီဇယမာနော (သီ.)၊ ဝီဇိယမာနော (သျာ.)]။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘ကိန္တိ တေ၊ အာနန္ဒ၊ သုတံ၊ ‘ဝဇ္ဇီ အဘိဏှံ သန္နိပါတာ သန္နိပါတဗဟုလာ’တိ? ‘‘သုတံ မေတံ၊ ဘန္တေ – ‘ဝဇ္ဇီ အဘိဏှံ သန္နိပါတာ သန္နိပါတဗဟုလာ’’တိ။ ‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ အာနန္ဒ၊ ဝဇ္ဇီ အဘိဏှံ သန္နိပါတာ သန္နိပါတဗဟုလာ ဘဝိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ အာနန္ဒ၊ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ကိန္တိ တေ၊ အာနန္ဒ၊ သုတံ ၊ ‘ဝဇ္ဇီ သမဂ္ဂါ သန္နိပတန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇိကရဏီယာနိ ကရောန္တီ’တိ? ‘‘သုတံ မေတံ၊ ဘန္တေ – ‘ဝဇ္ဇီ သမဂ္ဂါ သန္နိပတန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇိကရဏီယာနိ ကရောန္တီ’’တိ။ ‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ အာနန္ဒ၊ ဝဇ္ဇီ သမဂ္ဂါ သန္နိပတိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇိကရဏီယာနိ ကရိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ အာနန္ဒ၊ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ကိန္တိ တေ၊ အာနန္ဒ၊ သုတံ၊ ‘ဝဇ္ဇီ အပညတ္တံ န ပညပေန္တိ၊ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္ဒန္တိ၊ ယထာပညတ္တေ ပေါရာဏေ ဝဇ္ဇိဓမ္မေ သမာဒာယ ဝတ္တန္တီ’’’တိ? ‘‘သုတံ မေတံ၊ ဘန္တေ – ‘ဝဇ္ဇီ အပညတ္တံ န ပညပေန္တိ၊ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္ဒန္တိ၊ ယထာပညတ္တေ ပေါရာဏေ ဝဇ္ဇိဓမ္မေ သမာဒာယ ဝတ္တန္တီ’’’တိ။ ‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ အာနန္ဒ၊ ‘‘ဝဇ္ဇီ အပညတ္တံ န ပညပေဿန္တိ၊ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္ဒိဿန္တိ၊ ယထာပညတ္တေ ပေါရာဏေ ဝဇ္ဇိဓမ္မေ သမာဒာယ ဝတ္တိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ အာနန္ဒ၊ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ကိန္တိ တေ၊ အာနန္ဒ၊ သုတံ၊ ‘ဝဇ္ဇီ ယေ တေ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိမဟလ္လကာ၊ တေ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ [ဂရုကရောန္တိ (သီ. သျာ. ပီ.)] မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ၊ တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညန္တီ’’’တိ? ‘‘သုတံ မေတံ၊ ဘန္တေ – ‘ဝဇ္ဇီ ယေ တေ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိမဟလ္လကာ၊ တေ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ၊ တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညန္တီ’’’တိ။ ‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊

အာနန္ဒ၊ ဝဇ္ဇီ ယေ တေ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိမဟလ္လကာ ၊ တေ သက္ကရိဿန္တိ ဂရုံ ကရိဿန္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ၊ တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ အာနန္ဒ၊ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ကိန္တိ တေ၊ အာနန္ဒ၊ သုတံ၊ ‘ဝဇ္ဇီ ယာ တာ ကုလိတ္ထိယော ကုလကုမာရိယော၊ တာ န ဩက္ကဿ ပသယှ ဝါသေန္တီ’’’တိ? ‘‘သုတံ မေတံ၊ ဘန္တေ – ‘ဝဇ္ဇီ ယာ တာ ကုလိတ္ထိယော ကုလကုမာရိယော တာ န ဩက္ကဿ ပသယှ ဝါသေန္တီ’’’တိ။ ‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ အာနန္ဒ၊ ဝဇ္ဇီ ယာ တာ ကုလိတ္ထိယော ကုလကုမာရိယော၊ တာ န ဩက္ကဿ ပသယှ ဝါသေဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ အာနန္ဒ၊ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ကိန္တိ တေ၊ အာနန္ဒ၊ သုတံ၊ ‘ဝဇ္ဇီ ယာနိ တာနိ

ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ အဗ္ဘန္တရာနိ စေဝ ဗာဟိရာနိ စ၊ တာနိ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ၊ တေသဉ္စ ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ ဗလိံ နော ပရိဟာပေန္တီ’’’တိ? ‘‘သုတံ မေတံ၊ ဘန္တေ – ‘ဝဇ္ဇီ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ အဗ္ဘန္တရာနိ စေဝ ဗာဟိရာနိ စ၊ တာနိ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ တေသဉ္စ ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ ဗလိံ နော ပရိဟာပေန္တီ’’’တိ။ ‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ အာနန္ဒ၊ ဝဇ္ဇီ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ အဗ္ဘန္တရာနိ စေဝ ဗာဟိရာနိ စ၊ တာနိ သက္ကရိဿန္တိ ဂရုံ ကရိဿန္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ၊ တေသဉ္စ ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ ဗလိံ နော ပရိဟာပေဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ အာနန္ဒ၊ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ကိန္တိ တေ၊ အာနန္ဒ၊ သုတံ၊ ‘ဝဇ္ဇီနံ အရဟန္တေသု ဓမ္မိကာ ရက္ခါဝရဏဂုတ္တိ သုသံဝိဟိတာ၊ ကိန္တိ အနာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတံ အာဂစ္ဆေယျုံ၊ အာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတေ ဖာသု ဝိဟရေယျု’’’န္တိ? ‘‘သုတံ မေတံ၊ ဘန္တေ ‘ဝဇ္ဇီနံ အရဟန္တေသု ဓမ္မိကာ ရက္ခါဝရဏဂုတ္တိ သုသံဝိဟိတာ ကိန္တိ အနာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတံ အာဂစ္ဆေယျုံ၊ အာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတေ ဖာသု ဝိဟရေယျု’’’န္တိ။ ‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ အာနန္ဒ၊ ဝဇ္ဇီနံ အရဟန္တေသု ဓမ္မိကာ ရက္ခါဝရဏဂုတ္တိ သုသံဝိဟိတာ ဘဝိဿတိ၊ ကိန္တိ အနာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတံ အာဂစ္ဆေယျုံ၊ အာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတေ ဖာသု ဝိဟရေယျုန္တိ။ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ အာနန္ဒ၊ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနီ’’တိ။

134. At that time the Venerable Ānanda was at the back of the Bhagavā, fanning him.

The Bhagavā said to the Venerable Ānanda:

Ānanda, do the Vajjī princes meet in assembly frequently? Do they have meetings many times? What have you heard?

"Venerable Sir, I have heard that the Vajjī princes meet in assembly frequently, and that they have meetings many times.

Ānanda, so long as the Vajjī princes assemble frequently and have many meetings, the furtherance of their welfare and prosperity is to be expected, not their decline. (1)

Ānanda, do the Vajjī princes assemble in harmony and unity and do they leave the assemblies in harmony and unity? And do they carry out the affairs of the Vajjī country in hamony and unity? What have you heard?

"Venerable Sir, I have heard that the Vajjī princes assemble in harmony and unity, that they leave the assemblies in harmony and unity, and that they carry out the affairs of the Vajjī country in harmony and unity."

Ānanda, so long as the Vajjī princes assemble and disperse in harmony and unity,and carry out in harmony and unity the affairs of the Vajjī country, the furtherance of their welfare and prosperity is to be expected, not their decline. (2)

Ananda, do the Vajjī princes refrain from ordaining what has not been ordained before, and do they refrain from abolishing what has been ordained before, and do they act in conformity with the ancient, established Vajjī practices, customs and institutions? What have you heard?

"Venerable Sir, I have heard that the Vaijjī princes refrain from ordaining what has not been ordained before, that they refrain from abolishing what has been ordained before, and that they act in conformity with the ancient, established Vajjī practices, customs and institutions."

Ānanda, so long as the Vajjī princes refrain from ordaining what has not been ordained before, refrain from abolishing what has been ordained before, and act in conformity with the ancient, established Vajjī practices, customs and institutions, the furtherance of their welfare and prosperity is to be expected, not their decline. (3)

Ānanda, do the Vajjī princes treat their elders with respect, esteem, veneration and reverence, and do they consider that those elders ought to be listened to? What have you heard?

"Venerable Sir, I have heard that the Vajjī princes treat their elders with respect, esteem, veneration and reverence, and consider that those elders ought to be listened to."

Ānanda, so long as the Vajjī princes treat their elders with respect, esteem, veneration and reverence, and consider that those elders ought to be listened to, the furtherance of their welfare and prosperity is to be expected, not their decline. (4)

Ānanda, do the Vaijjī princes refrain from forcibly abducting women and maidens and detaining them? What have you heard?

"Venerable Sir, I have heard that the Vajjī princes refrain from forcibly abducting women and maidens and detaining them. "

Ānanda, so long as the Vajjī princes refrain from forcibly abducting women and maidens and detaining them, the furtherance of their welfare and prosperity is to be expected, not their decline.(5)

Ānanda, do the Vajjī princes show respect, esteem, veneration and reverence towards their shrines, within and without the city, and do they cause appropriate offerings and oblations to be made to those shrines as formerly, without neglect or omission? What have you heard?

"Venerable Sīr, I have heard that the Vajjī princes show respect, esteem, veneration and reverence towards their shrines, within and without the city, and that they cause appropriate offerings and oblations to be made to those shrines as formerly, without neglect or omission. "

Ānanda, so long as the Vajjī princes show respect, esteem, veneration and reverence towards their shrines, within and without the city, and cause appropriate offerings and oblations to be made to those shrines as formerly, without neglect or omission, the furtherance of their welfare and prosperity is to be expected, not their decline. (6)

Ānanda, do the Vajjī princes take appropriate measures to afford proper care, protection and security to the arahats so thatthose arahats who have not yet come to the Vajjī country may come, and so that those who have already come may live in the Vajjī country in ease and comfort? What have you heard?

"Venerable Sir, I have heard that the Vajjī princes take appropriate measures to afford proper care, protection and security to the arahats so that those arahats who have not yet come to the Vajjī country may come, and so that those who have alredy come may live in the Vajjī in country ease and comfort.''

Ānanda, so long as the Vajjī princes take appropriate measures to afford proper care, protection and security to the arahats so that those arahats who have not yet come to the Vajjī country may come, and so that those who have alredy come may live in the Vajjī in country ease and comfort, the furtherance of their welfare and prosperity is to be expected, not their decline. (7)

၁၃၄။ ထိုစဉ်အခါ၌ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားကို ယပ်ခပ်လျက် မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်၌တည်ရှိနေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အနန္ဒာကို မိန့်တော်မူ၏။

''အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် မကြာ မကြာ စည်းဝေးကုန်၏လော၊ အကြိမ်များစွာ စည်းဝေးကုန်၏ လော၊ သင် အဘယ်သို့ ကြားရသနည်း''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ''ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် မကြာ မကြာ စည်းဝေးကုန်၏၊ အကြိမ်များစွာ စည်းဝေးကုန်၏''ဟုအကျွန်ုပ် ကြားရပါသည်ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် မကြာ မကြာ စည်းဝေးလျက် အကြိမ်များစွာ စည်းဝေးနေကြသမျှကာလပတ်လုံး ဝဇ္ဇီ မင်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၁)

''အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အညီအညွတ် စည်းဝေးကုန်၏လော၊ အညီအညွတ် အစည်းအဝေးမှထကုန်၏လော၊ ဝဇ္ဇီတိုင်းရေးကိစ္စတို့ကို အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်ကုန်၏လော၊ သင် အဘယ်သို့ ကြားရသနည်း''ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ''ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အညီအညွတ် စည်းဝေးကုန်၏၊ အညီအညွတ် အစည်းအဝေးမှ ထကုန်၏၊ ဝဇ္ဇီ တိုင်းရေးကိစ္စတို့ကို အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်ကုန်၏''ဟု အကျွန်ုပ်ကြားရပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အညီအညွတ် စည်းဝေးလျက် အညီအညွတ် အစည်းအဝေးမှ ထလျက်ဝဇ္ဇီတိုင်းရေး ကိစ္စတို့ကို အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၂)

''အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် မပညတ်ခဲ့သော အရာကို မပညတ်ဘဲ ရှိကုန်၏လော၊ ပညတ်ပြီးသောအရာကို မ ပယ်ဖျက်ဘဲ ရှိကုန်၏လော၊ ပညတ်ထားသမျှသော ရှေးဟောင်း ဝဇ္ဇီကျင့်ထုံးတို့ကို လိုက်နာ၍ကျင့်ကုန်၏လော၊ သင် အဘယ်သို့ ကြားရသနည်း''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ''ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် မပညတ်ခဲ့သော အရာကို မပညတ်ကုန်၊ ပညတ်ပြီးသောအရာကိုမပယ်ဖျက် ကုန်၊ ပညတ်ထားသမျှသော ရှေးဟောင်းဝဇ္ဇီကျင့်ထုံးတို့ကို လိုက်နာ၍ ကျင့်ကုန်၏ ''ဟုအကျွန်ုပ် ကြားရပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် မပညတ်ခဲ့သော အရာကို မပညတ်ဘဲ ပညတ်ပြီးသော အရာကို မပယ်ဖျက်ဘဲ ပညတ်ထားသမျှသော ရှေးဟောင်း ဝဇ္ဇီကျင့်ထုံးတို့ကို လိုက်နာ၍ ကျင့်နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံးဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၃)

''အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အသက်ကြီးသော ဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို အရိုအသေပြုကုန်၏လော၊ အလေးပြုကုန်၏လော၊ မြတ်နိုးကုန်၏လော၊ ပူဇော်ကုန်၏လော၊ ထိုအသက်ကြီးသူတို့၏ စကားကိုလည်းနာယူသင့် သည်ဟု ထင်မှတ်ကုန်၏လော၊ သင် အဘယ်သို့ ကြားရသနည်း''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

--

အသျှင်ဘုရား ''ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အသက်ကြီးသော ဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို အရိုအသေပြုကုန်၏၊ အလေးပြုကုန်၏၊ မြတ်နိုးကုန်၏၊ ပူဇော်ကုန်၏၊ ထိုအသက်ကြီးသူတို့၏ စကားကိုလည်း နာယူသင့်သည်ဟု ထင်မှတ်ကုန်၏''ဟု အကျွန်ုပ် ကြားရပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အသက်ကြီးသော ဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို အရိုအသေပြုလျက် အလေးပြုလျက်မြတ်နိုးလျက် ပူဇော်လျက် ထိုအသက်ကြီးသူတို့၏ စကားကိုလည်း နာယူသင့်သည်ဟု ထင်မှတ်၍နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၄)

''အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အမျိုးသမီးကြီး အမျိုးသမီးငယ်တို့ကို အတင်းဆွဲငင်၍ အနိုင်အထက်မသိမ်းပိုက်ဘဲ ရှိကုန်၏လော၊ သင် အဘယ်သို့ ကြားရသနည်း''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ''ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အမျိုးသမီးကြီး အမျိုးသမီးငယ်တို့ကို အတင်းဆွဲငင်၍ အနိုင် အထက်မသိမ်းပိုက်ကုန်''ဟု အကျွန်ုပ် ကြားရပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အမျိုးသမီးကြီး အမျိုးသမီးငယ်တို့ကို အတင်းဆွဲငင်၍ အနိုင်အထက်မသိမ်းပိုက်ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၅)

အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည်မြို့တွင်းမြို့ပြင်ရှိ ဝဇ္ဇီမင်းတို့၏ နတ်ကွန်း (စေတီ) တို့ကို အရိုအသေပြုကုန်၏လော၊ အလေးပြုကုန်၏လော၊ မြတ်နိုးကုန်၏လော၊ ပူဇော်ကုန်၏လော၊ ထိုနတ်ကွန်းတို့အားလည်း ရှေးကပေးလှူမြဲပြုမြဲဖြစ်သော တရားနှင့်လျော်သော ဗလိနတ်စာကို မဆုတ်ယုတ်စေဘဲ ရှိကုန်၏လော၊ သင် အဘယ်သို့ ကြားရသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ''ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည်မြို့တွင်းမြို့ပြင်ရှိ ဝဇ္ဇီမင်းတို့၏ နတ်ကွန်း (စေတီ) တို့ကို အရိုအသေပြု ကုန်၏၊ အလေးပြုကုန်၏၊ မြတ်နိုးကုန်၏၊ ပူဇော်ကုန်၏၊ ထိုနတ်ကွန်းတို့အားလည်း ရှေးကပေးလှူမြဲ ပြုမြဲဖြစ်သော တရားနှင့်လျော်သော ဗလိနတ်စာကို မဆုတ်ယုတ်စေကုန်''ဟု အကျွန်ုပ် ကြားရပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည်မြို့တွင်းမြို့ပြင်ရှိ ဝဇ္ဇီမင်းတို့၏ နတ်ကွန်း (စေတီ) တို့ကို အရိုအသေပြုလျက် အလေးပြုလျက် မြတ်နိုးလျက် ပူဇော်လျက် ထိုနတ်ကွန်းတို့အားလည်း ရှေးက ပေးလှူမြဲ ပြုမြဲဖြစ်သော တရားနှင့်လျော်သော ဗလိနတ်စာကို မဆုတ်ယုတ်စေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၆)

''အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီတိုင်းသို့ မကြွလာသေးသော ရဟန္တာတို့သည် ကြွလာခြင်းငှါ၊ ကြွရောက်လာပြီးသောရဟန္တာ တို့သည်လည်း ဝဇ္ဇီတိုင်း၌ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းငှါ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် ရဟန္တာတို့အား တရားနှင့်အညီ စောင့်ရှောက် ကာကွယ်လျက် လုံခြုံစေမှုကို ကောင်းစွာ စီမံပေးကုန်၏လော၊ သင်အဘယ်သို့ ကြားရ သနည်း''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ''ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် မကြွလာသေးသော ရဟန္တာတို့သည် ကြွလာခြင်းငှါ၊ ကြွရောက်လာပြီးသော ရဟန္တာတို့သည်လည်း ဝဇ္ဇီတိုင်း၌ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းငှါ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် ရဟန္တာတို့အားတရားနှင့်အညီ စောင့်ရှောက်ကာကွယ်လျက် လုံခြုံမှုကို ကောင်းစွာ စီမံပေးကုန်၏''ဟု အကျွန်ုပ် ကြားရပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီတိုင်းသို့ မကြွလာသေးသော ရဟန္တာတို့သည် ကြွလာခြင်းငှါ၊ ကြွရောက်လာပြီးသောရဟန္တာ တို့သည်လည်း ဝဇ္ဇီတိုင်း၌ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းငှါ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် ရဟန္တာတို့အား တရားနှင့်အညီ စောင့်ရှောက် ကာကွယ်လျက် လုံခြုံမှုကို ကောင်းစွာ စီမံပေးနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၇)

135. Atha kho bhagavā vassakāraṃ brāhmaṇaṃ magadhamahāmattaṃ āmantesi – ‘‘ekamidāhaṃ, brāhmaṇa, samayaṃ vesāliyaṃ viharāmi sārandade [sānandare (ka.)] cetiye. Tatrāhaṃ vajjīnaṃ ime satta aparihāniye dhamme desesiṃ. Yāvakīvañca, brāhmaṇa, ime satta aparihāniyā dhammā vajjīsu ṭhassanti, imesu ca sattasu aparihāniyesu dhammesu vajjī sandississanti, vuddhiyeva, brāhmaṇa, vajjīnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihānī’’ti.

Evaṃ vutte, vassakāro brāhmaṇo magadhamahāmatto bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘ekamekenapi, bho gotama, aparihāniyena dhammena samannāgatānaṃ vajjīnaṃ vuddhiyeva pāṭikaṅkhā, no parihāni . Ko pana vādo sattahi aparihāniyehi dhammehi. Akaraṇīyāva

[akaraṇīyā ca (syā. ka.)], bho gotama, vajjī [vajjīnaṃ (ka.)] raññā māgadhena ajātasattunā vedehiputtena yadidaṃ yuddhassa, aññatra upalāpanāya aññatra mithubhedā. Handa ca dāni mayaṃ, bho gotama, gacchāma , bahukiccā mayaṃ bahukaraṇīyā’’ti. ‘‘Yassadāni tvaṃ, brāhmaṇa, kālaṃ maññasī’’ti. Atha kho vassakāro brāhmaṇo magadhamahāmatto bhagavato bhāsitaṃ abhinanditvā anumoditvā uṭṭhāyāsanā pakkāmi.

၁၃၅. အထ ခေါ ဘဂဝါ ဝဿကာရံ ဗြာဟ္မဏံ မဂဓမဟာမတ္တံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဧကမိဒါဟံ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ သမယံ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ သာရန္ဒဒေ [သာနန္ဒရေ (က.)] စေတိယေ။ တတြာဟံ ဝဇ္ဇီနံ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေသိံ။ ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဝဇ္ဇီသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဝဇ္ဇီ သန္ဒိဿိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနီ’’တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ၊ ဝဿကာရော ဗြာဟ္မဏော မဂဓမဟာမတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဧကမေကေနပိ၊ ဘော ဂေါတမ၊ အပရိဟာနိယေန ဓမ္မေန သမန္နာဂတာနံ ဝဇ္ဇီနံ ဝုဒ္ဓိယေဝ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ ။ ကော ပန ဝါဒော သတ္တဟိ အပရိဟာနိယေဟိ ဓမ္မေဟိ။ အကရဏီယာဝ [အကရဏီယာ စ (သျာ. က.)]၊ ဘော ဂေါတမ၊ ဝဇ္ဇီ [ဝဇ္ဇီနံ (က.)] ရညာ မာဂဓေန အဇာတသတ္တုနာ ဝေဒေဟိပုတ္တေန ယဒိဒံ ယုဒ္ဓဿ၊ အညတြ ဥပလာပနာယ အညတြ မိထုဘေဒါ။ ဟန္ဒ စ ဒါနိ မယံ၊ ဘော ဂေါတမ၊ ဂစ္ဆာမ ၊ ဗဟုကိစ္စာ မယံ ဗဟုကရဏီယာ’’တိ။ ‘‘ယဿဒါနိ တွံ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ကာလံ မညသီ’’တိ။ အထ ခေါ ဝဿကာရော ဗြာဟ္မဏော မဂဓမဟာမတ္တော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

135. Then, the Bhagavā said to the brahmin Vassakāra, Chief Minister of Magadha:

Brahmin, at one time I was staying at the shrine called Sārandada in Vesālī. At that time I taught the Vajjī princes these seven aparihāniya factors of Non-Decline.

Brahmin, so long as these seven factors of Non-Decline endure among the Vajjī princes, and so long as the Vajjī princes observe and apply these seven factors thoroughly,the furtherance of their prosperity is to be expected, not their decline.

Then the brahmin Vassakāra, Chief Minister of Magadha, replied thus to the Bhagavā:

“Venerable Gotama, if the Vajjī princes are endowed with even a single one of these factors of Non-Decline, the furtherance of their welfare and prosperity, is to be expected, not their decline; how much more so if they should be endowed with all the seven factors!

"Venerable Gotama, there is no possibility of King Ajātasattu of Magadha, son of Qeen Vedehī, overcoming the Vaijjī princes in battle, unless means of cunning persuasion or of causing discord (by breaking up their unity) are employed.

"Now, Venerable Gotama, we shall depart. We have many affairs (to attend to), much to do.”

Brahmin, go when you wish (lit., you know the time to go), the Bhagavā said.

Then the Chief Minister of Magadha, the brahmin Vassakāra, delighted and pleased with the Bhagavā's discourse, rose from his seat and departed.

၁၃၅။ ထိုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးဖြစ်သော ဝဿကာရပုဏ္ဏားအား မိန့်တော်မူ၏။ ''ပုဏ္ဏား အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် ဝေသာလီပြည် သာရန္ဒဒမည်သော စေတီ၌ နေ၏။ ထိုအခါ ငါသည်ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ဤခုနစ်ပါးသော မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရားတို့ကို ဟော ခဲ့၏။ပုဏ္ဏား ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရားခုနစ်ပါးတို့သည် ဝဇ္ဇီမင်းတို့၌ တည်၍ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည်လည်း ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ကောင်းစွာ ကျင့်သုံးနေကြ သမ္မကာလပတ်လုံး ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးဖြစ်သော ဝဿကာရပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအားဤစကားကို လျှောက်၏။

''အသျှင်ဂေါတမ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား တစ်ပါးပါးနှင့် ပြည့်စုံလျှင်ပင် ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာရှိပါ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပါ၊ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါးလုံးတို့နှင့် (ပြည့်စုံပါမူ) ကား အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း။

အသျှင်ဂေါတမ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ဖြားယောင်းမှုကို ဖြစ်စေ အချင်းချင်းစိတ်ဝမ်းကွဲစေမှုကို ဖြစ်စေ မပြုမူ၍ စစ်ထိုးကာမျှဖြင့် ဝဇ္ဇီတိုင်းကို သိမ်းပိုက်နိုင် ဖွယ် မရှိပါ။

အသျှင်ဂေါတမ ယခုအခါ အကျွန်ုပ်တို့ သွားပါကုန်အံ့၊ အကျွန်ုပ်တို့သည် များသော ကိစ္စများ သောပြုဖွယ် ရှိပါကုန်၏''ဟု (လျှောက်၏)။

ပုဏ္ဏား ယခုအခါ၌ သွားရန်အချိန်ကို သင်သိ၏ (သွားရန်မှာ သင်၏ အလိုအတိုင်းပင်ဖြစ်၏)ဟုမိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ မဂဓတိုင်း အမတ်ကြီးဖြစ်သော ဝဿကာရပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ စကားကိုအလွန်နှစ်သက်စွာ ခံယူ၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ချီးကျူးပြီးနောက် နေရာမှထကာ ပြန်သွားလေ၏။

Bhikkhuaparihāniyadhammā ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မာ
Seven Factors of Non-Decline of Bhikkhus ရဟန်းတို့၏ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါး

136. Atha kho bhagavā acirapakkante vassakāre brāhmaṇe magadhamahāmatte āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘gaccha tvaṃ, ānanda, yāvatikā bhikkhū rājagahaṃ upanissāya viharanti, te sabbe upaṭṭhānasālāyaṃ sannipātehī’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paṭissutvā yāvatikā bhikkhū rājagahaṃ upanissāya viharanti, te sabbe upaṭṭhānasālāyaṃ sannipātetvā yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhāsi. Ekamantaṃ ṭhito kho āyasmā ānando bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘sannipatito, bhante, bhikkhusaṅgho, yassadāni, bhante, bhagavā kālaṃ maññatī’’ti.

Atha kho bhagavā uṭṭhāyāsanā yena upaṭṭhānasālā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Nisajja kho bhagavā bhikkhū āmantesi – ‘‘satta vo, bhikkhave, aparihāniye dhamme desessāmi, taṃ suṇātha, sādhukaṃ manasikarotha, bhāsissāmī’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho te bhikkhū bhagavato paccassosuṃ. Bhagavā etadavoca –

‘‘Yāvakīvañca , bhikkhave, bhikkhū abhiṇhaṃ sannipātā sannipātabahulā bhavissanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū samaggā sannipatissanti, samaggā vuṭṭhahissanti, samaggā saṅghakaraṇīyāni karissanti , vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū apaññattaṃ na paññapessanti, paññattaṃ na samucchindissanti, yathāpaññattesu sikkhāpadesu samādāya vattissanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū ye te bhikkhū therā rattaññū cirapabbajitā saṅghapitaro saṅghapariṇāyakā, te sakkarissanti garuṃ karissanti mānessanti pūjessanti, tesañca sotabbaṃ maññissanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū uppannāya taṇhāya ponobbhavikāya na vasaṃ gacchissanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū āraññakesu senāsanesu sāpekkhā bhavissanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū paccattaññeva satiṃ upaṭṭhapessanti – ‘kinti anāgatā ca pesalā sabrahmacārī āgaccheyyuṃ, āgatā ca pesalā sabrahmacārī phāsu [phāsuṃ (sī. syā. pī.)] vihareyyu’nti. Vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, ime satta aparihāniyā dhammā bhikkhūsu ṭhassanti, imesu ca sattasu aparihāniyesu dhammesu bhikkhū sandississanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

၁၃၆. အထ ခေါ ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တေ ဝဿကာရေ ဗြာဟ္မဏေ မဂဓမဟာမတ္တေ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဂစ္ဆ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္နိပါတေဟီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္နိပါတေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သန္နိပတိတော၊ ဘန္တေ၊ ဘိက္ခုသင်္ဃော၊ ယဿဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ’’တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ဥပဋ္ဌာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘သတ္တ ဝေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ၊ သာဓုကံ မနသိကရောထ၊ ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ အဘိဏှံ သန္နိပါတာ သန္နိပါတဗဟုလာ ဘဝိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ သမဂ္ဂါ သန္နိပတိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ သင်္ဃကရဏီယာနိ ကရိဿန္တိ ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ အပညတ္တံ န ပညပေဿန္တိ၊ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္ဒိဿန္တိ၊ ယထာပညတ္တေသု သိက္ခာပဒေသု သမာဒာယ ဝတ္တိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညျူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ၊ တေ သက္ကရိဿန္တိ ဂရုံ ကရိဿန္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ၊ တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ ဥပ္ပန္နာယ တဏှာယ ပေါနောဗ္ဘဝိကာယ န ဝသံ ဂစ္ဆိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ အာရညကေသု သေနာသနေသု သာပေက္ခါ ဘဝိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ ပစ္စတ္တညေဝ သတိံ ဥပဋ္ဌပေဿန္တိ – ‘ကိန္တိ အနာဂတာ စ ပေသလာ သဗြဟ္မစာရီ အာဂစ္ဆေယျုံ၊ အာဂတာ စ ပေသလာ သဗြဟ္မစာရီ ဖာသု [ဖာသုံ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဝိဟရေယျု’န္တိ။ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

136. The Bhagavā, soon after the brahmin Vassakāra, Chief Minister of Magadha, had left, said to the Venerable Ānanda, “Go, Ānanda, and let all the bhikkhus who live around Rājagaha gather in the assembly hall.”

Ānanda, saying “Very well, Venerable Sir,” by way assent, cause all the bhikkhus living around Rājagaha to gather in the assembly hall, and approaching the Bhagavā and making obeisance to him stood on one side. Then Ānanda said to the Bhagavā:

"Venerable Sir, the community of bhikkhus is assembled. It is for the Bhagavā to go as and when he wishes.”

Then the Bhagavā arose from where he was sitting, and going to the assembly hall and taking the seat prepared for him, addressed the bhikkhus thus:

Bhikkhus, I shall expound to you the seven factors of Non-Decline. Listen attentively and bear it well in mind. I shall speak.

The bhikkhus assenting respectfully, the Bhagavā gave this discourse:

Bhkkhus, so long as the bhikkhus meet in assembly freguently, and have meetings many times, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not decline. (1)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus assemble and disperse from assembly in harmony and unity, and attend to the affairs of the Samgha (the community of bhikkhus) in harmony and unity, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not its decline. (2)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus do not prescribe that (viz, rules) which has not been prescribed, and do not abolish what has been prescribed, and observe well the prescribed rules (of the Discipline of Bhikkhus), conducting themselves accordingly, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not its decline. (3)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus respect, esteem, venerate and rever the bhikkhu elders who are of long standing (in their bhikkhuhood) who had long since become bhikkhus, who are the fathers and leaders of the Samgha, and consider that those bhikkhu elders ought to be listened to, the furtherance of the bhikkhus (spiritual) progress is to be expected, not its decline. (4)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus do not fall under the power, the influence of that taṇhā, craving, which arises (within them) and which leads to rebirth, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not its decline. (5)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus desire a sequestered life in remote forest dwellings, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not its decline. (6)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus maintain mindfulness in themselves, in order that those fellow practitioners of the life of purity who cherish virtue and who have not yet come might come, and those (of the same nature) who have come might live in comfort and ease, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not its decline. (7)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus these seven factors Non-Decline endure among the bhikkhus, and so long as the bhikkhus observe and apply these seven factors thoroughly, the furtherance
of their (spiritual) progress is to be expected, not its decline.

၁၃၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် မဂဓတိုင်း အမတ်ကြီးဖြစ်သော ဝဿကာရ ပုဏ္ဏားပြန်သွား၍မကြာမြင့်မီ အသျှင်အာနန္ဒာကို မိန့်တော်မူ၏။

''အာနန္ဒာ သင်သွားချေ၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကို အမှီပြုနေသော ရဟန်းအားလုံးတို့ကို ဓမ္မာရုံ၌စုဝေးစေလော့''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံခဲ့၍ ရာဇဂြိုဟ် ပြည်ကိုအမှီပြု နေသော ရဟန်းအားလုံးတို့ကို ဓမ္မာရုံ၌ စုဝေးစေပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး လျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်နေ၏၊ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရား အား ဤစကားကို လျှောက်၏။ ''အသျှင်ဘုရား ရဟန်းသံဃာသည် စုဝေးလျက် ရှိနေပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား ယခု အခါ၌ ကြွတော် မူရန်အချိန်ကို မြတ်စွာဘုရား သိတော်မူပါသည် (ကြွရန်မှာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)''ဟု (လျှောက်၏)။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နေရာမှ ထတော်မူ၍ ဓမ္မာရုံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ခင်းထားသော နေရာ၌ထိုင်လျက် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။

''ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ခုနစ်ပါးသော မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရားတို့ကို ငါဟောအံ့၊ ထိုတရား ကို နာကြကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့၊ ဟောပေအံ့''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ တရားကို ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် မကြာ မကြာ စည်းဝေးလျက် အကြိမ်များစွာ စည်းဝေးနေကြသမျှကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၁)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် အညီအညွတ် စည်းဝေးလျက် အညီအညွတ် အစည်းအဝေးမှ ထလျက်သံဃာ့ကိစ္စတို့ ကို အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန် ကား မရှိပေ။ (၂)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် (ဘုရား) မပညတ်ခဲ့သော အရာကို မပညတ်ဘဲ ပညတ်ပြီးသော အရာကိုမပယ်ဖျက် ဘဲ ပညတ်ထားသမျှသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ကျင့်နေကြသမျှကာလပတ်လုံး ရဟန်း တို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၃)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် ရဟန်းဝါရင့်ကုန်သော ရဟန်းသက်ရှည်ကုန်သော သံဃာ့ဦးစီးဖြစ် ကုန်သော ထေရ် ကြီးရဟန်းတို့ကို အရိုအသေပြုလျက် အလေးပြုလျက် မြတ်နိုးလျက် ပူဇော်လျက် ထိုထေရ်ကြီးတို့၏ စကားကို လည်း နာယူသင့်သည်ဟု ထင်မှတ်၍ နေကြသမျှကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၄)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာသော တစ်ဖန် ဘဝသစ်ကို ပေးတတ်သော တဏှာ၏ အလိုသို့မလိုက်ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၅)

--
ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် တောကျောင်းတို့၌ လိုလားသောစိတ် ရှိနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံးရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၆)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် မလာရောက်ကုန်သေးသော သီလကို ချစ်မြတ်နိုးသည့် သီတင်းသုံး ဖော်တို့လာရောက်ခြင်းငှါ၊ လာရောက်ကုန်ပြီးသော သီလကို ချစ်မြတ်နိုးသည့် သီတင်းသုံးဖော်တို့သည်ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းငှါ ကိုယ်စီကိုယ်င သတိပြုနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၇)

ရဟန်းတို့ ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရား ခုနစ်ပါးတို့သည် ရဟန်းတို့၌တည်၍ရဟန်းတို့သည်လည်း ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ကျင့်သုံးနေသမျှကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။

A Second Set of Seven Factors on Non-Decline ဒုတိယ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါး

137. ‘‘Aparepi vo, bhikkhave, satta aparihāniye dhamme desessāmi, taṃ suṇātha, sādhukaṃ manasikarotha, bhāsissāmī’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho te bhikkhū bhagavato paccassosuṃ. Bhagavā etadavoca –

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū na kammārāmā bhavissanti na kammaratā na kammārāmatamanuyuttā, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū na bhassārāmā bhavissanti na bhassaratā na bhassārāmatamanuyuttā, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū na niddārāmā bhavissanti na niddāratā na niddārāmatamanuyuttā, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū na saṅgaṇikārāmā bhavissanti na saṅgaṇikaratā na saṅgaṇikārāmatamanuyuttā, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū na pāpicchā bhavissanti na pāpikānaṃ icchānaṃ vasaṃ gatā, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū na pāpamittā bhavissanti na pāpasahāyā na pāpasampavaṅkā, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū na oramattakena visesādhigamena antarāvosānaṃ āpajjissanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, ime satta aparihāniyā dhammā bhikkhūsu ṭhassanti, imesu ca sattasu aparihāniyesu dhammesu bhikkhū sandississanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.
၁၃၇. ‘‘အပရေပိ ဝေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ၊ သာဓုကံ မနသိကရောထ၊ ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ န ကမ္မာရာမာ ဘဝိဿန္တိ န ကမ္မရတာ န ကမ္မာရာမတမနုယုတ္တာ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ န ဘဿာရာမာ ဘဝိဿန္တိ န ဘဿရတာ န ဘဿာရာမတမနုယုတ္တာ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ န နိဒ္ဒါရာမာ ဘဝိဿန္တိ န နိဒ္ဒါရတာ န နိဒ္ဒါရာမတမနုယုတ္တာ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ န သင်္ဂဏိကာရာမာ ဘဝိဿန္တိ န သင်္ဂဏိကရတာ န သင်္ဂဏိကာရာမတမနုယုတ္တာ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ န ပါပိစ္ဆာ ဘဝိဿန္တိ န ပါပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတာ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

“ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ န ပါပမိတ္တာ ဘဝိဿန္တိ န ပါပသဟာယာ န ပါပသမ္ပဝင်္ကာ၊ ဝုဍ္ဎိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

“ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ န ဩရမတ္တကေန ဝိသေသာဓိဂမေန အန္တရာဝေါသာနံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ၊ ဝုဍ္ဎိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

“ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ၊ ဝုဍ္ဎိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

137. Bhikkhus, I shall further expound to you another set of seven factors of Non-Decline. Listen attentively to this exposition and bear it well in mind.

The bhikkhus assenting respectfully, the Bhagavā gave this discourse:

Bhkkhus, so long as the bhikkhus do not delight in, are not given to pleasure in, and make no endeavour to derive enjoyment from (mundane) activities or transactions, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not its decline. (1)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus do not delight in, are not given to pleasure in, and make no endeavour to enjoy idle talk, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not its decline. (2)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus do not delight in, are not given to pleasure in, and make no endeavour to enjoy (slothfulness and) sleeping, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not its decline. (3)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus do not delight in, are not given to pleasure in, and make no endeavour to enjoy the company of associates, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not its decline. (4)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus are without evil desires (such as the desire to boast of non-existent attainments or achievements), and so long as they do not fall under the influence of evil desires, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not its decline. (5)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus do not associate with evil friends or evil companions, and are not inclined towards evil companionship, the furtherance of their (spiritual) progress is to be
expected, not its decline. (6)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus do not stop halfway (before attainment of Arahatship), through achieving some small spiritual attainment, the furtherance of their (spiritual) progress is to be
expected, not its decline. (7)

Bhkkhus, so long as these seven factors of Non-Decline endure among the bhikkhus, and so long as the bhikkhus observe and apply these seven factors thoroughly, the furtherance of the (spir-
itual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline.

၁၃၇။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား တစ်ပါးသော မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရား ခုနစ်ပါးတို့ကိုလည်း ဟောဦးအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်ဦးလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကြကုန်ဦးလော့၊ ဟောအံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် ကိစ္စကြီးငယ်၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက် လုံ့လစိုက်၍ မနေကြသမျှကာလ ပတ်လုံးရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၁)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် စကားစမြည်ပြောဆိုခြင်း၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက် လုံ့လစိုက်၍ မနေကြသမျှကာလ ပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၂)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် (ထိုင်းမှိုင်းပျင်းရိလျက်) အိပ်စက်မှု၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက် လုံ့လစိုက်၍မနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၃)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် အပေါင်းအဖော်တို့နှင့် စုရုံးနေထိုင်ခြင်း၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက် လုံ့လ စိုက်၍မနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၄)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် (မရှိသောဂုဏ်ကို ဖော်ပြတတ်သော) အလိုဆိုးမှ ကင်းကုန်လျက် အလိုဆိုးတို့၏ ဆွဲဆောင်ရာသို့ မလိုက်ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၅)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် ယုတ်ညံ့သော အဆွေခင်ပွန်းအပေါင်းအဖော် မရှိမူ၍ ယုတ်ညံ့သူတို့၌စိတ်မညွှတ်ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ွ (၆)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် အနည်းငယ်သော တရားထူးကို ရရုံမျှဖြင့် (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက် မီ) လမ်းခုလပ်၌ ရပ်စဲ၍ မနေကြသမျှကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၇)

ရဟန်းတို့ ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရား ခုနစ်ပါးတို့သည် ရဟန်းတို့၌ တည်၍ရဟန်းတို့သည်လည်း ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ကျင့်သုံးနေကြသမျှကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။

A Third Set of Seven Factors on Non-Decline တတိယ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါး

138. ‘‘Aparepi vo, bhikkhave, satta aparihāniye dhamme desessāmi…pe… ‘‘yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū saddhā bhavissanti…pe… hirimanā bhavissanti… ottappī bhavissanti… bahussutā bhavissanti… āraddhavīriyā bhavissanti… upaṭṭhitassatī bhavissanti… paññavanto bhavissanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni. Yāvakīvañca, bhikkhave, ime satta aparihāniyā dhammā bhikkhūsu ṭhassanti, imesu ca sattasu aparihāniyesu dhammesu bhikkhū sandississanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

၁၃၈. ‘‘အပရေပိ ဝေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ။ပေ။ ‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ သဒ္ဓါ ဘဝိဿန္တိ။ပေ။ ဟိရိမနာ ဘဝိဿန္တိ။ ဩတ္တပ္ပီ ဘဝိဿန္တိ။ ဗဟုဿုတာ ဘဝိဿန္တိ။ အာရဒ္ဓဝီရိယာ ဘဝိဿန္တိ။ ဥပဋ္ဌိတဿတီ ဘဝိဿန္တိ။ ပညဝန္တော ဘဝိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

138. Bhikkhus, I shall further expound to you another set of seven factors of Non-Decline. Listen attentively to this exposition and bear it well in mind.

The bhikkhus assenting respectfully, the Bhagavā gave this discourse:

Bhkkhus, so long as the bhikkhus are endowed with confidence based on conviction, saddhā ', the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (1)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus have a sense of moral shame, hiri, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (2)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus have fear of wrong-doing, ottappa, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (3)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus have wide learning and knowledge, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (4)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus are firmly energetic and industrious, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (5)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus have sustained mindfulness, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (6)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus are possessed of insight and wisdom, the furtherance of the (spiritual) progress is to be expected, not its decline. (7)

Bhkkhus, so long as these seven factors of Non-Decline endure among the bhikkhus, and so long as the bhikkhus observe and apply these seven factors thoroughly, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not its decline.

၁၃၈။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား တစ်ပါးသော မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရားခုနစ်ပါးတို့ကိုလည်း ဟောဦးအံ့၊ ထိုတရားကို နာကုန်ဦးလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်ဦးလော့၊ ဟောပေအံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအားဝန်ခံကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် ယုံကြည်ခြင်း 'သဒ္ဓါတရား' နှင့် ပြည့်စုံနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၁)

မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်း 'ဟိရီ' ရှိနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၂)

မကောင်းမှုမှ ကြောက်ခြင်း 'ဩတ္တပ္ပ' ရှိနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၃)

များသော အကြားအမြင် 'ဗဟုသုတ' ရှိနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၄)

အားထုတ်သော လုံ့လရှိနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၅)

စွဲမြဲသော သတိနှင့် ပြည့်စုံနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၆)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် ဝိပဿနာပညာနှင့် ပြည့်စုံနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အားကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၇)

ရဟန်းတို့ ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရား ခုနစ်ပါးတို့သည် ရဟန်းတို့၌ တည်၍ရဟန်းတို့သည်လည်း ဤ (အပရိဟာနိယ) တရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ကျင့်သုံးနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံးရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။

A Fourth Set of Seven Factors of Non-Decline စတုတ္ထ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါး

139. ‘‘Aparepi vo, bhikkhave, satta aparihāniye dhamme desessāmi, taṃ suṇātha, sādhukaṃ manasikarotha, bhāsissāmī’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho te bhikkhū bhagavato paccassosuṃ. Bhagavā etadavoca –

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhu satisambojjhaṅgaṃ bhāvessanti…pe… dhammavicayasambojjhaṅgaṃ bhāvessanti… vīriyasambojjhaṅgaṃ bhāvessanti… pītisambojjhaṅgaṃ bhāvessanti… passaddhisambojjhaṅgaṃ bhāvessanti… samādhisambojjhaṅgaṃ bhāvessanti… upekkhāsambojjhaṅgaṃ bhāvessanti, vuddhiyeva , bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, ime satta aparihāniyā dhammā bhikkhūsu ṭhassanti, imesu ca sattasu aparihāniyesu dhammesu bhikkhū sandississanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā no parihāni.
၁၃၉. ‘‘အပရေပိ ဝေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ၊ သာဓုကံ မနသိကရောထ၊ ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ပေ.။ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

“ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။
139. Bhikkhus, I shall further expound to you another set of seven factors of Non-Decline. Listen attentively to this exposition and bear it well in mind.

The bhikkhus assenting respectfully, the Bhagavā gave this discourse:

Bhkkhus, so long as the bhikkhus cultivate Mindfulness, sati, a factor which leads to Enlightenment, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (1)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus cultivate investigative knowledge of phenomena, dhammavicaya, leading to Enlightenment, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (2)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus cultivate effort, vīriya, leading to Enlightenment, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (3)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus cultivate delightful satisfaction, pīti, leading to Enlightenment, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (4)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus cultivate serenity, passaddhi, leading to Enlightenment, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not its decline. (5)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus cultivate Concentration, samādhi, leading to Enlightenment, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (6)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus cultivate equanimity, upekkhā, leading to Enlightenment, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (7)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus these seven factors Non-Decline endure among the bhikkhus, and so long as the bhikkhus observe and apply these seven factors thoroughly, the furtherance
of their (spiritual) progress is to be expected, not its decline.
၁၃၉။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား တစ်ပါးသော မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရား ခုနစ်ပါးတို့ကိုလည်း ဟောဦးအံ့၊ ထိုတရားကို နာကုန်ဦးလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်ဦးလော့၊ ဟောပေအံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော အောက်မေ့မှု 'သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်' ကို ပွါးများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၁)

မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပညာ 'ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်' ကို ပွါးများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၂)

မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော လုံ့လ 'ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်' ကို ပွါးများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၃)

မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်' ကို ပွါးများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၄)

မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ငြိမ်းအေးမှု 'ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်' ကို ပွါးများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၅)ု

မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်' ကို ပွါးများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၆)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော လျစ်လျူရှုမှု 'ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်' ကို ပွါးများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၇)

ရဟန်းတို့ ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရား ခုနစ်ပါးတို့သည် ရဟန်းတို့၌ တည်၍ရဟန်းတို့သည်လည်း ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ကျင့်သုံးနေကြသမျှကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။

A Fifth Set of Seven Factors of Non-Decline ပဉ္စမ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါး

140. ‘‘Aparepi vo, bhikkhave, satta aparihāniye dhamme desessāmi, taṃ suṇātha, sādhukaṃ manasikarotha, bhāsissāmī’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho te bhikkhū bhagavato paccassosuṃ. Bhagavā etadavoca –

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū aniccasaññaṃ bhāvessanti…pe… anattasaññaṃ bhāvessanti… asubhasaññaṃ bhāvessanti… ādīnavasaññaṃ bhāvessanti… pahānasaññaṃ

bhāvessanti… virāgasaññaṃ bhāvessanti… nirodhasaññaṃ bhāvessanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca , bhikkhave, ime satta aparihāniyā dhammā bhikkhūsu ṭhassanti, imesu ca sattasu aparihāniyesu dhammesu bhikkhū sandississanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

၁၄၀. ‘‘အပရေပိ ဝေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ၊ သာဓုကံ မနသိကရောထ၊ ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ အနိစ္စသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ပေ.။ အနတ္တသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ အသုဘသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ အာဒီနဝသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ ပဟာနသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ ဝိရာဂသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ နိရောဓသညံ ဘာဝေဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

140. Bhikkhus, I shall further expound to you another set of seven factors of Non-Decline. Listen attentively to this exposition and bear it well in mind.

The bhikkhus assenting respectfully, the Bhagavā gave this discourse:

Bhkkhus, so long as the bhikkhus cultivate the perception of Impermanence, anicca, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (1)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus cultivate the perception of Non-Soul, Non-Ego, Non-Self, anatta, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (2) Bhkkhus, so long as the bhikkhus cultivate the perception of the corruptness, the impurity (of the body), asubha, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (3)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus cultivate the perception of the danger of all formation of existence, ādīnava, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (4)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus cultivate the perception of abandonment, pahāna, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (5)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus cultivate the perception of detachment from desire, virāga, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (6)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus cultivate the perception of cessation, nirodha, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (7)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus these seven factors Non-Decline endure among the bhikkhus, and so long as the bhikkhus observe and apply these seven factors thoroughly, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not its decline.

၁၄၀။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား တစ်ပါးသော မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရား ခုနစ်ပါးတို့ကိုလည်း ဟောဦးအံ့၊ ထိုတရားကို နာကုန်ဦးလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်ဦးလော့၊ ဟောပေအံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် မမြဲဟု မှတ်မှု 'အနိစ္စသညာ' ကို ပွါးများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၁)

အတ္တ မဟုတ်ဟု မှတ်မှု 'အနတ္တသညာ' ကို ပွါးများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၂)

မတင့်တယ်ဟု မှတ်မှု 'အသုဘသညာ' ကို ပွါးများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၃)

အပြစ်ကိုမှတ်မှု 'အာဒီနဝသညာ' ကို ပွါးများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၄)

ပယ်ရန်မှတ်မှု 'ပဟာနသညာ' ကို ပွါးများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၅)

တပ်မက်ခြင်းကင်းရန်မှတ်မှု 'ဝိရာဂသညာ' ကို ပွါးများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၆)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် ချုပ်ခြင်းကိုမှတ်မှု 'နိရောဓသညာ' ကို ပွါးများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံးရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၇)

ရဟန်းတို့ ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရား ခုနစ်ပါးတို့သည် ရဟန်းတို့၌ တည်၍ရဟန်းတို့သည်လည်း ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ကျင့်သုံးနေကြသမျှကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။

Six Factors of Non-Decline of Bhikkhus ရဟန်းတို့၏ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခြောက်ပါး

141. ‘‘Cha, vo bhikkhave, aparihāniye dhamme desessāmi, taṃ suṇātha, sādhukaṃ manasikarotha, bhāsissāmī’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho te bhikkhū bhagavato paccassosuṃ. Bhagavā etadavoca –

‘‘Yāvakīvañca , bhikkhave, bhikkhū mettaṃ kāyakammaṃ paccupaṭṭhāpessanti sabrahmacārīsu āvi ceva raho ca, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū mettaṃ vacīkammaṃ paccupaṭṭhāpessanti …pe… mettaṃ manokammaṃ paccupaṭṭhāpessanti sabrahmacārīsu āvi ceva raho ca, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū, ye te lābhā dhammikā dhammaladdhā antamaso pattapariyāpannamattampi tathārūpehi lābhehi appaṭivibhattabhogī bhavissanti sīlavantehi sabrahmacārīhi sādhāraṇabhogī, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū yāni kāni sīlāni akhaṇḍāni acchiddāni asabalāni akammāsāni bhujissāni viññūpasatthāni [viññuppasatthāni (sī.)] aparāmaṭṭhāni samādhisaṃvattanikāni tathārūpesu sīlesu sīlasāmaññagatā viharissanti sabrahmacārīhi āvi ceva raho ca, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū yāyaṃ diṭṭhi ariyā niyyānikā, niyyāti takkarassa sammā dukkhakkhayāya, tathārūpāya diṭṭhiyā diṭṭhisāmaññagatā viharissanti sabrahmacārīhi āvi ceva raho ca, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihāni.

‘‘Yāvakīvañca , bhikkhave, ime cha aparihāniyā dhammā bhikkhūsu ṭhassanti, imesu ca chasu aparihāniyesu dhammesu bhikkhū sandississanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no parihānī’’ti.

၁၄၁. ''ဆ၊ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ၊ သာဓုကံ မနသိကရောထ၊ ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဘန္တေ''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ယာဝကီဝဉ္စ ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေဿန္တိ သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

''ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေဿန္တိ ။ပေ။ မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေဿန္တိ သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

''ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ၊ ယေ တေ လာဘာ ဓမ္မိကာ ဓမ္မလဒ္ဓါ အန္တမသော ပတ္တပရိယာပန္နမတ္တမ္ပိ တထာရူပေဟိ လာဘေဟိ အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂီ ဘဝိဿန္တိ သီလဝန္တေဟိ သဗြဟ္မစာရီဟိ သာဓာရဏဘောဂီ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

''ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ ယာနိ ကာနိ သီလာနိ အခဏ္ဍာနိ အစ္ဆိဒ္ဒာနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ ဘုဇိဿာနိ ဝိညူပသတ္ထာနိ [ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ (သီ.)] အပရာမဋ္ဌာနိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ တထာရူပေသု သီလေသု သီလသာမညဂတာ ဝိဟရိဿန္တိ သဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

''ယာဝကီဝဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူ ယာယံ ဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ၊ နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ တထာရူပါယ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိသာမညဂတာ ဝိဟရိဿန္တိ သဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

''ယာဝကီဝဉ္စ ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဣမေ ဆ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ ဆသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနီ''တိ။

141. Bhikkhus, I shall expound to you six factors of Non-Decline. Listen attentively to this exposition and bear it well in mind.

The bhikkhus assenting respectfully, the Bhagavā gave this discourse:

Bhkkhus, so long as the bhikkhus minister to fellowdisciples with loving-kindness in deed and action, both openly and in private, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected,
not its decline. (1)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus minister to fellowdisciples with loving-kindness in speech, both openly and in private, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not its de-
cline. (2)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus minister to fellowdisciples with loving-kindness in thought, both openly and in private, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not its
decline. (3)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus share with virtuous fellow-disciples such offferings and gifts as they receive in accordance with the ruels and prescriptions of the Order of Bhikkhus, including, to say the least, even the contents of their alms-bowl, without making use of them apart from the others, the furtherance of their (spiritual) progress is to be expected, not its decline. (4)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus, both openly and in private, together with fellow-disciples in egual observance, abide by those precepts of sīla, morality, which lead to liberation (from slavery to taṇhā, craving), which are praised by the wise, which are not subject to taṇhā and ditthi, craving and wrong views, which are conducive to concentration of mind, and which are unbroken, intact, unblemished and unspotted. (thus complete, perfect and pure), the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (5)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus, both openly and in private, together with fellow-disciples in egual insight, abide in that faultless and pure insight which leads to Nibbāna, and which truly leads
to him who acts upon it to the utter destruction of dukkha, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline. (6)

Bhkkhus, so long as the bhikkhus these six factors of Non-Decline endure among the bhikkhus, and so long as the bhikkhus observe and apply these six factors thoroughly, the furtherance of the (spiritual) progress of the bhikkhus is to be expected, not its decline.
၁၄၁။ ရဟန်းတို့ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရား ခြောက်ပါးတို့ကို ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကိုနာကုန်ဦးလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်ဦးလော့၊ ဟောပေအံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် သီတင်းသုံးဖော်တို့အား မေတ္တာ (စိတ်) ဖြင့် ပြုသော ကိုယ်အမှုအရာကိုမျက်မှောက် မျက်ကွယ် နှစ်ပါးလုံး၌ ရှေးရှုထင်စေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၁)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် သီတင်းသုံးဖော်တို့အား မေတ္တာ (စိတ်) ဖြင့်ပြုသော နှုတ်အမှုအရာကိုမျက်မှောက် မျက်ကွယ် နှစ်ပါးလုံး၌ ရှေးရှုထင်စေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၂)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် သီတင်းသုံးဖော်တို့အား မေတ္တာ (စိတ်) ဖြင့်ပြုသော စိတ်အမှုအရာကို့မျက်မှောက် မျက်ကွယ် နှစ်ပါးလုံး၌ ရှေးရှုထင်စေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၃)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် တရားနှင့်အညီရသော ဓမ္မိယလာဘ်တို့ကို အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် သပိတ်အတွင်းရှိ ဆွမ်းမျှကိုသော်လည်း သီးခြားခွဲ၍ မသုံးဆောင်ဘဲ သီလရှိသော သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့် သက်ဆိုင်စေ၍ သုံးဆောင်ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကားမရှိပေ။ (၄)

ရဟန်းတို့ (တဏှာ့ကျွန်အဖြစ်မှ) ကျွတ်လွတ်စေတတ်ကုန်သော ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သောမှားယွင်းစွာ မ သုံးသပ်အပ်ကုန်သော သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော သီလတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုသို့သော သီလတို့ဖြင့် ရဟန်းတို့သည် မျက်မှောက် မျက်ကွယ်နှစ်ပါးလုံး၌ သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့် သီလချင်းတူမျှလျက် နေကြသမျှကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အားကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၅)

ရဟန်းတို့ (နိဗ္ဗာန်သို့) ဆောင်တတ်သော အကြင်အရိယာပညာသည် ထိုအရိယာပညာကို ဖြစ်စေ သူအားဆင်းရဲ စင်စစ်ကုန်ခြင်းငှါ ဆောင်တတ်၏၊ ထိုသို့သော အရိယာပညာအားဖြင့် ရဟန်းတို့သည်မျက်မှောက် မျက်ကွယ် နှစ်ပါးလုံး၌ သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့် ပညာချင်းတူမျှလျက် နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၆)

ရဟန်းတို့ ဤ၆မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရား ခြောက်ပါးတို့သည် ရဟန်းတို့၌ တည်၍ရဟန်းတို့သည်လည်း ဤ၆မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း 'အပရိဟာနိယ' တရား ခြောက်ပါးတို့ကိုကျင့်သုံးနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွါးရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေဟု (ဟောတော်မူ၏)။

142. Tatra sudaṃ bhagavā rājagahe viharanto gijjhakūṭe pabbate etadeva bahulaṃ bhikkhūnaṃ dhammiṃ kathaṃ karoti – ‘‘iti sīlaṃ, iti samādhi, iti paññā. Sīlaparibhāvito samādhi mahapphalo hoti mahānisaṃso. Samādhiparibhāvitā paññā mahapphalā hoti mahānisaṃsā. Paññāparibhāvitaṃ cittaṃ sammadeva āsavehi vimuccati, seyyathidaṃ – kāmāsavā, bhavāsavā, avijjāsavā’’ti.
၁၄၂. တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရန္တော ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ – ‘‘ဣတိ သီလံ၊ ဣတိ သမာဓိ၊ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ၊ သေယျထိဒံ – ကာမာသဝါ၊ ဘဝါသဝါ၊ အဝိဇ္ဇာသဝါ’’တိ။
142. While the Bhagavā was sojourning there at the Gijjhakūta hill in Rājagaha, he repeatedly expounded this discourse:

“Such is sīla, morality; such is sarmādhi, concentration of mind; such is paññā, wisdom. Samādhi, when based upon sīla, is rich in result and of great effect. Paññā, when based upon samādhi, is rich in result and of great effect. The mind, when developed through paññā, is thoroughly liberated from the āsavas, taints, moral intoxicants, namely, kāmāsava, the taint of sensuous desire, bhavāsava,
the taint of hankering after repeated existence, and avijjāsava, the taint of ignorance of the true nature of existence as set out in the Four Noble Truths.”
၁၄၂။ ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ နေတော်မူစဉ် ဤသို့သောတရားစကားကိုသာလျှင် ရဟန်းတို့အား အကြိမ်များစွာ ဟောတော်မူ၏။

--
''ဤကား သီလတည်း၊ ဤကား သမာဓိတည်း၊ ဤကား ပညာတည်း၊ သီလ၌ တည်၍ ဖြစ်စေ သောသမာဓိသည် များသော အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ သမာဓိ၌ တည်၍ ဖြစ်စေသော ပညာသည် များသောအကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ ပညာ၌ တည်၍ ဖြစ်စေသော စိတ်သည် ကာမာသဝ ဘဝါသဝအဝိဇ္ဇာသဝဟူသော အာသဝတို့မှ ကောင်းစွာပင်လျှင် လွတ်မြောက်၏''ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

143. Atha kho bhagavā rājagahe yathābhirantaṃ viharitvā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘āyāmānanda, yena ambalaṭṭhikā tenupasaṅkamissāmā’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paccassosi. Atha kho bhagavā mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ yena ambalaṭṭhikā tadavasari. Tatra sudaṃ bhagavā ambalaṭṭhikāyaṃ viharati rājāgārake. Tatrāpi sudaṃ bhagavā ambalaṭṭhikāyaṃ viharanto rājāgārake etadeva bahulaṃ bhikkhūnaṃ

dhammiṃ kathaṃ karoti – ‘‘iti sīlaṃ iti samādhi iti paññā. Sīlaparibhāvito samādhi mahapphalo hoti mahānisaṃso. Samādhiparibhāvitā paññā mahapphalā hoti mahānisaṃsā. Paññāparibhāvitaṃ cittaṃ sammadeva āsavehi vimuccati, seyyathidaṃ – kāmāsavā, bhavāsavā, avijjāsavā’’ti.

၁၄၃. အထ ခေါ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန အမ္ဗလဋ္ဌိကာ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန အမ္ဗလဋ္ဌိကာ တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ ဝိဟရတိ ရာဇာဂါရကေ။ တတြာပိ သုဒံ ဘဂဝါ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ ဝိဟရန္တော ရာဇာဂါရကေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ – ‘‘ဣတိ သီလံ ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ၊ သေယျထိဒံ – ကာမာသဝါ၊ ဘဝါသဝါ၊ အဝိဇ္ဇာသဝါ’’တိ။

143. Then the Bhagavā, after staying at Rājagaha as long as he wished, said to the Venerable Ānanda, “Come, Ānanda, let us go to the Ambalatthikā garden.”

The Venerable Ānanda assented, saying "Very well, Venerable Sir”.

Then the Bhagavā accompanied by many bhikkhus, went to the Ambalatthikā garden and stayed at the king's rest house. While there also the Bhagavā repeatedly expounded this very discourse:

"Such is sīla, morality: such is samādhi, concentration of mind: such is paññā, wisdom. Samādhi, when based upon sīla, is rich in result and of great effect. Paññā, when based upon samādhi, is rich in result and of great effect. The mind, when developed through paññā, is thoroughly liberated from the āsavas, taints, namely, kāmāsava, bhavāsava, and avijjāsava.”

၁၄၃။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ အလိုရှိသမျှ နေတော်မူပြီးလျှင် ''အာနန္ဒာ လာသွားကုန်အံ့၊ အမ္ဗလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူ အမ္ဗလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) ဆီသို့ကြွရောက်တော်မူ၍ မင်းကွန်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအမ္ဗလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) မင်းကွန်း၌ နေတော်မူစဉ်လည်း ဤသို့သော တရားစကားကိုသာလျှင် ရဟန်းတို့အား အကြိမ်များစွာဟောတော်မူ၏။

''ဤကား သီလတည်း၊ ဤကား သမာဓိတည်း၊ ဤကား ပညာတည်း၊ သီလ၌ တည်၍ ဖြစ်စေ သောသမာဓိသည် များသော အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ သမာဓိ၌ တည်၍ ဖြစ်စေသော ပညာသည် များသောအကျိုးအာနိသင်

ရှိ၏။ ပညာဖြင့် တည်၍ ဖြစ်စေသော စိတ်သည် ကာမာသဝ ဘဝါသဝ အဝိဇ္ဇာသဝဟူသော အာသဝတို့မှ ကောင်း စွာပင်လျှင် လွတ်မြောက်၏''ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

144. Atha kho bhagavā ambalaṭṭhikāyaṃ yathābhirantaṃ viharitvā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ''āyāmānanda, yena nāḷandā tenupasaṅkamissāmā''ti. ''Evaṃ, bhante''ti kho āyasmā ānando bhagavato paccassosi. Atha kho bhagavā mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ yena nāḷandā tadavasari, tatra sudaṃ bhagavā nāḷandāyaṃ viharati pāvārikambavane .
၁၄၄. အထ ခေါ ဘဂဝါ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''အာယာမာ နန္ဒ၊ ယေန နာဠန္ဒာ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန နာဠန္ဒာ တဒဝသရိ၊ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ဝိဟရတိ ပါဝါရိကမ္ဗဝနေ ။
144. Then the Bhagavā, after staying at the Ambaltthikā garden as long as he wished, said to the Venerable Ānanda, "Come, Ānanda, let us go to the town of Nālanda".

The Venerable Ānanda assented, saying ' Very well, Venerable Sir".

Then the Bhagavā, accompanied by many bhikkhus, went to the town of Nāḷandā and stayed at the mango orchard of (the rich man) Pāvārika.
၁၄၄။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္ဗလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) ၌ အလိုရှိသမျှ နေတော်မူပြီးလျှင် ''အာနန္ဒာလာ သွားကုန်အံ့၊ နာဠန္ဒာမြို့သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ နာဠန္ဒာမြို့သို့ ကြွရောက်တော်မူ၍ပါဝါရိက (သူဌေး) ၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

Sāriputtasīhanādo သာရိပုတ္တသီဟနာဒော
The Venerble Sāriputta's Brave Utterance အသျှင်သာရိပုတြာ ရဲရင့်သော စကားကို ဆိုခြင်း

145. Atha kho āyasmā sāriputto yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinno kho āyasmā sāriputto bhagavantaṃ etadavoca – ''evaṃ pasanno ahaṃ, bhante, bhagavati; na cāhu na ca bhavissati na cetarahi vijjati añño samaṇo vā brāhmaṇo vā bhagavatā bhiyyobhiññataro yadidaṃ sambodhiya''nti. ''Uḷārā kho te ayaṃ, sāriputta, āsabhī vācā [āsabhivācā (syā.)] bhāsitā, ekaṃso gahito,

sīhanādo nadito – ‘evaṃpasanno ahaṃ, bhante, bhagavati; na cāhu na ca bhavissati na cetarahi vijjati añño samaṇo vā brāhmaṇo vā bhagavatā bhiyyobhiññataro yadidaṃ sambodhiya’nti.

‘‘Kiṃ te [kiṃ nu (syā. pī. ka.)], sāriputta, ye te ahesuṃ atītamaddhānaṃ arahanto sammāsambuddhā, sabbe te bhagavanto cetasā ceto paricca viditā – ‘evaṃsīlā te bhagavanto ahesuṃ itipi, evaṃdhammā evaṃpaññā evaṃvihārī evaṃvimuttā te bhagavanto ahesuṃ itipī’’’ti? ‘‘No hetaṃ, bhante’’.

‘‘Kiṃ pana te [kiṃ pana (syā. pī. ka.)], sāriputta, ye te bhavissanti anāgatamaddhānaṃ arahanto sammāsambuddhā, sabbe te bhagavanto cetasā ceto paricca viditā – ‘evaṃsīlā te bhagavanto bhavissanti itipi, evaṃdhammā evaṃpaññā evaṃvihārī evaṃvimuttā te bhagavanto bhavissanti itipī’’’ti? ‘‘No hetaṃ, bhante’’.

‘‘Kiṃ pana te, sāriputta, ahaṃ etarahi arahaṃ sammāsambuddho cetasā ceto paricca vidito – ‘‘evaṃsīlo bhagavā itipi , evaṃdhammo evaṃpañño evaṃvihārī evaṃvimutto bhagavā itipī’’’ti? ‘‘No hetaṃ, bhante’’.

‘‘Ettha ca hi te, sāriputta, atītānāgatapaccuppannesu arahantesu sammāsambuddhesu cetopariyañāṇaṃ [cetopariññāyañāṇaṃ (syā.), cetasā cetopariyāyañāṇaṃ (ka.)] natthi. Atha kiñcarahi te ayaṃ, sāriputta, uḷārā āsabhī vācā bhāsitā, ekaṃso gahito, sīhanādo nadito – ‘evaṃpasanno ahaṃ, bhante, bhagavati; na cāhu na ca bhavissati na cetarahi vijjati añño samaṇo vā brāhmaṇo vā bhagavatā bhiyyobhiññataro yadidaṃ sambodhiya’’’nti?

၁၄၅. အထ ခေါ် အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ် အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဧဝံ ပသန္နော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတိ; န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္ဗောဓိယ’’န္တိ။ ‘‘ဥဠာရာ ခေါ် တေ အယံ၊ သာရိပုတ္တ၊ အာသဘီ ဝါစာ [အာသဘိ ဝါစာ (သျာ.)] ဘာသိတာ၊ ဧကံသော ဂဟိတော၊ သီဟနာဒော နဒိတော – ‘ဧဝံပသန္နော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတိ; န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိည တရော ယဒိဒံ သမ္ဗောဓိယ’န္တိ။

‘‘ကိံ တေ [ကိံ နု (သျာ. ပီ. က.)]၊ သာရိပုတ္တ၊ ယေ တေ အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတာ – ‘ဧဝံသီလာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ’’’တိ? ‘‘နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ’’။

‘‘ကိံ ပန တေ [ကိံ ပန (သျာ. ပီ. က.)]၊ သာရိပုတ္တ၊ ယေ တေ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတာ – ‘ဧဝံသီလာ တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ ဣတိပိ၊ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ ဣတိပီ’’’တိ? ‘‘နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ’’။

‘‘ကိံ ပန တေ၊ သာရိပုတ္တ၊ အဟံ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော – ‘‘ဧဝံသီလော ဘဂဝါ ဣတိပိ ၊ ဧဝံဓမ္မော ဧဝံပညော ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တော ဘဂဝါ ဣတိပီ’’’တိ? ‘‘နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ’’။

‘‘ဧတ္ထ စ ဟိ တေ၊ သာရိပုတ္တ၊ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု အရဟန္တေသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု စေတောပရိယညာဏံ [စေတောပရိညာယညာဏံ (သျာ.)၊ စေတသာ စေတောပရိယာယညာဏံ (က.)] နတ္ထိ။ အထ ကိဉ္စရဟိ တေ အယံ၊ သာရိပုတ္တ၊ ဥဠာရာ အာသဘီ ဝါစာ ဘာသိတာ၊ ဧကံသော ဂဟိတော၊ သီဟနာဒော နဒိတော – ‘ဧဝံပသန္နော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတိ; န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္ဗောဓိယ’’’န္တိ?

145. At that time, the Venerable Sāriputta approached the Bhagavā, and having made obeisance, seated himself on one side. He said to the Bhagavā thus:

"Venerable Sir, I have this faith in the Bhagavā that there has never been, nor there is, nor there will be, any samaṇa (recluse) or brāhmaṇa (one leading a religious life) who can excel the Bhagavā
in Enlightenment.”

Indeed, Sāriputta, you proclaim in lofty, majestic, precise words, sounding bravely like a lion's roar, that you have this faith in the Bhagavā that there never has been, nor there is, nor there will be any samaṇa or brāhmaṇa who can excel the Bhagavā in Enlightenment.

Howis it, Sāriputta; do you know definitely in your mind the minds of those Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Bhagavās of the past, to be able to say 'Such was their sīla, practice of morality, such was their mental discipline such was their paññā, wisdom, such was their way of living, and such was their emancipation”?

“I have no such knowledge, Venerable Sir."

How is it, Sāriputta; do you know definitely in your mind the minds of those Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Bhagavās of the future, to be able to say "Such will be their Sīla, practice of morality, such will be their mental discipline, such will be their paññā, wisdom, such will be their way of living, and such will be their emancipation”?

"I have no such knowledge, Venerable Sir.”

How is it, Sāriputta; do you by means of your mind know definitely the mind of myself, the present Buddha, Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened to be able to say "Such is the Bhagavā's sīla, such is his mental discipline, such is his paññā, such is his way of living, and such is his emancipation”?

“I have no such knowledge, Venerable Sir."

Sāriputta, if you do not have the cetopariya ñāṇa', the faculty by which you can know definitely the minds of Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Bhagavās of the past, the future and the present, how can you proclain in lofty, majestic, precise words, sounding like a lion's roar, to the effect that you have this faith in the Bhagavā that there has never been, nor there is, nor there will be any samaṇa or brāhmaṇa who can excel the Bhagavā in Enlightenment?

၁၄၅။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး ပြီးလျှင်တစ်ခု သောနေရာ၌ ထိုင်နေလျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

''အသျှင်ဘုရား သဗ္ဗညုတဉာဏ်အရာ၌ မြတ်စွာဘုရားထက် သာလွန်၍ သိသော အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏ မည်သည် ရှိလည်း မရှိခဲ့၊ ရှိမည်လည်း မဟုတ်၊ ယခုလည်း မရှိဟု မြတ်စွာဘုရား အပေါ်၌အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ယုံကြည်လျက် ရှိပါသည်''ဟု (လျှောက်၏)။

သာရိပုတြာ သင်သည် ဤကြီးကျယ်ခံ့ညားလှသော စကားကို ဆိုဘိ၏၊ တိကျလှသော စကားကိုဆိုဘိ၏၊ ခြင်္သေ့ဟောက်သံကဲ့သို့ ရဲရင့်လှသော စကားကို ဆိုဘိ၏။

''အသျှင်ဘုရား သဗ္ဗညုတဉာဏ်အရာ၌ မြတ်စွာဘုရားထက် သာလွန်၍ သိသော အခြားသောသမဏဗြာဟ္မဏ မည်သည် ရှိလည်း မရှိခဲ့၊ ရှိမည်လည်း မဟုတ်၊ ယခုလည်း မရှိဟု မြတ်စွာဘုရားအပေါ်၌ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ယုံကြည်ပါသည်''ဟု (သင်ဆိုဘိ၏)။

သာရိပုတြာ အသို့နည်း၊ ရှေးအခါက ပွင့်တော်မူကုန်ပြီးသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန် သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားအားလုံးတို့ကို ''ထိုမြတ်စွာဘုရား

တို့သည် ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏၊ ဤသို့သော သမာဓိတရားရှိကုန်၏၊ ဤသို့သောပညာရှိကုန်၏၊ ဤသို့သော နေခြင်းရှိကုန်၏၊ ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိကုန်၏'' ဟူ၍ (မြတ်စွာဘုရားတို့၏) စိတ်ကို (သင်၏) စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိပါ၏လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မသိပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

သာရိပုတြာ အသို့နည်း၊ နောင်အခါ၌ ပွင့်တော်မူလတ္တံ့ကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားအားလုံးတို့ကို ''ထို မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့သော သီလရှိကုန်လတ္တံ့၊ ဤသို့သော သမာဓိတရားရှိကုန်လတ္တံ့၊ ဤသို့သော ပညာရှိကုန်လတ္တံ့၊ ဤသို့သော နေခြင်းရှိကုန်လတ္တံ့၊ ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်းရှိကုန်လတ္တံ့'' ဟူ၍ (မြတ်စွာဘုရားတို့၏) စိတ်ကို (သင်၏) စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိပါ၏လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မသိပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

သာရိပုတြာ အသို့နည်း၊ ယခုအခါ ပွင့်တော်မူဆဲဖြစ်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ငါ (ဘုရား) ကို ''မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့သော သီလရှိ၏၊ ဤသို့သော သမာဓိတရားရှိ၏၊ ဤသို့သော ပညာရှိ၏၊ ဤသို့သော နေခြင်းရှိ၏၊ ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိ၏'' ဟူ၍ (ငါဘုရား၏) စိတ်ကို (သင်၏) စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိပါ၏လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မသိပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

သာရိပုတြာ ယခုအခါ ပွင့်ပြီး ပွင့်လတ္တံ့ ပွင့်ဆဲဖြစ်ကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍သိနိုင်သော 'စေတောပရိယ' ဉာဏ်သည် သင့်အား မရှိပြီးအံ့၊ သာရိပုတြာ ထိုသို့

--

မရှိပါဘဲလျက် ''အသျှင်ဘုရား သဗ္ဗညုတဉာဏ်အရာ၌ မြတ်စွာဘုရားထက် သာလွန်၍ သိသော အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏမည်သည် ရှိလည်း မရှိခဲ့၊ ရှိမည်လည်း မဟုတ်၊ ယခုလည်း မရှိဟု မြတ်စွာဘုရားအပေါ်၌ ့ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ယုံကြည်လျက် ရှိပါသည်'' ဟူသော ကြီးကျယ်ခံ့ညားလှသော တိကျလှသော ခြင်္သေ့ ဟောက်သံကဲ့သို့ ရဲရင့်လှသော ဤစကားကို အဘယ့်ကြောင့် သင်ဆိုဘိသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

146. ‘‘Na kho me, bhante, atītānāgatapaccuppannesu arahantesu sammāsambuddhesu cetopariyañāṇaṃ atthi, api ca me dhammanvayo vidito. Seyyathāpi, bhante, rañño paccantimaṃ nagaraṃ daḷhuddhāpaṃ daḷhapākāratoraṇaṃ ekadvāraṃ, tatrassa dovāriko paṇḍito viyatto medhāvī aññātānaṃ nivāretā ñātānaṃ pavesetā. So tassa nagarassa samantā anupariyāyapathaṃ [anucariyāyapathaṃ (syā.)] anukkamamāno na passeyya pākārasandhiṃ vā pākāravivaraṃ vā, antamaso biḷāranikkhamanamattampi. Tassa evamassa [na passeyya tassa evamassa (syā.)] – ‘ye kho keci oḷārikā pāṇā imaṃ nagaraṃ pavisanti vā nikkhamanti vā, sabbe te imināva dvārena pavisanti vā nikkhamanti vā’ti. Evameva kho me, bhante, dhammanvayo vidito – ‘ye te, bhante, ahesuṃ atītamaddhānaṃ arahanto sammāsambuddhā , sabbe te bhagavanto pañca nīvaraṇe pahāya cetaso upakkilese paññāya dubbalīkaraṇe catūsu satipaṭṭhānesu supatiṭṭhitacittā sattabojjhaṅge yathābhūtaṃ bhāvetvā anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambujjhiṃsu. Yepi te, bhante, bhavissanti anāgatamaddhānaṃ arahanto sammāsambuddhā , sabbe te bhagavanto pañca nīvaraṇe pahāya cetaso upakkilese paññāya dubbalīkaraṇe catūsu satipaṭṭhānesu supatiṭṭhitacittā satta bojjhaṅge yathābhūtaṃ bhāvetvā anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambujjhissanti. Bhagavāpi, bhante, etarahi arahaṃ sammāsambuddho pañca nīvaraṇe pahāya cetaso upakkilese paññāya dubbalīkaraṇe catūsu satipaṭṭhānesu supatiṭṭhitacitto satta bojjhaṅge yathābhūtaṃ bhāvetvā anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambuddho’’’ti.

၁၄၆. ‘‘န ခေါ မေ၊ ဘန္တေ၊ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု အရဟန္တေသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု စေတောပရိယဉာဏံ အတ္ထိ၊ အပိ စ မေ ဓမ္မန္ဝယော ဝိဒိတော။ သေယျထာပိ၊ ဘန္တေ၊ ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ ဒဠှုဒ္ဓါပံ ဒဠှပါကာရတောရဏံ ဧကဒွါရံ၊ တတြဿ ဒောဝါရိကော ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္တော မေဓာဝီ အညာတာနံ နိဝါရေတာ ဉာတာနံ ပဝေသေတာ။ သော တဿ နဂရဿ သမန္တာ အနုပရိယာယပထံ [အနုစရိယာယပထံ (သျာ.)] အနုက္ကမမာနော န ပဿေယျ ပါကာရသန္ဓိံ ဝါ ပါကာရဝိဝရံ ဝါ၊ အန္တမသော ဗိဠာရနိက္ခမနမတ္တမ္ပိ။ တဿ ဧဝမဿ [န ပဿေယျ တဿ ဧဝမဿ (သျာ.)] – ‘ယေ ခေါ ကေစိ ဩဠာရိကာ ပါဏာ ဣမံ နဂရံ ပဝိသန္တိ ဝါ နိက္ခမန္တိ ဝါ၊ သဗ္ဗေ တေ ဣမိနာဝ ဒွါရေန ပဝိသန္တိ ဝါ နိက္ခမန္တိ ဝါ’တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ မေ၊ ဘန္တေ၊ ဓမ္မန္ဝယော ဝိဒိတော – ‘ယေ တေ၊ ဘန္တေ၊ အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ၊ သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိံသု။ ယေပိ တေ၊ ဘန္တေ၊ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ၊ သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိဿန္တိ။ ဘဂဝါပိ၊ ဘန္တေ၊ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတ

သော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပတိဋ္ဌိတစိတ္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ’’’တိ။

146. "Venerable Sir, I do not have cetopariya ñāṇa, the faculty by which I can know definitely the minds of Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Bhagavās of the past, the future and the present. But I do have the dhammanvaya ñāṇa, knowledge by inference from personl experience.

"Venerable Sir, if I may give an example, let us say that far away from the royal city there is a border town with firm foundations, solid walls, and a single arched gateway and that there is a gate-keeper, wise, prudent and intelligent, who would keep out strangers and would admit only known persons.

When that gate-keeper on his rounds along the roadway circling the town sees no breaks, no holes in the walls, not even a hole by which a cat can get through, he will come to the conclusion that

all big living things who or which enter or leave the town do so only by that single gateway.

“In the same way, Venerable Sir, I am in possession of the dhammanvaya ñāṇa, knowledge by inference from personal experience.

“Venerable Sir, (thus I know that) all the Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Bhagavās who had arisen in the past had abandoned the five Hindraces, nīvarana, which defile the mind and weaken the intellect; had well established their minds in the practice of the four Methods of Steadfast Mindfulness, satipatthāna, had correctly cultivated the seven Factors of Enlightenment, bojjhanga; and had fully attained unsurpassed, supreme Enlightenment.

"Venerable Sir, (thus I know that) all the Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Bhagavās who will arise in the future will abandon the five Hindraces, nīvarana, which defile the mind and weaken the intellect; will well establish their minds in the four Methods of Steadfast Mindfulness, satipatthāna, will correctly cultivate the seven Factors of Enlightenment, bojjhanga; and will fully attain unsurpassed, supreme Enlightenment.

"Venerable Sir, (thus I know that) the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened Bhagavā also, who has now arisen in this world, has abandoned the five Hindraces, which defile the mind and weaken the intellect; has well established the Bhagavā's minds in the four Methods of Steadfast Mindfulness; has correctly cultivated the seven Factors of Enlightenment: and has fully attained unsurpassed, supreme Enlightenment.

၁၄၆။ အသျှင်ဘုရား ပွင့်ပြီး ပွင့်လတ္တံ့ ပွင့်ဆဲဖြစ်ကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍သိနိုင်သော 'စေတောပရိယ' ဉာဏ်သည် အကျွန်ုပ်အား မရှိပါ၊ ထိုသို့ပင် မရှိငြားသော်လည်း အကျွန်ုပ်သည် မျက်မှောက်သိဖြင့် ချင့်ချိန်နိုင်သော 'ဓမ္မန္ဝယ' ဉာဏ်ကို ရရှိထားပါသည်။

အသျှင်ဘုရား ဥပမာသော်ကား ခိုင်ခံ့သောမြို့ရိုးအခြေနှင့်တကွ ခိုင်ခံ့သော တံတိုင်း တုရိုဏ်တိုင်ရှိသော တံခါးတစ်ပေါက်တည်းသာရှိသော မင်း၏ တိုင်းစွန်ပြည်ဖျားမြို့သည် ရှိရာပါ၏၊ ထိုမြို့၌ လိမ္မာတတ်သိပညာရှိ၍ မသိသော သူတို့ကို တားမြစ်လျက် သိသူတို့အားသာ ဝင်ခွင့်ပြုသော တံခါးစောင့်သည်ရှိရာပါ၏။

ထိုတံခါးစောင့်သည် ထိုမြို့၏ ထက်ဝန်းကျင်ပတ်၍ သွားသော လမ်းကို လှည့်လှည့်ကြည့်လတ်သော်အယုတ်ဆုံး ကြောင်ထွက်လောက်ရုံမျှ တံတိုင်းအစပ် တံတိုင်းအပေါက်ကိုသော်လည်း မတွေ့မြင်ရသည်ဖြစ် ရာ၏။ ထိုတံခါးစောင့်အား ဤသို့သော ဆင်ခြင်ဉာဏ်သည် ဖြစ်ရာ၏-

''ဤမြို့၌ ဝင်ကြ ထွက်ကြသမျှ ကြီးသော သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ဤတံခါးဖြင့်သာ ဝင်ကြထွက်ကြကုန်၏''ဟု (ဆင်ခြင်ဉာဏ် ဖြစ်ရာ၏)။

''အသျှင်ဘုရား ဤအတူပင်လျှင် အကျွန်ုပ်သည် မျက်မှောက်သိဖြင့် ချင့်ချိန်နိုင်သော 'ဓမ္မန္ဝယ' ဉာဏ်ကိုရရှိထားပါ၏၊ ရှေးအခါက ပွင့်တော်မူကုန်ပြီးသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားဟူသမျှတို့သည်လည်း စိတ်ကိုညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုတတ်ကုန်သော အပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရားငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ စွဲမြဲသော သတိ 'သတိပဋ္ဌာန်' တရား လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိကုန်လျက် နိဗ္ဗာန်ကိုသိကြောင်း 'ဗောဇ္ဈင်' တရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွါးများ၍ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူလေကုန်ပြီ။

အသျှင်ဘုရား နောင်အခါ၌ ပွင့်တော်မူလတ္တံ့ကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားဟူသမျှတို့သည် စိတ်ကိုညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုတတ်ကုန်သော အပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရားငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ စွဲမြဲသော သတိ 'သတိပဋ္ဌာန်' တရား လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိကုန်လျက် နိဗ္ဗာန်ကိုသိကြောင်း 'ဗောဇ္ဈင်' တရား ခုနစ်ပါးတို့ကိုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွါးများ၍ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူကုန်လတ္တံ့။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ ပွင့်ဆဲဖြစ်တော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုတတ်ကုန်သော အပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရားငါးပါးတို့ကိုပယ်၍ စွဲမြဲသော သတိ 'သတိပဋ္ဌာန်' တရား လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သော စိတ်ရှိတော်မူလျက်နိဗ္ဗာန်ကို သိကြောင်း 'ဗောဇ္ဈင်' တရား ခုနစ်ပါးတို့ကိုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွါးများတော်မူ၍အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူ၏''ဟု (မျက်မှောက်သိဖြင့်ချင့်ချိန်နိုင်သော 'ဓမ္မန္ဝယ' ဉာဏ်ကို ရရှိထားပါသည် ဟူ၍ လျှောက်၏)။

147. Tatrapi sudaṃ bhagavā nāḷandāyaṃ viharanto pāvārikambavane etadeva bahulaṃ bhikkhūnaṃ dhammiṃ kathaṃ karoti – ‘‘iti sīlaṃ, iti samādhi, iti paññā. Sīlaparibhāvito samādhi mahapphalo hoti mahānisaṃso. Samādhiparibhāvitā paññā mahapphalā hoti mahānisaṃsā. Paññāparibhāvitaṃ cittaṃ sammadeva āsavehi vimuccati, seyyathidaṃ – kāmāsavā, bhavāsavā, avijjāsavā’’ti.
၁၄၇. တတြာပိ သုဒံ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ဝိဟရန္တော ပါဝါရိကမ္ဗဝနေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ – ‘‘ဣတိ သီလံ၊ ဣတိ သမာဓိ၊ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ၊ သေယျထိဒံ – ကာမာသဝါ၊ ဘဝါသဝါ၊ အဝိဇ္ဇာသဝါ’’တိ။
147. While the Bhagavā was staying at the mango orchard of (the rich man) Pāvārika in the town of Nāḷandā, there, too, he gave this very discourse repeatedly, thus:

"Such is sīla, morality; such is samādhi, concentration of mind; such is paññā, wisdom. Samādhi, when based upon sīla, is rich in result and of great effect. Paññā, when based upon samādhi, is rich in result and of great effect. The mind, when developed through paññā, is thoroughly liberated from the āsavas, taints, namely, kāmāsav, bhavāsava, and avijjāsava.”
၁၄၇။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနာဠန္ဒာမြို့ ပါဝါရိက (သူဌေး) ၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ်လည်း ဤသို့သော တရားစကားကိုသာလျှင် ရဟန်းတို့အား အကြိမ်များစွာ ဟောတော်မူ၏-

''ဤကား သီလတည်း၊ ဤကား သမာဓိတည်း၊ ဤကား ပညာတည်း၊ သီလ၌ တည်၍ ဖြစ်စေ့အပ်သော သမာဓိသည် များသော အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ သမာဓိ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော ပညာသည်များသော အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ ပညာ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်သည် ကာမာသဝ ဘဝါသဝအဝိဇ္ဇာသဝဟူသော အာသဝေါတို့မှ ကောင်းစွာပင်လျှင် လွတ်မြောက်၏ (လွတ်၏)''ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

Dussīlaādīnavā ဒုဿီလအာဒီနဝါ

The Disadvantages to an Immoral Man သီလပျက်စီးသူ၏ အပြစ်

148. Atha kho bhagavā nāḷandāyaṃ yathābhirantaṃ viharitvā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘āyāmānanda, yena pāṭaligāmo tenupasaṅkamissāmā’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paccassosi . Atha kho bhagavā mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ yena pāṭaligāmo tadavasari. Assosuṃ kho pāṭaligāmikā upāsakā – ‘‘bhagavā kira pāṭaligāmaṃ anuppatto’’ti. Atha kho pāṭaligāmikā upāsakā yena bhagavā tenupasaṅkamiṃsu; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdiṃsu. Ekamantaṃ nisinnā kho pāṭaligāmikā upāsakā bhagavantaṃ etadavocuṃ – ‘‘adhivāsetu no, bhante, bhagavā āvasathāgāra’’nti. Adhivāsesi bhagavā tuṇhībhāvena. Atha kho pāṭaligāmikā upāsakā bhagavato adhivāsanaṃ viditvā uṭṭhāyāsanā bhagavantaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā yena āvasathāgāraṃ tenupasaṅkamiṃsu; upasaṅkamitvā sabbasanthariṃ [sabbasantharitaṃ satthataṃ (syā.), sabbasanthariṃ santhataṃ (ka.)] āvasathāgāraṃ santharitvā āsanāni paññapetvā udakamaṇikaṃ patiṭṭhāpetvā telapadīpaṃ āropetvā yena bhagavā tenupasaṅkamiṃsu, upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhaṃsu. Ekamantaṃ ṭhitā kho pāṭaligāmikā upāsakā bhagavantaṃ etadavocuṃ – ‘‘sabbasantharisanthataṃ [sabbasanthariṃ santhataṃ (sī. syā. pī. ka.)], bhante, āvasathāgāraṃ, āsanāni paññattāni, udakamaṇiko patiṭṭhāpito, telapadīpo āropito; yassadāni, bhante, bhagavā kālaṃ maññatī’’ti. Atha kho bhagavā sāyanhasamayaṃ [idaṃ padaṃ vinayamahāvagga na dissati]. Nivāsetvā pattacīvaramādāya saddhiṃ bhikkhusaṅghena yena āvasathāgāraṃ tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā pāde pakkhāletvā āvasathāgāraṃ pavisitvā majjhimaṃ thambhaṃ nissāya puratthābhimukho [puratthimābhimukho (ka.)] nisīdi. Bhikkhusaṅghopi kho pāde pakkhāletvā āvasathāgāraṃ pavisitvā pacchimaṃ bhittiṃ nissāya puratthābhimukho nisīdi bhagavantameva purakkhatvā. Pāṭaligāmikāpi kho upāsakā pāde pakkhāletvā āvasathāgāraṃ pavisitvā puratthimaṃ bhittiṃ nissāya pacchimābhimukhā nisīdiṃsu bhagavantameva purakkhatvā.

၁၄၈. အထ ခေါ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန ပါဋလိဂါမော တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ပါဋလိဂါမော တဒဝသရိ။ အဿောသုံ ခေါ ပါဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ – ‘‘ဘဂဝါ ကိရ ပါဋလိဂါမံ အနုပ္ပတ္တော’’တိ။ အထ ခေါ ပါဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ ပါဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘အဓိဝါသေတု နော၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ အာဝသထာဂါရ’’န္တိ။ အဓိ

ဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။ အထ ခေါ ပါဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာ
သနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ယေန အာဝသထာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ သဗ္ဗ
သန္ထရိံ [သဗ္ဗသန္ထရိတံ သတ္ထတံ (သျာ.)၊ သဗ္ဗသန္ထရိံ သန္ထတံ (က.)] အာဝသထာဂါရံ သန္ထရိတွာ အာသနာနိ ပည
ပေတွာ ဥဒကမဏိကံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ တေလပဒီပံ အာရောပေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိ
တွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ ပါဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ
– ‘‘သဗ္ဗသန္ထရိသန္ထတံ [သဗ္ဗသန္ထရိံ သန္ထတံ (သီ. သျာ. ပီ. က.)]၊ ဘန္တေ၊ အာဝသထာဂါရံ၊ အာသနာနိ ပညတ္တာနိ၊ ဥ
ဒကမဏိကော ပတိဋ္ဌာပိတော၊ တေလပဒီပေါ အာရောပိတော; ယဿဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ’’တိ။
အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယနှသမယံ [ဣဒံ ပဒံ ဝိနယမဟာဝဂ္ဂ န ဒိဿတိ]။ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ သဒ္ဓိံ
ဘိက္ခုသင်္ဃေန ယေန အာဝသထာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပါဒေ ပက္ခါလေတွာ အာဝသထာဂါရံ ပဝိ
သိတွာ မဇ္ဈိမံ ထမ္ဘံ နိဿာယ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ [ပုရတ္ထိမာဘိမုခေါ (က.)] နိသီဒိ။ ဘိက္ခုသင်္ဃောပိ ခေါ ပါဒေ ပက္ခါ
လေတွာ အာဝသထာဂါရံ ပဝိသိတွာ ပစ္ဆိမံ ဘိတ္တိံ နိဿာယ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ နိသီဒိ ဘဂဝန္တံယေဝ ပုရက္ခတွာ။ ပါဋ
လိဂါမိကာပိ ခေါ ဥပါသကာ ပါဒေ ပက္ခါလေတွာ အာဝသထာဂါရံ ပဝိသိတွာ ပုရတ္ထိမံ ဘိတ္တိံ နိဿာယ ပစ္ဆိမာဘိ
မုခါ နိသီဒိံသု ဘဂဝန္တံယေဝ ပုရက္ခတွာ။

148. Then the Bhagavā after staying at the town of Nāḷandā as long as he wished, said to the Venerable Ānanda, "Come, Ānanda, let us go to Pātali village.”

The Venerable Ānanda assented, saying “Very well, Venerable Sir."

Then the Bhagavā, accompanied by many bhikkhus, went to Pātali village.

When the lay devotees of Pātali village heard that the Bhagavā had arrived at their village, they approached the Bhagavā, made obeisance to him, and seated themselves on one side. They said to him, “May it please the Bhagavā to consent to sojourn in our guest-house.” And by his silence the Bhagavā consented.

The lay devotees of Pātali village, on receiving the Bhagavā’s consent, rose from their seats, made obeisance to him and respectfully departed (by keeping their right side to him) and went to their guest-house. They prepared the guest-house by covering the floor all over with floor-coverings, arranging seats, placing big water-filled pots, and setting up oil-lamps in their holders. Then they approached the Bhagavā, made obeisance to him, and standing on one side, said to him:

“Venerable Sīr, at the guest-house, the floor has been fully covered with floor-coverings, the seats have been arranged, the big water-filled pots have been placed, and the oil-lamps have been set
up in their holders. It 15 for the Bhagavā to proceed there when he wishes. (lit., The Exalted One knows the time to proceed there.)

Then Bhagavā, at evening time, re-arranged his robes, took his alms-bowl and great robe, and proceeded to the guest-house accompanied by the bhikkhus. He entered the guest-house after washing his feet, and sat against the middle post, facing east.

The bhikkhus also washed their feet and entered the guest-house, and sat against the west wall, facing east, with the Bhagavā in front of them. The lay devotees of Pātali village also washed their feet and entered the guest-house, and sat against the east wall facing west, with the Bhagavā in front of them.

၁၄၈။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နာဠန္ဒာမြို့၌ အလိုရှိသမျှနေတော်မူပြီးလျှင် ''အာနန္ဒာ လာသွားကုန်အံ့၊ ပါဋလိရွာဆီသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာတို့နှင့်အတူ ပါဋလိရွာသို့ ကြွရောက်တော် မူ၏။

ပါဋလိရွာသား ဥပါသကာတို့သည် ''မြတ်စွာဘုရား ပါဋလိရွာသို့ ရောက်တော်မူ၏''ဟု ကြားကုန်၏၊ ထိုအခါ ပါဋလိရွာသား ဥပါသကာတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင်တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်ပြီးသော် ''မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့၏ ဧည့်တည်းခိုရာ ဇရပ်ကိုလက်ခံတော်မူပါ မြတ်စွာဘုရား''ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထိုအခါ ပါဋလိရွာသား ဥပါသကာတို့သည် မြတ်စွာဘုရား လက်ခံတော်မူသည်ကို သိသဖြင့် နေရာမှထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြုပြီးလျှင် ဧည့်တည်းခိုရာဇရပ်သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍၊ ထိုဧည့်တည်းခိုရာဇရပ်၌ ခင်းနှီးအပြည့် ခင်းခြင်း ထိုင်နေစရာတို့ကို ပြင်ထားခြင်း ရေပြည့်အိုးကြီးကိုတည်ထားခြင်း ဆီမီးထွန်းထားခြင်းတို့ကို ပြုပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြန်ကုန်၏၊ ချဉ်းကပ်ပြီး၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် ပါဋလိရွာသား ဥပါသကာတို့သည်မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏-

''အသျှင်ဘုရား ဧည့်တည်းခိုရာ ဇရပ်၌ ခင်းနှီးအပြည့် ခင်းပြီးပါပြီ၊ ထိုင်နေစရာတို့ကိုလည်း ပြင်ထားပြီးပါပြီ၊ ရေပြည့်အိုးကြီးကိုလည်း တည်ထားပြီးပါပြီ၊ ဆီမီးကိုလည်း ထွန်းထားပြီးပါပြီ။ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ၌ ကြွတော်မူရန် အချိန်ကို မြတ်စွာဘုရား သိတော်မူပါသည် (ကြွရန်မှာမြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အတိုင်းပင်ဖြစ်ပါသည်)''ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်တော်မူ၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက်ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ဧည့်တည်းခိုရာ ဇရပ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ခြေဆေးတော်မူ၍ ဧည့်တည်းခိုရာဇရပ်သို့ ဝင်ပြီးသော် အလယ်တိုင်ကို မှီလျက် အရှေ့အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ရဟန်းသံဃာသည်လည်း ခြေဆေး၍ ဧည့်တည်းခိုရာ ဇရပ်သို့ ဝင်ပြီးသော် အနောက်ဘက် နံရံကိုမှီလျက် အရှေ့အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ မြတ်စွာဘုရားကိုသာလျှင် ရှေ့ထား၍ ထိုင်နေ၏။

ပါဋလိရွာသား ဥပါသကာတို့သည်လည်း ခြေဆေးကုန်၍ ဧည့်တည်းခိုရာ ဇရပ်သို့ ဝင်ကုန်ပြီးသော်အရှေ့ဘက် နံရံကို မှီလျက် အနောက်အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ မြတ်စွာဘုရားကိုသာလျှင် ရှေ့ထား၍ ထိုင်နေကုန်၏။

149. Atha kho bhagavā pāṭaligāmike upāsake āmantesi – ‘‘pañcime, gahapatayo, ādīnavā dussīlassa sīlavipattiyā. Katame pañca? Idha, gahapatayo, dussīlo sīlavipanno pamādādhikaraṇaṃ mahatiṃ bhogajāniṃ nigacchati. Ayaṃ paṭhamo ādīnavo dussīlassa sīlavipattiyā.

‘‘Puna caparaṃ, gahapatayo, dussīlassa sīlavipannassa pāpako kittisaddo abbhuggacchati. Ayaṃ dutiyo ādīnavo dussīlassa sīlavipattiyā.

‘‘Puna caparaṃ, gahapatayo, dussīlo sīlavipanno yaññadeva parisaṃ upasaṅkamati – yadi khattiyaparisaṃ yadi brāhmaṇaparisaṃ yadi gahapatiparisaṃ yadi samaṇaparisaṃ – avisārado upasaṅkamati maṅkubhūto. Ayaṃ tatiyo ādīnavo dussīlassa sīlavipattiyā.

‘‘Puna caparaṃ, gahapatayo, dussīlo sīlavipanno sammūḷho kālaṅkaroti. Ayaṃ catuttho ādīnavo dussīlassa sīlavipattiyā.

‘‘Puna caparaṃ, gahapatayo, dussīlo sīlavipanno kāyassa bhedā paraṃ maraṇā apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ nirayaṃ upapajjati. Ayaṃ pañcamo ādīnavo dussīlassa sīlavipattiyā. Ime kho, gahapatayo, pañca ādīnavā dussīlassa sīlavipattiyā.
၁၄၉. အထ ခေါ ဘဂဝါ ပါဋလိဂါမိကေ ဥပါသကေ အာမန္တေသိ – ‘‘ပဉ္စိမေ၊ ဂဟပတယော၊ အာဒီနဝါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ၊ ဂဟပတယော၊ ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော ပမာဒာဓိကရဏံ မဟတိံ ဘောဂဇာနိံ နိဂစ္ဆတိ။ အယံ ပဌမော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

‘‘ပုန စပရံ၊ ဂဟပတယော၊ ဒုဿီလဿ သီလဝိပန္နဿ ပါပကော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ။ အယံ ဒုတိယော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

‘‘ပုန စပရံ၊ ဂဟပတယော၊ ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော ယညဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ – ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ – အဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမတိ မင်္ကုဘူတော။ အယံ တတိယော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

‘‘ပုန စပရံ၊ ဂဟပတယော၊ ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော သမ္မူဠှော ကာလင်္ကရောတိ။ အယံ စတုတ္ထော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

‘‘ပုန စပရံ၊ ဂဟပတယော၊ ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ အယံ ပဉ္စမော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။ ဣမေ ခေါ၊ ဂဟပတယော၊ ပဉ္စ အာဒီနဝါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

149. Then Bhagavā addressed the devotees of Pātali village thus:

Householders, the immoral man lacking moral virtue faces five disadvantages'. What are these five (disadvantages)?

Householders, in this world, the immoral man lacking moral virtue encounters through heedlessness great loss of wealth. This is the first disadvantage befalling the immoral man who lacks moral virtue.

Householders, in addition, the ill repute of an immoral man lacking moral virtue spreads far and wide. This is the second disadvantage befalling the immoral man who lacks moral virtue.

Householders, in addition, when the immoral man lacking moral virtue goes into any kīind of society, whether it be the society of the ruling class, or of brahmins, or of well-to-do people, or of recluses, he does so with timidity and troubled demeanour. This is the third disadvantage befalling the immoral man who lacks moral virtue.

Householders, in addition, the immoral man lacking moral virtue dies in bewilderment'. This is the fourth disadvantage befalling the immoral man who lacks moral virtue.

Householders, in addition, the immoral man, after death and dissolution of the body, reaches (i.e.,is reborn in) one of four undesirable, infrahuman fealms, a miserable destination, a ruinous existence, (such as) the realm of continuous intense suffering, through lacking moral virtue. This is the fifth disadvantage befalling the immoral man who lacks moral virtue.

Householders, these are the five disadvantage befalling the immoral man, through lacking moral virtue.

၁၄၉။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပါဋ္ဌလိရွာသား ဥပါသကာတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

ဥပါသကာတို့ သီလမရှိသူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ ဤငါးပါးသော အပြစ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ့်ငါးပါးတို့နည်းဟူမူ-

--

ဥပါသကာတို့ ဤလောက၌ သီလမရှိသော သီလပျက်သောသူသည် မေ့လျော့ခြင်းကြောင့် များစွာ သော စည်းစိမ်ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ဤကား သီလမရှိသူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ ရှေးဦးစွာသော အပြစ်ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလမရှိသော သီလပျက်သောသူ၏ မကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏၊ ဤကား သီလမရှိသူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ နှစ်ခုမြောက် အပြစ်ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလမရှိသော သီလပျက်သောသူသည် မင်းပရိသတ် ရဟန်းပရိသတ် ပုဏ္ဏားပရိသတ် သူကြွယ်ပရိသတ်အလယ်သို့ ချဉ်းကပ်ခဲ့သော် ကြောက်ကြောက်ရွံ့ရွံ့ မျက်နှာညှိုးငယ်လျက် ချဉ်းကပ်ရ၏၊ ဤကား သီလမရှိသူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ သုံးခုမြောက် အပြစ်ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလမရှိသော သီလပျက်သောသူသည် တွေတွေဝေဝေ ဖြစ်လျက်သေရ၏၊ ဤကား သီလမရှိသောသူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ လေးခုမြောက် အပြစ်ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလမရှိသော သီလပျက်သောသူသည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသောလားရာ ပျက်စီး၍ကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏၊ ဤကား သီလမရှိသော သူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ ငါးခုမြောက် အပြစ်ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ သီလမရှိသူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ အပြစ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပေတည်း။

Sīlavantaānisaṃsa သီလဝန္တအာနိသံသ

Advantages Accruing to a Man of Virtue သီလရှိသူ၏ အကျိုး

150. ‘‘Pañcime , gahapatayo, ānisaṃsā sīlavato sīlasampadāya. Katame pañca? Idha, gahapatayo, sīlavā sīlasampanno appamādādhikaraṇaṃ mahantaṃ bhogakkhandhaṃ adhigacchati. Ayaṃ paṭhamo ānisaṃso sīlavato sīlasampadāya.

‘‘Puna caparaṃ, gahapatayo, sīlavato sīlasampannassa kalyāṇo kittisaddo abbhuggacchati. Ayaṃ dutiyo ānisaṃso sīlavato sīlasampadāya.

‘‘Puna caparaṃ, gahapatayo, sīlavā sīlasampanno yaññadeva parisaṃ upasaṅkamati – yadi khattiyaparisaṃ yadi brāhmaṇaparisaṃ yadi gahapatiparisaṃ yadi samaṇaparisaṃ visārado upasaṅkamati amaṅkubhūto. Ayaṃ tatiyo ānisaṃso sīlavato sīlasampadāya.

‘‘Puna caparaṃ, gahapatayo, sīlavā sīlasampanno asammūḷho kālaṅkaroti. Ayaṃ catuttho ānisaṃso sīlavato sīlasampadāya.

‘‘Puna caparaṃ, gahapatayo, sīlavā sīlasampanno kāyassa bhedā paraṃ maraṇā sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapajjati. Ayaṃ pañcamo ānisaṃso sīlavato sīlasampadāya. Ime kho, gahapatayo, pañca ānisaṃsā sīlavato sīlasampadāyā’’ti.
၁၅၀. ‘‘ပဉ္စိမေ ၊ ဂဟပတယော၊ အာနိသံသာ သီလဝတော သီလသမ္ပဒာယ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ၊ ဂဟပတယော၊ သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော အပ္ပမာဒာဓိကရဏံ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဓိဂစ္ဆတိ။ အယံ ပဌမော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒာယ။

‘‘ပုန စပရံ၊ ဂဟပတယော၊ သီလဝတော သီလသမ္ပန္နဿ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ။ အယံ ဒုတိယော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒာယ။

‘‘ပုန စပရံ၊ ဂဟပတယော၊ သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော ယညဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ – ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ ဝိသာရဒော ဥပသင်္ကမတိ အမင်္ကုဘူတော။ အယံ တတိယော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒာယ။

‘‘ပုန စပရံ၊ ဂဟပတယော၊ သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော အသမ္မူဠ္ဟော ကာလင်္ကရောတိ။ အယံ စတုတ္ထော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒာယ။

''ပုန စပရံ၊ ဂဟပတယော၊ သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ အယံ ပဉ္စမော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။ ဣမေ ခေါ၊ ဂဟပတယော၊ ပဉ္စ အာနိသံသာ သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယာ''တိ။

150. Householders, five advantages accrue to the man of moral virtue, through his ethical conduct. What are these five (advantages)?

Householders, in this world, the man of moral virtue, through his ethical conduct, by being headful, gains a great mass of wealth. This is the first advantage accruing to the man of virtue, through
his ethical conduct.

Householders, in addition, the good reputation of a man of virtue, through his ethical conduct, spreads far and wide. This is the second advantage accruing to the man of virtue, through his ethical
conduct.

Householders, in addition, the man of virtue, through his ethical conduct, can go into any kind of society, whether it be the society of the ruling class, or of brahmins, or of well-to-do people, or of
recluses, with confidence and untroubled demeanour. This is the third advantage accruing to the man of virtue, through his ethical conduct.

Householders, in addition, the man of virtue, through his ethical conduct dies without any bewilderment. This is the fouth advantage accruing to the man of virtue, through his ethical conduct.

Householders, in addition, the man of virtue, through his ethical conduct, after death and dissolution of the body, reachs (i.e., is reborn in) the realms of the devas, (celestial beings), a happy destination. This is the fifth advantage accruing to the man of virtue, through his ethical conduct.

၁၅၀။ ဥပါသကာတို့ သီလရှိသူ၏ သီလပြည့်စုံခြင်း၌ ဤငါးပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့သည်ရှိကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်းဟူမူ-

ဥပါသကာတို့ ဤလောက၌ သီလရှိသော သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သူသည် မမေ့လျော့ခြင်းကြောင့်များစွာသော စည်းစိမ်အစုကို ရ၏၊ ဤကား သီလရှိသူ၏ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ ရှေးဦးစွာသော အကျိုး 'အာနိသင်' ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလရှိသော သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သူ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏၊ ဤကား သီလရှိသူ၏ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ နှစ်ခုမြောက် အကျိုး 'အာနိသင်' ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလရှိသော သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သူသည် မင်းပရိသတ်ရဟန်းပရိသတ် ပုဏ္ဏားပရိသတ် သူကြွယ်ပရိသတ် အလယ်သို့ ချဉ်းကပ်ခဲ့ရသော် မကြောက်မရွံ့ မျက်နှာမညှိုးငယ်ဘဲ ချဉ်းကပ်ရ၏၊ ၊ ဤကား သီလရှိသူ၏ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ သုံးခုမြောက် အကျိုး 'အာနိသင်' ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလရှိသော သီလနှင့် ပြည့်စုံသော သူသည် တွေဝေခြင်းမရှိ ဘဲသေရ၏၊ ဤကား သီလရှိသူ၏ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ လေးခုမြောက် အကျိုး 'အာနိသင်' ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလရှိသော သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သူသည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက် စီး၍သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသောလားရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ၏၊ ဤကား သီလရှိသူ၏ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ ငါးခုမြောက် အကျိုး 'အာနိသင်' ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ သီလရှိသူ၏ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ အကျိုး 'အာနိသင်' တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပေတည်း''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

151. Atha kho bhagavā pāṭaligāmike upāsake bahudeva rattiṃ dhammiyā kathāya sandassetvā samādapetvā samuttejetvā sampahaṃsetvā uyyojesi – ‘‘abhikkantā kho, gahapatayo, ratti, yassadāni tumhe kālaṃ maññathā’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho pāṭaligāmikā upāsakā bhagavato paṭissutvā uṭṭhāyāsanā bhagavantaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkamiṃsu. Atha kho bhagavā acirapakkantesu pāṭaligāmikesu upāsakesu suññāgāraṃ pāvisi.
၁၅၁. အထ ခေါ ဘဂဝါ ပါဋလိဂါမိကေ ဥပါသကေ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥယျောဇေသိ – ‘‘အဘိက္ကန္တာ ခေါ၊ ဂဟပတယော၊ ရတ္တိ၊ ယဿဒါနိ တုမှေ ကာလံ မညထာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ ပါဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကမိံသု။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တေသု ပါဋလိဂါမိကေသု ဥပါသကေသု သုညာဂါရံ ပါဝိသိ။
151. And the Bhagavā spent the greater part of the night instructing the devotees of Pātali village in the Teaching, causing them to realize (the benefits of) the Dhamma, to become established in (the observance of) the Teaching, and to be filled with gladness and enthusiasm for (the practice of) the Teaching. Then he sent them away, saying "The night is far advanced, householders; it is for you to leave when you wish.”

The devotees of Pātali village assented, saying " Very well, Venerable Sir", and arising from their seats, made obeisance to the Bhagavā, not long after the departure of the devotes of Pātali village, retired in seclusion.

၁၅၁။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပါဋလိရွာသား ဥပါသကာတို့ကို ကြာမြင့်စွာ ညဥ့်အချိန်ပတ်လုံး့ (ညဥ့်နက်သည်တိုင်အောင်) တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွါးကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေပြီးလျှင် ''ဥပါသကာတို့ ညဥ့်ဦးယံ လွန်လေပြီ၊ ယခုအခါ၌ သွားရန်အချိန်ကို သင်တို့သိကုန်၏ (သွားရန်မှာ သင်တို့၏ အလိုအတိုင်းပင်ဖြစ်၏)''ဟုပြန်လွှတ် တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု ပါဋလိရွာသား ဥပါသကာတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီး လျှင်နေရာမှထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြု ၍ ပြန်သွားကြကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပါဋလိရွာသား ဥပါသကာတို့ ပြန်သွား၍ မကြာမြင့်မီ ဆိတ် ငြိမ်ရာသို့ ဝင်တော်မူ၏။

Pāṭaliputtanagaramāpanaṃ ပါဋလိပုတ္တနဂရမာပနံ
Founding of the (fortified) City of Pātaliputta ပါဋလိပုတ်ပြည် တည်ခြင်း

152. Tena kho pana samayena sunidhavassakārā [sunīdhavassakārā (syā. ka.)] magadhamahāmattā pāṭaligāme nagaraṃ māpenti vajjīnaṃ paṭibāhāya. Tena samayena sambahulā devatāyo sahasseva [sahassasseva (sī. pī. ka.), sahassaseva (ṭīkāyaṃ pāṭhantaraṃ), sahassasahasseva (udānaṭṭhakathā)] pāṭaligāme vatthūni pariggaṇhanti. Yasmiṃ padese mahesakkhā devatā vatthūni pariggaṇhanti, mahesakkhānaṃ tattha raññaṃ rājamahāmattānaṃ cittāni namanti nivesanāni māpetuṃ. Yasmiṃ padese majjhimā devatā vatthūni pariggaṇhanti, majjhimānaṃ tattha raññaṃ rājamahāmattānaṃ cittāni namanti nivesanāni māpetuṃ. Yasmiṃ padese nīcā devatā vatthūni pariggaṇhanti, nīcānaṃ tattha raññaṃ rājamahāmattānaṃ cittāni namanti nivesanāni māpetuṃ. Addasā kho bhagavā dibbena cakkhunā visuddhena atikkantamānusakena tā devatāyo sahasseva pāṭaligāme vatthūni pariggaṇhantiyo. Atha kho bhagavā rattiyā paccūsasamayaṃ paccuṭṭhāya āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘ke nu kho [ko nu kho (sī. syā. pī. ka.)], ānanda, pāṭaligāme nagaraṃ māpentī’’ti [māpetīti (sī. syā. pī. ka.)]? ‘‘Sunidhavassakārā, bhante, magadhamahāmattā pāṭaligāme nagaraṃ māpenti vajjīnaṃ paṭibāhāyā’’ti. ‘‘Seyyathāpi, ānanda, devehi tāvatiṃsehi saddhiṃ mantetvā, evameva kho, ānanda, sunidhavassakārā magadhamahāmattā pāṭaligāme nagaraṃ māpenti vajjīnaṃ paṭibāhāya. Idhāhaṃ, ānanda, addasaṃ dibbena cakkhunā visuddhena atikkantamānusakena sambahulā devatāyo sahasseva

pāṭaligāme vatthūni pariggaṇhantiyo. Yasmiṃ , ānanda, padese mahesakkhā devatā vatthūni pariggaṇhanti, mahesakkhānaṃ tattha raññaṃ rājamahāmattānaṃ cittāni namanti nivesanāni māpetuṃ. Yasmiṃ padese majjhimā devatā vatthūni pariggaṇhanti, majjhimānaṃ tattha raññaṃ rājamahāmattānaṃ cittāni namanti nivesanāni māpetuṃ. Yasmiṃ padese nīcā devatā vatthūni pariggaṇhanti, nīcānaṃ tattha raññaṃ rājamahāmattānaṃ cittāni namanti nivesanāni māpetuṃ. Yāvatā, ānanda, ariyaṃ āyatanaṃ yāvatā vaṇippatho idaṃ agganagaraṃ bhavissati pāṭaliputtaṃ puṭabhedanaṃ . Pāṭaliputtassa kho, ānanda, tayo antarāyā bhavissanti – aggito vā udakato vā mithubhedā vā''ti.

၁၅၂. တေန ခေါ ပန သမယေန သုနိဓဝဿကာရာ [သုနီဓဝဿကာရာ (သျာ. က.)] မဂဓမဟာမတ္တာ ပါဋလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တိ ဝဇ္ဇီနံ ပဋိဗာဟာယ။ တေန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဒေဝတာယော သဟဿေဝ [သဟဿသဟဿေဝ (သီ. ပီ. က.)၊ သဟဿသဟဿေဝ (ဋီကာယံ ပါဌန္တရံ)၊ သဟဿသဟဿေဝ (ဥဒာနဋ္ဌကထာ)] ပါဋလိဂါမေ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ။ ယသ္မိံ ပဒေသေ မဟေသက္ခါ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ၊ မဟေသက္ခါနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယသ္မိံ ပဒေသေ မဇ္ဈိမာ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ၊ မဇ္ဈိမာနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယသ္မိံ ပဒေသေ နီစာ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ၊ နီစာနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန တာ ဒေဝတာယော သဟဿေဝ ပါဋလိဂါမေ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိယော။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယံ ပစ္စုဋ္ဌာယ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''ကေ နု ခေါ [ကော နု ခေါ (သီ. သျာ. ပီ. က.)]၊ အာနန္ဒ၊ ပါဋလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တီ''တိ [မာပေတီတိ (သီ. သျာ. ပီ. က.)]? ''သုနိဓဝဿကာရာ၊ ဘန္တေ၊ မဂဓမဟာမတ္တာ ပါဋလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တိ ဝဇ္ဇီနံ ပဋိဗာဟာယာ''တိ။ ''သေယျထာပိ၊ အာနန္ဒ၊ ဒေဝေဟိ တာဝတိံသေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ၊ ဧဝမေဝ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ပါဋလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တိ ဝဇ္ဇီနံ ပဋိဗာဟာယ။ ဣဓာဟံ၊ အာနန္ဒ၊ အဒ္ဒသံ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သမ္ဗဟုလာ ဒေဝတာယော သဟဿေဝ ပါဋလိဂါမေ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိယော။ ယသ္မိံ ၊ အာနန္ဒ၊ ပဒေသေ မဟေသက္ခါ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ၊ မဟေသက္ခါနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယသ္မိံ ပဒေသေ မဇ္ဈိမာ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ၊ မဇ္ဈိမာနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယသ္မိံ ပဒေသေ နီစာ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ၊ နီစာနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယာဝတာ၊ အာနန္ဒ၊ အရိယံ အာယတနံ ယာဝတာ ဝဏိပ္ပထော ဣဒံ အဂ္ဂနဂရံ ဘဝိဿတိ ပါဋလိပုတ္တံ ပုဋဘေဒနံ ။ ပါဋလိပုတ္တဿ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ တယော အန္တရာယာ ဘဝိဿန္တိ – အဂ္ဂိတော ဝါ ဥဒကတော ဝါ မိထုဘေဒါ ဝါ''တိ။

152. At that time, (the brahmins) Sunidha and Vassakāra, chief ministers of Magadha Kingdom, were building a (fortified) city at the (site of) Pātali village to keep out the Vijjī princes.

During that period, many devas, in groups of a thousand each, were taking possession of plots of land at the Pātali village.

In the locations where the devas of great power had taken possession of plots of land, there princes and king's ministers of great power were inclined to build (lit., their minds were bent towards building) houses. And where the devas of midium power had taken possession of plots of land, there princes and king's ministers of medium power were inclined to build houses. And where the devas of lesser power had taken possession of plots of land, there princes and king's ministers of lesser power were inclined to build houses.

The Bhagavā saw by means of dibba-cakkhu, (the extremely clear and divine power of vision, comparable to the vision-faculty of the devas and surpassing the seeing ability of men), those devas who were gathered in groups of a thousand each and who were taking possession of plots of land in the Pātali village. Then the Bhagavā arose at dawn and asked the Venerable Ānanda, “Ānanda, who are building a (fortified) city at the (site of) Pātali village?”

"Venerable Sīr, (the brahmins) Sunidha and Vassakāra, chief ministers of Magadha Kingdom, are building a (fortified) city at the (site of) Pātali village, to hold back the Vajjī princes."

Ānanda, it is as if they are building the fortified city in consultation with the devas of the Tāvatimsa realm.

Ānanda, I have seen by means of dibba-cakkhu many devas who are gathered in groups of a thousand each and who are taking possession of plots of land in the Pātali village.

Ānanda, in the locations where devas of great power have taken possession of plots of land, princes and King's ministers of great power are inclined to build (their) houses. And where devas
of medium power have taken possession of plots of land, princes and King's ministers of medium power are inclined to build (their) houses. And where devas of lisser power have taken possession of
plots of land, Princes and King's ministers of lesser power are inclined to build (their) houses.

Ānanda, among the towns and cities which are centres of congregation and commerce of people of the Aryan race, this new town will become the greatest city, called Pātaliputta, a place where goods are unpacked and sold and distributed.

Ānanda, three misfortunes will befall the city of Pātaliputta, through fire, through flood, through internal dissension.

၁၅၂။ ထိုစဉ်အခါ၌ မဂဓတိုင်း အမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့သည်ဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို တားဆီးပိတ်ဆို့ခြင်းငှါ ပါဋလိရွာ၌မြို့တည်ဆောက်လျက် ရှိကုန်၏။

ထိုစဉ်အခါ များစွာကုန်သော နတ်တို့သည်လည်း ထောင်လိုက် ထောင်လိုက် (တစ်ထောင်စီတစ်ထောင်စီ) စုရုံး၍သာလျှင် ပါဋလိရွာ၌ အိမ်ရာတို့ကို သိမ်းပိုက်လျက် ရှိကုန်၏။

တန်ခိုးကြီးသော နတ်တို့ အိမ်ရာသိမ်းပိုက်သော ရပ်ကွက်၌ တန်ခိုးကြီးသော မင်းနှင့် အမတ်ကြီး တို့၏အိမ်ရာ တည်ဆောက်ရန် စိတ်တို့သည် ညွတ်ကုန်၏။ တန်ခိုးအလတ်စားနတ်တို့ အိမ်ရာသိမ်းပိုက် သောရပ်ကွက်၌ တန်ခိုးအလတ်စား မင်းနှင့်အမတ်တို့၏ အိမ်ရာတည်ဆောက်ရန် စိတ်တို့သည် ညွတ်ကုန် ၏။ တန်ခိုးနည်းသော နတ်တို့ အိမ်ရာသိမ်းပိုက်သော ရပ်ကွက်၌ တန်ခိုးနည်းသော မင်းနှင့်အမတ်တို့၏အိမ်ရာတည်ဆောက်ရန် စိတ်တို့သည် ညွတ်ကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထောင်လိုက် ထောင်လိုက် (တစ်ထောင်စီ တစ်ထောင်စီ) စုရုံး၍သာလျှင် ပါဋလိရွာ၌အိမ်ရာသိမ်းပိုက်သော ထိုနတ်တို့ကို အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန် သောနတ်တို့၏ မျက်စိနှင့်တူသော 'ဒိဗ္ဗစက္ခု' ဉာဏ်ဖြင့် မြင်တော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည်ညဥ့်၏အဆုံး (မိုးသောက်ယံ) ၌ လျောင်းစက်ရာမှ ထတော်မူ၍ ''အာနန္ဒာ ပါဋလိရွာ၌မြို့ကို အဘယ်သူတည်ဆောက်နေသနည်း''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာကို မေးတော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့သည် ဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို တားဆီးပိတ်ဆို့ရန် ပါဋလိရွာ၌မြို့တည်ဆောက်နေပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့သည် ဝဇ္ဇီမင်းတို့ကိုတားဆီးပိတ်ဆို့ရန် ပါဋလိရွာ၌မြို့တည်ဆောက်နေကြသည်မှာ တာဝတိံသာနတ်တို့နှင့် တိုင်ပင်၍ တည်ဆောက်သကဲ့သို့ပင် ရှိချေ၏။

အာနန္ဒာ ထောင်လိုက် ထောင်လိုက် (တစ်ထောင်စီ တစ်ထောင်စီ) စုရုံး၍သာလျှင် ပါဋလိရွာ၌ အိမ်ရာသိမ်းပိုက်သော များစွာသော နတ်တို့ကို ငါသည် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက်သာလွန်သော နတ်တို့၏ မျက်စိနှင့်တူသော 'ဒိဗ္ဗစက္ခု' ဉာဏ်ဖြင့် မြင်တော်မူ၏။

အာနန္ဒာ တန်ခိုးကြီးသောနတ်တို့ အိမ်ရာသိမ်းပိုက်သော ရပ်ကွက်၌ တန်ခိုးကြီးသော မင်းနှင့်အမတ်ကြီးတို့၏ အိမ်ရာတည်ဆောက်ရန် စိတ်တို့သည် ညွတ်ကုန်၏။ တန်ခိုးအလတ်စားနတ်တို့ အိမ်ရာသိမ်းပိုက်သော ရပ်ကွက်၌ တန်ခိုးအလတ်စား မင်းနှင့်အမတ်တို့၏ အိမ်ရာတည်ဆောက်ရန် စိတ်တို့သည်ညွတ်ကုန်၏။ တန်ခိုးနည်းသော နတ်တို့ အိမ်ရာသိမ်းပိုက်သော ရပ်ကွက်၌ တန်ခိုးနည်းသော မင်းနှင့်အမတ်တို့၏ အိမ်ရာတည်ဆောက်ရန် စိတ်တို့သည် ညွတ်ကုန်၏။

အာနန္ဒာ အရိယန် လူမျိုးတို့၏ စုဝေးနေထိုင်ရာ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရာမြို့တို့တွင် ဤမြို့သစ်သည်ကုန်ထုပ်များကို ဖွင့်လှစ်ရောင်းချရာ ပါဋလိပုတ်မည်သော အကြီးဆုံးမြို့ ဖြစ်ပေလတ္တံ့။

အာနန္ဒာ ပါဋလိပုတ်မြို့၌ မီးကြောင့်၊ ရေကြောင့်၊ အချင်းချင်းကွဲပြားမှုကြောင့် ဤသုံးပါးသောအန္တရာယ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

153. Atha kho sunidhavassakārā magadhamahāmattā yena bhagavā tenupasaṅkamiṃsu; upasaṅkamitvā bhagavatā saddhiṃ sammodiṃsu, sammodanīyaṃ kathaṃ sāraṇīyaṃ vītisāretvā ekamantaṃ aṭṭhaṃsu, ekamantaṃ ṭhitā kho sunidhavassakārā magadhamahāmattā bhagavantaṃ etadavocuṃ – ‘‘adhivāsetu no bhavaṃ gotamo ajjatanāya bhattaṃ saddhiṃ bhikkhusaṅghenā’’ti. Adhivāsesi bhagavā tuṇhībhāvena. Atha kho sunidhavassakārā magadhamahāmattā bhagavato adhivāsanaṃ viditvā yena sako āvasatho tenupasaṅkamiṃsu; upasaṅkamitvā sake āvasathe paṇītaṃ khādanīyaṃ bhojanīyaṃ paṭiyādāpetvā bhagavato kālaṃ ārocāpesuṃ – ‘‘kālo, bho gotama, niṭṭhitaṃ bhatta’’nti.

Atha kho bhagavā pubbaṇhasamayaṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya saddhiṃ bhikkhusaṅghena yena sunidhavassakārānaṃ magadhamahāmattānaṃ āvasatho tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Atha kho sunidhavassakārā magadhamahāmattā buddhappamukhaṃ bhikkhusaṅghaṃ paṇītena khādanīyena bhojanīyena sahatthā santappesuṃ sampavāresuṃ. Atha kho sunidhavassakārā magadhamahāmattā bhagavantaṃ bhuttāviṃ onītapattapāṇiṃ aññataraṃ nīcaṃ āsanaṃ gahetvā ekamantaṃ nisīdiṃsu. Ekamantaṃ nisinne kho sunidhavassakāre magadhamahāmatte bhagavā imāhi gāthāhi anumodi –

‘‘Yasmiṃ padese kappeti, vāsaṃ paṇḍitajātiyo;

Sīlavantettha bhojetvā, saññate brahmacārayo [brahmacārino (syā.)].

‘‘Yā tattha devatā āsuṃ, tāsaṃ dakkhiṇamādise;

Tā pūjitā pūjayanti [pūjitā pūjayanti naṃ (ka.)], mānitā mānayanti naṃ.

‘‘Tato naṃ anukampanti, mātā puttaṃva orasaṃ;

Devatānukampito poso, sadā bhadrāni passatī’’ti.

Atha kho bhagavā sunidhavassakāre magadhamahāmatte imāhi gāthāhi anumoditvā uṭṭhāyāsanā pakkāmi.
၁၅၃. အထ ခေါ သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု၊ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘အဓိဝါသေတု နော ဘဝံ ဂေါတမော အဇ္ဇတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ’’တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။ အထ ခေါ သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ယေန သကော အာဝသထော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ သကေ အာဝသထေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒာပေတွာ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသုံ – ‘‘ကာလော၊ ဘော ဂေါတမ၊ နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ’’န္တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ယေန သုနိဓဝဿကာရာနံ မဂဓမဟာမတ္တာနံ အာဝသထော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသုံ သမ္ပဝါရေသုံ။ အထ ခေါ သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပါဏိံ အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခေါ သုနိဓဝဿကာရေ မဂဓမဟာမတ္တေ ဘဂဝါ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိ –

‘‘ယသ္မိံ ပဒေသေ ကပ္ပေတိ၊ ဝါသံ ပဏ္ဍိတဇာတိယော။

သီလဝန္တေတ္ထ ဘောဇေတွာ၊ သညတေ ဗြဟ္မစာရယော [ဗြဟ္မစာရိနော (သျာ.)]။

‘‘ယာ တတ္ထ ဒေဝတာ အာသုံ၊ တာသံ ဒက္ခိဏမာဒိသေ။

တာ ပူဇိတာ ပူဇယန္တိ [ပူဇိတာ ပူဇယန္တိ နံ (က.)]၊ မာနိတာ မာနယန္တိ နံ။

‘‘တတော နံ အနုကမ္ပန္တိ၊ မာတာ ပုတ္တံဝ ဩရသံ။

ဒေဝတာနုကမ္ပိတော ပေါသော၊ သဒာ ဘဒြာနိ ပဿတီ''တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ သုနိဓဝဿကာရေ မဂဓမဟာမတ္တေ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

153. Then, the chief ministers of Magadha, (the brahmins) Sunidha and Vassakāra, went to the Bhagavā. After offring courteous greetings to the Bhagavā and having said memorable words of felicitation, the chief ministers stood on one side, and said, "Venerable Sir, may it please the Venerable Gotama to accept our offering of food for today, together with company of bhikkhus.' The Bhagavā, by silence, signified his acceptance.

Then, the Magadha chief ministers, Sunidha and Vassakāra, knowing that the Bhagavā had accepted their reguest, went to their house and having prepared at their house choice food and eatables,
both hard and soft kinds, they informed the Bhagavā that it was time, by the message, "Venerable Gotama, it is time (to proceed), the food-offering is ready.'

Then in the morning time the Bhagavā re-arranged his robes, and taking alms-bowl and great robe, went to the house of the Magadha chief ministers, Sunidha and Vassakāra, in the company of Bhikkhus, and took the seat prepared for him.

And the Magadha chief ministers, Sunidha and Vassakāra, personally attended on the Bhagavā and the bhiddhus, offering the choice food and eatables with their own hands till the Bhagavā and the bhikkhus caused them to stop, signifying they had had enough.

When the Bhagavā had finished his meal and had removed his hand from his alms-bowl, the Magadha chief ministers, Sunidha and Vassakāra, took low seats and sat down on one side.

To the Magadha chief ministers, Sunidha and Vassakāra, who were thus seated, the Bhagavā signified his pleasure and appreciation by these verses (rendered below in prose):

Brahmens, whin the wise man offers food to those endowed with moral conduct, self-control, and purity of life at the place where he has made his home, he should share the merit of the alms-giving with the devas of that place. (When merit is thus shared with them), the devas being honoured, honour him (the sharer of merit) in return; being revered, revere him in return. Therefore, just as a mother safeguards her own son, the devas safeguard the sharer of merit. And the person who is under the protection of the devas meets with only good fortune at all times."

After signifying his pleasure and appreciation by these verses to the Magadha chief ministers, Sunidha and Vassakāra, the Bhagavā arose from his seat and left.

၁၅၃။ ထိုအခါ မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏားး) တို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆိုကုန်၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ကုန်ပြီးသော် မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏားး) တို့သည် ''အသျှင်ဘုရား အသျှင်ဂေါတမသည်ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ယနေ့အဖို့ အကျွန်ုပ်တို့၏ ဆွမ်းကို လက်ခံတော်မူပါ''ဟု မြတ်စွာဘုရားအားလျှောက်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထိုအခါ မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏားး) တို့သည် မြတ်စွာဘုရား လက်ခံတော်မူသည်ကို သိသဖြင့် မိမိတို့အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ မိမိတို့အိမ်၌ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကိုစီမံစေပြီးလျှင် ''အသျှင်ဂေါတမ အချိန်တန်ပါပြီ (ဆွမ်းပြင်ပြီးပါပြီ)''ဟု မြတ်စွာဘုရားအား အချိန် (တန်ကြောင်း) ကို လျှောက်ကြားစေကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်တော်မူ၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက်ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့်ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏားး) တို့၏ အိမ်သို့ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏားး) တို့သည် မြတ်စွာဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းသံဃာတို့ကို မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ရောင့်ရဲသည့်တိုင်အောင် တားမြစ်သည့်တိုင်အောင် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေးကုန်၏။

ထိုအခါ မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏားး) တို့သည် မြတ်စွာဘုရားဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှလက်ကို ဖယ်ပြီးသောအခါ နိမ့်သော ထိုင်စရာတစ်ခုကို ယူ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ထိုင်နေကုန်၏။

တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်သော မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏားး) တို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဂါထာတို့ဖြင့် အနုမောဒနာ ပြုတော်မူ၏-

''ပုဏ္ဏားးတို့ ပညာရှိသည် အကြင်အရပ်၌ အိမ်ရာဆောက်လုပ် နေထိုင်၏၊ ဤ အရပ်၌ သီလရှိသောကိုယ် နှုတ် နှလုံး စောင့်သုံးသော မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့် သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဆွမ်းကျွေးပြီးလျှင်-

ထိုအရပ်၌ရှိသော နတ်တို့အား အလှူ၏ အဖို့ကို အမျှပေးဝေရာ၏၊ ဤသို့ အမျှပေးဝေလတ်သော်နတ်တို့သည် ပူဇော်ခံရသဖြင့် ထို (အမျှပေးဝေ) သူကို အတုံ့ပြန်၍ ပူဇော်ကုန်၏၊ မြတ်နိုးခံရသဖြင့်လည်းအတုံ့ပြန်၍ မြတ်နိုးကုန်၏။

ထို့ကြောင့် မိခင်သည် ရင်ဝယ်သားကို စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ နတ်တို့သည် ထို (အမျှပေးဝေ) သူကိုစောင့်ရှောက်ကုန်၏၊ နတ်တို့စောင့်ရှောက်ခံရသော သူသည် အခါခပ်သိမ်း ကောင်းခြင်းမင်္ဂလာတို့ကိုသာတွေ့မြင်ရလေ၏''ဟု (အနုမောဒနာ ပြုတော်မူ၏)။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့ကိုဤဂါထာတို့ဖြင့် အနုမောဒနာ ပြုတော်မူပြီးလျှင် နေရာမှ ထ၍ ကြွတော်မူ၏။

154. Tena kho pana samayena sunidhavassakārā magadhamahāmattā bhagavantaṃ piṭṭhito piṭṭhito anubandhā honti – ‘‘yenajja samaṇo gotamo dvārena nikkhamissati, taṃ gotamadvāraṃ nāma bhavissati. Yena titthena gaṅgaṃ nadiṃ tarissati, taṃ gotamatitthaṃ nāma bhavissatī’’ti. Atha kho bhagavā yena dvārena nikkhami , taṃ gotamadvāraṃ nāma ahosi. Atha kho bhagavā yena gaṅgā nadī tenupasaṅkami. Tena kho pana samayena gaṅgā nadī pūrā hoti samatittikā kākapeyyā. Appekacce manussā nāvaṃ pariyesanti, appekacce uḷumpaṃ pariyesanti, appekacce kullaṃ bandhanti apārā [pārā (sī. syā. ka.), orā (vi. mahāvagga)], pāraṃ gantukāmā. Atha kho bhagavā – seyyathāpi nāma balavā puriso samiñjitaṃ vā bāhaṃ pasāreyya, pasāritaṃ vā bāhaṃ samiñjeyya, evameva – gaṅgāya nadiyā orimatīre antarahito pārimatīre paccuṭṭhāsi saddhiṃ bhikkhusaṅghena. Addasā kho bhagavā te manusse appekacce nāvaṃ pariyesante appekacce uḷumpaṃ pariyesante appekacce kullaṃ bandhante apārā pāraṃ gantukāme. Atha kho bhagavā etamatthaṃ viditvā tāyaṃ velāyaṃ imaṃ udānaṃ udānesi –

‘‘Ye taranti aṇṇavaṃ saraṃ, setuṃ katvāna visajja pallalāni;

Kullañhi jano bandhati [kullaṃ jano ca bandhati (syā.), kullaṃ hi jano pabandhati (sī. pī. ka.)], tiṇṇā [nitiṇṇā, na tiṇṇā (ka.)] medhāvino janā’’ti.
၁၅၄. တေန ခေါ ပန သမယေန သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓာ ဟောန္တိ – ‘‘ယေနဇ္ဇ သမဏော ဂေါတမော ဒွာရေန နိက္ခမိဿတိ၊ တံ ဂေါတမဒွာရံ နာမ ဘဝိဿတိ။ ယေန တိတ္ထေန ဂင်္ဂံ နဒိံ တရိဿတိ၊ တံ ဂေါတမတိတ္ထံ နာမ ဘဝိဿတီ’’တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန ဒွာရေန နိက္ခမိ ၊ တံ ဂေါတမဒွာရံ နာမ အဟောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန ဂင်္ဂါ နဒီ တေနုပသင်္ကမိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဂင်္ဂါ နဒီ ပူရာ ဟောတိ သမတိတ္တိကာ ကာကပေယျာ။ အပ္ပေကစ္စေ မနုဿာ နာဝံ ပရိယေသန္တိ၊ အပ္ပေကစ္စေ ဥဠုမ္ပံ ပရိယေသန္တိ၊ အပ္ပေကစ္စေ ကုလ္လံ ဗန္ဓန္တိ အပါရာ [ပါရာ (သီ. သျာ. က.)၊ ဩရာ (ဝိ. မဟာဝဂ္ဂ)]၊ ပါရံ ဂန္တုကာမာ။ အထ

ခေါ ဘဂဝါ – သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝ – ဂင်္ဂါယ နဒိယာ ဩရိမတီရေ အန္တရဟိတော ပါရိမတီရေ ပစ္စုဋ္ဌာသိ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ တေ မနုဿေ အပ္ပေကစ္စေ နာဝံ ပရိယေသန္တေ အပ္ပေကစ္စေ ဥဠုမ္ပံ ပရိယေသန္တေ အပ္ပေကစ္စေ ကုလ္လံ ဗန္ဓန္တေ အပါရာ ပါရံ ဂန္တုကာမေ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တမတ္ထံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ –

‘‘ယေ တရန္တိ အဏ္ဏဝံ သရံ၊ သေတုံ ကတွာန ဝိသဇ္ဇ ပလ္လလာနိ။

ကုလ္လညှိ ဇနော ဗန္ဓတိ [ကုလ္လံ ဇနော စ ဗန္ဓတိ (သျာ.)၊ ကုလ္လံ ဟိ ဇနော ပဗန္ဓတိ (သီ. ပီ. က.)]၊ တိဏ္ဏာ [နိတိဏ္ဏာ၊ န တိဏ္ဏာ (က.)] မေဓာဝိနော ဇနာ’’တိ။

154. Then, the Magadha chief ministers, Sunidha and Vassakāra, thinking " We shall call the gateway by which the Venerable Gotama leaves today the Gotama Gateway, and the landing place by which the Venerable Gotama crosses the river Ganges the Gotama Landing Place," followed the Bhagavā all along the route.

The gateway by which the Bhagavā then left came to be known as the Gotama Gateway. When the Bhagavā approached the river Ganges, the river was full to the brim so that a crow on the bank might easily drink from it.

Some people, who wanted to cross from one shoreto the other, looked for boats. Others looked for log rafts. Still others built bamboo rafts.

Then, as instantaneously as a strong man stretches his bent arm or bends his outstretched arm, even so the Bhagavā vanished from this side of the Ganges and reppeared on the other shore together with the company of bhikkhus.

The Bhagavā saw the people who wanted to cross from one shore to the other looking for boats, for log rafts, or marking bamboo rafts. Then, the Bhagavā, seeing them thus, uttered these exultant words:

"The (ariya) persons have crossed the deep and wide river of taṇhā, craving, by building the bridege of ariyāmagga-ñāṇa, Noble Magga Insight, leaving behind the marshy grounds of moral defilements. As for the (non-ariya) persons, they have to build rafts (to cross the rīver). However, the wise ariya persons, who have crossed (the river of craving), have no more need to make rafts.

၁၅၄။ ထိုစဉ်အခါ မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့သည် ''ယနေ့အသျှင်ဂေါတမထွက်သွားရာ တံခါးကို ဂေါတမတံခါးဟု တွင်စေအံ့၊ အသျှင်ဂေါတမကူးရာ ဂင်္ဂါမြစ် ဆိပ်ကိုဂေါတမဆိပ်ဟု တွင်စေအံ့'' ဟူ၍ ကြံရွယ်လျက် မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်မှ နောက်မှ အစဉ်လိုက် ကုန်၏။

--

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား ထွက်သွားရာ တံခါးသည် ဂေါတမတံခါးဟု အမည်တွင်လေ၏၊ ထို့နောက်မြတ်စွာဘုရားသည် ဂင်္ဂါမြစ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏၊ ထိုစဉ်အခါ၌ ဂင်္ဂါမြစ်သည် (ကမ်းမှာနား၍) ကျီးသောက်နိုင်လောက်အောင် ကမ်းနှင့်အညီ ရေပြည့်လျက် ရှိ၏။

ကမ်းတစ်ဖက်မှ ကမ်းတစ်ဖက်သို့ သွားရောက်လိုသော အချို့သူတို့သည် လှေကို ရှာကုန်၏၊ အချို့သူတို့သည် သစ်ဖောင်ကို ရှာကုန်၏၊ အချို့သူတို့သည် ဝါးဖောင်ကို ဖွဲ့ကုန်၏။

ထိုအခါ အားရှိသော ယောကျ်ားသည် ကွေးသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့ ဆန့်သောလက်မောင်းကို ကွေးသကဲ့သို့ ဤအတူပင် မြတ်စွာဘုရားသည် ဂင်္ဂါမြစ်၏ ဤမှာဘက်ကမ်းမှ ကွယ်ခဲ့၍ထိုမှာဘက်ကမ်း၌ ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ထင်ရှားဖြစ်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ကမ်းတစ်ဖက်မှ ကမ်းတစ်ဖက်သို့ သွားရောက်လိုကုန်၍ အချို့က လှေကို ရှာလျက်အချို့က သစ်ဖောင်ကို ရှာလျက် အချို့က ဝါးဖောင်ကို ဖွဲ့လျက်နေသော ထိုသူတို့ကို မြင်တော် မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအကြောင်းအရာကို သိတော်မူ၍ ထိုအချိန်တွင် ဤဥဒါန်းစကားကိုကျူးရင့်တော်မူ၏-

''နက်ကျယ်လှစွာသော တဏှာမြစ်ကို ကူးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် (အရိယာ မဂ်) တံတားကို ဆောက်လုပ်၍ ကိလေသာညွန်ပျောင်းတို့ကို ပယ်စွန့်လျက် ကူး သွားကုန်၏၊ လူအပေါင်းသည်ကား (မြစ်ကိုကူးရန်) ဖောင်ကိုဖွဲ့နေရ၏၊ (တဏှာမြစ် ကို) ကူးမြောက်ပြီးသော ပညာရှိအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား ဖောင်ကို မဖွဲ့ကြရ တော့သည်သာတည်း''၁ဟု (ကျူးရင့်တော်မူ၏)။

Paṭhamabhāṇavāro. ပဌမဘာဏဝါရော။

End of the First Portion for Recitation ပဌမအခန်း ပြီး၏။

Ariyasaccakathā အရိယသစ္စကထာ

The Four Noble Truths အရိယသစ္စာ လေးပါး

155. Atha kho bhagavā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘āyāmānanda, yena koṭigāmo tenupasaṅkamissāmā’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paccassosi. Atha kho bhagavā mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ yena koṭigāmo tadavasari. Tatra sudaṃ bhagavā koṭigāme viharati. Tatra kho bhagavā bhikkhū āmantesi –

‘‘Catunnaṃ , bhikkhave, ariyasaccānaṃ ananubodhā appaṭivedhā evamidaṃ dīghamaddhānaṃ sandhāvitaṃ saṃsaritaṃ mamañceva tumhākañca. Katamesaṃ catunnaṃ? Dukkhassa, bhikkhave, ariyasaccassa ananubodhā appaṭivedhā evamidaṃ dīghamaddhānaṃ sandhāvitaṃ saṃsaritaṃ mamañceva tumhākañca. Dukkhasamudayassa, bhikkhave, ariyasaccassa ananubodhā appaṭivedhā evamidaṃ dīghamaddhānaṃ sandhāvitaṃ saṃsaritaṃ mamañceva tumhākañca. Dukkhanirodhassa, bhikkhave, ariyasaccassa ananubodhā appaṭivedhā evamidaṃ dīghamaddhānaṃ sandhāvitaṃ saṃsaritaṃ mamañceva tumhākañca. Dukkhanirodhagāminiyā paṭipadāya, bhikkhave, ariyasaccassa ananubodhā appaṭivedhā evamidaṃ dīghamaddhānaṃ sandhāvitaṃ saṃsaritaṃ mamañceva tumhākañca. Tayidaṃ, bhikkhave, dukkhaṃ ariyasaccaṃ anubuddhaṃ paṭividdhaṃ, dukkhasamudayaṃ [dukkhasamudayo (syā.)] ariyasaccaṃ anubuddhaṃ paṭividdhaṃ, dukkhanirodhaṃ [dukkhanirodho (syā.)] ariyasaccaṃ anubuddhaṃ paṭividdhaṃ, dukkhanirodhagāminī paṭipadā ariyasaccaṃ anubuddhaṃ paṭividdhaṃ, ucchinnā bhavataṇhā, khīṇā bhavanetti, natthidāni punabbhavo’’ti. Idamavoca bhagavā. Idaṃ vatvāna sugato athāparaṃ etadavoca satthā –

‘‘Catunnaṃ ariyasaccānaṃ, yathābhūtaṃ adassanā;

Saṃsitaṃ dīghamaddhānaṃ, tāsu tāsveva jātisu.

Tāni etāni diṭṭhāni, bhavanetti samūhatā;

Ucchinnaṃ mūlaṃ dukkhassa, natthi dāni punabbhavo’’ti.

Tatrapi sudaṃ bhagavā koṭigāme viharanto etadeva bahulaṃ bhikkhūnaṃ dhammiṃ kathaṃ karoti – ‘‘iti sīlaṃ, iti samādhi, iti paññā. Sīlaparibhāvito samādhi mahapphalo hoti mahānisaṃso. Samādhiparibhāvitā paññā mahapphalā hoti mahānisaṃsā.

Paññāparibhāvitaṃ cittaṃ sammadeva āsavehi vimuccati, seyyathidaṃ – kāmāsavā, bhavāsavā, avijjāsavā’’ti.

၁၅၅. အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန ကောဋိဂါမော တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ကောဋိဂါမော တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ကောဋိဂါမေ ဝိဟရတိ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ –

‘‘စတုန္နံ ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အရိယသစ္စာနံ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္စေဝ တုမှာကဉ္စ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? ဒုက္ခဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္စေဝ တုမှာကဉ္စ။ ဒုက္ခသမုဒယဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္စေဝ တုမှာကဉ္စ။ ဒုက္ခနိရောဓဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္စေဝ တုမှာကဉ္စ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒာယ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္စေဝ တုမှာကဉ္စ။ တယိဒံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ဒုက္ခသမုဒယံ [ဒုက္ခသမုဒယော (သျာ.)] အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ဒုက္ခနိရောဓံ [ဒုက္ခနိရောဓော (သျာ.)] အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ဥစ္ဆိန္နာ ဘဝတဏှာ၊ ခီဏာ ဘဝနေတ္တိ၊ နတ္ထိဒာနိ ပုနဗ္ဘဝေါ’’တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

‘‘စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ၊ ယထာဘူတံ အဒဿနာ။

သံသိတံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ၊ တာသု တာသွေဝ ဇာတိသု။

တာနိ ဧတာနိ ဒိဋ္ဌာနိ၊ ဘဝနေတ္တိ သမူဟတာ။

ဥစ္ဆိန္နံ မူလံ ဒုက္ခဿ၊ နတ္ထိ ဒာနိ ပုနဗ္ဘဝေါ’’တိ။

တတြပိ သုဒံ ဘဂဝါ ကောဋိဂါမေ ဝိဟရန္တော ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ – ‘‘ဣတိ သီလံ၊ ဣတိ သမာဓိ၊ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ၊ သေယျထိဒံ – ကာမာသဝါ၊ ဘဝါသဝါ၊ အဝိဇ္ဇာသဝါ’’တိ။

155. Then the Bhagavā said to the Venerable Ānanda, “Come, Ānanda, let us go to Koti village.”

The Venerable Ānanda respectfully assenting, the Bhagavā, accompanied by a large number of bhikkhus, went to Koti village and dwelt there. During that time, the Bhagavā addressed the bhikkhus thus:

Bhikkhus, it is through not having proper understanding and penetrative comprehension of the Four Noble Truths' that I as well as yourselves have had to go incessantly through this long stretch
(of samsāra, round of existences), that we have had to go through one life after another continuously.

What are the Four Noble Truths that are not known properly, penetratingly? Bhikkhus, it is through not having proper understanding and penetrating comprehension of the Noble Truth of Dukkha, (Dukkha Ariya Sacca), that I as well as yourselves have had to go incessantly through this long stretch (of samsāra, round of existences), that we have had to go through one life after another continuously.

Bhikkhus, it is through not having proper understanding and penetrating comprehension of the Noble Truth origin of Dukkha, (Dukkha Samudaya Ariya Sacca), that I as well as yourselves have had to go incessantly through this long stretch of samsāra, that we have had to go through one life after another continuously.

Bhikkhus, it is through not having proper understanding and penetrating comprehension of the Noble Truth of the Cessation of Dukkha, (Dukkha Nirodha Ariya Sacca), that I as well as yourselves have had to go incessantly through this long stretch of samsāra, that we have had to go through one life after another continuously.

Bhikkhus, it is through not having proper understanding and penetrating comprehension of the Noble Truth of the Way to the Cessation of Dukkha, (Dukkha Nirodh-Gāmini patipadā Ariya Sacca), that I as well as yourselves have had to go incessantly through this long stretch of samsāra, that we have had to go through one life after another continuously.

Bhikkhus, I have properly understood and penetratingly comprehended the Noble Truth of Dukkha. I have properly understood and penetratingly comprehended the Noble Truth of the Origin of
Dukkha. I have properly understood and penetratingly comprehended the Noble Truth of the Cessation of Dukkha. I have properly understood and penetratingly comprehended the Noble Truth of the way to the Cessation of Dukkha. The craving for existence, bhavataṇhā, has been

cut off without any vestige remaining. The bhavatanhā, which is like a rope that drages one to renewed existence, is exhausted. Now, there will be no more rebirth.

After the Bhagavā had spoken the above words, he further said these verses:

Existence after existence has had to be gone through in this long stretch of samsāra because of lack of understanding of the Four Noble Truths as they realy are. I have now perceived the Noble Truths. The bhavatanhā, craving for existence, which is like a rope dragging one to renewed existence, has been rooted out. The root of dukkha has been cut off without any vestige remaining. Now, there will be no more rebirth."

While the Bhagavā was thus sojourning at that Koti village, he repeatedly expounded to the bhikkhus this very discourse:

"Such is sīla, morality; such is samādhi, concentration of mind; such is paññā, wisdom. Samādhi, when based upon sīla, is rich in result and of great effect. Paññā when based upon samādhi, is rich in result and of great effect. The mind, when developed through paññā, is thoroughly liberated from the āsavas, taints, namely, kāmāsava, bhavāsava, and avijjāsava."

၁၅၅။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ''အာနန္ဒာ လာ, သွားကုန်အံ့၊ ကောဋိရွာသို့ ချဉ်းကပ်ကုန် အံ့''ဟုအသျှင် အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။ ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောဋိရွာဆီသို့ ကြွရောက်တော်မူပြီးလျှင်ထိုရွာ၌ သီတင်းသုံးနေတော် မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

''ရဟန်းတို့ အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်ငါသည် လည်းကောင်း သင်တို့သည်လည်းကောင်း ရှည်လျားလှစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ ရလှ လေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

အဘယ်လေးပါးတို့ကို (မသိခြင်းကြောင့်) နည်းဟူမူ- ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲအမှန် 'ဒုက္ခအရိယသစ္စာ' ကိုလျော်ကန် စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည်လည်းကောင်း သင်တို့သည်လည်းကောင်း ရှည်လျား လှစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းအမှန် 'သမုဒယအရိယသစ္စာ' ကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့်ထိုးထွင်း၍ မသိ ခြင်းကြောင့် ငါသည်လည်းကောင်း သင်တို့သည်လည်းကောင်း ရှည်လျားလှစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလ ပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲချုပ်ရာအမှန် 'နိရောဓအရိယသစ္စာ' ကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည်လည်းကောင်း သင်တို့သည်လည်းကောင်း ရှည်လျားလှစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ်အမှန် 'မဂ္ဂအရိယသစ္စာ' ကို လျော်ကန်စွာမသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည်လည်းကောင်း သင်တို့သည်လည်းကောင်းရှည်လျား လှစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

ရဟန်းတို့ (ငါသည်) ထိုဆင်းရဲအမှန် 'ဒုက္ခအရိယသစ္စာ' ကို လျော်ကန်စွာ သိပြီ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ၊ ထိုဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းအမှန် 'သမုဒယအရိယသစ္စာ' ကို လျော်ကန်စွာ သိပြီ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ၊ ထိုဆင်းရဲချုပ်ရာ အမှန် 'နိရောဓအရိယသစ္စာ' ကို လျော်ကန်စွာ သိပြီ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ၊ ထိုဆင်းရဲချုပ်ရာသိုရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ် အမှန် 'မဂ္ဂအရိယသစ္စာ' ကို လျော်ကန်စွာ သိပြီ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ၊ ဘဝတို့၌တပ်မက်ခြင်း 'ဘဝတဏှာ' ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီးပြီ၊ ဘဝသစ်သို့ ဆွဲဆောင်တတ်သော ကြိုးနှင့်တူစွာဘဝတဏှာသည် ကုန်လေပြီ၊ ယခုအခါ တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းမရှိတော့ပြီ''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ဤဆိုလတ္တံ့သော စကားကိုလည်း မိန့်တော်မူပြန်၏-

''အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကိုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိမြင်ခြင်းကြောင့် ထိုထို ဘဝတို့၌ရှည်လျားလှစွာသော (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ၊

--

ထိုအရိယသစ္စာတို့ကို (ငါသည်) သိမြင်ပေပြီ၊ ဘဝသစ်သို့ ဆွဲဆောင်တတ်သော ကြိုးနှင့်တူစွာဘဝတဏှာကို ကောင်းစွာ နုတ်ပယ်ပြီးပေပြီ၊ ဆင်းရဲ၏ အမြစ်ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီးပေပြီ၊ ယခုအခါတစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းမရှိတော့ပြီ''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကောဋိရွာ၌ နေတော်မူစဉ်လည်း ရဟန်းတို့အား ဤသို့သော တရားစကားကိုသာလျှင် အကြိမ်များစွာ ဟောတော်မူ၏-

''ဤကား သီလတည်း၊ ဤကား သမာဓိတည်း၊ ဤကား ပညာတည်း။ သီလ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော သမာဓိသည် များသော အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ သမာဓိ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော ပညာသည်များသော အကျိုး

အာနိသင်ရှိ၏။ ပညာ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်သည် ကာမာသဝ ဘဝါသဝအဝိဇ္ဇာသဝဟူသော အာသဝေါတို့မှ ကောင်းစွာသာလျှင် လွတ်မြောက်၏''ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

Anāvattidhammasambodhiparāyaṇā အနာဝတ္တိဓမ္မသမ္ဗောဓိပရာယဏာ
Those who will reach the Higher Levels of Magga Insight without the Possibility of Returning
ပြန်လည်ခြင်း သဘောမရှိ အထက်မဂ်လျှင် လားရာရှိသူ

156. Atha kho bhagavā koṭigāme yathābhirantaṃ viharitvā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘āyāmānanda, yena nātikā [nādikā (syā. pī.)] tenupaṅkamissāmā’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paccassosi. Atha kho bhagavā mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ yena nātikā tadavasari. Tatrapi sudaṃ bhagavā nātike viharati giñjakāvasathe. Atha kho āyasmā ānando yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinno kho āyasmā ānando bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘sāḷho nāma, bhante, bhikkhu nātike kālaṅkato, tassa kā gati, ko abhisamparāyo? Nandā nāma, bhante, bhikkhunī nātike kālaṅkatā, tassā kā gati, ko abhisamparāyo? Sudatto nāma, bhante, upāsako nātike kālaṅkato, tassa kā gati, ko abhisamparāyo? Sujātā nāma, bhante, upāsikā nātike kālaṅkatā, tassā kā gati , ko abhisamparāyo? Kukkuṭo [kakudho (syā.)] nāma, bhante, upāsako nātike kālaṅkato, tassa kā gati, ko abhisamparāyo? Kāḷimbo [kāliṅgo (pī.), kāraḷimbo (syā.)] nāma, bhante, upāsako…pe… nikaṭo nāma, bhante, upāsako… kaṭissaho [kaṭissabho (sī. pī.)] nāma, bhante, upāsako… tuṭṭho nāma, bhante, upāsako… santuṭṭho nāma, bhante, upāsako… bhaddo [bhaṭo (syā.)] nāma, bhante, upāsako… subhaddo [subhaṭo (syā.)] nāma, bhante, upāsako nātike kālaṅkato, tassa kā gati, ko abhisamparāyo’’ti?
၁၅၆. အထ ခေါ ဘဂဝါ ကောဋိဂါမေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန နာတိကာ [နာဒိကာ (သျာ. ပီ.)] တေနုပင်္ကမိဿာမာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန နာတိကာ တဒဝသရိ။ တတြာပိ သုဒံ ဘဂဝါ နာတိကေ ဝိဟရတိ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သာဠှော နာမ၊ ဘန္တေ၊ ဘိက္ခု နာတိကေ ကာလင်္ကတော၊ တဿ ကာ ဂတိ၊ ကော အဘိသမ္ပရာယော? နန္ဒာ နာမ၊ ဘန္တေ၊ ဘိက္ခုနီ နာတိကေ ကာလင်္ကတာ၊ တဿာ ကာ ဂတိ၊ ကော အဘိသမ္ပရာယော? သုဒတ္တော နာမ၊ ဘန္တေ၊ ဥပါသကော နာတိကေ ကာလင်္ကတော၊ တဿ ကာ ဂတိ၊ ကော အဘိသမ္ပရာယော? သုဇာတာ နာမ၊ ဘန္တေ၊ ဥပါသိကာ နာတိကေ ကာလင်္ကတာ၊ တဿာ ကာ ဂတိ ၊ ကော အဘိသမ္ပရာယော? ကုက္ကုဋော [ကကုဓော (သျာ.)] နာမ၊ ဘန္တေ၊ ဥပါသကော နာတိကေ ကာလင်္ကတော၊ တဿ ကာ ဂတိ၊ ကော အဘိ

သမ္ပရာယော? ကာဠိမ္ဗော [ကာလိင်္ဂေါ (ပီ.)၊ ကာရဠိမ္ဗော (သျာ.)] နာမ၊ ဘန္တေ၊ ဥပါသကော။ပေ.။ နိကဋော နာမ၊ ဘန္တေ၊ ဥပါသကော။ ကဋိဿဟော [ကဋိဿဘော (သီ. ပီ.)] နာမ၊ ဘန္တေ၊ ဥပါသကော။ တုဋ္ဌော နာမ၊ ဘန္တေ၊ ဥပါသကော။ သန္တုဋ္ဌော နာမ၊ ဘန္တေ၊ ဥပါသကော။ ဘဒ္ဒော [ဘဋော (သျာ.)] နာမ၊ ဘန္တေ၊ ဥပါသကော။ သုဘဒ္ဒော [သုဘဋော (သျာ.)] နာမ၊ ဘန္တေ၊ ဥပါသကော နာတိကေ ကာလင်္ကတော၊ တဿ ကာ ဂတိ၊ ကော အဘိသမ္ပရာယော''တိ?

156. Then the Bhagavā, after staying at Koti village as long as he wished, said to the Venerable Ānanda, "Come, Ānanda, let us go to Nātika village."

The Venerable Ānanda respectfully assented. The Bhagavā, accompanied by a large number of bhikkhus, went to Nātika village and stayed at a brick building.

At that time the Venerable Ānanda approached the Bhagavā and after making obeisance to him, sat on one side and asked the Bhagavā these questions:

"Venerable Sir, at Nātika village a bhikkhu by the name of Sālha has passed away. What is his destination, gati? What is his next existence?

Venerable Sir, at (this same) Nātika village, a bhikkhunī named Nandā has passed away. What is her destination, gati? What is her next existence?

Venerable Sir, at (this same) Nātika village, a devotee named Sudatta has passed away. What is his destination? What is his next existence?

Venerable Sir, at (this same) Nātika village, a female devotee named Sujātā has passed away. What is her destination? What is her next existence?

Venerable Sir, at (this same) Nātika village, a devotee named Kukkuta has passed away. What is his destination ? What is his next existence?

Venerable Sir, at (this same) Nātika village, a devotee named Kāḷimba has passed away. What is his destination? Whatiis his next existence?

Venerable Sir, at (this same) Nātika village, a devotee named Nikata has passed away. What is his destination? What is his next existence?

Venerable Sir, at (this same) Nātika village, a devotee named Katissaha has passed away. What is his destination? What is his next existence?

Venerable Sir, at (this same) Nātika village, a devotee named Tuttha has passed away. What is his destination? What is his next existence?

Venerable Sir, at (this same) Nātika village, a devotee named Santuttiha has passed away. What is his destination? What is his next existence?

Venerable Sir, at (this same) Nātika village, a devotee named Bhadda has passed away. What is his destination? What is his next existence??

Venerable Sir, at (this same) Nātika village, a devotee named Subhadda has passed away. What is his destinatiton? What is his next existence?

၁၅၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောဋိရွာ၌ အလိုရှိသမျှနေတော်မူပြီးလျှင် ''အာနန္ဒာ လာ, သွားကုန်အံ့၊ နာတိကရွာသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။ ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ နာတိကရွာဆီသို့ ကြွရောက်တော်မူ၍နာတိကရွာ အုတ်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ထိုင်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့မေးလျှောက်၏-

''အသျှင်ဘုရား နာတိကရွာ၌ သာဠှမည်သော ရဟန်းသည် စုတေသွားပါ၏၊ ထို (ရဟန်း) ၏လားရာ 'ဂတိ' ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။

အသျှင်ဘုရား နာတိကရွာ၌ နန္ဒာမည်သောရဟန်းမိန်းမသည် စုတေသွားပါ၏၊ ထို (ရဟန်းမိန်းမ) ၏လားရာ 'ဂတိ' ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။

အသျှင်ဘုရား နာတိကရွာ၌ သုဒတ္တမည်သောဥပါသကာသည် စုတေသွားပါ၏၊ ထို (ဥပါသကာ) ၏လားရာ 'ဂတိ' ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။

အသျှင်ဘုရား နာတိကရွာ၌ သုဇာတာမည်သော ဥပါသိကာမသည် စုတေသွားပါ၏၊ ထို (ဥပါသိကာမ) ၏ လားရာ 'ဂတိ' ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။

--

အသျှင်ဘုရား နာတိကရွာ၌ ကုက္ကုဋမည်သောဥပါသကာသည် စုတေသွားပါ၏၊ ထို (ဥပါသကာ) ၏လားရာ 'ဂတိ' ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။

အသျှင်ဘုရား နာတိကရွာ၌ ကာဠိမ္ဗမည်သော ဥပါသကာသည်။ပ။

အသျှင်ဘုရား နာတိကရွာ၌ နိကဋမည်သော ဥပါသကာသည်။ပ။ ကဋိဿဟမည်သော ဥပါသကာသည်။ တုဋ္ဌမည်သော ဥပါသကာသည်။ သန္တုဋ္ဌမည်သော ဥပါသကာသည်။ ဘဒမြည်သော ဥပါ သကာသည်။ သုဘဒမြည်သော ဥပါသကာသည် စုတေသွားပါ၏၊ ထို (ဥပါသကာ) ၏ လားရာ 'ဂတိ' ကားအဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း''ဟု (မေးလျှောက်၏)။

157. ‘‘Sāḷho, ānanda, bhikkhu āsavānaṃ khayā anāsavaṃ cetovimuttiṃ paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja vihāsi. Nandā, ānanda, bhikkhunī pañcannaṃ orambhāgiyānaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā opapātikā tattha parinibbāyinī anāvattidhammā tasmā lokā. Sudatto, ānanda, upāsako tiṇṇaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā rāgadosamohānaṃ tanuttā sakadāgāmī sakideva imaṃ lokaṃ āgantvā dukkhassantaṃ karissati. Sujātā, ānanda, upāsikā tiṇṇaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā sotāpannā avinipātadhammā niyatā sambodhiparāyaṇā [parāyanā (sī. syā. pī. ka.)]. Kukkuṭo, ānanda, upāsako pañcannaṃ orambhāgiyānaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā opapātiko tattha parinibbāyī anāvattidhammo tasmā lokā. Kāḷimbo, ānanda, upāsako…pe… nikaṭo, ānanda, upāsako… kaṭissaho , ānanda, upāsako… tuṭṭho, ānanda, upāsako … santuṭṭho, ānanda, upāsako… bhaddo, ānanda, upāsako… subhaddo, ānanda, upāsako pañcannaṃ orambhāgiyānaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā opapātiko tattha parinibbāyī anāvattidhammo tasmā lokā . Paropaññāsaṃ, ānanda, nātike upāsakā kālaṅkatā, pañcannaṃ orambhāgiyānaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā opapātikā tattha parinibbāyino anāvattidhammā tasmā lokā. Sādhikā navuti [chādhikā navuti (syā.)], ānanda, nātike upāsakā kālaṅkatā tiṇṇaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā rāgadosamohānaṃ tanuttā sakadāgāmino sakideva imaṃ lokaṃ āgantvā dukkhassantaṃ karissanti. Sātirekāni [dasātirekāni (syā.)], ānanda, pañcasatāni nātike upāsakā kālaṅkatā, tiṇṇaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā sotāpannā avinipātadhammā niyatā sambodhiparāyaṇā.

၁၅၇. ‘‘သာဠှော၊ အာနန္ဒ၊ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ နန္ဒာ၊ အာနန္ဒ၊ ဘိက္ခုနီ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနီ အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သုဒတ္တော၊ အာနန္ဒ၊ ဥပါသကော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒာဂါမီ သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿတိ။ သုဇာတာ၊ အာနန္ဒ၊ ဥပါသိကာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ [ပရာယနာ (သီ. သျာ. ပီ. က.)]။ ကုက္ကုဋော၊ အာနန္ဒ၊ ဥပါသကော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ။ ကာဠိမ္ဗော၊ အာနန္ဒ၊ ဥပါသကော။ပေ။ နိကဋော၊ အာနန္ဒ၊ ဥပါသကော။ ကဋိဿဟော ၊ အာနန္ဒ၊ ဥပါသကော။

တုဋ္ဌော၊ အာနန္ဒ၊ ဥပါသကော ။ သန္တုဋ္ဌော၊ အာနန္ဒ၊ ဥပါသကော။ ဘဒ္ဒော၊ အာနန္ဒ၊ ဥပါသကော။ သုဘဒ္ဒော၊ အာနန္ဒ၊ ဥပါသကော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ ။ ပရောပညာသံ၊ အာနန္ဒ၊ နာတိကေ ဥပါသကာ ကာလင်္ကတာ၊ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သာဓိကာ နဝုတိ [ဆာဓိကာ နဝုတိ (သျာ.)]၊ အာနန္ဒ၊ နာတိကေ ဥပါသကာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒာဂါမိနော သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ သာတိရေကာနိ [ဒသာတိရေကာနိ (သျာ.)]၊ အာနန္ဒ၊ ပဉ္စသတာနိ နာတိကေ ဥပါသကာ ကာလင်္ကတာ၊ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ။

157. Ānanda, the bhikkhu Sālha, due to the extinction of the āsavas, moral intoxicants, taints, was an arahat, who in this very life had attained to the taintfree emancipation of the mind (Arahatta phala Samādhi), and to the Insight emancipation (Arahattaphala Paññā), having realized this emancipation for himself through Magga Insight.

Ānanda, the bhikkhunī Nandā, through the complete destruction of the five Fetters, samyojana, which lead to rebirth in the lower sensuous realms, is an Anāgāmī. She has arisen spontaneously in the Brahmā realm, and being an Anāgāmī, a Never-Returner, with no possibility of returning from that realm to existence in any form or in any other realm, will finally pass away in the realization of Nibbāna in that very realm.

Ānanda, the devotee named sutta, through the complete destruction of the three Fetters, samyojana, and the lessening of rāga (passion), dosa (hatred), and moha (bewilderment), is a Sakadāgāmī, a Once-Returner, who will make an end of dukkha, after returning to this realm of human beings only once.

Ānanda, the woman devotee named Sujātā, through the complete destruction of the three Fetters, is a Sotāpanna, a Stream-Winner, who is not liable to fall into realms of misery and suffering (apāya), assured of a good destination and of attaining (the three higher levels of Insight, culminating in) Enlightenment.

Ānanda, the devotee named Kukkuta, through the complete destruction of the five Fetters which lead to (rebirth in) the lower sensuous realms, is an Anāgāmī. He has arisen spontaneously in the Brahmā realm, and being Anāgāmī, a Never-Returner, with no possibility of returning from that realm to existence in any form or in any other realm, will finally pass away in the realization of Nibbāna in that very realm.

Ānanda, the devotee named Kāḷimba, the devotee named Nikata, the devotee named Katissaha, the devotee named Tuttha, the devotee named Santuttha, the devotee named Bhadda, the devotee named Subhadda, each, through the complete destruction of the five Fetters which lead to (rebirth in) the lower sensuous realms, is an Anāgāmī. Each (of them) has arisen spontaneously in the Brahmā realm and being an Anāgāmī, a Never-Returner, with no possibility of returning from that realm to existence in any form or in any other realm, will finally pass away in the realization of Nibbāna in the very realm.

Ānanda, over fifty devotees from Nātika village who have died are Anāgāmīs through the complete destruction of the five Fetters which lead to (rebirth in) the lower sensuous realms. They have arisen spontaneously in the Brahmā realm and being Anāgāmīs, Never-Returners, with no possibility of returning from that realm to existence in any form or in any other realm, will finally pass away in the realization of Nibbāna in that very realm.

Ānanda, over ninety devotees from Nātika village who have died are Sakadāgāmīs, Once-Returners, through the complete destruction of the three lower Fetters, and the lessening of passion, hatred and bewilderment (moha). They will make an end of dukkha after returning to this realm of human beings only once.

Ānanda, over five hundred devotees from Nātika village who have died are Sotāpannas, Stream-Winners, through the complete destruction of the three lower Fetters. They are not liable to fall into realms of misery and suffering, and are assured of a good destination and of attaining (the three higher levels of Insight, culminating in) Enlightenment.

၁၅၇။ အာနန္ဒာ သာဠ္ဍမည်သော ရဟန်းသည် အာသဝေါတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝေါ ကင်းသော လွတ်မြောက်သည့် (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သည့် (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခု ဘဝ၌ပင်ထူး သောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေသော ရဟန္တာပေတည်း။

အာနန္ဒာ နန္ဒာမည်သော ရဟန်းမိန်းမသည် အောက် (ကာမဘုံ) ၌ (ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) အဖို့ရှိသည့်ငါးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေနေ၍ ထို (ဘုံ) ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်းသဘောမရှိသော အနာဂါမ်ပေတည်း။

အာနန္ဒာ သုဒတ္တမည်သော ဥပါသကာသည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်သည့်ပြင် တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' တွေဝေခြင်း 'မောဟ' တို့၏လည်း ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ကြိမ်သာလျှင်လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုလတ္တံ့သော သကဒါဂါမ်ပေတည်း။

အာနန္ဒာ သုဇာတာမည်သော ဥပါသိကာမသည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့် အပါယ်သို့ ကျခြင်းသဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော၁ အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင်လားရာရှိသော သောတာပန်ပေတည်း။

အာနန္ဒာ ကုက္ကုဋမည်သော ဥပါသကာသည် အောက် (ကာမဘုံ) ၌ (ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) အဖို့ရှိသည့်ငါးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့် (ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌) ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေနေ၍ထို (ဘုံ) ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်းသဘောမရှိသော အနာဂါမ်ပေတည်း။

အာနန္ဒာ ကာဠိမ္ဗမည်သော ဥပါသကာသည်။ပ။ နိကဋမည်သော ဥပါသကာသည်။ ကဋိဿဟမည်သော ဥပါသကာသည်။ တုဋ္ဌမည်သော ဥပါသကာသည်။ သန္တုဋ္ဌမည်သော ဥပါသကာသည်။ ဘဒ္ဒမည်သော ဥပါသကာသည်။ သုဘာဒမြည်သော ဥပါသကာသည် အောက် (ကာမဘုံ) ၌ (ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) အဖို့ရှိသည့် ငါးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့် (ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌) ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေ နေ၍ ထို (ဘုံ) ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ထိုဘုံမှပြန်လည်ခြင်းသဘောမရှိသော အနာဂါမ်ပေ တည်း။

အာနန္ဒာ နာတိကရွာမှ စုတေသွားကြသော ဥပါသကာ ငါးကျိပ်ကျော်တို့သည် အောက် (ကာမဘုံ) ၌ (ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) အဖို့ရှိသည့် ငါးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့် (ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌) ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေနေ၍ ထို (ဘုံ) ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်းသဘောမရှိသော အနာဂါမ်တို့ပေတည်း။

အာနန္ဒာ နာတိကရွာမှ စုတေသွားကြသော ဥပါသကာ ကိုးကျိပ်ကျော်တို့သည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်သည့်ပြင် တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' အမျက်ထွက်ခြင်း

--

'ဒေါသ' တွေဝေခြင်း 'မောဟ' တို့၏လည်း ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ကြိမ်သာလာ၍ ဆင်းရဲ၏အဆုံး ကိုပြုလတ္တံ့သော သကဒါဂါမ်တို့ပေတည်း။

အာနန္ဒာ နာတိကရွာမှ စုတေသွားကြသော ဥပါသကာ ငါးရာကျော်တို့သည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့် အပါယ်သို့ ကျခြင်းသဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသောအထက် မဂ်သုံးပါးလျှင် လားရာရှိသော သောတာပန်တို့ပေတည်း။

Dhammādāsadhammapariyāyā ဓမ္မာဒာသဓမ္မပရိယာယာ
Exposition of the "Mirror of Wisdom” ဓမ္မာဒါသ ဓမ္မပရိယာယ ကြေးမုံတရား

158. ‘‘Anacchariyaṃ kho panetaṃ, ānanda, yaṃ manussabhūto kālaṅkareyya. Tasmiṃyeva [tasmiṃ tasmiṃ ce (sī. pī.), tasmiṃ tasmiṃ kho (syā.)] kālaṅkate tathāgataṃ upasaṅkamitvā etamatthaṃ pucchissatha, vihesā hesā, ānanda, tathāgatassa. Tasmātihānanda, dhammādāsaṃ nāma dhammapariyāyaṃ desessāmi, yena samannāgato ariyasāvako ākaṅkhamāno attanāva attānaṃ byākareyya – ‘khīṇanirayomhi khīṇatiracchānayoni khīṇapettivisayo khīṇāpāyaduggativinipāto, sotāpannohamasmi avinipātadhammo niyato sambodhiparāyaṇo’ti.

၁၅၈. ‘‘အနစ္ဆရိယံ ခေါ ပနေတံ၊ အာနန္ဒ၊ ယံ မနုဿဘူတော ကာလင်္ကရေယျ။ တသ္မိံယေဝ [တသ္မိံ တသ္မိံ စေ (သီ. ပီ.)၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ခေါ (သျာ.)] ကာလင်္ကတေ တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆိဿထ၊ ဝိဟေသာ ဟေသာ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတဿ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ၊ ဓမ္မာဒာသံ နာမ ဓမ္မပရိယာယံ ဒေသေဿာမိ၊ ယေန သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – ‘ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော၊ သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော’တိ။

158. Ānanda, there is nothing strange in this. Ānanda, if the Tathāgata were to be approached every time a person dies, and asked about this matter (i.e., the destination or next existence of that person), it would only be tiresome for him.

Therefore, Ānanda, I shall expound this discourse on the Mirror of Wisdom, (i.e., Mirror of Magga Insight).

An ariya disciple who is fully endowed with this Mirror of Wisdom, can, if he wishes to, say of himself, "For me there is no possibility of being reborn in the realm of continuous suffering (niraya), or in the realm of animals, or in the realm of famished spirits (peta), or of falling to ruin in (any of) the sub-human, miserable realms (apāya). I have become a Sotāpanna, not liable to fall into realms of misery and suffering; assured am I of a good destination and of attaining (the three higher levels of Insight, culminating in) Enlightenment.

၁၅၈။ အာနန္ဒာ ဤအရာသည် အံ့ဖွယ် မဟုတ်၊ ၁ အာနန္ဒာ လူသေတိုင်းသေတိုင်းပင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဤအကြောင်းအရာကို မေးမြန်းနေကြလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား ပင်ပန်းစေရုံမျှသာ ဖြစ်ရာ၏။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ကြေးမုံတရားမည်သော ဒေသနာတော်ကို ဟောကြားပေအံ့။

အကြင် (ကြေးမုံတရား) နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာသာဝကသည် ပြောကြားလိုပါမူ ''ငါ့အား ငရဲ၌ ဖြစ်ရန်မရှိပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံ၌ ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ ပြိတ္တာဘုံ၌ ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့ ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရန်မရှိပြီ၊ ငါသည် သောတာပန်ဖြစ်ပြီ၊ ပျက်စီးကျရောက်တတ်သောသဘော မရှိပြီ၊ ကိန်းသေမြဲနေပြီ၊ အထက်မဂ်သုံးပါးသာလျှင် လားရာရှိတော့၏''ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြား နိုင်ပေ၏။

159. ‘‘Katamo ca so, ānanda, dhammādāso dhammapariyāyo, yena samannāgato ariyasāvako ākaṅkhamāno attanāva attānaṃ byākareyya – ‘khīṇanirayomhi khīṇatiracchānayoni khīṇapettivisayo khīṇāpāyaduggativinipāto, sotāpannohamasmi avinipātadhammo niyato sambodhiparāyaṇo’ti?

‘‘Idhānanda , ariyasāvako buddhe aveccappasādena samannāgato hoti – ‘itipi so bhagavā arahaṃ sammāsambuddho vijjācaraṇasampanno sugato lokavidū anuttaro purisadammasārathi satthā devamanussānaṃ buddho bhagavā’ti.

‘‘Dhamme aveccappasādena samannāgato hoti – ‘svākkhāto bhagavatā dhammo sandiṭṭhiko akāliko ehipassiko opaneyyiko paccattaṃ veditabbo viññūhī’ti.

‘‘Saṅghe aveccappasādena samannāgato hoti – ‘suppaṭipanno bhagavato sāvakasaṅgho, ujuppaṭipanno bhagavato sāvakasaṅgho, ñāyappaṭipanno bhagavato sāvakasaṅgho, sāmīcippaṭipanno bhagavato sāvakasaṅgho yadidaṃ cattāri purisayugāni aṭṭha purisapuggalā, esa bhagavato sāvakasaṅgho āhuneyyo pāhuneyyo dakkhiṇeyyo añjalikaraṇīyo anuttaraṃ puññakkhettaṃ lokassā’ti.

‘‘Ariyakantehi sīlehi samannāgato hoti akhaṇḍehi acchiddehi asabalehi akammāsehi bhujissehi viññūpasatthehi aparāmaṭṭhehi samādhisaṃvattanikehi.

‘‘Ayaṃ kho so, ānanda, dhammādāso dhammapariyāyo, yena samannāgato ariyasāvako ākaṅkhamāno attanāva attānaṃ byākareyya – ‘khīṇanirayomhi khīṇatiracchānayoni khīṇapettivisayo khīṇāpāyaduggativinipāto, sotāpannohamasmi avinipātadhammo niyato sambodhiparāyaṇo’’’ti.

Tatrapi sudaṃ bhagavā nātike viharanto giñjakāvasathe etadeva bahulaṃ bhikkhūnaṃ dhammiṃ kathaṃ karoti –

‘‘Iti sīlaṃ iti samādhi iti paññā. Sīlaparibhāvito samādhi mahapphalo hoti mahānisaṃso. Samādhiparibhāvitā paññā mahapphalā hoti mahānisaṃsā. Paññāparibhāvitaṃ cittaṃ sammadeva āsavehi vimuccati, seyyathidaṃ – kāmāsavā, bhavāsavā, avijjāsavā’’ti.

၁၅၉. ‘‘ကတမော စ သော၊ အာနန္ဒ၊ ဓမ္မာဒါသော ဓမ္မပရိယာယော၊ ယေန သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – ‘ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော၊ သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော’တိ?

‘‘ဣဓာနန္ဒ ၊ အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’တိ။

‘‘ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ‘သွာက္ခါတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ’တိ။

‘‘သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ‘သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော၊ ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော၊ ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော၊ သာမီစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ၊ ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော အာဟုနေယျော ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ’တိ။

‘‘အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ အစ္ဆိဒ္ဒေဟိ အသဗလေဟိ အကမ္မာသေဟိ ဘုဇိဿေဟိ ဝိညူပသတ္ထေဟိ အပရာမဋ္ဌေဟိ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။

‘‘အယံ ခေါ သော၊ အာနန္ဒ၊ ဓမ္မာဒါသော ဓမ္မပရိယာယော၊ ယေန သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – ‘ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော၊ သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော’’’တိ။

တတြာပိ သုဒံ ဘဂဝါ နာတိကေ ဝိဟရန္တော ဂိဉ္ဇကာဝသထေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ –

‘‘ဣတိ သီလံ ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ၊ သေယျထိဒံ – ကာမာသဝါ၊ ဘဝါသဝါ၊ အဝိဇ္ဇာသဝါ’’တိ။

159. Now, Ānanda, what is this Mirror of Wisdom, possessing which the ariya disciple can, if he wishes to, say of himself, “For me there is no possibility of being reborn in the realm of continuous suffering (niraya), or in the realm of animals, or in the realm of famished spirits (peta), or of falling to ruin in (any of) the sub-human, miserable realms (apāya). I have become a Sotāpanna, not liable to fall into realms of misery and suffering; assured am I of a good destination and of attaining (the three higher levels of Insight, culminating in) Enlightenment.

In this matter, Ānanda, the arītya disciplēe has unshakable perfect faith in the Bhagavā, (and reflects on the attributes of the Bhagavā thus:)

“The Bhagavā is worthy of special veneration (Araham); he truly comprehends all the dhammas by his own intellect and insight (Sammāsambuddha); he possess supreme knowledge and perfect practice of morality (Vijjācaranasampanna); he speaks only what is beneficial and true (Sugata); he knows all the three lokas (Lokavidū); he is incomparable in taming those who deserve to be tamed (Anuttaro purisa dhammasārathi); he is the Teacher of devas and men (Satthā devamanussānam); he is the Enlightened One, knowing and teaching the Four Noble Truths (Buddha); and he is the Most Exalted (Bhagavā).”

The Ariya disciplēe has unshakable perfect faith in the Dhmma, (and reflects on the attrībutes of the Dhamma thus:)

The Teaching of the Bhagavā, The Dhamma, is well-expounded, Svākkhata, (because it is the exposition of the Four Noble Truths which lead to the realization of Nibbāna). Its truths are personally apperceivable, Sanditthika, (because they can actually be experienced and comprehended by anyone through adeguate practice of Insight development). It is not delayed in its results, Akālika, (because it immediately yields the benefit of realization of Nibbāna, i,e., achieving phala immediately after magga, to anyone who adequately practises Insight

development). It can stand investigation, Ehipassika, (lit., come and see), (because its truths can be tested by anyone). It is worthy of being perpetually born in mind Opāneyyika. And its truths can be realized and experienced by the ariyas individually, by their own effect and practice, Paccattam Veditabba Viññūhi. The Ariya disciple has unshakable perfect faith in the Samgha, (and reflects on the attributes of the samgha thus:)

"The disciple of the Bhagavā, the Samgha, are endowed with right practice, Suppatipanna, (because the Samgha practise the right practice, i.e., the development of the Noble Path of Eight Constituents). They are endowed with straight forward uprightness, Ujuppatipanna, (because the Samgha diligently and unswervingly follow the Straight Middle Way, i.e., the Noble Path of Eight Constituents). They are endowed with right conduct, Nāyappatipanna, (because the practice of the Samgha is solely directed to the realization of Nibbāna). They are endowed with correctness in practice, Sāmīcippatipanna, (because the Samgha devotedly cultivate the development of the Noble Path of Eight Constituents). The disciples of the Bhagavā, the Samgha, consisting of eight categories or four pairs! of disciples of the Bhagavā, are worthy of receving offerings brought even from afar, Āhuneyya. They are worthy of receiving offerings specially set aside for guests, Pāhuneyya. They are worthy of receiving offerings donated for well-being in the next existence, Dakkhiṇeyya; and are worthy of receiving obeisance, Afjalikaraṇīya. They are the incomparably fertile field for all to sow the seed of merit, Anuttaram pufiāakkhettam lokassa."

The ariya disciple is endowed with sīla, morality, which leads to liberation from slavery to taṇhā, craving; which is praised by the wise; which is untarnished (by tanhā and ditthi, craving and wrong view); which is conducive to concentration of mind; which is un-broken, intact, unblemished and unspotted and which is cherished by the ariyas.

Ānanda, a noble (ariya) disciple who is fully endowed with (lit., who completely possess) this Mirror of Wisdom, can, if he wishes to, say of himself, "For me there is no possibility of being reborn in the realm of continuous suffering (niraya), or in the realm of animals, or in the realm of famished spirits (peta), or of falling to ruin (in any) of the sub-human, miserable realms (apāya). I have become a Sotāpanna, not liable to fall into realms of misery and suffering; assured am I of a good destination and of attaining (the three higher levels of Insight, culminating in) Enlightenment." This is the exposition of the Mirror of Wisdom.

While the Bhagavā was sojourning at the brick building at that Nātika village, too, he repeatedly expounded this very discourse:

"Such is sīla, morality; such is samādhi, concentration of mind; such is paññā, wisdom. Samādhi, when based upon sīla, is rich in result and of great effect. Paññā when based upon samādhi, is rich in result and of great effect. The mind, when developed through paññā, is thoroughly liberated from the āsavas, moral intoxicants, taints, namely, kāmāsava, the taint of sensuous desire, bhavāsava, the taint of hankering after repeated existence, and avijjāsava, the taint of ignorance of the true nature of existence as set out in the Four Noble Truths."

၁၅၉။ အာနန္ဒာ အကြင် (ကြေးမုံတရား) နှင့် ပြည့်စုံသော (အရိယာသာဝက) သည် ပြောကြားလိုပါမူ ''ငါ့အား ငရဲ၌ ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံ၌ ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ ပြိတ္တာဘုံ၌ ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့ ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရန် မရှိပြီ၊ ငါသည် သောတာပန်ဖြစ်ပြီ၊ ပျက်စီးကျရောက်တတ်သောသဘော မရှိပြီ၊ ကိန်းသေမြဲနေပြီ၊ အထက်မဂ်သုံးပါးသာလျှင်လားရာရှိတော့၏''ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ပေ၏၊ ကြေးမုံတရားမည်သောထိုဒေသနာကား အဘယ်နည်း။

အာနန္ဒာ ဤ (သာသနာတော်) ၌ အရိယာသာဝကသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ (တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသော) ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏-

''ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အရဟံ' မည်တော်မူပါပေ၏၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူပါပေ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န' မည်တော်မူပါပေ၏၊ ကောင်းသော စကားကို

--

ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သုဂတ' မည်တော်မူပါပေ၏၊ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'လောကဝိဒူ' မည်တော်မူပါပေ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့်အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာ ရထိ' မည်တော်မူပါပေ၏၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ' မည်တော်မူပါပေ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူပါ ပေ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဘဂဝါ' မည်တော်မူပါပေ၏''ဟု (ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့် စုံ၏)။ တရားတော်ကို ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ (တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော) ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏-

''မြတ်စွာဘုရားဟောသော တရားတော်သည် ကောင်းစွာဟောထားသော တရားတော်ပါပေတည်း၊ ကိုယ်တိုင် သိမြင်နိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ အခါမလင့် အကျိုးပေးတတ်သော တရားတော်ပါ့ပေတည်း၊ လာလှည့်

ရှုလှည့်ဟု ပြထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ (မိမိ၏ ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲ၌) ဆောင် ယူထားထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်ငသိနိုင်ခံစားနိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း''ဟု (ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသောကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ သံဃာတော်ကို ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ (တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော) ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏-

''မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား 'သာဝက' သံဃာတော်သည် ကောင်းသောအကျင့် ရှိပါပေ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား 'သာဝက' သံဃာတော်သည် ဖြောင့်မတ်သောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား 'သာဝက' သံဃာတော်သည် မှန်သောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား 'သာဝက' သံဃာတော်သည် လျော်ကန်သောအကျင့် ရှိတော်မူပါ ပေ၏၊ အစုံအားဖြင့် လေးစုံ, ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ရှစ်ပါး အရေအတွက်ရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား 'သာဝက' သံဃာတော်သည် (အရပ်ဝေးမှ) ဆောင် လာ၍သော်လည်း ပေးလှူပူဇော်ရန် ထိုက်တန်တော်မူပါပေ၏၊ ဧည့်သည်တို့အလို့ငှါ စီမံထားသော ဝတ္ထုကို သော်လည်း ပေးလှူပူဇော်ရန်ထိုက်တန်တော်မူပါပေ၏၊ တမလွန်အတွက် ရည်မျှော်သော အလှူကို ခံတော်မူ ထိုက်ပါပေ၏၊ လက်အုပ်ချီခြင်းကို ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုစုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေဖြစ်တော်မူပါပေ၏''ဟု (ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ တဏှာ၏ ကျွန်အဖြစ်မှ ကျွတ်လွတ်စေတတ်ကုန်သော၊ ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော၊ (မှားယွင်းစွာ) မ သုံးသပ်အပ်ကုန်သော၊ သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ မကျိုး မပေါက် မပြောက်မကျား ကုန်သော၊ အရိယာတို့ မြတ်နိုးအပ်ကုနသော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အာနန္ဒာ အကြင် (ကြေးမုံတရား) နှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာ သာဝကသည် ပြောကြားလိုပါမူ ''ငါ့အား ငရဲ၌ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံ၌ ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ ပြိတ္တာဘုံ၌ ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့ ပျက်စီး၍ကျရောက်ရန် မရှိပြီ၊ ငါသည် သောတာပန်ဖြစ်ပြီ၊ ပျက်စီး၍ ကျရောက်တတ်သော သဘောမရှိပြီ၊ ကိန်းသေမြဲနေပြီ၊ အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လားရာရှိတော့၏''ဟု ကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ပေ၏၊ ကြေးမုံတရားမည်သော ထိုဒေသနာကား ဤသည်ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနာတိကရွာ အုတ်ကျောင်း၌ နေတော်မူစဉ်လည်း ဤသို့သော တရားစကားကိုသာလျှင် ရဟန်းတို့အား အကြိမ်များစွာ ဟောတော်မူ၏-

''ဤကား သီလတည်း၊ ဤကား သမာဓိတည်း၊ ဤကား ပညာတည်း၊ သီလ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော သမာဓိ သည် များသော အကျိုး 'အာနိသင်' ရှိ၏။ သမာဓိ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော ပညာသည် များသော အကျိုး 'အာနိသင်' ရှိ၏။ ပညာ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်သည် ကာမာသဝဘဝါသဝအဝိဇ္ဇာသဝ ဟူသော အာသဝေါတို့မှ ကောင်းစွာသာလျှင် လွတ်မြောက်၏''ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

160. Atha kho bhagavā nātike yathābhirantaṃ viharitvā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘āyāmānanda, yena vesālī tenupasaṅkamissāmā’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando

bhagavato paccassosi. Atha kho bhagavā mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ yena vesālī tadavasari. Tatra sudaṃ bhagavā vesāliyaṃ viharati ambapālivane. Tatra kho bhagavā bhikkhū āmantesi –

‘‘Sato, bhikkhave, bhikkhu vihareyya sampajāno, ayaṃ vo amhākaṃ anusāsanī. Kathañca, bhikkhave, bhikkhu sato hoti? Idha, bhikkhave, bhikkhu kāye kāyānupassī viharati ātāpī sampajāno satimā vineyya loke abhijjhādomanassaṃ. Vedanāsu vedanānupassī…pe… citte cittānupassī…pe… dhammesu dhammānupassī viharati ātāpī sampajāno satimā vineyya loke abhijjhādomanassaṃ. Evaṃ kho, bhikkhave, bhikkhu sato hoti.

‘‘Kathañca , bhikkhave, bhikkhu sampajāno hoti? Idha, bhikkhave, bhikkhu abhikkante paṭikkante sampajānakārī hoti, ālokite vilokite sampajānakārī hoti, samiñjite pasārite sampajānakārī hoti, saṅghāṭipattacīvaradhāraṇe sampajānakārī hoti, asite pīte khāyite sāyite sampajānakārī hoti, uccārapassāvakamme sampajānakārī hoti, gate ṭhite nisinne sutte jāgarite bhāsite tuṇhībhāve sampajānakārī hoti. Evaṃ kho, bhikkhave, bhikkhu sampajāno hoti. Sato, bhikkhave, bhikkhu vihareyya sampajāno, ayaṃ vo amhākaṃ anusāsanī’’ti.
၁၆၀. အထ ခေါ ဘဂဝါ နာတိကေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန ဝေသာလီ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဝေသာလီ တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ အမ္ဗပါလိဝနေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ –

‘‘သတော၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ သမ္ပဇာနော၊ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ။ ကထဉ္စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခု သတော ဟောတိ? ဣဓ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ။ပေ.။ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခု သတော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စ ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခု သမ္ပဇာနော ဟောတိ? ဣဓ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခု အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ သင်္ဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ အသိတေ ပီတေ ခါယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိ

တေ တုဏှီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခု သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ သတော၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ သမ္ပဇာနော၊ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ’’တိ။

160. Then the Bhagavā, after staying at Nātika village as long as he wished, said to the Venerable Ānanda, "Come Ānanda, let us go to Vesālī."

The Venerable Ānanda assented, saying "Very well, Venerable Sir."

Then the Bhagavā, accompanied by many bhikkhus, went to Vesālī, and stayed at Ambapālī's grove. At that time the Bhagavā addressed the bhikkhus thus:

Bhikkhus, a bhikkhu should live with mindfulness and clear comprehension. This is our exhortation to you. How is the bhikkhu to be mindful? Bhikkhus, the bhikkhu (i.e., the disciple) following the practice of my Teaching keeps his mind steadfastly on the body (kāya), with diligence, comprehension and mindfulness, (and perceives its impermanent, insecure, soulless and unpleasant nature), thus keeping away covetousness and distress (which will appear if he is not mindful of the five khandhas). He keeps his mind steadfastly on sensation (vedanā)....... (and perceives its impermanent, insecure and soulless and nature),......He concentrates steadfastly on the mind (citta),...... He keeps his mind steadfastly on the dhammā with diligence, comprehension and mindfulness, (and perceives their impermanent, insecure and soulless and unpleasant nature), thus keeping away covetousness and distress (which will appear if he is not mindful of the five khandhas). Bhikkhus, this is how the bhikkhus is to be mindful.

Bhikkhus, how does a bhikkhu exercise clear comprehension? Bhikkhus, the bhikkhu following the practice of my Teaching exercices clear comprehension in moving forward of back; in looking straight ahead or sideways; in bending or stretching; in carrying or wearing the double-layered robe, alms-bowl and the other two robes; in eating, drinking, chewing, savouring (food and beverages); in defecating and urinating; in walking, standing, sitting, faling asleap, waking, speaking, or in keeping silent. Bhikkhus this is how the bhikkhu exercises clear comprehension. Bhikkhus, the bhikkhu should remain in mindfulness and clear comprehension. This is our exhortation to you.

၁၆၀။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နာတိကရွာ၌ အလိုရှိသမျှနေတော်မူပြီးလျှင် ''အာနန္ဒာ လာ, သွားကုန်အံ့၊ ဝေသာလီပြည်သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။ ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ဝေသာလီပြည်ဆီသို့ ကြွရောက်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဝေသာလီပြည် အမ္ဗပါလီ၏ အရံ ဥယျာဉ်၌ နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

''ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် နေရာ၏၊ ဤကား သင်တို့အတွက် ငါတို့၏အဆုံးအမပေတည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိရှိရာသနည်း။ ရဟန်းတို့ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်လျက် သတိရှိလျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက် လောက၌ (ဖြစ်တတ်သော) လိုချင်တပ်မက်ခြင်းနှင့် နှလုံးမသာခြင်းကိုပယ်ဖျောက်၍ နေ၏၊ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်လျက် သတိရှိလျက် ခံစားမှု 'ဝေဒနာ' တို့၌ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'ဟု အဖန်ဖန် ရှုလျက်။ ပ။ စိတ်၌ စိတ်ဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက်။ ပ။ သဘောတရားတို့၌သဘောတရားဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက် လောက၌ (ဖြစ်တတ်သော) လိုချင်တပ်မက်ခြင်းနှင့် နှလုံးမသာခြင်းကိုပယ်ဖျောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိရှိပေ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်ရှေ့သို့ တက်ရာ၌ နောက်သို့ဆုတ်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏၊ တူရူကြည့်ရာ တစောင်း ကြည့်ရာ၌ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏၊ ကွေးရာ ဆန့်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏၊ ဒုကုဋ် သပိတ် သင်္ကန်း ကိုဆောင်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏၊ စားရာ သောက်ရာ ခဲရာလျက်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏၊ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်စွန့်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏၊ သွားရာ ရပ်ရာ ထိုင်ရာ အိပ်ရာ နိုးရာ ပြောရာဆိတ်ဆိတ်နေရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ပေ၏။ ရဟန်း တို့ ရဟန်းသည် သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် နေရာ၏၊ ဤကား သင်တို့အတွက် ငါတို့၏အဆုံးအမပေတည်း''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

Ambapālīgaṇikā အမ္ဗပါလီဂဏိကာ
Ambapālī, the Courtesan အမ္ဗပါလီ ပြည့်တန်ဆာမ

161. Assosi kho ambapālī gaṇikā – ‘‘bhagavā kira vesāliṃ anuppatto vesāliyaṃ viharati mayhaṃ ambavane’’ti. Atha kho ambapālī gaṇikā bhaddāni bhaddāni yānāni yojāpetvā bhaddaṃ bhaddaṃ yānaṃ abhiruhitvā bhaddehi bhaddehi yānehi vesāliyā niyyāsi. Yena sako ārāmo tena pāyāsi. Yāvatikā yānassa bhūmi, yānena gantvā, yānā paccorohitvā pattikāva yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinnaṃ kho ambapāliṃ gaṇikaṃ bhagavā dhammiyā kathāya sandassesi

samādapesi samuttejesi sampahaṃsesi. Atha kho ambapālī gaṇikā bhagavatā dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṃsitā bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘adhivāsetu me, bhante, bhagavā svātanāya bhattaṃ saddhiṃ bhikkhusaṅghenā’’ti. Adhivāsesi bhagavā tuṇhībhāvena. Atha kho ambapālī gaṇikā bhagavato adhivāsanaṃ viditvā uṭṭhāyāsanā bhagavantaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkāmi.

Assosuṃ kho vesālikā licchavī – ‘‘bhagavā kira vesāliṃ anuppatto vesāliyaṃ viharati ambapālivane’’ti. Atha kho te licchavī bhaddāni bhaddāni yānāni yojāpetvā bhaddaṃ bhaddaṃ yānaṃ abhiruhitvā bhaddehi bhaddehi yānehi vesāliyā niyyiṃsu. Tatra ekacce licchavī nīlā honti nīlavaṇṇā nīlavatthā nīlālaṅkārā, ekacce licchavī pītā honti pītavaṇṇā pītavatthā pītālaṅkārā, ekacce licchavī lohitā honti lohitavaṇṇā lohitavatthā lohitālaṅkārā, ekacce licchavī odātā honti odātavaṇṇā odātavatthā odātālaṅkārā. Atha kho ambapālī gaṇikā daharānaṃ daharānaṃ licchavīnaṃ akkhena akkhaṃ cakkena cakkaṃ yugena yugaṃ paṭivaṭṭesi [parivattesi (vi. mahāvagga)]. Atha kho te licchavī ambapāliṃ gaṇikaṃ etadavocuṃ – ‘‘kiṃ, je ambapāli , daharānaṃ daharānaṃ licchavīnaṃ akkhena akkhaṃ cakkena cakkaṃ yugena yugaṃ paṭivaṭṭesī’’ti? ‘‘Tathā hi pana me, ayyaputtā, bhagavā nimantito svātanāya bhattaṃ saddhiṃ bhikkhusaṅghenā’’ti. ‘‘Dehi, je ambapāli, etaṃ [ekaṃ (ka.)] bhattaṃ satasahassenā’’ti. ‘‘Sacepi me, ayyaputtā, vesāliṃ sāhāraṃ dassatha [dajjeyyātha (vi. mahāvagga)], evamahaṃ taṃ [evampi mahantaṃ (syā.), evaṃ mahantaṃ (sī. pī.)] bhattaṃ na dassāmī’’ti [neva dajjāhaṃ taṃ bhattanti (vi. mahāvagga)]. Atha kho te licchavī aṅguliṃ phoṭesuṃ – ‘‘jitamha [jitamhā (bahūsu)] vata bho ambakāya, jitamha vata bho ambakāyā’’ti [‘‘jitamhā vata bho ambapālikāya vañcitamhā vata bho ambapālikāyā’’ti (syā.)].

Atha kho te licchavī yena ambapālivanaṃ tena pāyiṃsu. Addasā kho bhagavā te licchavī dūratova āgacchante. Disvāna bhikkhū āmantesi – ‘‘yesaṃ [yehi (vi. mahāvagga)], bhikkhave, bhikkhūnaṃ devā tāvatiṃsā adiṭṭhapubbā, oloketha, bhikkhave, licchaviparisaṃ; apaloketha, bhikkhave , licchaviparisaṃ; upasaṃharatha, bhikkhave, licchaviparisaṃ – tāvatiṃsasadisa’’nti. Atha kho te licchavī yāvatikā yānassa bhūmi, yānena gantvā, yānā paccorohitvā pattikāva yena bhagavā tenupasaṅkamiṃsu; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdiṃsu. Ekamantaṃ nisinne kho te licchavī bhagavā dhammiyā kathāya sandassesi samādapesi samuttejesi sampahaṃsesi. Atha kho te licchavī bhagavatā dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṃsitā bhagavantaṃ etadavocuṃ – ‘‘adhivāsetu

no, bhante, bhagavā svātanāya bhattaṃ saddhiṃ bhikkhusaṅghenā''ti. Atha kho bhagavā te licchavī etadavoca – ''adhivutthaṃ [adhivāsitaṃ (syā.)] kho me, licchavī, svātanāya ambapāliyā gaṇikāya bhatta''nti. Atha kho te licchavī aṅguliṃ phoṭesuṃ – ''jitamha vata bho ambakāya, jitamha vata bho ambakāyā''ti. Atha kho te licchavī bhagavato bhāsitaṃ abhinanditvā anumoditvā uṭṭhāyāsanā bhagavantaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkamiṃsu.

၁၆၁. အဿောသိ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ – ''ဘဂဝါ ကိရ ဝေသာလိံ အနုပ္ပတ္တော ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မယှံ အမ္ဗဝနေ''တိ။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ ယောဇာပေတွာ ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ အဘိရုဟိတွာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဝေသာလိယာ နိယျာသိ။ ယေန သကော အာရာမော တေန ပါယာသိ။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ၊ ယာနေန ဂန္တွာ၊ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကာဝ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အမ္ဗပါလိံ ဂဏိကံ ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိတာ သမာဒပိတာ သမုတ္တေဇိတာ သမ္ပဟံသိတာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အဓိဝါသေတု မေ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ''တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

အဿောသုံ ခေါ ဝေသာလိကာ လိစ္ဆဝီ – ''ဘဂဝါ ကိရ ဝေသာလိံ အနုပ္ပတ္တော ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ အမ္ဗပါလိဝနေ''တိ။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ ယောဇာပေတွာ ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ အဘိရုဟိတွာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဝေသာလိယာ နိယျိံသု။ တတြ ဧကစ္စေ လိစ္ဆဝီ နီလာ ဟောန္တိ နီလဝဏ္ဏာ နီလဝတ္ထာ နီလာလင်္ကာရာ၊ ဧကစ္စေ လိစ္ဆဝီ ပီတာ ဟောန္တိ ပီတဝဏ္ဏာ ပီတဝတ္ထာ ပီတာလင်္ကာရာ၊ ဧကစ္စေ လိစ္ဆဝီ လောဟိတာ ဟောန္တိ လောဟိတဝဏ္ဏာ လောဟိတဝတ္ထာ လောဟိတာလင်္ကာရာ၊ ဧကစ္စေ လိစ္ဆဝီ ဩဒာတာ ဟောန္တိ ဩဒာတဝဏ္ဏာ ဩဒာတဝတ္ထာ ဩဒာတာလင်္ကာရာ။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဒဟရာနံ ဒဟရာနံ လိစ္ဆဝီနံ အက္ခေန အက္ခံ စက္ကေန စက္ကံ ယုဂေန ယုဂံ ပဋိဝဋ္ဋေသိ [ပရိဝတ္တေသိ (ဝိ. မဟာဝဂ္ဂ)]။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ အမ္ဗပါလိံ ဂဏိကံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ကိံ၊ ဇေ အမ္ဗပါလိ ၊ ဒဟရာနံ ဒဟရာနံ လိစ္ဆဝီနံ အက္ခေန အက္ခံ စက္ကေန စက္ကံ ယုဂေန ယုဂံ ပဋိဝဋ္ဋေသီ''တိ? ''တထာ ဟိ ပန မေ၊ အယျပုတ္တာ၊ ဘဂဝါ နိမန္တိတော သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ''တိ။ ''ဒေဟိ၊ ဇေ အမ္ဗပါလိ၊ ဧတံ [ဧကံ (က.)] ဘတ္တံ သတသဟဿေနာ''တိ။ ''သစေပိ မေ၊ အယျပုတ္တာ၊ ဝေသာလိံ သာဟာရံ ဒဿထ [ဒဇ္ဇေယျာထ (ဝိ. မဟာဝဂ္ဂ)]၊ ဧဝမဟံ တံ [ဧဝမ္ပိ မဟန္တံ (သျာ.)၊ ဧဝံ မဟန္တံ (သီ. ပီ.)] ဘတ္တံ န ဒဿာမီ''တိ [နေဝ ဒဇ္ဇာဟံ တံ ဘတ္တန္တိ (ဝိ. မဟာဝဂ္ဂ)]။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ အင်္ဂုလိံ ဖောဋေသုံ – ''ဇိတမှ [ဇိတမှာ (ဗဟူသု)] ဝတ ဘော အမ္ဗကာယ၊ ဇိတမှ ဝတ ဘော အမ္ဗကာယာ''တိ [''ဇိတမှာ ဝတ ဘော အမ္ဗပါလိကာယ ဝဉ္စိတမှာ ဝတ ဘော အမ္ဗပါလိကာယာ''တိ (သျာ.)]။

အထ ခော တေ လိစ္ဆဝီ ယေန အမ္ဗပါလိဝနံ တေန ပါယိံသု။ အဒ္ဒသာ ခော ဘဂဝါ တေ လိစ္ဆဝီ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တေ။ ဒိသွာန ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ယေသံ [ယေဟိ (ဝိ. မဟာဝဂ္ဂ)]၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခူနံ ဒေဝါ တာဝတိံသာ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ ဩလောကေထ၊ ဘိက္ခဝေ၊ လိစ္ဆဝိပရိသံ; အပလောကေထ၊ ဘိက္ခဝေ ၊ လိစ္ဆဝိပရိသံ; ဥပသံဟရထ၊ ဘိက္ခဝေ၊ လိစ္ဆဝိပရိသံ – တာဝတိံသသဒိသ’’န္တိ။ အထ ခော တေ လိစ္ဆဝီ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ၊ ယာနေန ဂန္တွာ၊ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကာဝ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခော တေ လိစ္ဆဝီ ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။ အထ ခော တေ လိစ္ဆဝီ ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိတာ သမာဒပိတာ သမုတ္တေဇိတာ သမ္ပဟံသိတာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘အဓိဝါသေတု နော၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ’’တိ။ အထ ခော ဘဂဝါ တေ လိစ္ဆဝီ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဓိဝုတ္ထံ [အဓိဝါသိတံ (သျာ.)] ခော မေ၊ လိစ္ဆဝီ၊ သွာတနာယ အမ္ဗပါလိယာ ဂဏိကာယ ဘတ္တ’’န္တိ။ အထ ခော တေ လိစ္ဆဝီ အင်္ဂုလိံ ဖောဋေသုံ – ‘‘ဇိတမှ ဝတ ဘော အမ္ဗကာယ၊ ဇိတမှ ဝတ ဘော အမ္ဗကာယာ’’တိ။ အထ ခော တေ လိစ္ဆဝီ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကမိံသု။

161. Ambapālī, the courtesan, heard that the Bhagavā had arrived at Vesālī and that the Bhagavā was staying at her mango grove. Then Ambapālī, the courtesan, caused excellent and elegant carriage to be harnessed, and mounting and excellent carriage, left Vesālī for her mango grove, accompanied by other excellent carriages. After going in the carriage as far as carriages should properly go, she dismounted from her carriage and approached the Bhagavā on foot. She made obeisance to the Bhagavā and sat on one side.

And the Bhagavā, by his discourse to Ambapālī sitting on one side, caused her to realize (the benefits of) the Dhamma, to become established in (the observance of) the Teaching, and to be filled with gladness and enthusiasm for (the practice of) the Teaching.

After the Bhagavā had caused her to realize (the benefits of) the Teaching, to become established in (the observance of) the Teaching, and to be filled with gladness and enthusiasm for (the practice of) the Teaching, Ambapālī, the courtesan, said to the Bhagavā, "Venerable Sir, may it please the Bhagavā to accept my offering of food for tomorrow, together with the company of bhikkhus." The Bhagavā, by silence, signified his acceptance.

Then, Ambapālī, the courtesan, knowing that the Bhagavā had accepted her reguest, rose from her seat, made obeisance to the Bhagavā, and left respectfully.

The Licchavī princes who were at Vesālī heard that the Bhagavā had reached Vesālī and was staying at the orchard of Ambapīlī. Then the Licchavī princes caused excellent and elegant

carriages to be harnessed, mounted them, and accompanied by other elegant carriages, left Vesālī.

Of these (Licchavī princes) some princes were dressed in dark-blue clothes, with dark-blue ornaments, presenting a dark-blue appearance.

Some princes were dressed in yellow clothes, with yellow ornaments, presenting a yellow appearance.

Some princes were dressed in red clothes, with red ornaments, presenting a red appearance.

Some princes were dressed in white clothes, with white ornaments, presenting a white appearance.

Then, Ambapālī, the courtesan, let her carriage strike against the carriages of the young Licchavā princes, axle against axle, wheel against wheel, yoke against yoke.

Then the Licchavā princes said to Ambapālī, the courtesan, "Now then, Ambapālī! Why do you let your carriage strike against the carriages of the young Licchavā princes, axle against axle, wheel against wheel, yoke against yoke?”

“It is indeed this way, O my Princes. It is becaues I have invited the Bhagavā to a meal tomorrow, together with the company of bhikkhus.”

"Now then, Ambapāli! Give us (in exchange) for a hundred thousand (the opportunity to offer) this meal (to the Bhagavā).”

“O my Princes, even if you were to give me Vesālī together with its (subject) territories, I could not give up (the opportunity to other) this meal.”

Then the Licchavā princes, fluttering their fingers (in admiration), exclaimed *Oh Sirs, we have been defeated by a woman! We have been outdone by a woman!"

Then the Licchavā princes went to the orchard of Ambapālī. The Bhagavā saw the Licchavā princes coming, from a distance, and said to the bhikkhus:

“O Bhikkhus, let those bhikkhus who have never seen the Tāvatimsā devas', have a good look at the gathering of the Licchavīs; let them take a long look at the assembly of the Licchavīs; let the bhikkhus gaze on them as if they were the Tāvatimsā devas.”

Then the Licchavā princes went in their carriages as far as carriages should properly proceed, and then alighting from their carriages, went on foot to where the Bhagavā was. They made obeisance to the Bhagavā and seated themseves at a suitable place.

The Bhagavā, by his discourse to the Licchavā princes, caused them to realize (the benefits of) the Teaching, to become established in (the observance of) the Teaching, and to be filled with gladness and enthusiasm for (the practice of) the Teaching.

After the Bhagavā had caused them to realize (the benefits of) the Teaching, to become established in (the observance of) the Teaching, and to be filled with gladness and enthusiasm for (the practice of) the Teaching, the Licchavā princes said to the Bhagavā, “Venerable Sir, many it please the Bhagavā to accept our offering of food for tomorrow, together with the company of bhikkhus.” Then the Bhagavā said to them, “O Licchavā princes, I have already accepted the offering of food for tomorrow by Ambapālī, the courtesan.”

Then the Licchavā princes fluttered their fingers, exclaiming "Oh Sirs, we have been defeated by a woman! We have been outdone by a woman!"

After that, the Licchavā princes, being delighted with and showing appreciation of the Bhagavā's discourse, rose from their seats, made obeisance to the Bhagavā, and departed respectfully.

၁၆၁။ အမ္ဗပါလီပြည့်တန်ဆာမသည် မြတ်စွာဘုရား ဝေသာလီပြည်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ မိမိ၏သရက်တော ဥယျာဉ်၌ နေတော်မူကြောင်းကို ကြားလေ၏။ ထိုအခါ အမ္ဗပါလီပြည့်တန်ဆာမသည် ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့ကို ကစေပြီးလျှင် ကောင်းသော ယာဉ်ကို စီးလျက် ကောင်းကုန်ကောင်း ကုန်သော (အရံ) ယာဉ်တို့နှင့်တကွ ဝေသာလီပြည်မှ ထွက်၍ မိမိအရံ (ဥယျာဉ်) ဆီသို့သွားလေ၏။ ယာဉ်ဖြင့် သွားသင့်သမျှသော အရပ်ကို ယာဉ်ဖြင့်သာ သွား၍ ယာဉ်မှ သက်ပြီးသော်ခြေကျင်သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ထိုင်နေ၏။

တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အမ္ဗပါလီပြည့်တန်ဆာမအား မြတ်စွာဘုရားသည် တရား စကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွါးကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွါးကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန် ရွှင်လန်းစေသည်ရှိသော် အမ္ဗပါလီပြည့်တန်ဆာမသည် ''အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာနှင့်တကွ နက်ဖြန်အဖို့ အကျွန်ုပ်၏ ဆွမ်းကို လက်ခံတော်မူပါ''ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထိုအခါ အမ္ဗပါလီပြည့်တန်ဆာမသည် မြတ်စွာဘုရား လက်ခံတော်မူသည်ကို သိ၍ နေရာမှထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြုပြီးလျှင် ဖဲခွါသွားလေ၏။

ဝေသာလီပြည်၌ နေကုန်သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဝေသာလီပြည်သို့ ရောက်၍့အမ္ဗပါလီ၏ ဥယျာဉ်၌ နေတော်မူကြောင်းကို ကြားလေကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုလိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည်ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့ကို ကစေပြီးလျှင် ကောင်းသော ကောင်းသော ယာဉ်ကို စီး၍ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော (အရံ) ယာဉ်တို့နှင့်တကွ ဝေသာလီပြည်မှ ထွက်သွားကုန်၏။

ထို (လိစ္ဆဝီမင်းတို့) တွင် အချို့သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည် ညိုသောအဝတ် ညိုသောတန်ဆာရှိကြ၍ညိုသော အဆင်း အရောင် ရှိကုန်၏။

အချို့သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည် ဝါသောအဝတ် ဝါသောတန်ဆာရှိကြ၍ ဝါသောအဆင်း အရောင်ရှိကုန်၏။

အချို့သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည် နီသောအဝတ် နီသောတန်ဆာရှိကြ၍ နီသောအဆင်း အရောင်ရှိကုန်၏။

အချို့သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည် ဖြူသောအဝတ် ဖြူသောတန်ဆာရှိကြ၍ ဖြူသောအဆင်းအရောင်ရှိကုန်၏။

ထိုအခါ အမ္ဗပါလီပြည့်တန်ဆာမသည် (အသက်အရွယ်) ငယ်ကုန် ငယ်ကုန်သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့၏ (ရထားတို့ကို မိမိရထားနှင့်) ဝင်ရိုးချင်း ဘီးချင်း ထမ်းပိုးချင်း တိုက်ခိုက်စေ၏။

--

ထိုအခါ ထိုလိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည် ''ဟယ် အမ္ဗပါလီ (သင်သည်) အသက်အရွယ် ငယ်ကုန် ငယ် ကုန်သောလိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့၏ (ရထားတို့ကို သင်၏ ရထားနှင့်) ဝင်ရိုးချင်း ဘီးချင်း ထမ်းပိုးချင်း အဘယ့်ကြောင့်တိုက်ခိုက်စေဘိသနည်း''ဟု အမ္ဗပါလီပြည့်တန်ဆာမကို ဆိုကုန်၏။

အရှင့်သားတို့ ရဟန်းသံဃာနှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားကို နက်ဖြန်ခါ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးရန် အကျွန်ုပ်ပင့်ခဲ့ပါပြီ၊ ထို့ကြောင့် (တိုက်ခိုက်စေပါသည်)ဟု အမ္ဗပါလီက ပြန်ပြော၏။

ဟယ် အမ္ဗပါလီ ထိုဆွမ်းကို (အသပြာ) တစ်သိန်းဖြင့် ပေးပါလော့ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အရှင့်သားတို့ တိုင်းခရိုင်နှင့်တကွ ဝေသာလီပြည်ကို အကျွန်ုပ်အား ပေးစေကာမူ ထိုဆွမ်းကို အကျွန်ုပ်မပေးနိုင်ပါဟု (ပြန်ပြော၏)။

ထိုအခါ ထိုလိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည်လည်း ''ငါတို့ကို မိန်းမက နိုင်သွားပြီ အမောင်တို့၊ ငါတို့ကို မိန်းမကနိုင်သွားပြီ အမောင်တို့''ဟု (ဆိုလျက်) လက်ဖျားခါကုန်၏။

ထို့နောက် ထိုလိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည် (အမ္ဗပါလီပြည့်တန်ဆာမ၏) အရံ (ဥယျာဉ်) သို့ သွားလေ ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် လာနေသော ထိုလိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့ကို အဝေးမှပင် မြင်တော်မူ၍ ရဟန်းတို့ကို ဤသို့မိန့်တော်မူ၏-

''ရဟန်းတို့ တာဝတိံသာနတ်တို့ကို မမြင်ဖူးသော ရဟန်းတို့သည် လိစ္ဆဝီပရိသတ်ကို ကြည့်ရှုကုန်လော့၊ လိစ္ဆဝီပရိသတ်ကို အဖန်ဖန်ကြည့်ရှုကုန်လော့၊ လိစ္ဆဝီပရိသတ်ကို တာဝတိံသာ နတ်ပရိသတ် နှင့်အတူထား၍ ကြည့်ရှုကုန်လော့''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ ထိုလိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည် ယာဉ်ဖြင့် သွားသင့်သမျှ အရပ်ကို ယာဉ်ဖြင့်သွား၍ ယာဉ်မှသက်ပြီးသော် ခြေကျင်သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။

တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်သော ထိုလိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် တရား စကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွါးကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွါးကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေသည်ရှိသော် ထိုလိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည် ''အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူ နက်ဖြန်အဖို့ အကျွန်ုပ်တို့၏ ဆွမ်းကို့လက်ခံတော်မူပါ''ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ''လိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့ နက်ဖြန်အဖို့ အမ္ဗပါလီပြည့်တန်ဆာမ၏ ဆွမ်းကို ငါလက်ခံလိုက်ပြီ''ဟုထိုလိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့အား မိန့် တော်မူ၏။

ထိုအခါ ထိုလိစ္ဆဝီမင်းတို့သည် ''ငါတို့ကို မိန်းမက နိုင်သွားပြီ အမောင်တို့၊ ငါတို့ကို မိန်းမကနိုင်သွားပြီ အမောင်တို့''ဟု (ဆိုလျက်) လက်ဖျားခါကုန်၏၊

ထို့နောက် ထိုလိစ္ဆဝီမင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်သက်၍အနုမောဒနာပြုပြီးနောက် နေရာမှ ထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြုပြီးလျှင် ဖဲခွါသွားကုန်၏။

162. Atha kho ambapālī gaṇikā tassā rattiyā accayena sake ārāme paṇītaṃ khādanīyaṃ bhojanīyaṃ paṭiyādāpetvā bhagavato kālaṃ ārocāpesi – ‘‘kālo, bhante, niṭṭhitaṃ bhatta’’nti. Atha kho bhagavā pubbaṇhasamayaṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya saddhiṃ bhikkhusaṅghena yena ambapāliyā gaṇikāya nivesanaṃ tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Atha kho ambapālī gaṇikā buddhappamukhaṃ bhikkhusaṅghaṃ paṇītena khādanīyena bhojanīyena sahatthā santappesi sampavāresi. Atha kho ambapālī gaṇikā bhagavantaṃ bhuttāviṃ onītapattapāṇiṃ aññataraṃ nīcaṃ āsanaṃ gahetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinnā kho ambapālī gaṇikā bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘imāhaṃ, bhante, ārāmaṃ buddhappamukhassa bhikkhusaṅghassa dammī’’ti. Paṭiggahesi bhagavā ārāmaṃ. Atha kho bhagavā ambapāliṃ gaṇikaṃ dhammiyā kathāya sandassetvā samādapetvā samuttejetvā sampahaṃsetvā uṭṭhāyāsanā pakkāmi. Tatrapi sudaṃ bhagavā vesāliyaṃ viharanto ambapālivane etadeva bahulaṃ bhikkhūnaṃ dhammiṃ kathaṃ karoti – ‘‘iti sīlaṃ, iti samādhi, iti paññā. Sīlaparibhāvito samādhi mahapphalo hoti mahānisaṃso. Samādhiparibhāvitā paññā mahapphalā hoti mahānisaṃsā. Paññāparibhāvitaṃ cittaṃ sammadeva āsavehi vimuccati, seyyathidaṃ – kāmāsavā, bhavāsavā, avijjāsavā’’ti.

၁၆၂. အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန သကေ အာရာမေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတွာ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသိ – ‘‘ကာလော၊ ဘန္တေ၊ နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ’’န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ယေန အမ္ဗပါလိယာ ဂဏိကာယ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပါဏိံ အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဣမာဟံ၊ ဘန္တေ၊ အာရာမံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ဒမ္မီ’’တိ။ ပဋိဂ္ဂဟေသိ ဘဂဝါ အာရာမံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အမ္ဗပါလိံ ဂဏိကံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ တတြာပိ သုဒံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရန္တော အမ္ဗပါလိဝနေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ – ‘‘ဣတိ သီလံ၊ ဣတိ သမာဓိ၊ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ၊ သေယျထိဒံ – ကာမာသဝါ၊ ဘဝါသဝါ၊ အဝိဇ္ဇာသဝါ’’တိ။

162. Then Ambapālī, the courtesan, after that night had passed, caused choice food and eatables of both hard and soft kinds to be prepared in her orchard, and then informed the Bhagavā that it was time for the meal by sending the message, “Venerable Sir, it is time; the food-offering is ready.” Then the Bhagavā rearranged his robes suitably, and taking alms-bowl and great robe

went in the forenoon to the house of Ambapālī, the courtesan, accompanied by the company of bhikkhus, and (on arriving there) took the seat prepared for him.

Ambapālī, the courtesan, personally attended on the bhikkhus headed by the Bhagavā, offering choice hard and soft food with her own hands till the Bhagavā and the bhikkhus caused her to stop,
signifying they had had enough.

When the Bhagavā had finished his meal and had removed his hand from his alms-bowl Ambapālī, the courtesan, took a low seat and sat down on one side. Then she said to the Bhagavā, " Venerable Sir, I give this orchard in donation to the community of bhikkhus headed by the Buddha." The Bhagavā accepted the donation of the orchard.

Then, after causing Ambapālī, the courtesan, by his discourse to realize (the benefits of) the Teaching, to become established in (the observance of) the Teaching, and to be filled with gladness and
enthusiasm for (the practice of) the Teaching, the Bhagavā arose from his seat and departed.

While the Bhagavā was sojourning at orchard of Ambapālī, the courtesan, in Vesālī, there too he repeatedly expounded this very discourse:

"Such is sīa, morality; such is sarmādhi, concentration of mind; such is paññā, wisdom. Samādhi, when based upon sīla, is rich in result and of great effect. Paññā when based upon samādhi, is rich in result and of great effect. The mind, when developed through paññā, is thoroughly liberated from the āsavas, moral intoxicants, taints, namely, kāmāsava, the taint of sensuous desire, bhavāsava,
the taint of hankering after (repeated) existence, and avyijjāsava, the taint of ignorance (of the true nature of existence as set out in the Four Noble Truths)."

၁၆၂။ ထိုအခါ အမ္ဗပါလီပြည့်တန်ဆာမသည် ထိုညဥ့်လွန်မြောက်ပြီးနောက် မိမိအာရာမ် (ဥယျာဉ်) ၌မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို စီမံစေပြီးလျှင် ''အသျှင်ဘုရား အချိန်တန်ပါပြီ (ဆွမ်းပြင်ပြီးပါပြီ)''ဟု မြတ်စွာဘုရားအား အချိန် (တန်ကြောင်း) ကို လျှောက်စေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည်

--

နံနက်အချိန်၌သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်ပြီးလျှင် သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက် ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ အမ္ဗပါလီ ပြည့်တန်ဆာမအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အမ္ဗပါလီပြည့်တန်ဆာမသည် မြတ်စွာဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းသံဃာကို မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ရောင့်ရဲသည်တိုင်အောင် တားမြစ်သည်တိုင်အောင် မိမိကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေး၏။

မြတ်စွာဘုရားဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှ လက်ကို ဖယ်ပြီးသောအခါ အမ္ဗပါလီပြည့်တန်ဆာမသည် နိမ့်သောထိုင်စရာတစ်ခုကို ယူ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးလျှင် ''အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤအရံ (ဥယျာဉ်) ကို ဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းသံဃာအား လှူပါ၏''ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထို အရံ (ဥယျာဉ်) ကို အလှူခံတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္ဗပါလီပြည့်တန်ဆာမကို တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွါးကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေတော်မူပြီးလျှင်နေရာမှ ထ၍ ကြွသွားတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဝေသာလီပြည် အမ္ဗပါလီပြည့်တန်ဆာမ၏ အရံ (ဥယျာဉ်) ၌ နေတော်မူစဉ် လည်း ရဟန်းတို့အား ဤသို့သော တရားစကားကိုသာလျှင် အကြိမ်များစွာ ဟောတော်မူ၏-

''ဤကား သီလတည်း၊ ဤကား သမာဓိတည်း၊ ဤကား ပညာတည်း၊ သီလ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော သမာဓိသည် များစွာသော အကျိုး 'အာနိသင်' ရှိ၏။ သမာဓိ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော ပညာသည် များစွာသော အကျိုး 'အာနိသင်' ရှိ၏။ ပညာ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်သည် ကာမာသဝဘဝါသဝ အဝိဇ္ဇာသဝ ဟူသော အာသဝေါတို့မှ ကောင်းစွာသာလျှင် လွတ်မြောက်၏''ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

Veḷuvagāmavassūpagamanaṃ ဝေဠုဝဂါမဝဿူပဂမနံ
Spending the Vassa at Veḷuva Village ဝေဠုဝရွာ၌ ဝါဆိုတော်မူခြင်း

163. Atha kho bhagavā ambapālivane yathābhirantaṃ viharitvā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘āyāmānanda, yena veḷuvagāmako [beḷuvagāmako (sī. pī.)] tenupasaṅkamissāmā’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paccassosi. Atha kho bhagavā mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ yena veḷuvagāmako tadavasari. Tatra sudaṃ bhagavā veḷuvagāmake viharati. Tatra kho bhagavā bhikkhū āmantesi – ‘‘etha tumhe, bhikkhave, samantā vesāliṃ yathāmittaṃ yathāsandiṭṭhaṃ yathāsambhattaṃ vassaṃ upetha [upagacchatha (syā.)]. Ahaṃ pana idheva veḷuvagāmake vassaṃ upagacchāmī’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho te bhikkhū bhagavato paṭissutvā samantā vesāliṃ yathāmittaṃ

yathāsandiṭṭhaṃ yathāsambhattaṃ vassaṃ upagacchiṃsu. Bhagavā pana tattheva veḷuvagāmake vassaṃ upagacchi.

၁၆၃. အထ ခေါ ဘဂဝါ အမ္ဗပါလိဝနေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန ဝေဠုဝဂါမကော [ဗေဠုဝဂါမကော (သီ. ပီ.)] တေနုပသင်္ကမိဿာမာ''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဝေဠုဝဂါမကော တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဝေဠုဝဂါမကေ ဝိဟရတိ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဧထ တုမှေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သမန္တာ ဝေသာလိံ ယထာမိတ္တံ ယထာသန္ဒိဋ္ဌံ ယထာသမ္ဘတ္တံ ဝဿံ ဥပေထ [ဥပဂစ္ဆထ (သျာ.)]။ အဟံ ပန ဣဓေဝ ဝေဠုဝဂါမကေ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆာမီ''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဘန္တေ''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ သမန္တာ ဝေသာလိံ ယထာမိတ္တံ ယထာသန္ဒိဋ္ဌံ ယထာသမ္ဘတ္တံ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိံသု။ ဘဂဝါ ပန တတ္ထေဝ ဝေဠုဝဂါမကေ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိ။

163. The Bhagavā, after staying at the orchard of Ambapālī, the courtesan, as long as he wished, said to the Venerble Ānanda, "Come, Ānanda, let us go to the village called Veḷuva."

The Venerable Ānanda respectfully assented, saying " Very well, Venerable Sir."

Then the Bhagavā went to Veḷuva village with a great many bhikkhus, and while there, said to the bhikkhus:

"Come, bhikkhus, enter upon the residence period of the rains (vassa) in places where you have friends, acguaintances intimates in the neighbourhood of Vesālī.

"As for me, I shall enter upon the residence period of the rians in this Veḷuva village itself."

The bhikkhus assented respectfully, saying "Very well, Venerable Sir," and entered upon the residence period of the rains in places where they had friends, acquaintances intimates in the neigh-
bourhood of Vesālī. The Bhagavā himself entered upon the residence period or in rains in Veḷuva village itself".

၁၆၃။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္ဗပါလီပြည့်တန်ဆာမ၏ အရံ (ဥယျာဉ်) ၌ အလိုရှိသမျှနေတော်မူပြီးလျှင် ''အာနန္ဒာ လာ, သွားကုန်အံ့၊ ဝေဠုဝမည်သော ရွာသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ဝေဠုဝရွာဆီသို့ ကြွရောက်တော် မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဝေဠုဝရွာ၌ နေတော်မူစဉ် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

''ရဟန်းတို့ လာကုန်လော့၊ သင်တို့သည် ဝေသာလီပြည်၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဝယ် မိတ်ဆွေ အသိအကျွမ်းများ ရှိရာ၌ ဝါကပ်ကုန်လော့၊ ငါမူကား ဤဝေဠုဝရွာ၌သာလျှင် ဝါကပ်အံ့''ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ဝေသာလီပြည်၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဝယ် မိတ်ဆွေ အသိအကျွမ်းရှိရာ၌ ဝါကပ်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်ကားထိုဝေဠုဝ ရွာ၌သာလျှင် ဝါကပ်တော်မူ၏။

164. Atha kho bhagavato vassūpagatassa kharo ābādho uppajji, bāḷhā vedanā vattanti māraṇantikā. Tā sudaṃ bhagavā sato sampajāno adhivāsesi avihaññamāno. Atha kho bhagavato etadahosi – ‘‘na kho metaṃ patirūpaṃ, yvāhaṃ anāmantetvā upaṭṭhāke anapaloketvā bhikkhusaṅghaṃ parinibbāyeyyaṃ. Yaṃnūnāhaṃ imaṃ ābādhaṃ vīriyena paṭipaṇāmetvā jīvitasaṅkhāraṃ adhiṭṭhāya vihareyya’’nti. Atha kho bhagavā taṃ ābādhaṃ vīriyena paṭipaṇāmetvā jīvitasaṅkhāraṃ adhiṭṭhāya vihāsi. Atha kho bhagavato so ābādho paṭipassambhi. Atha kho bhagavā gilānā vuṭṭhito [gilānavuṭṭhito (saddanīti)] aciravuṭṭhito gelaññā vihārā nikkhamma vihārapacchāyāyaṃ paññatte āsane nisīdi. Atha kho āyasmā ānando yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinno kho āyasmā ānando bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘diṭṭho me, bhante, bhagavato phāsu; diṭṭhaṃ me, bhante, bhagavato khamanīyaṃ, api ca me, bhante, madhurakajāto viya kāyo. Disāpi me na pakkhāyanti; dhammāpi maṃ na paṭibhanti bhagavato gelaññena, api ca me, bhante, ahosi kācideva assāsamattā – ‘na tāva bhagavā parinibbāyissati, na yāva bhagavā bhikkhusaṅghaṃ ārabbha kiñcideva udāharatī’’’ti.

၁၆၄. အထ ခေါ ဘဂဝတော ဝဿူပဂတဿ ခရော အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဗာဠှာ ဝေဒနာ ဝတ္တန္တိ မာရဏန္တိကာ။ တာ သုဒံ ဘဂဝါ သတော သမ္ပဇာနော အဓိဝါသေသိ အဝိဟညမာနော။ အထ ခေါ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ‘‘န ခေါ မေတံ ပတိရူပံ၊ ယွာဟံ အနာမန္တေတွာ ဥပဋ္ဌာကေ အနပလောကေတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိနိဗ္ဗာယေယျံ။ ယံနူနာဟံ ဣမံ အာဗာဓံ ဝီရိယေန ပဋိပဏာမေတွာ ဇီဝိတသင်္ခါရံ အဓိဋ္ဌာယ ဝိဟရေယျ’’န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တံ အာဗာဓံ ဝီရိယေန ပဋိပဏာမေတွာ ဇီဝိတသင်္ခါရံ အဓိဋ္ဌာယ ဝိဟာသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝတော သော အာဗာဓော ပဋိပဿမ္ဘိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော [ဂိလာနဝုဋ္ဌိတော (သဒ္ဒနီတိ)] အစိရဝုဋ္ဌိတော ဂေလညာ ဝိဟာရာ နိက္ခမ္မ ဝိဟာရပစ္ဆာယာယံ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဒိဋ္ဌော မေ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော ဖာသု; ဒိဋ္ဌံ မေ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော ခမနီယံ၊ အပိ စ မေ၊ ဘန္တေ၊ မဓုရကဇာတော ဝိယ ကာယော။ ဒိသာပိ မေ န ပက္ခာယန္တိ; ဓမ္မာပိ မံ န ပဋိဘန္တိ ဘဂဝတော ဂေလညေန၊

အပိ စ မေ၊ ဘန္တေ၊ အဟောသိ ကာစိဒေဝ အဿာသမတ္တာ – ‘န တာဝ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ န ယာဝ ဘဂဝါ ဘိက္ခုသင်္ဃံ အာရဗ္ဘ ကိဉ္စိဒေဝ ဥဒါဟရတီ’’’တိ။

164. Some time after the Bhagavā had entered upon the residence period of the rains, there arose in him a severe illness and he suffered excessive pain, near unto death. This the Bhagavā endured, with mindfulness and clear comprehension, and without being perturbed.

Then the Bhagavā had his thought: "It would not be proper for me to pass away in the realization of Nibbāna without letting the attendant bhikkhus know, without taking leave of the community of bhikkhus. (Therefore) 1 should ward off this illness by effort (of Insight menditation, vipassanā bhāvanā,) and abide in the life-maintaining phala samāpatti (sustained absorption in Fruition
attainment!).” Then the Bhagavā warded off his illness by effort (of vipassanā bhāvanā) and abided in the life-maintaining phala samāpatti. The Bhagavā's illness subsided.

Then the Bhagavā, having recovered from his illness, came out from his monastery soon after his recovery, and sat in the shade of the monastery on the seat prepared for him.

Then the Venerable Ānanda approached the Bhagavā, made obeisance, and having seated himself on one side, siad thus to the Bhagavā:

"Venerable Sir, I see the Bhagavā now at ease. I find the Bhagavā now in good health. Though I now see the Bhagavā thus, when the Bhagavā was ill my body felt heavy and stiff; my sight in all directions became dim; I became bewildered, unable to grasp doctrines (such as on the methods of steadfast mindfulness). However, I took some small comfort from the thought that the Bhagavā would not pass away into parinibbāna so long as he had not left any instructions concerning the community of bhikkhus.”

၁၆၄။ ထို့နောက် ဝါကပ်ပြီးသောအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ကြမ်းတမ်းသောရောဂါ ကပ်ရောက်လျက်သေလောက်အောင် ပြင်းထန်သော ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သတိရှိလျက်ဆင်ခြင်လျက် ပင်ပန်းသည်ဟု မရေတွက်ဘဲ သည်းခံတော်မူ၏။

ထိုအခါ ''ငါသည် အလုပ်အကျွေးတို့ကို မသိစေမူ၍ ရဟန်းသံဃာကို မပန်ကြားမူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းငှါ မလျောက်ပတ်၊ ငါသည် ဤရောဂါကို (ဘာဝနာ) ဝီရိယဖြင့် ပယ်ခွါ၍ အသက်ရှည်စေနိုင်သောသမာပတ်ကို ဝင်စားလျက်နေရမူ ကောင်းလေစွ''ဟု မြတ်စွာဘုရားအား အကြံ ဖြစ်တော်မူ၏။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရောဂါကို (ဘာဝနာ) ဝီရိယဖြင့် ပယ်ခွါ၍ အသက်ရှည်စေနိုင်သောသမာပတ်ကို ဝင်စားလျက် နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထိုရောဂါသည် ငြိမ်းလေ၏။

ထို့နောက် အနာရောဂါမှ ထမြောက်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အနာရောဂါမှ ထမြောက်၍ မကြာမီကျောင်းမှ ထွက်တော်မူ၍ ကျောင်းအရိပ်တွင် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင်တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

''အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ချမ်းသာတော်မူခြင်းကို တွေ့မြင်ရပါပေပြီ၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ကျန်းမာတော်မူခြင်းကို တွေ့မြင်ရပါပေပြီ၊ အသျှင် ဘုရားဤသို့ ယခု တွေ့မြင်ရသော်လည်း မြတ်စွာဘုရား မကျန်းမာတော်မူခြင်းကြောင့် အကျွန်ုပ်၏ခန္ဓာကိုယ်သည် လေးလံတောင့်တင်း နေသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်၊ အကျွန်ုပ်အား အရပ်မျက်နှာတို့သည်လည်း မကွဲပြားပါကုန်၊ အကျွန်ုပ်အား (သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသော) တရားတို့သည်လည်း မထင်ပေါ်ပါကုန်၊ အသျှင်ဘုရား သို့ဖြစ်သော်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာနှင့် စပ်လျဉ်း၍တစ်စုံတစ်ရာ (မှာထားချက်) ကို မြွက်ကြားတော်မမူရသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားသည်

--
ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူလိမ့်မည် မဟုတ်ဟု (အောက်မေ့နေသောကြောင့်သာ) အကျွန်ုပ်အား အနည်း ငယ် သက်သာခွင့်ရရှိပါတော့သည်''ဟု (လျှောက်၏)။

165. ‘‘Kiṃ panānanda, bhikkhusaṅgho mayi paccāsīsati [paccāsiṃsati (sī. syā.)]? Desito, ānanda, mayā dhammo anantaraṃ abāhiraṃ karitvā. Natthānanda, tathāgatassa dhammesu ācariyamuṭṭhi. Yassa nūna, ānanda, evamassa – ‘ahaṃ bhikkhusaṅghaṃ pariharissāmī’ti vā ‘mamuddesiko bhikkhusaṅgho’ti vā, so nūna, ānanda, bhikkhusaṅghaṃ ārabbha kiñcideva udāhareyya. Tathāgatassa kho, ānanda, na evaṃ hoti – ‘ahaṃ bhikkhusaṅghaṃ pariharissāmī’ti vā ‘mamuddesiko bhikkhusaṅgho’ti vā. Sakiṃ [kiṃ (sī. pī.)], ānanda, tathāgato bhikkhusaṅghaṃ ārabbha kiñcideva udāharissati. Ahaṃ kho panānanda, etarahi jiṇṇo vuddho mahallako addhagato vayoanuppatto. Āsītiko me vayo vattati. Seyyathāpi, ānanda, jajjarasakaṭaṃ veṭhamissakena [veḷumissakena (syā.), veghamissakena (pī.), vedhamissakena, vekhamissakena (ka.)] yāpeti, evameva kho, ānanda, veṭhamissakena maññe tathāgatassa kāyo yāpeti. Yasmiṃ, ānanda, samaye tathāgato sabbanimittānaṃ amanasikārā ekaccānaṃ vedanānaṃ nirodhā animittaṃ cetosamādhiṃ upasampajja viharati, phāsutaro, ānanda, tasmiṃ samaye tathāgatassa kāyo hoti. Tasmātihānanda, attadīpā viharatha attasaraṇā anaññasaraṇā, dhammadīpā dhammasaraṇā anaññasaraṇā. Kathañcānanda, bhikkhu

attadīpo viharati attasaraṇo anaññasaraṇo, dhammadīpo dhammasaraṇo anaññasaraṇo? Idhānanda, bhikkhu kāye kāyānupassī viharati atāpī sampajāno satimā, vineyya loke abhijjhādomanassaṃ. Vedanāsu…pe… citte…pe… dhammesu dhammānupassī viharati ātāpī sampajāno satimā, vineyya loke abhijjhādomanassaṃ. Evaṃ kho, ānanda, bhikkhu attadīpo viharati attasaraṇo anaññasaraṇo, dhammadīpo dhammasaraṇo anaññasaraṇo . Ye hi keci, ānanda, etarahi vā mama vā accayena attadīpā viharissanti attasaraṇā anaññasaraṇā, dhammadīpā dhammasaraṇā anaññasaraṇā, tamatagge me te, ānanda, bhikkhū bhavissanti ye keci sikkhākāmā’’ti.

၁၆၅. ‘‘ကိံ ပနာနန္ဒ၊ ဘိက္ခုသင်္ဃော မယိ ပစ္စာသီသတိ [ပစ္စာသိံသတိ (သီ. သျာ.)]? ဒေသိတော၊ အာနန္ဒ၊ မယာ ဓမ္မော အနန္တရံ အဗာဟိရံ ကရိတွာ။ နတ္ထာနန္ဒ၊ တထာဂတဿ ဓမ္မေသု အာစရိယမုဋ္ဌိ။ ယဿ နူန၊ အာနန္ဒ၊ ဧဝံ အဿ – ‘အဟံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရိဿာမီ’တိ ဝါ ‘မမုဒ္ဒေသိကော ဘိက္ခုသင်္ဃော’တိ ဝါ၊ သော နူန၊ အာနန္ဒ၊ ဘိက္ခုသင်္ဃံ အာရဗ္ဘ ကိဉ္စိဒေဝ ဥဒါဟရေယျ။ တထာဂတဿ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ န ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရိဿာမီ’တိ ဝါ ‘မမုဒ္ဒေသိကော ဘိက္ခုသင်္ဃော’တိ ဝါ။ သကိံ [ကိံ (သီ. ပီ.)]၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတော ဘိက္ခုသင်္ဃံ အာရဗ္ဘ ကိဉ္စိဒေဝ ဥဒါဟရိဿတိ။ အဟံ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ဧတရဟိ ဇိဏ္ဏော ဝုဒ္ဓေါ မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော။ အာသီတိကော မေ ဝယော ဝတ္တတိ။ သေယျထာပိ၊ အာနန္ဒ၊ ဇဇ္ဇရသကဋံ ဝေဠမိဿကေန [ဝေဠုမိဿကေန (သျာ.)၊ ဝေဃမိဿကေန (ပီ.)၊ ဝေခမိဿကေန၊ ဝေခမိဿကေန (က.)] ယာပေတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဝေဠမိဿကေန မညေ တထာဂတဿ ကာယော ယာပေတိ။ ယသ္မိံ၊ အာနန္ဒ၊ သမယေ တထာဂတော သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အမနသိကာရာ ဧကစ္စာနံ ဝေဒနာနံ နိရောဓာ အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ဖာသုတရော၊ အာနန္ဒ၊ တသ္မိံ သမယေ တထာဂတဿ ကာယော ဟောတိ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ၊ အတ္တဒီပါ ဝိဟရထ အတ္တသရဏာ အနညသရဏာ၊ ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ အနညသရဏာ။ ကထဉ္စာနန္ဒ၊ ဘိက္ခု အတ္တဒီပေါ ဝိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော၊ ဓမ္မဒီပေါ ဓမ္မသရဏော အနညသရဏော? ဣဓာနန္ဒ၊ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ၊ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ၊ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဧဝံ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဘိက္ခု အတ္တဒီပေါ ဝိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော၊ ဓမ္မဒီပေါ ဓမ္မသရဏော အနညသရဏော ။ ယေ ဟိ ကေစိ၊ အာနန္ဒ၊ ဧတရဟိ ဝါ မမ ဝါ အစ္စယေန အတ္တဒီပါ ဝိဟရိဿန္တိ အတ္တသရဏာ အနညသရဏာ၊ ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ အနညသရဏာ၊ တမတဂ္ဂေ မေ တေ၊ အာနန္ဒ၊ ဘိက္ခူ ဘဝိဿန္တိ ယေ ကေစိ သိက္ခါကာမာ’’တိ။

165. Ānanda, what does the community of bhikkhus still expect from me? Ānanda, I have set forth the Teaching without any distinction of inner or outer doctrine. The Tathāgatas, Ānanda, in (the matter of) their Teaching do not hold anything secret in the closed fist of a teacher, (i.e., do not keep back anything).

Ānanda, if a person should desire that he alone should lead the community of bhikkhus, or that the community of bhikkhus should depend on him alone, then it is that person who should lay down instructions concerning the community of bhikkhus.

But Ānanda, the Tathāgata has no such thought or desire that he alone should lead the community of bhikkhus, or that the community of bhikkhus should depend on him alone. Having no such thought or desire why should the Tathāgata leave any instructions concerning the community of bhikkhus?

Ānanda, I am now frail, old, aged, far gone in years, and in the last stage of life. I have reache theeightieth year. Just as, Ānanda, a worn-out old cart is held together merely by bindings and repairs,
so the body of the Tathāgata is held together merely by (the force of) the phala-samāpatti.

Ānanda, it is (only) when the Tathāgata attains and is abiding in the animitta! Concentration of Mind (in the Arahatta phala samāpatti), through not paying attention to any phenomenal image? and through the cessation of some sensations (i.e., mundane sensations), that the Tathāgata's body is at real ease and comfort (lit., at greater ease).

Therefore, Ānanda, let yourselves be your own firm support, and let yourselves, and not anyone or anything else, be your refuge; let the Dhamma, the Teaching, be your firm support, and let the Dhamma, and not anything eles, be your refuge.

Ānanda, how is the bhikkhus to make himself his own firm support, and make himself, and not anyone or anything else, be his refuge; (how is he) to make the Dhamma, his firm support, and to
make the Dhamma, and not anything eles, his refuge?

Ānanda, the bhikkhu (i.e., the disciple) following the practice of my Teaching keeps his mind steadfastly on the body (kāya), with diligence, comprehension and mindfulness, (and perceives its impermanent, insecure, soulless and unpleasant nature), thus keeping away covetousness and distress (which will appear if he is not mindful of the five khandhas). He keeps his mind steadfastly on sensation (vedanā),.......... (and perceives its impermanent, insecure, and soulless nature),....... ..He concentrates steadfastly on the mind (citta),........ .He keeps his mind steadfastly on the dhammā with
diligence, comprehension and mindfulness, (and perceives their impermanent, insecure and soulless nature), thus keeping away covetousness and distress (which will appear if he is not mindful of the

five khandhas).

Ānanda, thus the bhikkhu makes himself his own firm support, and makes himself, and not anyone or anything else, his refuge; thus the bhikkhu makes the Dhamma, the Teaching his firm support, and makes the Dhamma, and not anything eles, his refuge.

Ānanda, those bhikkhus who, either now or after my passing away, make themselves their own firm support, and make themselves, and not anyone or anything else, their refuge; who make the Dhamma, their firm support, and make the Dhamma, and not anything eles, their refuge,- all such bhikkhus, among all the bhikkhus who are desirous of (keeping to) right practice, shall reach the highest, noblest state.

၁၆၅။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသံဃာသည် ငါ့ထံမှ အဘယ်အရာကို မျှော်လင့်နေသေးသနည်း၊ အာနန္ဒာငါသည် အတွင်းအပြင် မထားဘဲ တရားကို ဟောခဲ့ပြီ၊ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားတို့မည်သည်မှာ တရားတို့ (အရာ) ၌ 'ဆရာ့ လက်ဆုပ်' ပြုထားသော လျှို့ဝှက်ချက် မရှိချေ။

အာနန္ဒာ ''ရဟန်းသံဃာကို ငါသာလျှင် သိမ်းယူထားအံ့'' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ''ရဟန်းသံဃာသည်ငါ့ကိုသာလျှင် အားကိုးခြင်းရှိနေစေ'' ဟူ၍လည်းကောင်း အကြင်သူအား ဤသို့ လိုလားခြင်းရှိရာ၏၊ ထိုသူသည်သာလျှင် ရဟန်းသံဃာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစ်စုံတစ်ရာ (မှာထားချက်) ကို မြွက်ဆိုရာ၏။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားမှာမူကား ''ရဟန်းသံဃာကို ငါသာလျှင် သိမ်းယူထားအံ့'' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ''ရဟန်းသံဃာသည် ငါ့ကိုသာလျှင် အားကိုးခြင်းရှိနေစေ'' ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သောလိုလားခြင်းသည် မရှိချေ၊ အာနန္ဒာ ထိုသို့ လိုလားခြင်းမရှိသော မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တစ်စုံတစ်ရာ (မှာထားချက်) ကို အဘယ်မှာ မြွက်ကြားတော့အံ့နည်း။

အာနန္ဒာ ယခုအခါ ငါသည် အိုမင်းကြီးရင့်လှပါပြီ၊ အရွယ်လွန်နေပါပြီ၊ အဆုံးပိုင်းသို့ ရောက်နေပါပြီ၊ ငါ့အသက် ရှစ်ဆယ်ရှိနေပါပြီ။ အာနန္ဒာ လှည်းအိုသည် ဖွဲ့စည်းတုပ်နှောင်ခြင်းဖြင့် တည်တံ့သကဲ့သို့ ဤအတူပင် မြတ်စွာဘုရား၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် ဖွဲ့စည်းတုပ်နှောင်ခြင်းနှင့်တူသော ဖလသမာပတ်ဖြင့် တည်တံ့လျက်ရှိ၏။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော အာရုံနိမိတ်တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ အချို့သော ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း သင်္ခါရနိမိတ်ကို အာရုံမပြုသော (အရဟတ္တဖိုလ် စိတ်နှင့်ယှဉ်သော) သမာဓိသို့ ရောက်၍ နေ၏၊ အာနန္ဒာ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် သာလွန်၍ ချမ်းသာပေ၏။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် (သင်တို့သည်) မိမိကိုယ်ကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ မိမိမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမရှိဘဲမိမိသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိသည်ဖြစ်၍ နေကုန်လော့၊ တရားကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ တရားမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမရှိဘဲ တရားသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိသည်ဖြစ်၍ နေကုန်လော့။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် မိမိကိုယ်ကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ မိမိမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမရှိဘဲမိမိသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း၊ တရားကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ တရားမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမရှိဘဲ တရားသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း။

အာနန္ဒာ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်လျက် သတိရှိလျက်ရုပ်ကိုယ်၌ 'ရုပ်ကိုယ်'ဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက် လောက၌ (ဖြစ်တတ်သော) လိုချင်တပ်မက်ခြင်းနှင့်နှလုံးမသာခြင်းကို ပယ်ဖျောက်၍ နေ၏၊ ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်လျက် သတိရှိလျက်ခံစားမှု 'ဝေဒနာ' တို့၌ ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'ဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက်။ပ။ စိတ်၌ စိတ်ဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက်။ပ။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက် လောက၌ (ဖြစ်တတ်သော) လိုချင်တပ်မက်ခြင်းနှင့် နှလုံးမသာခြင်းကို ပယ်ဖျောက်၍ နေ၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် မိမိကိုယ်ကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ မိမိမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမရှိဘဲမိမိသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ တရားကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ တရားမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမရှိဘဲတရားသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

အာနန္ဒာ အကြင်ရဟန်းတို့သည် ယခုအခါ၌ဖြစ်စေ ငါ (ဘုရား) ကွယ်လွန်သောအခါ၌ဖြစ်စေ မိမိကိုယ်ကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ မိမိမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမရှိဘဲ မိမိသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိသည်ဖြစ်၍၊

--

တရားကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ တရားမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမရှိဘဲ တရားသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိသည်ဖြစ်၍ နေကုန်လတ္တံ့၊ အလုံးစုံသော ထိုရဟန်းတို့သည် အကျင့်သိက္ခာကို လိုလားသော ရဟန်းဟူသမျှတို့တွင် အမြတ်ဆုံးအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်လတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

Dutiyabhāṇavāro. ဒုတိယဘာဏဝါရော။

End of the Second Portion for Recitation ဒုတိယအခန်း ပြီး၏။

Nimittobhāsakathā နိမိတ္တောဘာသကထာ

Spoken Signs and Intimations နိမိတ် အရိပ်အရောင် ပြတော်မူခြင်း

166. Atha kho bhagavā pubbaṇhasamayaṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya vesāliṃ piṇḍāya pāvisi. Vesāliyaṃ piṇḍāya caritvā pacchābhattaṃ piṇḍapātapaṭikkanto āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘gaṇhāhi, ānanda, nisīdanaṃ, yena cāpālaṃ cetiyaṃ [pāvālaṃ (cetiyaṃ (syā.)] tenupasaṅkamissāma divā vihārāyā’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paṭissutvā nisīdanaṃ ādāya bhagavantaṃ piṭṭhito piṭṭhito anubandhi. Atha kho bhagavā yena cāpālaṃ cetiyaṃ tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Āyasmāpi kho ānando bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi.
၁၆၆. အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ ဝေသာလိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဂဏှာဟိ၊ အာနန္ဒ၊ နိသီဒနံ၊ ယေန စာပါလံ စေတိယံ [ပါဝါလံ (စေတိယံ (သျာ.)] တေနုပသင်္ကမိဿာမ ဒိဝါ ဝိဟာရာယာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ နိသီဒနံ အာဒါယ ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန စာပါလံ စေတိယံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အာယသ္မာပိ ခေါ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။
166. Then the Bhagavā, rearranging his robes in the morning time, took alms-bowl and great robe and went into Vesālī on his alms-round.

After his alms-round and after his meal, leaving the place of eating, the Bhagavā said to the Venerable Ānanda, "Ānanda, bring a leather rug (lit., thing to sit on); let us go to the Cāpāla shrine to
spend the day (there)."

The Venenrable Ānanda respectfully assented, and taking a leather rug, followed closely behind the Bhagavā.

Then the Bhagavā approached the Cāpāla shrine and seated himself on the seat placed for him. The Venerable Ānanda, making obeisance to the Bhagavā, seated himself at a suitable place.
၁၆၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက်ဝေသာလီပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူ၏။

ဝေသာလီပြည်၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းစားရာမှ ဖဲခွါခဲ့ပြီးသော် ''အာနန္ဒာထိုင်စရာအခင်းကို ယူခဲ့လော့၊ နေ့သန့်စင်နေခြင်းငှါ စာပါလစေတီသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ထိုင်စရာအခင်းကို ယူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်မှ နောက်မှ အစဉ်လိုက်လေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် စာပါလစေတီသို့ ချဉ်းကပ်၍ ပြင်ထားသောနေရာ၌ ထိုင်တော်မူ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။

167. Ekamantaṃ nisinnaṃ kho āyasmantaṃ ānandaṃ bhagavā etadavoca – ‘‘ramaṇīyā, ānanda, vesālī, ramaṇīyaṃ udenaṃ cetiyaṃ, ramaṇīyaṃ gotamakaṃ cetiyaṃ, ramaṇīyaṃ sattambaṃ [sattambakaṃ (pī.)] cetiyaṃ, ramaṇīyaṃ bahuputtaṃ cetiyaṃ, ramaṇīyaṃ sārandadaṃ cetiyaṃ, ramaṇīyaṃ cāpālaṃ cetiyaṃ. Yassa kassaci, ānanda, cattāro iddhipādā bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāraddhā, so ākaṅkhamāno kappaṃ vā tiṭṭheyya kappāvasesaṃ vā. Tathāgatassa kho, ānanda, cattāro iddhipādā bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāraddhā, so ākaṅkhamāno [ākaṅkhamāno (?)], ānanda, tathāgato kappaṃ vā tiṭṭheyya kappāvasesaṃ vā’’ti. Evampi kho āyasmā ānando bhagavatā oḷārike nimitte kayiramāne oḷārike obhāse kayiramāne nāsakkhi paṭivijjhituṃ; na bhagavantaṃ yāci – ‘‘tiṭṭhatu, bhante, bhagavā kappaṃ, tiṭṭhatu sugato kappaṃ bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussāna’’nti, yathā taṃ mārena pariyuṭṭhitacitto. Dutiyampi kho bhagavā…pe… tatiyampi kho bhagavā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘ramaṇīyā, ānanda, vesālī, ramaṇīyaṃ udenaṃ cetiyaṃ, ramaṇīyaṃ gotamakaṃ cetiyaṃ, ramaṇīyaṃ sattambaṃ cetiyaṃ, ramaṇīyaṃ bahuputtaṃ cetiyaṃ, ramaṇīyaṃ sārandadaṃ cetiyaṃ, ramaṇīyaṃ cāpālaṃ cetiyaṃ. Yassa kassaci, ānanda, cattāro iddhipādā bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāraddhā, so ākaṅkhamāno kappaṃ vā tiṭṭheyya kappāvasesaṃ vā. Tathāgatassa kho, ānanda, cattāro iddhipādā bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāraddhā, so ākaṅkhamāno, ānanda, tathāgato kappaṃ vā tiṭṭheyya kappāvasesaṃ vā’’ti. Evampi kho āyasmā ānando bhagavatā oḷārike nimitte kayiramāne oḷārike obhāse kayiramāne nāsakkhi paṭivijjhituṃ ; na bhagavantaṃ yāci – ‘‘tiṭṭhatu , bhante, bhagavā kappaṃ, tiṭṭhatu sugato kappaṃ bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussāna’’nti, yathā taṃ mārena pariyuṭṭhitacitto. Atha kho bhagavā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘gaccha tvaṃ, ānanda, yassadāni kālaṃ maññasī’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paṭissutvā uṭṭhāyāsanā bhagavantaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā avidūre aññatarasmiṃ rukkhamūle nisīdi.

၁၆၇. ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ရမဏီယာ၊ အာနန္ဒ၊ ဝေသာလီ၊ ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ ဂေါတမကံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သတ္တမ္ဗံ [သတ္တမ္ဗကံ (ပီ.)] စေတိယံ၊ ရမဏီယံ ဗဟုပုတ္တံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သာရန္ဒဒံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ စာပါလံ စေတိယံ။ ယဿ ကဿစိ၊ အာနန္ဒ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော [အာကင်္ခမာနော (?)]၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ’’တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတာ ဩဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ; န ဘဂဝန္တံ ယာစိ – ‘‘တိဋ္ဌတု၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’’န္တိ၊ ယထာ တံ မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ။ ပေ.။ တတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘ရမဏီယာ၊ အာနန္ဒ၊ ဝေသာလီ၊ ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ ဂေါတမကံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သတ္တမ္ဗံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ ဗဟုပုတ္တံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သာရန္ဒဒံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ စာပါလံ စေတိယံ။ ယဿ ကဿစိ၊ အာနန္ဒ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ’’တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတာ ဩဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ ; န ဘဂဝန္တံ ယာစိ – ‘‘တိဋ္ဌတု ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’’န္တိ၊ ယထာ တံ မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဂစ္ဆ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ ယဿဒါနိ ကာလံ မညသီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အဝိဒူရေ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။

167. To the Venerable Ānanda, who was seated on one side, the Bhagavā said thus:

Ānanda, pleasant is the country of Vesālī. Pleasant are the shrines of Udena, Gotamaka, Sattamba, Bahuputta, Sārandada, Cāpāla.

Ānanda, whosoever has cultivated, practised, used as a means (lit., a vehicle), based himself on, maintained, mastered (lit., studied well), and perfectly developed the four Bases of Psychic Power, could if he so desired, live the maximum life-span, or even beyond the maximum life-span.

Ānanda, the Tathāgata has cultivated, practised, used as a means (lit., a vehicle), based himself on, maintained, mastered (lit., studied well), and perfectly developed the four Bases of

Psychic Power. Therefore, Ānanda, the Tathāgata could, if he so desired, live the maximum life-span or even beyond the maximum life-span.

Although the Bhagavā thus gave plain intimations and hints, the Venerable Ānanda was unable to understand their significance, and failed to appeal to the Bhagavā in this way:

Venerable Sir, may the Bhagavā live the maximum life-span! May the Sugata live the maximum life-span, for the welfare and happiness of mankind, out of compassion for the world, for the benefit, well-being and happiness of devas and men!" It was as if his mind was possessed by Māra.

For a second time, the Bhagavā said thus: ......

For a third time, the Bhagavā said thus: Ānanda, pleasant is the country of Vesālī. Pleasant are the shrines of Ūdena, Gotamaka, Sattamba, Bahuputta, Sārandada, Cāpāla.

Ānanda, whosoever has cultivated, practised, used as a means (lit., a vehicle), based himself on, maintained, mastered (lit., studied well), and perfectly developed the four Bases of Psychic Power,

could if he so desired, live the maximum life-span or even beyond the maximum life-span.

Ānanda, the Tathāgata has cultivated, practised, used as a means (lit., a vehicle), based himself on, maintained, mastered (lit., studied well), and perfectly developed the four Bases of Psychic Power. Therefore, Ānanda, the Tathāgata could, if he so desired, live the maximum life-span or even beyond the maximum life-span.

Although the Bhagavā thus gave plain intimations and hints, the Venerable Ānanda was unable to understand their significance, and failed to appeal to the Bhagavā in this way:

"Venerable Sir, may the Bhagavā live the maximum life-span! May the Sugata live the maximum life-span, for the welfare and happiness of mankind, out of compassion for the world, for the

benefit, well-being and happiness of devas and men!" It was as if his mind was possessed by Māra.

Then the Bhagavā said to the Venerable Ānanda, "Go now. Ānanda. Now you know the time to go."

The Venerable Ānanda respectfully assented, saying "Very well, Venerable Sir," arose from his seat, made obeisance to the Bhagavā, and left respectfully. He went and sat at the foot of a certain tree not very far away.

၁၆၇။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကိုမိန့်တော်မူ၏-

''အာနန္ဒာ ဝေသာလီပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဥဒေနစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ ဂေါတမက စေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ သတ္တမ္ဗစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ ဗဟုပုတ္တစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ သာရန္ဒဒစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ စာပါလစေတီ သည်မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ်' တရား လေးပါးတို့ကိုပွါးများထား၏၊ လေ့ကျင့်ထား၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ပြုထား၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ပြုထား၏၊ ဆောက်တည်ထား၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူး ထား၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထား၏။ ထိုသူသည် အလိုရှိခဲ့သော်အာယုကပ်ပတ်လုံး ဖြစ်စေ၊ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏။ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ်' တရား လေး ပါးတို့ကို ပွါးများ ထားပြီးဖြစ်၏၊ လေ့ကျင့်ထားပြီးဖြစ်၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထားပြီးဖြစ်၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြု ထား ပြီး ဖြစ်၏၊ ဆောက်တည်ထားပြီးဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထားပြီးဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ် ထားပြီး ဖြစ်၏၊ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည်

--

အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ် ပတ်လုံး ဖြစ်စေ၊ အာယုကပ်ထက်လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ်အရိပ်အရောင်ကို ဤသို့ပင် ပြသော်လည်း အသျှင်အာနန္ဒာသည်ကား သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ချေ၊ (ထို့ကြောင့်) ''အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ နတ်လူ တို့၏ အကျိုးစီးပွါးနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသောမြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သောမြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့''ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မတောင်းပန်မိချေ၊ မာရ်နတ်နှောင့်ယှက်ခံရ သော စိတ်ရှိသူကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ချေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ပ။ မြတ်စွာဘုရားသည် သုံးကြိမ်မြောက်လည်း အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏-

''အာနန္ဒာ ဝေသာလီပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဥဒေနစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဂေါတမက စေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ သတ္တမ္ဗစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဗဟုပုတ္တစေတီသည် မွေ့လျော် ဖွယ်ရှိပေ၏၊ သာရန္ဒဒစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ စာပါလစေတီသည်မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ်' တရား လေးပါးတို့ကိုပွါးများထား၏၊ လေ့ကျင့်ထား၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထား၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုထား၏၊ ဆောက် တည်ထား၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူး

ထား၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထား၏၊ ထိုသူသည် အလိုရှိ ခဲ့သော်အာယုကပ်ပတ်လုံး ဖြစ်စေ၊ အာယုကပ်ထက်လွန်၍ ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ်' တရား လေးပါးတို့ကို ပွါးများထားပြီးဖြစ်၏၊ လေ့ကျင့်ထားပြီးဖြစ်၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထားပြီးဖြစ်၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုထားပြီးဖြစ်၏၊ ဆောက်တည်ထားပြီး ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထားပြီး ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထားပြီးဖြစ်၏၊ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံး ဖြစ်စေ၊ အာယုကပ်ထက်လွန်၍ ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ်အရိပ်အရောင်ကို ဤသို့ပင် ပြသော်လည်း အသျှင်အာနန္ဒာသည် သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ချေ။ (ထို့ကြောင့်) ''အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွါးနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသောမြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို့ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့''ဟု မြတ်စွာဘုရားကိုမတောင်းပန်မိချေ၊ မာရ်နတ် နှောင့်ယှက်ခံရသော စိတ်ရှိသူကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ချေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ''အာနန္ဒာ သင်သွားလော့၊ ယခုအခါ၌ သွားရန် အချိန်ကို သင်သိ၏''ဟုအသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် နေရာမှထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြု၍ မနီးမဝေး တစ်ခုသော သစ်ပင်ရင်း၌ ထိုင်နေလေ၏။

Mārayācanakathā မာရယာစနကထာ
Māra's Request မာရ်နတ် တောင်းပန်ခြင်း

168. Atha kho māro pāpimā acirapakkante āyasmante ānande yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā ekamantaṃ aṭṭhāsi. Ekamantaṃ ṭhito kho māro pāpimā bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘parinibbātudāni, bhante, bhagavā, parinibbātu sugato, parinibbānakālo dāni, bhante, bhagavato. Bhāsitā kho panesā, bhante, bhagavatā vācā – ‘na tāvāhaṃ, pāpima, parinibbāyissāmi, yāva me bhikkhū na sāvakā bhavissanti viyattā vinītā visāradā bahussutā dhammadharā dhammānudhammappaṭipannā sāmīcippaṭipannā anudhammacārino, sakaṃ ācariyakaṃ uggahetvā ācikkhissanti desessanti paññapessanti paṭṭhapessanti vivarissanti

vibhajissanti uttānī [uttāniṃ (ka.), uttāni (sī. pī.)] karissanti, uppannaṃ parappavādaṃ sahadhammena suniggahitaṃ niggahetvā sappāṭihāriyaṃ dhammaṃ desessantī'ti . Etarahi kho pana, bhante, bhikkhū bhagavato sāvakā viyattā vinītā visāradā bahussutā dhammadharā dhammānudhammappaṭipannā sāmīcippaṭipannā anudhammacārino, sakaṃ ācariyakaṃ uggahetvā ācikkhanti desenti paññapenti paṭṭhapenti vivaranti vibhajanti uttānīkaronti, uppannaṃ parappavādaṃ sahadhammena suniggahitaṃ niggahetvā sappāṭihāriyaṃ dhammaṃ desenti. Parinibbātudāni, bhante, bhagavā, parinibbātu sugato, parinibbānakālodāni, bhante, bhagavato.

‘‘Bhāsitā kho panesā, bhante, bhagavatā vācā – ‘na tāvāhaṃ, pāpima, parinibbāyissāmi, yāva me bhikkhuniyo na sāvikā bhavissanti viyattā vinītā visāradā bahussutā dhammadharā dhammānudhammappaṭipannā sāmīcippaṭipannā anudhammacāriniyo, sakaṃ ācariyakaṃ uggahetvā ācikkhissanti desessanti paññapessanti paṭṭhapessanti vivarissanti vibhajissanti uttānīkarissanti, uppannaṃ parappavādaṃ sahadhammena suniggahitaṃ niggahetvā sappāṭihāriyaṃ dhammaṃ desessantī'ti . Etarahi kho pana, bhante, bhikkhuniyo bhagavato sāvikā viyattā vinītā visāradā bahussutā dhammadharā dhammānudhammappaṭipannā sāmīcippaṭipannā anudhammacāriniyo , sakaṃ ācariyakaṃ uggahetvā ācikkhanti desenti paññapenti paṭṭhapenti vivaranti vibhajanti uttānīkaronti, uppannaṃ parappavādaṃ sahadhammena suniggahitaṃ niggahetvā sappāṭihāriyaṃ dhammaṃ desenti. Parinibbātudāni, bhante, bhagavā, parinibbātu sugato, parinibbānakālodāni, bhante, bhagavato.

‘‘Bhāsitā kho panesā, bhante, bhagavatā vācā – ‘na tāvāhaṃ, pāpima, parinibbāyissāmi, yāva me upāsakā na sāvakā bhavissanti viyattā vinītā visāradā bahussutā dhammadharā dhammānudhammappaṭipannā sāmīcippaṭipannā anudhammacārino, sakaṃ ācariyakaṃ uggahetvā ācikkhissanti desessanti paññapessanti paṭṭhapessanti vivarissanti vibhajissanti uttānīkarissanti, uppannaṃ parappavādaṃ sahadhammena suniggahitaṃ niggahetvā sappāṭihāriyaṃ dhammaṃ desessantī'ti. Etarahi kho pana, bhante, upāsakā bhagavato sāvakā viyattā vinītā visāradā bahussutā dhammadharā dhammānudhammappaṭipannā sāmīcippaṭipannā anudhammacārino, sakaṃ ācariyakaṃ uggahetvā ācikkhanti desenti paññapenti paṭṭhapenti vivaranti vibhajanti uttānīkaronti, uppannaṃ parappavādaṃ sahadhammena suniggahitaṃ niggahetvā sappāṭihāriyaṃ dhammaṃ desenti.

Parinibbātudāni , bhante, bhagavā, parinibbātu sugato, parinibbānakālodāni , bhante, bhagavato.

‘‘Bhāsitā kho panesā, bhante, bhagavatā vācā – ‘na tāvāhaṃ, pāpima parinibbāyissāmi, yāva me upāsikā na sāvikā bhavissanti viyattā vinītā visāradā bahussutā dhammadharā dhammānudhammappaṭipannā sāmīcippaṭipannā anudhammacāriniyo, sakaṃ ācariyakaṃ uggahetvā ācikkhissanti desessanti paññapessanti paṭṭhapessanti vivarissanti vibhajissanti uttānīkarissanti, uppannaṃ parappavādaṃ sahadhammena suniggahitaṃ niggahetvā sappāṭihāriyaṃ dhammaṃ desessantī’ti. Etarahi kho pana, bhante, upāsikā bhagavato sāvikā viyattā vinītā visāradā bahussutā dhammadharā dhammānudhammappaṭipannā sāmīcippaṭipannā anudhammacāriniyo, sakaṃ ācariyakaṃ uggahetvā ācikkhanti desenti paññapenti paṭṭhapenti vivaranti vibhajanti uttānīkaronti, uppannaṃ parappavādaṃ sahadhammena suniggahitaṃ niggahetvā sappāṭihāriyaṃ dhammaṃ desenti. Parinibbātudāni, bhante, bhagavā, parinibbātu sugato, parinibbānakālodāni, bhante, bhagavato.

‘‘Bhāsitā kho panesā, bhante, bhagavatā vācā – ‘na tāvāhaṃ, pāpima, parinibbāyissāmi , yāva me idaṃ brahmacariyaṃ na iddhaṃ ceva bhavissati phītañca vitthārikaṃ bāhujaññaṃ puthubhūtaṃ yāva devamanussehi suppakāsita’nti. Etarahi kho pana, bhante, bhagavato brahmacariyaṃ iddhaṃ ceva phītañca vitthārikaṃ bāhujaññaṃ puthubhūtaṃ, yāva devamanussehi suppakāsitaṃ. Parinibbātudāni, bhante, bhagavā, parinibbātu sugato, parinibbānakālodāni, bhante, bhagavato’’ti .

Evaṃ vutte bhagavā māraṃ pāpimantaṃ etadavoca – ‘‘appossukko tvaṃ, pāpima, hohi, na ciraṃ tathāgatassa parinibbānaṃ bhavissati. Ito tiṇṇaṃ māsānaṃ accayena tathāgato parinibbāyissatī’’ti.
၁၆၈. အထ ခေါ မာရော ပါပိမာ အစိရပက္ကန္တေ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ မာရော ပါပိမာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလော ဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော။ ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတာ ဝါစာ – ‘န တာဝါဟံ၊ ပါပိမ၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဘိက္ခူ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီ [ဥတ္တာနိံ (က.)၊ ဥတ္တာနိ (သီ. ပီ.)] ကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေ

သေသဿန္တိ’တိ ။ တေရဟိ ခေါ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော သာဝကာ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီကရောန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော။

‘‘ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတာ ဝါစာ – ‘န တာဝါဟံ၊ ပါပိမ၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဘိက္ခုနိယော န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တီ’တိ ။ တေရဟိ ခေါ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဘိက္ခုနိယော ဘဂဝတော သာဝိကာ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော ၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီကရောန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော။

‘‘ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတာ ဝါစာ – ‘န တာဝါဟံ၊ ပါပိမ၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဥပါသကာ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တီ’တိ။ တေရဟိ ခေါ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဥပါသကာ ဘဂဝတော သာဝကာ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီကရောန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော။

‘‘ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတာ ဝါစာ – ‘န တာဝါဟံ၊ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဥပါသိကာ န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တီ’တိ။ တေရဟိ ခေါ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဥပါသိကာ ဘဂဝတော သာဝိကာ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂ

ပဟောတွာ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီကရောန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော။

''ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတာ ဝါစာ – 'န တာဝါဟံ၊ ပါပိမ၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ ၊ ယာဝ မေ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ န ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဘဝိဿတိ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ'န္တိ။ တေရဟိ ခေါ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ၊ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော''တိ ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ မာရံ ပါပိမန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အပ္ပေါဿုက္ကော တွံ၊ ပါပိမ၊ ဟောဟိ၊ န စိရံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ ဣတော တိဏ္ဏံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ''တိ။
168. Soon after the Venerable Ānanda has left the Bhagavā, The evil Māra approached the Bhagavā, and standing at a certain place, thus said to the Bhagavā:

"Venerable Sir, let the Bhagavā realize parinibbāna now by passing away! Let the Sugata realize parinibbāna! It is time now for the Bhagavā to pass away and realize parinibbāna.

"Venerable Sir, (at one time) the Bhagavā had indeed said (to me) these words: 'O Evil One, I shall not pass away so long as my disciples, the bhikkhus, are not yet accomplished in learning, not yet well-schooled (in control of deed, word and thought), not yet confident, not yet endowed with wide knowledge and learning, not yet able to remember or memorize the Teaching (lit., to carry the Teaching), not yet able to practise fully according to the Teaching (by means of Vipassanā, In sight Meditation leading to the attainment of Magga), not yet endowed with correctness in practice, not yet able to live (līt., walk) in perfect conformity with righteousness and truth, not yet able to expound, to set forth, to make known, to establish, to make clear, to analyse or explain in detail, and to make manifest or evident their Teacher's doctrine or teaching, not yet able to refute by means of correct or proper reasons other doctrines, views or beliefs that may arise, and are not yet able to expound, to set forth the wonderful, sublime Teaching.'

"Venerable Sir, the Bhagavā's disciples, the bhikkhus, are now accomplished in learning, are well-schooled (in control of deed, word and thought), are confident, are endowed with wide knowledge and learning, are able to memorize the Teaching, are able to practise fully according to the Teaching, are endowed with correctness in practice, are able to live in pēerfect conformity

with righteousness and truth, are able to expound, to set forth, to make known, to establish, to make clear, to analyse or explain in detail, and to make manifest or evident their Teacher's doctrine or teaching, are able to refute by means of correct reasons other doctrines, views or beliefs that may arise, and are able to expound the wonderful, sublime Teaching.

"Venerable Sir, (therefore) let the Bhagavā realize parinibbāna now by passing away! Let the Sugata realize parinibbāna! It is time now for the Bhagavā to pass away and realize parinibbāna.

"Venerable Sir, (at one time) the Bhagavā had indeed said (to me) these words: 'O Evil One, I shall not pass away so long as my female disciples, the bhikkhunīs, are not yet accomplished in learning, not yet well-schooled (in control of deed, word and thought), not yet confident, not yet endowed with wide knowledge and learning, not yet able to remember or memorize the Teaching (lit., to carry the Teaching), not yet able to practise fully according to the Teaching, not yet endowed with correctness in practice, not yet able to live (lit., walk) in perfect conformity with righteousness and truth, not yet able to expound, to set forth, to make known, to establish, to make clear, to analyse or explain in detail, and to make manifest or evident their Teacher's doctrine or teaching, not yet able to refute by means of correct or proper reasons other doctrines, views or beliefs that may arise, and are not yet able to expound, to set forth the wonderful, sublime Teaching.

“Venerable Sir, the Bhagavā's female disciples, the bhikkhunīs, are now accomplished in learning, are well-schooled (in control of deed, word and thought), are confident, are endowed with wide knowledge and learning, are able to memorize the Teaching, are able to practise fully according to the Teaching, are endowed with correctness in practice, are able to live in perfect conformity with righteousness and truth, are able to expound, to set forth, to make known, to establish, to make clear, to analyse or explain in detail, and to make manifest or evident their Teacher's doctrine or teaching, are able to refute by means of correct reasons other doctrines, views or beliefs that may arise, and are able to expound the wonderful, sublime Teaching.

“Venerable Sir, (therefore) let the Bhagavā realize parinibbāna now by passing away! Let the Sugata realize parinibbāna! It is time now for the Bhagavā to pass away and realize parinibbāna.

"Venerable Sir, (at on time) the Bhagavā had indeed said (to me) these words: 'O Evil One, I shall not pass away so long as my lay-disciples, are not yet accomplished in learning, not yet well-

schooled (in control of deed, word and thought), not yet confident, not yet endowed with wide knowledge and learning, not yet able to remember or memorize the Teaching (lit., to carry the Teaching), not yet able to practise fully according to the Teaching, not yet endowed with correctness in practice, not yet able to live (lit., walk) in perfect conformity with righteousness and truth, not yet able to expound, to set forth, to make known, to establish, to make clear, to analyse or explain in detail, and to make manifest or evident their Teacher's doctrine or teaching, not yet able to refute by means of correct or proper reasons other doctrines, views or beliefs that may arise, and are not yet able to expound, to set forth the wonderful, sublime Teaching.'

"Venerable Sīr, the Bhagavā's lay-disciples, are now accomplished in learning, are well-schooled (in control of deed, word and thought), are confident, are endowed with wide knowledge and learning, are able to memorize the Teaching, are able to practise fully according to the Teaching, are endowed with correctness in practice, are able to live in pērfect conformity with righteousness and truth, are able to expound, to set forth, to make known, to establish, to make clear, to analyse or explain in detail, and to make manifest or evident their Teacher's doctrine or teaching, are able to refute by means of correct reasons other doctrines, views or beliefs that may arise, and are able to expound the wonderful, sublime Teaching.

"Venerable Sir, (therefore) let the Bhagavā realize parinibbāna now by passing away! Let the Sugata realize parinibbāna! It is time now for the Bhagavā to pass away and realize parinibbāna.

"Venerable Sir, (at one time) the Bhagavā had indeed said (to me) these words: 'O Evil One, I shall not pass away so long as my femal lay-disciples, are not yet accomplished in learning, not yet well-schooled (in control of deed, word and thought), not yet confident, not yet endowed with knowledge and learning, not yet able to remember or memorize the Teaching (lit., to carry the Teaching), not yet able to practise fully according to the Teaching, not yet endowed with correctness in practice, not yet able to live (lit., walk) in perfect conformity with righteousness and truth, not yet able to expound, to set forth, to make known, to establish, to make clear, to analyse or explain in detail, and to make manifest or evident their Teacher's doctrine or teaching, not yet able to refute by means of correct or proper reasons other doctrines, views or beliefs that may arise, and are not yet able to expound, to set forth the wonderful, sublime Teaching.'

"Venerable Sir, the Bhagavā's female lay-disciples, are now accomplished in learning, are well-schooled (in control of deed, word and thought), are confident, are endowed with wide knowledge and learning, are able to memorize the Teaching, are able to practise fully according to the Teaching, are endowed with correctness in practice, are able to live in peērfēect conformity with righteousness and truth, are able to expound, to set forth, to make known, to establish, to make clear, to analyse or explain in detail, and to make manifest or evident their Teacher's doctrine or teaching, are able to refute by means of correct reasons other doctrines, views or beliefs that may arise, and are able to expound the wonderful, sublime Teaching.

"Venerable Sir, (therefore) let the Bhagavā realize parinibbāna now by passing away! Let the Sugata realize parinībbāna! It is time now for the Bhagavā to pass away and realize parinibbāna.

"Venerable Sīir, (at one time) the Bhagavā had indeed said (to me) these words: "O Evil One, I shall not pass away so long as this (Teaching of mine which should be termed the) Practice of Purity
is not yet complete in effectiveness, not yet prosperous, renowned, prevalent among people, and widespread, to the extent that it can be thoroughly manifested, explained or made known by (wise) devas and men.'

"Venerable Sir, the Bhagavā's Teaching, fit to be termed the Practice of Purity, is now complete in effectiveness, is now prosperous, renowned, prevalent among people, and widespread, to the extent that it can be thoroughly manifested, explained or made known by (wise) devas and men.

"Venerable Sir, (therefore) let the Bhagavā realize parinibbāna now by passing away! Let the Sugata realize parinibbāna! It is time now for the Bhagavā to pass away and realize parinibbāna."

When this was said, the Bhagavā said to Māra, the Evil One, "Your, Evil One, do not be anxious. Before long the parinibbāna of the Tathāgata will take place. Three months from today, the
Tathāgata will realize parinibbāna."

၁၆၈။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာ ဖဲသွား၍ မကြာမြင့်မီ ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

''အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဖူးပါသည်၊ 'မာရ်နတ် ငါ၏ တပည့်ရဟန်းတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာ မရှိကြသေး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီးမဖြစ် ကြသေး၊ မရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် လျော်သောတရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ လျော်သောအကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင်မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မ ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြသေး၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတစ်ပါး၏ ဝါဒကိုအကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို မဟောပြနိုင်ကြကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ မည် မဟုတ်'ဟု (မိန့်တော်မူဖူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ရဟန်းတို့သည် တတ်သိလိမ္မာ ရှိကြပါပြီ၊ ကောင်း စွာဆုံးမပြီး ဖြစ်ကြပါပြီ၊ ရဲရင့်ကြပါပြီ၊ အကြားအမြင် များကြပါပြီ၊ တရားတော်ကို ဆောင်နိုင်ကြပါပြီ၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ တရားနှင့် လျော်စွာ ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ ပြောနိုင် ဟောနိုင် ပြနိုင် တည်တံ့စေနိုင် ဖွင့်နိုင် ဝေဖန်နိုင် ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြပါပြီ၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတစ်ပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့်ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို ဟောပြနိုင်ကြပါကုန်ပြီ။

အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဖူးပါသည်၊ 'မာရ်နတ် ငါ၏တပည့်ရဟန်းမိန်းမ တို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာ မရှိကြသေး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီးမဖြစ်ကြသေး၊ မ ရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ လျော်သော အကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့် နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင်မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မ ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြသေး၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတစ်ပါးဝါဒကိုအကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိ သော တရားကို မဟောပြနိုင်ကြကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလိမ့် မည် မဟုတ်'ဟု (မိန့်တော်မူဖူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် ရဟန်းမိန်းမတို့သည် တတ်သိလိမ္မာ ရှိကြပါပြီ၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး ဖြစ်ကြပါပြီ၊ ရဲရင့်ကြပါပြီ၊ အကြားအမြင် များကြပါပြီ၊ တရားတော်ကို ဆောင်နိုင်ကြပါပြီ၊

--

(လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ လျော်သော အကျင့်ကိုကျင့်နိုင်ကြ ပါပြီ၊ တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ ပြောနိုင် ဟောနိုင်ပြနိုင် တည်တံ့ စေနိုင် ဖွင့်နိုင် ဝေဖန်နိုင် ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြပါပြီ၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတစ်ပါးဝါဒကိုအကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို ဟောပြနိုင်ကြပါကုန်ပြီ။

အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဖူးပါသည်၊ 'မာရ်နတ် ငါ၏ တပည့်ဥပါသကာတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာ မရှိကြသေး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီးမဖြစ်ကြသေး၊ မရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သောတရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ လျော်သော အကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင်မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင်စေနိုင်ကြသေး၊ ပေါ်ပေါက်လာသောသူတစ်ပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကိုမဟောပြနိုင်ကြကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူမည် မဟုတ်'ဟု (မိန့်တော်မူဖူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား ဥပါသကာတို့သည် တတ်သိလိမ္မာ ရှိကြပါပြီ၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး ဖြစ်ကြပါပြီ၊ ရဲရင့်ကြပါပြီ၊ အကြားအမြင် များကြပါပြီ၊ တရားတော်ကို ဆောင်နိုင်ကြပါပြီ၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် လျော်သော တရားကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ လျော်သော အကျင့်ကိုကျင့်နိုင်ကြ ပါပြီ၊ တရားနှင့် လျော်စွာ ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ မိမိတို့ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ပြောနိုင် ဟောနိုင် ပြနိုင် တည်တံ့စေနိုင် ဖွင့်နိုင် ဝေဖန်နိုင် ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြပါပြီ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသောသူတစ်ပါးဝါဒကို အကြောင်း မှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကိုဟောပြနိုင်ကြပါကုန်ပြီ။

အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဖူးပါသည်၊ 'မာရ်နတ် ငါ၏ တပည့်ဥပါသိကာမ တို့သည် အကြင်မျှလောက်ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာ မရှိကြသေး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီးမဖြစ်ကြသေး၊ မ ရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ လျော်သော အကျင့်ကိုမကျင့်နိုင်ကြ သေး၊ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့် နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ မပြောနိုင်မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မ ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြသေး၊ ပေါ်ပေါက်လာသောသူတစ်ပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိ သော တရားကိုမဟောပြနိုင်ကြကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမည် မဟုတ်'ဟု (မိန့်တော်မူဖူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် ဥပါသိကာမတို့သည် တတ်သိလိမ္မာ ရှိကြပါပြီ၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး ဖြစ်ကြပါပြီ၊ ရဲရင့်ကြပါပြီ၊ အကြားအမြင် များကြပါပြီ၊ တရားတော်ကိုဆောင်နိုင်ကြ ပါပြီ၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ လျော်သောအကျင့်ကို ကျင့်နိုင်ကြ ပါပြီ၊ တရားနှင့် လျော်စွာ ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ ပြောနိုင်ဟောနိုင် ပြနိုင် တည်တံ့စေနိုင် ဖွင့် နိုင် ဝေဖန်နိုင် ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြပါပြီ၊ ပေါ်ပေါက်လာသောသူတစ်ပါးဝါဒကို အကြောင်း မှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကိုဟောပြနိုင်ကြပါကုန်ပြီ။

--

အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဖူးပါသည်၊ 'မာရ်နတ် ငါ၏ မြတ်သောအကျင့်ဟုဆို အပ်သော ဤသာသနာတော်သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး (ပညာရှိ) နတ်လူတို့ကောင်းစွာ ပြနိုင် သည့်တိုင်အောင် မပြည့်စုံသေး၊ မစည်ပင်သေး၊ မပြန့်ပွါးသေး၊ လူအများ မသိသေး၊ များစွာ မဖြစ်ထွန်းသေး၊ ထို မျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူမည်မဟုတ်'ဟု (မိန့်တော်မူဖူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော အကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော သာသနာတော်သည် (ပညာရှိ) နတ်လူတို့ ကောင်းစွာ ပြနိုင်သည့်တိုင်အောင် ပြည့်စုံပါပြီ၊ စည်ပင်ပါပြီ၊ ပြန့်ပွါးပါပြီ၊ လူအများသိပါပြီ၊ များစွာ ဖြစ်ထွန်းပါပြီ။

အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ''ဟု (လျှောက်၏)။

ဤသို့လျှောက်သော် မြတ်စွာဘုရားသည် ယုတ်မာသော မာရ်နတ်အား ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-

''မာရ်နတ် သင် မကြောင့်ကြလင့်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် မကြာမီ ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဤနေ့မှ သုံးလလွန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလိမ့်မည်''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

Āyusaṅkhāraossajjanaṃ အာယုသင်္ခါရဩဿဇ္ဇနံ
Renunciation of the Life-Sustaining Mental Process အာယုသင်္ခါရ လွှတ်တော်မူခြင်း

169. Atha kho bhagavā cāpāle cetiye sato sampajāno āyusaṅkhāraṃ ossaji. Ossaṭṭhe ca bhagavatā āyusaṅkhāre mahābhūmicālo ahosi bhiṃsanako salomahaṃso [lomahaṃso (syā.)], devadundubhiyo [devadudrabhiyo (ka.)] ca phaliṃsu . Atha kho bhagavā etamatthaṃ viditvā tāyaṃ velāyaṃ imaṃ udānaṃ udānesi –

‘‘Tulamatulañca sambhavaṃ, bhavasaṅkhāramavassaji muni;

Ajjhattarato samāhito, abhindi kavacamivattasambhava’’nti.

၁၆၉. အထ ခေါ ဘဂဝါ စာပါလေ စေတိယေ သတော သမ္ပဇာနော အာယုသင်္ခါရံ ဩဿဇိ။ ဩဿဋ္ဌေ စ ဘဂဝတာ အာယုသင်္ခါရေ မဟာဘူမိစာလော အဟောသိ ဘိံသနကော သလောမဟံသော [လောမဟံသော (သျာ.)]၊ ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော [ဒေဝဒုဒြဘိယော (က.)] စ ဖလိံသု ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ –

‘‘တုလမတုလဉ္စ သမ္ဘဝံ၊ ဘဝသင်္ခါရမဝဿဇိ မုနိ။

အဇ္ဈတ္တရတော သမာဟိတော၊ အဘိန္ဒိ ကဝစမိဝတ္တသမ္ဘဝ’’န္တိ။

169. Then the Bhagavā, while at the Cāpāla shrine, decided mindfully and deliberately to give up the life-sustaining mental process by not re-entering into phalasamāpatti (after three months). When the Bhagavā renounced the life-sustaining mental process, there occurred a great earthguake, terrible, hair-raising and goose-flesh-causing in its dreadfulness. Also, rolls of thunder burst forth continuously.

Then the Bhagavā, perceiving this occurrence, uttered at that instant these exultant verses:

"The Buddha, considering and weighing repeated existence against the incomparable and immeasurable Nibbāna, has renonouced the existence-producing kammic volitions. With delight in Insight Meditation and with absolute calm of mind, he has destroyed the net work of kilesas, moral defilements, covering him like a coat of chain-mail."

၁၆၉။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် စာပါလစေတီ၌ (နေစဉ်) သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှု 'အာယုသင်္ခါရ' ကို စွန့်လွှတ်တော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှု 'အာယုသင်္ခါရ' ကို စွန့်လွှတ်တော်မူလိုက်သောအခါ ကြက်သီးမွေးညင်းထလျက် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာမြေငလျင် အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်လေ၏၊ တော်လည်းသံ (နတ်စည်) တို့သည်လည်းတခြိမ့်ခြိမ့် မြည်ဟည်းကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအကြောင်းအရာကို သိတော်မူ၍ ထိုအခိုက်ဝယ် ဤဥဒါန်း စကားကိုကျူးရင့် တော်မူ၏-

''မြတ်စွာဘုရားသည် အတုမဲ့ နိဗ္ဗာန်နှင့် အဖန်ဖန် ဖြစ်မှု ဘဝကို နှိုင်းချိန်လျက် ဘဝဖြစ်ရန်ပြုပြင်တတ်သော ကံကို စွန့်ပယ်ခဲ့လေပြီ၊ အဇ္ဈ တ္တတရား၌ မွေ့လျော်ကာ ကောင်းစွာ တည်ကြည် သောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ချပ်ဝတ်နှင့်တူသော မိမိသန္တာန်ရှိ ကိလေသာကွန်ရက်ကို ဖျက်ဆီးခဲ့ လေပြီ''ဟု (ကျူးရင့်တော်မူ၏)။

Mahābhūmicālahetu မဟာဘူမိစာလဟေတု
Causes of Earthquakes မြေကြီး လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်း

170. Atha kho āyasmato ānandassa etadahosi – ‘‘acchariyaṃ vata bho, abbhutaṃ vata bho, mahā vatāyaṃ bhūmicālo; sumahā vatāyaṃ bhūmicālo bhiṃsanako salomahaṃso; devadundubhiyo ca phaliṃsu. Ko nu kho hetu ko paccayo mahato bhūmicālassa pātubhāvāyā’’ti?

Atha kho āyasmā ānando yena bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinno kho āyasmā ānando bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘acchariyaṃ, bhante, abbhutaṃ, bhante, mahā vatāyaṃ, bhante, bhūmicālo; sumahā vatāyaṃ , bhante, bhūmicālo bhiṃsanako salomahaṃso; devadundubhiyo ca phaliṃsu. Ko nu kho, bhante , hetu ko paccayo mahato bhūmicālassa pātubhāvāyā’’ti?
၁၇၀. အထ ခေါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဧတဒဟောသိ – ‘‘အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော၊ အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော၊ မဟာ ဝတာယံ ဘူမိစာလော; သုမဟာ ဝတာယံ ဘူမိစာလော ဘိံသနကော သလောမဟံသော; ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော စ ဖလိံသု။ ကော နု ခေါ ဟေတု ကော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယာ’’တိ?

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အစ္ဆရိယံ၊ ဘန္တေ၊ အဗ္ဘုတံ၊ ဘန္တေ၊ မဟာ ဝတာယံ၊ ဘန္တေ၊ ဘူမိစာလော; သုမဟာ ဝတာယံ ၊ ဘန္တေ၊ ဘူမိစာလော ဘိံသနကော သလောမဟံသော; ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော စ ဖလိံသု။ ကော နု ခေါ၊ ဘန္တေ ၊ ဟေတု ကော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယာ’’တိ?
170. Then, this thought occured to the Venerable Ānanda:

“O Sirs, wonderful it is! O Sirs, unprecedentedly marvellous it is! This dreadful and hair-raising earthquake is indeed a great earthquake. It is stupendous. Also, rolls of thunder burst forth continuously. What is the cause of great earthguakes? What is the conditin leading to great earthguakes?”

The Venerble Ānanda then approached the Bhagavā, and after paying obeisance to him, and seating himself on one side, said to the Bhagavā thus:

" Venerable Sir, wonderful it is! Venerable Sir, unprecedentedly marvellous it is! This dreadful and hairraising earthquake is indeed a great earthquake. It is stupendous. Also, rolls of thunder burst

forth continuously. What is the cause of great earthquakes? What is the condition leading to great earthquakes?
၁၇၀။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

''အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အချင်းတို့၊ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်ပါပေစွ အချင်းတို့၊ ကြက်သီးမွေးညင်းထစေလျက်ကြောက် မက်ဖွယ်ကောင်းသော ဤမြေ (ငလျင်) လှုပ်ခြင်းသည် ကြီးကျယ်လေစွတကား၊ အလွန်ကြီးကျယ်လေစွတကား၊ တော်လည်းသံ (နတ်စည်) တို့သည်လည်း တခြိမ့်ခြိမ့် မြည်ဟည်းသွားကုန်၏၊ အကြီးအကျယ် မြေ (ငလျင်) လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ အထောက်အပံ့ကားအဘယ်နည်း''ဟု (အကြံ ဖြစ်၏)။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင်တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်လျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏။

''အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ ကြက်သီးမွေးညင်းထစေ လျက် ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော ဤမြေ (ငလျင်) လှုပ်ခြင်းသည် ကြီးကျယ်ပါပေစွ၊ အလွန်ကြီးကျယ်ပါ ပေစွ၊ တော်လည်းသံ (နတ်စည်) တို့သည်လည်း တခြိမ့်ခြိမ့် မြည်ဟည်းသွားပါကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရား မြေ (ငလျင်) ပြင်းစွာလှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း၊ အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း''ဟု (လျှောက်၏)။

ငလျင်လှုပ်ခြင်း အကြောင်း ရှစ်ပါး

171. ‘‘Aṭṭha kho ime, ānanda, hetū, aṭṭha paccayā mahato bhūmicālassa pātubhāvāya. Katame aṭṭha? Ayaṃ, ānanda, mahāpathavī udake patiṭṭhitā, udakaṃ vāte patiṭṭhitaṃ, vāto ākāsaṭṭho. Hoti kho so, ānanda, samayo, yaṃ mahāvātā vāyanti. Mahāvātā vāyantā udakaṃ kampenti. Udakaṃ kampitaṃ pathaviṃ kampeti. Ayaṃ paṭhamo hetu paṭhamo paccayo mahato bhūmicālassa pātubhāvāya.

‘‘Puna caparaṃ, ānanda, samaṇo vā hoti brāhmaṇo vā iddhimā cetovasippatto, devo vā mahiddhiko mahānubhāvo, tassa parittā pathavīsaññā bhāvitā hoti, appamāṇā āposaññā. So imaṃ pathaviṃ kampeti saṅkampeti sampakampeti sampavedheti. Ayaṃ dutiyo hetu dutiyo paccayo mahato bhūmicālassa pātubhāvāya.

‘‘Puna caparaṃ, ānanda, yadā bodhisatto tusitakāyā cavitvā sato sampajāno mātukucchiṃ okkamati, tadāyaṃ pathavī kampati saṅkampati sampakampati sampavedhati. Ayaṃ tatiyo hetu tatiyo paccayo mahato bhūmicālassa pātubhāvāya.

‘‘Puna caparaṃ, ānanda, yadā bodhisatto sato sampajāno mātukucchismā nikkhamati, tadāyaṃ pathavī kampati saṅkampati sampakampati sampavedhati. Ayaṃ catuttho hetu catuttho paccayo mahato bhūmicālassa pātubhāvāya.

‘‘Puna caparaṃ, ānanda, yadā tathāgato anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambujjhati, tadāyaṃ pathavī kampati saṅkampati sampakampati sampavedhati. Ayaṃ pañcamo hetu pañcamo paccayo mahato bhūmicālassa pātubhāvāya.

‘‘Puna caparaṃ, ānanda, yadā tathāgato anuttaraṃ dhammacakkaṃ pavatteti, tadāyaṃ pathavī kampati saṅkampati sampakampati sampavedhati. Ayaṃ chaṭṭho hetu chaṭṭho paccayo mahato bhūmicālassa pātubhāvāya.

‘‘Puna caparaṃ, ānanda, yadā tathāgato sato sampajāno āyusaṅkhāraṃ ossajjati, tadāyaṃ pathavī kampati saṅkampati sampakampati sampavedhati. Ayaṃ sattamo hetu sattamo paccayo mahato bhūmicālassa pātubhāvāya.

‘‘Puna caparaṃ, ānanda, yadā tathāgato anupādisesāya nibbānadhātuyā parinibbāyati, tadāyaṃ pathavī kampati saṅkampati sampakampati sampavedhati. Ayaṃ aṭṭhamo hetu aṭṭhamo paccayo mahato bhūmicālassa pātubhāvāya. Ime kho, ānanda, aṭṭha hetū, aṭṭha paccayā mahato bhūmicālassa pātubhāvāyā’’ti.
၁၇၁. ‘‘အဋ္ဌ ခေါ ဣမေ၊ အာနန္ဒ၊ ဟေတူ၊ အဋ္ဌ ပစ္စယာ မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။ ကတမေ အဋ္ဌ? အယံ၊ အာနန္ဒ၊ မဟာပထဝီ ဥဒကေ ပတိဋ္ဌိတာ၊ ဥဒကံ ဝါတေ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ဝါတော အာကာသဋ္ဌော။ ဟောတိ ခေါ သော၊ အာနန္ဒ၊ သမယော၊ ယံ မဟာဝါတာ ဝါယန္တိ။ မဟာဝါတာ ဝါယန္တာ ဥဒကံ ကမ္ပေန္တိ။ ဥဒကံ ကမ္ပိတံ ပထဝိံ ကမ္ပေတိ။ အယံ ပဌမော ဟေတု ပဌမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

‘‘ပုန စပရံ၊ အာနန္ဒ၊ သမဏော ဝါ ဟောတိ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣဒ္ဓိမာ စေတောဝသိပ္ပတ္တော၊ ဒေဝေါ ဝါ မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ၊ တဿ ပရိတ္တာ ပထဝီသညာ ဘာဝိတာ ဟောတိ၊ အပ္ပမာဏာ အာပေါသညာ။ သော ဣမံ ပထဝိံ ကမ္ပေတိ သင်္ကမ္ပေတိ သမ္ပကမ္ပေတိ သမ္ပဝေဓေတိ။ အယံ ဒုတိယော ဟေတု ဒုတိယော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

‘‘ပုန စပရံ၊ အာနန္ဒ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော တုသိတကာယာ စဝိတွာ သတော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ တတိယော ဟေတု တတိယော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

‘‘ပုန စပရံ၊ အာနန္ဒ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော သတော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မာ နိက္ခမတိ၊ တဒာယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ စတုတ္ထော ဟေတု စတုတ္ထော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

‘‘ပုန စပရံ၊ အာနန္ဒ၊ ယဒါ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ၊ တဒာယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ ပဉ္စမော ဟေတု ပဉ္စမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

‘‘ပုန စပရံ၊ အာနန္ဒ၊ ယဒါ တထာဂတော အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ၊ တဒာယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ ဆဋ္ဌော ဟေတု ဆဋ္ဌော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

‘‘ပုန စပရံ၊ အာနန္ဒ၊ ယဒါ တထာဂတော သတော သမ္ပဇာနော အာယုသင်္ခါရံ ဩဿဇ္ဇတိ၊ တဒာယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ သတ္တမော ဟေတု သတ္တမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

‘‘ပုန စပရံ၊ အာနန္ဒ၊ ယဒါ တထာဂတော အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ တဒာယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ အဋ္ဌမော ဟေတု အဋ္ဌမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။ ဣမေ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အဋ္ဌ ဟေတူ၊ အဋ္ဌ ပစ္စယာ မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယာ’’တိ။
171. Ānanda, there are eight causes of, or conditions leading to, great earthguakes. What are the eight(causes)?

Ānanda, this great earth is supported by water, the water by air, the air by space. At times great winds blow strongly. When great winds blow strongly, the water is shaken. When the water is shaken, the earth is shaken. This is the first cause of, the first condition leading to, the occurence of great earthguakes.(1)

Again, Ānanda, a samaṇa (recluse, ascetic) or a brāhmaṇa! (a man of religious pursuit), who has great (mental) power, and who is proficient in the supernormal powers of mind, or a deva of great power and psychic potency, by developing intense concetration on the limited image of the earth-element and on the unlimited image of the water-element, causes this earth to quake, to sway violently, to rock up and down, and to convulse. This is the second cause of, the second condition leading to, the occurence of great earth-quakes.(2)

Again, Ānanda, when a Future Buddha, mindfully and deliberately, passes away in the Tusitā deva realm and is conceived in his mothers womb, this earth guakes, sways violently, rocks up and down, and is convulsed. This is the third cause of, the third condition leading to, the occurrence of great earthquakes.(3)

Again, Ānanda, when a Future Buddha, mindfully and deliberately, issues from the mother's womb, this earthquakes, sways violently, rocks up and down, and, is convulsed. This is the fourth cause of, the fourth condition leading to, the occurrence of great earthquakes.(4)

Again, Ānanda, when a Tathāgata attains the most supreme Perfect Enlightenment, this earthquakes, sways violently, rocks up and down, and is convulsed. This is the fifth cause of, the fifth condition leading to, the occurrence of great earthguakes.(5)

Again, Ānanda, when a Tathāgata sets the noblest Wheel of the Dhamma in motion (by expounding the first discourse, on the Four Noble Truths), this earthquakes, sways violently, rocks up
and down, and, is convulsed. This is the sixth cause of, the sixth condition leading to, the occurrence of great earthquakes.(06)

Again, Ānanda, when a Tathāgata, mindfully and deliberately, decides to give up the life-sustaining mental process, āvusankhāra, this earthquakes, sways violently, rocks up and down, and is convulsed. This is the seventh cause of, the seventh condition leading to, the occurrence of great earthquakes.(7)

Again, Ānanda, when a Buddha passes away and enters upon parinīibbāna, by experiencing the ultimate peace, nibbānadhātu, with complete extinction of the five khandhas, anupādisesa, this earthquakes, sways violently, rocks up and down, and is convulsed. This is the eighth cause of, the eighth condition leading to, the occurrence of great earthquakes.(8)

Ānanda, these are the eight causes of, the eight conditions leading to, the occurrence of great earthquakes.

֍ ၁၇၁။ အာနန္ဒာ မြေ (ငလျင်) ပြင်းစွာလှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်း အထောက်အပံ့တို့ကား ဤရှစ်ပါးတို့တည်း။

အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ-

အာနန္ဒာ ဤမဟာပထဝီမြေကြီးသည် ရေ၌ တည်၏၊ ရေသည် လေ၌ တည်၏၊ လေသည် ကောင်းကင်၌ တည်၏။ အာနန္ဒာ ပြင်းထန်စွာ လေတိုက်သောအခါ ရေကို လှုပ်စေကုန်၏၊ ရေလှုပ်သော် မြေကိုလှုပ်စေ၏၊ ဤကား မြေ (ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ ရှေးဦးစွာသော အကြောင်းအထောက်အပံ့ပေတည်း။ (၁)

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း တန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံသော (အဘိညာဉ်) စိတ်၌ လေ့လာပြီးသောသမဏသည်လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း ကြီးသော တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိသော နတ်သည်လည်းကောင်း အားနည်းသော မြေ (ကသိဏ်းစျာန်) သညာနှင့် အားကြီးသော ရေ (ကသိဏ်းစျာန်) သညာတို့ကို ပွါးများပြီးလျှင် ဤမြေကြီးကို လှုပ်စေ၏၊ တုန်လှုပ်စေ၏၊ ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်စေ၏၊ သွက်သွက်ခါတုန်လှုပ်စေ၏၊ ဤကား မြေ (ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ နှစ်ခုမြောက် အကြောင်း အထောက်အပံ့ပေတည်း။ (၂)

--

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဘုရားလောင်းသည် တုသိတာနတ်ပြည်မှ စုတေ၍ သတိရှိလျက်ဆင်ခြင်လျက် အမိဝမ်းတိုက်သို့ သက်ရောက်သောအခါ ဤမြေကြီးသည် လှုပ်၏၊ တုန်လှုပ်၏၊ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်၏၊ သွက်သွက်ခါတုန်လှုပ်၏၊ ဤကား မြေ (ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ သုံးခုမြောက်အကြောင်း အထောက်အပံ့ပေတည်း။ (၃)

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဘုရားလောင်းသည် သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် အမိဝမ်းတိုက်မှဖွားမြင်သောအခါ ဤမြေကြီးသည် လှုပ်၏၊ တုန်လှုပ်၏၊ ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်၏၊ သွက်သွက်ခါတုန်လှုပ်၏၊ ဤကား မြေ (ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ လေးခုမြောက်အကြောင်းအထောက်အပံ့ပေတည်း။ (၄)

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကိုရရှိတော်မူသောအခါ ဤမြေကြီးသည် လှုပ်၏၊ တုန်လှုပ်၊ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်၏၊ သွက်သွက်ခါ တုန်လှုပ်၏၊ ့ ဤကား မြေ (ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ ငါးခုမြောက် အကြောင်း အထောက်အပံ့ပေတည်း။ (၅)

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ဓမ္မစကြာတရားကိုဟောတော်မူသောအခါ ဤမြေကြီးသည် လှုပ်၏၊ တုန်လှုပ်၏၊ ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်၏၊ သွက်သွက်ခါ တုန်လှုပ်၏၊ ဤကား မြေ (ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ ခြောက်ခုမြောက် အကြောင်း အထောက်အပံ့ပေတည်း။ (၆)

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် အသက်ရှည်ရန်ပြုပြင်မှု 'အာယုသင်္ခါရ' ကို စွန့်လွှတ်တော်မူသောအခါ ဤမြေကြီးသည် လှုပ်၏၊ တုန်လှုပ်၏၊ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်၏၊ သွက်သွက်ခါ တုန်လှုပ်၏၊ ဤကား မြေ (ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ ခုနစ်ခုမြောက်အကြောင်း အထောက်အပံ့ပေတည်း။ (၇)

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ခန္ဓာနာမ်ရုပ်အကြွင်းမရှိသော ငြိမ်းခြင်း သဘောအနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူသောအခါ ဤမြေကြီးသည် လှုပ်၏၊ တုန်လှုပ်၏၊ ပြင်းစွာ

တုန်လှုပ်၏၊ သွက်သွက်ခါ တုန်လှုပ်၏၊ ဤကား မြေ (ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ရှစ်ခုမြောက် အကြောင်းအထောက်အပံ့ပေတည်း။ (၈)

အာနန္ဒာ မြေ (ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့တို့ကား ဤရှစ်ပါးတို့ပေတည်း။

Aṭṭha parisā အဋ္ဌ ပရိသာ

Eight Categories of Assemblies ပရိသတ် ရှစ်ပါး

172. ''Aṭṭha kho imā, ānanda, parisā. Katamā aṭṭha? Khattiyaparisā, brāhmaṇaparisā, gahapatiparisā, samaṇaparisā, cātumahārājikaparisā [cātummahārājikaparisā (sī. syā. kaṃ. pī.)], tāvatiṃsaparisā, māraparisā, brahmaparisā. Abhijānāmi kho panāhaṃ, ānanda , anekasataṃ khattiyaparisaṃ upasaṅkamitā. Tatrapi mayā sannisinnapubbaṃ ceva sallapitapubbañca sākacchā ca samāpajjitapubbā . Tattha yādisako tesaṃ vaṇṇo hoti, tādisako mayhaṃ vaṇṇo hoti. Yādisako tesaṃ saro hoti, tādisako mayhaṃ saro hoti. Dhammiyā kathāya sandassemi samādapemi samuttejemi sampahaṃsemi. Bhāsamānañca maṃ na jānanti – 'ko nu kho ayaṃ bhāsati devo vā manusso vā'ti? Dhammiyā kathāya sandassetvā samādapetvā samuttejetvā sampahaṃsetvā antaradhāyāmi. Antarahitañca maṃ na jānanti – 'ko nu kho ayaṃ antarahito devo vā manusso vā'ti? Abhijānāmi kho panāhaṃ, ānanda, anekasataṃ brāhmaṇaparisaṃ…pe… gahapatiparisaṃ… samaṇaparisaṃ… cātumahārājikaparisaṃ… tāvatiṃsaparisaṃ… māraparisaṃ… brahmaparisaṃ upasaṅkamitā. Tatrapi mayā sannisinnapubbaṃ ceva sallapitapubbañca sākacchā ca samāpajjitapubbā. Tattha yādisako tesaṃ vaṇṇo hoti, tādisako mayhaṃ vaṇṇo hoti. Yādisako tesaṃ saro hoti, tādisako mayhaṃ saro hoti. Dhammiyā kathāya sandassemi samādapemi samuttejemi sampahaṃsemi. Bhāsamānañca maṃ na jānanti – 'ko nu kho ayaṃ bhāsati devo vā manusso vā'ti? Dhammiyā kathāya sandassetvā samādapetvā samuttejetvā sampahaṃsetvā antaradhāyāmi. Antarahitañca maṃ na jānanti – 'ko nu kho ayaṃ antarahito devo vā manusso vā'ti? Imā kho, ānanda, aṭṭha parisā.

၁၇၂. ''အဋ္ဌ ခေါ ဣမာ၊ အာနန္ဒ၊ ပရိသာ။ ကတမာ အဋ္ဌ? ခတ္တိယပရိသာ၊ ဗြာဟ္မဏပရိသာ၊ ဂဟပတိပရိသာ၊ သမဏပရိသာ၊ စာတုမဟာရာဇိကပရိသာ [စာတုမ္မဟာရာဇိကပရိသာ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)]၊ တာဝတိံသပရိသာ၊ မာရပရိသာ၊ ဗြဟ္မပရိသာ။ အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ၊ အာနန္ဒ ၊ အနေကသတံ ခတ္တိယပရိသံ ဥပသင်္ကမိတာ။ တတြာပိ မယာ သန္နိသိန္နပုဗ္ဗံ စေဝ သလ္လပိတပုဗ္ဗဉ္စ သာကစ္ဆာ စ သမာပဇ္ဇိတပုဗ္ဗာ ။ တတ္ထ ယာဒိသကော တေသံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယှံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ။ ယာဒိသကော တေသံ သရော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယှံ

သရော ဟောတိ။ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေမိ သမာဒပေမိ သမုတ္တေဇေမိ သမ္ပဟံသေမိ။ ဘာသမာနဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ – 'ကော နု ခေါ အယံ ဘာသတိ ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ'တိ? ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ အန္တရဓာယာမိ။ အန္တရဟိတဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ – 'ကော နု ခေါ အယံ အန္တရဟိတော ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ'တိ? အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ၊ အာနန္ဒ၊ အနေကသတံ ဗြာဟ္မဏပရိသံ။ပေ.။ ဂဟပတိပရိသံ။ သမဏပရိသံ။ စာတုမဟာရာဇိကပရိသံ။ တာဝတိံသပရိသံ။ မာရပရိသံ။ ဗြဟ္မပရိသံ ဥပသင်္ကမိတာ။ တတြပိ မယာ သန္နိသိန္နပုဗ္ဗံ စေဝ သလ္လပိတပုဗ္ဗဉ္စ သာကစ္ဆာ စ သမာပဇ္ဇိတပုဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယာဒိသကော တေသံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယှံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ။ ယာဒိသကော တေသံ သရော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယှံ သရော ဟောတိ။ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေမိ သမာဒပေမိ သမုတ္တေဇေမိ သမ္ပဟံသေမိ။ ဘာသမာနဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ – 'ကော နု ခေါ အယံ ဘာသတိ ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ'တိ? ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ အန္တရဓာယာမိ။ အန္တရဟိတဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ – 'ကော နု ခေါ အယံ အန္တရဟိတော ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ'တိ? ဣမာ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အဋ္ဌ ပရိသာ။

172. Ānanda, these are eight categories of assemblies. These are: assembly of nobles, assembly of brahmins, assembly of householders, assembly of recluses, assembly of the devas of the Cātumahā
rājika deva realm, assembly of the devas of the Tāvatimsa deva realm, assembly of the devas led by Māra, and assembly of the Brahmās.

Ānanda, I remember having attended hundreds of assemblies of nobles. In these assemblies I sat together with them, conversed with them, and had discussions with them. My appearance was like their appearance, and my voice was like their voice. By religious discourse Ī caused them to realize (the benefits of) the Teaching, to become established in (the observance of) the Teaching and to be filled with gladness and enthusiasm for (the practice of) the Teaching. While I was thus discoursing, they did not know me, wondering "Who is this discoursing? Is he deva or man?" After I had caused them to realize (the benefits of) the Teaching, to become established in (the observance of) the Teaching and to be filled with gladness and enthusiasm for (the practice of) the Teaching, I vanished from there. Also when I vanished thus, they did not know me, wondering " Who was he that vanished thus? Was he deva or man?

Ānanda, I remember having attended hundreds of assemblies of brahmins. In those...... (repeated as above). Ānanda, I remember having attended hundreds of assemblies of householders (repeated as above). Ānanda, I remember having attended hundreds of assemblies of reclueses......; of the Cātumahārājika devas...... of the Tāvatimsa devas......; of the devas led by Māra......; of the Brahmās.....

In these assemblies also, I sat together with them, conversed with them and had discussions with them. My appearance was like their appearance, and my voice was like their voice. By religious
discourse I caused them to realize (the benefits of) the Teaching, to become established in (the observance of) the Teaching and to be filled with gladness and enthusiasm for (the practice of) the Teaching. While I was thus discoursing, they did not know me, wondering “Who is this discoursing? Is he deva or man?” After I had caused them to realize (the benefits of) the Teaching, to become established in (the observance of) the Teaching, and to be filled with gladness and enthusiasm for (the practice of) the Teaching. I vanished from there. Also when I vanished thus, they did not know me, wondering “Who was he that vanished thus? Was he deva or man? "

Ānanda, these are the eight catogories of assemblies.
၁၇၂။ အာနန္ဒာ ပရိသတ်တို့သည် ရှစ်ပါးအပြားရှိကုန်၏။

အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ-

မင်းပရိသတ်၊ ပုဏ္ဏားပရိသတ်၊ သူဌေးသူကြွယ်ပရိသတ်၊ ရဟန်းပရိသတ်၊ စာတုမဟာရာဇ်ပရိသတ်၊ တာဝတိံသာပရိသတ်၊ မာရ်နတ်ပရိသတ်၊ ဗြဟ္မာပရိသတ် (ဤရှစ်ပါး) တို့ပေတည်း။

အာနန္ဒာ ငါသည် အရာမကသော မင်းပရိသတ် (စည်းဝေးပွဲများ) သို့ တက်ရောက်ခဲ့ဖူးသည်ကိုမှတ်မိပေ၏။ ထို (မင်းပရိသတ်များ) ၌ ငါသည် အတူတကွလည်း ထိုင်နေခဲ့ဖူး၏၊ အတူတကွလည်း ပြောဆိုခဲ့ဖူး၏၊ အတူတကွ လည်း ဆွေးနွေးခဲ့ဖူး၏။ ထို (မင်းပရိသတ်များ) ၌ ထိုမင်းတို့၏ အဆင်းကဲ့သို့ပင်ငါ၏ အဆင်းသည်လည်း ဖြစ်၏၊ ထိုမင်းတို့၏ အသံကဲ့သို့ပင် ငါ၏ အသံသည်လည်း ဖြစ်၏၊ (ငါသည်ထိုမင်းတို့ကို) တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွါးကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်း စေ၏၊ (ဤသို့) ဟောပြောနေစဉ်၌လည်း ''ဟောပြောနေသော ဤသူသည် အဘယ်သူနည်း၊ နတ်လော လူ လော''ဟု ငါ့ကို မသိကုန်။ (ငါသည်) တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွါးကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေပြီးလျှင် ကွယ်ခဲ့၏။ (ဤသို့) ကွယ်ခဲ့ သောအခါ၌လည်း ''ကွယ်သွားသော ဤသူသည် အဘယ်သူနည်း၊ နတ်လော လူလော''ဟု ငါ့ကို မသိကုန်။

အာနန္ဒာ ငါသည် အရာမကသော ပုဏ္ဏားပရိသတ် (စည်းဝေးပွဲများ) သို့ တက်ရောက်ခဲ့ဖူးသည်ကိုမှတ်မိပေ၏။ ပ။ သူဌေးသူကြွယ်ပရိသတ် (စည်းဝေးပွဲများ) သို့၊ ရဟန်းပရိသတ် (စည်းဝေးပွဲများ) သို့၊ စာတုမဟာရာဇ် ပရိသတ် (စည်းဝေးပွဲများ) သို့၊ တာဝတိံသာပရိသတ် (စည်းဝေးပွဲများ) သို့၊ မာရ်နတ်ပရိသတ် (စည်းဝေးပွဲများ)

သို့။ ဖြပဟ္မာပရိသတ် (စည်းဝေးပွဲများ) သို့ ချဉ်းကပ်ဖူးသည်ကို မှတ်မိပေ၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌လည်း ငါသည် အတူတကွလည်း ထိုင်နေဖူး၏၊ အတူတကွလည်း ပြောဆိုခဲ့ဖူး၏၊ အတူတကွလည်း ဆွေးနွေးခဲ့ဖူး၏။ ထို (ပရိသတ်များ) ၌ ထိုပရိသတ်တို့၏ အဆင်းကဲ့သို့ပင် ငါ၏ အဆင်းသည်လည်း ဖြစ်၏။ ထိုပရိသတ်တို့၏ အသံကဲ့သို့ပင် ငါ၏ အသံသည်လည်း ဖြစ်၏။ (ငါသည် ထို့ပရိသတ်တို့ကို) တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွါးကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေ၏၊ (ဤသို့) ဟောပြောနေစဉ်၌လည်း ''ဟောပြောနေသောဤသူသည် အဘယ်သူနည်း၊ နတ်လော လူလော''ဟု ငါ့ကို မသိကုန်။ (ငါသည်) တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွါးကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန် ရွှင်လန်းစေပြီးလျှင် ကွယ်ခဲ့၏။ (ဤသို့) ကွယ်ခဲ့သော အခါ၌လည်း ''ကွယ်သွားသော ဤသူသည် အဘယ်သူနည်း၊ နတ်လော လူလော''ဟု ငါ့ကို မသိကုန်။ အာနန္ဒာ ရှစ်ပါးသော ပရိသတ်တို့ဟူသည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

Aṭṭha abhibhāyatanāni အဋ္ဌ အဘိဘာယတနာနိ
Eight ways of Mastery အဘိဘာယတန ရှစ်ပါး

173. ‘‘Aṭṭha kho imāni, ānanda, abhibhāyatanāni. Katamāni aṭṭha ? Ajjhattaṃ rūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati parittāni suvaṇṇadubbaṇṇāni. ‘Tāni abhibhuyya jānāmi passāmī’ti evaṃsaññī hoti. Idaṃ paṭhamaṃ abhibhāyatanaṃ.

‘‘Ajjhattaṃ rūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni suvaṇṇadubbaṇṇāni. ‘Tāni abhibhuyya jānāmi passāmī’ti evaṃsaññī hoti. Idaṃ dutiyaṃ abhibhāyatanaṃ.

‘‘Ajjhattaṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati parittāni suvaṇṇadubbaṇṇāni. ‘Tāni abhibhuyya jānāmi passāmī’ti evaṃsaññī hoti. Idaṃ tatiyaṃ abhibhāyatanaṃ.

‘‘Ajjhattaṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni suvaṇṇadubbaṇṇāni. ‘Tāni abhibhuyya jānāmi passāmī’ti evaṃsaññī hoti. Idaṃ catutthaṃ abhibhāyatanaṃ.

‘‘Ajjhattaṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati nīlāni nīlavaṇṇāni nīlanidassanāni nīlanibhāsāni. Seyyathāpi nāma umāpupphaṃ nīlaṃ nīlavaṇṇaṃ nīlanidassanaṃ nīlanibhāsaṃ. Seyyathā vā pana taṃ vatthaṃ bārāṇaseyyakaṃ ubhatobhāgavimaṭṭhaṃ nīlaṃ nīlavaṇṇaṃ nīlanidassanaṃ nīlanibhāsaṃ. Evameva ajjhattaṃ arūpasaññī eko

bahiddhā rūpāni passati nīlāni nīlavaṇṇāni nīlanidassanāni nīlanibhāsāni. ‘Tāni abhibhuyya jānāmi passāmī’ti evaṃsaññī hoti. Idaṃ pañcamaṃ abhibhāyatanaṃ.

‘‘Ajjhattaṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati pītāni pītavaṇṇāni pītanidassanāni pītanibhāsāni. Seyyathāpi nāma kaṇikārapupphaṃ pītaṃ pītavaṇṇaṃ pītanidassanaṃ pītanibhāsaṃ. Seyyathā vā pana taṃ vatthaṃ bārāṇaseyyakaṃ ubhatobhāgavimaṭṭhaṃ pītaṃ pītavaṇṇaṃ pītanidassanaṃ pītanibhāsaṃ. Evameva ajjhattaṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati pītāni pītavaṇṇāni pītanidassanāni pītanibhāsāni. ‘Tāni abhibhuyya jānāmi passāmī’ti evaṃsaññī hoti. Idaṃ chaṭṭhaṃ abhibhāyatanaṃ.

‘‘Ajjhattaṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati lohitakāni lohitakavaṇṇāni lohitakanidassanāni lohitakanibhāsāni. Seyyathāpi nāma bandhujīvakapupphaṃ lohitakaṃ lohitakavaṇṇaṃ lohitakanidassanaṃ lohitakanibhāsaṃ. Seyyathā vā pana taṃ vatthaṃ bārāṇaseyyakaṃ ubhatobhāgavimaṭṭhaṃ lohitakaṃ lohitakavaṇṇaṃ lohitakanidassanaṃ lohitakanibhāsaṃ. Evameva ajjhattaṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati lohitakāni lohitakavaṇṇāni lohitakanidassanāni lohitakanibhāsāni. ‘Tāni abhibhuyya jānāmi passāmī’ti evaṃsaññī hoti. Idaṃ sattamaṃ abhibhāyatanaṃ.

‘‘Ajjhattaṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati odātāni odātavaṇṇāni odātanidassanāni odātanibhāsāni. Seyyathāpi nāma osadhitārakā odātā odātavaṇṇā odātanidassanā odātanibhāsā. Seyyathā vā pana taṃ vatthaṃ bārāṇaseyyakaṃ ubhatobhāgavimaṭṭhaṃ odātaṃ odātavaṇṇaṃ odātanidassanaṃ odātanibhāsaṃ. Evameva ajjhattaṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati odātāni odātavaṇṇāni odātanidassanāni odātanibhāsāni. ‘Tāni abhibhuyya jānāmi passāmī’ti evaṃsaññī hoti. Idaṃ aṭṭhamaṃ abhibhāyatanaṃ . Imāni kho, ānanda, aṭṭha abhibhāyatanāni.
၁၇၃. ‘‘အဋ္ဌ ခေါ ဣမာနိ၊ အာနန္ဒ၊ အဘိဘာယတနာနိ။ ကတမာနိ အဋ္ဌ ? အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ။ ‘တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ပဌမံ အဘိဘာယတနံ။

‘‘အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ။ ‘တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ဒုတိယံ အဘိဘာယတနံ။

''အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ။ 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ တတိယံ အဘိဘာယတနံ။

''အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ။ 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ စတုတ္ထံ အဘိဘာယတနံ။

''အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ နီလာနိ နီလဝဏ္ဏာနိ နီလနိဒဿနာနိ နီလနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဥမာပုပ္ဖံ နီလံ နီလဝဏ္ဏံ နီလနိဒဿနံ နီလနိဘာသံ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ နီလံ နီလဝဏ္ဏံ နီလနိဒဿနံ နီလနိဘာသံ။ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ နီလာနိ နီလဝဏ္ဏာနိ နီလနိဒဿနာနိ နီလနိဘာသာနိ။ 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ပဉ္စမံ အဘိဘာယတနံ။

''အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပီတာနိ ပီတဝဏ္ဏာနိ ပီတနိဒဿနာနိ ပီတနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ကဏိကာရပုပ္ဖံ ပီတံ ပီတဝဏ္ဏံ ပီတနိဒဿနံ ပီတနိဘာသံ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ ပီတံ ပီတဝဏ္ဏံ ပီတနိဒဿနံ ပီတနိဘာသံ။ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပီတာနိ ပီတဝဏ္ဏာနိ ပီတနိဒဿနာနိ ပီတနိဘာသာနိ။ 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ဆဋ္ဌံ အဘိဘာယတနံ။

''အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ လောဟိတကာနိ လောဟိတကဝဏ္ဏာနိ လောဟိတကနိဒဿနာနိ လောဟိတကနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ဖံ လောဟိတကံ လောဟိတကဝဏ္ဏံ လောဟိတကနိဒဿနံ လောဟိတကနိဘာသံ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ လောဟိတကံ လောဟိတကဝဏ္ဏံ လောဟိတကနိဒဿနံ လောဟိတကနိဘာသံ။ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ လောဟိတကာနိ လောဟိတကဝဏ္ဏာနိ လောဟိတကနိဒဿနာနိ လောဟိတကနိဘာသာနိ။ 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ သတ္တမံ အဘိဘာယတနံ။

''အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ဩဒာတာနိ ဩဒာတဝဏ္ဏာနိ ဩဒာတနိဒဿနာနိ ဩဒာတနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဩသဓိတာရကာ ဩဒာတာ ဩဒာတဝဏ္ဏာ ဩဒာတနိဒဿနာ ဩဒာတနိဘာသာ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ ဩဒာတံ ဩဒာတဝဏ္ဏံ ဩဒာတနိဒဿနံ ဩဒာတနိဘာသံ။ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ဩဒာတာနိ ဩဒာတဝဏ္ဏာနိ ဩဒာတနိဒဿနာနိ ဩဒာတနိဘာသာနိ။ 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ အဋ္ဌမံ အဘိဘာယတနံ ။ ဣမာနိ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အဋ္ဌ အဘိဘာယတနာနိ။

173. Ānanda, there are eight ways of overcoming the opposite phenomena and sense-objects, abhibhāyatana jhāna. What are these eight? These are (as follows):

A person concentrates on colour on (parts of) his own body (such as colour of hair, eye, skin), and on finite external forms (such as kasiṇa forms), umblemished or blemished (lit., with good or bad colour). He is thus aware that he knows and sees these (kasiṇa) forms with mastery over them. This is the first abhibhāyatana jhāna.(1)

A person concentrates on colour on (parts of) his own body, (such as colour of hair, eye, skin), and on infinite external forms (such as kasiṇna forms), umblemished or blemished. He is thus aware

that he knows and sees these (kasiṇa) forms with mastery over them. This is the second abhibhāyatana jhāna.(2)

A person, without concentrating on colour on (parts of) his own body, concetrates on finite external forms (such as kasiṇa forms), unblemished or blemished. He is thus aware that he knows and sees these (kasina) forms with mastery over them. This is the third abhibhāyatana jhāna.(3)

A person, without concentrating on colour on (parts of) his own body, concetrates on infinite external forms (such as kasiṇa forms), unblemished or blemished. He is thus aware that he knows and sees these (kasiṇa) forms with mastery over them. This is the fourth abhibhāyatana jhāna.(4)

A person, without concentrating on colour on (parts of) his own body, concentrates on external (kasiṇa) forms that are dark-blue, with dark-blue colour, dark-blue hue, and dark-blue lustre, like the ummāpuppha flower which is dark-blue, and has a dark-blue colour, dark-blue hue, dark-blue lustre, or like fine cloth made in Bārāṇasī, with a smooth finish on both sīdes, which is dark-blue, and has a dark-blue colour, dark-blue hue, dark-blue lustre. In this way, a person, without concentrating on colour on (parts of) his own body, concentrates on external (Kkasiṇa) forms that are a dark-blue, with dark-blue colour, dark-blue hue, and dark-blue lustre. He is thus aware that he knows and sees these (kasiṇna) forms with mastery over them. This is the fifth abhibhāyatana jhāna.(5)

A person, without concentrating on colour on (parts of) his own body, concentrates on external (kasina) forms that are yellow, with a yellow colour, yellow hue, and yellow lustre, like the kaṇikārapuppha flower which is yellow and has a yellow colour, yellow hue, yellow lustre, or like fine cloth made in Bārāṇasī, with a smooth finish on both sides, which is yellow, and has a

yellow colour, yellow hue, yellow lustre. In this way, a person, without concentrating on colour on (parts of) his own body, concentrates on external (kasiṇa) forms that are yellow, with a yellow colour, yellow hue, and yellow lustre. He is thus aware that he knows and sees these (kasiṇna) forms with mastery over them. This is the sixth abhibhāya tana jhāna.(6)

A person, without concentrating on colour on (parts of) his own body, concentrates on external (kasiṇa) forms that are red, with a red colour, red hue, and red lustre, like the bandhujīva kapuppha flower which is red, and has a red colour, red hue, red lustre, or like fine cloth made in Bārāṇasī, with a smooth finish on both sides, which is red, and has a red colour, red hue, red lustre. In this way, a person, without concentrating on colour on (parts of) his own body, concentrates on external (kasiṇa) forms that are red, with a red colour, red hue, and red lustre. He is thus aware that he knows and sees these (kasiṇa) forms with mastery over them. This is the seventh abhibhāyatana jhāna.(7)

A person, without concentrating on colour on (parts of) his own body, concentrates on external (kasina) forms that are white, with a white colour, white hue, and white lustre, like the Morning Star which is white, and has a white colour, white hue, white lustre, or like fine cloth made in Bārānasī, with a smooth finish on both sides, which is white, and has a white colour, white hue, white lustre. In this way, a person, without concentrating on colour on (parts of) his own body, concentrates on external (kasiṇa) forms that are white, with a white colour, white hue, and white lustre. He is thus aware that he knows and sees these (kasina) forms with mastery over them. This is the eighth abhibhāyatana jhāna.(8)

Ānanda, these are the eight ways of overcoming the opposite phenomena and sense-objects, abhibhāyatana jhāna.

၁၇၃။ အာနန္ဒာ (ဆန့်ကျင်ဘက်တရားနှင့် အာရုံတို့ကို) လွှမ်းမိုးနိုင်ကြောင်း 'အဘိဘာယတန' ဈာန်တို့သည် ရှစ်ပါးအပြားရှိကုန်၏။

အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ-

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို ရှုမှတ်၍ အပသန္တာန်၌ ကောင်းသော အဆင်းမကောင်းသော အဆင်းရှိသော ငယ်သော (ကသိဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏၊ ''ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်း မိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်''ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် 'သညာ' ရှိ၏၊ ဤကား ပဌမအဘိဘာယတနဈာန်ပေတည်း။ (၁)

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို ရှုမှတ်၍ အပသန္တာန်၌ ကောင်းသော အဆင်းမကောင်းသော အဆင်းရှိသော ကြီးသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏၊ ''ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်''ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် 'သညာ' ရှိ၏၊ ဤကား ဒုတိယအဘိဘာယတနစျာန်ပေတည်း။ (၂)

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ ကောင်းသောအဆင်း မကောင်းသော အဆင်းရှိသော ငယ်ကုန်သော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏၊ ''ထို (ရုပ်) တို့ကိုလွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်''ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် 'သညာ' ရှိ၏၊ ဤကား တတိယအဘိဘာယတနစျာန်ပေတည်း။ (၃)

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ ကောင်းသောအဆင်း မကောင်းသော အဆင်းရှိသော ကြီးသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏၊ ''ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်''ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် 'သညာ' ရှိ၏၊ ဤကား စတုတ္ထအဘိဘာယတနစျာန်ပေတည်း။ (၄)

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ ညိုသော အဆင်းညိုသော အသွေး ညိုသောအရောင်ရှိသော ညိုသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏၊ ဥပမာအားဖြင့်ညိုသောအဆင်း ညိုသော အသွေး ညိုသောအရောင်ရှိသော ညိုသော အောက်မဲညိုပန်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊၁ ညိုသောအဆင်း ညိုသော အသွေး ညိုသောအရောင် ရှိသော ဗာရာဏသီပြည်ဖြစ် ညိုသော နှစ်ဖက်ချောအဝတ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူ တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ ညိုသောအဆင်း ညိုသောအသွေး ညိုသောအရောင်ရှိသော ညိုသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏၊ ''ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်''ဟု ဤသို့လည်းအမှတ် 'သညာ' ရှိ၏၊ ဤကား ပဉ္စမအဘိဘာယတနစျာန်ပေတည်း။ (၅)

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ ဝါရွှေသောအဆင်း ဝါရွှေသောအသွေး ဝါရွှေသောအရောင်ရှိသော ဝါရွှေသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏၊ ဥပမာအားဖြင့် ဝါရွှေသော အဆင်း ဝါရွှေသောအသွေး ဝါရွှေသောအရောင်ရှိသော ဝါရွှေသော မဟာလှေကားပန်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝါရွှေသောအဆင်း ဝါရွှေသောအသွေး ဝါရွှေသောအရောင်ရှိသောဗာရာဏသီပြည်ဖြစ် ဝါရွှေသော နှစ်ဖက်ချော အဝတ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူ တစ်ဦးသောပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်တို့ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ ဝါရွှေသော

--

အဆင်း ဝါရွှေသောအသွေး ဝါရွှေသောအရောင် ရှိသော ဝါရွှေသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏၊ ''ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင် သည်''ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် 'သညာ' ရှိ၏၊ ဤကား ဆဋ္ဌ အဘိဘာယတန စျာန်ပေတည်း။ (၆)

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ နီသောအ ဆင်းနီသော အသွေး နီသောအရောင်ရှိသော နီသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏၊ ဥပမာအားဖြင့် နီသောအဆင်း နီသော အသွေး နီသောအရောင်ရှိသော နီသော မိုးဆွေပန်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နီသောအဆင်းနီသောအသွေး နီသော အရောင်ရှိသော ဗာရာဏသီပြည်ဖြစ် နီသော နှစ်ဖက်ချော အဝတ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဤအတူ တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌နီသောအဆင်း နီသောအသွေး နီသော အရောင်ရှိသော နီသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏၊ ''ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်''ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် 'သညာ' ရှိ၏၊ ဤကား သတ္တမအဘိဘာယတနစျာန်ပေတည်း။ (၇)

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ ဖြူသော အဆင်းဖြူသော အသွေး ဖြူသောအရောင်ရှိသော ဖြူသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏၊ ဥပမာအားဖြင့်ဖြူသောအဆင်း ဖြူသော အသွေး ဖြူသောအရောင်ရှိသော ဖြူသော သောက်ရှူးကြယ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖြူသောအဆင်း ဖြူသော အသွေး ဖြူသောအရောင်ရှိသော ဗာရာဏသီပြည်ဖြစ် ဖြူသော နှစ်ဖက်ချောအဝတ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤ အတူ တစ်ဦးသောပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ ဖြူသောအဆင်း ဖြူသောအသွေး ဖြူသောအရောင်ရှိသော ဖြူသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏၊ ''ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်''ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် 'သညာ' ရှိ၏၊ ဤကား အဋ္ဌမအဘိဘာယတနစျာန်ပေတည်း။ (၈)

အာနန္ဒာ (ဆန့်ကျင်ဘက်တရားနှင့် အာရုံတို့ကို) လွှမ်းမိုးနိုင်ကြောင်း 'အဘိဘာယတန' စျာန်တို့ သည်ဤရှစ်ပါး တို့ပင်တည်း။

Aṭṭha vimokkhā အဋ္ဌ ဝိမောက္ခါ

Eight Stages of Release လွတ်လပ်ခြင်း "ဝိမောက္ခ" တရား ရှစ်ပါး

174. ‘‘Aṭṭha kho ime, ānanda, vimokkhā. Katame aṭṭha? Rūpī rūpāni passati, ayaṃ paṭhamo vimokkho. Ajjhattaṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati, ayaṃ dutiyo vimokkho. Subhanteva adhimutto hoti, ayaṃ tatiyo vimokkho. Sabbaso rūpasaññānaṃ samatikkamā paṭighasaññānaṃ atthaṅgamā nānattasaññānaṃ amanasikārā ‘ananto ākāso’ti ākāsānañcāyatanaṃ upasampajja viharati, ayaṃ catuttho vimokkho. Sabbaso

ākāsānañcāyatanaṃ samatikkamma ‘anantaṃ viññāṇa’nti viññāṇañcāyatanaṃ upasampajja viharati, ayaṃ pañcamo vimokkho. Sabbaso viññāṇañcāyatanaṃ samatikkamma ‘natthi kiñcī’ti ākiñcaññāyatanaṃ upasampajja viharati, ayaṃ chaṭṭho vimokkho. Sabbaso ākiñcaññāyatanaṃ samatikkamma nevasaññānāsaññāyatanaṃ upasampajja viharati. Ayaṃ sattamo vimokkho. Sabbaso nevasaññānāsaññāyatanaṃ samatikkamma saññāvedayitanirodhaṃ upasampajja viharati, ayaṃ aṭṭhamo vimokkho. Ime kho, ānanda, aṭṭha vimokkhā.

၁၇၄. ‘‘အဋ္ဌ ခေါ ဣမေ၊ အာနန္ဒ၊ ဝိမောက္ခါ။ ကတမေ အဋ္ဌ? ရူပီ ရူပါနိ ပဿတိ၊ အယံ ပဌမော ဝိမောက္ခော။ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ၊ အယံ ဒုတိယော ဝိမောက္ခော။ သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ အယံ တတိယော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ စတုတ္ထော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ ပဉ္စမော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ ဆဋ္ဌော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ သတ္တမော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခော။ ဣမေ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခါ။

174. Ānanda, there are eight stages of Release (Vimokkha). Thses are:

Contemplating the kasiṇa objects in one's own body, and having attained the rūpa jhāna, the mental absorption in form and matter, one contemplates (also external) forms and objects (such as
kasiṇa objects). This is the first Release.(1)

Not paying attention to the kasiṇna objects in one's own body, such as colour, form and corporeal features, one contemplates external (kasina) forms. This is the second Release.(2)

One applies oneself to the brightness and clarity (subha) of the object of intense contemplation. This is the third Release.(3)

By concentrating on the concept, 'Space is Infinite' one achieves and remains in Akāsānarīcāvatana jhāna where all forms of consciousness that turn on corporeality (rūpasannā) have been completely transcended, all forms of consciousness arising out of contact between the senses and their objects (patighasannā) have vanished, and other forms of consciousness, many and varied (nānattasanrā), are not paid attention to. This is the fourth Release.(4)

By concentration on the concept, "Consciousness is Infinite' one achieves and remains in the Viānānancāvatana jhāna, having totally gone beyond the jhāna of the Infinity of Space.This is the
fifth Release.(5)

By concentrating on the concept, "Nothing is there' one achieves and remains in the Akiāīcafnāvatana jhāna, having totally gone beyond the jhāna of the Infinity of Consciousness.This is the sixth Release.(6)

One achieves and remains in the Nevasaññānāsaññā yatanajhāna, the jhāna of neither saññā nor non-saññā having totally gone beyond the jhāna of Nothingness. This is the seventh Release.(7)

One achieves and remains in sustained attainment of Cessation, Nirodha-samāpatti, in which all forms of Consciousness cease, having totally gone beyond the jhāna of neither saññā nor non-saññā. This is the eighth Release.(8)

Ānanda, these are the eight stages of Release.

၁၇၄။ အာနန္ဒာ လွတ်လပ်ခြင်း 'ဝိမောက္ခ' တို့သည် ရှစ်ပါးအပြားရှိကုန်၏။

အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ-

(မိမိသန္တာန်၌) ကသိုဏ်းရုပ်စျာန်ရှိသည်ဖြစ်၍ (ပြင်ပသန္တာန်၌လည်း) (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏၊ ဤကား ပဌမ ဝိမောက္ခပေတည်း။ (၁)

မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်မူ၍ ပြင်ပသန္တာန်၌ (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏၊ ဤကား ဒုတိယဝိမောက္ခပေတည်း။ (၂)

တင့်တယ်၏ဟူ၍သာလျှင် နှလုံးသွင်း၏၊ ဤကား တတိယ ဝိမောက္ခပေတည်း။ (၃)ွ

ရူပသညာတို့ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ ပဋိဃသညာတို့ လုံးဝချုပ်သည့်ပြင် နာနတ္တသညာတို့ကို လုံးဝနှလုံးမသွင်းမူ၍ ''ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ''ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကာသာနဉ္စာယတန (စျာန်) သို့ရောက်၍ နေ၏၊ ဤကား စတုတ္ထ ဝိမောက္ခပေတည်း။ (၄)

အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ ''ဝိညာဉ်သည် အဆုံးမရှိ''ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) ဝိညာဏဉ္စာယတန (စျာန်) သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ဤကား ပဉ္စမ ဝိမောက္ခပေတည်း။ (၅)

ဝိညာဏဉ္စာယတန (စျာန်) ကို လုံး၀လွန်မြောက်၍ ''တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ''ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကိဉ္စညာယတန (စျာန်) သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ဤကား ဆဋ္ဌ ဝိမောက္ခပေတည်း။ (၆)

အာကိဉ္စညာယတန (စျာန်) ကို လုံး၀လွန်မြောက်၍ နေ၀သညာနာသညာယတန (စျာန်) သို့ ရောက်၍နေ၏၊ ဤကား သတ္တမ ဝိမောက္ခပေတည်း။ (၇)

နေ၀သညာနာသညာယတန (စျာန်) ကို လုံး၀လွန်မြောက်၍ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ (နိရောဓသမာပတ်) သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ဤကား အဋ္ဌမ ဝိမောက္ခပေတည်း။ (၈)

အာနန္ဒာ ရှစ်ပါးသော လွတ်လပ်ခြင်း 'ဝိမောက္ခ' တို့ ဟူသည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

175. ‘‘Ekamidāhaṃ , ānanda, samayaṃ uruvelāyaṃ viharāmi najjā nerañjarāya tīre ajapālanigrodhe paṭhamābhisambuddho. Atha kho, ānanda, māro pāpimā yenāhaṃ tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā ekamantaṃ aṭṭhāsi. Ekamantaṃ ṭhito kho, ānanda, māro pāpimā maṃ etadavoca – ‘parinibbātudāni, bhante, bhagavā; parinibbātu sugato, parinibbānakālodāni, bhante, bhagavato’ti. Evaṃ vutte ahaṃ, ānanda, māraṃ pāpimantaṃ etadavocaṃ –

‘‘‘Na tāvāhaṃ, pāpima, parinibbāyissāmi, yāva me bhikkhū na sāvakā bhavissanti viyattā vinītā visāradā bahussutā dhammadharā dhammānudhammappaṭipannā sāmīcippaṭipannā anudhammacārino, sakaṃ ācariyakaṃ uggahetvā ācikkhissanti desessanti paññapessanti paṭṭhapessanti vivarissanti vibhajissanti uttānīkarissanti, uppannaṃ parappavādaṃ sahadhammena suniggahitaṃ niggahetvā sappāṭihāriyaṃ dhammaṃ desessanti.

‘‘‘Na tāvāhaṃ, pāpima, parinibbāyissāmi, yāva me bhikkhuniyo na sāvikā bhavissanti viyattā vinītā visāradā bahussutā dhammadharā dhammānudhammappaṭipannā sāmīcippaṭipannā anudhammacāriniyo, sakaṃ ācariyakaṃ uggahetvā ācikkhissanti desessanti paññapessanti paṭṭhapessanti vivarissanti vibhajissanti uttānīkarissanti, uppannaṃ parappavādaṃ sahadhammena suniggahitaṃ niggahetvā sappāṭihāriyaṃ dhammaṃ desessanti.

‘‘‘Na tāvāhaṃ, pāpima, parinibbāyissāmi, yāva me upāsakā na sāvakā bhavissanti viyattā vinītā visāradā bahussutā dhammadharā dhammānudhammappaṭipannā sāmīcippaṭipannā anudhammacārino, sakaṃ ācariyakaṃ uggahetvā ācikkhissanti desessanti paññapessanti paṭṭhapessanti vivarissanti vibhajissanti uttānīkarissanti, uppannaṃ parappavādaṃ sahadhammena suniggahitaṃ niggahetvā sappāṭihāriyaṃ dhammaṃ desessanti.

‘‘‘Na tāvāhaṃ, pāpima, parinibbāyissāmi, yāva me upāsikā na sāvikā bhavissanti viyattā vinītā visāradā bahussutā dhammadharā dhammānudhammappaṭipannā sāmīcippaṭipannā anudhammacāriniyo, sakaṃ ācariyakaṃ uggahetvā ācikkhissanti desessanti paññapessanti paṭṭhapessanti vivarissanti vibhajissanti uttānīkarissanti, uppannaṃ parappavādaṃ sahadhammena suniggahitaṃ niggahetvā sappāṭihāriyaṃ dhammaṃ desessanti.

‘‘‘Na tāvāhaṃ, pāpima, parinibbāyissāmi, yāva me idaṃ brahmacariyaṃ na iddhañceva bhavissati phītañca vitthārikaṃ bāhujaññaṃ puthubhūtaṃ yāva devamanussehi suppakāsita’nti.

၁၇၅. ‘‘ဧကမိဒါဟံ ၊ အာနန္ဒ၊ သမယံ ဥရုဝေလာယံ ဝိဟရာမိ နဇ္ဇာ နေရဉ္ဇရာယ တီရေ အဇပါလနိဂြောဓေ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ မာရော ပါပိမာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ မာရော ပါပိမာ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ; ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အဟံ၊ အာနန္ဒ၊ မာရံ ပါပိမန္တံ ဧတဒဝေါစံ –

‘‘‘န တာဝါဟံ၊ ပါပိမ၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဘိက္ခူ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

‘‘‘န တာဝါဟံ၊ ပါပိမ၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဘိက္ခုနိယော န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

‘‘‘န တာဝါဟံ၊ ပါပိမ၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဥပါသကာ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ

အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

'''န တာဝါဟံ၊ ပါပိမ၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဥပါသိကာ န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

'''န တာဝါဟံ၊ ပါပိမ၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ န ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဘဝိဿတိ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ'န္တိ။

175. Ānanda, at one time, soon after I attained Enlightenment, (in the eighth week after Enlightenment)', I was staying at the foot of the goatherd's banyan tree near the bank of the Nerañjarā river, in Uruvela wood. While I was there the Evil Māra approached me, and standing at a certain place, said to me thus:

"Venerable Sir, let the Bhagavā realize parinibbāna now by passing away! Let the Sugata realize parinibbāna! It is time now for the Bhagavā to pass way and realize parinibbāna."

Ānanda, I replied thus to the Evil Māra:

"O Evil One, I shall not pass away so long as my disciples, the bhikkhus, are not yet accomplished in learning, not yet well-schooled (in control of deed, word and thought), not yet confident, not yet endowed with wide knowledge and learning, not yet able to remember or memorize the Teaching (lit., to carry the Teaching), not yet able to practise fully according to the Teaching, not yet endowed with correctness in practice, not yet able to live (lit., walk) in perfect conformity with righteousness and truth, not yet able to expound, to set forth, to make Known, to establish, to make clear, to analyse or explain in detail, and to make manifest or evident their Teacher's doctrine or teaching, not yet able to refute by means of correct or proper reasons other doctrines, views or beliefs that may arise, and are not yet able to expound, to set forth the wonderful, sublime Teaching.'

"O Evil One, I shall not pass away so long as my female lay-disciples, the bhikkhunīs, are not yet accomplished in learning, not yet well-schooled (in control of deed, word and thought), not yet confident, not yet endowed with wide knowledge and learning, not yet able to remember or memorize the Teaching (lit., to carry the Teaching), not yet able to practise fully according to

the Teaching, not yet endowed with correctness in practice, not yet able to live (lit., walk) in perfect conformity with righteousness and truth, not yet able to expound, to set forth, to make Known, to establish, to make clear, to analyse or explain in detail, and to make manifest or evident their Teacher's doctrine or teaching, not yet able to refute by means of correct or proper reasons other doctrines, views or beliefs that may arise, and are not yet able to expound, to set forth the wonderful, sublime Teaching.

"O Evil One, I shall not pass away so long as my lay-disciples, are not yet accomplished in learning, not yet well-schooled (in control of deed, word and thought), not yet confident, not yet endowed with wide knowledge and learning, not yet able to remember or memorize the Teaching (lit., to carry the Teaching), not yet able to practise fully according to the Teaching, not yet endowed with correctness in practice, not yet able to live (lit., walk) in perfect conformity with righteousness and truth, not yet able to expound, to set forth, to make Known, to establish, to make clear, to analyse or explain in detail, and to make manifest or evident their Teacher's doctrine or teaching, not yet able to refute by means of correct or proper reasons other doctrines, views or beliefs that may arise, and are not yet able to expound, to set forth the wonderful, sublime Teaching.

"O Evil One, I shall not pass away so long as my female lay-disciples, are not yet accomplished in learning, not yet well-schooled (in control of deed, word and thought), not yet confident, not yet endowed with wide knowledge and learning, not yet able to remember or memorize the Teaching (lit., to carry the Teaching), not yet able to practise fully according to the Teaching, not yet endowed with correctness in practice, not yet able to live (lit., walk) in perfect conformity with righteousness and truth, not yet able to expound, to set forth, to make Known, to establish, to make clear, to analyse or explain in detail, and to make manifest or evident their Teacher's doctrine or teaching, not yet able to refute by means of correct or proper reasons other doctrines, views or beliefs that may arise, and are not yet able to expound, to set forth the wonderful, sublime Teaching.

"O Evil One, I shall not pass away so long as this (Teaching of mine which should be termed the) Practice of Purity is not yet complete in effectiveness, not yet prosperous, renowned, prevalent among people, and widespread, to the extent that it can be thoroughly manifested, explained or made known by (wise) devas and men.

၁၇၅။ အာနန္ဒာ ငါသည် ဘုရားဖြစ်ပြီးခါစ (အဋ္ဌမသတ္တာဟဖြစ်သော) အခါတစ်ပါး၌ ဥရုဝေဠ (တော) နေရဥ္စရာ မြစ်ကမ်းပါးအနီး ဆိတ်ကျောင်းညောင်ပင် (ရင်း) ၌ နေခဲ့၏။ ထိုသို့နေစဉ် ယုတ်မာသောမာရ်နတ်သည် ငါ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တစ်ခုသောနေရာ၌ ရပ်လျက် ငါ့အား ဤစကားကို လျှောက်ဖူး၏-

''အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ''ဟု (လျှောက်ခဲ့ဖူး၏)။

အာနန္ဒာ ဤသို့လျှောက်သော် ငါသည် ယုတ်မာသော မာရ်နတ်အား ဤစကားကို မိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏ ''မာရ်နတ် ငါ၏ တပည့်ရဟန်းတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာ မရှိကြသေး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ် ကြသေး၊ မရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကိုမဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ လျော်သောအကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ တရားနှင့် လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍

--
မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင်စေနိုင်ကြသေး၊ ပေါ်ပေါက်လာ သော သူတစ်ပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို မဟောပြနိုင်ကြကုန် သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမည် မဟုတ်။

မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ရဟန်းမိန်းမတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာမရှိကြသေး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး၊ မရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကို မဆောင်နိုင် ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ လျော်သော အကျင့်ကို မကျင့်နိုင် ကြသေး၊ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကိုသင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မ တည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင်စေနိုင်ကြသေး၊ ပေါ်ပေါက် လာသော သူတစ်ပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကိုမဟောပြ နိုင်ကြကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမည် မဟုတ်။

မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ဥပါသကာတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာမရှိကြသေး၊ ကောင်း စွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး၊ မရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ လျော်သော အကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကိုသင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေ နိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင်စေနိုင်ကြသေး၊ ့ပေါ်ပေါက်လာသော သူတစ်ပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့်

ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကိုမဟောပြနိုင်ကြကုန်သေး၊ ထို့ကြောင့်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမည် မဟုတ်။

မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ဥပါသိကာမတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာ မရှိကြသေး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး၊ မရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ လျော်သောအကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင်စေနိုင်ကြသေး၊ ပေါ်ပေါက်လာ သော သူတစ်ပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို မဟောပြနိုင်ကြကုန်သေး၊ ထို့ကြောင့်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမည် မဟုတ်။

မာရ်နတ် ငါ၏ မြတ်သောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော ဤသာသနာတော်သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး (ပညာရှိ) နတ်လူတို့ ကောင်းစွာ ပြနိုင်သည့်တိုင်အောင် မပြည့်စုံသေး၊ မစည်ပင်သေး၊ မပြန့်ပွါးသေး၊ လူအများ မသိသေး၊ များစွာ မဖြစ်ထွန်းသေး၊ ထို့ကြောင့်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည်ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူမည် မဟုတ်''ဟု (မိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏)။

176. ‘‘Idāneva kho, ānanda, ajja cāpāle cetiye māro pāpimā yenāhaṃ tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā ekamantaṃ aṭṭhāsi. Ekamantaṃ ṭhito kho, ānanda, māro pāpimā maṃ etadavoca – ‘parinibbātudāni, bhante, bhagavā, parinibbātu sugato, parinibbānakālodāni, bhante, bhagavato. Bhāsitā kho panesā, bhante, bhagavatā vācā – ‘‘na tāvāhaṃ, pāpima , parinibbāyissāmi , yāva me bhikkhū na sāvakā bhavissanti…pe… yāva me bhikkhuniyo na sāvikā bhavissanti…pe… yāva me upāsakā na sāvakā bhavissanti…pe… yāva me upāsikā na sāvikā bhavissanti…pe… yāva me idaṃ brahmacariyaṃ na iddhañceva bhavissati phītañca vitthārikaṃ bāhujaññaṃ puthubhūtaṃ, yāva devamanussehi suppakāsita’’nti. Etarahi kho pana, bhante, bhagavato brahmacariyaṃ iddhañceva phītañca vitthārikaṃ bāhujaññaṃ puthubhūtaṃ, yāva devamanussehi suppakāsitaṃ. Parinibbātudāni, bhante, bhagavā, parinibbātu sugato, parinibbānakālodāni, bhante, bhagavato’ti.
၁၇၆. ‘‘ဣဒါနေဝ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အဇ္ဇ စာပါလေ စေတိယေ မာရော ပါပိမာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ မာရော ပါပိမာ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော။ ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတာ ဝါစာ – ‘‘န တာဝါဟံ၊ ပါပိမ ၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ ၊ ယာဝ မေ ဘိက္ခူ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ။ပေ။ ယာဝ မေ ဘိက္ခုနိယော န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ။ပေ။ ယာဝ မေ ဥပါသကာ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ။ပေ။ ယာဝ

မေ ဥပါသိကာ န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ။ပေ.။ ယာဝ မေ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ န ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဘဝိဿတိ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ၊ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ''န္တိ။ ဧတရဟိ ခေါ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ၊ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒာနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒာနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော'တိ။

176. Ānanda, the Evil Māra just now this day came to me at the Cāpāla shrine, and standing at a certain place, again said to me:

"Venerable Sir, let the Bhagavā realize parinibbāna now by passing away! Let the Sugata realize parinibbāna! It is now time for the Bhagavā to pass away and realize parinibbāna.

"Venerable Sīr, (at one time) the Bhagavā had said (to me) these words: 'O Evil One, I shall not pass away so long as my disciples, the bhikkhus, ... (repeated, as in Para 168)....... ; My female disciples, the bhikkhunīs,.......... (repeated)........; my lay-disciples.......... (repeated)......... ;„my female lay-disciples......... (repeated)........ the wonderful, sublime Teaching. O Evil One, I shall not pass away so long as this (Teaching of mine which should be termed the) Practice of Purity is not yet complete in effectiveness, not yet prosperous, renowned, prevalent among people, and widespread, to the extent that it can be thoroughly manifested, explained or made known by (wise) devas and men.'

"Venerable Sir, the Bhagavā's Teaching, fit to be termed the Practice of Purity, is now complete in effectiveness, is now prosperous, renowned, prevalent among people, and widespread, to the extent that it can be thoroughly manifested, explained or made known by (wise) devas and men. Venerable Sir, (therefore) let the Bhagavā realize parinibbāna now by passing away! Let the Sugata realize
parinibbāna! It is time now for the Bhagavā to pass away and realize parinibbāna."

၁၇၆။ အာနန္ဒာ ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် ယနေ့ ယခုပင် စာပါလစေတီ၌ ငါ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်လျက် ငါ့အား ဤစကားကို လျှောက်ထားပြန်၏။

''အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ။

အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဖူးပါသည်၊ 'မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ရဟန်းတို့သည် အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ပ။ မာရ်နတ် ငါ၏တပည့်

--

ရဟန်းမိန်းမတို့သည်။ ပ။ မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ဥပါသကာတို့သည်။ ပ။ မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ဥပါသိကာမတို့သည်။ပ။ မာရ်နတ် ငါ၏ မြတ်သော အကျင့်ဟုဆိုအပ်သော ဤသာသနာတော်သည်အကြင်မျှလောက် သောကာလပတ်လုံး (ပညာရှိ) နတ်လူတို့ ကောင်းစွာ ပြနိုင်သည့်တိုင်အောင်မပြည့်စုံသေး၊ မစည်ပင် သေး၊ မပြန့်ပွါးသေး၊ လူအများမသိသေး၊ များစွာ မဖြစ်ထွန်းသေး၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမည် မဟုတ်'ဟု (မိန့်တော်မူဖူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော အကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော သာသနာတော်သည် (ပညာရှိ) နတ်လူတို့ ကောင်းစွာ ပြနိုင်သည့်တိုင်အောင် ပြည့်စုံပါပြီ၊ စည်ပင်ပါပြီ၊ ပြန့်ပွါးပါပြီ၊ လူအများ သိပါပြီ၊ များစွာ ဖြစ်ထွန်းပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ''ဟု (လျှောက် ထားပြန်၏)။

177. ‘‘Evaṃ vutte, ahaṃ, ānanda, māraṃ pāpimantaṃ etadavocaṃ – ‘appossukko tvaṃ, pāpima, hohi, naciraṃ tathāgatassa parinibbānaṃ bhavissati. Ito tiṇṇaṃ māsānaṃ accayena tathāgato parinibbāyissatī’ti. Idāneva kho, ānanda, ajja cāpāle cetiye tathāgatena satena sampajānena āyusaṅkhāro ossaṭṭho’’ti.
၁၇၇. ‘‘ဧဝံ ဝုတ္တေ၊ အဟံ၊ အာနန္ဒ၊ မာရံ ပါပိမန္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘အပ္ပေါဿုက္ကော တွံ၊ ပါပိမ၊ ဟောဟိ၊ နစိရံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ ဣတော တိဏ္ဏံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ’တိ။ ဣဒါနေဝ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အဇ္ဇ စာပါလေ စေတိယေ တထာဂတေန သတေန သမ္ပဇာနေန အာယုသင်္ခါရော ဩဿဋ္ဌော’’တိ။
177. Ānanda, when this was said to me by the Evil Māra, I replied thus:

"You, Evil One, do not be anxious. Before long the parinibbāna of the Tathāgata will take place. Three months from today, the Tathāgata will realize parinibbāna.”

Ānanda, now the Tathāgatā, while at the Cāpāla shrine today, has decided, mindfully and deliberately, to give up the life-sustaining mental process (three months from now).
၁၇၇။ အာနန္ဒာ ဤသို့ မာရ်နတ်က လျှောက်ထားသော် ငါသည် ယုတ်မာသော မာရ်နတ်အား ဤစကားကို မိန့်ဆိုလိုက်၏ -

''မာရ်နတ် သင်သည် မကြောင့်ကြလင့်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် မကြာမီ ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဤနေ့မှ သုံးလလွန်မြောက်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလိမ့်မည်ဟု (မိန့်ဆိုလိုက်၏)။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ယနေ့ စာပါလစေတီ၌ (နေစဉ်) သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှု 'အာယုသင်္ခါရ' ကို ယခုပင် စွန့်လွှတ်လိုက်ပြီ''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

Ānandayācanakathā အာနန္ဒယာစနကထာ
The Venerable Ānanda's Appeal အသျှင်အာနန္ဒာ လျှောက်ထား တောင်းပန်ခြင်း

178. Evaṃ vutte āyasmā ānando bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘tiṭṭhatu, bhante, bhagavā kappaṃ, tiṭṭhatu sugato kappaṃ bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussāna’’nti.

‘‘Alaṃdāni, ānanda. Mā tathāgataṃ yāci, akālodāni, ānanda, tathāgataṃ yācanāyā’’ti. Dutiyampi kho āyasmā ānando…pe… tatiyampi kho āyasmā ānando bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘tiṭṭhatu, bhante, bhagavā kappaṃ, tiṭṭhatu sugato kappaṃ bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussāna’’nti.

‘‘Saddahasi tvaṃ, ānanda, tathāgatassa bodhi’’nti? ‘‘Evaṃ, bhante’’. ‘‘Atha kiñcarahi tvaṃ, ānanda, tathāgataṃ yāvatatiyakaṃ abhinippīḷesī’’ti? ‘‘Sammukhā metaṃ, bhante, bhagavato sutaṃ sammukhā paṭiggahitaṃ – ‘yassa kassaci, ānanda, cattāro iddhipādā bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāraddhā, so ākaṅkhamāno kappaṃ vā tiṭṭheyya kappāvasesaṃ vā. Tathāgatassa kho, ānanda, cattāro iddhipādā bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāraddhā. So ākaṅkhamāno, ānanda, tathāgato kappaṃ vā tiṭṭheyya kappāvasesaṃ vā’’’ti. ‘‘Saddahasi tvaṃ, ānandā’’ti? ‘‘Evaṃ, bhante’’. ‘‘Tasmātihānanda, tuyhevetaṃ dukkaṭaṃ, tuyhevetaṃ aparaddhaṃ, yaṃ tvaṃ tathāgatena evaṃ oḷārike nimitte kayiramāne oḷārike obhāse kayiramāne nāsakkhi paṭivijjhituṃ, na tathāgataṃ yāci – ‘tiṭṭhatu, bhante, bhagavā kappaṃ, tiṭṭhatu sugato kappaṃ bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussāna’nti. Sace tvaṃ, ānanda, tathāgataṃ yāceyyāsi, dveva te vācā tathāgato paṭikkhipeyya, atha tatiyakaṃ adhivāseyya. Tasmātihānanda, tuyhevetaṃ dukkaṭaṃ, tuyhevetaṃ aparaddhaṃ.
၁၇၈. ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘တိဋ္ဌတု၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပါယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’’န္တိ။

‘‘အလံဒါနိ၊ အာနန္ဒ။ မာ တထာဂတံ ယာစိ၊ အကာလောဒါနိ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတံ ယာစနာယာ’’တိ။ ဒုတိယမ္ပိ
ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော။ပေ.။ တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘တိဋ္ဌတု၊ ဘန္တေ၊
ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ
သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’’န္တိ။

‘‘သဒ္ဒဟသိ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတဿ ဗောဓိ’’န္တိ? ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’။ ‘‘အထ ကိဉ္စရဟိ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတံ
ယာဝတတိယကံ အဘိနိပ္ပီဠေသီ’’တိ? ‘‘သမ္မုခါ မေတံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – ‘ယဿ
ကဿစိ၊ အာနန္ဒ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ
သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ စတ္တာ
ရော ဣဒ္ဓိပါဒာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ။ သော အာ
ကင်္ခမာနော၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ’’’တိ။ ‘‘သဒ္ဒဟသိ တွံ၊ အာနန္ဒာ’’တိ?
‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’။ ‘‘တသ္မာတိဟာနန္ဒ၊ တုယှေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တုယှေဝေတံ အပရဒ္ဓံ၊ ယံ တွံ တထာဂတေန ဧဝံ ဩဠာ
ရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ န တထာဂတံ ယာစိ –
‘တိဋ္ဌတု၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အ
တ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’’န္တိ။ သစေ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတံ ယာစေယျာသိ၊ ဒွေဝ တေ ဝါစာ
တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ၊ အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယျ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ၊ တုယှေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တုယှေ
ဝေတံ အပရဒ္ဓံ။

178. When the Bhagavā said this, the Venerable Ānanda appealed to the Bhagavā thus:

"Venerable Sir, for the welfare and happiness of mankind, out of compassion for the world and for the benefit, well-being and happiness of devas and men, may the Bhagavā live the maximun life-span! May the Sugata live the maximun life-span!”

And the Bhagavā answered: “Enough, Ānanda. Do not implore the Tathāgata (only) now. The time is past, Ānanda, for such entreaty.”

For a second time and a third time, the Venerable Ānanda repeated his entreaty, thus: “Venerable Sir, for the welfare and happiness of mankind, out of compassion for the world, and for the benefit, well-being and happiness of devas and men, may the Bhagavā live the maximun life-span! May the Sugata live the maximun life-span!”

Ānanda, do you have faith in the enlightenment-wisdome of the Tathāgata?

“I do, Venerable Sir.”

Then, in spite of your belief, Ānanda, why do you harass the Tathāgata (by insisting) up to three times?

"Venerable Sīr, I have heard these words of the Bhagavā from the Bhagavā himself; I have listened to (lit., recieved) these words from the Bhagavā himself:

"Ānanda, whosoever has cultivated, practised, used as a means (lit., a vehicle), based himself on, maintained, mastered (lit., a studied well), and perfectly developed the four Bases of Psychic Power, could if he so desired live the maximum life-span or even beyond the maximum life-span. Ānanda, the Tathāgata has cultvated, practised, used as means, based himself on, maintained, mastered, and perfectly developed the four Bases of Psychic Power. Therefore, the Tathāgata could if he so desired live the maximum life-span or even beyond the maximum life-span.' (Thus I have heard.)"

Do you believe this, Ānanda?

"I believe it, Venerable Sir."

Ānanda, though the Tathāgata thus gave plain hints and intimations, you were unable to grasp their signficance. You did not beseech the Tathāgata (in such words as) 'Venerable Sir, for the welfare and happiness of mankind, out of compassion for the world and for the benefit, well-being and happiness of devas and men, may the Bhagavā live the maximun life-span, may the Sugata live the maximun life-span.' |

Therefore, Ānanda, this failure to entreat me (to continue to live) is your own fault, your own remissness.

Ānanda, if you had entreated me (thus) at that time, the Tathāgata might have refused the entreaty twice but might have acceded to the entreaty on the third time. Therefore, Ananda, this

(failure to entreat me) is your own fault, your own remissness.

၁၇၈။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ လျှောက်ထားတောင်းပန်၏-

''အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွါးနှင့် ချမ်းသာ အလို့ငှါလောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံးတည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့''ဟု (လျှောက်ထားတောင်းပန်၏)။

အာနန္ဒာ တန်တော့ မြတ်စွာဘုရားကို ယခု မတောင်းပန်လင့်နှင့်တော့၊ မြတ်စွာဘုရားကို တောင်းပန်ရန် ယခု အခါ မဟုတ်တော့ပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်အာနန္ဒာသည် နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ ပ။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် သုံးကြိမ်မြောက်လည်းမြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ လျှောက်ထားတောင်းပန်၏-

''အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွါးနှင့် ချမ်းသာ အလို့ငှါလောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံးတည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံးတည်တော်မူပါလော့''ဟု (လျှောက်ထားတောင်းပန်၏)။

အာနန္ဒာ သင်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိဉာဏ်ကို ယုံကြည်သည် မဟုတ်ပါလောဟု (မိန့်တော်မူ ၏)။

ယုံကြည်ပါသည် အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထိုသို့ ယုံကြည်ပါလျက် သင်သည် မြတ်စွာဘုရားကို အဘယ့်ကြောင့် သုံးကြိမ်တိုင်အောင်နှိပ်စက်ဘိသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ဤစကားကို မျက်မှောက်၌ပင် ကြားရဖူးပါ၏၊ မျက်မှောက်၌ပင် ခံယူဖူးပါ၏၊ ''အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ်' တရားလေးပါးတို့ကို ပွါးများထား၏၊ လေ့ကျင့်ထား၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထား၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ပြုထား ၏၊ ဆောက်တည်ထား၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထား၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထား၏၊ ထိုသူသည် အလို ရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ်' တရား လေးပါးတို့ကို ပွါးများ ထားပြီးဖြစ်၏၊ လေ့ကျင့်ထားပြီးဖြစ်၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထားပြီးဖြစ်၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုထားပြီးဖြစ်၏၊ ဆောက်တည် ထားပြီးဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထားပြီးဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထားပြီးဖြစ်၏၊ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေတည်နိုင်၏''ဟု (ကြားနာခံယူရဖူးပါသည်ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထိုတရားကို သင်ယုံကြည်သည် မဟုတ်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ယုံကြည်ပါသည် အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

--

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ်အရိပ်အရောင်ကို ဤသို့ပြုပါလျက် သင်သည်သဘောပေါက် ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ချေ ''အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ နတ်လူတို့အကျိုးစီးပွါးနှင့် ချမ်းသာ အလို့ငှါ လောကကိုစောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူ ပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါ လော့''ဟု မြတ်စွာဘုရားကို သင်မတောင်းပန်ခဲ့ချေ။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤမတောင်းပန်ခြင်းသည် သင်၏ အပြစ်သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏၊ သင်၏ ချို့ယွင်းချက်သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။

အာနန္ဒာ သင်သည် အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ထိုအခါက တောင်းပန်ခဲ့ငြားအံ့၊ မြတ်စွာဘုရားသည်သင်၏ တောင်းပန်စကားတို့ကို နှစ်ကြိမ်သာလျှင် ငြင်းပယ်၍ သုံးကြိမ်မြောက်မူကား လက်ခံရာ၏၊ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤ (မတောင်းပန်ခြင်း) သည် သင်၏ အပြစ်သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏၊ သင်၏ချို့ယွင်းချက် သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။

179. ‘‘Ekamidāhaṃ, ānanda, samayaṃ rājagahe viharāmi gijjhakūṭe pabbate. Tatrāpi kho tāhaṃ, ānanda, āmantesiṃ – ‘ramaṇīyaṃ, ānanda, rājagahaṃ, ramaṇīyo, ānanda, gijjhakūṭo pabbato. Yassa kassaci, ānanda, cattāro iddhipādā bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāraddhā, so ākaṅkhamāno kappaṃ vā tiṭṭheyya kappāvasesaṃ vā. Tathāgatassa kho, ānanda, cattāro iddhipādā bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāraddhā, so ākaṅkhamāno, ānanda, tathāgato kappaṃ vā tiṭṭheyya kappāvasesaṃ vā’ti. Evampi kho tvaṃ, ānanda, tathāgatena oḷārike nimitte kayiramāne oḷārike obhāse kayiramāne nāsakkhi paṭivijjhituṃ, na tathāgataṃ yāci – ‘tiṭṭhatu, bhante, bhagavā kappaṃ, tiṭṭhatu sugato kappaṃ bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussāna’nti. Sace tvaṃ, ānanda, tathāgataṃ yāceyyāsi, dve te vācā tathāgato paṭikkhipeyya, atha tatiyakaṃ adhivāseyya. Tasmātihānanda, tuyhevetaṃ dukkaṭaṃ, tuyhevetaṃ aparaddhaṃ.

၁၇၉. ‘‘ဧကမိဒါဟံ၊ အာနန္ဒ၊ သမယံ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ တတြာပိ ခေါ တာဟံ၊ အာနန္ဒ၊ အာမန္တေသိံ – ‘ရမဏီယံ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇဂဟံ၊ ရမဏီယော၊ အာနန္ဒ၊ ဂိဇ္ဈကူဋော ပဗ္ဗတော။ ယဿ ကဿစိ၊ အာနန္ဒ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ’တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတေန ဩဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ န တထာဂတံ ယာစိ –

‘တိဋ္ဌတု၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပါယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ။ သစေ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတံ ယာစေယျာသိ၊ ဒွေ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ၊ အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယျ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ၊ တုယှေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တုယှေဝေတံ အပရဒ္ဓံ။

179. Ānanda, at one time I was dwelling on the Gijjhakūta hill in Rājagaha. While there, too, Ānanda, I had spoken these words to you: 'Pleasant, Ānanda, is Rājagaha; pleasant, Ānanda, is the Gijjhakūta hill. Ānanda, whosoever has cultivated, practised used as a means, based himself on, maintained, mastered and perfectly developed the four Bases of Psychic Power, could if he so desired live the maximum life-span or even beyond the maximum life-span. Ānanda, the Tathāgata has cultivated, practised, used as a means, based himselt on, maintained, mastered and perfectly feveloped the four Bases of Psychic Power. Therefore, the Tathāgata could if he so desired live the maximum life-span or even beyond the maximum life-span.

Ānanda, though the Tathāgata thus gave plain hints and intimations, you were unable to grasp their significance. You did not beseech the Tathāgata (in such words as) 'Venerable Sir, for the welfare and happiness of mankind, out of compassion for the world, and for the benefit, well-being and happiness of devas and men, may the Bhagavā live the maximum life-span, may the Sugata live the maximum life-span.'

Ānanda, if you had entreated me (thus) at that time, the Tathāgata might have refused the entreaty twice but might have acceded to the entreaty on the third time. Therefore, Ānanda, this (failure to enterat me) is your own fault, your own remissness.

၁၇၉။ အာနန္ဒာ အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ သီတင်းသုံးနေခဲ့၏၊ အာနန္ဒာထိုသို့နေစဉ်၌လည်း သင့်အား ငါမိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏ ''အာနန္ဒာ ရာဇ၊ ဂိဟ်ပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ အာနန္ဒာ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်သည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည်ပြီးစီးခြင်း၏ အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ်' တရား လေးပါးတို့ကို ပွါးများထား၏၊ လေ့ကျင့်ထား၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ပြုထား၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ပြုထား၏၊ ဆောက်တည်ထား၏၊ ကောင်းစွာဆည်းပူးထား၏၊ ကောင်းစွာအား ထုတ်ထား၏၊ ထိုသူသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက်လွန်၍ဖြစ်စေတည် နိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ်' တရား လေးပါးတို့ကို ပွါးများထားပြီးဖြစ်၏၊ လေ့ကျင့်ထားပြီးဖြစ်၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ပြုထားပြီးဖြစ်၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ပြုထားပြီးဖြစ်၏၊ ဆောက်တည်ထားပြီးဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထားပြီးဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထားပြီးဖြစ်၏၊ အာနန္ဒာသို့ဖြစ်၍

မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေတည်နိုင်ပေ၏''ဟု (မိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏)။ ဲ

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ်အရိပ်အရောင်ကို ဤသို့ ပြုပါလျက်လည်း သင်သည် သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ချေ။ ''အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ နတ် လူတို့၏အကျိုးစီးပွါးနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာ ဘုရားသည်အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သောမြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့''ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မတောင်းပန်ခဲ့ချေ။

အာနန္ဒာ သင်သည် အကယ်၍ ငါ့ကို ထိုအခါက တောင်းပန်ခဲ့ပြီးအံ့၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သင်၏တောင်းပန်သော စကားတို့ကို နှစ်ကြိမ်သာလျှင် ငြင်းပယ်၍ သုံးကြိမ်မြောက်မူကား လက်ခံရာ၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤ (မတောင်းပန်ခြင်း) သည် သင်၏ အပြစ်သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။ သင်၏ချို့ယွင်းချက်သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။

180. ‘‘Ekamidāhaṃ, ānanda, samayaṃ tattheva rājagahe viharāmi gotamanigrodhe…pe… tattheva rājagahe viharāmi corapapāte… tattheva rājagahe viharāmi vebhārapasse sattapaṇṇiguhāyaṃ… tattheva rājagahe viharāmi isigilipasse kāḷasilāyaṃ… tattheva rājagahe viharāmi sītavane sappasoṇḍikapabbhāre… tattheva rājagahe viharāmi tapodārāme… tattheva rājagahe viharāmi veḷuvane kalandakanivāpe… tattheva rājagahe viharāmi jīvakambavane… tattheva rājagahe viharāmi maddakucchismiṃ migadāye tatrāpi kho tāhaṃ, ānanda, āmantesiṃ – ‘ramaṇīyaṃ, ānanda, rājagahaṃ, ramaṇīyo gijjhakūṭo pabbato, ramaṇīyo gotamanigrodho, ramaṇīyo corapapāto, ramaṇīyā vebhārapasse sattapaṇṇiguhā, ramaṇīyā isigilipasse kāḷasilā, ramaṇīyo sītavane sappasoṇḍikapabbhāro , ramaṇīyo tapodārāmo, ramaṇīyo veḷuvane kalandakanivāpo, ramaṇīyaṃ jīvakambavanaṃ, ramaṇīyo maddakucchismiṃ migadāyo. Yassa kassaci, ānanda, cattāro iddhipādā bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāraddhā…pe… ākaṅkhamāno, ānanda, tathāgato kappaṃ vā tiṭṭheyya kappāvasesaṃ vā’ti. Evampi kho tvaṃ, ānanda, tathāgatena oḷārike nimitte kayiramāne oḷārike obhāse kayiramāne nāsakkhi paṭivijjhituṃ, na tathāgataṃ yāci – ‘tiṭṭhatu, bhante, bhagavā kappaṃ, tiṭṭhatu sugato kappaṃ bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussāna’nti. Sace tvaṃ, ānanda, tathāgataṃ yāceyyāsi, dveva te vācā tathāgato paṭikkhipeyya, atha tatiyakaṃ adhivāseyya. Tasmātihānanda, tuyhevetaṃ dukkaṭaṃ, tuyhevetaṃ aparaddhaṃ.

၁၈၀. ‘‘ဧကမိဒါဟံ၊ အာနန္ဒ၊ သမယံ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဂေါတမနိဂြောဓေ။ပေ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ စောရပပါတေ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဝေဘာရပဿေ သတ္တပဏ္ဏိဂုဟာယံ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဣသိဂိလိပဿေ ကာဠသိလာယံ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ သီတဝနေ သပ္ပသောဏ္ဍိကပဗ္ဘာရေ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ တပေါဒါရာမေ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဇီဝကမ္ဗဝနေ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ မဒ္ဒကုစ္ဆိသ္မိံ မိဂဒါယေ တတြာပိ ခေါ တာဟံ၊ အာနန္ဒ၊ အာမန္တေသိံ – ‘ရမဏီယံ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇဂဟံ၊ ရမဏီယော ဂိဇ္ဈကူဋော ပဗ္ဗတော၊ ရမဏီယော ဂေါတမနိဂြောဓော၊ ရမဏီယော စောရပပါတော၊ ရမဏီယာ ဝေဘာရပဿေ သတ္တပဏ္ဏိဂုဟာ၊ ရမဏီယာ ဣသိဂိလိပဿေ ကာဠသိလာ၊ ရမဏီယော သီတဝနေ သပ္ပသောဏ္ဍိကပဗ္ဘာရော ၊ ရမဏီယော တပေါဒါရာမော၊ ရမဏီယော ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေါ၊ ရမဏီယံ ဇီဝကမ္ဗဝနံ၊ ရမဏီယော မဒ္ဒကုစ္ဆိသ္မိံ မိဂဒါယော။ ယဿ ကဿစိ၊ အာနန္ဒ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ။ပေ။ အာကင်္ခမာနော၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ’တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတေန ဩဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ န တထာဂတံ ယာစိ – ‘တိဋ္ဌတု၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ။ သစေ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတံ ယာစေယျာသိ၊ ဒွေဝ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ၊ အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယျ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ၊ တုယှေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တုယှေဝေတံ အပရဒ္ဓံ။

180. Ānanda, at one time, I dwelt at (the foot of) the Gotama peepul tree in Rājagaha......In that same Rājagaha, I dwelt at the Corapapāta cliff; at the Sattapaṇṇi cave in the side of the side of the Vebhāra mountain; at Kāḷḷasilā at the side of the Īsigili mountain; at ebony grove in the Sappasoṇdika mountain range; at the Tapodā Grove monastery; at the place where black squirrels are fed in Veḷuvana Grove; at the mango grove of Jīvaka; and at the Migadāya Wood of the Maddakucchilocality

Ānanda, While I was dwelling at these places, too, I had spoken these words to you:

Ānanda, Rājagaha is pleasant. The Gijjhakūta hill is pleasant. The Gotama peepul tree is pleasant. The Corapapāta cliff is pleasant. The Sattapaṇṇi Cave in the side of the Vebhāra mountain

is pleasant. The Kāḷasilā at the side of the Isigili mountain is pleasant. The ebony grove in the Sappasoṇdika mountain range is pleasant. The Tapodā Grove monastery is pleasant. The black squirres'

feeding ground in the Veḷuvana Grove Īs pleasant. The mango grove of Jivaka is pleasant. The Migadāya Wood of the Maddakucchi locality is pleasant. Ānanda whosoever has cultivated, practised,

used as a means, based himself on, maintained, mastered and perfectly developed the four Bases of Psychic Power....... Ānanda, therefore, the Tathāgata could if he so desired live the maximum life-
span or even beyond the maximum life-span.'

Ānanda, though the Tathāgata thus gave plain hints and intimations, you were unable to grasp their significance. You did not beseech the Tathāgata (in such words as) 'Venerable Sir, for the welfare and happiness of mankind, out of compassion for the world, for the benefit, well-being and happiness of devas and men, may the Bhagavā live the maximum life-span, may the Sugata live the maximum life-span.'

Ānanda, if you had entreated me (thus) at that time, the Tathāgata might have refused the entreaty twice but might have acceded to the entreaty on the third time. Therefore, Ānanda, this (failure to entreat me) is your own fault, your own remissness.

၁၈၀။ အာနန္ဒာ အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင်လျှင် ဂေါတမပညောင်ပင်၌ နေ၏။ပ။ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင်လျှင် စောရပပါတ ချောက်ကမ်းပါး၌ နေခဲ့၏။ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင်လျှင် ဝေဘာရတောင်၏နံပါး သတ္တပဏ္ဏိလိုဏ်၌ နေခဲ့၏။ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင်လျှင် ဣသိဂိလိတောင်၏နံပါး ကာဠသိလာ (အရပ်) ၌ နေခဲ့၏။ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင်လျှင် ယင်းတိုက်တော သပ္ပသောဏ္ဍိကတောင်ဝှမ်း၌ နေခဲ့၏။ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင်လျှင် တပေါဒါရုံကျောင်း၌ နေခဲ့၏။ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌

--

ပင်လျှင် ရှဉ့်စာ ကျွေးရာ ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ နေခဲ့၏။ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင်လျှင် ဇီဝက၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ နေခဲ့၏။ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင်လျှင် မဒ္ဒကုစ္ဆိအရပ် မိဂဒါဝုန်တော၌ နေခဲ့၏။

အာနန္ဒာ ထိုသို့ နေစဉ်၌လည်း သင့်ကို ငါ မိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏ ''အာနန္ဒာ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိ၏၊၁ (ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏)၂ ဂေါတမပညောင်ပင်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ စောရပပါတ ချောက်ကမ်းပါးသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဝေဘာရတောင်၏နံပါး သတ္တပဏ္ဏိလိုဏ်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဣသိဂိလိတောင်၏နံပါး ကာဠသိလာအရပ်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ယင်းတိုက်တော သပ္ပသောဏ္ဍိကတောင်ဝှမ်းသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ တပေါဒါရုံ ကျောင်းသည်မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ရှဉ့်စာကျွေးရာ ဝေဠုဝန်ကျောင်းသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဇီဝက၏ွသရက်ဥယျာဉ်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ မဒ္ဒကုစ္ဆိ အရပ် မိဂဒါဝုန်တောသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ်' တရား လေးပါးတို့ကိုပွါးများထား၏၊ လေ့ကျင့်ထား၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထား၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုထား၏၊ ဆောက်တည်ထား၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူး

ထား၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထား၏။ပ။ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ် ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏''ဟု (မိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏)။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ်အရိပ်အရောင်ကို ဤသို့ပင်ပြုပါလျက်လည်း သင်သည် သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ချေ။ ''အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ နတ် လူ တို့၏အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သောမြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့''ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မတောင်းပန်ခဲ့ချေ။

အာနန္ဒာ သင်သည် အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ထိုအခါက တောင်းပန်ခဲ့ငြားအံ့၊ မြတ်စွာဘုရားသည်သင်၏ တောင်းပန်သော စကားတို့ကို နှစ်ကြိမ်သာလျှင်ငြင်းပယ်၍ သုံးကြိမ်မြောက်မူကား လက်ခံရာ၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤ (မတောင်းပန်ခြင်း) သည် သင်၏ အပြစ်သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။ သင်၏ချို့ယွင်းချက် သာလျှင် ဖြစ် ချေ၏။

181. ‘‘Ekamidāhaṃ, ānanda, samayaṃ idheva vesāliyaṃ viharāmi udene cetiye. Tatrāpi kho tāhaṃ, ānanda, āmantesiṃ – ‘ramaṇīyā, ānanda, vesālī, ramaṇīyaṃ udenaṃ cetiyaṃ. Yassa kassaci, ānanda, cattāro iddhipādā bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāraddhā, so ākaṅkhamāno kappaṃ vā tiṭṭheyya kappāvasesaṃ vā. Tathāgatassa kho, ānanda, cattāro iddhipādā bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāraddhā, so ākaṅkhamāno, ānanda, tathāgato kappaṃ vā tiṭṭheyya kappāvasesaṃ vā’ti. Evampi kho tvaṃ, ānanda, tathāgatena oḷārike nimitte kayiramāne oḷārike obhāse kayiramāne nāsakkhi paṭivijjhituṃ, na tathāgataṃ yāci – ‘tiṭṭhatu, bhante, bhagavā kappaṃ, tiṭṭhatu sugato kappaṃ bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussāna’nti. Sace tvaṃ, ānanda, tathāgataṃ yāceyyāsi, dveva te vācā tathāgato paṭikkhipeyya, atha tatiyakaṃ adhivāseyya, tasmātihānanda, tuyhevetaṃ dukkaṭaṃ, tuyhevetaṃ aparaddhaṃ.

၁၈၁. ‘‘ဧကမိဒါဟံ၊ အာနန္ဒ၊ သမယံ ဣဓေဝ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ ဥဒေနေ စေတိယေ။ တတြာပိ ခေါ တာဟံ၊ အာနန္ဒ၊ အာမန္တေသိံ – ‘ရမဏီယာ၊ အာနန္ဒ၊ ဝေသာလီ၊ ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ။ ယဿ ကဿစိ၊ အာနန္ဒ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ’တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတေန ဩဠာရိကေ နိမိ

တွေ့ ကယိရမာနေ သြဠာရိကေ သြဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ န တထာဂတံ ယာစိ – ‘တိဋ္ဌတု၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပါယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ။ သစေ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတံ ယာစေယျာသိ၊ ဒွေဝ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ၊ အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယျ၊ တသ္မာတိဟာနန္ဒ၊ တုယှေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တုယှေဝေတံ အပရဒ္ဓံ။

181. Ānanda, at one time, I dwelt at the Udena shrine in this very city of Vesāli. While I was there, too, I had said to you, Pleasant is Vesāli, Pleasant is the Udena shrine. Ānanda, whosover has cultivated, practised, used as a means, based himself on, maintained, mastered and perfectly developed the four Bases of Psychic Power, could if he so desired live the maximum life-span, or even beyond the maximum life-span.' Ānanda, the Tathāgata has cultivated, practised, used as a means, based himself on, maintained, mastered and perfectly based himself on, maintained, mastered and perfectly developed the four Bases of Psychic Power. Therefore, the Tathāgata could if he so desired live the maximum life-span or even beyond the maximum life-span.'

Ānanda though the Tathāgata thus gave plain hints and intimations, you were unable to grasp their significance. You did not beseech the Tathāgata (in such words as) 'Venerable Sir, for the welfare and happiness of mankind, out of compassion for the world, for the benefit, well-being and happiness of devas and men, may the Bhagavā live the maximum life-span, may the Sugata live the maximum life-span.'

Ānanda, if you had entreated me (thus) at that time, the Tathāhata might have refused the entreaty twice but might have accede to the entreaty on the third time. Therefore, Ānanda, this (failure to entreat me) is your own fault, your own remissness.

၁၈၁။ အာနန္ဒာ အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် ဤဝေသာလီပြည်၌ပင်လျှင် ဥဒေနစေတီ၌ နေခဲ့၏၊ ထိုသို့နေစဉ်၌လည်း သင့်အား ငါမိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏ ''အာနန္ဒာ ဝေသာလီပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ ဥဒေနစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ်' တရား လေးပါးတို့ကို ပွါးများထား၏၊ လေ့ကျင့်ထား၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထား၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုထား၏၊ ဆောက်တည် ထား၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထား၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထား၏၊ ထိုသူသည် အလိုရှိခဲ့သော်အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ်' တရား လေးပါးတို့ကို ပွါးများထားပြီးဖြစ်၏၊ လေ့ကျင့်ထားပြီး ဖြစ်၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထားပြီး ဖြစ်၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုထားပြီး ဖြစ်၏၊ ဆောက်တည်ထားပြီး

ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထားပြီး ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထားပြီးဖြစ်၏၊ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက်လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏''ဟု (မိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏)။

--

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ်အရိပ်အရောင်ကို ဤသို့ပင် ပြုပါလျက်လည်းသင်သည် သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ချေ၊ ''အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သောမြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့''ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မတောင်းပန်ခဲ့ချေ။

အာနန္ဒာ သင်သည် အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ထိုအခါက တောင်းပန်ခဲ့ငြားအံ့၊ မြတ်စွာဘုရားသည်သင်၏ တောင်းပန်သော စကားတို့ကို နှစ်ကြိမ်သာလျှင် ငြင်းပယ်၍ သုံးကြိမ်မြောက်မူကား လက်ခံရာ၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤ (မတောင်းပန်ခြင်း) သည် သင်၏ အပြစ်သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏၊ သင်၏ချို့ယွင်းချက် သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။

182. ‘‘Ekamidāhaṃ , ānanda, samayaṃ idheva vesāliyaṃ viharāmi gotamake cetiye …pe… idheva vesāliyaṃ viharāmi sattambe cetiye… idheva vesāliyaṃ viharāmi bahuputte cetiye… idheva vesāliyaṃ viharāmi sārandade cetiye… idāneva kho tāhaṃ, ānanda, ajja cāpāle cetiye āmantesiṃ – ‘ramaṇīyā, ānanda, vesālī, ramaṇīyaṃ udenaṃ cetiyaṃ, ramaṇīyaṃ gotamakaṃ cetiyaṃ, ramaṇīyaṃ sattambaṃ cetiyaṃ, ramaṇīyaṃ bahuputtaṃ cetiyaṃ, ramaṇīyaṃ sārandadaṃ cetiyaṃ, ramaṇīyaṃ cāpālaṃ cetiyaṃ. Yassa kassaci, ānanda, cattāro iddhipādā bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāraddhā, so ākaṅkhamāno kappaṃ vā tiṭṭheyya kappāvasesaṃ vā. Tathāgatassa kho, ānanda, cattāro iddhipādā bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāraddhā, so ākaṅkhamāno, ānanda, tathāgato kappaṃ vā tiṭṭheyya kappāvasesaṃ vā’ti. Evampi kho tvaṃ, ānanda, tathāgatena oḷārike nimitte kayiramāne oḷārike obhāse kayiramāne nāsakkhi paṭivijjhituṃ, na tathāgataṃ yāci – ‘tiṭṭhatu bhagavā kappaṃ, tiṭṭhatu sugato kappaṃ bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussāna’nti. Sace tvaṃ, ānanda, tathāgataṃ yāceyyāsi, dveva te vācā tathāgato paṭikkhipeyya, atha tatiyakaṃ adhivāseyya. Tasmātihānanda, tuyhevetaṃ dukkaṭaṃ, tuyhevetaṃ aparaddhaṃ.

၁၈၂. ‘‘ဧကမိဒါဟံ ၊ အာနန္ဒ၊ သမယံ ဣဓေဝ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ ဂေါတမကေ စေတိယေ ။ပေ။ ဣဓေဝ ဝေ သာလိယံ ဝိဟရာမိ သတ္တမ္ဗေ စေတိယေ။ ဣဓေဝ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ ဗဟုပုတ္တေ စေတိယေ။ ဣဓေဝ ဝေ သာလိယံ ဝိဟရာမိ သာရန္ဒဒေ စေတိယေ။ ဣဒါနေဝ ခေါ တာဟံ၊ အာနန္ဒ၊ အဇ္ဇ စာပါလေ စေတိယေ အာမန္တေ သိံ – ‘ရမဏီယာ၊ အာနန္ဒ၊ ဝေသာလီ၊ ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ ဂေါတမကံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သ တ္တမ္ဗံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ ဗဟုပုတ္တံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သာရန္ဒဒံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ စာပါလံ စေတိယံ။ ယဿ ကဿစိ၊ အာနန္ဒ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ စတ္တာ ရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာ ကင်္ခမာနော၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ’တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂ တေန ဩဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ န တထာ ဂတံ ယာစိ – ‘တိဋ္ဌတု ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပါ ယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ။ သစေ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတံ ယာစေယျာသိ၊ ဒွေဝ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ၊ အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယျ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ၊ တုယှေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တု ယှေဝေတံ အပရဒ္ဓံ။

182. Ānanda, at one time, I dwelt at the Gotamaka shrine in this same Vesālī City......... a, In this same Vesālī City I dwelt at the Sattamba shrine; at the Bahuputta shrine; at the Sārandada shrine.

Ānanda, at the Cāpāla shrine today, I had said to you, “Ānanda, pleasant is this Vesālī. Pleasant are the shrines of Udena, Gotamaka, Sattamba, Bahuputta, Sārandada, Cāpāla. Ānanda, whosoever has cultivated, practised, used as a means, based himself on, maintained, mastered and perfectly developed the four Bases of Psychic Power, could if he so desired live the maximum life-span or even beyond the maximum life-span. Ānanda the Tathāgata has cultivated, practised used as a means, based himself on,maintained , mastered and perfectly developed the four Bases of Psychic Power. Therefore, the Tathāgata could if he so desired live the maximum life-span or even beyond the maximum life-span.

Ānanda, though the Tathāgata thus gave plain hints and intimations, you were unable to grasp their significance. You did not beseech the Tathāgata (in such words as) 'Venerable Sir, for the welfare and happiness of mankind, out of compassion for the world, for the benefit, well-being and happiness of devas and men, may the Bhagavā līve the maximum life-apan; may the Sugata live the maximum life-span.'

Ānanda, if you had entreated me (thus) at that time, the Tathāgata might have refused the entreaty twice but might have acceded to the entreaty on the third time. Therefore, Ānanda, this (failure to entreat me) is your own fault, your own remissness.

၁၈၂။ အာနန္ဒာ အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် ဤဝေသာလီပြည်၌ပင်လျှင် ဂေါတမကစေတီ၌ နေခဲ့၏။ပ။ ဤဝေသာလီပြည်၌ပင်လျှင် သတ္တမ္ဗစေတီ၌ နေခဲ့၏။ ဤဝေသာလီပြည်၌ပင်လျှင် ဗဟုပုတ္တစေတီ၌ နေခဲ့၏။ ဤဝေသာလီပြည်၌ပင်လျှင် သာရန္ဒဒစေတီ၌ နေခဲ့၏။

အာနန္ဒာ ယနေ့ စာပါလစေတီ၌ (နေစဉ်) ယခုပင် သင့်အား ငါ မိန့်ဆိုခဲ့ပြီ ''အာနန္ဒာ ဝေသာလီပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ ဥဒေနစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ ဂေါတမကစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ သတ္တမ္ဗစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ ဗဟုပုတ္တစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ သာရန္ဒဒစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ စာပါလစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ်' တရား လေးပါးတို့ကိုပွါးများထား၏၊ လေ့ကျင့်ထား၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ပြုထား၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ပြုထား၏၊ ဆောက်တည်ထား၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထား၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထား၏၊ ထိုသူသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ်' တရား လေးပါးတို့ကို ပွါးများထားပြီးဖြစ်၏၊ လေ့ကျင့်ထားပြီး ဖြစ်၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထားပြီး ဖြစ်၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုထားပြီး ဖြစ်၏၊ ဆောက်တည် ထားပြီး ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထားပြီး ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထားပြီးဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေအာယုကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်၏''ဟု (မိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏)။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ်အရိပ်အရောင်ကို ဤသို့ပင် ပြုပါလျက်လည်းသင်သည် သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ချေ။ ''အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါနတ်လူ တို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသောမြတ်စွာ ဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကိုဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့''ဟု မြတ်စွာဘုရားကိုမတောင်းပန်ခဲ့ချေ။

အာနန္ဒာ သင်သည် အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ထိုအခါက တောင်းပန်ခဲ့ငြားအံ့၊ မြတ်စွာဘုရား သည်သင်၏ တောင်းပန်သော စကားတို့ကို နှစ်ကြိမ်သာလျှင် ငြင်းပယ်၍ သုံးကြိမ်မြောက်မူကား လက်ခံရာ၏၊ အာနန္ဒာ

ထို့ကြောင့် ဤ (မတောင်းပန်ခြင်း) သည် သင်၏ အပြစ်သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏၊ သင်၏ချို့ယွင်း ချက်သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။

183. ‘‘Nanu etaṃ [evaṃ (syā. pī.)], ānanda, mayā paṭikacceva [paṭigacceva (sī. pī.)] akkhātaṃ – ‘sabbeheva piyehi manāpehi nānābhāvo vinābhāvo aññathābhāvo. Taṃ kutettha, ānanda, labbhā, yaṃ taṃ jātaṃ bhūtaṃ saṅkhataṃ palokadhammaṃ, taṃ vata mā palujjīti netaṃ ṭhānaṃ vijjati’. Yaṃ kho panetaṃ, ānanda, tathāgatena cattaṃ vantaṃ muttaṃ pahīnaṃ paṭinissaṭṭhaṃ ossaṭṭho āyusaṅkhāro, ekaṃsena vācā bhāsitā – ‘na ciraṃ tathāgatassa parinibbānaṃ bhavissati. Ito tiṇṇaṃ māsānaṃ accayena tathāgato parinibbāyissatī’ti. Tañca [taṃ vacanaṃ (sī.)] tathāgato jīvitahetu puna paccāvamissatīti [paccāgamissatīti (syā. ka.)] netaṃ ṭhānaṃ vijjati. Āyāmānanda, yena mahāvanaṃ kūṭāgārasālā tenupasaṅkamissāmā’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paccassosi.

Atha kho bhagavā āyasmatā ānandena saddhiṃ yena mahāvanaṃ kūṭāgārasālā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘gaccha tvaṃ, ānanda, yāvatikā bhikkhū vesāliṃ upanissāya viharanti, te sabbe upaṭṭhānasālāyaṃ sannipātehī’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paṭissutvā yāvatikā bhikkhū vesāliṃ upanissāya viharanti, te sabbe upaṭṭhānasālāyaṃ sannipātetvā yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhāsi. Ekamantaṃ ṭhito kho āyasmā ānando bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘sannipatito, bhante, bhikkhusaṅgho, yassadāni, bhante, bhagavā kālaṃ maññatī’’ti.

၁၈၃. ‘‘နနု ဧတံ [ဧဝံ (သျာ. ပီ.)]၊ အာနန္ဒ၊ မယာ ပဋိကစ္စေဝ [ပဋိဂစ္စေဝ (သီ. ပီ.)] အက္ခါတံ – ‘သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ။ တံ ကုတေတ္ထ၊ အာနန္ဒ၊ လဗ္ဘာ၊ ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ၊ တံ ဝတ မာ ပလုဇ္ဇီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ’။ ယံ ခေါ ပနေတံ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတေန စတ္တံ ဝန္တံ မုတ္တံ ပဟီနံ ပဋိနိဿဋ္ဌံ ဩဿဋ္ဌော အာယုသင်္ခါရော၊ ဧကံသေန ဝါစာ ဘာသိတာ – ‘န စိရံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ ဣတော တိဏ္ဏံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ’တိ။ တဉ္စ [တံ ဝစနံ (သီ.)] တထာဂတော ဇီဝိတဟေတု ပုန ပစ္စာဝမိဿတီတိ [ပစ္စာဂမိဿတီတိ (သျာ. က.)] နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန မဟာဝနံ ကူဋာဂါရသာလာ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ ယေန မဟာဝနံ ကူဋာဂါရသာလာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဂစ္ဆ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ဝေသာလိံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ၊

တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္နိပါတေဟီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ဝေသာလိံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္နိပါတေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သန္နိပတိတော၊ ဘန္တေ၊ ဘိက္ခုသင်္ဃော၊ ယဿဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ’’တိ။

183.Ānanda, have I not from former times proclaimed that there must be separation (while living), severance (through death) and sundering (through being in different states of existence) from
all that are dear and beloved. Ananda, in this matter, how can the wish be realized that anything which has the nature of arising, of appearing, of being compounded, and of decay and dissolution, should not disintegrate and disappear? There can be no such possibility.

Ānanda, the Tathāgata has abandoned, thrown up, let go, relinguished, thrown away and renounced the life-sustaining mental process, āyusankhāra. And the Tathāgata has affirmed definitely
that "the parinibbāna of the Tathāgata will take place before long; three months from this day the Tathāgata will realized parinibbāna.’ There is no possibility of the Tathāgata going back on that affirmation, just to live longer. '

Ānanda, come, letus go to the pinnacled hall at the Mahāvana forest.

The Venerable Ānanda assented respectfully, saying “Very well, Venerable Sir. Then the Bhagavā, with the Venerable Ānanda, reached the pinnacled hall of the Manāvana forest, and said to the Venerable Ānanda:

Ānanda, go and summon all the bhikkhus living in Vesālī to come and assemble in the assembly hall.

The Venerable Ānanda said “Very well, Venerable Sir, " and caused all the bhikkhus living in Vesālī to gather in the assembly hall. Then he went to the Bhgavā and makinfg obeisance to him stood in a certain place. Standing in a certain place, Ānanda said to the Bhagavā, "Benerable Sir, the bhikkhus are assembled. Now the Bhagavā may go to them when he wishes."
၁၈၃။ ''အာနန္ဒာ ချစ်ခင်မြတ်နိုးသောသူ အားလုံးတို့နှင့် (ရှင်လျက်) ကွဲကွာခြင်း (သေ၍) ကွဲကွာခြင်း (ဘဝခြား လျက်) ကွဲကွာခြင်းများကို ရှေးမဆွကပင် ငါဟောကြားခဲ့ပြီး မဟုတ်ပါလော၊

--

အာနန္ဒာဤအရာ၌ အကြင်တရားသည် အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ပေးရခြင်း သဘောရှိ၍ ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိ၏၊ ထိုတရားကို မပျက်စီးပါစေလင့်ဟု လိုလားတောင့်တချက်အတိုင်းအဘယ်မှာ ရနိုင်ပါ အံ့နည်း၊ ဤသို့ ရနိုင်ရန် အကြောင်းမရှိချေ။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှု 'အာယုသင်္ခါရ' ကို စွန့်လိုက်ပြီ၊ ထွေးအံ့လိုက်ပြီ၊ လွှတ်လိုက်ပြီ၊ ပယ်လိုက်ပြီ၊ ပစ်လွှင့်လိုက်ပြီ၊ စွန့်လွှတ်လိုက်ပြီ၊ (ထို့ပြင်) 'မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုခြင်းသည် မကြာမီပင် ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဤနေ့မှ သုံးလလွန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်ပြု လိမ့်မည်'ဟု ကေန်မုချ စကားကိုလည်း မိန့်ဆိုလိုက်ပြီ၊ မြတ်စွာဘုရားအား ထိုစွန့်ပယ်လိုက်ပြီးသော အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှုကို အသက်ရှည်စေလိုသောကြောင့် တစ်ဖန်ပြန်၍ ဖြစ်စေအံ့သောအကြောင်းသည် မရှိတော့ချေ။ အာနန္ဒာ လာ, သွားကုန်အံ့၊ မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သောကျောင်းကြီးဆီသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သော ကျောင်းကြီးသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင်-

''အာနန္ဒာ သင်သွားချေ၊ ဝေသာလီပြည်၌ အမှီပြုနေကုန်သော ရဟန်းအားလုံးတို့ကို ဓမ္မာရုံ၌ စုရုံးစေကုန်လော့''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံခဲ့၍ ဝေသာလီ ပြည်၌အမှီပြုနေကုန်သော ရဟန်းအားလုံးတို့ကို ဓမ္မာရုံ၌ စုရုံးစေပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်း ကပ်၍မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်လေ၏၊ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ပြီးသော အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ''အသျှင်ဘုရား ရဟန်းသံဃာသည် စုရုံးပြီးလျက် ရှိနေပါပြီ၊ ယခုအခါ၌ ကြွတော်မူရန် အချိန်ကို မြတ်စွာဘုရား သိတော်မူပါသည်'' (ကြွရန်မှာ မြတ်စွာဘုရား၏အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)ဟု လျှောက်၏။

Thirty-Seven Elements of the Perpetuation of the Teaching သာသနာအရှည် တည်တံ့ရေး သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါး

184. Atha kho bhagavā yenupaṭṭhānasālā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Nisajja kho bhagavā bhikkhū āmantesi – ‘‘tasmātiha, bhikkhave, ye te mayā dhammā abhiññā desitā, te vo sādhukaṃ uggahetvā āsevitabbā bhāvetabbā bahulīkātabbā,

yathayidaṃ brahmacariyaṃ addhaniyaṃ assa ciraṭṭhitikaṃ, tadassa bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ. Katame ca te, bhikkhave, dhammā mayā abhiññā desitā, ye vo sādhukaṃ uggahetvā āsevitabbā bhāvetabbā bahulīkātabbā, yathayidaṃ brahmacariyaṃ addhaniyaṃ assa ciraṭṭhitikaṃ, tadassa bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ. Seyyathidaṃ – cattāro satipaṭṭhānā cattāro sammappadhānā cattāro iddhipādā pañcindriyāni pañca balāni satta bojjhaṅgā ariyo aṭṭhaṅgiko maggo. Ime kho te, bhikkhave, dhammā mayā abhiññā desitā, ye vo sādhukaṃ uggahetvā āsevitabbā bhāvetabbā bahulīkātabbā, yathayidaṃ brahmacariyaṃ addhaniyaṃ assa ciraṭṭhitikaṃ, tadassa bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussāna’’nti.

၁၈၄. အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေနုပဋ္ဌာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘တသ္မာတိဟ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယေ တေ မယာ ဓမ္မာ အဘိညာ ဒေသိတာ၊ တေ ဝေါ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာသေဝိတဗ္ဗာ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလီကာတဗ္ဗာ၊ ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ၊ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ စ တေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဓမ္မာ မယာ အဘိညာ ဒေသိတာ၊ ယေ ဝေါ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာသေဝိတဗ္ဗာ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလီကာတဗ္ဗာ၊ ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ၊ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ သေယျထိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ ဣမေ ခေါ တေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဓမ္မာ မယာ အဘိညာ ဒေသိတာ၊ ယေ ဝေါ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာသေဝိတဗ္ဗာ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလီကာတဗ္ဗာ၊ ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ၊ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’’န္တိ။

184, Then the Bagavā went to the assembly hall and seating himself on the seat prepared for him, said to the bhikkhus:

Bhikkus, you should thoroughly learn, pursue, cultivate and continually practise the doctrines which I have perceived through Magga Insight and which I have expounded to you. If you thus learn, pursue, cultivate and continually practise these doctrines, (this Teaching which is) the Noble Practice of Purity', will endure long and will remain established for a long time, for the welfare and happiness of mankind, for the sake of the world, for the benefit, well-being and happiness of devas and men.

Bhikkhus, what are those doctrines which I have perceived through Magga Insight and which I have expounded to you, and which you should thoroughly learn, pursue, cultivate and continually practise? If you thus learn, pursue, cultivate and continually practise these doctrines,

(this Teaching which is) the Noble Practice of Purity will endure long and will remain established for a long time for the welfare and happiness of man-kind, for the sake of the world, for the benefit, well-being and happiness of devas and men.

These (doctrines) are the four Methods of Steadfast Mindfulness (Satipatthāna) the four Supreme Efforts (Sammappadhāna), the four Bases of Psychic Potency (lddhipāda), the five Controlling Faculties (Indriya), the five Powers (Balas), the Seven Factors of Enlightenment (Bojjhanga) and the Noble Path of Eight Constituents (Ariya Atthangika Magga).

Bhikkhus, you should thoroughly learn, pursus, cultivate and continually practise these doctrines which I have perceived through Magga Insight and which I have expounded to you. If you thus learn, pursue, cultivate and contiunally practise these doctrines, (this Teaching which is) the Noble Practice of Purity will endure long and will remain established for a long time for the welfare and
happiness of mankind, for the sake of the world, for the benefit, well-being and happiness of devas and men.

၁၈၄။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မာရုံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူပြီးလျှင် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။

၁။ အပိုဒ်နံပါတ် ၁၇၉-၌ ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ဤအရာ၌ ဤစာပိုဒ်မရှိသင့်ပြီ။

၂။ ရှေးကမြုပ်ခဲ့ရာ ပေယျာလတို့၌ ထုတ်ဖော်တတ်စေရန် ဤစာပိုဒ်များကို ဤအရာ၌ ဖော်ပြထားသည်။ ရဟန်းတို့ ငါသည် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်တို့ကို သင်တို့ သည်ကောင်းစွာ သင်ယူ၍ မှီဝဲအပ်ကုန်၏၊ ပွါးများအပ်ကုန်၏၊ အဖန်ဖန် လေ့ကျင့်အပ်ကုန်၏၊ ယင်းသို့မှီဝဲပွါးများ လေ့ကျင့်သည် ရှိသော် ဤမြတ်သော အကျင့် 'သာသနာတော်' သည် အရှည်ခိုင်ခန့်လျက် ကြာမြင့်စွာတည်တံ့ရာ၏၊ ထို (သို့ တည်တံ့ခြင်း) သည် လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်လေရာ၏။

ရဟန်းတို့ ငါသည် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့ကို သင်တို့သည်ကောင်းစွာ သင်ယူ၍ မှီဝဲအပ်ကုန်၏၊ ပွါးများအပ်ကုန်၏၊ အဖန်ဖန် လေ့ကျင့်အပ်ကုန်၏၊ ယင်းသို့ မှီဝဲပွါးများ လေ့ကျင့်သည် ရှိသော် ဤမြတ်သောအကျင့် 'သာသနာတော်' သည် အရှည်ခိုင်ခံ့လျက် ကြာမြင့်စွာတည်တံ့ရာ၏၊ ထို (သို့ တည်တံ့ခြင်း) သည် လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်လေရာ၏ဟု ဆိုရာ၌ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ ငါဟောအပ်သော ထိုတရားတို့ ကား အဘယ်နည်း။

ယင်းတရားတို့ကား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါး ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး ဣန္ဒြေငါးပါး ဗိုလ် ငါးပါးဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါး အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တို့ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ ငါသည် သင်တို့အား ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ ဟောအပ်သော ဤတရားတော်တို့ကိုသင်တို့သည် ကောင်းစွာ သင်ယူ၍ မှီဝဲအပ်ကုန်၏၊ ပွါးများအပ်ကုန်၏၊ အဖန်ဖန် လေ့ကျင့်အပ်ကုန်၏၊ ယင်းသို့ မှီဝဲပွါးများ လေ့ကျင့်သည်ရှိသော် ဤမြတ်သောအကျင့် 'သာသနာတော်' သည် အရှည်ခိုင်ခံ့လျက်ကြာမြင့်စွာ တည်တံ့ ရာ၏၊ ထို (သို့တည်တံ့ခြင်း) သည် လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကိုစောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ် လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်လေရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

185. Atha kho bhagavā bhikkhū āmantesi – ‘‘handadāni, bhikkhave, āmantayāmi vo, vayadhammā saṅkhārā, appamādena sampādetha. Naciraṃ tathāgatassa parinibbānaṃ bhavissati. Ito tiṇṇaṃ māsānaṃ accayena tathāgato parinibbāyissatī’’ti. Idamavoca bhagavā, idaṃ vatvāna sugato athāparaṃ etadavoca satthā [ito paraṃ syāmapotthake evaṃpi pāṭho dissati –§daharāpi ca ye vuddhā, ye bālā ye ca paṇḍitā.§aḍḍhāceva daliddā ca, sabbe maccuparāyanā.§yathāpi kumbhakārassa, kataṃ mattikabhājanaṃ.§khuddakañca mahantañca, yañca pakkaṃ yañca āmakaṃ.§sabbaṃ bhedapariyantaṃ, evaṃ maccāna jīvitaṃ.§athāparaṃ etadavoca satthā]. –

‘‘Paripakko vayo mayhaṃ, parittaṃ mama jīvitaṃ;

Pahāya vo gamissāmi, kataṃ me saraṇamattano.

‘‘Appamattā satīmanto, susīlā hotha bhikkhavo;

Susamāhitasaṅkappā, sacittamanurakkhatha.

‘‘Yo imasmiṃ dhammavinaye, appamatto vihassati;

Pahāya jātisaṃsāraṃ, dukkhassantaṃ karissatī’’ti [viharissati (syā.), vihessati (sī.)].
၁၈၅. အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ဟန္ဒဒါနိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အာမန္တယာမိ ဝေါ၊ ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ၊ အပ္ပမာဒေန သမ္ပါဒေထ။ နစိရံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ ဣတော တိဏ္ဏံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂ

တော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ’’တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ [ဣတော ပရံ သျာမပေါတ္ထကေ ဧဝံပိ ပါဌော ဒိဿတိ –§ဒဟရာပိ စ ယေ ဝုဒ္ဓါ၊ ယေ ဗာလာ ယေ စ ပဏ္ဍိတာ။§အဍ္ဍာ စေဝ ဒလိဒ္ဒါ စ၊ သဗ္ဗေ မစ္စုပရာယနာ။§ယထာပိ ကုမ္ဘကာရဿ၊ ကတံ မတ္တိကဘာဇနံ။§ခုဒ္ဒကဉ္စ မဟန္တဉ္စ၊ ယဉ္စ ပက္ကံ ယဉ္စ အာမကံ။§သဗ္ဗံ ဘေဒပရိယန္တံ၊ ဧဝံ မစ္စာန ဇီဝိတံ။§အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ]။ –

‘‘ပရိပက္ကော ဝယော မယှံ၊ ပရိတ္တံ မမ ဇီဝိတံ။

ပဟာယ ဝေါ ဂမိဿာမိ၊ ကတံ မေ သရဏမတ္တနော။

‘‘အပ္ပမတ္တာ သတီမန္တော၊ သုသီလာ ဟောထ ဘိက္ခဝေါ။

သုသမာဟိတသင်္ကပ္ပါ၊ သစိတ္တမနုရက္ခထ။

‘‘ယော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ အပ္ပမတ္တော ဝိဟဿတိ။

ပဟာယ ဇာတိသံသာရံ၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿတီ’’တိ [ဝိဟရိဿတိ (သျာ.)၊ ဝိဟေဿတိ (သီ.)]။
185. Then the Bhagavā further addressed the bhikkhus thus: O Bhikkhus, I now say this to you: All conditioned and compounded things, saākhāra, have the nature of decay and disintegration. With mindfulness endeavour diligently (to complete the task) The prinibbāna of the Tathāgata will take place before long. Three months from this day the Tathāgata will realize parinibbāa (i.e, will finally pass away).

Having said this, the Bhagavā, the Sugata, the Teacher made this further utterance (in verse):

“I am now quite ripe in age, Only a little of my life remains. I shall have to depart, forsaking you. I have made myself my own refuge.

"Bhikkhus, vigilantly and with mindfulness, be of pure virtue. Being composed and collected of mind thinking right, watch over (i.e., control) your own mind.

“Bhikkhus, in this Teaching, this Doctrine and Discipline, he who is heedfully vigilant will be able to escape from the round of repeated rebirths and make an end of dukkha."
၁၈၅။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူပြန်သည်မှာ-

''ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ယခု ငါ မိန့်မှာဦးအံ့၊ ပြုပြင်ပေးရသော 'သင်္ခါရ' တရားတို့သည့်ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိကုန်၏၊ မမေ့သော သတိတရားဖြင့်၁ ကိစ္စပြီးစီးအောင် အားထုတ်ကြကုန်လော့၊ မြတ်စွာ ဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် မကြာမီပင် ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဤနေ့မှ သုံးလလွန်သောအခါ၌မြတ်စွာဘုရား သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုချေတော့မည်''ဟု (ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူပြန်၏)။

ဤစကားကို မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်တစ်ပါးသော ဤစကားကိုလည်း မိန့်တော်မူပြန်၏ -

(ရဟန်းတို့) ငါ၏ အရွယ်သည် ရင့်ရော်လှလေပြီ၊ ငါ၏ အသက်ကြွင်းသည် နည်းလှလေပြီ၊ သင်တို့ကိုစွန့် ၍ သွားရတော့အံ့၊ ငါသည် မိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာကို ပြုပြီးပြီ။

ရဟန်းတို့ မမေ့မလျော့ဘဲ သတိရှိလျက် စင်ကြယ်သော သီလနှင့် ပြည့်စုံကြစေ ကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ တည်ကြည်၍ ကောင်းစွာ ကြံစည်ခြင်းရှိလျက် မိမိတို့၏ စိတ်ကို စောင့်ရှောက်ကြကုန်လော့။

--
ရဟန်းတို့ ဤတရားဝိနည်း 'သာသနာတော်' ၌ မမေ့မလျော့နေသော သူသည် အဖန်ဖန်ဖြစ်လျက်ပြောင်းရွှေ့ကျင်လည်ရာ 'ဘဝသံသရာ' ကို စွန့်ပယ်၍ ဒုက္ခ၏ အဆုံးကို ပြုနိုင်ပေလတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူပြန်၏)။

Tatiyo bhāṇavāro. တတိယော ဘာဏဝါရော။
End of third Portion for Recitation. တတိယအခန်းပြီး၏။

Nāgāpalokitaṃ နာဂါပလောကိတံ
Looking Back like a Noble Tusker ဆင်ပြောင်ကြီးကဲ့သို့ ပြန်ကြည့်တော်မူခြင်း

186. Atha kho bhagavā pubbaṇhasamayaṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya vesāliṃ piṇḍāya pāvisi. Vesāliyaṃ piṇḍāya caritvā pacchābhattaṃ piṇḍapātappaṭikkanto nāgāpalokitaṃ vesāliṃ apaloketvā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘idaṃ pacchimakaṃ, ānanda, tathāgatassa vesāliyā dassanaṃ bhavissati. Āyāmānanda, yena bhaṇḍagāmo [bhaṇḍugāmo (ka.)] tenupasaṅkamissāmā’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paccassosi.

Atha kho bhagavā mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ yena bhaṇḍagāmo tadavasari. Tatra sudaṃ bhagavā bhaṇḍagāme viharati. Tatra kho bhagavā bhikkhū āmantesi – ‘‘catunnaṃ,

bhikkhave, dhammānaṃ ananubodhā appaṭivedhā evamidaṃ dīghamaddhānaṃ sandhāvitaṃ saṃsaritaṃ mamañceva tumhākañca. Katamesaṃ catunnaṃ? Ariyassa, bhikkhave, sīlassa ananubodhā appaṭivedhā evamidaṃ dīghamaddhānaṃ sandhāvitaṃ saṃsaritaṃ mamaṃ ceva tumhākañca. Ariyassa, bhikkhave, samādhissa ananubodhā appaṭivedhā evamidaṃ dīghamaddhānaṃ sandhāvitaṃ saṃsaritaṃ mamaṃ ceva tumhākañca. Ariyāya, bhikkhave, paññāya ananubodhā appaṭivedhā evamidaṃ dīghamaddhānaṃ sandhāvitaṃ saṃsaritaṃ mamaṃ ceva tumhākañca. Ariyāya, bhikkhave, vimuttiyā ananubodhā appaṭivedhā evamidaṃ dīghamaddhānaṃ sandhāvitaṃ saṃsaritaṃ mamaṃ ceva tumhākañca. Tayidaṃ, bhikkhave, ariyaṃ sīlaṃ anubuddhaṃ paṭividdhaṃ, ariyo samādhi anubuddho paṭividdho, ariyā paññā anubuddhā paṭividdhā, ariyā vimutti anubuddhā paṭividdhā, ucchinnā bhavataṇhā, khīṇā bhavanetti, natthi dāni punabbhavo''ti. Idamavoca bhagavā, idaṃ vatvāna sugato athāparaṃ etadavoca satthā –

''Sīlaṃ samādhi paññā ca, vimutti ca anuttarā;

Anubuddhā ime dhammā, gotamena yasassinā.

''Iti buddho abhiññāya, dhammamakkhāsi bhikkhunaṃ;

Dukkhassantakaro satthā, cakkhumā parinibbuto''ti.

Tatrāpi sudaṃ bhagavā bhaṇḍagāme viharanto etadeva bahulaṃ bhikkhūnaṃ dhammiṃ kathaṃ karoti – ''iti sīlaṃ, iti samādhi, iti paññā. Sīlaparibhāvito samādhi mahapphalo hoti mahānisaṃso. Samādhiparibhāvitā paññā mahapphalā hoti mahānisaṃsā. Paññāparibhāvitaṃ cittaṃ sammadeva āsavehi vimuccati, seyyathidaṃ – kāmāsavā, bhavāsavā, avijjāsavā''ti.

၁၈၆. အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ ဝေသာလိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော နာဂါပလောကိတံ ဝေသာလိံ အပလောကေတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''ဣဒံ ပစ္ဆိမကံ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတဿ ဝေသာလိယာ ဒဿနံ ဘဝိဿတိ။ အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန ဘဏ္ဍဂါမော [ဘဏ္ဍုဂါမော (က.)] တေနုပသင်္ကမိဿာမာ''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟာတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဘဏ္ဍဂါမော တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဘဏ္ဍဂါမေ ဝိဟရတိ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''စတုန္နံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဓမ္မာနံ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမဥ္စေဝ တုမှာကဉ္စ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? အရိယဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သီလဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမံ စေဝ တုမှာကဉ္စ။ အရိယဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သမာဓိဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမံ စေဝ တုမှာကဉ္စ။ အရိယာယ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ပညာယ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမံ စေဝ တုမှာကဉ္စ။ အရိယာယ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိမုတ္တိယာ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမံ စေဝ တုမှာကဉ္စ။ တယိဒံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အရိယံ သီလံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ အရိယော သမာဓိ အနုဗုဒ္ဓေါ ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ အရိယာ ပညာ အနုဗုဒ္ဓါ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ အရိယာ ဝိမုတ္တိ အနုဗုဒ္ဓါ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ဥစ္ဆိန္နာ ဘဝတဏှာ၊ ခီဏာ ဘဝနေတ္တိ၊ နတ္ထိ ဒာနိ ပုနဗ္ဘဝေါ''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

''သီလံ သမာဓိ ပညာ စ၊ ဝိမုတ္တိ စ အနုတ္တရာ။

အနုဗုဒ္ဓါ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဂေါတမေန ယသဿိနာ။

''ဣတိ ဗုဒ္ဓေါ အဘိညာယ၊ ဓမ္မမက္ခါသိ ဘိက္ခုနံ။

ဒုက္ခဿန္တကရော သတ္ထာ၊ စက္ခုမာ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။

တတြာပိ သုဒံ ဘဂဝါ ဘဏ္ဍဂါမေ ဝိဟရန္တော ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ – ''ဣတိ သီလံ၊ ဣတိ သမာဓိ၊ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ၊ သေယျထိဒံ – ကာမာသဝါ၊ ဘဝါသဝါ၊ အဝိဇ္ဇာသဝါ''တိ။

186. Then the Bhagavā, rearranging his robes in the morning time, took alms-bowl and great robe and went into Vesālī for alms-food.

After the alms-round and after the meal, when he left (the place of the meal), the Bhavavā (turned around bodily and) looked back towards Vesālī, like an elephant looking back. He said to
Venerable Ānanda, "Ānanda, this will be the last time the Tathāgata looks on Vesālī. Come, Ānanda, let us go to Bhaṇda village."

The Venerable Ānanda, saying "Very well, Venerable Sir," respectfully assented. Then the Bhagavā, with a large company of bhikkhus, (went to and) reached Bharūa village, and took up his residence there.

While there, the Bhagavā said to the bhikkhus:

O Bhikkhus, it is through not having proper understanding and penetrating comprehension of four Principles that I as well as yourselves have had to go incessantly through this long stretch (of samsāra, round of existences), that we have had to go through one life after another continuously.

What are these four? (They are as follows:)

O Bhikkhus, it is through not having proper understanding and penetrating comprehension of Noble Morality, Ariyā sīla, that I as well as yourselves have had to go incessantly throug this long stretch (of samsāra, round of existences), that we have had to go through one life after another continuously.

O Bhikkhus, it is through not having proper understanding and penetrating comprehension of Noble Concentration, Ariyā samādhi, that I as well as yourselves have had to go incessantly through this long stretch (of samsāra, round of existences), that we have had to go through one life after another continuously.

O Bhikkhus, it is through not having proper understanding and penetrating comprehension of Noble Wisdom, Ariyā panīnā, that I as well as yourselves have had to go incessantly through this long stretch (of samsāra, round of existences), that we have had to go through one life after another continuously.

O Bhikkhus, it is through not having proper understanding and penetrating comprehension of Noble Emancipation, Ariyā vimutti, that l as well as yourselves have had to go incessantly through this long stretch (of samsāra, round of existences), that we have had to go through one life after another continuously.

O Bhikkhus, I have properly understood and penetratingly comprehenede (i.e, througly realized) that Noble Morality: I have properly understood and penetratingly comprehended that Noble
Concentration; I have properly understood and penetraingly comprehended that Noble Wisdom; I have properly understood and penetratingly comprehended that Noble Emancipation. The craving for existence, bhavataṇhā, has been cut off without any vestige remaining. The bhavatanhā, which is like a rope that drags one to renewed existence, is exhausted (i.e, destroyed). Now there will be no more rebirth.

Havig said this, the Bhabgavā, the Sugata the Teacher again made this further (lit., other) utterance (in verse):

"Gotama Buddha, of glorious fame, has perfectly understood these Principles of highest Morality Concentration, Wisdom and Emamcipation, Sīla, Samādhi, paūfā and Vimutti. Having perfectly understood them through Magga Insight, he has expounded them to the bhikkhus. The Possessor of the Eye of Wisdom, the Teacher (of devas and men), having put out the fires of kilesā, moral defilements, and being serenely at peace, has made an end of dukkha."

While the Bhagavā was thus sojourning at that Bhaṇda village, there, too, he repeatedly expounded to the bhikkhus this very discourse:

"Such is sīla, morality; such is samādhi, concentration of mind; such is paññā, wisdom. Samādhi, when based upon sīla, is rich in result and of great effect. Paññā, when based upon samādhi, is rich in result and of great effect. The mind, when developed through paññā, is thoroughly liberated from the āsavas, taints, namely, kāmāsava, bhavāsava, and avijjāsava."
၁၈၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက်ဝေသာလီ ပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူ၏။

ဝေသာလီပြည်၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ပြီးလျှင် ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းစားရာမှ ဖဲခွါခဲ့ပြီးသော်ဝေသာလီပြည်ကို ဆင်ပြောင်ကြီးကဲ့သို့ ကိုယ်ပါ ပြန်လှည့်လျက် ကြည့်ရှုတော်မူ၍ ''အာနန္ဒာ ဤယခုကြည့်ရှုခြင်းသည် ဝေသာလီ ပြည်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်ဆုံး ကြည့်ရှုခြင်းပေတည်း၊ အာနန္ဒာ လာ, သွားကုန်အံ့၊ ဘဏ္ဍုရွာသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။ ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူ ဘဏ္ဍုရွာသို့ ရောက်တော်မူ၍ ထိုဘဏ္ဍုရွာ၌သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

ထို (ရွာ) ၌ (နေစဉ်) မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား (ဤသို့) မိန့်တော်မူသည်မှာ-

ရဟန်းတို့ လေးပါးသော တရားတို့ကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်ငါသည် လည်းကောင်း သင်တို့သည်လည်းကောင်း ရှည်လျားစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာ လပတ်လုံးပြေးသွားခဲ့ရလု လေပြီ။ ကျင်လည်ခဲ့ရလုလေပြီ။

အဘယ်တရားလေးပါးတို့နည်းဟူမူ-

''ရဟန်းတို့ မြတ်သော အရိယသီလကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည် လည်းကောင်း သင်တို့သည်လည်းကောင်း ရှည်လျားစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလု လေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရလုလေပြီ။

ရဟန်းတို့ မြတ်သော အရိယသမာဓိကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်ငါသည် လည်းကောင်း သင်တို့သည်လည်းကောင်း ရှည်လျားစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး့ပြေးသွားခဲ့ရလု လေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရလုလေပြီ။

--
ရဟန်းတို့ မြတ်သော အရိယပညာကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်ငါသည် လည်းကောင်း သင်တို့သည်လည်းကောင်း ရှည်လျားစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလု လေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရလုလေပြီ။

ရဟန်းတို့ မြတ်သော လွတ်မြောက်မှု 'အရိယဝိမုတ္တိ' ကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍မသိခြင်း ကြောင့် ငါသည်လည်းကောင်း သင်တို့သည်လည်းကောင်း ရှည်လျားစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလုလေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရလုလေပြီ။

ရဟန်းတို့ (ငါသည်) ထိုအရိယသီလကို လျော်ကန်စွာ သိပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ။ ထိုအရိယသမာ ဓိကိုလျော်ကန် စွာ သိပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ။ ထိုအရိယပညာကို လျော်ကန်စွာ သိပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ။ ထိုအရိယဝိမုတ္တိကို လျော်ကန်စွာ သိပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ။ ဘဝ၌တပ်မက်ခြင်း 'ဘဝ တဏှာ' ကိုဖြတ်ပြီးပြီ၊ ဘဝသစ်သို့ ဆွဲဆောင် တတ်သော ကြိုးနှင့်တူစွာ ဘဝတဏှာ ကုန်ပြီ၊ ယခု အခါတစ်ဖန် (ဘဝသစ်၌) ဖြစ်ခြင်း မရှိတော့ပြီ''ဟု (ဤ စကားကို မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူ၏)။

ဤစကားကို မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်တစ်ပါးသော ဤစကားကို မိန့်တော်မူပြန်၏-

''(များသော) အခြံအရံရှိသော ဂေါတမ (အနွယ်ဖြစ်သော) မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးသီလ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိ ဟူသော ဤတရားတို့ကို မှန်စွာသိလေပြီ။

ဤသို့ မှန်စွာ သိ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား တရားတော်ကို ဟော ကြားခဲ့လေပြီ၊ ပညာမျက်စိ (ငါး ပါး) ၁ နှင့် ပြည့်စုံသော (လူ နတ်တို့၏) ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိလေသာမီး လုံးဝငြိမ်းပြီးသည် ဖြစ်၍ ဒုက္ခ၏အဆုံးကို ပြုလေပြီ''ဟု (မိန့်တော်မူပြန်၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဘဏ္ဍဂါမ၌ နေတော်မူစဉ်လည်း ဤသို့သော တရားစကားကိုသာလျှင် ရဟန်းတို့အား အကြိမ်များစွာ ဟောတော်မူ၏။ ''ဤကား သီလတည်း၊ ဤကား သမာဓိတည်း၊ ဤကား ပညာတည်း။ သီလ၌ တည်၍ဖြစ်စေအပ်သော သမာဓိသည် များသော အကျိုးအာနိသင် ရှိ၏။ သမာဓိ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော ပညာသည် များသော အကျိုးအာနိသင် ရှိ၏။ ပညာ၌ တည်၍ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်သည် ကာမာသဝ ဘဝါသဝ အဝိဇ္ဇာသဝဟူသော အာသဝေါတို့မှ ကောင်းစွာသာလျှင်လွတ် မြောက်၏''ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

Catumahāpadesakathā စတုမဟာပဒေသကထာ
Discourse on Four Great Authorities မဟာပဒေသ လေးပါး

187. Atha kho bhagavā bhaṇḍagāme yathābhirantaṃ viharitvā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘āyāmānanda, yena hatthigāmo, yena ambagāmo, yena jambugāmo, yena bhoganagaraṃ tenupasaṅkamissāmā’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paccassosi. Atha kho bhagavā mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ yena bhoganagaraṃ tadavasari. Tatra sudaṃ bhagavā bhoganagare viharati ānande [sānandare (ka.)] cetiye. Tatra kho bhagavā bhikkhū āmantesi – ‘‘cattārome, bhikkhave, mahāpadese desessāmi, taṃ suṇātha, sādhukaṃ manasikarotha, bhāsissāmī’’ti. ‘‘Evaṃ , bhante’’ti kho te bhikkhū bhagavato paccassosuṃ. Bhagavā etadavoca –

၁၈၇. အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘဏ္ဍဂါမေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန ဟတ္ထိဂါမော၊ ယေန အမ္ဗဂါမော၊ ယေန ဇမ္ဗုဂါမော၊ ယေန ဘောဂနဂရံ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဘောဂနဂရံ တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဘောဂနဂရေ ဝိဟရတိ အာနန္ဒေ [သာနန္ဒရေ (က.)] စေတိယေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘စတ္တာရောမေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာပဒေသေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သု

ဏာထ၊ သာခုကံ မနသိကရောထ၊ ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

187. Then, after staying at Bhaṇda village as long as he wished, the Bhagavā said to the Venerable Ānanda, “Come, Ānanda, let us go to Hatthi village, and to Amba village, and to Jambu village, and
thence to the town of Bhoga.'

The Venerable Ānanda, respectfully assented, saying " Very well, Venerable Sir." And the Bhagavā, together with a large company of bhikkhus, reached the town of Bhoga.

The Bagavā stayed at the Ānanda shrine at that Bhoga town. While there the Bhagavā said to the bhikkhus, “O Bhikkhus, I shall give a discourse on the four Great Authorities. Listen to the discourse and bear it well in mind. I shall speak."

The bhikkhus respectfully assenting, the Bhagavā gave this discourse:

၁၈၇။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘဏ္ဍုရွာ၌ အလိုရှိသမျှ နေတော်မူပြီးလျှင် ''အာနန္ဒာ လာ, သွားကုန်အံ့၊ ဟတ္ထိရွာ အမ္ဗရွာ ဇမ္ဗုရွာနှင့် ဘောဂမြို့သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအားမိန့်တော်မူ၏။ ''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ဘောဂမြို့သို့ ကြွရောက်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဘောဂမြို့ အာနန္ဒစေတီ၌ နေတော်မူ၏။ ထိုအာနန္ဒစေတီ၌ (နေတော်မူစဉ်) မြတ်စွာဘုရားသည် ''ရဟန်းတို့ မဟာပဒေသလေးပါးတို့ကို ဟောကြားအံ့၊ ထိုမဟာပဒေသတရားကို နာကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်လော့၊ ဟောပေအံ့''ဟု ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

188. ‘‘Idha, bhikkhave, bhikkhu evaṃ vadeyya – ‘sammukhā metaṃ, āvuso, bhagavato sutaṃ sammukhā paṭiggahitaṃ, ayaṃ dhammo ayaṃ vinayo idaṃ satthusāsana’nti. Tassa, bhikkhave, bhikkhuno bhāsitaṃ neva abhinanditabbaṃ nappaṭikkositabbaṃ. Anabhinanditvā appaṭikkositvā tāni padabyañjanāni sādhukaṃ uggahetvā sutte osāretabbāni [otāretabbāni], vinaye sandassetabbāni. Tāni ce sutte osāriyamānāni [otāriyamānāni] vinaye sandassiyamānāni na ceva sutte osaranti [otaranti (sī. pī. a. ni. 4.180], na ca vinaye sandissanti, niṭṭhamettha gantabbaṃ – ‘addhā, idaṃ na ceva tassa bhagavato vacanaṃ; imassa ca

bhikkhuno duggahita'nti. Itihetaṃ, bhikkhave, chaḍḍeyyātha. Tāni ce sutte osāriyamānāni vinaye sandassiyamānāni sutte ceva osaranti, vinaye ca sandissanti, niṭṭhamettha gantabbaṃ – 'addhā, idaṃ tassa bhagavato vacanaṃ; imassa ca bhikkhuno suggahita'nti. Idaṃ, bhikkhave, paṭhamaṃ mahāpadesaṃ dhāreyyātha.

''Idha pana, bhikkhave, bhikkhu evaṃ vadeyya – 'amukasmiṃ nāma āvāse saṅgho viharati sathero sapāmokkho. Tassa me saṅghassa sammukhā sutaṃ sammukhā paṭiggahitaṃ, ayaṃ dhammo ayaṃ vinayo idaṃ satthusāsana'nti. Tassa, bhikkhave, bhikkhuno bhāsitaṃ neva abhinanditabbaṃ nappaṭikkositabbaṃ. Anabhinanditvā appaṭikkositvā tāni padabyañjanāni sādhukaṃ uggahetvā sutte osāretabbāni, vinaye sandassetabbāni. Tāni ce sutte osāriyamānāni vinaye sandassiyamānāni na ceva sutte osaranti, na ca vinaye sandissanti, niṭṭhamettha gantabbaṃ – 'addhā, idaṃ na ceva tassa bhagavato vacanaṃ; tassa ca saṅghassa duggahita'nti. Itihetaṃ, bhikkhave, chaḍḍeyyātha. Tāni ce sutte osāriyamānāni vinaye sandassiyamānāni sutte ceva osaranti vinaye ca sandissanti, niṭṭhamettha gantabbaṃ – 'addhā , idaṃ tassa bhagavato vacanaṃ; tassa ca saṅghassa suggahita'nti. Idaṃ, bhikkhave, dutiyaṃ mahāpadesaṃ dhāreyyātha.

''Idha pana, bhikkhave, bhikkhu evaṃ vadeyya – 'amukasmiṃ nāma āvāse sambahulā therā bhikkhū viharanti bahussutā āgatāgamā dhammadharā vinayadharā mātikādharā. Tesaṃ me therānaṃ sammukhā sutaṃ sammukhā paṭiggahitaṃ – ayaṃ dhammo ayaṃ vinayo idaṃ satthusāsana'nti. Tassa, bhikkhave, bhikkhuno bhāsitaṃ neva abhinanditabbaṃ…pe… na ca vinaye sandissanti, niṭṭhamettha gantabbaṃ – 'addhā, idaṃ na ceva tassa bhagavato vacanaṃ; tesañca therānaṃ duggahita'nti. Itihetaṃ, bhikkhave, chaḍḍeyyātha. Tāni ce sutte osāriyamānāni…pe… vinaye ca sandissanti, niṭṭhamettha gantabbaṃ – 'addhā, idaṃ tassa bhagavato vacanaṃ; tesañca therānaṃ suggahita'nti. Idaṃ, bhikkhave, tatiyaṃ mahāpadesaṃ dhāreyyātha.

''Idha pana, bhikkhave, bhikkhu evaṃ vadeyya – 'amukasmiṃ nāma āvāse eko thero bhikkhu viharati bahussuto āgatāgamo dhammadharo vinayadharo mātikādharo. Tassa me therassa sammukhā sutaṃ sammukhā paṭiggahitaṃ – ayaṃ dhammo ayaṃ vinayo idaṃ satthusāsana'nti. Tassa, bhikkhave, bhikkhuno bhāsitaṃ neva abhinanditabbaṃ nappaṭikkositabbaṃ. Anabhinanditvā appaṭikkositvā tāni padabyañjanāni sādhukaṃ

uggahetvā sutte osāritabbāni, vinaye sandassetabbāni. Tāni ce sutte osāriyamānāni vinaye sandassiyamānāni na ceva sutte osaranti, na ca vinaye sandissanti, niṭṭhamettha gantabbaṃ – ‘addhā, idaṃ na ceva tassa bhagavato vacanaṃ; tassa ca therassa duggahita’nti. Itihetaṃ, bhikkhave, chaḍḍeyyātha. Tāni ca sutte osāriyamānāni vinaye sandassiyamānāni sutte ceva osaranti, vinaye ca sandissanti , niṭṭhamettha gantabbaṃ – ‘addhā , idaṃ tassa bhagavato vacanaṃ; tassa ca therassa suggahita’nti. Idaṃ, bhikkhave, catutthaṃ mahāpadesaṃ dhāreyyātha. Ime kho, bhikkhave, cattāro mahāpadese dhāreyyāthā’’ti.

Tatrapi sudaṃ bhagavā bhoganagare viharanto ānande cetiye etadeva bahulaṃ bhikkhūnaṃ dhammiṃ kathaṃ karoti – ‘‘iti sīlaṃ, iti samādhi, iti paññā. Sīlaparibhāvito samādhi mahapphalo hoti mahānisaṃso . Samādhiparibhāvitā paññā mahapphalā hoti mahānisaṃsā. Paññāparibhāvitaṃ cittaṃ sammadeva āsavehi vimuccati, seyyathidaṃ – kāmāsavā, bhavāsavā, avijjāsavā’’ti.

၁၈၈. ‘‘ဣဓ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘သမ္မုခါ မေတံ၊ အာဝုသော၊ ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ သတ္ထုသာသန’န္တိ။ တဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ နပ္ပဋိက္ကောသိတဗ္ဗံ။ အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ တာနိ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ သုတ္တေ ဩသာရေတဗ္ဗာနိ [ဩတာရေတဗ္ဗာနိ]၊ ဝိနယေ သန္ဒဿေတဗ္ဗာနိ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ [ဩတာရိယမာနာနိ] ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ န စေဝ သုတ္တေ ဩသရန္တိ [ဩတရန္တိ (သီ. ပီ. အ. နိ. ၄.၁၈၀)]၊ န စ ဝိနယေ သန္ဒိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – ‘အဒ္ဓါ၊ ဣဒံ န စေဝ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ; ဣမဿ စ ဘိက္ခုနော ဒုဂ္ဂဟိတ’န္တိ။ ဣတိဟေတံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဆဍ္ဍေယျာထ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ သုတ္တေ စေဝ ဩသရန္တိ၊ ဝိနယေ စ သန္ဒိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – ‘အဒ္ဓါ၊ ဣဒံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ; ဣမဿ စ ဘိက္ခုနော သုဂ္ဂဟိတ’န္တိ။ ဣဒံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ပဌမံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထ။

‘‘ဣဓ ပန၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အမုကသ္မိံ နာမ အာဝါသေ သင်္ဃော ဝိဟရတိ သထေရော သပါမောက္ခော။ တဿ မေ သင်္ဃဿ သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ သတ္ထုသာသန’န္တိ။ တဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ နပ္ပဋိက္ကောသိတဗ္ဗံ။ အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ တာနိ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ သုတ္တေ ဩသာရေတဗ္ဗာနိ၊ ဝိနယေ သန္ဒဿေတဗ္ဗာနိ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ န စေဝ သုတ္တေ ဩသရန္တိ၊ န စ ဝိနယေ သန္ဒိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – ‘အဒ္ဓါ၊ ဣဒံ န စေဝ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ; တဿ စ သင်္ဃဿ ဒုဂ္ဂဟိတ’န္တိ။ ဣတိဟေတံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဆဍ္ဍေယျာထ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ သုတ္တေ စေဝ ဩသရန္တိ ဝိနယေ စ သန္ဒိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – ‘အဒ္ဓါ ၊ ဣဒံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ; တဿ စ သင်္ဃဿ သုဂ္ဂဟိတ’န္တိ။ ဣဒံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဒုတိယံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထ။

‘‘ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အမုကသ္မိံ နာမ အာဝါသေ သမ္ဗဟုလာ ထေရာ ဘိက္ခူ ဝိဟရန္တိ ဗဟုဿုတာ အာဂတာဂမာ ဓမ္မဓရာ ဝိနယဓရာ မာတိကာဓရာ။ တေသံ မေ ထေရာနံ သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ သတ္ထုသာသန’န္တိ။ တဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ။ပေ.။ န စ ဝိနယေ သန္ဒိဿန္တိ, နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – ‘အဒ္ဓါ, ဣဒံ န စေဝ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ; တေသဉ္စ ထေရာနံ ဒုဂ္ဂဟိတ’န္တိ။ ဣတိဟေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဆဍ္ဍေယျာထ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ။ပေ.။ ဝိနယေ စ သန္ဒိဿန္တိ, နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – ‘အဒ္ဓါ, ဣဒံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ; တေသဉ္စ ထေရာနံ သုဂ္ဂဟိတ’န္တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, တတိယံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထ။

‘‘ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အမုကသ္မိံ နာမ အာဝါသေ ဧကော ထေရော ဘိက္ခု ဝိဟရတိ ဗဟုဿုတော အာဂတာဂမော ဓမ္မဓရော ဝိနယဓရော မာတိကာဓရော။ တဿ မေ ထေရဿ သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ သတ္ထုသာသန’န္တိ။ တဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ နပ္ပဋိက္ကောသိတဗ္ဗံ။ အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ တာနိ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ သုတ္တေ ဩသာရိတဗ္ဗာနိ, ဝိနယေ သန္ဒဿေတဗ္ဗာနိ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ န စေဝ သုတ္တေ ဩသရန္တိ, န စ ဝိနယေ သန္ဒိဿန္တိ, နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – ‘အဒ္ဓါ, ဣဒံ န စေဝ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ; တဿ စ ထေရဿ ဒုဂ္ဂဟိတ’န္တိ။ ဣတိဟေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဆဍ္ဍေယျာထ။ တာနိ စ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ သုတ္တေ စေဝ ဩသရန္တိ, ဝိနယေ စ သန္ဒိဿန္တိ ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – ‘အဒ္ဓါ ၊ ဣဒံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ; တဿ စ ထေရဿ သုဂ္ဂဟိတ’န္တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, စတုတ္ထံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော မဟာပဒေသေ ဓာရေယျာထာ’’တိ။

တတြပိ သုဒံ ဘဂဝါ ဘောဂနဂရေ ဝိဟရန္တော အာနန္ဒေ စေတိယေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ – ‘‘ဣတိ သီလံ, ဣတိ သမာဓိ, ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော ။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ, သေယျထိဒံ – ကာမာသဝါ, ဘဝါသဝါ, အဝိဇ္ဇာသဝါ’’တိ။

188. O Bhikkhus, in this (matter), if a bhikkhu should say thus:

“Sirs, I have heard and received this (exposition) from the mouth of the Bhagavā: Such and such is the Doctrine; such and such is the Vinaya, Instructions on methods of removing defilements; such and such is the Teacher's (i.e., the Buddha's) Teaching.”

O Bhikkhus, the words of that bhikkhus should not be (immediately) received with approval, nor should they be (immediately) rejected with scorn. Without approval or rejection, those words and

phrases (attributed to the Buddha) should be carefully noted and should be collated with (lit., put into) the Sutta and examined in the light of the Vinaya.

If, on thus being collated with the Sutta or on being examined in the light of the the Vinaya, the words and phrases do not fit in with the Sutta, or are not in accord with the Vinaya, then it must be
concluded that "This assuredly is not an utterance of the Bhagavā; it is only an utterance wrongly learnt by the bhikkhu.' and thus (coming to this conclusion), bhikkhus, the assertion should be rejected.

If, (however), on being collated with the Sutta or on being examined in the light of the Vinaya, the (attributed) words and phrases fit in with the Sutta, or are in accord with the Vinaya, then it must be concluded that "This assuredly is an utterance of the Bhagavā; it is an utterance learnt aright by the bhikkhu." Bhikkhus, remember well this first (directive on assertions citing) Great Authority.(1)

Again, O Bhikkhus, in this (matter), if a bhikkhu should say thus:

There is a community of bhikkhus with elders and a chief bhikkhu at a monastery with such and such a name. I have heard and learnt this (exposition) from that very community of bhikkhus: Such and such is the Doctrine; such and suchis the Vinaya,such and such is the Teacher's Teaching."

O Bhikkhus, the words of that bhikkhu should not be (immediately) received with approval, nor should they be (immediately) rejected with scorn. Without approval or rejection, the words and phrases (attributed to that community of bhikkhus) should be carefully noted and should be collated with the Sutfa and examined in the light of the Vinaya.

If, on thus being collated with the Sutta or on being examined in the light of the Vinaya, the words and phrases do not fit in with the Sutta, or are not in accord with the Vinaya, then it must be
concluded that "This assuredly is not an utterance of the Bhagavā; itis only an utterance wrongly learnt by that community of bhikkhus. And, thus (coming to this conclusion), bhikkhus the assertion should
be rejected.

If, (however), on being collated with the Sutta or on being examined in the light of the Vinaya, the (attributed) words and phrases fit in with the Sutta, or are in accord with the Vinaya, then

it must be concluded that “This assuredly is an utterance of the Bhagavā; it is an utterance learnt aright by that community of bhikkhus.' Bhikkhus, remember well this second (directive on assertions citing) Great Authority.(2)

Again, O Bhikkhus, in this (matter), if a bhikkhu should say thus :

“There are many bhikkhu elders at a monastery with such and such a name, who are of wide learning and knowledge, who can recite by heart (the Pāḷi Texts), having memorized the Doctrine, the Vinaya, and the Fundamental Precepts for bhikkhus. I have heard and received this (exposition) from those bhikkhu elders themselves : Such and such is the Doctrine; such and such is the Vinaya; such and suchis the Teacher's Teaching."

O Bhikkhus, the words of that bhikkhu should not be (immediately) recevied with approval, nor should they be (immediately) rejected with scorn. Without approval or rejection, the words and phrases (attributed to the bhikkhu elders.......... then it must be concluded that "This assuredly is not an utterance of the Bhagavā; it is only an utterance wrongly learnt by those bhikkhu elders. And, thus (coming to this conclusion), bhikkhus, the assertion should be rejected.

If, (however),on being collated with the Sutta.......are in accord with the Vinaya, then it must be concluded that "This assuredly is an utterance of the Bhagavā; it is an utterance learnt aright by those bhikkhu elders. "'Bhikkhus, remember well this third (directive on assertions citing) Great Authority.(3)

Again, O Bhikkhus, in this (matter), if a bhikkhu should say thus:

"There is a certain bhikkhu elder at monastery with such an such a name who is of wide learning and knowledge, who can recite by heart (the Pāli Texts) having memorized the Doctrine, the
Vinaya, and the Fundamental Precepts for bhikkhus. I have heard and received this (exposition) from that bhikkhu elders: Such and such is the Doctrine; such and such is the Vinaya; such and such is the Teacher's Teaching.”

O Bhikkhus, the words of that bhikkhu should not be (immediately) received with approval, nor should they be (immediately) rejected with scorn. Without approval or rejection, those words and phrases (attributed to the Buddha) should be carefully noted and should be collated with the Sutta and examined in the light of the Vinaya.

If, on thus being collated with the Sutta or on being examined in the light of the Vinaya, the words and phrases do not fit in with the Sutta, or are not in accord with the Vinaya then it must be
concluded that This assuredly is not an utterance of the Bhagavā; it is only an utterance wrongly learnt by the bhikkhu elder. And, thus (coming to this conclusion), bhikkhus, the assertion should be rejected.

If, (however), on being collated with the Sutta or on being examined in the light of the Vinaya, the (attributed) words and Phrases fit in with the Sutta, or are in accord with the Vinaya, then it must be concluded that "This assuredly is an utterance of the Bhagavā; it is an utterance learnt aright by the bhikkhu elder. Bhikkhus, remember well this fourth (directive on assertions citing) Great Authority. (4)

O bhikkhus, remember these four (citations of) Great Authorities, Mahāpadesa.

While the Bhagavā was sojourning at the Ānanda shrine in the town of Bhoga, there, too, he repeatedly expounded to the bhikkhus this very discourse:

"Such is Sīla, morality; such is sarmādhi, concentration of mind; such is Paññā, wisdom. Samādhi, when based upon sīla, is rich in result and of great effect. Paññā, when based upon samādhi, is rich in result and of great effect. The mind, when developed through paññā, is throughly liberated from the āsavas, taints, namely, kāmāsava, the taint of sensuous desire, bhavāsava, the taint of hankering after repeated existence, and avijjāsava, the taint of ignorance of the true nature of existence as set out in the Four Noble Truths."

၁၈၈။ ရဟန်းတို့ ဤ (သာသနာတော်) ၌ (တစ်စုံတစ်ယောက်သော) ရဟန်းသည် ဤသို့ ပြောဆိုငြားအံ့-

''ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် ဤတရားကို မြတ်စွာဘုရား မျက်မှောက်တော်မှ ကြားနာခဲ့ရပါ၏၊ ခံယူခဲ့ရ ပါ၏၊ ဤကား တရားတော်ပါတည်း၊ ဤကား ဝိနည်းတော်ပါတည်း၊ ဤကား ဘုရားသျှင့် အဆုံးအမတော်ပါတည်း''ဟု (ပြောဆိုငြားအံ့)။

ရဟန်းတို့ ထိုရဟန်း၏ စကားကို လက်လည်း မခံအပ်သေး၊ ပယ်လည်း မပယ်အပ်သေး၊ လက်လည်းမခံ ပယ်လည်းမပယ်သေးဘဲ ထို (ပြောဆိုသော) ပုဒ်ဗျည်းတို့ကို ကောင်းစွာ မှတ်သား၍ သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်အပ်ကုန်၏၊ ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်အပ်ကုန်၏။

(ဤသို့) သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်လျက် ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်သည်ရှိသော် ထို (ပုဒ် ဗျည်း) တို့သည် သုတ်တရားတော်၌လည်း မသက်ဝင်ကုန်ငြားအံ့၊ ဝိနည်းတော်၌လည်း မနှီးနှောမိကုန်ငြားအံ့၊

(သို့ဖြစ်လျှင်) ''ဤစကားသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် စင်စစ်မဟုတ်ချေ၊ ဤရဟန်း၏ မှားယွင်းစွာ သင်ယူထားသော စကားသာ ဖြစ်ချေသည်''ဟု ဤအရာ၌ ဆုံးဖြတ်ကြရမည်။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ (ဆုံးဖြတ်၍) ထို စကားကို ပယ်ကြလေ။

(သို့မဟုတ်) သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်လျက် ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်သည်ရှိသော် ထို (ပုဒ် ဗျည်း) တို့သည် သုတ်တရားတော်၌လည်း သက်ဝင်ကုန်ငြားအံ့၊ ဝိနည်းတော်၌လည်း နှီးနှောမိကုန်ငြားအံ့၊ (သို့ဖြစ်လျှင်) ''ဤစကားသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် စင်စစ် ဖြစ်ပေသည်၊ ဤရဟန်း၏ ကောင်းစွာ သင်ယူထားသော စကားလည်း ဖြစ်ပေသည်''ဟု ဤအရာ၌ ဆုံးဖြတ်ကြရမည်။ ရဟန်းတို့ ရှေးဦးစွာ ဤမဟာပ ဒေသကို မှတ်ထားကြကုန်လော့။ (၁)

ရဟန်းတို့ ထို့ပြင် ဤ (သာသနာတော်) ၌ (တစ်စုံတစ်ယောက်သော) ရဟန်းသည် ဤသို့ ပြောဆိုငြားအံ့-

--

''ဤမည်သော ကျောင်း၌ အကြီးအမှူးမထေရ်နှင့် တကွသော သံဃာသည် နေလျက် ရှိ၏၊ ငါသည်ထိုသံဃာ၏ မျက်မှောက်မှ ကြားနာခဲ့ရပါ၏၊ သင်ယူခဲ့ရပါ၏၊ ဤကား တရားတော်ပါတည်း၊ ဤကားဝိနည်းတော်ပါတည်း၊ ဤကား ဘုရားသျှင့် အဆုံးအမတော်ပါတည်း''ဟု (ပြောဆို ငြားအံ့)။

ရဟန်းတို့ ထိုရဟန်း၏ စကားကို လက်လည်း မခံအပ်သေး၊ ပယ်လည်း မပယ်အပ်သေး၊ လက်လည်း မခံ ပယ် လည်း မပယ်မူ၍ ထို (ပြောဆိုသော) ပုဒ်ဗျည်းတို့ကို ကောင်းစွာ မှတ်သား၍ သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့် အပ်ကုန်၏၊ ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်အပ်ကုန်၏။

(ဤသို့) သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်လျက် ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်သည်ရှိသော် ထို (ပုဒ်ဗျည်း) တို့သည် သုတ်တရားတော်၌လည်း မသက်ဝင်ကုန်ငြားအံ့၊ ဝိနည်းတော်၌လည်း မနှီးနှောမိကုန်ငြားအံ့၊ (သို့ဖြစ်လျှင်) ''ဤစကားသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် စင်စစ်မဟုတ်ချေ၊ ထိုသံဃာ၏မှားယွင်းစွာ သင်ယူထားသော စကားသာ ဖြစ်ချေသည်''ဟု ဤအရာ၌ ဆုံးဖြတ်ကြရမည်။ ရဟန်းတို့ဤသို့ (ဆုံးဖြတ်၍) ထိုစကားကို ပယ်ကြ လေ။

(သို့မဟုတ်) သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်လျက် ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်သည်ရှိသော် ထို (ပုဒ် ဗျည်း) တို့သည် သုတ်တရားတော်၌လည်း သက်ဝင်ကုန်ငြားအံ့၊ ဝိနည်းတော်၌လည်း နှီးနှောမိကုန်ငြားအံ့၊ (သို့ဖြစ်လျှင်) ''ဤစကားသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် စင်စစ် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသံဃာ၏ ကောင်းစွာ သင်ယူထားသော စကားလည်း ဖြစ်ပေသည်''ဟု ဤအရာ၌ ဆုံးဖြတ်ကြရမည်။ ရဟန်းတို့ နှစ်ခုမြောက်သော ဤမဟာပဒေသကို မှတ်ထားကြကုန်လော့။ (၂)

ရဟန်းတို့ ထို့ပြင် ဤ (သာသနာတော်) ၌ (တစ်စုံတစ်ယောက်သော) ရဟန်းသည် ဤသို့ ပြောဆိုငြားအံ့-

''ဤမည်သော ကျောင်း၌ အကြားအမြင်များကုန်သော ပါဠိတော်ကို နှုတ်ငုံဆောင်ကုန်သော တရားတော် ဝိနည်းတော်ကို ဆောင်ကုန်သော ပါတိမောက်ကို ဆောင်ကုန်သော များစွာသော မထေရ်ရဟန်းတို့သည် နေလျက်ရှိကုန်၏၊ ငါသည် ထိုမထေရ်တို့၏ မျက်မှောက်မှ ကြားနာခဲ့ရပါ၏၊ ခံယူခဲ့ရပါ၏၊ ဤကား တရားတော်ပါတည်း၊ ဤကား ဝိနည်းတော်ပါတည်း၊ ဤကား ဘုရားသျှင့်အဆုံးအမတော်ပါတည်း''ဟု (ပြောဆိုငြားအံ့)။

ရဟန်းတို့ ထိုရဟန်း၏ စကားကို လက်လည်း မခံအပ်သေး။ပ။ ဝိနည်း၌လည်း မနှီးနှောမိကုန်ငြားအံ့၊ (သို့ဖြစ်လျှင်) ''ဤစကားသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် စင်စစ်မဟုတ်ချေ၊ ထိုမထေရ်တို့၏ မှားယွင်းစွာ သင်ယူထားသော စကားသာ ဖြစ်ချေသည်''ဟု ဤအရာ၌ ဆုံးဖြတ်ကြရမည်၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့ (ဆုံးဖြတ်၍) ထိုစကားကို ပယ်ကြလေ။

(သို့မဟုတ်) သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်လျက်။ပ။ ထို (ပုဒ်ဗျည်း) တို့သည် ဝိနည်းတော်၌ လည်းနှီးနှောမိကုန်ငြားအံ့၊ ''ဤစကားသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် စင်စစ်ဖြစ်ပေသည်၊ ထိုမထေရ်တို့၏ ကောင်းစွာ သင်ယူထားသော စကားလည်း ဖြစ်ပေသည်''ဟု ဤအရာ၌ ဆုံးဖြတ်ကြရမည်။ ရဟန်းတို့ သုံးခုမြောက်သော ဤမဟာပဒေသကို မှတ်ထားကြကုန်လော့။ (၃)

ရဟန်းတို့ ထို့ပြင် ဤ (သာသနာတော်) ၌ (တစ်စုံတစ်ယောက်သော) ရဟန်းသည် ဤသို့ ပြောဆိုငြားအံ့ -

''ဤမည်သော ကျောင်း၌ အကြားအမြင်များသော ပါဠိတော်ကို နှုတ်ငုံဆောင်သော တရားတော်ဝိနည်းတော်ကို ဆောင်သော ပါတိမောက်ကို ဆောင်သော တစ်ဦးသော မထေရ်သည် နေလျက်ရှိ၏၊ ငါသည် ထိုမထေရ်၏ မျက်မှောက်မှ ကြားနာခဲ့ရပါ၏၊ ခံယူခဲ့ရပါ၏၊ ဤကား တရားတော်ပါတည်း၊့ဤကား ဝိနည်းတော်ပါတည်း၊ ဤကား ဘုရားသျှင့် အဆုံးအမတော်ပါတည်း''ဟု (ပြောဆိုငြား အံ့)။

--

ရဟန်းတို့ ထိုရဟန်း၏ စကားကို လက်လည်း မခံအပ်သေး၊ ပယ်လည်း မပယ်အပ်သေး၊ လက်လည်းမခံ ပယ်လည်းမပယ်မူ၍ ထို (ပြောဆိုသော) ပုဒ်ဗျည်းတို့ကို ကောင်းစွာ မှတ်သား၍ သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်အပ်ကုန်၏၊ ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်အပ်ကုန်၏။

(ဤသို့) သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်လျက် ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်သည်ရှိသော် ထို (ပုဒ် ဗျည်း) တို့သည် သုတ်တရားတော်၌လည်း မသက်ဝင်ကုန်ငြားအံ့၊ ဝိနည်းတော်၌လည်း မနှီးနှောမိကုန်ငြားအံ့၊

(သို့ဖြစ်လျှင်) ''ဤစကားသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် စင်စစ်မဟုတ်ချေ၊ ထိုမထေရ်၏ မှားယွင်းစွာ သင်ယူထားသော စကားသာ ဖြစ်ချေသည်''ဟု ဤအရာ၌ ဆုံးဖြတ်ကြရမည်၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့ (ဆုံးဖြတ်၍) ထို စကားကို ပယ်ကြလေ။

(သို့မဟုတ်) သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်လျက် ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်သည်ရှိသော် ထို (ပုဒ် ဗျည်း) တို့သည် သုတ်တရားတော်၌လည်း သက်ဝင်ကုန်ငြားအံ့၊ ဝိနည်းတော်၌လည်း နှီးနှောမိကုန်ငြားအံ့၊ (သို့ဖြစ်လျှင်) ''ဤစကားသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် စင်စစ် ဖြစ်ပေသည်၊ ထိုမထေရ်၏ ကောင်းစွာ သင်ယူထားသော စကားလည်း ဖြစ်ပေသည်''ဟု ဤအရာ၌ ဆုံးဖြတ်ကြရမည်။ ရဟန်းတို့ လေးခုမြောက်သော ဤမဟာပဒေသကို မှတ်ထားကြကုန်လော့။ (၄)

ရဟန်းတို့ ဤမဟာပဒေသ လေးပါးတို့ကို မှတ်ထားကုန်လော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဘောဂမြို့ အာနန္ဒစေတီ၌ နေတော်မူစဉ်လည်း ဤသို့သော တရားစကားကိုသာလျှင် ရဟန်းတို့အား အကြိမ်များစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ''ဤကား သီလတည်း၊ ဤကား သမာဓိတည်း၊ ဤကား ပညာ တည်း။ သီလ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော သမာဓိသည် များသော အကျိုးအာနိသင် ရှိ၏။ သမာဓိ၌ တည်၍ ဖြစ် စေအပ်သော ပညာသည် များသော အကျိုးအာနိသင် ရှိ၏။ပညာ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်သည် ကာမာ သဝ ဘဝါသဝ အဝိဇ္ဇာသဝဟူသော အာသဝေါတို့မှကောင်းစွာသာလျှင် လွတ်မြောက်၏''ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

Kammāraputtacundavatthu ကမ္မာရပုတ္တစုန္ဒဝတ္ထု
Account Concerning Cunda, the Goldsmith's Son စုန္ဒပန်းထိမ်သည် ဝတ္ထု

189. Atha kho bhagavā bhoganagare yathābhirantaṃ viharitvā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘āyāmānanda, yena pāvā tenupasaṅkamissāmā’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paccassosi. Atha kho bhagavā mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ yena pāvā tadavasari. Tatra sudaṃ bhagavā pāvāyaṃ viharati cundassa kammāraputtassa ambavane. Assosi kho cundo kammāraputto – ‘‘bhagavā kira pāvaṃ anuppatto, pāvāyaṃ viharati mayhaṃ ambavane’’ti. Atha kho cundo kammāraputto yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinnaṃ kho cundaṃ kammāraputtaṃ bhagavā dhammiyā kathāya sandassesi samādapesi samuttejesi sampahaṃsesi. Atha kho cundo kammāraputto bhagavatā dhammiyā kathāya sandassito samādapito samuttejito sampahaṃsito bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘adhivāsetu me, bhante, bhagavā svātanāya bhattaṃ saddhiṃ bhikkhusaṅghenā’’ti. Adhivāsesi bhagavā tuṇhībhāvena.

Atha kho cundo kammāraputto bhagavato adhivāsanaṃ viditvā uṭṭhāyāsanā bhagavantaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkāmi.

Atha kho cundo kammāraputto tassā rattiyā accayena sake nivesane paṇītaṃ khādanīyaṃ bhojanīyaṃ paṭiyādāpetvā pahūtañca sūkaramaddavaṃ bhagavato kālaṃ ārocāpesi – ''kālo, bhante, niṭṭhitaṃ bhatta''nti. Atha kho bhagavā pubbaṇhasamayaṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya saddhiṃ bhikkhusaṅghena yena cundassa kammāraputtassa nivesanaṃ tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Nisajja kho bhagavā cundaṃ kammāraputtaṃ āmantesi – ''yaṃ te, cunda, sūkaramaddavaṃ paṭiyattaṃ, tena maṃ parivisa. Yaṃ panaññaṃ khādanīyaṃ bhojanīyaṃ paṭiyattaṃ, tena bhikkhusaṅghaṃ parivisā''ti. ''Evaṃ, bhante''ti kho cundo kammāraputto bhagavato paṭissutvā yaṃ ahosi sūkaramaddavaṃ paṭiyattaṃ, tena bhagavantaṃ parivisi. Yaṃ panaññaṃ khādanīyaṃ bhojanīyaṃ paṭiyattaṃ , tena bhikkhusaṅghaṃ parivisi. Atha kho bhagavā cundaṃ kammāraputtaṃ āmantesi – ''yaṃ te, cunda, sūkaramaddavaṃ avasiṭṭhaṃ, taṃ sobbhe nikhaṇāhi. Nāhaṃ taṃ, cunda, passāmi sadevake loke samārake sabrahmake sassamaṇabrāhmaṇiyā pajāya sadevamanussāya, yassa taṃ paribhuttaṃ sammā pariṇāmaṃ gaccheyya aññatra tathāgatassā''ti. ''Evaṃ, bhante''ti kho cundo kammāraputto bhagavato paṭissutvā yaṃ ahosi sūkaramaddavaṃ avasiṭṭhaṃ, taṃ sobbhe nikhaṇitvā yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinnaṃ kho cundaṃ kammāraputtaṃ bhagavā dhammiyā kathāya sandassetvā samādapetvā samuttejetvā sampahaṃsetvā uṭṭhāyāsanā pakkāmi.

၁၈၉. အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘောဂနဂရေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန ပါဝါ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ပါဝါ တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ပါဝါယံ ဝိဟရတိ စုန္ဒဿ ကမ္မာရပုတ္တဿ အမ္ဗဝနေ။ အဿောသိ ခေါ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော – ''ဘဂဝါ ကိရ ပါဝံ အနုပ္ပတ္တော၊ ပါဝါယံ ဝိဟရတိ မယှံ အမ္ဗဝနေ''တိ။ အထ ခေါ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ စုန္ဒံ ကမ္မာရပုတ္တံ ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။ အထ ခေါ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိတော သမာဒပိတော သမုတ္တေဇိတော သမ္ပဟံသိတော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အဓိဝါသေတု မေ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ''တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။ အထ ခေါ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

အထ ခေါ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန သကေ နိဝေသနေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ
ပဋိယာဒာပေတွာ ပဟူတဉ္စ သူကရမဒ္ဒဝံ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသိ – ''ကာလော၊ ဘန္တေ၊ နိဋ္ဌိတံ ဘ
တ္တ''န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ယေန စုန္ဒဿ ကမ္
မာရပုတ္တဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ စုန္ဒံ ကမ္မာ
ရပုတ္တံ အာမန္တေသိ – ''ယံ တေ၊ စုန္ဒ၊ သူကရမဒ္ဒဝံ ပဋိယတ္တံ၊ တေန မံ ပရိဝိသ။ ယံ ပနညံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပ
ဋိယတ္တံ၊ တေန ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဝိသာ''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဘန္တေ''တိ ခေါ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ
ယံ အဟောသိ သူကရမဒ္ဒဝံ ပဋိယတ္တံ၊ တေန ဘဂဝန္တံ ပရိဝိသိ။ ယံ ပနညံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယတ္တံ ၊
တေန ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဝိသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ စုန္ဒံ ကမ္မာရပုတ္တံ အာမန္တေသိ – ''ယံ တေ၊ စုန္ဒ၊ သူကရမဒ္ဒဝံ အဝ
သိဋ္ဌံ၊ တံ သောဗ္ဘေ နိခဏာဟိ။ နာဟံ တံ၊ စုန္ဒ၊ ပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿ
မဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ၊ ယဿ တံ ပရိဘုတ္တံ သမ္မာ ပရိဏာမံ ဂစ္ဆေယျ အညတြ တထာဂ
တဿာ''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဘန္တေ''တိ ခေါ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယံ အဟောသိ သူကရမဒ္ဒဝံ
အဝသိဋ္ဌံ၊ တံ သောဗ္ဘေ နိခဏိတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ
နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ စုန္ဒံ ကမ္မာရပုတ္တံ ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေ
တွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

189. Then, after staying at the town of Bhoga as long as he wished, the Bhagavā said to the Venerable Ānanda, "Come Ananda, let us go to Pāvā.”

The Venerable Ānanda respectfully assented, saying, Very well, Venerable Sir.” And the Bhagavā, together with a large company of bhikkhus, went to Pāvā, and stayed at the mango grove of Cunda, the goldsmith's son.

When Cunda, the goldsmith's son heard that the Bhagavā had arrived at Pāvā and was staying at his mango grove, he went to the Bhagavā, and making obeisance, sat at a certain place. To Cunda, thus seated, the Bhagavā gave a discourse, and by his discourse caused him to realize (the benefits of) the Teaching, to become established in (the observance of) the Teaching, and to be filled with gladness and enthusiasm for (the practice of) the Teaching.

After the Bhagavā had caused him to realize (the benefits of) the Teaching, to become established in (the observance of) the Teaching, and to be filled with gladness and enthusiasm for (the practice of) the Teaching, Cunda, the goldsmith's son said to the Bhagavā, "Venerable Sir, may it please the Bhagavā to accept my offering of focd for tomorrow, together with the company of bhikkhus.”

The Bhagavā, by silence, signified his acceptance, And Cunda, the goldsmith's son, knowing that the Bhagavā had accepted his request, rose from his seat, made obeisance to the Bhagavā, and left respectfully.

Then Cunda, the goldsmith's son, after that night had passed, caused choice food of both hard and soft kinds, as well as quantities of tender pork, to be prepared at his house, and then informed the Bhagavā that it was time for the meal by the message “Venerable Sir, it is time (to proceed), the food-offering is ready.”

Then in the morning the Bhagavā got ready by rearranging his robes and taking alms-bowl and great robe went to the house of Cunda, the goldsmith's son, accompany by the company of bhikkhus, and (on arriving there) took the seat prepared for him.

Having thus seated himself, the Bhagavā said to Cunda, the goldsmith's son, "Cunda, (you may) serve me the sūkara-maddava prepared by you, and (you may) serve the other food prepared by you to the company of bhikkhus.”

Cunda, the goldsmith's son assented respectfully, and accordingly served the prepared sūkara-maddava to the Bhagavā and the other prepared food to the company of bhikkhus.

Then the Bhagavā said to Cunda, the goldsmith's son, “Cunda, bury the remaining sūkara-maddava in a pit. Cunda, apart from the Tathāgata himself, I see no oneeither in the celestial world of devas, Māra or Brahmās, or in the human world of samaṇas (recluses), brahmaṇas (those leading a religious life), rulers and men, who, eating this sūkara-maddava, can digest it well,”

Cunda the goldsmith's son assented respectfully, saying "Very well, Venerable Sir,” and buried the remaining sūkara-maddava in a pit. Then he approached the Bhagavā, made obeisance to him, and seated himself at a certain place. And the Bhagavā, by religious discourse to Cunda seated on one side, caused him to realize (the benefits of) the Teaching, to become established in (the observance of) the Teaching, and to be filled with gladness and enthusiasm for (the practice of) the Teaching. Then the Bhagavā rose from his seat and departed.

၁၈၉။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘောဂမြို့၌ အလိုရှိသမျှ နေတော်မူပြီးလျှင် ''အာနန္ဒာ လာ, သွားကုန်အံ့၊ ပါဝါပြည်သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။ ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ပါဝါပြည်သို့ ကြွရောက်တော်မူပြီးလျှင် ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒ၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒသည်မြတ်စွာဘုရား ပါဝါပြည်သို့ ရောက်တော်မူ၍ မိမိသရက်ဥယျာဉ်၌ နေတော်မူကြောင်းကို ကြားလေ၏။

ထိုအခါ ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏၊ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော ရွှေပန်းထိမ်သည့်သားစုန္ဒအား မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွါးကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွါးကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေပြီးသည်ရှိသော် ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒသည် ''အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ နက်ဖြန်အဖို့ အကျွန်ုပ်၏ ဆွမ်းကို လက်ခံတော်မူပါ''ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။ ထိုအခါ ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒ သည် မြတ်စွာဘုရား လက်ခံတော်မူသည်ကို သိ၍ နေရာမှ ထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြုပြီးလျှင် ဖဲခွါသွားလေ၏။

ထိုအခါ ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒသည် ထိုညဉ့်လွန်မြောက်ပြီးနောက် မိမိနေအိမ်၌ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း နူးညံ့သော ဝက်သား 'သူကရမဒ္ဒဝ'ာ များကိုလည်းကောင်း စီရင်စေပြီးလျှင် ''အသျှင်ဘုရား အချိန်တန်ပါပြီ၊ ဆွမ်းပြင်ပြီးပါပြီ''ဟု အချိန် (တန်ကြောင်း) ကို မြတ်စွာဘုရားအားလျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်တော်မူ၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက်ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒနေအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ထိုင်တော်မူ၏။

ထိုင်တော်မူပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ''စုန္ဒ သင်စီရင်ထားသည့် နူးညံ့သော ဝက်သားဖြင့် ငါ့ကိုလုပ်ကျွေးလော့၊ သင်စီရင်ထားသည့် အခြားခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ရဟန်းသံဃာကို လုပ်ကျွေးလော့''ဟုရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒအား မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင်စီရင်ထားသည့် နူးညံ့သော ဝက်သားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို လုပ်ကျွေး၏။ စီရင်ထားသည့် အခြားခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ရဟန်းသံဃာကို လုပ်ကျွေး၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒကို မိန့်တော်မူ၏။

--

''စုန္ဒ သင်၏ ကြွင်းကျန်သော နူးညံ့သော ဝက်သားကို တွင်း၌ မြှုပ်လိုက်လော့၊ စုန္ဒ နတ် မာရ်နတ်ပြဟ္မာနှင့် တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများလူများနှင့် တကွသော ဤလူ့လောက၌ထို (နူးညံ့သော ဝက်သား) ကိုစားလျှင် မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး ကောင်းစွာ အစာကြေအံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုငါမမြင် မတွေ့ရချေ''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၍ကြွင်းကျန်သော နူးညံ့သော ဝက်သားကို တွင်း၌ မြှုပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီး၍မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏၊ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒကို မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွါးကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေပြီးလျှင် နေရာမှ ထကာကြွသွားတော်မူလေ၏။

190. Atha kho bhagavato cundassa kammāraputtassa bhattaṃ bhuttāvissa kharo ābādho uppajji, lohitapakkhandikā pabāḷhā vedanā vattanti māraṇantikā. Tā sudaṃ bhagavā sato sampajāno adhivāsesi avihaññamāno. Atha kho bhagavā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘āyāmānanda, yena kusinārā tenupasaṅkamissāmā’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paccassosi.

Cundassa bhattaṃ bhuñjitvā, kammārassāti me sutaṃ;

Ābādhaṃ samphusī dhīro, pabāḷhaṃ māraṇantikaṃ.

Bhuttassa ca sūkaramaddavena,

Byādhippabāḷho udapādi satthuno;

Virecamāno [viriccamāno (sī. syā. ka.), viriñcamāno (?)] bhagavā avoca,

Gacchāmahaṃ kusināraṃ nagaranti.

၁၉၀. အထ ခေါ ဘဂဝတော စုန္ဒဿ ကမ္မာရပုတ္တဿ ဘတ္တံ ဘုတ္တာဝိဿ ခရော အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ လောဟိတပက္ခန္ဒိကာ ပဗာဠှာ ဝေဒနာ ဝတ္တန္တိ မာရဏန္တိကာ။ တာ သုဒံ ဘဂဝါ သတော သမ္ပဇာနော အဓိဝါသေသိ အဝိဟညမာနော။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန ကုသိနာရာ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

စုန္ဒဿ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ၊ ကမ္မာရဿာတိ မေ သုတံ။

အာဗာဓံ သမ္ဖုသီ ဓီရော၊ ပဗာဠှံ မာရဏန္တိကံ။

ဘုတ္တဿ စ သူကရမဒ္ဒဝေန၊

ဗျာဓိပ္ပဗာဠှော ဥဒပါဒိ သတ္ထုနော။

ဝိရေစမာနော [ဝိရိစ္စမာနော (သီ. သျာ. က.)၊ ဝိရိဉ္စမာနော (?)] ဘဂဝါ အဝေါစ၊

ဂစ္ဆာမဟံ ကုသိနာရံ နဂရန္တိ။

190. Later, after the Bhagavā had eaten the food offered by Cunda, the goldsmith's son, a severe illness came upon the Bhagavā, a severe attack of dysentery with discharge of blood, and he suffered excessive pain, near unto death. This the Bhagavā endured with mind-fulness and deliberation, and without being perturbed.

Then the Bhagavā said to the Venerable Ānanda, "Come Ānanda, let us go to Kusinārā." The Venerable Ānanda assented respectfully, saying "Very well, Venerable Sir."

၁၉၀။ ထို့နောက် ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒ၏ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးသော အခါ မြတ်စွာဘုရားအား ကြမ်းတမ်းသော အနာရောဂါ ကပ်ရောက်လျက် သေလောက်အောင် ပြင်းထန်သော ဝမ်းသွေးလွန်ရောဂါ ဝေဒနာတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဝေဒနာတို့ကို သတိရှိလျက်ဆင်ခြင်လျက် ပင်ပန်းသည်ဟု မရေတွက်ဘဲ သည်းခံတော်မူ၏။

ထိုအခါ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ''အာနန္ဒာ လာသွားကုန်အံ့၊ ကုသိနာရုံပြည်သို့ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။ ''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

Pānīyāharaṇaṃ ပါနီယာဟရဏံ
Having Drinking Water Brought သောက်ရေဆောင်စေတော်မူခြင်း

191. Atha kho bhagavā maggā okkamma yena aññataraṃ rukkhamūlaṃ tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘iṅgha me tvaṃ, ānanda, catugguṇaṃ saṅghāṭiṃ paññapehi, kilantosmi, ānanda, nisīdissāmī’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paṭissutvā catugguṇaṃ saṅghāṭiṃ paññapesi. Nisīdi bhagavā paññatte āsane. Nisajja kho bhagavā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘iṅgha me tvaṃ, ānanda, pānīyaṃ āhara, pipāsitosmi, ānanda, pivissāmī’’ti. Evaṃ vutte āyasmā ānando bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘idāni, bhante, pañcamattāni sakaṭasatāni atikkantāni, taṃ cakkacchinnaṃ udakaṃ parittaṃ luḷitaṃ āvilaṃ sandati. Ayaṃ, bhante, kakudhā [kakuthā (sī. pī.)] nadī avidūre acchodakā sātodakā sītodakā setodakā [setakā (sī.)] suppatitthā ramaṇīyā. Ettha bhagavā pānīyañca pivissati, gattāni ca sītī [sītaṃ (sī. pī. ka.)] karissatī’’ti.

Dutiyampi kho bhagavā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘iṅgha me tvaṃ, ānanda, pānīyaṃ āhara, pipāsitosmi, ānanda, pivissāmī’’ti. Dutiyampi kho āyasmā ānando bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘idāni, bhante, pañcamattāni sakaṭasatāni atikkantāni, taṃ cakkacchinnaṃ udakaṃ parittaṃ luḷitaṃ āvilaṃ sandati. Ayaṃ, bhante, kakudhā nadī avidūre acchodakā sātodakā sītodakā setodakā suppatitthā ramaṇīyā. Ettha bhagavā pānīyañca pivissati, gattāni ca sītīkarissatī’’ti.

Tatiyampi kho bhagavā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘iṅgha me tvaṃ, ānanda, pānīyaṃ āhara, pipāsitosmi, ānanda, pivissāmī’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paṭissutvā pattaṃ gahetvā yena sā nadikā tenupasaṅkami. Atha kho sā nadikā cakkacchinnā parittā luḷitā āvilā sandamānā, āyasmante ānande upasaṅkamante acchā vippasannā anāvilā sandittha [sandati (syā.)]. Atha kho āyasmato ānandassa etadahosi – ‘‘acchariyaṃ vata, bho, abbhutaṃ vata, bho, tathāgatassa mahiddhikatā mahānubhāvatā. Ayañhi sā nadikā

cakkacchinnā parittā luḷitā āvilā sandamānā mayi upasaṅkamante acchā vippasannā anāvilā sandatī’’ti. Pattena pānīyaṃ ādāya yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘acchariyaṃ, bhante, abbhutaṃ, bhante, tathāgatassa mahiddhikatā mahānubhāvatā. Idāni sā bhante nadikā cakkacchinnā parittā luḷitā āvilā sandamānā mayi upasaṅkamante acchā vippasannā anāvilā sandittha. Pivatu bhagavā pānīyaṃ pivatu sugato pānīya’’nti. Atha kho bhagavā pānīyaṃ apāyi.

၁၉၁. အထ ခေါ ဘဂဝါ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ ယေန အညတရံ ရုက္ခမူလံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဣင်္ဃ မေ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ စတုဂ္ဂုဏံ သင်္ဃာဋိံ ပညပေဟိ၊ ကိလန္တောသ္မိ၊ အာနန္ဒ၊ နိသီဒိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ စတုဂ္ဂုဏံ သင်္ဃာဋိံ ပညပေသိ။ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဣင်္ဃ မေ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ ပါနီယံ အာဟရ၊ ပိပါသိတောသ္မိ၊ အာနန္ဒ၊ ပိဝိဿာမီ’’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဣဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ အတိက္ကန္တာနိ၊ တံ စက္ကစ္ဆိန္နံ ဥဒကံ ပရိတ္တံ လုဠိတံ အာဝိလံ သန္ဒတိ။ အယံ၊ ဘန္တေ၊ ကကုဓာ [ကကုထာ (သီ. ပီ.)] နဒီ အဝိဒူရေ အစ္ဆောဒကာ သာတောဒကာ သီတောဒကာ သေတောဒကာ [သေတကာ (သီ.)] သုပ္ပတိတ္ထာ ရမဏီယာ။ ဧတ္ထ ဘဂဝါ ပါနီယဉ္စ ပိဝိဿတိ၊ ဂတ္တာနိ စ သီတီ [သီတံ (သီ. ပီ. က.)] ကရိဿတီ’’တိ။

ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဣင်္ဃ မေ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ ပါနီယံ အာဟရ၊ ပိပါသိတောသ္မိ၊ အာနန္ဒ၊ ပိဝိဿာမီ’’တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဣဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ အတိက္ကန္တာနိ၊ တံ စက္ကစ္ဆိန္နံ ဥဒကံ ပရိတ္တံ လုဠိတံ အာဝိလံ သန္ဒတိ။ အယံ၊ ဘန္တေ၊ ကကုဓာ နဒီ အဝိဒူရေ အစ္ဆောဒကာ သာတောဒကာ သီတောဒကာ သေတောဒကာ သုပ္ပတိတ္ထာ ရမဏီယာ။ ဧတ္ထ ဘဂဝါ ပါနီယဉ္စ ပိဝိဿတိ၊ ဂတ္တာနိ စ သီတီကရိဿတီ’’တိ။

တတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဣင်္ဃ မေ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ ပါနီယံ အာဟရ၊ ပိပါသိတောသ္မိ၊ အာနန္ဒ၊ ပိဝိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ယေန သာ နဒိကာ တေနုပသင်္ကမိ။ အထ ခေါ သာ နဒိကာ စက္ကစ္ဆိန္နာ ပရိတ္တာ လုဠိတာ အာဝိလာ သန္ဒမာနာ၊ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ ဥပသင်္ကမန္တေ အစ္ဆာ ဝိပ္ပသန္နာ အနာဝိလာ သန္ဒိတ္ထ [သန္ဒတိ (သျာ.)]။ အထ ခေါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဧတဒဟောသိ – ‘‘အစ္ဆရိယံ ဝတ၊ ဘော၊ အဗ္ဘုတံ ဝတ၊ ဘော၊ တထာဂတဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ။ အယဉှိ သာ နဒိကာ စက္ကစ္ဆိန္နာ ပရိတ္တာ လုဠိတာ အာဝိလာ သန္ဒမာနာ မယိ ဥပသင်္ကမန္တေ အစ္ဆာ ဝိပ္ပသန္နာ အနာဝိလာ သန္ဒတီ’’တိ။ ပတ္တေန ပါနီယံ အာဒါယ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အစ္ဆရိယံ၊ ဘန္တေ၊ အဗ္ဘုတံ၊ ဘန္တေ၊ တထာဂတဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ။ ဣဒါနိ သာ ဘန္တေ နဒိကာ စက္ကစ္ဆိန္နာ ပရိတ္တာ လုဠိတာ အာဝိလာ သန္ဒမာနာ မယိ ဥပသင်္ကမန္တေ အစ္ဆာ ဝိပ္ပသန္နာ အနာဝိလာ သန္ဒိတ္ထ။ ပိဝတု ဘဂဝါ ပါနီယံ ပိဝတု သုဂတော ပါနီယ’’န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပါနီယံ အပါယိ။

191. Then the Bhagavā left the road and went to the food of a tree. And he said to the Venerable Ānanda, "Ānanda, fold my double-layered robe fourfold and place it on the ground. I am exhausted; I shall sit down.”

The Venerable Ānanda said, “Very well, Venerable Sir,” and folding the (Bhagavā's) double-layered robe in four, placed it on the ground. The Bhagavā sat down on the folded robe laid on the ground and said , “Ānanda, go and bring drinking water. I am thirsty. I want to have a drink of water."

On this being said (by the Bhagavā), the Venerable Ānanda said to the Bhagavā, “Venerable sir, five hundred carts have just now crossed the stream. The shallow water, being stirred up by the cartwheels, flows turbid and muddy. Venerable Sir, the Kakudhā river is not far off. There, the water is clear, sweet, cool, and free from muddiness. There are good banks (i.e., making the river accessible), and it is a pleasant place. At the Kakudhā river the Bhagavā may drink water, and also may refresh himself.

The Bhagavā said a second time, “Ānanda, go and bring drinking water. I am thirsty. I want to have a drink of water.”

For a second time, too, Ānanda said to the Bhagavā, “Venerable Sir, five hundred carts have just now crossed the stream. The shallow water, being stirred up by the cartwheels, flows turbid and
muddy. Venerable Sir, the Kakudhā river is not far off. There, the water is clear, sweet, cool, and free from muddiness. There are good banks (i.e.,making the river accessible), and it is a pleasant place. At the Kakudhā river the Bhagavā may drink water, and also may refresh himself.”

The Bhagavā said a third time, "Ānanda, (I exhort you to) go and bring drinking water. I am thirsty. I want to have a drink of water.”

Ānanda, saying."Very well, Venerable Sir,” assented respectfully, and taking the alms-bowl, went to the stream. Then, the shallow water which was flowing turbid and muddy, having been stirred
up by the cartwheels, became clear, pure and absolutely free from muddiness.

And this thought occurred to the Venerable Ānanda:

"Wonderful indeed, Sirs, and marvellous indeed, Sirs, is the great power and supernormal (psychic) potency of the Tathāgata! This shallow stream, which was flowing turbid and muddy, having

been stirred up by the wheels of the crossing carts, is on my appearance flowing clear, pure and absolutely free from muddiness.”

Carrying the drinking water in the alms-bowl, the Venerable Ānanda went back to the Bhagavā, and said:

"Indeed wonderful, Venerable Sir, indeed marvellous, Venerable Sir, is the great power and supernormal (psychic) potency of the Tathāgata! That shallow water of the stream, which was flowing turbid and muddy, having been stirred up just now by the wheels of the crossing carts, became on my approach clear, pure and absolutely free from muddiness. Now let the Bhagavā drink the water. Let the Sugata drink the water.”

Then the Bhagavā drank the water.

၁၉၁။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လမ်းခရီးမှ ဖဲ၍ တစ်ခုသော သစ်ပင်ရင်းသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင်အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏ -

''အာနန္ဒာ ငါ၏ ဒုကုဋ်သင်္ကန်းကြီးကို လေးထပ်ခေါက်၍ ခင်းပေးလော့၊ အာနန္ဒာ (ငါ) ပင်ပန်းလာပြီ ထိုင်ဦးအံ့''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ဒုကုဋ်သင်္ကန်းကြီးကို လေးထပ်ခေါက်၍ ခင်းပေး၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်တော်မူပြီးလျှင် ''အာနန္ဒာ သောက်ရေကို ဆောင်ချေလော့၊ (ငါ) မွတ်သိပ်၏၊ (ရေ) သောက်အံ့''ဟုအသျှင်အာနန္ဒာ အား မိန့်တော်မူ၏။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

''အသျှင်ဘုရား လှည်းအစီးငါးရာတို့ ယခုပင် ဖြတ်ကူးသွားကြပါ၏၊ လှည်းများဖြတ်ကူးထားသောကြောင့် ထို အနည်းငယ်သော (ချောင်း) ရေသည် ချောက်ချားနောက်ကျုလျက် စီးနေပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား ကကုဓာမြစ်သည် မဝေးလှတော့ပါ၊ (ထိုမြစ်သည်) ကြည်လင်သော ရေရှိပါ၏၊ ချိုမြိန်သော ရေ ရှိပါ၏၊ အေးမြသောရေ ရှိပါ၏၊ ညွှန်ကင်းသောရေ ရှိပါ၏၊ ကောင်းသော ဆိပ် ကမ်းရှိပါ၏၊ မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပါ၏။ ဤ (ကကုဓာမြစ်) ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရေကိုလည်းသောက်တော်မူရပါလတ္တံ့၊ ကိုယ်တော်ကိုလည်း အေးမြအောင် ပြုတော်မူရပါလတ္တံ့''ဟု (လျှောက်၏)။

''အာနန္ဒာ သောက်ရေကို ဆောင်ချေလော့၊ (ငါ) မွတ်သိပ်၏၊ (ရေ) သောက်အံ့''ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အာနန္ဒာအား နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း မိန့်တော်မူပြန်၏။

နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ပြန်၏-

''အသျှင်ဘုရား လှည်းအစီးငါးရာတို့ ယခုပင် ဖြတ်ကူးသွားကြပါ၏။ လှည်းများဖြတ်ကူးထားသောကြောင့် ထို အနည်းငယ်သော (ချောင်း) ရေသည် ချောက်ချားနောက်ကျုလျက် စီးနေပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား ကကုဓာမြစ်သည် မဝေးလှတော့ပါ၊ (ထိုမြစ်သည်) ကြည်လင်သော ရေရှိပါ၏၊ ချိုမြိန်သော ရေရှိပါ၏၊ အေးမြသော ရေရှိပါ၏၊ ညွှန် ကင်းသော ရေရှိပါ၏၊ ကောင်းသော ဆိပ်ကမ်းရှိပါ၏၊ မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပါ၏။ ဤ (ကကုဓာမြစ်) ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရေကိုလည်း သောက်တော်မူရပါလတ္တံ့၊ ကိုယ်တော်ကိုလည်း အေးမြအောင် ပြုတော်မူရပါ လတ္တံ့''ဟု (လျှောက်ပြန်၏)။

''အာနန္ဒာ သောက်ရေကို ဆောင်ချေလော့၊ ငါ မွတ်သိပ်၏၊ (ရေ) သောက်အံ့''ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင် အာနန္ဒာအား သုံးကြိမ်မြောက်လည်း မိန့်တော်မူပြန်၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် သပိတ်ကိုယူကာ ထို ချောင်းဆီသို့ ချဉ်းကပ်လေ၏။ ထိုအခါ လှည်းများဖြတ်ကူးထားသောကြောင့် ချောက်ချားနောက်ကျုလျက် စီး နေသော ထိုချောင်းရေ အနည်းငယ်သည် အသျှင်အာနန္ဒာ ချဉ်းကပ်လေလျှင် ကြည်လင်သန့်ရှင်း နောက်ကျု ခြင်းကင်းလျက် စီးလေ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ထိုသို့ ဆင်ခြင်မိ၏။

--

''မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသည်၏အဖြစ်သည် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အချင်းတို့၊ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်ပါပေစွ အချင်းတို့၊ လှည်းများ ဖြတ်ကူးထားသောကြောင့် ချောက်ချားနောက်ကျုလျက် စီးနေသောဤချောင်းရေ အနည်းငယ်သည် ငါချဉ်းကပ်သောအခါ ကြည်လင်သန့်ရှင်း နောက်ကျု ကင်းလျက်စီးဘိ၏''ဟု ဆင်ခြင်ပြီး လျှင်-

သပိတ်ဖြင့် သောက်ရေကို ခပ်ယူကာ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ -

''အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသည်၏အဖြစ်သည် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ မဖြစ် ဖူးမြဲဖြစ်ပါ ပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ယခုပင် လှည်းများ ဖြတ်ကူးထားသောကြောင့် ချောက်ချား နောက်ကျုလျက်စီးနေသော ထိုချောင်းရေ အနည်းငယ်သည် အကျွန်ုပ် ချဉ်းကပ်သွားသောအခါ ကြည်လင်သန့်ရှင်းနောက်ကျုကင်းလျက် စီး

ပါသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးသောမြတ်စွာဘုရား သောက် ရေကိုသုံးဆောင်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား သောက်ရေကိုသုံးဆောင်တော်မူပါလော့''ဟု (လျှောက်၏)။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား သည် သောက်ရေကို သုံးဆောင်တော်မူ၏။

Pukkusamallaputtavatthu ပုက္ကုသမလ္လပုတ္တဝတ္ထု
Account concerning Pukkusa the Malla Prince ပုက္ကုသ မလ္လမင်းသား အကြောင်း

192. Tena rokho pana samayena pukkuso mallaputto āḷārassa kālāmassa sāvako kusinārāya pāvaṃ addhānamaggappaṭippanno hoti. Addasā kho pukkuso mallaputto bhagavantaṃ aññatarasmiṃ rukkhamūle nisinnaṃ. Disvā yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinno kho pukkuso mallaputto bhagavantaṃ etadavoca – ''acchariyaṃ, bhante, abbhutaṃ, bhante, santena vata, bhante, pabbajitā vihārena viharanti. Bhūtapubbaṃ, bhante , āḷāro kālāmo addhānamaggappaṭippanno maggā okkamma avidūre aññatarasmiṃ rukkhamūle divāvihāraṃ nisīdi. Atha kho, bhante, pañcamattāni sakaṭasatāni āḷāraṃ kālāmaṃ nissāya nissāya atikkamiṃsu. Atha kho, bhante, aññataro puriso tassa sakaṭasatthassa [sakaṭasatassa (ka.)] piṭṭhito piṭṭhito āgacchanto yena āḷāro kālāmo tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā āḷāraṃ kālāmaṃ etadavoca – 'api, bhante, pañcamattāni sakaṭasatāni atikkantāni addasā'ti? 'Na kho ahaṃ, āvuso, addasa'nti. 'Kiṃ pana, bhante, saddaṃ assosī'ti? 'Na kho ahaṃ, āvuso, saddaṃ assosi'nti. 'Kiṃ pana, bhante, sutto ahosī'ti? 'Na kho ahaṃ, āvuso, sutto ahosi'nti. 'Kiṃ pana, bhante, saññī ahosī'ti? 'Evamāvuso'ti. 'So tvaṃ, bhante, saññī samāno jāgaro pañcamattāni sakaṭasatāni nissāya nissāya atikkantāni neva addasa, na pana saddaṃ assosi; apisu [api hi (sī. syā. pī.)] te, bhante, saṅghāṭi rajena okiṇṇā'ti? 'Evamāvuso'ti. Atha kho, bhante, tassa purisassa etadahosi – 'acchariyaṃ vata bho, abbhutaṃ vata bho, santena vata bho pabbajitā vihārena viharanti. Yatra hi nāma saññī samāno jāgaro pañcamattāni sakaṭasatāni nissāya nissāya atikkantāni neva dakkhati, na pana saddaṃ sossatī'ti! Āḷāre kālāme uḷāraṃ pasādaṃ pavedetvā pakkāmī''ti.
၁၉၂. တေန ရောခေါ ပန သမယေန ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော အာဠာရဿ ကာလာမဿ သာဝကော ကုသိနာရာယ ပါဝံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပ္ပန္နော ဟောတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော ဘဂဝန္တံ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသိန္နံ။ ဒိသွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အစ္ဆရိယံ၊ ဘန္တေ၊ အဗ္ဘုတံ၊ ဘန္တေ၊ သန္တေန ဝတ၊ ဘန္တေ၊

ပဗ္ဗဇိတာ ဝိဟာရေန ဝိဟရန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ဘန္တေ ၊ အာဠာရော ကာလာမော အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ အဝိဒူရေ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိ။ အထ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ အာဠာရံ ကာလာမံ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကမိံသု။ အထ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ အညတရော ပုရိသော တဿ သကဋသတ္ထဿ [သကဋသတဿ (က.)] ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အာဂစ္ဆန္တော ယေန အာဠာရော ကာလာမော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာဠာရံ ကာလာမံ ဧတဒဝေါစ – 'အပိ၊ ဘန္တေ၊ ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ အတိက္ကန္တာနိ အဒ္ဒသာ'တိ? 'န ခေါ အဟံ၊ အာဝုသော၊ အဒ္ဒသ'န္တိ။ 'ကိံ ပန၊ ဘန္တေ၊ သဒ္ဒံ အဿောသီ'တိ? 'န ခေါ အဟံ၊ အာဝုသော၊ သဒ္ဒံ အဿောသိ'န္တိ။ 'ကိံ ပန၊ ဘန္တေ၊ သုတ္တော အဟောသီ'တိ? 'န ခေါ အဟံ၊ အာဝုသော၊ သုတ္တော အဟောသိ'န္တိ။ 'ကိံ ပန၊ ဘန္တေ၊ သညီ အဟောသီ'တိ? 'ဧဝမာဝုသော'တိ။ 'သော တွံ၊ ဘန္တေ၊ သညီ သမာနော ဇာဂရော ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကန္တာနိ နေဝ အဒ္ဒသ၊ န ပန သဒ္ဒံ အဿောသိ; အပိသု [အပိ ဟိ (သီ. သျာ. ပီ.)] တေ၊ ဘန္တေ၊ သင်္ဃာဋိ ရဇေန ဩကိဏ္ဏာ'တိ? 'ဧဝမာဝုသော'တိ။ အထ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ တဿ ပုရိသဿ ဧတဒဟောသိ – 'အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော၊ အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော၊ သန္တေန ဝတ ဘော ပဗ္ဗဇိတာ ဝိဟာရေန ဝိဟရန္တိ။ ယတြ ဟိ နာမ သညီ သမာနော ဇာဂရော ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကန္တာနိ နေဝ ဒက္ခတိ၊ န ပန သဒ္ဒံ သောဿတီ'တိ! အာဠာရေ ကာလာမေ ဥဠာရံ ပသာဒံ ပဝေဒေတွာ ပက္ကာမီ''တိ။

192. At that time, Pukkusa, a Malla prince, who was a desciple of Āḷāra Kālāma (i.e.,Āḷāra of the Kālāma clan,) was on a long journey from Kusinārā to Pāvā. Seeing the Bhagavā sitting at the foot of a tree, Pukkusa of the Mallas approached the Bhagavā, made obeisance to him, and having sat down on one side, said to the Bhagavā thus:

"wonderful it is, Venerable Sir, marvellous it is, Venerble Sir, (how) the pabbajitas remain abiding in the attainment of calm.

“Venerabl Sir, it happened formerly that Āḷāra Kālāma, while on a long journey, left the road and sat down at the foot of a tree by the roadside, to spent the day. Venerable Sir, at that time, five hundred carts passed by very close to Āḷāra Kālāma.

"Venerable Sir, a certain man who had been following behind those five hundred carts, went up to where Āḷāra Kālāma was and asked him 'Sir, did you see five hundred carts pass by?'

‘Friend, I did not see them.’

Sir, how is it, them? Did you hear the noise (of those carts)?'

‘Friend, I did not hear the noise, either.

‘Sir, how is it, then? Were you asleep?'

‘Friend, I was not asleep, either.'

‘Sir, how is it then? Were you conscious?"

"Yes, friend, (I was conscious).'

Sir, you say you did not see and did not hear the five hundred carts which passed close by you, even though you were conscious and awake. Yet, isn't your double-layered robe covered all over with dust (from the passing of the carts)?"

'It is so, friend.'

'Venerable Sir, then that man thought thus: ' Wonderful it is, Sirs, marvellous it is, Sirs, the state of calm in which the pabbajītās remain abiding! This ascetic Āḷāra, although conscious and awake, did not see, did not hear, the five hundred carts which passed close by (him)!" And expressing his feeling of deep reverence for Āḷāra Kālāma, he departed."

၁၉၂။ ထိုစဉ်အခါ ကာလာမအနွယ် အာဠာရ၏ တပည့်ဖြစ်သော မလ္လမင်းသား ပုက္ကုသသည်ကုသိနာရုံမှ ပါဝါ (ပြည်) သို့ ခရီးသွားလျက် ရှိလေ၏။ (ထို) မလ္လမင်းသား ပုက္ကုသသည် တစ်ခုသောသစ်ပင်ရင်း၌ ထိုင်နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို မြင်၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

''အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ ရဟန်းတို့သည် ငြိမ်သက်သောသမာပတ်ဖြင့် နေတော်မူကြပါပေစွတကား။

အသျှင်ဘုရား ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကား ကာလာမအနွယ်ဖြစ်သော အာဠာရသည် ခရီးသွားစဉ် လမ်းမှဖဲ၍ (လမ်း၏) အနီး တစ်ခုသော သစ်ပင်ရင်း၌ နေ့သန့်စင်ရန် ထိုင်နေပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါငါးရာမျှသော လှည်းတို့သည် ကာလာမအနွယ်ဖြစ်သော အာဠာရ၏ အနီး၌ ကပ်လျက် ကပ်လျက်ဖြတ်သန်းသွားပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုလှည်းငါးရာနောက် လိုက်လာသော ယောကျ်ားတစ်ယောက်သည် ထိုလှည်းငါးရာ၏နောက်မှ နောက်မှ လိုက်လာသော ကာလာမအနွယ်ဖြစ်သော အာဠာရထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင်ရသေ့ ဖြတ်သန်းသွားသော လှည်းငါးရာတို့ကို မြင်လိုက်ပါ၏လော''ဟု အာဠာရအား မေး၏။

''ဒါယကာ ငါမမြင်လိုက်ပေ''ဟု (ပြော၏)။

''အသျှင်ရသေ့ အသို့ပါနည်း (ထိုလှည်းတို့၏) အသံကို ကြားလိုက်ပါ၏လော''ဟု (မေးပြန်၏)။

''ဒါယကာ အသံကိုလည်း ငါမကြားလိုက်ပေ''ဟု (ပြော၏)။

''အသျှင်ရသေ့ အသို့ပါနည်း အိပ်ပျော်နေပါသလော''ဟု (မေးပြန်၏)။

''ဒါယကာ ငါအိပ်ပျော်နေသည်လည်း မဟုတ်ပေ''ဟု (ပြော၏)။

''အသျှင်ရသေ့ အသို့ပါနည်း စိတ်သညာရှိနေပါ၏လော''ဟု (မေးပြန်၏)။

''ဒါယကာ စိတ်သညာလည်း ရှိနေပေ၏''ဟု (ပြော၏)။

''အသျှင်ရသေ့ အသျှင်သည် အနီး၌ ကပ်လျက် ကပ်လျက် ဖြတ်သန်းသွားကြသော လှည်းငါးရာ တို့ကိုစိတ်သညာရှိ၍ နိုးကြားနေပါလျက် မြင်လည်း မမြင်လိုက် အသံကိုလည်း မကြားလိုက်ဟု (ဆို၏)၊ သို့သော်လည်း အသျှင်၏ ဒုကုဋ်သင်္ကန်း၌ မြူအလိမ်းလိမ်းကပ်နေသည် မဟုတ်ပါလော''ဟု (ဆို၏)။

''ဒါယကာဟုတ်ပေ၏''ဟု (အာဠာရသည် ဆို၏)။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ ထိုယောကျ်ားသည် ဤသို့ ဆင်ခြင်မိပါသည်-

''အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အချင်းတို့၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ အချင်းတို့၊ ရဟန်းတို့သည် ငြိမ်သက်သောသမာပတ်ဖြင့်နေတော်မူကြပါပေစွတကား၊ ဤအာဠာရရသေ့သည် အနီး၌ ကပ်လျက် ကပ်လျက်ဖြတ်သန်းသွားကြသော လှည်းငါးရာတို့ကို စိတ်သညာရှိ၍ နိုးကြားနေပါလျက် မြင်လည်းမမြင် လိုက်ဘဲရှိတုံဘိ၏၊ အသံကိုလည်း မကြားလိုက်ဘဲ ရှိတုံဘိ၏''ဟု ဆင်ခြင်လျက် ကာလာမအနွယ် ဖြစ်သော

--

အာဠာရအပေါ်၌ လွန်ကဲသော ကြည်ညိုခြင်းကို လျှောက်ကြားပြီးလျှင် ဖဲခွါသွားပါသည်ဟု (မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်၏)။

193. ‘‘Taṃ kiṃ maññasi, pukkusa, katamaṃ nu kho dukkarataraṃ vā durabhisambhavataraṃ vā – yo vā saññī samāno jāgaro pañcamattāni sakaṭasatāni nissāya nissāya atikkantāni neva passeyya, na pana saddaṃ suṇeyya; yo vā saññī samāno jāgaro deve vassante deve gaḷagaḷāyante vijjullatāsu [vijjutāsu (sī. syā. pī.)] niccharantīsu asaniyā phalantiyā neva passeyya, na pana saddaṃ suṇeyyā’’ti? ‘‘Kiñhi, bhante, karissanti pañca vā sakaṭasatāni cha vā sakaṭasatāni satta vā sakaṭasatāni aṭṭha vā sakaṭasatāni nava vā sakaṭasatāni [nava vā sakaṭasatāni dasa vā sakaṭasatāni (sī.)], sakaṭasahassaṃ vā sakaṭasatasahassaṃ vā. Atha kho etadeva dukkarataraṃ ceva durabhisambhavatarañca yo saññī samāno jāgaro deve vassante

deve gaḷagaḷāyante vijjullatāsu niccharantīsu asaniyā phalantiyā neva passeyya, na pana saddaṃ suṇeyyā''ti.

''Ekamidāhaṃ, pukkusa, samayaṃ ātumāyaṃ viharāmi bhusāgāre. Tena kho pana samayena deve vassante deve gaḷagaḷāyante vijjullatāsu niccharantīsu asaniyā phalantiyā avidūre bhusāgārassa dve kassakā bhātaro hatā cattāro ca balibaddā [balibaddā (sī. pī.)]. Atha kho, pukkusa, ātumāya mahājanakāyo nikkhamitvā yena te dve kassakā bhātaro hatā cattāro ca balibaddā tenupasaṅkami. Tena kho panāhaṃ, pukkusa, samayena bhusāgārā nikkhamitvā bhusāgāradvāre abbhokāse caṅkamāmi. Atha kho, pukkusa, aññataro puriso tamhā mahājanakāyā yenāhaṃ tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā maṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhāsi. Ekamantaṃ ṭhitaṃ kho ahaṃ, pukkusa, taṃ purisaṃ etadavocaṃ – 'kiṃ nu kho eso, āvuso, mahājanakāyo sannipatito'ti? 'Idāni , bhante, deve vassante deve gaḷagaḷāyante vijjullatāsu niccharantīsu asaniyā phalantiyā dve kassakā bhātaro hatā cattāro ca balibaddā. Ettheso mahājanakāyo sannipatito. Tvaṃ pana, bhante, kva ahosī'ti? 'Idheva kho ahaṃ, āvuso, ahosi'nti. 'Kiṃ pana, bhante, addasā'ti? 'Na kho ahaṃ, āvuso, addasa'nti. 'Kiṃ pana, bhante, saddaṃ assosī'ti? 'Na kho ahaṃ, āvuso, saddaṃ assosi'nti. 'Kiṃ pana, bhante, sutto ahosī'ti? 'Na kho ahaṃ, āvuso, sutto ahosi'nti. 'Kiṃ pana, bhante, saññī ahosī'ti? 'Evamāvuso'ti. 'So tvaṃ, bhante, saññī samāno jāgaro deve vassante deve gaḷagaḷāyante vijjullatāsu niccharantīsu asaniyā phalantiyā neva addasa, na pana saddaṃ assosī'ti? ''Evamāvuso''ti?

''Atha kho, pukkusa, purisassa etadahosi – 'acchariyaṃ vata bho, abbhutaṃ vata bho, santena vata bho pabbajitā vihārena viharanti. Yatra hi nāma saññī samāno jāgaro deve vassante deve gaḷagaḷāyante vijjullatāsu niccharantīsu asaniyā phalantiyā neva dakkhati, na pana saddaṃ sossatī'ti [suṇissati (syā.)]. Mayi uḷāraṃ pasādaṃ pavedetvā maṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkāmī''ti.

Evaṃ vutte pukkuso mallaputto bhagavantaṃ etadavoca – ''esāhaṃ, bhante, yo me āḷāre kālāme pasādo taṃ mahāvāte vā ophuṇāmi sīghasotāya [siṅghasotāya (ka.)] vā nadiyā pavāhemi. Abhikkantaṃ, bhante, abhikkantaṃ, bhante! Seyyathāpi, bhante, nikkujjitaṃ vā ukkujjeyya, paṭicchannaṃ vā vivareyya, mūḷhassa vā maggaṃ ācikkheyya, andhakāre vā telapajjotaṃ dhāreyya 'cakkhumanto rūpāni dakkhantī'ti; evamevaṃ bhagavatā anekapariyāyena dhammo pakāsito. Esāhaṃ, bhante, bhagavantaṃ saraṇaṃ gacchāmi

dhammañca bhikkhusaṅghañca. Upāsakaṃ maṃ bhagavā dhāretu ajjatagge pāṇupetaṃ saraṇaṃ gata''nti.

၁၉၃. ''တံ ကိံ မညသိ၊ ပုဏ္ဏသြ၊ ကတမံ နု ခေါ ဒုက္ကရတရံ ဝါ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရံ ဝါ – ယော ဝါ သညီ သမာနော ဇာဂရော ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကန္တာနိ နေဝ ပဿေယျ၊ န ပန သဒ္ဒံ သုဏေယျ; ယော ဝါ သညီ သမာနော ဇာဂရော ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဠဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု [ဝိဇ္ဇုတာသု (သီ. သျာ. ပီ.)] နိစ္ဆရန္တီသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ နေဝ ပဿေယျ၊ န ပန သဒ္ဒံ သုဏေယျာ''တိ? ''ကိဉှိ၊ ဘန္တေ၊ က ရိဿန္တိ ပဉ္စ ဝါ သကဋသတာနိ ဆ ဝါ သကဋသတာနိ သတ္တ ဝါ သကဋသတာနိ အဋ္ဌ ဝါ သကဋသတာနိ နဝ ဝါ သကဋသတာနိ [နဝ ဝါ သကဋသတာနိ ဒသ ဝါ သကဋသတာနိ (သီ.)]၊ သကဋသဟဿံ ဝါ သကဋသတသ ဟဿံ ဝါ။ အထ ခေါ ဧတဒေဝ ဒုက္ကရတရံ စေဝ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရဉ္စ ယော သညီ သမာနော ဇာဂရော ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဠဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရန္တီသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ နေဝ ပဿေယျ၊ န ပန သဒ္ဒံ သု ဏေယျာ''တိ။

''ဧကမိဒါဟံ၊ ပုက္ကုသ၊ သမယံ အာတုမာယံ ဝိဟရာမိ ဘုသာဂါရေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဠဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရန္တီသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ အဝိဒူရေ ဘုသာဂါရဿ ဒွေ ကဿကာ ဘာတရော ဟတာ စတ္တာရော စ ဗလိဗဒ္ဒါ [ဗလိဗဒ္ဒါ (သီ. ပီ.)]။ အထ ခေါ၊ ပုက္ကုသ၊ အာတုမာယ မဟာဇနကာယော နိက္ခမိတွာ ယေန တေ ဒွေ ကဿကာ ဘာတရော ဟတာ စတ္တာရော စ ဗလိဗဒ္ဒါ တေနုပသင်္ကမိ။ တေန ခေါ ပနာဟံ၊ ပုက္ကုသ၊ သမယေန ဘုသာဂါရာ နိက္ခမိတွာ ဘုသာဂါရဒွါရေ အဗ္ဘောကာသေ စင်္ကမာမိ။ အထ ခေါ၊ ပုက္ကုသ၊ အညတရော ပုရိသော တမှာ မဟာဇနကာယာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတံ ခေါ အဟံ၊ ပုက္ကုသ၊ တံ ပုရိသံ ဧတဒဝေါစံ – 'ကိံ နု ခေါ သော၊ အာဝုသော၊ မဟာဇနကာယော သန္နိပတိတော'တိ? 'ဣဒါနိ ၊ ဘန္တေ၊ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဠဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇု လ္လတာသု နိစ္ဆရန္တီသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ ဒွေ ကဿကာ ဘာတရော ဟတာ စတ္တာရော စ ဗလိဗဒ္ဒါ။ ဧတ္ထေ သော မဟာဇနကာယော သန္နိပတိတော။ တွံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ကွ အဟောသီ'တိ? 'ဣဓေဝ ခေါ အဟံ၊ အာဝုသော၊ အဟောသိ'န္တိ။ 'ကိံ ပန၊ ဘန္တေ၊ အဒ္ဒသာ'တိ? 'န ခေါ အဟံ၊ အာဝုသော၊ အဒ္ဒသ'န္တိ။ 'ကိံ ပန၊ ဘန္တေ၊ သဒ္ဒံ အဿောသီ'တိ? 'န ခေါ အဟံ၊ အာဝုသော၊ သဒ္ဒံ အဿောသိ'န္တိ။ 'ကိံ ပန၊ ဘန္တေ၊ သုတ္တော အဟောသီ'တိ? 'န ခေါ အဟံ၊ အာဝုသော၊ သုတ္တော အဟောသိ'န္တိ။ 'ကိံ ပန၊ ဘန္တေ၊ သညီ အဟောသီ'တိ? 'ဧဝမာဝုသော'တိ။ 'သော တွံ၊ ဘန္တေ၊ သညီ သမာနော ဇာဂရော ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဠဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရန္တီသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ နေဝ အဒ္ဒသ၊ န ပန သဒ္ဒံ အဿောသီ'တိ? ''ဧဝမာဝုသော''တိ?

''အထ ခေါ၊ ပုက္ကုသ၊ ပုရိသဿ ဧတဒဟောသိ – 'အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော၊ အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော၊ သန္တေန ဝတ ဘော ပဗ္ဗဇိတာ ဝိဟာရေန ဝိဟရန္တိ။ ယတြ ဟိ နာမ သညီ သမာနော ဇာဂရော ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဠဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရန္တီသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ နေဝ ဒက္ခတိ၊ န ပန သဒ္ဒံ သောဿတီ'တိ [သုဏိဿတိ (သျာ.)]။ မယိ ဥဠာရံ ပသာဒံ ပဝေဒေတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမီ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သောဟံ၊ ဘန္တေ၊ ယော မေ အာဠာရေ ကာလာမေ ပသာဒေါ တံ မဟာဝါတေ ဝါ ဩဖုဏာမိ သီဃသောတာယ [သိဃ်သောတာယ (က.)] ဝါ နဒိယာ ပဝါဟေမိ။ အဘိက္ကန္တံ၊ ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ၊ ဘန္တေ! သေယျထာပိ၊ ဘန္တေ၊ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ၊ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ၊ မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ; ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ သောဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ’’န္တိ။

193. (The Bhagavā said:) Pukkusa, what do you think of this? Which is the more difficult to achieve (lit., do), the more difficult to happen, (of the case of two persons,) (the condition of) one who, though conscious and awake, does not see and does not hear the five hundred carts which passed close by (him), or (the condition of) the other who, though conscious and awake, does not see and does not hear heavy rain, rumbling thunder, flashing lightning and carshing thunderbolts (close by him)?

"Venerable Sir, it cannot be said that remaining without seeing and hearing the carts passing close by- whether it be five hundred, six hundred, seven hundred, eight hundred, nine hundred, a thousand or even a hundred thousand carts-is difficult. indeed, it is much more difficult to remain without seeing and hearing heavy rain, rumbling thunder, flashing lightning and crashing thunderbolts (close by). It is more difficult to do, more difficult to happen.

Pukkusa, at one time I was staying in a straw hut at Ātumā (town) At that time, there was heavy rain, with rumbling thunder and flash of lightning, and a thunderbolt struck not far from my hut, killing two cultivators, who were brothers, and four oxen. Then, Pukkusa, a multitude of people came out from Ātumā (town) and went up to the place where the two cultivator brothers and four oxen had been killed.

Pukkusa, by that time, I had come out of the straw hut and was walking up and down in the open, near the door of the straw hut. Then, Pukkusa, a man from that crowd of people approached me, and making obeisance to me, stood at a certain place. Pukkusa, I asked that man, Friend, why are these many people gathered?'

"Venerable Sir, just now two cultivators, who were brothers, and four oxen have been struck and killed by lightning while it was raining heavily, thunder was rolling and lightning was flashing. That is why this multitued of people has gathered. But, Venerable Sir, where were you?'

‘Friend, I have been here all the while.'

"Venerable Sir, howis it, then? Did you see (the happening)?'

‘Friend, I did not see it.'

"Venerable Sir, how is it, then? Did you hear the sound?'

‘Friend, I did not hear the sound, either.'

"Venerable Sir, how is it, then? Were you asleep?'

‘Friend, I was not asleep, either.'

"Venerable Sir, how is it, then? Were you concsious?'

"Yes, friend, (I was concsious).'

‘Venerable Sir, is it that, though conscious and awake, you neither saw nor heard heavy rain, rumbling thunder, flashing lightning and crashing thunderbolts?

"That is so, friend.'

Pukkusa, then this thought came to that man: 'Wonderful it is, Sirs, marvellous it is, Sirs, the state of calm in which the pabbajitas remain abiding! This pabbajita (i.e., the Buddha), although conscious and awake, did not see and did not hear heavy rain, rumbling thunder, flashing lightning and crashing thunderbolts'. And expressing his feeling of deep reverence for me, and making obeisance to
me, departed respectfully.

When this had been said, Pukkusa the Malla prince said to the Bhagavā:

‘Venerable Sir, the deep reverence I felt for Āḷāra Kālāma, I now throw away (as if) scattering it in a great wind, or (as if) letting it be carried away by a strong current.

‘Venerable Sir, extremely wonderful (is the Truth)! Surpassingly beautiful (is the Truth)! Venerable Sir, just as if that which has been turned over is turned upright, or that which has been hidden is revealed, or one who has lost his way is informed of the right way, or an oil-lamp is (brought and) held in the darkness so that those with eyes might see objects, even so the Bhagavā has shown
me the Truth in many ways.

"Venerable Sir, I take refuge in the Bhagavā, I take refuge in the Dhamma, (that Teaching of the Buddha), I take refuge in the Samgha, the community of bhikkhus. May the Bhagavā accept me as a lay-disciple, one who has taken refuge, from this day to the end of life.”

၁၉၃။ ပုက္ကုသ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ တစ်ဦးသော သူသည် အနီး၌ ကပ် လျက်ကပ်လျက် ဖြတ်သန်းသွားကြသော လှည်းငါးရာတို့ကို စိတ်သညာရှိ၍ နိုးကြားနေပါလျက် မြင်လည်းမမြင်ရာ၊ အသံကို လည်း မကြားရာ၊ အခြားတစ်ဦးသော သူသည်ကား စိတ်သညာရှိ၍ နိုးကြားနေပါလျက် မိုးရွာ၍ တချုန်းချုန်း မိုးခြိမ်းစဉ် လျှပ်စစ်များ ပြက်၍ မိုးကြိုးပစ်စဉ် မြင်လည်း မမြင်ရာ၊ အသံကိုလည်း မကြားရာ၊ (ထိုသူနှစ်ဦးတို့

တွင်) အဘယ်သူ၏ အမှုသည် ပြုရန်လည်းသာ၍ ခဲယဉ်းသနည်း၊ ဖြစ်ရန်လည်းသာ၍ ခဲယဉ်းသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား လှည်းအစီး ငါးရာဖြစ်စေ ခြောက်ရာဖြစ်စေ ခုနစ်ရာဖြစ်စေ ရှစ်ရာဖြစ်စေ ကိုးရာ ဖြစ်စေတစ်ထောင်ဖြစ်စေ လှည်းအစီး တစ်သိန်းဖြစ်စေ အဘယ်ပြုနိုင်အံ့နည်း၊ (အနီး၌ ကပ်လျက်ဖြတ်သန်းသွားကြသော ထိုလှည်းများကို မမြင်မကြားဘဲ နေနိုင်သူ၏ အမှုသည် ခဲယဉ်း၏ဟု မပြောပလောက်ပါ)။ စင်စစ်အားဖြင့် သော်ကား မိုးရွာ၍ တချုန်းချုန်း မိုးခြိမ်းစဉ် လျှပ်စစ်များ ပြက်၍ မိုးကြိုးပစ်စဉ် စိတ်သညာရှိ၍ နိုးကြားနေပါလျက် မြင်လည်းမမြင်ဘဲ အသံကိုလည်းမကြားဘဲ နေနိုင်သူ၏ အမှုသည်သာလျှင် ပြုရန်လည်းသာ၍ ခဲယဉ်း လှပါ၏၊ ဖြစ်ရန်လည်း သာ၍ ခဲယဉ်းလှပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ပုက္ကုသ အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် အာတုမာ (မြို့) ကောက်ရိုးတဲ (ကျောင်း) ၌ သီတင်းသုံးနေလျက်ရှိ၏။ ထိုအခါ မိုးရွာ၍ တချုန်းချုန်း မိုးခြိမ်းစဉ် လျှပ်စစ်များ ပြက်၍ မိုးကြိုးပစ်သောကြောင့် ကောက်ရိုးတဲ (ကျောင်း) ၏ အနီး၌ နွားလားလေးကောင်နှင့် လယ်သမားညီနောင် နှစ်ယောက်တို့သည် သေလေကုန်၏။

ပုက္ကုသ ထိုအခါ၌ များစွာသော လူစုသည် အာတုမာမြို့မှ ထွက်လာ၍ ထိုနွားလား လေးကောင်နှင့်လယ်သမား ညီနောင် နှစ်ယောက်တို့ သေနေရာ အရပ်သို့ ချဉ်းကပ်လေ၏။

ပုက္က္ုသ ထိုအခါ ငါသည် ကောက်ရိုးတဲ (ကျောင်း) မှ ထွက်၍ ကောက်ရိုးတဲ (ကျောင်း) တံခါး (အနီး) လွင်ပြင်၌ စင်္ကြံသွားလျက် နေ၏။ ပုက္ကုသ ထိုအခါ ထိုများစွာသော လူစုထဲမှ ယောကျ်ားတစ်ယောက်သည် ငါ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ့ကို ရှိသေစွာ ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်နေ၏၊ ပုက္ကုသငါသည် ထိုယောကျ်ားအား ''ဒါယကာ ဤမျှများစွာသော လူစုသည် အဘယ့်ကြောင့် စုဝေးနေသနည်း''ဟု မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား မိုးရွာ၍ တချုန်းချုန်း မိုးခြိမ်းစဉ် လျှပ်စစ်များ ပြက်၍ မိုးကြိုးပစ်သောကြောင့်နွားလား လေးကောင်နှင့် လယ်သမားညီနောင် နှစ်ယောက်တို့ သေဆုံးသွားကြပါ၏၊ ဤအကြောင်းကြောင့် များစွာသော လူစုသည် စုဝေးနေပါ၏။

''အသျှင်ဘုရား အသျှင်ဘုရားသည်ကား အဘယ်အရပ်မှာ ရှိနေပါသနည်း''ဟု (လျှောက်၏)။

''ဒါယကာ ငါသည် ဤအရပ်၌ပင် ရှိနေပေ၏''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း မြင်တော်မူလိုက်ပါ၏လော''ဟု (လျှောက်၏)။

''ဒါယကာ ငါသည် မမြင်လိုက်ပေ''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း အသံကို ကြားတော်မူလိုက်ပါ၏လော''ဟု (လျှောက်၏)။

''ဒါယကာ အသံကိုလည်း ငါမကြားလိုက်ပေ''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း အိပ်ပျော်နေပါသလော''ဟု (လျှောက်၏)။

--

''ဒါယကာ ငါသည် အိပ်ပျော်နေသည်လည်း မဟုတ်ပေ''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း စိတ်သညာ ရှိနေပါ၏လော''ဟု (လျှောက်၏)။

''ဒါယကာ စိတ်သညာလည်း ရှိနေပေ၏''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် မိုးရွာ၍ တချုန်းချုန်း မိုးခြိမ်းစဉ် လျှပ်စစ်များ ပြက်၍မိုးကြိုးပစ်စဉ် စိတ်သညာရှိ၍ နိုးကြားနေပါလျက် မြင်လည်း မြင်တော်မမူလိုက်ဘဲ အသံကိုလည်းကြားတော်မမူလိုက်ဘဲ ရှိပါသလော''ဟု (လျှောက်၏)။

''ဒါယကာဟုတ်ပေ၏''ဟု ငါဆိုခဲ့၏။

ပုက္ကုသ ထိုအခါ ထိုယောကျ်ားသည် ဤသို့ ဆင်ခြင်မိ၏ -

''အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အချင်းတို့၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ အချင်းတို့၊ ရဟန်းတို့သည် ငြိမ်သက်သောသမာပတ်ဖြင့် နေတော်မူကြပါပေစွတကား။ (ဤမြတ်စွာဘုရားသည်) မိုးရွာ၍ တချုန်းချုန်း မိုးခြိမ်းစဉ်လျှပ်စစ်များ ပြက်၍ မိုးကြိုးပစ်စဉ် စိတ်သညာရှိ၍ နိုးကြားနေပါလျက် မြင်လည်း မမြင်လိုက်ဘဲရှိတုံဘိ၏၊ အသံကိုလည်း မကြားလိုက်ဘဲ ရှိတုံဘိ၏''ဟု ဆင်ခြင်လျက် ငါ့အပေါ်၌ လွန်ကဲသောကြည်ညိုခြင်းကို လျှောက်ကြားပြီးလျှင် ငါ့ကို ရှိခိုး၍ အရိုအသေပြုလျက် ဖဲခွါသွားလေသည်ဟု (ပုက္ကုသအား မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် မလ္လမင်းသား ပုက္ကုသသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက် ၏ -

''အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ကာလာမအနွယ် အာဠာရအပေါ်၌ ကြည်ညိုနေသော သဒ္ဓါတရား ကိုလေပြင်း မုန်တိုင်း၌မူလည်း (တစ်စုံတစ်ခုကို လွှင့်ဘိသကဲ့သို့) လွှင့်ပစ်လိုက်ပါ၏၊ ရေစီးသန် သောမြစ်၌မူလည်း (တစ်စုံတစ်ခုကို မျှောဘိသကဲ့သို့) မျှောပစ်လိုက်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန် နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား ဥပမာသော်ကား မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း မျက်စိလည်သော သူအားလမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘိ သကဲ့သို့လည်းကောင်း 'မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်'ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီး တန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း (အသျှင်ဘုရား) ဤအတူသာလျှင် အသျှင်ဘုရားသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ တရားတော်ကိုလည်းကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ သံဃာတော်ကို လည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာဟူ၍မှတ်တော် မူပါ''ဟု (လျှောက်၏)။

194. Atha kho pukkuso mallaputto aññataraṃ purisaṃ āmantesi – ‘‘iṅgha me tvaṃ, bhaṇe, siṅgīvaṇṇaṃ yugamaṭṭhaṃ dhāraṇīyaṃ āharā’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho so puriso pukkusassa mallaputtassa paṭissutvā taṃ siṅgīvaṇṇaṃ yugamaṭṭhaṃ dhāraṇīyaṃ āhari [āharasi (ka.)]. Atha kho pukkuso mallaputto taṃ siṅgīvaṇṇaṃ yugamaṭṭhaṃ dhāraṇīyaṃ bhagavato upanāmesi – ‘‘idaṃ, bhante, siṅgīvaṇṇaṃ yugamaṭṭhaṃ dhāraṇīyaṃ, taṃ me bhagavā paṭiggaṇhātu anukampaṃ upādāyā’’ti. ‘‘Tena hi, pukkusa, ekena maṃ acchādehi, ekena ānanda’’nti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho pukkuso mallaputto bhagavato paṭissutvā ekena bhagavantaṃ acchādeti, ekena āyasmantaṃ ānandaṃ. Atha kho bhagavā pukkusaṃ mallaputtaṃ dhammiyā kathāya sandassesi samādapesi samuttejesi sampahaṃsesi. Atha kho pukkuso mallaputto bhagavatā dhammiyā kathāya sandassito samādapito samuttejito sampahaṃsito uṭṭhāyāsanā bhagavantaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkāmi.
၁၉၄. အထ ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဣင်္ဃ မေ တွံ၊ ဘဏေ၊ သိင်္ဂီဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ ဓာရဏီယံ အာဟရာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ သော ပုရိသော ပုက္ကုသဿ မလ္လပုတ္တဿ ပဋိဿုတွာ တံ သိင်္ဂီဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ ဓာရဏီယံ အာဟရိ [အာဟရသိ (က.)]။ အထ ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော တံ သိင်္ဂီဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ ဓာရဏီယံ ဘဂဝတော ဥပနာမေသိ – ‘‘ဣဒံ၊ ဘန္တေ၊ သိင်္ဂီဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ ဓာရဏီယံ၊ တံ မေ ဘဂဝါ ပဋိဂ္ဂဏှာတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ’’တိ။ ‘‘တေန ဟိ၊ ပုက္ကုသ၊ ဧကေန မံ အစ္ဆာဒေဟိ၊ ဧကေန အာနန္ဒ’’န္တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ဧကေန ဘဂဝန္တံ အစ္ဆာဒေတိ၊ ဧကေန အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုက္ကုသံ မလ္လပုတ္တံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေ

သိ။ အထ ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိတော သမာဒပိတော သမုတ္တေဇိတော သမ္ပဟံသိတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

194. Then, Pukkusa the Malla prince called a man and said to him, "You', do go and bring the pair of fine golden-hued pieces of cloth of mine kept for special occations. '

The man replied ‘Very well, Sir,' and went and brought a pair of lengths of fine golden-hued cloth. Then Pukkusa the Malla prince offered the ceremonial pieces of cloth to the Bhagavā, saying Venerable Sir, may the Bhagavā accept, out of compassion (for me), this pair of fine ceremonial lengths of cloth.”

The Bhagavā said, ‘In that case, present one to me and one to Ānanda.” Pukkusa the Malla prince said, "Very well, Venerable Sir,' and prensented one to the Bhagavā, and the other (piece of cloth) to the Venerable Ānanda. And then Bhagavā, by religious discourse, caused Pukkusa the Malla prince to realize (the advantages of) the Teaching, to become established in (the observace of) the Teaching, and to be filled with gladness and enthusiasm for (the practice of) the Teaching.

Thus, by the Bhagavā's discourse, having been caused to realize the advantages of the Teaching, to become established in the observance of the Teaching, and to be filled with gladness and enthusiasm for the practice of the Teaching, Pukkusa the Malla prince arose from his seat, made obeisance to the Bhagavā and departed respectfully.

၁၉၄။ ထိုအခါ မလ္လမင်းသား ပုက္ကုသသည် ယောကျ်ားတစ်ယောက်ကို (ခေါ်၍) အချင်း ငါ၏ရွှေအဆင်းရှိသော ပွဲထိုင်အဝတ်ချောအစုံကို ဆောင်ချေလော့ဟု (စေခိုင်း၏)။

''အရှင် ကောင်းပါပြီ''ဟု ထိုယောကျ်ားသည် မလ္လမင်းသား ပုက္ကုသအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ရွှေအဆင်းရှိသော ထိုပွဲထိုင်အဝတ်ချောအစုံကို ဆောင်ခဲ့၏။ ထိုအခါ မလ္လမင်းသား ပုက္ကုသသည် ''အသျှင်ဘုရားရွှေအဆင်းရှိသော ဤပွဲထိုင်အဝတ်ချောအစုံကို အသျှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်အား သနားသဖြင့် လက်ခံတော်မူပါ''ဟု လျှောက်၍ ရွှေအဆင်းရှိသော ထိုပွဲထိုင် အဝတ်ချောအစုံကို မြတ်စွာဘုရားအား ဆက်ကပ်လေ၏။

ပုက္ကုသ သို့ဖြစ်လျှင် အဝတ်တစ်ထည်ကို ငါ့အား လှူလော့၊ တစ်ထည်ကို အာနန္ဒာအား လှူလော့ဟုမိန့်တော်မူ၏၊ ''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု မလ္လမင်းသား ပုက္ကုသသည် မြတ်စွာဘုရားအား

--

ဝန်ခံပြီးလျှင် တစ်ထည်ကို မြတ်စွာဘုရားအား လှူ၏၊ တစ်ထည်ကို အသျှင်အာနန္ဒာအား လှူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် မလ္လမင်းသား ပုက္ကုသကို (တရားစကားဖြင့်) အကျိုးစီးပွါးကို သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် အကျိုးစီးပွါးကို သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေပြီးသည်ရှိသော် မလ္လမင်းသား ပုက္ကုသသည် နေရာမှ ထ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြုပြီးလျှင် ဖဲခွါသွားလေ၏။

195. Atha kho āyasmā ānando acirapakkante pukkuse mallaputte taṃ siṅgīvaṇṇaṃ yugamaṭṭhaṃ dhāraṇīyaṃ bhagavato kāyaṃ upanāmesi. Taṃ bhagavato kāyaṃ upanāmitaṃ hataccikaṃ viya [vītaccikaṃviya (sī. pī.)] khāyati. Atha kho āyasmā ānando bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘acchariyaṃ, bhante, abbhutaṃ, bhante, yāva parisuddho, bhante, tathāgatassa chavivaṇṇo pariyodāto. Idaṃ, bhante, siṅgīvaṇṇaṃ yugamaṭṭhaṃ dhāraṇīyaṃ bhagavato kāyaṃ upanāmitaṃ hataccikaṃ viya khāyatī’’ti. ‘‘Evametaṃ, ānanda, evametaṃ, ānanda dvīsu kālesu ativiya tathāgatassa kāyo parisuddho hoti chavivaṇṇo pariyodāto. Katamesu dvīsu? Yañca, ānanda, rattiṃ tathāgato anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambujjhati, yañca rattiṃ anupādisesāya nibbānadhātuyā parinibbāyati. Imesu kho, ānanda, dvīsu kālesu ativiya tathāgatassa kāyo parisuddho hoti chavivaṇṇo pariyodāto. ‘‘Ajja kho, panānanda, rattiyā pacchime yāme kusinārāyaṃ upavattane mallānaṃ sālavane antarena [antare (syā.)] yamakasālānaṃ tathāgatassa parinibbānaṃ bhavissati [bhavissatīti (ka.)]. Āyāmānanda, yena kakudhā nadī tenupasaṅkamissāmā’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paccassosi.

Siṅgīvaṇṇaṃ yugamaṭṭhaṃ, pukkuso abhihārayi;

Tena acchādito satthā, hemavaṇṇo asobhathāti.
၁၉၅. အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အစိရပက္ကန္တေ ပုက္ကုသေ မလ္လပုတ္တေ တံ သိင်္ဂီဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ ဓာရဏီယံ ဘဂဝတော ကာယံ ဥပနာမေသိ။ တံ ဘဂဝတော ကာယံ ဥပနာမိတံ ဟတစ္စိကံ ဝိယ [ဝီတစ္စိကံဝိယ (သီ. ပီ.)] ခါယတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အစ္ဆရိယံ၊ ဘန္တေ၊ အဗ္ဘုတံ၊ ဘန္တေ၊ ယာဝ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ ဘန္တေ၊ တထာဂတဿ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော။ ဣဒံ၊ ဘန္တေ၊ သိင်္ဂီဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ ဓာရဏီယံ ဘဂဝတော ကာယံ ဥပနာမိတံ ဟတစ္စိကံ ဝိယ ခါယတီ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေတံ၊ အာနန္ဒ၊ ဧဝမေတံ၊ အာနန္ဒ ဒွီသု ကာလေသု အတိဝိယ တထာဂတဿ ကာယော ပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော။ ကတမေသု ဒွီသု? ယဉ္စ

စ၊ အာနန္ဒ၊ ရတ္တိံ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ၊ ယဉ္စ ရတ္တိံ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာန ဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ ဣမေသု ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဒွီသု ကာလေသု အတိဝိယ တထာဂတဿ ကာယော ပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော။ ''အဇ္ဇ ခေါ၊ ပနာနန္ဒ၊ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ ကုသိနာရာယံ ဥပဝတ္တနေ မလ္လာနံ သာလဝနေ အန္တရေန [အန္တရေ (သျာ.)] ယမကသာလာနံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ [ဘဝိဿတီတိ (က.)]။ အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန ကကုဓာ နဒီ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

သိင်္ဂီဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ၊ ပုက္ကုသော အဘိဟာရယိ။

တေန အစ္ဆာဒိတော သတ္ထာ၊ ဟေမဝဏ္ဏော အသောဘထာတိ။

195. Then, not long after Pukkusa the Malla prince had left, the Venerable Ānanda placed and arranged the pair of fine, golden-hued robes on the body of the Bhagavā. When placed on the (brilliantly shining) body of the Bhagavā, those (golden-hued robes) appeared as though faded.

Then, the Venerable Ānanda said to the Bhagavā, "Most wonderful it is, Venerable Sir, marvellous it is, Venerable Sir, how extremely clear and fadiant the Tathāgata's complexion appears! When the pair of golden-hued robes were placed on the Bhagavā's body they became as though faded."

Ānanda, it is so. Ānanda, it is so. There are two occasions on which the complexion of the Tathāgata appears extremely clear and radiant.

What are these two occasions?

The night, Ānanda, when the Tathāgata attains unsurpassed, supreme Enlightenment, and the night when the Tathāgata passes away, realizing parinibbāna by experiencing the ultimate peace of

anupā -disesa nibbāna, the complete cessation of all the five khandhas.

Ānanda, these are the two occasions on which the complexion of the Tathāgata appears exceedingly clear and radiant.

Ānd now today, Ānanda, in the last watch of this night, in the Sal grove of the Malla princes, at the road-bend leading to Kusinārā town, the Tathāgata's realization of prinibbāna will take place between two Sal trees. Come, Ānanda, let us go to the kakudhā river. The Venerable Ānanda, saying "Very well, Venenerable Sir" assented respectfully.

၁၉၅။ ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မလ္လမင်းသား ပုက္ကုသ ဖဲသွား၍ မကြာမြင့်မီ ရွှေအဆင်းရှိသော အဝတ်ချောအစုံကို မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌ ဆက်ကပ်တင်လှမ်းပေးပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ (ပြိုးပြိုးပြက်

တောက်ပသော) ကိုယ်တော်၌ ဆက်ကပ်တင်လှွမ်းထားသောအခါ ထို (အဝတ်အစုံ) သည်အရောင်အဝါကင်း သကဲ့သို့ ဖြစ်သွားလေ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ ''အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွအသျှင်ဘုရား၊ မ ဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အရေအဆင်းတော်သည် အလွန်ပင် စင်ကြယ်ပါ ပေ၏၊ အလွန်ပင် ပြိုးပြိုးပြက်တောက်ပပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား ရွှေအဆင်းရှိသော ဤအဝတ်ချောအစုံသည်ပင် မြတ်စွာဘုရား၏ (ပြိုးပြိုးပြက်တောက်ပသော) ကိုယ်တော်၌ ဆက်ကပ်တင်လှွမ်းထားလိုက်သောအခါ ထို (အဝတ်အစုံ) သည် အရောင်အဝါကင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသည်''ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဤစကားသည် မှန်ပေ၏၊ အာနန္ဒာ ဤစကားသည် မှန်ပေ၏၊ နှစ်ပါးသော အခါတို့၌မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် အလွန်ပင် စင်ကြယ်၏၊ အရေအဆင်းတော်သည် အလွန်ပင်ပြိုးပြိုးပြက် တောက်ပ၏။

အဘယ်နှစ်ပါးသော အခါတို့နည်းဟူမူ-

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရတော်မူသော ညဥ့်အခါနှင့် ခန္ဓာ ကြွင်းမရှိသော ငြိမ်းခြင်းသဘော 'အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်' ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူသော ညဥ့်အခါတို့ပင် တည်း။

အာနန္ဒာ ဤနှစ်ပါးသော အခါတို့၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် အလွန်ပင် စင်ကြယ်၏၊ အရေအဆင်း တော်သည် အလွန် ပြိုးပြိုးပြက်တောက်ပ၏။ အာနန္ဒာ ယနေ့ညဥ့်သန်းလွဲ (ပစ္ဆိမယာမ်) ၌ကုသိနာရုံပြည် (မြို့ ဝင်ခါနီး) လမ်းကွေ့ မလ္လမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်ဝယ် အင်ကြင်းပင် အစုံတို့၏အကြား၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ''အာနန္ဒာလာသွား ကုန်အံ့၊ ကကုဓာမြစ်သို့ ချဉ်းကပ် ကုန်အံ့''ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင် အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

196. Atha kho bhagavā mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ yena kakudhā nadī tenupasaṅkami ; upasaṅkamitvā kakudhaṃ nadiṃ ajjhogāhetvā nhatvā ca pivitvā ca paccuttaritvā yena ambavanaṃ tenupasaṅkami. Upasaṅkamitvā āyasmantaṃ cundakaṃ āmantesi – ‘‘iṅgha me tvaṃ, cundaka, catugguṇaṃ saṅghāṭiṃ paññapehi, kilantosmi, cundaka, nipajjissāmī’’ti.

‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā cundako bhagavato paṭissutvā catugguṇaṃ saṅghāṭiṃ paññapesi. Atha kho bhagavā dakkhiṇena passena sīhaseyyaṃ kappesi pāde pādaṃ

accādhāya sato sampajāno uṭṭhānasaññaṃ manasikaritvā. Āyasmā pana cundako tattheva bhagavato purato nisīdi.

Gantvāna buddho nadikaṃ kakudhaṃ,

Acchodakaṃ sātudakaṃ vippasannaṃ;

Ogāhi satthā akilantarūpo [sukilantarūpo (sī. pī.)],

Tathāgato appaṭimo ca [appaṭimodha (pī.)] loke.

Nhatvā ca pivitvā cudatāri satthā [pivitvā cundakena, pivitvā ca uttari (ka.)],

Purakkhato bhikkhugaṇassa majjhe;

Vattā [satthā (sī. syā. pī.)] pavattā bhagavā idha dhamme,

Upāgami ambavanaṃ mahesi.

Āmantayi cundakaṃ nāma bhikkhuṃ,

Catugguṇaṃ santhara me nipajjaṃ;

So codito bhāvitattena cundo,

Catugguṇaṃ santhari khippameva.

Nipajji satthā akilantarūpo,

Cundopi tattha pamukhe [samukhe (ka.)] nisīdīti.

၁၉၆. အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ကကုဓာ နဒီ တေနုပသင်္ကမိ ; ဥပသင်္ကမိတွာ ကကုဓံ နဒိံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ နှတွာ စ ပိဝိတွာ စ ပစ္စုတ္တရိတွာ ယေန အမ္ဗဝနံ တေနုပသင်္ကမိ။ ဥပသင်္ကမိတွာ အာ

ယသ္မႎံ့ စုန္ဒကံ အာမန္တေသိ – ‘‘ႁကၟယ် မေ တွံ၊ စုန္ဒက၊ စတုဂ္ဂုဏံ သဃာ်ဋိ ပညပေဟိ၊ ကိလန္တောသ္မိ၊ စုန္ဒက၊ နိပဇ္ဇိဿာမီ’’တိ။

‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ စုန္ဒကော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ စတုဂ္ဂုဏံ သဃာ်ဋိ ပညပေသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ ကပ္ပေသိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော ဥဋ္ဌာနသညံ မနသိကရိတွာ။ အာယသ္မာ ပန စုန္ဒကော တတ္ထေဝ ဘဂဝတော ပုရတော နိသီဒိ။

ဂန္တွာန ဗုဒ္ဓေါ နဒိကံ ကကုဓံ၊

အစ္ဆောဒကံ သာတုဒကံ ဝိပ္ပသန္နံ။

ဩဂါဟိ သတ္ထာ အကိလန္တရူပေါ [သုကိလန္တရူပေါ (သီ. ပီ.)]၊

တထာဂတော အပ္ပဋိမော စ [အပ္ပဋိမောဓ (ပီ.)] လောကေ။

နှတွာ စ ပိဝိတွာ စုဒတာရိ သတ္ထာ [ပိဝိတွာ စုန္ဒကေန၊ ပိဝိတွာ စ ဥတ္တရိ (က.)]၊

ပုရက္ခတော ဘိက္ခုဂဏဿ မဇ္ဈေ။

ဝတ္တာ [သတ္ထာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ပဝတ္တာ ဘဂဝါ ဣဓ ဓမ္မေ၊

ဥပါဂမိ အမ္ဗဝနံ မဟေသိ။

အာမန္တယိ စုန္ဒကံ နာမ ဘိက္ခုံ၊

စတုဂ္ဂုဏံ သန္ထရ မေ နိပဇ္ဇံ။

သော စောဒိတော ဘာဝိတတ္တေန စုန္ဒော၊

စတုဂ္ဂုဏံ သန္ထရိ ခိပ္ပမေဝ။

နိပဇ္ဇိ သတ္ထာ အကိလန္တရူပေါ၊

စုန္ဒောပိ တတ္ထ ပမုခေ [သမုခေ (က.)] နိသီဒီတိ။

196. Then the Bhagavā went to the kakudhā river with a great company of bhikkhus, and went down to the river. He bathed, and drank water. Then came onto the bank again, and went to the mango grove. He said to the Venerable Cundaka, "Cundaka, fold my double-layered robe in four, and place it on the ground. I am weary, Cundaka. I shall lie down."

The Venerable Cundaka assented respectfully, and placed the folded double-layered robe on the ground. Then the Bhagavā lay down on his right side, nobly (like a lion), placing the left foot over and a little beyond the right foot, with mindfulness and deliberation, and keeping a predetermined time of arising in his mind. The Venerable Cundaka sat there in front of the Bhagavā.

၁၉၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကကုဓာမြစ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၍ ထို မြစ်၌ သက်ဆင်းလျက် ရေချိုးတော်မူ သောက်တော်မူပြီးနောက် တစ်ဖန် ပြန်တက်ပြီးလျှင်သရက်တောသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၍ ''စုန္ဒ ငါ၏ ဒုကုဋ်သင်္ကန်းကြီးကို လေးထပ်ခေါက်၍ ခင်းပေးလော့၊ စုန္ဒ (ငါ) ပင်ပန်း၏၊ လျောင်းစက်ဦးအံ့''ဟု (အသျှင်စုန္ဒအား မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်စုန္ဒသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ဒုကုဋ်သင်္ကန်းကြီးကို လေးထပ်ခေါက်၍ ခင်းပေးလေ၏။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် (လက်ယာ) ခြေပေါ်၌ (လက်ဝဲ) ခြေကို စဉ်းငယ် လွန်ကာ တင်ထား၍ သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် (မည်သည့်အချိန်၌) ထအံ့ဟု နှလုံးသွင်း ပိုင်းခြားလျက် လက်ယာနံတောင်းဖြင့် မြတ်သောလျောင်းစက်ခြင်းကို ပြုတော်မူ၏။ အသျှင်စုန္ဒသည်ကား ထိုအရပ်၌ပင် မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ထိုင်နေ၏။

197. Atha kho bhagavā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘siyā kho [yo kho (ka.)], panānanda, cundassa kammāraputtassa koci vippaṭisāraṃ uppādeyya – ‘tassa te, āvuso cunda, alābhā tassa te dulladdhaṃ, yassa te tathāgato pacchimaṃ piṇḍapātaṃ paribhuñjitvā parinibbuto’ti. Cundassa, ānanda, kammāraputtassa evaṃ vippaṭisāro paṭivinetabbo – ‘tassa te, āvuso cunda, lābhā tassa te suladdhaṃ, yassa te tathāgato pacchimaṃ piṇḍapātaṃ paribhuñjitvā parinibbuto. Sammukhā metaṃ, āvuso cunda, bhagavato sutaṃ sammukhā paṭiggahitaṃ – dve me piṇḍapātā samasamaphalā [samā samaphalā (ka.)] samavipākā [samasamavipākā (sī. syā. pī.)], ativiya aññehi piṇḍapātehi mahapphalatarā ca mahānisaṃsatarā ca. Katame dve? Yañca piṇḍapātaṃ paribhuñjitvā tathāgato anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambujjhati, yañca piṇḍapātaṃ paribhuñjitvā tathāgato anupādisesāya nibbānadhātuyā parinibbāyati. Ime

dve piṇḍapātā samasamaphalā samavipākā , ativiya aññehi piṇḍapātehi mahapphalatarā ca mahānisaṃsatarā ca. Āyusaṃvattanikaṃ āyasmatā cundena kammāraputtena kammaṃ upacitaṃ, vaṇṇasaṃvattanikaṃ āyasmatā cundena kammāraputtena kammaṃ upacitaṃ, sukhasaṃvattanikaṃ āyasmatā cundena kammāraputtena kammaṃ upacitaṃ, yasasaṃvattanikaṃ āyasmatā cundena kammāraputtena kammaṃ upacitaṃ, saggasaṃvattanikaṃ āyasmatā cundena kammāraputtena kammaṃ upacitaṃ, ādhipateyyasaṃvattanikaṃ āyasmatā cundena kammāraputtena kammaṃ upacita’nti. Cundassa, ānanda, kammāraputtassa evaṃ vippaṭisāro paṭivinetabbo’’ti. Atha kho bhagavā etamatthaṃ viditvā tāyaṃ velāyaṃ imaṃ udānaṃ udānesi –

‘‘Dadato puññaṃ pavaḍḍhati,

Saṃyamato veraṃ na cīyati;

Kusalo ca jahāti pāpakaṃ,

Rāgadosamohakkhayā sanibbuto’’ti.

၁၉၇. အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘သိယာ ခေါ [ယော ခေါ (က.)]၊ ပနာနန္ဒ၊ စုန္ဒဿ ကမ္မာရပုတ္တဿ ကောစိ ဝိပ္ပဋိသာရံ ဥပ္ပါဒေယျ – ‘တဿ တေ၊ အာဝုသော စုန္ဒ၊ အလာဘာ တဿ တေ ဒုလ္လဒ္ဓံ၊ ယဿ တေ တထာဂတော ပစ္ဆိမံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗုတော’တိ။ စုန္ဒဿ၊ အာနန္ဒ၊ ကမ္မာရပုတ္တဿ ဧဝံ ဝိပ္ပဋိသာရော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော – ‘တဿ တေ၊ အာဝုသော စုန္ဒ၊ လာဘာ တဿ တေ သုလဒ္ဓံ၊ ယဿ တေ တထာဂတော ပစ္ဆိမံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗုတော။ သမ္မုခါ မေတံ၊ အာဝုသော စုန္ဒ၊ ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – ဒွေ မေ ပိဏ္ဍပါတာ သမသမဖလာ [သမာ သမဖလာ (က.)] သမဝိပါကာ [သမသမဝိပါကာ (သီ. သျာ. ပီ.)]၊ အတိဝိယ အညေဟိ ပိဏ္ဍပါတေဟိ မဟပ္ဖလတရာ စ မဟာနိသံသတရာ စ။ ကတမေ ဒွေ? ယဉ္စ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ၊ ယဉ္စ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ တထာဂတော အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ ဣမေ ဒွေ ပိဏ္ဍပါတာ သမသမဖလာ သမဝိပါကာ ၊ အတိဝိယ အညေဟိ ပိဏ္ဍပါတေဟိ မဟပ္ဖလတရာ စ မဟာနိသံသတရာ စ။ အာယုသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတံ၊ ဝဏ္ဏသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတံ၊ သုခသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတံ၊ ယသသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတံ၊ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတံ၊ အာဓိပတေယျသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတ’န္တိ။ စုန္ဒဿ၊ အာနန္ဒ၊ ကမ္မာရပုတ္တဿ ဧဝံ ဝိပ္ပဋိသာရော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော’’တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒာနံ ဥဒာနေသိ –

“ဒဒတော ပုညံ ပဝမုတိ၊

သံယမတော ဝေရံ န စီယတိ။

ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကံ၊

ရာဂဒောသမောဟက္ခယာ သနိဗ္ဗုတော”တိ။
197. Then the Bhagavā said to the Venerable Ānanda:

Ānanda, someone might cause remorse or regret to Cunda, the goldsmith's son by saying "Friend Cunda, the Tathāgata passed away after eating your food last. Therefore, it is loss and misfortune to you.” If that happens, Ānanda, the remorse or regret Cunda might feel should thus be countered: "Friend Cunda, the Tathāgata passed away after eating your food last. Therefore, it is good fortune and good gain to you. Friend Cunda, I heard and received these words from the Bhagavā himself. There are two offerings of food which are of egual fruition and of egual result and which are
of much greater fruition and much greater benefit than any other offering of food. What are these two offerings of food?

"The offering of food, after eating which the Tathāgata attains unsurpassed, Perfect Self-enlightenment. (This is one.)

‘The offering of food, after eating which the Tathāgata passes into the ultimate peace of anupādisesa nibbāna which is the complete cessation of all the five khandhas. (This is the other)

"These are the two offerings of food which are of equal fruition and equal result and which are of much greater fruition and much greater benefit than any other offering of food. (Therefore) Respected! Cunda, the goldsmith's son has accumulated that kamma (force of action) which will bring about long life, which will bring about beautiful appearance, which will bring about well-being and happiness,which will bring about large retinues, which will bring about rebirth in the realms of devas, and which will bring about pre-eminence.”'

Thus, Ānanda, the remorse or regret of Cunda, the goldsmith's son should be dispelled.

Then the Bhagavā understanding this matter, at that moment uttered this exultant verse:

To him who gives, merit accumulates.

In him who is self-controlled, hostility cannot grow.

He who is endowed with wisdom, casts off evil.

He who thus casts off evil, by the rooting out of passion, anger and mental bewilderment, attains peace (through the extinction of the fires of kilesā, moral defilements).

၁၉၇။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အာနန္ဒာကို မိန့်တော်မူ၏-

--

''အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သူသည် ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒအား 'အချင်းစုန္ဒ သင်၏ ဆွမ်း ကိုနောက်ဆုံး ဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူရချေ၏၊ ထို့ကြောင့် သင့်အားလာဘ်မကောင်းလေစွ၊ အရမတော်လေစွ'ဟု ဆိုလျက် နှလုံးမသာခြင်းကို ဖြစ်စေသော် လည်းဖြစ်စေရာ၏။ အာနန္ဒာ (ထိုသို့ဖြစ်စေခဲ့ပါလျှင်) ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒ၏ နှလုံးမသာခြင်း ကိုဤသို့ ဖြေဖျောက်ရမည်၊ 'ဒါယကာစုန္ဒ သင်၏ ဆွမ်းကို နောက်ဆုံးဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် သင့်အား လာဘ်ကောင်း ပါပေစွ၊ အရတော်ပါပေစွ၊ ဒါယကာစုန္ဒ မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ ဤစကားကို ကြားနာလိုက်ရ၏၊ ခံယူလိုက်ရ၏၊ အခြားဆွမ်းတို့ထက် အကျိုးအာနိသင်ကြီးမားကုန်သော အချင်းချင်း တူမျှ၍ အကျိုးဝိပါက်တူမျှ ကုန် သောဤဆွမ်းနှစ်မျိုးတို့သည် ရှိကုန်၏။

အဘယ်နှစ်မျိုးတို့နည်းဟူမူ-

အကြင်ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရတော်မူ၏၊ (ဤဆွမ်းလည်း တစ်မျိုး)။

အကြင်ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ခန္ဓာကြွင်းမရှိသော ငြိမ်းခြင်းသဘော 'အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်' ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူ၏၊ (ဤဆွမ်းလည်း တစ်မျိုး)။

အခြားဆွမ်းတို့ထက် အကျိုးအာနိသင်ကြီးမားကုန်သော အချင်းချင်းတူမျှ၍ အကျိုးဝိပါက်တူမျှကုန်သော ဆွမ်း နှစ်မျိုးတို့ဟူသည် ဤသည်တို့ပင်တည်း (ဟူ၍ ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ ကြားနာလိုက်ရ၏၊ ခံယူလိုက်ရ၏၊ ထို့ကြောင့်) ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား ဒါယကာစုန္ဒ သည်အသက်ရှည်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံကို ဆည်းပူးရပေပြီ၊ အဆင်းလှခြင်းကို ဖြစ်စေ တတ်သောကံကို ဆည်းပူးရပေပြီ၊ ချမ်းသာခြင်း ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံကို ဆည်းပူးရပေပြီ၊ အခြံအရံများခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံကို ဆည်းပူးရပေပြီ၊ နတ်ပြည်သို့ ရောက်စေတတ်သော ကံကို ဆည်းပူးရပေပြီ၊ အကြီးအကဲဖြစ်စေတတ်သော ကံကို ဆည်းပူးရပေပြီ'ဟု ဟောကြား၍ ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒ၏ နှလုံးမသာခြင်းကို ဖြေဖျောက်ရမည် အာနန္ဒာ''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအကြောင်းအရာကို သိတော်မူ၍ ထိုအခိုက်ဝယ် ဤဥဒါန်းကို ကျူးရင့်တော်မူ၏-

''ပေးလှူသူအား ကောင်းမှုသာ တိုးပွား၏၊ စောင့်စည်းသူအား ရန်မပွားနိုင်၊ ဉာဏ်ရှိသူသည် မကောင်းမှုကို ပယ်စွန့်၏၊ ထိုသို့ (ပယ်စွန့်) သူသည် ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့ ကုန်၍ (ကိလေသာမီး) ငြိမ်းအေးလေတော့သတည်း''ဟု (ကျူးရင့်တော်မူ၏)။

Catuttho bhāṇavāro. စတုတ္ထော ဘာဏဝါရော။
End of the Fourth Portion for Recitation စတုတ္ထအခန်း ပြီး၏။

Yamakasālā ယမကသာလာ
The Twin Sal Trees အင်ကြင်းပင်အစုံ

198. Atha kho bhagavā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘āyāmānanda, yena hiraññavatiyā nadiyā pārimaṃ tīraṃ, yena kusinārā upavattanaṃ mallānaṃ sālavanaṃ tenupasaṅkamissāmā’’ti . ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paccassosi. Atha kho bhagavā mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ yena hiraññavatiyā nadiyā pārimaṃ tīraṃ, yena kusinārā upavattanaṃ mallānaṃ sālavanaṃ tenupasaṅkami. Upasaṅkamitvā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘iṅgha me tvaṃ, ānanda, antarena yamakasālānaṃ uttarasīsakaṃ mañcakaṃ paññapehi, kilantosmi, ānanda, nipajjissāmī’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paṭissutvā antarena yamakasālānaṃ uttarasīsakaṃ mañcakaṃ paññapesi. Atha kho bhagavā dakkhiṇena passena sīhaseyyaṃ kappesi pāde pādaṃ accādhāya sato sampajāno.

Tena kho pana samayena yamakasālā sabbaphāliphullā honti akālapupphehi. Te tathāgatassa sarīraṃ okiranti ajjhokiranti abhippakiranti tathāgatassa pūjāya. Dibbānipi mandāravapupphāni antalikkhā papatanti, tāni tathāgatassa sarīraṃ okiranti ajjhokiranti abhippakiranti tathāgatassa pūjāya. Dibbānipi candanacuṇṇāni antalikkhā papatanti, tāni tathāgatassa sarīraṃ okiranti ajjhokiranti abhippakiranti tathāgatassa pūjāya. Dibbānipi tūriyāni antalikkhe vajjanti tathāgatassa pūjāya. Dibbānipi saṅgītāni antalikkhe vattanti tathāgatassa pūjāya.

၁၉၈. အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန ဟိရညဝတိယာ နဒိယာ ပါရိမံ တီရံ၊ ယေန ကုသိနာရာ ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဟိရညဝတိယာ နဒိယာ ပါရိမံ တီရံ၊ ယေန ကုသိနာရာ ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ တေနုပသင်္ကမိ။ ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဣင်္ဃ မေ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ အန္တရေန ယမကသာလာနံ ဥတ္တရသီသကံ မဉ္စကံ ပညပေဟိ၊ ကိလန္တောသ္မိ၊ အာနန္ဒ၊ နိပဇ္ဇိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ အန္တရေန ယမကသာလာနံ ဥတ္တရသီသကံ မဉ္စကံ ပညပေသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ ကပ္ပေသိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော။

တေန ခေါ ပန သမယေန ယမကသာလာ သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လာ ဟောန္တိ အကာလပုပ္ဖေဟိ။ တေ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဇ္ဈောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ မန္ဒာရဝပုပ္ဖာနိ အန္တလိက္ခာ ပပတန္တိ၊ တာနိ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဇ္ဈောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ စန္ဒနစုဏ္ဏာနိ အန္တလိက္ခာ ပပတန္တိ၊ တာနိ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဇ္ဈောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ တူရိယာနိ အန္တလိက္ခေ ဝဇ္ဇန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ သင်္ဂီတာနိ အန္တလိက္ခေ ဝတ္တန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။

198. Then the Bhagavā said to the Venerable Ānanda, ‘Come, Ānanda, let us go. We will go to the Sal Grove of the Malla princes at the road-bend leading to Kusinārā town, on the further bank of the Hiraffavatī river.” The Venerable Ānanda, saying ‘Very well, Venerable Sir,” assented respectfully.

When the Bhagavā, together with a large company of bhikkhus, go to the Sal Grove of the Malla princes at the road-bend leading to Kusinārā town, on the further bank of the Hirafnavatī river, he said to the Venerable Ānanda, ‘Ānanda, lay out the couch, with the head to the north, between the pair of Sal trees. I am weary, Ānanda. I shall lie down.”

The Venerable Ānanda, saying " Very well, Venerable Sir,” assented respectfully, and laid out the couch, with the head to the north, between the pair of Sal trees. Then the Bhagavā lay down on his right side, nobly (like a lion), placing the left foot on and a little beyond the right foot, with mindfulness and deliberation.

At that time, the twin Sal trees blossomed forth all over, though it was out of season. And, in reverence to the Tathāgata, those (trees) rained blossoms, scattering, strewing, and continuously spreading them all over the body of the Tathāgata. Celestial mandārava flowers fell from the air above, being scattered, strewn and spread all over the body of the Tathāgata, in

reverence to him. And in reverence to the Tathāgata, celestial sandalwood powder fell from the air above, being scattered, strewn and spread all over the body of the Tathāgata.

And in reverence to the Tathāgata, celestial music sounded in the air above. And in reverance to the Tathāgata, celestial singing in the air above was heard.

၁၉၈။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ''အာနန္ဒာ လာ, သွားကုန်အံ့၊ ဟိရညဝတီမြစ်၏ ထိုမှာဘက် ကမ်းကုသိနာရုံပြည် (မြို့ဝင်ခါနီး) လမ်းကွေ့ မလ္လမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့''ဟုအသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။ ''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည်မြတ်စွာဘုရား အား ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူ ဟိရညဝတီမြစ်၏ ထိုမှာဖက် ကမ်းကုသိနာရုံပြည် (မြို့ဝင်ခါနီး) လမ်းကွေ့ မလ္လမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ''အာနန္ဒာအင်ကြင်းပင်အစုံတို့၏ အကြား၌ မြောက်အရပ်သို့ ဦးခေါင်းပြုကာ ညောင်စောင်းကို ခင်းလော့၊ အာနန္ဒာ (ငါ) ပင်ပန်း၏၊ လျောင်းစက်အံ့''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် အင်ကြင်းပင်အစုံတို့၏ အကြား၌ မြောက်အရပ်သို့ ဦးခေါင်းပြုကာ ညောင်စောင်းကို ခင်းလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် (လက်ယာ) ခြေပေါ်၌ (လက်ဝဲ) ခြေကို စဉ်းငယ်လွန်ကာ တင်ထား၍ သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် လက်ယာနံတောင်းဖြင့် မြတ်သော လျောင်းစက်ခြင်းကို ပြုတော်မူ၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ အင်ကြင်းပင်အစုံတို့သည် အခါမဲ့ ပွင့်သော ပန်းတို့ဖြင့် ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်လျက် ရှိကုန်၏၊ ထို (အင်ကြင်းပင်) တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် ပန်းတို့ကို မြတ်စွာဘုရား၏ကိုယ်တော်ထက်သို့ ကြဲဖြန့်ကုန်၏၊ လွှမ်းလျက် ကြဲဖြန့်ကုန်၏၊ မပြတ်မစဲ ကြဲဖြန့်ကုန်၏။

မန္ဒာရဝမည်သော နတ်ပန်း (ထင်ရှားပန်း) တို့သည်လည်း ကောင်းကင်မှ ကျလာကုန်၏၊ ထို (ပန်း) တို့ကိုလည်း (နတ်တို့သည်) မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ထက်သို့ကြဲဖြန့်ကုန်၏၊ လွှမ်းလျက် ကြဲဖြန့်ကုန်၏၊ မပြတ်မစဲ ကြဲဖြန့်ကုန်၏။

နတ်၌ဖြစ်သော စန္ဒကူးနံ့သာမှုန့်တို့သည်လည်း ကောင်းကင်မှ ကျလာကုန်၏၊ ထို (စန္ဒကူးနံ့သာမှုန့်) တို့ကိုလည်း (နတ်တို့သည်) မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ထက်သို့ ကြဲဖြန့်ကုန်၏၊ လွှမ်းလျက် ကြဲဖြန့်ကုန်၏၊ မပြတ်မစဲ ကြဲဖြန့်ကုန်၏။

နတ်တူရိယာတို့ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် ကောင်းကင်၌ တီးမှုတ်လျက် ရှိကုန်၏။

နတ်သီချင်းသံတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် ကောင်းကင်၌ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိကုန်၏။

199. Atha kho bhagavā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘sabbaphāliphullā kho, ānanda, yamakasālā akālapupphehi. Te tathāgatassa sarīraṃ okiranti ajjhokiranti abhippakiranti tathāgatassa pūjāya. Dibbānipi mandāravapupphāni antalikkhā papatanti, tāni tathāgatassa sarīraṃ okiranti ajjhokiranti abhippakiranti tathāgatassa pūjāya. Dibbānipi candanacuṇṇāni antalikkhā papatanti, tāni tathāgatassa sarīraṃ okiranti ajjhokiranti abhippakiranti tathāgatassa pūjāya. Dibbānipi tūriyāni antalikkhe vajjanti tathāgatassa pūjāya. Dibbānipi saṅgītāni antalikkhe vattanti tathāgatassa pūjāya. Na kho, ānanda, ettāvatā tathāgato sakkato vā hoti garukato vā mānito vā pūjito vā apacito vā. Yo kho, ānanda, bhikkhu vā bhikkhunī vā upāsako vā upāsikā vā dhammānudhammappaṭipanno viharati sāmīcippaṭipanno anudhammacārī, so tathāgataṃ sakkaroti garuṃ karoti māneti pūjeti apaciyati [idaṃ padaṃ sīsyāipotthakesu na dissati], paramāya pūjāya. Tasmātihānanda, dhammānudhammappaṭipannā viharissāma sāmīcippaṭipannā anudhammacārinoti. Evañhi vo, ānanda, sikkhitabba’’nti.
၁၉၉. အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လာ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ယမကသာလာ အကာလပုပ္ဖေဟိ။ တေ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဇ္ဈောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ မန္ဒာရဝပုပ္ဖာနိ အန္တလိက္ခါ ပပတန္တိ၊ တာနိ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဇ္ဈောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ စန္ဒနစုဏ္ဏာနိ အန္တလိက္ခါ ပပတန္တိ၊ တာနိ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဇ္ဈောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ တူရိယာနိ အန္တလိက္ခေ ဝဇ္ဇန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ သင်္ဂီတာနိ အန္တလိက္ခေ ဝတ္တန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ န ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဧတ္တာဝတာ တထာဂတော သက္ကတော ဝါ ဟောတိ ဂရုကတော ဝါ မာနိတော ဝါ ပူဇိတော ဝါ အပစိတော ဝါ။ ယော ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ ဥပါသကော ဝါ ဥပါသိကာ ဝါ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဝိဟရတိ သာမီစိပ္ပဋိပန္နော အနုဓမ္မစာရီ၊ သော တထာဂတံ သက္ကရောတိ ဂရုံ ကရောတိ မာနေတိ ပူဇေတိ အပစိယတိ [ဣဒံ ပဒံ သီသျာပေါတ္ထကေသု န ဒိဿတိ]၊ ပရမာယ ပူဇာယ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ၊ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ ဝိဟရိဿာမ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနောတိ။ ဧဝဉ္ဟိ ဝေါ၊ အာနန္ဒ၊ သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။
199. Then, the Bhagavā said to the Venerable Ānanda: Ānanda, the twin Sal trees have blossomed forth all over, though out of season. And, in reverence to the Tathāgata, those (trees) rain blossoms, scattering, strewing and continuously spreading them all over the body of Tathāgata. And, in reverence to the Tathāgata, celestial mandārava flowers and celestial sandalwood powder fall from the air above, scattering, strewing and spreading all over the body of the Tathāgata.

And in reverence to the Tathāgata, celestial music sounds in the air above.

And in reverence to the Tathāgata, celestial singing in the air above is heard.

Ānanda, mere acts of reverence of this kind cannot be deemed to honour, esteem, venerate, revere, and worship the Tathāgata rightly. (Only) the bhikkhu, or bhikkhunī, or the lay-disciple, or the

femal lay-disciple, who practises fully according to the Teaching, who is endowed with correctness in the practice of the Teaching, and who lives (lit., walks) in perfect conformity with righteousness and truth, can be deemed to honour, esteem, venerate, revere and worship the Tathāgata in the highest degree.

Therefore, Ānanda, you should thus train and practise, resolving to practise fully according to the Teaching, to be endowed with correctness in the practice of the Teaching, and to live in perfect conformity with righteousness and truth.

၁၉၉။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အာနန္ဒာကို မိန့်တော်မူ၏ -

''အာနန္ဒာ အင်ကြင်းပင်အစုံတို့သည် အခါမဲ့ ပွင့်သောပန်းတို့ဖြင့် ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်လျက် ရှိကုန်၏၊ ထို (အင်ကြင်းပင်) တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် ပန်းတို့ကို မြတ်စွာဘုရား၏ကိုယ်တော်ထက်သို့ ကြဲဖြန့်ကုန်၏၊ လွှမ်းလျက် ကြဲဖြန့်ကုန်၏၊ မပြတ်မစဲ ကြဲဖြန့်ကုန်၏။

မန္ဒာရဝမည်သော နတ်ပန်း (ထင်ရှားပန်း) တို့သည်လည်း ကောင်းကင်မှ ကျလာကုန်၏၊ ထို (ပန်း) တို့ကိုလည်း (နတ်တို့သည်) မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ထက်သို့ ကြဲဖြန့်ကုန်၏၊ လွှမ်းလျက် ကြဲဖြန့်ကုန်၏၊ မပြတ်မစဲ ကြဲဖြန့်ကုန်၏။

--

နတ်၌ဖြစ်သော စန္ဒကူးနံ့သာမှုန့်တို့သည်လည်း ကောင်းကင်မှ ကျလာကုန်၏၊ ထို (စန္ဒကူးနံ့သာမှုန့်) တို့ကိုလည်း (နတ်တို့သည်) မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ထက်သို့ ကြဲဖြန့်ကုန်၏၊ လွှမ်းလျက် ကြဲဖြန့်ကုန်၏၊ မပြတ်မစဲ ကြဲဖြန့်ကုန်၏။

နတ်တူရိယာတို့ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် ကောင်းကင်၌ တီးမှုတ်လျက်ရှိကုန်၏။

နတ်သီချင်းသံတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် ကောင်းကင်၌ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဤမျှလောက် (ပူဇော်မှု) ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို အရိုအသေပြုသည် မမည်သေး၊ အလေးပြုသည် မမည်သေး၊ မြတ်နိုးသည် မမည်သေး၊ ပူဇော်သည် မမည်သေး၊ ပသသည် မမည်သေး၊ အာနန္ဒာ အကြင်ရဟန်းဖြစ်စေ ရဟန်းမိန်းမဖြစ်စေ ဥပါသကာဖြစ်စေ ဥပါသိကာမ ဖြစ်စေ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် လျော်သော တရားကို ကျင့်လျက်နေ၏၊ လျော်သော အကျင့်ကိုကျင့်လျက်နေ၏၊ တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်လျက်နေ၏၊ ထိုသူသည် အမြတ်ဆုံး ပူဇော်ခြင်းဖြင့်မြတ်စွာဘုရားကို အရိုအသေပြုသည် မည်၏၊ အလေးပြုသည် မည်၏၊ မြတ်နိုးသည် မည်၏၊ ပူဇော်သည် မည်၏၊ ပသသည် မည်၏။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤ (သာသနာတော်) ၌ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် လျော်သော တရားကိုကျင့်လျက် နေကုန်အံ့၊ လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်လျက် နေကုန်အံ့၊ တရားနှင့် လျော်စွာ ကျင့်လျက်နေကုန်အံ့ဟု ဤသို့ နှလုံးသွင်းလျက် သင်တို့ ကျင့်ကြံအားထုတ်ရမည် အာနန္ဒာ''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

Upavāṇatthero ဥပဝါဏတ္ထေရော
Upavāna the Bhikkhu Elder ဥပဝါဏမထေရ်

200. Tena kho pana samayena āyasmā upavāṇo bhagavato purato ṭhito hoti bhagavantaṃ bījayamāno. Atha kho bhagavā āyasmantaṃ upavāṇaṃ apasāresi – ''apehi, bhikkhu, mā me purato aṭṭhāsī''ti. Atha kho āyasmato ānandassa etadahosi – ''ayaṃ kho āyasmā upavāṇo dīgharattaṃ bhagavato upaṭṭhāko santikāvacaro samīpacārī. Atha ca pana bhagavā pacchime kāle āyasmantaṃ upavāṇaṃ apasāreti – 'apehi bhikkhu, mā me purato aṭṭhāsī'ti. Ko nu kho hetu, ko paccayo, yaṃ bhagavā āyasmantaṃ upavāṇaṃ apasāreti – 'apehi, bhikkhu, mā me purato aṭṭhāsī'ti? Atha kho āyasmā ānando bhagavantaṃ etadavoca – 'ayaṃ, bhante, āyasmā upavāṇo dīgharattaṃ bhagavato upaṭṭhāko santikāvacaro samīpacārī. Atha ca pana bhagavā pacchime kāle āyasmantaṃ upavāṇaṃ apasāreti – ''apehi, bhikkhu, mā me purato aṭṭhāsī''ti. Ko nu kho, bhante, hetu, ko paccayo, yaṃ bhagavā āyasmantaṃ upavāṇaṃ apasāreti – ''apehi, bhikkhu, mā me purato aṭṭhāsī''ti? ''Yebhuyyena, ānanda, dasasu lokadhātūsu devatā sannipatitā tathāgataṃ dassanāya. Yāvatā, ānanda, kusinārā upavattanaṃ mallānaṃ sālavanaṃ samantato dvādasa yojanāni, natthi so padeso vālaggakoṭinitudanamattopi mahesakkhāhi devatāhi apphuṭo. Devatā, ānanda, ujjhāyanti – 'dūrā ca vatamha āgatā tathāgataṃ dassanāya. Kadāci karahaci tathāgatā loke uppajjanti arahanto sammāsambuddhā. Ajjeva rattiyā pacchime yāme tathāgatassa parinibbānaṃ bhavissati. Ayañca mahesakkho bhikkhu bhagavato purato ṭhito ovārento, na mayaṃ labhāma pacchime kāle tathāgataṃ dassanāyā'''ti.

၂၀၀. တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ ဥပဝါဏော ဘဂဝတော ပုရတော ဌိတော ဟောတိ ဘဂဝန္တံ ဗီဇယမာနော။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ အပသာရေသိ – ‘‘အပေဟိ၊ ဘိက္ခု၊ မာ မေ ပုရတော အဋ္ဌာသီ’’တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဧတဒဟောသိ – ‘‘အယံ ခေါ အာယသ္မာ ဥပဝါဏော ဒီဃရတ္တံ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကော သန္တိကာဝစရော သမီပစာရီ။ အထ စ ပန ဘဂဝါ ပစ္ဆိမေ ကာလေ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ အပသာရေတိ – ‘အပေဟိ ဘိက္ခု၊ မာ မေ ပုရတော အဋ္ဌာသီ’တိ။ ကော နု ခေါ ဟေတု၊ ကော ပစ္စယော၊ ယံ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ အပသာရေတိ – ‘အပေဟိ၊ ဘိက္ခု၊ မာ မေ ပုရတော အဋ္ဌာသီ’တိ? အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘အယံ၊ ဘန္တေ၊ အာယသ္မာ ဥပဝါဏော ဒီဃရတ္တံ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကော သန္တိကာဝစရော သမီပစာရီ။ အထ စ ပန ဘဂဝါ ပစ္ဆိမေ ကာလေ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ အပသာရေတိ – ‘‘အပေဟိ၊ ဘိက္ခု၊ မာ မေ ပုရတော အဋ္ဌာသီ’’တိ။ ကော နု ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ဟေတု၊ ကော ပစ္စယော၊ ယံ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ အပသာရေတိ – ‘‘အပေဟိ၊ ဘိက္ခု၊ မာ မေ ပုရတော အဋ္ဌာသီ’’တိ? ‘‘ယေဘုယျေန၊ အာနန္ဒ၊ ဒသသု လောကဓာတူသု ဒေဝတာ သန္နိပတိတာ တထာဂတံ ဒဿနာယ။ ယာဝတာ၊ အာနန္ဒ၊ ကုသိနာရာ ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ သမန္တတော ဒွာဒသ ယောဇနာနိ၊ နတ္ထိ သော ပဒေသော ဝါလဂ္ဂကောဋိနိတ္တုဒနမတ္တောပိ မဟေသက္ခာဟိ ဒေဝတာဟိ အပ္ဖုဋ္ဌော။ ဒေဝတာ၊ အာနန္ဒ၊ ဥဇ္ဈာယန္တိ – ‘ဒူရာ စ ဝတမှ အာဂတာ တထာဂတံ ဒဿနာယ။ ကဒါစိ ကရဟစိ တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ။ အဇ္ဇေဝ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ အယဉ္စ မဟေသက္ခော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပုရတော ဌိတော ဩဝါရေန္တော၊ န မယံ လဘာမ ပစ္ဆိမေ ကာလေ တထာဂတံ ဒဿနာယာ’’’တိ။

200. At that time, the Venerable Upavāṇa was standing before the Bhagavā, fanning him. And the Bhagavā caused him to move asīde, saying " Move away, bhikkhu, do not stand in front of me.”

Then this thought occurred to the Venerable Ānanda:

"This Venerable Upavāṇa had been in attendance on the Bhagavā for a long time, staying near him and always close to him. And yet at this last period of time, the Bhagavā caused him to move aside, saying, "Move away, bhikkhu, do not stand in front of me.' What is the reason for the Bhagavā saying this? What is the cause?”

Then the Venerable Ānanda asked the Bhagavā thus:

"Venerable Sir, this Venerable Upavāṇa had been in attendance on the Bhagavā for a long time, staying near and always close to the Bhagavā. And yet at this last period of time, the Bhagavā caused him to move aside, saying 'Move away, bhikkhu, do not stand in front of me.’ What is the reason for the Bhagavā saying this? What is the cause?"

Then Bhagavā said:

Ānanda, most of the devas on the ten thousand world systems have assembled (here) to see the Tathāgata. Ānanda, for a distance of twelve yojanas in and around the Sal Grove of the Malla princes
at the road-bend leading to Kusināra, there is not a spot that could be pierced with the extreme tip of a tail-hair that is not filled by powerful devas.

Ānanda, the devas are grumbling (thus):

'We have come from afar to see the Tathāgata. the Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Tathāgatas arise in the world only rarely. And tonight, in the last watch of the night, the parinibbāna of the Tathāgata will take place. This powerful bhikkhu is standing in front of the Bhagavā, obstructing our view. We will not get a view of the Tathāgata at this last period of time.

၂၀၀။ ထိုအခါ အသျှင် ဥပဝါဏသည် မြတ်စွာဘုရားကို ယပ်ခပ်လျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့တော်၌ရပ်တည် လျက် ရှိ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ''ရဟန်း ဖဲသွားလော့၊ ငါ့ရှေ့၌ ရပ်မနေလင့်''ဟု (မိန့်လျက်) အသျှင်ဥ ပဝါဏအား ဖဲစေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

''ဤအသျှင်ဥပဝါဏသည် ကာလရှည်မြင့်စွာ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံပါး၌ နေ၍ အနီး၌ အမြဲရှိသောအလုပ်အကျွေး ဖြစ်ခဲ့၏၊ သို့ဖြစ်ပါလျက် မြတ်စွာဘုရားသည် နောက်ဆုံးကာလ၌ 'ရဟန်း ဖဲသွားလော့၊ ငါ့ရှေ့၌ ရပ်မနေလင့်'ဟု (မိန့်လျက်) အသျှင်ဥပဝါဏကို ဖဲစေတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် 'ရဟန်း ဖဲသွားလော့၊ ငါ့ရှေ့၌ ရပ်မနေလင့်'ဟု (မိန့်လျက်) အသျှင်ဥပဝါဏ ကိုဖဲသွားစေ တော်မူရာ၌ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ အထောက်အပံ့ကား အဘယ်နည်း''ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ မေးလျှောက်၏-

''အသျှင်ဘုရား ဤအသျှင်ဥပဝါဏသည် ကာလရှည်မြင့်စွာ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံပါး၌ နေ၍ အနီး၌အမြဲရှိသော အလုပ်အကျွေးဖြစ်ခဲ့ပါ၏၊ သို့ဖြစ်ပါလျက် မြတ်စွာဘုရားသည် နောက်ဆုံး ကာလ၌ 'ရဟန်းဖဲသွားလော့၊ ငါ့ရှေ့၌ ရပ်မနေလင့်'ဟု အသျှင်ဥပဝါဏကို ဖဲစေတော်မူဘိ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် 'ရဟန်း ဖဲသွားလော့၊ ငါ့ရှေ့၌ ရပ်မနေလင့်'ဟု အသျှင်ဥပဝါဏကို ဖဲစေတော်မူရာ၌ အကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း၊ အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း''ဟု (မေးလျှောက် ၏)။

အာနန္ဒာ တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်၌ (ရှိသော) နတ်အပေါင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကိုဖူးမြော်ရန် များသောအားဖြင့် စည်းဝေးလာကြကုန်၏၊ အာနန္ဒာကုသိနာရုံပြည် (မြို့ဝင်ခါနီး) လမ်းကွေ့မလ္လမင်းတို့ အင်ကြင်းဥယျာဉ်၏ ထက်ဝန်းကျင် တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာအတွင်း၌ တန်ခိုးကြီးသောနတ်တို့နှင့်မပြည့်သော အရပ်မည်သည် သားမြီးဖျားထိုးလောက်ရုံမျှသော်လည်း မရှိချေ။

အာနန္ဒာ နတ်တို့သည် (ဤသို့) ကဲ့ရဲ့နေကုန်၏-

''ငါတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် အဝေးမှ လာခဲ့ရကုန်၏၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လောက၌ တစ်ရံတစ်ခါသာ ပွင့်တော်မူကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် ယနေ့ညဉ့်သန်းလွဲ (ပစ္ဆိမယာမ်) ၌ပင်လျှင် ဖြစ်လတ္တံ့၊ တန်ခိုးကြီးသော ဤ (ဥပဝါဏ) ရဟန်းသည် လည်းမြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့တော်၌ ကွယ်လျက် ရပ်တည်နေဘိ၏။ ငါတို့သည် နောက်ဆုံးကာလ၌မြတ်စွာဘုရားအား ဖူးမြော်ခွင့်ကို မရကြတော့ပါတကား''ဟု (ကဲ့ရဲ့နေကုန်၏) ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

201. ‘‘Kathaṃbhūtā pana, bhante, bhagavā devatā manasikarotī’’ti [manasi karontīti (syā. ka.)]? ‘‘Santānanda, devatā ākāse pathavīsaññiniyo kese pakiriya kandanti, bāhā paggayha kandanti, chinnapātaṃ papatanti [chinnaṃpādaṃviya papatanti (syā.)], āvaṭṭanti, vivaṭṭanti – ‘atikhippaṃ bhagavā parinibbāyissati, atikhippaṃ sugato parinibbāyissati, atikhippaṃ cakkhuṃ [cakkhumā (syā. ka.)] loke antaradhaṃāyissatī’ti.

‘‘Santānanda, devatā pathaviyaṃ pathavīsaññiniyo kese pakiriya kandanti, bāhā paggayha kandanti, chinnapātaṃ papatanti, āvaṭṭanti, vivaṭṭanti – ‘atikhippaṃ bhagavā parinibbāyissati, atikhippaṃ sugato parinibbāyissati, atikhippaṃ cakkhuṃ loke antaradhāyissatī’’’ti.

‘‘Yā pana tā devatā vītarāgā, tā satā sampajānā adhivāsenti – ‘aniccā saṅkhārā, taṃ kutettha labbhā’ti.
၂၀၁. ‘‘ကထံဘူတာ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ဒေဝတာ မနသိကရောတီ’’တိ [မနသိ ကရောန္တီတိ (သျာ. က.)]? ‘‘သန္တာနန္ဒ၊ ဒေဝတာ အာကာသေ ပထဝီသညိနိယော ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ၊ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ၊ ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ [ဆိန္နံပါဒံဝိယ ပပတန္တိ (သျာ.)]၊ အာဝဋ္ဋန္တိ၊ ဝိဝဋ္ဋန္တိ – ‘အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ [စက္ခုမာ (သျာ. က.)] လောကေ အန္တရဓံအာယိဿတီ’တိ။

‘‘သန္တာနန္ဒ၊ ဒေဝတာ ပထဝိယံ ပထဝီသညိနိယော ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ၊ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ၊ ဆိန္နပါတံ ပ ပတန္တိ၊ အာဝဋ္ဋန္တိ၊ ဝိဝဋ္ဋန္တိ – ‘အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဓာယိဿတီ’’’တိ။

‘‘ယာ ပန တာ ဒေဝတာ ဝီတရာဂါ၊ တာ သတာ သမ္ပဇာနာ အဓိဝါသေန္တိ – ‘အနိစ္စာ သင်္ခါရာ၊ တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ’တိ။

201. ‘Venerable Bhagavā, in what condition and in what state of mind are the devas?”"

Ānanda, devas who are (standing) in the sky, taking (i.e., transforming) the sky as firm groud, are weeping with dishevelled hair, are weeping with upraised hands, flinging themselves down, rolling forward and backward, rolling hither and thither, (and lamenting) "Too soon is the Bhagavā going to realize parinibbāna! Too soon is the Sugata going to realize parinibbāna! Too soonis the Eye (i.e., the Possesor of the Eye of Wisdom) going to disappear from the world!"

Ānanda, devas who are (standing) on the ground, taking (i.e., transforming) the earth as firm ground, are weeping with dishevelled hair, are weeping with upraised hands, flinging themselves down, rolling forward and backward, rolling hither and thither, (and lamenting) "Too soon is the Bhagavā going to realize parinibbāna! Too soon is the Sugata going to realize parinibbāna! Too soon is the
Eye (i.e., the Possesor of the Eye of Wisdom) going to disappear from the world!”

But those devas who are free from sensual passion can bear it, mindfully and deliberately reflecting: " All conditioned and compounded things have the nature of impermanence. How then can it
be possible to get that (permanence) in this (compounded) nature?

၂၀၁။ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား နတ်တို့သည် အဘယ်သို့ အခြေအနေရှိလျက် စိတ်ဖြစ်နေပါကုန်သနည်းဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ကောင်းကင်၌ မြေပြင်ဟု အမှတ်ရှိလျက် တည်နေသော နတ်တို့သည် ''ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလတ္တံ့၊ ကောင်းသော စကားကို

--

ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မူလတ္တံ့၊ ပညာမျက်စိ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ လောကမှ ကွယ်ပျောက်တော်မူလတ္တံ့''ဟု ဆံပင်တို့ကို ဖြန့်၍

ငိုကြွေးကုန်၏၊ လက်မောင်းတို့ကို မြှောက်၍ ငိုကြွေးကုန်၏၊ ကမ်းပါးပြတ်၌ ကျသကဲ့သို့လဲကျကုန်၏၊ ရှေ့ရှု လူးလှိမ့်ကုန်၏၊ ထိုထိုဤဤ လူးလှိမ့်ကုန်၏။

အာနန္ဒာ မြေပြင်၌ မြေပြင်ဟု အမှတ်ရှိလျက် တည်နေသော နတ်တို့သည် ''ဘုန်းတော်ကြီးသောမြတ်စွာဘုရား သည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလတ္တံ့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မူလတ္တံ့၊ ပညာမျက်စိရှိတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား သည် အလွန်လျင်မြန်စွာ လောကမှ ကွယ်ပျောက်တော်မူလတ္တံ့''ဟု ဆံပင်တို့ကို ဖြန့်၍ငိုကြွေးကုန်၏၊ လက်မောင်းတို့ကို မြှောက်၍ ငိုကြွေးကုန်၏၊ ကမ်းပါးပြတ်၌ ကျသကဲ့သို့ လဲကျကုန်၏၊ ရှေ့ရှု လူးလိမ့်ကုန်၏၊ ထိုထိုဤဤ လူးလိမ့်ကုန်၏။

ကာမရာဂကင်းပြီးသော နတ်တို့သည်ကား ''ပြုပြင်ရသော 'သင်္ခါရ' တရားတို့သည် မမြဲသောသဘောရှိကုန်၏၊ ဤပြုပြင်ရသော 'သင်္ခါရ' တရားထဲ၌ ထို (မြဲခြင်း) ကို အဘယ်မှာ ရနိုင်ပါအံ့နည်း''ဟုအောက်မေ့ ဆင်ခြင်လျက် သည်းခံနိုင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

Catusaṃvejanīyaṭṭhānāni စတုသံဝေဇနီယဋ္ဌာနာနိ

Four Places Arousing Apprehension of the Nature of Impermanece သံဝေဂ ရစေတတ်သော ဌာနလေးပါး

202. ‘‘Pubbe , bhante, disāsu vassaṃ vuṭṭhā [vassaṃvutthā (sī. syā. kaṃ. pī.)] bhikkhū āgacchanti tathāgataṃ dassanāya. Te mayaṃ labhāma manobhāvanīye bhikkhū dassanāya, labhāma payirupāsanāya. Bhagavato pana mayaṃ, bhante, accayena na labhissāma manobhāvanīye bhikkhū dassanāya, na labhissāma payirupāsanāyā’’ti.

‘‘Cattārimāni, ānanda, saddhassa kulaputtassa dassanīyāni saṃvejanīyāni ṭhānāni. Katamāni cattāri? ‘Idha tathāgato jāto’ti, ānanda, saddhassa kulaputtassa dassanīyaṃ saṃvejanīyaṃ ṭhānaṃ. ‘Idha tathāgato anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambuddho’ti, ānanda, saddhassa kulaputtassa dassanīyaṃ saṃvejanīyaṃ ṭhānaṃ. ‘Idha tathāgatena anuttaraṃ dhammacakkaṃ pavattita’nti, ānanda, saddhassa kulaputtassa dassanīyaṃ saṃvejanīyaṃ ṭhānaṃ. ‘Idha tathāgato anupādisesāya nibbānadhātuyā parinibbuto’ti, ānanda, saddhassa kulaputtassa dassanīyaṃ saṃvejanīyaṃ ṭhānaṃ. Imāni kho , ānanda, cattāri saddhassa kulaputtassa dassanīyāni saṃvejanīyāni ṭhānāni.

‘‘Āgamissanti kho, ānanda, saddhā bhikkhū bhikkhuniyo upāsakā upāsikāyo – ‘idha tathāgato jāto’tipi, ‘idha tathāgato anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambuddho’tipi, ‘idha tathāgatena anuttaraṃ dhammacakkaṃ pavattita’ntipi, ‘idha tathāgato anupādisesāya nibbānadhātuyā parinibbuto’tipi. Ye hi keci, ānanda, cetiyacārikaṃ āhiṇḍantā pasannacittā kālaṅkarissanti, sabbe te kāyassa bhedā paraṃ maraṇā sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapajjissantī’’ti.

၂၀၂. ‘‘ပုဗ္ဗေ ၊ ဘန္တေ၊ ဒိသာသု ဝဿံ ဝုဋ္ဌာ [ဝဿံဝုတ္ထာ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဘိက္ခူ အာဂစ္ဆန္တိ တထာဂတံ ဒဿနာယ။ တေ မယံ လဘာမ မနောဘာဝနီယေ ဘိက္ခူ ဒဿနာယ၊ လဘာမ ပယိရုပါသနာယ။ ဘဂဝတော ပန မယံ၊ ဘန္တေ၊ အစ္စယေန န လဘိဿာမ မနောဘာဝနီယေ ဘိက္ခူ ဒဿနာယ၊ န လဘိဿာမ ပယိရုပါသနာယာ’’တိ။

‘‘စတ္တာရိမာနိ၊ အာနန္ဒ၊ သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယာနိ သံဝေဇနီယာနိ ဌာနာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? ‘ဣဓ တထာဂတော ဇာတော’တိ၊ အာနန္ဒ၊ သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယံ သံဝေဇနီယံ ဌာနံ။ ‘ဣဓ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ’တိ၊ အာနန္ဒ၊ သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယံ သံဝေဇနီယံ ဌာနံ။ ‘ဣဓ တထာဂတေန အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတ’န္တိ၊ အာနန္ဒ၊ သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယံ သံဝေဇနီယံ ဌာနံ။ ‘ဣဓ တထာဂတော အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတော’တိ၊ အာနန္ဒ၊ သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယံ သံဝေဇနီယံ ဌာနံ။ ဣမာနိ ခေါ ၊ အာနန္ဒ၊ စတ္တာရိ သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယာနိ သံဝေဇနီယာနိ ဌာနာနိ။

‘‘အာဂမိဿန္တိ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ သဒ္ဓါ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော – ‘ဣဓ တထာဂတော ဇာတော’တိပိ၊ ‘ဣဓ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ’တိပိ၊ ‘ဣဓ တထာဂတေန အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတ’န္တိပိ၊ ‘ဣဓ တထာဂတော အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတော’တိပိ။ ယေ ဟိ ကေစိ၊ အာနန္ဒ၊ စေတိယစာရိကံ အာဟိဏ္ဍန္တာ ပသန္နစိတ္တာ ကာလင်္ကရိဿန္တိ၊ သဗ္ဗေ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿန္တီ’’တိ။

202. "Venerable Sir, in times past bhikkhus who had ended their residence period of the rains in different places used to come and see (and pay homage to) the Tathāgata. We used to get the privilege of seeing and honouring! these inspiring bhikkhus. But, Venerable Sir, after the Bhagavā has passed away, we shall not get the privilege of seeing and honouring the inspiring bhikkhus.”

Ānanda, there are four places which should be (visited and) seen by a person of devotion, and which would cause awareness and apprehension of the nature of impermanence (samvejanīya). What are these four?

“This (Lumbinī) place is where the Tathāgata was born.” Ānanda, this is a place which should be (visited and) seen by a person of devotion, and which would cause awareness and apprehension of the nature of impermanence.

‘This (Mahābodhi) place is where the Tathāgata attained unsurpassed Supreme Enlightenment.” Ānanda, this also is a place which should be (visited and) seen by a person of devotion, and which would cause awareness and apprhension of the nature of impermanence.

"This (Migadāyavana) place is where the Tathāgata set the unsurpassed Wheel of Truth rolling (i.e., expounded the first sermon, the Dhammacakka Pavattana discourse).” Ānanda, this also is a place which should be (visited and) seen by a person of devotion, and which would cause awareness and apprehension of the nature of impermanence.

"This (Kusinārā) place is where the Tathāgata passed into the ultimate peace of anupādisesa nibbāna which is the complete cessation of all the five khandhas.” Ānanda, this also is a place which should be (visited and) seen by a person of devotion, and which would cause awareness and apprehension of the nature of impermanence.

Ānanda, these are the four places which should be (visited and) seen by a person of devotion, and which would cause awareness and apprehension of the nature of impermanence.

And, Ānanda, there will come (to these places), bhikkus, bhikkhunīs, lay-disciples and female lay-disciples, with devotion in their hearts, (reflecting) “Here (in Lumbinī) the Tathāgata was born” or “Here (at Mahabodhi) the Tathāgata attained unsurpassed, Supreme Enlightenment!” or “Here (at Migadāyavana) the Tathāgata set the unsurpassed Wheel of Truth rolling!” or “Here (at Kusinārā) the Tathāgata passed away, realizing parinībbāna by experiencing the ultimate peace of complete cessation of all the five khandhas!" Ānanda, all those who are on a pilgrimage to (these) shrine, if they should die with devotion in their hearts during the course of the pilgrimage, will after (their) death and dissolution of the body be reborn in a good destination, a fortunate celestial (deva) realm.

၂၀၂။ အသျှင်ဘုရား အရပ်မျက်နှာတို့၌ (ဝါကပ်၍) ဝါကျွတ်ပြီးသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ ကြွလာပါကုန်၏၊ ထိုသို့ ကြွလာသော ကြည်ညိုမြတ်နိုးဖွယ်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့အား ဖူးမြော်ခွင့် ဆည်းကပ်ခွင့်ကို ရှေးအခါ၌ အကျွန်ုပ်တို့ ရပါကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားကွယ်လွန်သွားသော နောက်အခါ၌ကား ကြည်ညိုမြတ်နိုးဖွယ်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့အား ဖူးမြော်ခွင့် ဆည်းကပ်ခွင့်ကို အကျွန်ုပ်တို့ရကြတော့မည်မဟုတ်ပါဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ သဒ္ဓါတရားရှိသော အမျိုးသားသည် ဖူးမြော်ထိုက်ကုန်သော (ဖူးမြော်သူအား) သံဝေဂရစေတတ်ကုန်သော ဌာနတို့သည် လေးပါးရှိကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်းဟူမူ-

''ဤ (လုမ္ဗိနီ) ဌာန၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဖွားတော်မူ၏'' ၊ အာနန္ဒာ ဤဌာနသည်လည်း သဒ္ဓါတရားရှိသော အမျိုးသားသည် ဖူးမြော်ထိုက်သော (ဖူးမြော်သူအား) သံဝေဂရစေတတ်သော ဌာနပေတည်း။

''ဤ (မဟာဗောဓိ) ဌာန၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကိုရတော်မူ၏'' ၊ အာနန္ဒာ ဤဌာနသည်လည်း သဒ္ဓါတရားရှိသော အမျိုးသားသည် ဖူးမြော်ထိုက်သော (ဖူးမြော်သူအား) သံဝေဂရစေတတ်သော ဌာနပေတည်း။

''ဤ (မိဂဒါဝုန်) ဌာန၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော တရားတော်ဓမ္မစက်ကိုဟောကြားလည်စေတော်မူ၏'' ၊ အာနန္ဒာ ဤဌာနသည်လည်း သဒ္ဓါတရားရှိသော အမျိုးသားသည်ဖူးမြော်ထိုက်သော (ဖူးမြော်သူအား) သံဝေဂရစေတတ်သော ဌာနပေတည်း။

''ဤ (ကုသိနာရုံ) ဌာန၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ခန္ဓာကြွင်းမရှိသော ငြိမ်းခြင်းသဘော 'အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်' ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၏'' ၊ အာနန္ဒာ ဤဌာနသည်လည်း သဒ္ဓါတရားရှိသော အမျိုးသားသည် ဖူးမြော်ထိုက်သော (ဖူးမြော်သူအား) သံဝေဂရစေတတ်သော ဌာနပေတည်း။

အာနန္ဒာ သဒ္ဓါတရားရှိသော အမျိုးသားသည် ဖူးမြော်ထိုက်သော (ဖူးမြော်သူအား) သံဝေဂရစေတတ်သော ဌာနတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပေတည်း။

အာနန္ဒာ သဒ္ဓါတရားရှိကုန်သော ရဟန်း ရဟန်းမိန်းမ ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့သည် ''ဤ (လုမ္ဗိနီ) ဌာန၌ မြတ်စွာဘုရား ဖွားမြင်တော်မူ၏'' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ''ဤ (မဟာဗောဓိ) ဌာန၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရတော်မူ၏'' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ''ဤ (မိဂဒါဝုန်) ဌာန၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော တရားတော်ဓမ္မစက်ကိုဟောကြားလည်စေတော်မူ၏'' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ''ဤ (ကုသိနာရုံ) ဌာန၌ မြတ်စွာဘုရားသည်ခန္ဓာကြွင်းမရှိသော ငြိမ်းခြင်းသဘော 'အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်' ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၏'' ဟူ၍လည်းကောင်း (အောက်မေ့လျက်) လာရောက် ကုန်လတ္တံ့၊ အာနန္ဒာစေတီပုထိုးတို့ကို ဖူးမြော်ရန် သွားလာလှည့်လည်သော သူတို့သည် ကြည်ညို သော စိတ်ရှိလျက်သေကုန်ငြားအံ့၊ ထိုသူအားလုံးတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ကောင်းသောလားရာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရကုန်လတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

Ānandapucchākathā အာနန္ဒပုစ္ဆာကထာ

The Venerable Ānanda's Ouestions အသျှင်အာနန္ဒာ၏ မေးခွန်း

203. ‘‘Kathaṃ mayaṃ, bhante, mātugāme paṭipajjāmā’’ti? ‘‘Adassanaṃ, ānandā’’ti. ‘‘Dassane, bhagavā, sati kathaṃ paṭipajjitabba’’nti? ‘‘Anālāpo, ānandā’’ti . ‘‘Ālapantena pana, bhante, kathaṃ paṭipajjitabba’’nti? ‘‘Sati, ānanda, upaṭṭhāpetabbā’’ti.

၂၀၃. ‘‘ကထံ မယံ၊ ဘန္တေ၊ မာတုဂါမေ ပဋိပဇ္ဇာမာ’’တိ? ‘‘အဒဿနံ၊ အာနန္ဒာ’’တိ။ ‘‘ဒဿနေ၊ ဘဂဝါ၊ သတိ ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ’’န္တိ? ‘‘အနာလာပေါ၊ အာနန္ဒာ’’တိ ။ ‘‘အာလပန္တေန ပန၊ ဘန္တေ၊ ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ’’န္တိ? ‘‘သတိ၊ အာနန္ဒ၊ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ’’တိ။

203. “Venerable Sir, how should we conduct ourselves with regard to women?"

Not seeing them, Ānanda.

"If we should (unavoidably) seem them, Bhagavā, what should be our conduct?"

Not speaking to them, Ānanda.

“If, Venerable Sir, we should have to speak to them, what should be our conduct?”

You should establish mindfulness, Ānanda.

၂၀၃။ ''အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် မာတုဂါမနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဘယ်သို့ ကျင့်သုံးရပါမည်နည်း''ဟု (မေးလျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ မတွေ့မြင်ရအောင် ကျင့်သုံးရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''မြတ်စွာဘုရား တွေ့မြင်ခဲ့သော် အဘယ်သို့ ကျင့်သုံးရပါမည်နည်း''ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

အာနန္ဒာ စကားမပြောဘဲ နေရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား (မလွဲသာ၍) စကားပြောရသော် အဘယ်သို့ ကျင့်သုံးရပါမည်နည်း''ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

အာနန္ဒာ (အမိရင်းစသည်ကဲ့သို့) အမှတ် (သတိ) ထား၍ ပြောဆိုရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

204. ‘‘Kathaṃ mayaṃ, bhante, tathāgatassa sarīre paṭipajjāmā’’ti? ‘‘Abyāvaṭā tumhe, ānanda, hotha tathāgatassa sarīrapūjāya. Iṅgha tumhe, ānanda, sāratthe ghaṭatha anuyuñjatha [sadatthe anuyuñjatha (sī. syā.), sadatthaṃ anuyuñjatha (pī.), sāratthe anuyuñjatha (ka.)], sāratthe appamattā ātāpino pahitattā viharatha. Santānanda, khattiyapaṇḍitāpi

brāhmaṇapaṇḍitāpi gahapatipaṇḍitāpi tathāgate abhippasannā, te tathāgatassa sarīrapūjaṃ karissantī’’ti.

၂၀၄. ‘‘ကထံ မယံ၊ ဘန္တေ၊ တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇာမာ’’တိ? ‘‘အဗျာဝဋာ တုမှေ၊ အာနန္ဒ၊ ဟောထ တထာဂတဿ သရီရပူဇာယ။ ဣင်္ဃ တုမှေ၊ အာနန္ဒ၊ သာရတ္ထေ ဃဋထ အနုယုဉ္ဇထ [သဒတ္ထေ အနုယုဉ္ဇထ (သီ. သျာ.)၊ သဒတ္ထံ အနုယုဉ္ဇထ (ပီ.)၊ သာရတ္ထေ အနုယုဉ္ဇထ (က.)]၊ သာရတ္ထေ အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနော ပဟိတတ္တာ ဝိဟရထ။ သန္တာနန္ဒ၊ ခတ္တိယပဏ္ဍိတာပိ ဗြာဟ္မဏပဏ္ဍိတာပိ ဂဟပတိပဏ္ဍိတာပိ တထာဂတေ အဘိပ္ပသန္နာ၊ တေ တထာဂတဿ သရီရပူဇံ ကရိဿန္တီ’’တိ။

204. "Venerable Sir, how should we act, regarding the body (i.e., the remains) of the Tathāgata?"

Ānanda, do not worry yourselve about doing honour to the body of the Tathāgata. I exhort you, Ānanda, (Only) apply yourselves, exert yourselves in the essential most excellent practice'. Striving ardently, without negligence, in the essentail, most excellent practice, resolutely direct your mind (towards the attainment of Nibbāna).

Ānanda, there are wise nobles, wise brahmins, and wise house-holders, of the utmost devotion to the Tathāgata, who will do honour to the body of the Tathāgata.

၂၀၄။ ''အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဘယ် သို့ ဆောင်ရွက်ရပါမည်နည်း''ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ပူဇော်မှု၌ သင်တို့ကြောင့်ကြမစိုက်ကုန်လင့်၊ အာနန္ဒာငါ တိုက်တွန်း၏၊ မြတ်သော အကျင့်၌သာ အားထုတ်ကြကုန်လော့၊ မြတ်သော အကျင့်၌ မမေ့မလျော့ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် (နိဗ္ဗာန်သို့) စိတ်ကို စေလွှတ်၍ နေကြကုန်လော့။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားကို အလွန်ကြည်ညိုကုန်သော မင်းမျိုးပညာရှိ ပုဏ္ဏားမျိုးပညာရှိ သူဌေးသူကြွယ်မျိုး ပညာရှိတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်အား ပူဇော်မှုကို ပြုကြကုန်လတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

205. ‘‘Kathaṃ pana, bhante, tathāgatassa sarīre paṭipajjitabba’’nti? ‘‘Yathā kho, ānanda, rañño cakkavattissa sarīre paṭipajjanti, evaṃ tathāgatassa sarīre paṭipajjitabba’’nti. ‘‘Kathaṃ pana, bhante, rañño cakkavattissa sarīre paṭipajjantī’’ti? ‘‘Rañño, ānanda, cakkavattissa sarīraṃ ahatena vatthena veṭhenti, ahatena vatthena veṭhetvā vihatena kappāsena veṭhenti, vihatena kappāsena veṭhetvā ahatena vatthena veṭhenti. Etenupāyena pañcahi yugasatehi rañño cakkavattissa sarīraṃ [sarīre (syā. ka.)] veṭhetvā āyasāya teladoṇiyā pakkhipitvā aññissā āyasāya doṇiyā paṭikujjitvā sabbagandhānaṃ citakaṃ karitvā rañño cakkavattissa sarīraṃ jhāpenti. Cātumahāpathe [cātummahāpathe (sī. syā. kaṃ. pī.)] rañño cakkavattissa thūpaṃ

karonti . Evaṃ kho, ānanda, rañño cakkavattissa sarīre paṭipajjanti. Yathā kho, ānanda, rañño cakkavattissa sarīre paṭipajjanti, evaṃ tathāgatassa sarīre paṭipajjitabbaṃ. Cātumahāpathe tathāgatassa thūpo kātabbo. Tattha ye mālaṃ vā gandhaṃ vā cuṇṇakaṃ [vaṇṇakaṃ (sī. pī.)] vā āropessanti vā abhivādessanti vā cittaṃ vā pasādessanti tesaṃ taṃ bhavissati dīgharattaṃ hitāya sukhāya.

၂၀၅. ‘‘ကထံ ပန၊ ဘန္တေ၊ တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ’’န္တိ? ‘‘ယထာ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ’’န္တိ။ ‘‘ကထံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တီ’’တိ? ‘‘ရညော၊ အာနန္ဒ၊ စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေန္တိ၊ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေတွာ ဝိဟတေန ကပ္ပါသေန ဝေဌေန္တိ၊ ဝိဟတေန ကပ္ပါသေန ဝေဌေတွာ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေန္တိ။ ဧတေနုပါယေန ပဉ္စဟိ ယုဂသတေဟိ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ [သရီရေ (သျာ. က.)] ဝေဌေတွာ အာယသာယ တေလဒောဏိယာ ပက္ခိပိတွာ အညိဿာ အာယသာယ ဒောဏိယာ ပဋိကုဇ္ဇိတွာ သဗ္ဗဂန္ဓာနံ စိတကံ ကရိတွာ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ ဈာပေန္တိ။ စာတုမဟာပထေ [စာတုမ္မဟာပထေ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ထူပံ ကရောန္တိ ။ ဧဝံ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ ယထာ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ စာတုမဟာပထေ တထာဂတဿ ထူပေါ ကာတဗ္ဗော။ တတ္ထ ယေ မာလံ ဝါ ဂန္ဓံ ဝါ စုဏ္ဏကံ [ဝဏ္ဏကံ (သီ. ပီ.)] ဝါ အာရောပေဿန္တိ ဝါ အဘိဝါဒေဿန္တိ ဝါ စိတ္တံ ဝါ ပသာဒေဿန္တိ တေသံ တံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ။

205. "But, Venerable Sir, what should be done to the body of the Tathāgata (by the nobles, brahmins and householders)?”

In the same way, Ānanda, as is done to the body of a Universal Monarch "But, Venerable Sir, what is done to the body of a Universal Monarch?”

Ānanda, the body of a Universal Monarch is wrapped up in new cloth (made in Kāsi). After being wrapped up in new (Kāsi) cloth, (the body is) wrapped up in carded cotton wool. After being

wrapped up in carded cotton wool, (it is) again wrapped up in new (Kāsi) cloth. In this way the body of the Universal Monarch is wrapped up in five hundred successīve layers (of cloth and cotton wool).

Then it is enclosed in a golden oil vat covered over by another golden vat. Then a pyre of all kinds of perfumed wood is build, and the body of the Universal Monarch is cremated. A stupa (i.e., a monumental mound with a dome) to (the honour of) the Universal Monarch is built at the junction of four hightways.

Ananda, this is what is done to the body of a Universal Monrach.

Ānanda, in the same way as is done to the body of a Universal Monarch, so should it be done to the body of the Tathāgata. A stupa to (the honour of) the Tathāgata should be built at the junction of four highways.

At that stupa people will make offerings of flowers or incense or scented powder, or will pay homage, or will feel reverence in their minds. To such people, benefit and happiness will accrue for a long time.

၂၀၅။ ''အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်၌ အဘယ်သို့ ဆောင်ရွက်အပ်ပါသနည်း''ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

အာနန္ဒာ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်း၌ ဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်၌ဆောင်ရွက်အပ်ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်း၌ အဘယ်သို့ ဆောင်ရွက်ကြပါသနည်း''ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

အာနန္ဒာ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်းကို (ကာသိတိုင်းဖြစ်) အဝတ်သစ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ကုန်၏၊ (ကာသိတိုင်းဖြစ်) အဝတ်သစ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် ဝါဂွမ်းနုဖြင့် ရစ်ပတ်ကုန်၏၊ ဝါဂွမ်းနုဖြင့် ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် (ကာသိတိုင်းဖြစ်) အဝတ်သစ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ပြန်ကုန်၏၊ ဤနည်းအတိုင်း ပုဆိုးအစုံငါးရာတို့ဖြင့်စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်းကို ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် ဆီနှင့်တကွသော ရွှေတလားသ၌ ထည့်၍ အခြားရွှေတလားဖုံးဖြင့် အုပ်ပြီးသော် အလုံးစုံသော နံ့သာ (ထင်း) တို့ကို ထင်းပုံပြု၍ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်းကို မီးသင်္ဂြိုဟ်ကုန်၏၊ လမ်းမလေးခွဆုံရာ၌ စကြဝတေးမင်း၏ စေတီကို တည်ထားကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်း၌ ဆောင်ရွက်ကုန်၏။

--

အာနန္ဒာ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်း၌ ဆောင်ရွက်ကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မြတ်စွာဘုရား၏အလောင်းတော်၌လည်း ဆောင်ရွက်အပ်ပေ၏၊ လမ်းမလေးခွဆုံရာ၌ မြတ်စွာဘုရား၏စေတီကို (တည်ထား) အပ်ပေ၏။

ထို (စေတီ) ၌ အကြင်သူတို့သည် ပန်းကိုဖြစ်စေ နံ့သာကိုဖြစ်စေ နံ့သာမှုန့်ကိုဖြစ်စေ တင်မူလည်းတင်ကုန်လတ္တံ့၊ ရှိခိုးမူလည်း ရှိခိုးကုန်လတ္တံ့၊ စိတ်ဖြင့်မူလည်း ကြည်ညိုကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသို့ပြုခြင်းသည်ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ထိုသူတို့အား စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်လတ္တံ့။

Thūpārahapuggalo ထူပါရဟပုဂ္ဂလော
Persons Worthy of a Stupa စေတီထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်

206. ‘‘Cattārome, ānanda, thūpārahā. Katame cattāro? Tathāgato arahaṃ sammāsambuddho thūpāraho, paccekasambuddho thūpāraho, tathāgatassa sāvako thūpāraho, rājā cakkavattī [cakkavatti (syā. ka.)] thūpārahoti.

‘‘Kiñcānanda , atthavasaṃ paṭicca tathāgato arahaṃ sammāsambuddho thūpāraho? ‘Ayaṃ tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa thūpo’ti, ānanda, bahujanā cittaṃ pasādenti. Te tattha cittaṃ pasādetvā kāyassa bhedā paraṃ maraṇā sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapajjanti. Idaṃ kho, ānanda, atthavasaṃ paṭicca tathāgato arahaṃ sammāsambuddho thūpāraho.

‘‘Kiñcānanda, atthavasaṃ paṭicca paccekasambuddho thūpāraho? ‘Ayaṃ tassa bhagavato paccekasambuddhassa thūpo’ti, ānanda, bahujanā cittaṃ pasādenti. Te tattha cittaṃ pasādetvā kāyassa bhedā paraṃ maraṇā sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapajjanti. Idaṃ kho, ānanda, atthavasaṃ paṭicca paccekasambuddho thūpāraho.

‘‘Kiñcānanda, atthavasaṃ paṭicca tathāgatassa sāvako thūpāraho? ‘Ayaṃ tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa sāvakassa thūpo’ti ānanda, bahujanā cittaṃ pasādenti. Te tattha cittaṃ pasādetvā kāyassa bhedā paraṃ maraṇā sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapajjanti. Idaṃ kho, ānanda, atthavasaṃ paṭicca tathāgatassa sāvako thūpāraho.

‘‘Kiñcānanda, atthavasaṃ paṭicca rājā cakkavattī thūpāraho? ‘Ayaṃ tassa dhammikassa dhammarañño thūpo’ti, ānanda, bahujanā cittaṃ pasādenti. Te tattha cittaṃ pasādetvā kāyassa bhedā paraṃ maraṇā sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapajjanti. Idaṃ kho, ānanda, atthavasaṃ paṭicca rājā cakkavattī thūpāraho. Ime kho, ānanda cattāro thūpārahā’’ti.
၂၀၆. ‘‘စတ္တာရောမေ၊ အာနန္ဒ၊ ထူပါရဟာ။ ကတမေ စတ္တာရော? တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော၊ ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော၊ တထာဂတဿ သာဝကော ထူပါရဟော၊ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ [စက္ကဝတ္တိ (သျာ. က.)] ထူပါရဟောတိ။

‘‘ကိဉ္စာနန္ဒ ၊ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော? ‘အယံ တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ထူပေါ’တိ၊ အာနန္ဒ၊ ဗဟုဇနာ စိတ္တံ ပသာဒေန္တိ။ တေ တတ္ထ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ ကာ

ယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဣဒံ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော။

''ကိဉ္စာနန္ဒ၊ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော? 'အယံ တဿ ဘဂဝတော ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓဿ ထူပေါ'တိ၊ အာနန္ဒ၊ ဗဟုဇနာ စိတ္တံ ပသာဒေန္တိ။ တေ တတ္ထ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဣဒံ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော။

''ကိဉ္စာနန္ဒ၊ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ တထာဂတဿ သာဝကော ထူပါရဟော? 'အယံ တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သာဝကဿ ထူပေါ'တိ အာနန္ဒ၊ ဗဟုဇနာ စိတ္တံ ပသာဒေန္တိ။ တေ တတ္ထ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဣဒံ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ တထာဂတဿ သာဝကော ထူပါရဟော။

''ကိဉ္စာနန္ဒ၊ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ထူပါရဟော? 'အယံ တဿ ဓမ္မိကဿ ဓမ္မရညော ထူပေါ'တိ၊ အာနန္ဒ၊ ဗဟုဇနာ စိတ္တံ ပသာဒေန္တိ။ တေ တတ္ထ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဣဒံ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ထူပါရဟော။ ဣမေ ခေါ၊ အာနန္ဒ စတ္တာရော ထူပါရဟာ''တိ။

206. Ānanda, there are four persons who are worthy of a stupa being built to their honour. who are these four?

A Tathāgata, Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened, is worthy of a stupa.

A Pacceka Buddhažis worthy of a stupa.

An Ariya disciple of a Tathāgata is worthy of a stupa.

A Universal Monarch is worthy of a stupa.

Through what special benefit, Ānanda, is a Tathāgata, Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened, is worthy of a stupa?

Ānanda, many people will feel reverence in their minds, (reflecting) that 'This (stupa) is a stupa of that Exalted, Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Buddha." After thec death and dissolution of these people who feel such reverence and devotion in their minds, they will be reborn in a good destination, a fortunate celestial (deva) realm.

Ānanda, it is through this special benefit that a Tathāgata, Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened, is worthy of a stupa.

Through what special benefit, Ananda, is a Pacceka Buddha worthy of a stupa?

Ānanda, many people will feel reverence in their minds, (reflecting) that ‘This (stupa) is a stupa of that Exalted, Self-Enlightened Pacceka Buddha.” After the death and dissolution of these people who feel such reverence and devotion in their minds, they will be reborn in a good destination, a fortunate celestial (deva) realm.

Ānanda, it is through this special benefit that a Pacceka Buddha is worthy of a stupa.

Through what special benefit, Ānanda, is an Ariya Disciple of the Tathāgata worthy of a stupa?

Ānanda, many people will feel reverence in their minds, (reflecting) that "This (stupa) is a stupa of an Ariya Disciple of that Exalted, Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Buddha.” After the death and dissolution of these people who feel such reverence and devotion in their minds, they will be reborn in a good destination, a fortunate celestial (deva) realm.

Ānanda , it is through this special benefit that an Ariya Disciple of the Tathāgata 1s worthy of a stupa.

Through what special benefit, Ānanda, is an Universal Monarch worthy of a stupa?

Ānanda, many people will feel reverence in their minds, (reflecting) that " This (stupa) is a stupa of that righteous monarch who ruled according to the principles of righteousness.” After the death

and dissolution of these people who feel such reverence in their minds, they will be reborn in a good destination, a fortunate celestial (deva) realm.

Ānanda, it is through this special benefit that a Universal Monarch is worthy of a stupa.

Ananda, these are the four persons who are worthy of a stupa.

၂၀၆။ အာနန္ဒာ ဤလေးပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို စေတီတည်ထိုက်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း ဟူမူ-

ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို စေတီတည်ထိုက်၏။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို စေတီတည်ထိုက်၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ (အရိယာ) သာဝကကို စေတီတည်ထိုက်၏။

စကြဝတေးမင်းကို စေတီတည်ထိုက်၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့သော အကျိုးထူးကို စွဲ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို စေတီတည်ထိုက်သနည်း။

အာနန္ဒာ ''ဤ (စေတီ) သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စေတီတည်း''ဟု လူအများတို့သည် စိတ်ဖြင့် ကြည်ညိုကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ထို (စေတီ) ၌ စိတ်ဖြင့်

--

ကြည်ညိုပြီးသော် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီး သည်မှ နောက်၌ကောင်းသောလားရာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဤအကျိုးထူးကို စွဲ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို စေတီတည်ထိုက်၏။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့သော အကျိုးထူးကို စွဲ၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို စေတီတည်ထိုက်သနည်း။

အာနန္ဒာ ''ဤ (စေတီ) သည် ကိုယ်တိုင် သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏ စေတီတည်း''ဟု လူအများတို့သည် စိတ်ဖြင့် ကြည်ညိုကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ထို (စေတီ) ၌ စိတ်ဖြင့် ကြည်ညိုပြီးသော် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဤအကျိုးထူးကို စွဲ၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို စေတီတည်ထိုက်၏။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့သော အကျိုးထူးကို စွဲ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား 'သာဝက' ကို စေတီတည်ထိုက်သနည်း။

အာနန္ဒာ ''ဤ (စေတီ) သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား 'သာဝက' ၏ စေတီတည်း''ဟု လူအများတို့သည် စိတ်ဖြင့် ကြည်ညိုကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ထို (စေတီ) ၌ စိတ်ဖြင့် ကြည်ညိုပြီးသော် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဤအကျိုးထူးကို စွဲ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား 'သာဝက' ကို စေတီတည်ထိုက်၏။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့သော အကျိုးထူးကို စွဲ၍ စကြဝတေးမင်းကို စေတီတည်ထိုက်သနည်း။

အာနန္ဒာ ''ဤ (စေတီ) သည် တရားစောင့်သော ထိုတရားမင်း၏ စေတီတည်း''ဟု လူအများတို့သည်စိတ်ဖြင့် ကြည်ညိုကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ထို (စေတီ) ၌ စိတ်ဖြင့် ကြည်ညိုပြီးသော် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဤအကျိုးထူးကို စွဲ၍ စကြဝတေးမင်းကို စေတီတည်ထိုက်၏။

အာနန္ဒာ ''စေတီတည်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပေတည်း''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

Ānandaacchariyadhammo အာနန္ဒအစ္ဆရိယဓမ္မော
The Venerable Ānanda အသျှင်အာနန္ဒာ၏ အံ့ဖွယ်လေးပါး

207. Atha kho āyasmā ānando vihāraṃ pavisitvā kapisīsaṃ ālambitvā rodamāno aṭṭhāsi – ‘‘ahañca vatamhi sekho sakaraṇīyo, satthu ca me parinibbānaṃ bhavissati, yo mama anukampako’’ti. Atha kho bhagavā bhikkhū āmantesi – ‘‘kahaṃ nu kho, bhikkhave, ānando’’ti? ‘‘Eso, bhante, āyasmā ānando vihāraṃ pavisitvā kapisīsaṃ ālambitvā rodamāno ṭhito – ‘ahañca vatamhi sekho sakaraṇīyo, satthu ca me parinibbānaṃ bhavissati, yo mama anukampako’’’ti. Atha kho bhagavā aññataraṃ bhikkhuṃ āmantesi – ‘‘ehi tvaṃ, bhikkhu, mama vacanena ānandaṃ āmantehi – ‘satthā taṃ, āvuso ānanda, āmantetī’’’ti. ‘‘Evaṃ , bhante’’ti kho so bhikkhu bhagavato paṭissutvā yenāyasmā ānando tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā āyasmantaṃ ānandaṃ etadavoca – ‘‘satthā taṃ, āvuso ānanda, āmantetī’’ti. ‘‘Evamāvuso’’ti kho āyasmā ānando tassa bhikkhuno paṭissutvā yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinnaṃ kho āyasmantaṃ ānandaṃ bhagavā etadavoca – ‘‘alaṃ, ānanda, mā soci mā paridevi, nanu etaṃ, ānanda, mayā paṭikacceva akkhātaṃ – ‘sabbeheva piyehi manāpehi nānābhāvo vinābhāvo aññathābhāvo’; taṃ kutettha, ānanda, labbhā. Yaṃ taṃ jātaṃ bhūtaṃ saṅkhataṃ palokadhammaṃ, taṃ vata tathāgatassāpi sarīraṃ mā palujjī’ti netaṃ ṭhānaṃ vijjati. Dīgharattaṃ kho te, ānanda, tathāgato paccupaṭṭhito mettena kāyakammena hitena sukhena advayena appamāṇena, mettena vacīkammena hitena sukhena advayena appamāṇena,

mettena manokammena hitena sukhena advayena appamāṇena. Katapuññosi tvaṃ, ānanda, padhānamanuyuñja, khippaṃ hohisi anāsavo’’ti.

၂၀၇. အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ ကပိသီသံ အာလမ္ဗိတွာ ရောဒမာနော အဋ္ဌာသိ – ‘‘အဟဉ္စ ဝတမှိ သေခေါ သကရဏီယော၊ သတ္ထု စ မေ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ ယော မမ အနုကမ္ပကော’’တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ကဟံ နု ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အာနန္ဒော’’တိ? ‘‘ဧသော၊ ဘန္တေ၊ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ ကပိသီသံ အာလမ္ဗိတွာ ရောဒမာနော ဌိတော – ‘အဟဉ္စ ဝတမှိ သေခေါ သကရဏီယော၊ သတ္ထု စ မေ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ ယော မမ အနုကမ္ပကော’’’တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဧဟိ တွံ၊ ဘိက္ခု၊ မမ ဝစနေန အာနန္ဒံ အာမန္တေဟိ – ‘သတ္ထာ တံ၊ အာဝုသော အာနန္ဒ၊ အာမန္တေတီ’’’တိ။ ‘‘ဧဝံ ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သတ္ထာ တံ၊ အာဝုသော အာနန္ဒ၊ အာမန္တေတီ’’တိ။ ‘‘ဧဝမာဝုသော’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော တဿ ဘိက္ခုနော ပဋိဿုတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အလံ၊ အာနန္ဒ၊ မာ သောစိ မာ ပရိဒေဝိ၊ နနု ဧတံ၊ အာနန္ဒ၊ မယာ ပဋိကစ္စေဝ အက္ခာတံ – ‘သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ’; တံ ကုတေတ္ထ၊ အာနန္ဒ၊ လဗ္ဘာ။ ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ၊ တံ ဝတ တထာဂတဿာပိ သရီရံ မာ ပလုဇ္ဇီ’တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဒီဃရတ္တံ ခေါ တေ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတော ပစ္စုပဋ္ဌိတော မေတ္တေန ကာယကမ္မေန ဟိတေန သုခေန အဒွယေန အပ္ပမာဏေန၊ မေတ္တေန ဝစီကမ္မေန ဟိတေန သုခေန အဒွယေန အပ္ပမာဏေန၊ မေတ္တေန မနောကမ္မေန ဟိတေန သုခေန အဒွယေန အပ္ပမာဏေန။ ကတပုညောသိ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ ပဓာနမနုယုဉ္ဇ၊ ခိပ္ပံ ဟောဟိသိ အနာသဝေါ’’တိ။

207. Then the Venerable Ānanda went into the pavilion And leaning against the door-post, stood lamenting “I am still a sekha, with tasks still to be done (to reach the higher stages of Magga ñāna). And my Teacher (i.e., the Buddha), who has ever been compassionate towards me, is going to pass away!”

Then the Bhagavā asked the bhikkhus, “O Bhikkhus, where is Ānanda?”

The bhikkhus replied, “Venerable Sir, the Venerable Ānanda has gone into the pavilion, and stands leaning against the door-post, lamenting (thus): I am still a sekha, with tasks still to be done. And my Teacher, who has ever been compassionate towards me, is going to pass away.”

Then the Bhagavā said to a bhikkhu, "Come bhikkhu, say you to Ānanda in my words: Friend Ānanda, the Teacher calls you.” That bhikkhu assented respectfully, saying “Very well, Venerable

Sir," and went to the Venerable Ānanda, and said, "Friend Ānanda, the Teacher calls you". The Venerable Ānanda, replying "Very well, friend," to that bhikkhu, went to the Bhagavā, and making obeisance to the Bhagavā, sat at a certain place.

The Bhagavā said to the Venerable Ānanda, seated on one side:

Enough, Ānanda. Do not be grievously anxious, do not lament. Havel not from former times shown that there must be separation (while living), severance (through death) and sundering (through being in different states of existence) from all that are dear and beloved? Ānanda, in this matter, that which has the nature of arising, of appearing, of being compounded, and of decay and dissolution, how can the wish that it, even if it is the body of the Tathāgata, should not disintegrate and disappear be realized? There can be no such possibility.

For a long time now, Ānanda, you have served the Tathāgata faithfully both in his presence and in his absence and with unbounded loving-kindness in deed, to the benefit and welfare (of the Tathāgata); faithfullyand with unbounded loving-kindness in words, to the benefit and welfare (of the Tathāgata); faithfully and with unbounded loving-kindness in thought, to the benefit and welfare (of the
Tathāgata). You, Ānanda, have gained much merit. Exert yourself in fundamental mental concentration (i.e., vipassanā meditation). You will soon become an arahat, free from defilements.

၂၀၇။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ကျောင်းတွင်းသို့ ဝင်၍ တံခါးတိုင်ကို မှီပြီးလျှင် ''ငါသည် ကျင့်ဆဲ 'သေက္ခ' ပုဂ္ဂိုလ်မျှသာဖြစ်၍ (အထက်မဂ်အလို့ငှါ) ပြုဖွယ်ကိစ္စရှိချေသေး၏၊ ငါ့အား အစဉ်သနားတော်မူသော ဆရာသခင် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုချေတော့မည်''ဟု ငိုကြွေးလျက် ရပ်တည်နေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ''ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာ အဘယ်မှာနည်း''ဟု ရဟန်းတို့အား မိန့်တော် မူ၏။

အသျှင်ဘုရား ဤအာနန္ဒာသည် ကျောင်းတွင်းသို့ ဝင်၍ တံခါးတိုင်ကို မှီပြီးလျှင် ''ငါသည် ကျင့်ဆဲ 'သေက္ခ' ပုဂ္ဂိုလ်မျှသာဖြစ်၍ (အထက်မဂ်အလို့ငှါ) ပြုဖွယ်ကိစ္စရှိချေသေး၏၊ ငါ့အားအစဉ်သနားတော်မူသော ဆရာသခင် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုချေတော့မည်တကား''ဟုငိုကြွေးလျက် ရပ်တည်နေပါ ၏ဟု လျှောက် ကုန်၏။

--

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတစ်ပါးကို ''ရဟန်း လာလော့၊ သင်သည် ငါ၏ စကားဖြင့် 'ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သင့်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ခေါ်တော်မူ၏'ဟု အာနန္ဒာကို ခေါ်ချေလော့''ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု ထိုရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ''ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သင့်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ခေါ်တော်မူ၏''ဟုအသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို ပြောကြား၏။

''ငါ့သျှင် ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် ထိုရဟန်းအား ဝန်ခံပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏၊ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်အာနန္ဒာ အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-

''အာနန္ဒာ တန်တော့၊ မစိုးရိမ် မပူဆွေးလင့်၊ မငိုကြွေးလင့်၊ 'ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်သောသူ အားလုံးတို့နှင့် ရှင်လျက် ကွဲကွာခြင်း, သေ၍ ကွဲကွာခြင်း, ဘဝခြားလျက် ကွဲကွာခြင်းများကို' ရှေးမဆွက ပင်ငါဟောကြား ခဲ့ပြီးမဟုတ် လော၊ အာနန္ဒာ ဤအရာ၌ 'အကြင်တရားသည် အသစ် ဖြစ်ပေါ် လာခြင်းထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်း ပြုပြင်ပေးရခြင်း သဘောရှိ၍ ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိ၏၊ ထိုတရား ကိုမြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ပင်ဖြစ်သော်လည်း မပျက်စီးပါ စေလင့်'ဟု လိုလား တောင့်တချက် အတိုင်းအဘယ်မှာ ရနိုင်ပါအံ့နည်း၊ ဤသို့ ရနိုင်ရန် အကြောင်းမရှိချေ။

အာနန္ဒာ သင်သည် (မြတ်စွာဘုရား၏) အကျိုးစီးပွားကို လိုလားလျက် ချမ်းသာကို လိုလားလျက်မျက်မှောက် မျက်ကွယ် ခြားနားခြင်း မရှိဘဲ ပြုသော အတိုင်းမသိ များပြားသော မေတ္တာကာယကံ ဖြင့်ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားကို လုပ်ကျွေးခဲ့၏၊ (မြတ်စွာဘုရား၏) အကျိုး စီးပွားကိုလိုလားလျက် ချမ်းသာကို လိုလားလျက် မျက်မှောက်မျက်ကွယ် ခြားနားခြင်း မရှိဘဲ ပြုသောအတိုင်းမသိ များပြားသော မေတ္တာဝစီကံဖြင့် ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာ ဘုရားကိုလုပ်ကျွေးခဲ့၏၊ (မြတ်စွာဘုရား၏) အကျိုးစီးပွားကို လိုလား လျက် ချမ်းသာကို လိုလား လျက်မျက်မှောက်မျက်ကွယ် ခြားနားခြင်း မရှိဘဲ ပြုသော အတိုင်းမသိ များပြား သော မေတ္တာ မနောကံဖြင့်ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားကို လုပ်ကျွေးခဲ့၏။ အာနန္ဒာ သင် သည် ပြုထားပြီးသောကောင်းမှုများစွာရှိသူ ဖြစ်၏၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို အားထုတ်ရစ်လော့၊ လျင်စွာပင် ရဟန္တာ ဖြစ်လတ္တံ့''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

208. Atha kho bhagavā bhikkhū āmantesi – ‘‘yepi te, bhikkhave, ahesuṃ atītamaddhānaṃ arahanto sammāsambuddhā, tesampi bhagavantānaṃ etapparamāyeva upaṭṭhākā ahesuṃ, seyyathāpi mayhaṃ ānando. Yepi te, bhikkhave, bhavissanti anāgatamaddhānaṃ arahanto sammāsambuddhā, tesampi bhagavantānaṃ etapparamāyeva upaṭṭhākā bhavissanti, seyyathāpi mayhaṃ ānando. Paṇḍito, bhikkhave, ānando; medhāvī, bhikkhave, ānando. Jānāti ‘ayaṃ kālo tathāgataṃ dassanāya upasaṅkamituṃ bhikkhūnaṃ, ayaṃ kālo bhikkhunīnaṃ,

ayaṃ kālo upāsakānaṃ , ayaṃ kālo upāsikānaṃ, ayaṃ kālo raññо rājamahāmattānaṃ titthiyānaṃ titthiyasāvakāna'nti.

၂၀၈. အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ယေပိ တေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ တေသမ္ပိ ဘဂဝန္တာနံ ဧတပ္ပရမာယေဝ ဥပဋ္ဌာကာ အဟေသုံ၊ သေယျထာပိ မယှံ အာနန္ဒော။ ယေပိ တေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ တေသမ္ပိ ဘဂဝန္တာနံ ဧတပ္ပရမာယေဝ ဥပဋ္ဌာကာ ဘဝိဿန္တိ၊ သေယျထာပိ မယှံ အာနန္ဒော။ ပဏ္ဍိတော၊ ဘိက္ခဝေ၊ အာနန္ဒော; မေဓာဝီ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အာနန္ဒော။ ဇာနာတိ 'အယံ ကာလော တထာဂတံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ ဘိက္ခူနံ၊ အယံ ကာလော ဘိက္ခုနီနံ၊ အယံ ကာလော ဥပါသကာနံ ၊ အယံ ကာလော ဥပါသိကာနံ၊ အယံ ကာလော ရညော ရာဇမဟာမတ္တာနံ တိတ္ထိယာနံ တိတ္ထိယသာဝကာန'န္တိ။

208. Then the Bhagavā said to the bhikkhus:

O Bhikkhus, the attendant bhikkhus of the Exalted, Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Buddhas of times past were as (excellent and devoted as) my (attendant) Ānanda.

O Bhikkhus, the attendant bhikkhus of the Exalted, Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Buddhas of times to come will be as (excellent and devoted as) my (attendant) Ānanda.

O Bhikkhus, Ānanda is wise and intelligent. He knows: This is the (proper) time for the bhikkhus to approach and see the Tathāgata (or) this is the time for the bhikkhunī, (or) this is the time

for the lay-disciples, (or) this is the time for the femal lay-disciples, (or) this is the time for the king, the king's ministers, the teachers of other religious or sects, or their followers (to approach had see

the Tathāgata).

၂၀၈။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏ ''ရဟန်းတို့ ရှေးကာလ၌ (ပွင့်တော်မူကုန်သော) ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အလုပ်အကျွေးတို့သည်လည်း ငါ၏ (အလုပ်အကျွေး) အာနန္ဒာကဲ့သို့သာ (ဂုဏ်) အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်၏။

ရဟန်းတို့ နောက်ကာလ၌ (ပွင့်လတ္တံ့ကုန်သော) ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အလုပ်အကျွေးတို့သည်လည်း ငါ၏ (အလုပ်အကျွေး) အာနန္ဒာကဲ့သို့သာ (ဂုဏ်) အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်လတ္တံ့။

ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာသည် ပညာရှိပေ၏၊ ထက်မြက်သော ဉာဏ်ရှိပေ၏၊ 'ဤအခါကား မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ ရဟန်းတို့ ချဉ်းကပ်ရန် အခါတည်း၊ ဤအခါကား ရဟန်းမိန်းမတို့ (ချဉ်းကပ်ရန်) အခါတည်း၊ ဤအခါကား ဥပါသကာတို့ (ချဉ်းကပ်ရန်) အခါတည်း၊ ဤအခါကား ဥပါသိကာမတို့ (ချဉ်းကပ်ရန်) အခါတည်း၊ ဤအခါကား မင်းနှင့် အမတ်ကြီးတို့ တိတ္ထိနှင့် တိတ္ထိတပည့်တို့ (ချဉ်းကပ်ရန်) အခါတည်း'ဟု သိပေ၏'' ဟူ၍ (မိန့်တော်မူ၏)။

Four Marvellous Qualities of Ānanda အသျှင်အာနန္ဒာ၏ အံ့ဖွယ်ဂုဏ်လေးပါး

209. ‘‘Cattārome, bhikkhave, acchariyā abbhutā dhammā [abbhutadhammā (syā. ka.)] ānande. Katame cattāro? Sace, bhikkhave, bhikkhuparisā ānandaṃ dassanāya upasaṅkamati, dassanena sā attamanā hoti. Tatra ce ānando dhammaṃ bhāsati, bhāsitenapi sā attamanā hoti. Atittāva, bhikkhave, bhikkhuparisā hoti, atha kho ānando tuṇhī hoti. Sace, bhikkhave, bhikkhunīparisā ānandaṃ dassanāya upasaṅkamati, dassanena sā attamanā hoti. Tatra ce ānando dhammaṃ bhāsati, bhāsitenapi sā attamanā hoti. Atittāva, bhikkhave, bhikkhunīparisā hoti, atha kho ānando tuṇhī hoti. Sace, bhikkhave, upāsakaparisā ānandaṃ dassanāya upasaṅkamati, dassanena sā attamanā hoti. Tatra ce ānando dhammaṃ bhāsati, bhāsitenapi sā attamanā hoti. Atittāva, bhikkhave, upāsakaparisā hoti, atha kho ānando tuṇhī hoti. Sace, bhikkhave, upāsikāparisā ānandaṃ dassanāya upasaṅkamati, dassanena sā attamanā hoti. Tatra ce, ānando, dhammaṃ bhāsati, bhāsitenapi sā attamanā hoti. Atittāva, bhikkhave, upāsikāparisā hoti, atha kho ānando tuṇhī hoti. Ime kho, bhikkhave, cattāro acchariyā abbhutā dhammā ānande.

‘‘Cattārome, bhikkhave, acchariyā abbhutā dhammā raññe cakkavattimhi. Katame cattāro ? Sace, bhikkhave, khattiyaparisā rājānaṃ cakkavattiṃ dassanāya upasaṅkamati, dassanena sā attamanā hoti. Tatra ce rājā cakkavattī bhāsati, bhāsitenapi sā attamanā hoti. Atittāva, bhikkhave, khattiyaparisā hoti. Atha kho rājā cakkavattī tuṇhī hoti. Sace bhikkhave, brāhmaṇaparisā…pe… gahapatiparisā…pe… samaṇaparisā rājānaṃ cakkavattiṃ dassanāya upasaṅkamati, dassanena sā attamanā hoti. Tatra ce rājā cakkavattī bhāsati, bhāsitenapi sā attamanā hoti. Atittāva, bhikkhave, samaṇaparisā hoti, atha kho rājā cakkavattī tuṇhī hoti. Evameva kho, bhikkhave, cattārome acchariyā abbhutā dhammā ānande. Sace, bhikkhave, bhikkhuparisā ānandaṃ dassanāya upasaṅkamati, dassanena sā attamanā hoti. Tatra ce ānando dhammaṃ bhāsati, bhāsitenapi sā attamanā hoti. Atittāva, bhikkhave, bhikkhuparisā

hoti. Atha kho ānando tuṇhī hoti. Sace, bhikkhave bhikkhunīparisā…pe… upāsakaparisā…pe… upāsikāparisā ānandaṃ dassanāya upasaṅkamati, dassanena sā attamanā hoti. Tatra ce ānando dhammaṃ bhāsati, bhāsitenapi sā attamanā hoti. Atittāva, bhikkhave, upāsikāparisā hoti. Atha kho ānando tuṇhī hoti. Ime kho, bhikkhave, cattāro acchariyā abbhutā dhammā ānande''ti.

၂၀၉. ''စတ္တာရောမေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ [အဗ္ဘုတဓမ္မာ (သျာ. က.)] အာနန္ဒေ။ ကတမေ စတ္တာရော? သစေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ၊ ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုပရိသာ ဟောတိ၊ အထ ခေါ အာနန္ဒော တုဏှီ ဟောတိ။ သစေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုနီပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ၊ ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုနီပရိသာ ဟောတိ၊ အထ ခေါ အာနန္ဒော တုဏှီ ဟောတိ။ သစေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဥပါသကပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ၊ ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဥပါသကပရိသာ ဟောတိ၊ အထ ခေါ အာနန္ဒော တုဏှီ ဟောတိ။ သစေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဥပါသိကာပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ၊ ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ၊ အာနန္ဒော၊ ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဥပါသိကာပရိသာ ဟောတိ၊ အထ ခေါ အာနန္ဒော တုဏှီ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ စတ္တာရော အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ အာနန္ဒေ။

''စတ္တာရောမေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ ရညေ စက္ကဝတ္တိမှိ။ ကတမေ စတ္တာရော ? သစေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ခတ္တိယပရိသာ ရာဇာနံ စက္ကဝတ္တိံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ၊ ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ခတ္တိယပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ တုဏှီ ဟောတိ။ သစေ ဘိက္ခဝေ၊ ဗြာဟ္မဏပရိသာ။ပေ.။ ဂဟပတိပရိသာ။ပေ.။ သမဏပရိသာ ရာဇာနံ စက္ကဝတ္တိံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ၊ ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သမဏပရိသာ ဟောတိ၊ အထ ခေါ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ တုဏှီ ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ စတ္တာရောမေ အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ အာနန္ဒေ။ သစေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ၊ ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒော တုဏှီ ဟောတိ။ သစေ၊ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနီပရိသာ။ပေ.။ ဥပါသကပရိသာ။ပေ.။ ဥပါသိကာပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ၊ ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဥပါသိကာပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒော တုဏှီ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ စတ္တာရော အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ အာနန္ဒေ''တိ။

209. O Bhikkhus, Ānanda has four marvellous and unprecedently wonderful gualities. What are these four?

If, bhikkhus, a company of bhikkhus should come to see Ānanda, they become joyful on seeing him. If Ānanda should discourse to them on the Doctrine (the dhamma), they are made joyful by his discourse. When (after the discourse) Ānanda becomes silent, the company of bhikkhu still remains unsatiated.

If, bhikkhus, a company of bhikkhunīs should come to see Ānanda, they become joyful on seeing him. If Ānanda should discourse to them on the Doctrine (the dhamma), they are made joyful by his discourse. When (after the discourse) Ānanda becomes silent, the company of bhikkhunīs still remains unsatiated.

If, bhikkhus, a company of lay-disciples should come to see Ananda, they become joyful on seeing him. If Ānanda should discourse to them on the Doctrine (the dhamma), they are made joyful by his discourse. When (after the discourse) Ānanda becomes silent, the company of lay-disciples still remains unsatiated.

If, bhikkhus, a company of female lay-disciples should come to see Ānanda, they become joyful on seeing him. If Ānanda should discourse to them on the Doctrine (the dhamma), they are made joyful by his discourse. When (after the discourse) Ānanda becomes silent, the company of female lay-disciples still remains unsatiated.

O Bhikkhus, these are the four marvellous and unprecedentedly wonderful gualities of Aanada.

O Bhikkhus, a Universal Monarch has four marvellous and unpresedendly wonderful gualities. What are these four?

If, bhikkhus, a company of nobles should come to see the Universal Monarch, they become joyful on seeing him. If the Universal Monarch should speak to them, they are made joyful by his talk. When (after speaking) the Universal Monarch becomes silent, the company of nobles still remains unsatiated.

If, bhikkhus, a company of brahmins........

If, bhikkhus, a company of (rich) housholders........

If, bhikkhus, a company of ascetices should come to see the Universal Monarch, they become joyful on seeing him. If the Universal Monarch should speak to them, they are made joyful his talk. When (after speaking) the Universal Monarch becomes silent, the company of ascetices still remains unsatiated.

O Bhikkhus, in the same way, Ānanda has four marvellous and unprecedentedly wonderful gualities.

If, bhikkhus, a company of bhikkhus should come to see Ānanda, they become joyful on seeing him. If Ānanda should discourse to them on the Doctrine (the dhamma), they are made joyful by his discourse. When (after the discourse) Ānanda becomes silent, the company of bhikkhu still remains unsatiated.

If, bhikkhus, a company of bhikkhunīs........

If, bhikkhus, a company of lay-disciples........

If, bhikkhus, a company of female lay-disciples should come to see Ānanda, they become joyful on seeing him. If Ānanda should discourse to them on the Doctrine (the dhamma), they are made joyful by his discourse. When (after the discourse) Ānanda becomes silent, the company of female lay-disciples still remains unsatiated.

O Bhikkhus, these are the four marvellous and unprecedentedly wonderful gualities that Ānanda has.

၂၀၉။ ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာ၌ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်သော ဤလေးပါးသော အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တို့သည် ရှိကုန်၏၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်းဟူမူ-

ရဟန်းတို့ ရဟန်းပရိသတ်သည် အာနန္ဒာကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထိုပရိသတ်သည် ဖူးမြော်ရသဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌ အာနန္ဒာသည် အကယ်၍တရားဟောငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဟောသော တရားဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ရဟန်းတို့အာနန္ဒာသည် (တရားကို ရုပ်သိမ်း၍) ဆိတ်ဆိတ်နေသည့်တိုင်အောင် ရဟန်းပရိသတ် သည် (တရားနာ၍) မရောင့်ရဲနိုင်သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ (ဤလည်း အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တစ်ပါး)။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းမိန်းမပရိသတ်သည် အာနန္ဒာကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဖူးမြော်ရသဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌ အာနန္ဒာသည် အကယ်၍တရားဟောငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဟောသော တရားဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ရဟန်းတို့အာနန္ဒာသည် (တရားကို ရုပ်သိမ်း၍) ဆိတ်ဆိတ်နေသည့်တိုင်အောင် ရဟန်းမိန်းမ ပရိသတ်သည် (တရားနာ၍) မရောင့်ရဲနိုင်သည် သာလျှင် ဖြစ်၏။ (ဤလည်း အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တစ်ပါး)။

ရဟန်းတို့ ဥပါသကာပရိသတ်သည် အာနန္ဒာကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဖူးမြော်ရသဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌ အာနန္ဒာသည် အကယ်၍တရားဟောငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဟောသော တရားဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ရဟန်းတို့အာနန္ဒာသည် (တရားကို ရုပ်သိမ်း၍) ဆိတ်ဆိတ်နေသည့်တိုင်အောင် ဥပါသကာပရိသတ် သည် (တရားနာ၍) မရောင့်ရဲနိုင်သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ (ဤလည်း အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တစ်ပါး)။

ရဟန်းတို့ ဥပါသိကာမပရိသတ်သည် အာနန္ဒာကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဖူးမြော်ရသဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌ အာနန္ဒာသည် အကယ်၍တရားဟောငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဟောသော တရားဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာသည် (တရားကို ရုပ်သိမ်း၍) ဆိတ်ဆိတ်နေသည့်တိုင်အောင် ဥပါသိကာမပရိသတ် သည် (တရားနာ၍) မရောင့်ရဲနိုင်သည် သာလျှင် ဖြစ်၏။ (ဤလည်း အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တစ်ပါး)။

ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာ၌ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်သော အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။

စကြဝတေးမင်း၏ အံ့ဖွယ်ဂုဏ်လေးပါး

ရဟန်းတို့ စကြဝတေးမင်း၌ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်သော ဤလေးပါးသော အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တို့သည် ရှိကုန်၏၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်းဟူမူ-

ရဟန်းတို့ မင်းပရိသတ်သည် စကြဝတေးမင်းကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဖူးမြော်ရသဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌ စကြဝတေးမင်း သည့်အကယ်၍ စကားပြောငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ပြောသော စကားဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ရဟန်းတို့ စကြဝတေးမင်းသည် (စကားကို ရုပ်သိမ်း၍) ဆိတ်ဆိတ်နေသည့်တိုင် အောင်မင်းပရိသတ်သည် မရောင့်ရဲနိုင်သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ (ဤလည်း အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တစ်ပါး)။

ရဟန်းတို့ ပုဏ္ဏားပရိသတ်သည်။ပ။

ရဟန်းတို့ သူဌေး သူကြွယ်ပရိသတ်သည်။ပ။

ရဟန်းတို့ သူတော်သူမြတ်ပရိသတ်သည် စကြဝတေးမင်းကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဖူးမြော်ရသဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌စကြဝတေးမင်းသည် အကယ်၍ စကားပြောငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ပြောသော စကားဖြင့် လည်းနှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။

ရဟန်းတို့ စကြဝတေးမင်းသည် (စကားကို ရုပ်သိမ်း၍) ဆိတ်ဆိတ်နေသည့်တိုင်အောင် သူတော်သူမြတ် ပရိသတ်သည် မရောင့်ရဲနိုင်သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ (ဤ လည်းအံ့ဖွယ်ဂုဏ်တစ်ပါး)။ (ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း)။

ရဟန်းတို့ ဤအတူ အာနန္ဒာ၌ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်သော ဤလေးပါးသော အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တို့သည် ရှိကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းပရိသတ်သည် အာနန္ဒာကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထိုပရိသတ်သည် ဖူးမြော်ရသဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌ အာနန္ဒာသည် အကယ် ၍တရားဟောငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဟောသော တရားဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာသည် (တရားကို ရုပ်သိမ်း၍) ဆိတ်ဆိတ်နေသည့်တိုင်အောင် ရဟန်းပရိသတ် သည် (တရားနာ၍) မရောင့်ရဲနိုင်သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ (ဤလည်း အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တစ်ပါး)။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းမိန်းမပရိသတ်သည်။ပ။

ရဟန်းတို့ ဥပါသကာပရိသတ်သည်။ပ။

ရဟန်းတို့ ဥပါသိကာမပရိသတ်သည် အာနန္ဒာကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဖူးမြော်ရသဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌ အာနန္ဒာသည် အကယ်၍တရားဟောငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဟောသော တရားဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာသည် (တရားကို ရုပ်သိမ်း၍) ဆိတ်ဆိတ်နေသည့်တိုင်အောင် ဥပါသိကာမပရိသတ်သည် (တရားနာ၍) မရောင့်ရဲနိုင်သည် သာလျှင် ဖြစ်၏။ (ဤလည်း အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တစ်ပါး)။

ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာ၌ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်သော ဤလေးပါးသော အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တို့သည် ရှိကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

Mahāsudassanasuttadesanā မဟာသုဒဿနသုတ္တဒေသနာ
Former Grandeur of Kusinārā မဟာသုဒဿနသုတ်ကို ဟောတော်မူခြင်း

210. Evaṃ vutte āyasmā ānando bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘mā, bhante, bhagavā imasmiṃ khuddakanagarake ujjaṅgalanagarake sākhānagarake parinibbāyi. Santi, bhante, aññāni mahānagarāni, seyyathidaṃ – campā rājagahaṃ sāvatthī sāketaṃ kosambī bārāṇasī; ettha bhagavā parinibbāyatu. Ettha bahū khattiyamahāsālā, brāhmaṇamahāsālā gahapatimahāsālā tathāgate abhippasannā. Te tathāgatassa sarīrapūjaṃ karissantī’’ti ‘‘māhevaṃ, ānanda, avaca; māhevaṃ, ānanda, avaca – ‘khuddakanagarakaṃ ujjaṅgalanagarakaṃ sākhānagaraka’nti.

‘‘Bhūtapubbaṃ, ānanda, rājā mahāsudassano nāma ahosi cakkavattī dhammiko dhammarājā cāturanto vijitāvī janappadatthāvariyappatto sattaratanasamannāgato. Raññо, ānanda, mahāsudassanassa ayaṃ kusinārā kusāvatī nāma rājadhānī ahosi, puratthimena ca pacchimena ca dvādasayojanāni āyāmena; uttarena ca dakkhiṇena ca sattayojanāni vitthārena. Kusāvatī, ānanda, rājadhānī iddhā ceva ahosi phītā ca bahujanā ca ākiṇṇamanussā ca subhikkhā ca. Seyyathāpi, ānanda, devānaṃ āḷakamandā nāma rājadhānī iddhā ceva hoti phītā ca bahujanā ca ākiṇṇayakkhā ca subhikkhā ca; evameva kho, ānanda, kusāvatī rājadhānī iddhā ceva ahosi phītā ca bahujanā ca ākiṇṇamanussā ca subhikkhā ca. Kusāvatī, ānanda, rājadhānī dasahi saddehi avivittā ahosi divā ceva rattiñca, seyyathidaṃ – hatthisaddena assasaddena rathasaddena bherisaddena mudiṅgasaddena vīṇāsaddena gītasaddena saṅkhasaddena sammasaddena pāṇitāḷasaddena ‘asnātha pivatha khādathā’ti dasamena saddena.

‘‘Gaccha tvaṃ, ānanda, kusināraṃ pavisitvā kosinārakānaṃ mallānaṃ ārocehi – ‘ajja kho, vāseṭṭhā, rattiyā pacchime yāme tathāgatassa parinibbānaṃ bhavissati. Abhikkamatha vāseṭṭhā, abhikkamatha vāseṭṭhā. Mā pacchā vippaṭisārino ahuvattha – amhākañca no gāmakkhette tathāgatassa parinibbānaṃ ahosi, na mayaṃ labhimhā pacchime kāle tathāgataṃ dassanāyā’’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paṭissutvā nivāsetvā pattacīvaramādāya attadutiyo kusināraṃ pāvisi.

၂၁၀. ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘မာ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ဣမသ္မိံ ခုဒ္ဒကနဂရကေ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကေ သာခါနဂရကေ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ သန္တိ၊ ဘန္တေ၊ အညာနိ မဟာနဂရာနိ၊ သေယျထိဒံ – စမ္ပါ ရာဇဂဟံ သာဝတ္ထိ သာကေတံ ကောသမ္ဗီ ဗာရာဏသီ; ဧတ္ထ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယတု။ ဧတ္ထ ဗဟူ ခတ္တိယမဟာသာလာ၊ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ ဂဟပတိမဟာသာလာ တထာဂတေ အဘိပ္ပသန္နာ။ တေ တထာဂတဿ သရီရပူဇံ ကရိဿန္တီ’’တိ ‘‘မာဟေဝံ၊ အာနန္ဒ၊ အဝစ; မာဟေဝံ၊ အာနန္ဒ၊ အဝစ – ‘ခုဒ္ဒကနဂရကံ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကံ သာခါနဂရက’န္တိ။

‘‘ဘူတပုဗ္ဗံ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော နာမ အဟောသိ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပ္ပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ ရညော၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿနဿ အယံ ကုသိနာရာ ကုသာဝတီ နာမ ရာဇဓာနီ အဟောသိ၊ ပုရတ္ထိမေန စ ပစ္ဆိမေန စ ဒွါဒသယောဇနာနိ အာယာမေန; ဥတ္တရေန စ ဒက္ခိဏေန စ သတ္တယောဇနာနိ ဝိတ္ထာရေန။ ကုသာဝတီ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနုဿာ စ သုဘိက္ခါ စ။ သေယျထာပိ၊ အာနန္ဒ၊ ဒေဝါနံ အာဠကမန္ဒာ နာမ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ ဟောတိ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏယက္ခါ စ သုဘိက္ခါ စ; ဧဝမေဝ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ကုသာဝတီ ရာဇဓာနီ

ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနုဿာ စ သုဘိက္ခါ စ။ ကုသာဝတီ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇဓာနီ ဒသဟိ သဒ္ဒေဟိ အဝိဝိတ္တာ အဟောသိ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိဉ္စ၊ သေယျထိဒံ – ဟတ္ထိသဒ္ဒေန အဿသဒ္ဒေန ရထသဒ္ဒေန ဘေရိသဒ္ဒေန မုဒိင်္ဂသဒ္ဒေန ဝီဏာသဒ္ဒေန ဂီတသဒ္ဒေန သင်္ခသဒ္ဒေန သမ္မသဒ္ဒေန ပါဏိတာဠသဒ္ဒေန ‘အသ္နာထ ပိဝထ ခါဒထာ’တိ ဒသမေန သဒ္ဒေန။

‘‘ဂစ္ဆ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ ကုသိနာရံ ပဝိသိတွာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ အာရောစေဟိ – ‘အဇ္ဇ ခေါ၊ ဝါသေဋ္ဌာ၊ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ အဘိက္ကမထ ဝါသေဋ္ဌာ၊ အဘိက္ကမထ ဝါသေဋ္ဌာ။ မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ – အမှာကဉ္စ နော ဂါမက္ခေတ္တေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ အဟောသိ၊ န မယံ လဘိမှာ ပစ္ဆိမေ ကာလေ တထာဂတံ ဒဿနာယာ’’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ အတ္တဒုတိယော ကုသိနာရံ ပါဝိသိ။

210. When this had been spoken, the Venerable Ananda said to the Bhagavā:

“Venerable Sir, do not realize parinibbāna in this insignificant, barren, small town,. Venerable Sir, else where there are great cities, such as Campā, Rājagaha, Sāvatthi, Sāketa, Kosambī, and Bāraṇasī. Let the Bhagavā realize parinibbāna there (i.e., in one of these great cities). Many rich nobles, many rich brahmins, many rich householders who rever the Tathāgata dwell there. They will render due honour to the remains of the Tathāgata."

Say not so, Ānanda. Do not say 'this insignificant, barren, small town.'

Ānanda, in times long past, there was a king named Mahāsudassana, a Universal Monarch, Righteous Ruler ruling by the principles of righteousness, Ruler over the four quarters of the earth (lit., the four island-continents bounded by four oceans), Conqueror of all enemies, whose realm was established in security, and who was endowed with the Seven Treasures. And Ānanda, this (kusinārā) town was then King Mahāsudassana's capital city, called Kusāvatī. From east to West it was twelve yojanas long, and from north to south it was seven yojanas broad.

Ānanda, the capital city Kusāvatī was opulent, prosperous, well-populated, crowded with (all kinds of) people and abundant in provisions. Just as, Ānanda, a capital city of the devas, called
Āḷakamandā, is opulent, prosperous, well-populated (with devas), crowded with (all kinds of) yakkha-devas, and abundant in provisions, so the capital city Kusāvatī was opulent, prosperous, well-
populated, crowded with (all kinds of) people, and abundant in provision.

Ānanda, the capital city Kusāvatī was never silent by day and night. (resounding) with ten sounds, namely, the nosies of elephants, of horse, of carriages, the sounds of big drums, of

tabours, of lutes, of singing, of conches, of small gongs, of cymbals, and tenthly, cries of "Eat, drink, chew.”

Go you, Ānanda, enter Kusinārā and say to the Malla princes living in Kusinārā: "Today, Vāsetthas (i.e., Malla princes of the Vāsetthas clan), in the last watch of the night (towards dawn), the parinībbāna of the Tathāgata will take place. Come, Vāsetthas, come guickly. Do not feel regret later (with the thought) 'Thought the parinibbāna of the Tathāgata took place in our territory, we did not get (the chance) to see him at the very last”.

The Venerable Ānanda assented respectfully, saying “Very well, Venerable Sir,” and rearranging his robes, took alms-bowl and great robe, and went into Kusinārā with a companion.

၂၁၀။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

''အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ကျေးတောကျသောမြို့လက်ဖြစ်သော ဤမြို့သိမ်မြို့ငယ်၌ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မမူပါလင့်၊ အသျှင်ဘုရား တစ်ပါးသော စမ္ပာပြည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် သာဝတ္ထိပြည်သာကေတမြို့ ကောသမ္ဗီပြည် ဗာရာဏသီပြည်ကြီးတို့သည် ရှိပါကုန်၏၊ ထို (ပြည်ကြီး) တို့၌မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါ၊ ထို (ပြည်ကြီး) တို့၌ မြတ်စွာဘုရားကို အလွန်ကြည်ညိုကုန်သော မင်း၊ သူဌေး၊ ပုဏ္ဏားသူဌေး၊ သူကြွယ်သူဌေး တို့သည် များစွာရှိပါကုန်၏။ ထို (သူဌေး) တို့သည် မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်ကို ပူဇော်ကြပါကုန်လတ္တံ့''ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ''ကျေးတောကျသောမြို့လက်ဖြစ်သောမြို့သိမ်မြို့ငယ်''ဟု ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အာနန္ဒာဤသို့ မဆိုလင့်။

အာနန္ဒာ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီ မင်းပြုသော သမုဒ္ဒရာလေးစင်း့ အပိုင်းအခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော မဟာသုဒဿနမည်သော စကြဝတေးမင်းသည် ရှိ၏၊ (ထို မင်းသည်) ရန်အပေါင်းကို အောင်၏၊ တိုင်းနိုင်ငံကို တည် ငြိမ်စေ၏၊ ရတနခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အာနန္ဒာ ဤ (ကုသိနာရုံ) မြို့သည် မဟာသုဒဿနမင်း၏ ကုသာဝတီမည်သော နေပြည်တော် ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏၊ အရှေ့ အနောက် အလျား တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာ ရှိ၏၊ တောင်မြောက် အနံ ခုနစ်ယူဇနာ ရှိ၏။

အာနန္ဒာ ကုသာဝတီနေပြည်တော်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝ၏၊ စည်ပင်ဝပြော၏၊ များသော လူ (ဦးရေ) ရှိ၏၊ လူ (မျိုးစုံ) တို့ဖြင့် ပြွမ်း၏၊ အစားအစာ ပေါများ၏။

အာနန္ဒာ ဥပမာအားဖြင့် အာဠကမန္ဒာမည်သော နတ်မြို့တော်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝသကဲ့သို့ စည်ပင်ဝပြော သကဲ့သို့ များသော နတ် (ဦးရေ) ရှိသကဲ့သို့ နတ်ဘီလူး (မျိုးစုံ) တို့ဖြင့် ပြွမ်းသကဲ့သို့ အစားအစာပေါ်များသကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ဤအတူ ကုသာဝတီနေပြည်တော်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝ၏၊ စည်ပင်ဝပြော၏၊ များသော လူ (ဦးရေ) ရှိ၏၊ လူ (မျိုးစုံ) တို့ဖြင့် ပြွမ်း၏၊ အစားအစာ ပေါ်များ၏။

အာနန္ဒာ ကုသာဝတီနေပြည်တော်သည် ဆင်သံ၊ မြင်းသံ၊ ရထားသံ၊ စည်ကြီးသံ၊ မုရိုးစည်သံ၊ စောင်းသံ၊ သီချင်းသံ၊ ခရုသင်းသံ၊ ကြေးနင်းခွက်ခွင်းသံ၊ ''စားကြပါ သောက်ကြပါ ခဲကြပါ''ဟုဆိုသော ဆယ်ခုမြောက်အသံ၊ ဤဆယ်ပါးသော အသံတို့ဖြင့် နေ့ရောညဥ့်ပါ မစဲမဆိတ်သည်သာ ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ သင်သွားချေလော့၊ ကုသိနာရုံပြည်သို့ ဝင်ပြီးလျှင် ''ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ ယနေ့ညဥ့်သန်းလွဲ (ပစ္ဆိမယာမ်) ၌ပင် မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဝါသေဋ္ဌ အနွယ် (မလ္လမင်း) တို့လာကြကုန်လော့၊ ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ လာကြကုန်လော့၊ 'ငါတို့၏ နယ်ပယ်အတွင်း၌ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပါလျက် ငါတို့သည် နောက်ဆုံးကာလ၌ မြတ်စွာဘုရားကိုဖူးမြော်ခွင့် မရလိုက်ကြ'ဟု နောင်အခါ နှလုံးမသာ မဖြစ်ကြပါကုန်လင့်'' ဟူ၍ ကုသိနာရုံပြည်သားမလ္လမင်းတို့အား ပြောကြားချေလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် သင်္ကန်းကိုပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်လျက် မိမိလျှင် နှစ်ယောက်မြောက်ရှိသည်ဖြစ်၍ (အဖော်တစ်ပါးနှင့်တကွ) ကုသိနာရုံပြည်သို့ ဝင်လေ၏။

Mallānaṃ vandanā မလ္လာနံ ဝန္ဒနာ

Homage by the Malla Princes မလ္လမင်းတို့ ရှိခိုးခြင်း

211. Tena kho pana samayena kosinārakā mallā sandhāgāre [santhāgāre (sī. syā. pī.)] sannipatitā honti kenacideva karaṇīyena. Atha kho āyasmā ānando yena kosinārakānaṃ mallānaṃ sandhāgāraṃ tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā kosinārakānaṃ mallānaṃ ārocesi – ‘‘ajja kho, vāseṭṭhā, rattiyā pacchime yāme tathāgatassa parinibbānaṃ bhavissati. Abhikkamatha vāseṭṭhā abhikkamatha vāseṭṭhā. Mā pacchā vippaṭisārino ahuvattha – ‘amhākañca no gāmakkhette tathāgatassa parinibbānaṃ ahosi, na mayaṃ labhimhā pacchime kāle tathāgataṃ dassanāyā’’’ti. Idamāyasmato ānandassa vacanaṃ sutvā mallā ca mallaputtā ca mallasuṇisā ca mallapajāpatiyo ca aghāvino dummanā cetodukkhasamappitā appekacce kese pakiriya kandanti, bāhā paggayha kandanti, chinnapātaṃ papatanti, āvaṭṭanti vivaṭṭanti –

‘atikhippaṃ bhagavā parinibbāyissati, atikhippaṃ sugato parinibbāyissati, atikhippaṃ cakkhuṃ loke antaradhāyissatī’ti. Atha kho mallā ca mallaputtā ca mallasuṇisā ca mallapajāpatiyo ca aghāvino dummanā cetodukkhasamappitā yena upavattanaṃ mallānaṃ sālavanaṃ yenāyasmā ānando tenupasaṅkamiṃsu. Atha kho āyasmato ānandassa etadahosi – “sace kho ahaṃ kosinārake malle ekamekaṃ bhagavantaṃ vandāpessāmi, avandito bhagavā kosinārakehi mallehi bhavissati, athāyaṃ ratti vibhāyissati. Yaṃnūnāhaṃ kosinārake malle kulaparivattaso kulaparivattaso ṭhapetvā bhagavantaṃ vandāpeyyaṃ – ‘itthannāmo, bhante, mallo saputto sabhariyo sapariso sāmacco bhagavato pāde sirasā vandatī’ti. Atha kho āyasmā ānando kosinārake malle kulaparivattaso kulaparivattaso ṭhapetvā bhagavantaṃ vandāpesi – ‘itthannāmo, bhante, mallo saputto sabhariyo sapariso sāmacco bhagavato pāde sirasā vandatī’”ti. Atha kho āyasmā ānando etena upāyena paṭhameneva yāmena kosinārake malle bhagavantaṃ vandāpesi.

၂၁၁. တေန ခေါ ပန သမယေန ကောသိနာရကာ မလ္လာ သန္ဓာဂါရေ [သန္ထာဂါရေ (သီ. သျာ. ပီ.)] သန္နိပတိတာ
ဟောန္တိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ သန္ဓာဂါ
ရံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ အာရောစေသိ – ‘‘အဇ္ဇ ခေါ၊ ဝါသေဋ္ဌာ၊ ရတ္တိယာ ပ
စ္ဆိမေ ယာမေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ အဘိက္ကမထ ဝါသေဋ္ဌာ အဘိက္ကမထ ဝါသေဋ္ဌာ။ မာ ပစ္ဆာ ဝိ
ပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ – ‘အမှာကဉ္စ နော ဂါမက္ခေတ္တေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ အဟောသိ၊ န မယံ လဘိမှာ
ပစ္ဆိမေ ကာလေ တထာဂတံ ဒဿနာယာ’’’တိ။ ဣဒမာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဝစနံ သုတွာ မလ္လာ စ မလ္လပုတ္တာ
စ မလ္လသုဏိသာ စ မလ္လပဇာပတိယော စ အဃာဝိနော ဒုမ္မနာ စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ အပ္ပေကစ္စေ ကေသေ ပ
ကိရိယ ကန္ဒန္တိ၊ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ၊ ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဋ္ဋန္တိ ဝိဝဋ္ဋန္တိ – ‘အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊
အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဓာယိဿတီ’တိ။ အထ ခေါ မလ္လာ စ မ
လ္လပုတ္တာ စ မလ္လသုဏိသာ စ မလ္လပဇာပတိယော စ အဃာဝိနော ဒုမ္မနာ စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ ယေန ဥပဝတ္တ
နံ မလ္လာနံ သာလဝနံ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိံသု။ အထ ခေါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဧတဒ
ဟောသိ – ‘‘သစေ ခေါ အဟံ ကောသိနာရကေ မလ္လေ ဧကမေကံ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒာပေဿာမိ၊ အဝန္ဒိတော ဘဂဝါ
ကောသိနာရကေဟိ မလ္လေဟိ ဘဝိဿတိ၊ အထာယံ ရတ္တိ ဝိဘာယိဿတိ။ ယံနူနာဟံ ကောသိနာရကေ မလ္လေ
ကုလပရိဝတ္တသော ကုလပရိဝတ္တသော ဌပေတွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒာပေယျံ – ‘ဣတ္ထန္နာမော၊ ဘန္တေ၊ မလ္လော သပုတ္တော
သဘရိယော သပရိသော သာမစ္စော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ’တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော
ကောသိနာရကေ မလ္လေ ကုလပရိဝတ္တသော ကုလပရိဝတ္တသော ဌပေတွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒာပေသိ – ‘ဣတ္ထန္နာမော၊
ဘန္တေ၊ မလ္လော သပုတ္တော သဘရိယော သပရိသော သာမစ္စော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ’’’တိ။ အထ
ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဧတေန ဥပါယေန ပဌမေနေဝ ယာမေန ကောသိနာရကေ မလ္လေ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒာပေသိ။

211. At that time the Malla princes of Kusinārā were assembled at the council hall on certain business. Then the Venerable Ānanda approached the council hall of the Malla princes and

announced to them: "Today, Vāsetthas, in the last watch of the night, the parinibbāna of the Tathāgata will take place. Come, Vāsetthas, come quickly. Do not feel regret later (with the thought) "Thought the parinībbāna of the Tathāgata took place in our territory, we did not get (the chance) to see him at the very last!."

On hearing these words of the Venerable Ānanda, the Malla princes, their sons (and daughters), daughters-in-law, and their wives felt miserably grief stricken, sad at heart, and oppressively sorrowful in mind. Some wept with dishevelled hair, with upraised hands, they flung themselves down, and rolled forward and backward, hither and thither; (lamenting) "Too soon 1s the Bhagavā going to realize parinibbāna! Too soonis the Sugata going to realize parinibbāna! Too soon is the Eye (i.e., the Possessor of the Eye of Wisdom) going to disappear from the world!"

Then the Malla princes, their sons (and daughters), daughters-in-law, and their wives feeling miserably grief stricken, sad at heart, and oppressively sorrowful in mind, approached the Venerable Ānanda, in the Sal grove of the Mallas at the road-bend (leading) to the town.

Then this thought occurred to the Venerable Ānanda:

"If I should let the Mallas of Kusinārā pay homage to the Bhagavā one by one, night will have passed into dawn before (all) the Malla princes finish paying reverence to the Bhagavā. It would

be will if I should put the Mallas of Kusinārā in (separate) groups according to family, and let them pay homage group by group, (announcing) "Venerable Sir, the Malla prince of such and such a name, with children, wife, ministers and retinue, pays homage at the feet of the Bhagavā!"

Then the Venerable Ānanda put the Malla of Kusinārā in group according to family and let them pay homage to the Bhagavā group by group, (announcing) 'Venerable Sir, the Malla prince of such and such a name, with children, wife, ministers and retinue, pays homage at the feet of the Bhagavā!"

By this means the Venerable Ananda enabled (all) the Malla princes to pay homage to The Bhagavā, (finishing) in the very first watch of the night.

၂၁၁။ ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် တစ်စုံတစ်ခုသော ကိစ္စဖြင့် မင်းကွန်း၌စည်းဝေးနေကုန်၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့၏ လွှတ်တော်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ''ဝါသေဋ္ဌ အနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ ယနေ့ ညဥ့်သန်းလွဲ (ပစ္ဆိမယာမ်) ၌ပင် မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် ဖြစ်လတ္

တုံ၊ ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ လာကြကုန်လော့၊ ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ လာကြကုန်လော့၊ 'ငါတို့၏ နယ်ပယ်အတွင်း၌ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မူပါလျက် ငါတို့သည်နောက်ဆုံး ကာလ၌ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ခွင့် မရလိုက်ကြ'ဟု နောင်အခါ နှလုံးမသာမဖြစ်ကြပါစေကုန် လင့်''ဟု ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့အား ပြောကြားလေ၏။

အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ဤ (စကား) ကို ကြားကုန်သည်ရှိသော် မလ္လမင်းတို့သည်လည်းကောင်း မလ္လမင်း တို့၏သား သမီး ချွေးမ မိဖုရားတို့သည်လည်းကောင်း အလွန်ကြေကွဲဝမ်းနည်းလျက် စိတ်ဆင်းရဲကုန်သည် ဖြစ်၍ ''ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလတ္တံ့၊ ကောင်း သောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလတ္တံ့၊ ပညာမျက်စိရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ လောကမှ ကွယ်ပျောက်တော်မူလတ္တံ့''ဟု အချို့သောသူတို့သည် ဆံပင်တို့ကို ဖြန့်၍ ငိုကြွေးကုန်၏၊ လက်မောင်းတို့ကို မြှောက်၍ ငိုကြွေးကုန် ၏၊ ကမ်းပါးပြတ်၌ ကျသကဲ့သို့ လဲကျကုန်၏၊ ရှေးရှု လူးလှိမ့်ကုန်၏၊ ထိုထို ဤဤလူးလှိမ့်ကုန်၏။

ထိုအခါ မလ္လမင်းတို့သည်လည်းကောင်း မလ္လမင်းတို့၏ သား သမီး ချွေးမ မိဖုရားတို့သည်လည်းကောင်း အလွန်ကြေကွဲဝမ်းနည်းလျက် စိတ်ဆင်းရဲကုန်သည်ဖြစ်၍ မလ္လမင်းတို့၏ (မြို့ဝင်ခါနီး) လမ်းကွေ့ဖြစ်သော အင်ကြင်းဥယျာဉ်ရှိ အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

''ငါသည် ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့ကို တစ်ယောက်စီ တစ်ယောက်စီ မြတ်စွာဘုရားအားကန်တော့စေလျှင် မလ္လမင်းတို့ ကန်တော့၍ မပြီးသေးမီပင် ဤညဉ့်သည် ကုန်ဆုံးသွားလတ္တံ့၊ ငါသည်ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့ကို အမျိုးတူ အစုလိုက် အစုလိုက်ထား၍ 'အသျှင်ဘုရား ဤမည်သောမလ္လမင်းသည် သား သမီး မိဖုရား အမတ် ပရိသတ်နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားအား ခြေတော်ဦးခိုက်လျက်ကန်တော့ပါသည်'ဟု (လျှောက်ကာ လျှောက်ကာ) မြတ်စွာဘုရားအား ကန်တော့စေရမူ ကောင်းလေစွ''ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့ကို အမျိုးတူ အစုလိုက် အစုလိုက်ထား၍ ''အသျှင်ဘုရား ဤမည်သော မလ္လမင်းသည် သား သမီး မိဖုရား အမတ်ပရိသတ်နှင့် တကွမြတ်စွာဘုရားအား ခြေတော်ဦးခိုက်လျက် ကန်တော့ပါသည်''ဟု (လျှောက်ကာ လျှောက်ကာ) ကန်တော့စေ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ဤနည်းဖြင့် ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့ကို မြတ်စွာဘုရားအားကန်တော့စေရာ ညဉ့်ဦးယံ၌ပင်လျှင် ပြီးဆုံးလေ၏။

Subhaddaparibbājakavatthu သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထု
Subhadda the Wandering Ascetic သုဘဒ်ပရိဗိုဇ် ဝတ္ထု

212. Tena kho pana samayena subhaddo nāma paribbājako kusinārāyaṃ paṭivasati. Assosi kho subhaddo paribbājako – ‘‘ajja kira rattiyā pacchime yāme samaṇassa gotamassa parinibbānaṃ bhavissatī’’ti. Atha kho subhaddassa paribbājakassa etadahosi – ‘‘sutaṃ kho pana metaṃ paribbājakānaṃ vuḍḍhānaṃ mahallakānaṃ ācariyapācariyānaṃ bhāsamānānaṃ – ‘kadāci karahaci tathāgatā loke uppajjanti arahanto sammāsambuddhā’ti. Ajjeva rattiyā pacchime yāme samaṇassa gotamassa parinibbānaṃ bhavissati. Atthi ca me ayaṃ kaṅkhādhammo uppanno, evaṃ pasanno ahaṃ samaṇe gotame, ‘pahoti me samaṇo gotamo tathā dhammaṃ desetuṃ, yathāhaṃ imaṃ kaṅkhādhammaṃ pajaheyya’’’nti. Atha kho subhaddo paribbājako yena upavattanaṃ mallānaṃ sālavanaṃ, yenāyasmā ānando tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā āyasmantaṃ ānandaṃ etadavoca – ‘‘sutaṃ metaṃ, bho ānanda, paribbājakānaṃ vuḍḍhānaṃ mahallakānaṃ ācariyapācariyānaṃ bhāsamānānaṃ – ‘kadāci karahaci tathāgatā loke uppajjanti arahanto sammāsambuddhā’ti. Ajjeva rattiyā pacchime yāme samaṇassa gotamassa parinibbānaṃ bhavissati. Atthi ca me ayaṃ kaṅkhādhammo uppanno – evaṃ pasanno ahaṃ samaṇe gotame ‘pahoti me samaṇo gotamo tathā dhammaṃ desetuṃ, yathāhaṃ imaṃ kaṅkhādhammaṃ pajaheyya’nti. Sādhāhaṃ, bho ānanda, labheyyaṃ samaṇaṃ gotamaṃ dassanāyā’’ti. Evaṃ vutte āyasmā ānando subhaddaṃ paribbājakaṃ etadavoca – ‘‘alaṃ, āvuso subhadda, mā tathāgataṃ viheṭhesi, kilanto bhagavā’’ti. Dutiyampi kho subhaddo paribbājako…pe… tatiyampi kho subhaddo paribbājako āyasmantaṃ ānandaṃ etadavoca – ‘‘sutaṃ metaṃ, bho ānanda, paribbājakānaṃ vuḍḍhānaṃ mahallakānaṃ ācariyapācariyānaṃ bhāsamānānaṃ – ‘kadāci karahaci tathāgatā loke uppajjanti arahanto sammāsambuddhā’ti. Ajjeva rattiyā pacchime yāme samaṇassa gotamassa parinibbānaṃ bhavissati. Atthi ca me ayaṃ kaṅkhādhammo uppanno – evaṃ pasanno ahaṃ samaṇe gotame, ‘pahoti me samaṇo gotamo tathā dhammaṃ desetuṃ, yathāhaṃ imaṃ kaṅkhādhammaṃ pajaheyya’nti. Sādhāhaṃ, bho ānanda, labheyyaṃ samaṇaṃ gotamaṃ dassanāyā’’ti. Tatiyampi kho āyasmā ānando subhaddaṃ paribbājakaṃ etadavoca – ‘‘alaṃ, āvuso subhadda, mā tathāgataṃ viheṭhesi, kilanto bhagavā’’ti.

၂၁၂. တေန ခေါ ပန သမယေန သုဘဒ္ဒော နာမ ပရိဗ္ဗာဇကော ကုသိနာရာယံ ပဋိဝသတိ။ အဿောသိ ခေါ သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော – ‘‘အဇ္ဇ ကိရ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတီ’’တိ။ အထ ခေါ သုဘဒ္ဒဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ဧတဒဟောသိ – ‘‘သုတံ ခေါ ပန မေတံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဝုၯ္ဍာနံ မဟလ္လကာ

နံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – 'ကဒါစိ ကရဟစိ တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ'တိ။ အဇ္ဇေဝ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ အတ္ထိ စ မေ အယံ ကင်္ခါဓမ္မော ဥပ္ပန္နော၊ ဧဝံ ပသန္နော အဟံ သမဏေ ဂေါတမေ၊ 'ပဟောတိ မေ သမဏော ဂေါတမော တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ၊ ယထာဟံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယျ'''န္တိ။ အထ ခေါ သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ၊ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ''သုတံ မေတံ၊ ဘော အာနန္ဒ၊ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဝုဍ္ဎာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – 'ကဒါစိ ကရဟစိ တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ'တိ။ အဇ္ဇေဝ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ အတ္ထိ စ မေ အယံ ကင်္ခါဓမ္မော ဥပ္ပန္နော – ဧဝံ ပသန္နော အဟံ သမဏေ ဂေါတမေ 'ပဟောတိ မေ သမဏော ဂေါတမော တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ၊ ယထာဟံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယျ'န္တိ။ သာဓာဟံ၊ ဘော အာနန္ဒ၊ လဘေယျံ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယာ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သုဘဒ္ဒံ ပရိဗ္ဗာဇကံ ဧတဒဝေါစ – ''အလံ၊ အာဝုသော သုဘဒ္ဒ၊ မာ တထာဂတံ ဝိဟေဌေသိ၊ ကိလန္တော ဘဂဝါ''တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော။ပေ.။ တတိယမ္ပိ ခေါ သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ''သုတံ မေတံ၊ ဘော အာနန္ဒ၊ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဝုဍ္ဎာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – 'ကဒါစိ ကရဟစိ တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ'တိ။ အဇ္ဇေဝ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ အတ္ထိ စ မေ အယံ ကင်္ခါဓမ္မော ဥပ္ပန္နော – ဧဝံ ပသန္နော အဟံ သမဏေ ဂေါတမေ၊ 'ပဟောတိ မေ သမဏော ဂေါတမော တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ၊ ယထာဟံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယျ'န္တိ။ သာဓာဟံ၊ ဘော အာနန္ဒ၊ လဘေယျံ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယာ''တိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သုဘဒ္ဒံ ပရိဗ္ဗာဇကံ ဧတဒဝေါစ – ''အလံ၊ အာဝုသော သုဘဒ္ဒ၊ မာ တထာဂတံ ဝိဟေဌေသိ၊ ကိလန္တော ဘဂဝါ''တိ။

212. At that time Subhadda, a wandering ascetic, was staying at Kusinārā. He heard that "On this day, in the last watch of the night, the parinibbāna of the Samaṇa Gotama will take place." Then Subhadda the wandering ascetic had this thought:

"I have heard it said by old and venerable wandering ascetics, teachers of teachers, that the Homage-worthy, Perfectly Self-Enlightened Tathāgatas arise in the world only sometimes and rarely.

Today, in the last watch of the night, the parinībbāna of the Samaṇa Gotama will take place. There is an uncertainty (regarding true doctrine) that has arisen in me. I have this faith in the Samaṇa Gotama that he will be able to expound the Doctrine to me so as to remove this uncertainty."

Then Subhaddha the wandering ascetic approached the Venerable Ānanda in the Sal grove of the Malla princes at the road-bend (leading) to Kusinārā, and said to the Venerable Ānanda: "O Ānanda, I have heard it said by old and venerable wandering ascetics, teachers of

teachers, that the Homage-worthy, Perfectly Self-Enlightened Tathāgatas arise in the world only sometimes and rarely.

Today, in the last watch of the night, the parinibbāna of the Samaṇa Gotama will take place. There is an uncertainty that has arisen in me. I have this faith in the Samaṇa Gotama that he will be able to expound the Doctrine to me so as to removeth this uncertainty. O Ānanda, I request (the chance of getting) to see the Samaṇa Gotama."

On this being said, the Venerable Ānanda replied: "Friend Subhaddha, this cannot be allowed. (lit., enough, or not fitting.) Do not harass the Tathāgata. The Bhagavā is very tired."

For the second time, Subhaddha the wandering ascetic said: …. (repeated as above) ....

For a third time, Subhadda the wandering ascetic said: "O Ānanda, I have heard it said by old and venerable wandering ascetics, teachers of teachers, that the Homage-worthy, Perfectly Self-

Enlightened Tathāgatas arise in the world only sometimes and rarely. Today, in the last watch of the night, the parinibbāna of the Gotama will take place. There is an uncertainty that has arisen in me. I have this faith in the Samaṇa Gotama that he will be able to expound the Doctrine to me so as to remove this uncertainty. O Ānanda, I request (the chance of getting) to see the Samaṇa Gotama."

For the third time also, the Venerable Ānanda replied: "Friend Subhadda, this cannot be allowed. Do not harass the Tathāgata. The Bhagavā is very tired."

၂၁၂။ ထိုအခါ သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်သည် ကုသိနာရုံပြည်၌ တည်းခိုလျက်ရှိ၏။ သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်သည် ''ယနေ့ညဥ့်သန်းလွဲ (ပစ္ဆိမယာမ်) ၌ ရဟန်းဂေါတမ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့''ဟု ကြားလေ၏။ ထိုအခါ သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ် အား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏-

''(အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့ပြောသောစကားကို ကြားဖူး၏၊ 'ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် လောက၌ တစ်ရံတစ်ခါသာ ပွင့်တော်မူကြကုန်၏''ဟု (ကြားဖူး၏)။ ယနေ့ ညဥ့်သန်းလွဲ (ပစ္ဆိမယာမ်) ၌ပင်လျှင် ရဟန်းဂေါတမ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤငါ့ အားလည်း ယုံမှားတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိ၏၊ 'ဤယုံမှားကို ငါပယ်ဖျောက်နိုင်အောင် ရဟန်းဂေါတမသည် ငါ့ အား တရားဟောခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏၊ ငါသည် ရဟန်းဂေါတမကိုယုံကြည်၏'' ဟူ၍ (အကြံဖြစ်၏)။

ထိုအခါ သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်သည် (မြို့ဝင်ခါနီး) လမ်းကွေ့ဖြစ်သော မလ္လမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်ရှိအသျှင်အာနန္ဒာ ထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏၊ ''အသျှင်အာနန္ဒာ (အသက်) ကြီးကုန်

သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့ပြောသောစကားကို အကျွန်ုပ် ကြားဖူးပါ၏၊ 'ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် လောက၌ တစ်ရံတစ်ခါသာပွင့်တော်မူကြ ကုန်၏'ဟု (ကြားဖူးပါ၏)။ 'ယနေ့ ညဉ့်သန်းလွဲ (ပစ္ဆိမယာမ်) ၌ပင်လျှင်ရဟန်းဂေါတမ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မူခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့'ဟု ဆိုပါသည်၊ အကျွန်ုပ်အားလည်းယုံမှားတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိ၏၊ 'ဤယုံမှားကို အကျွန်ုပ် ပယ်ဖျောက်နိုင်အောင် ရဟန်းဂေါတမသည့်အကျွန်ုပ်အား တရားဟောခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပါသည်'ဟု ရဟန်းဂေါတမကို အကျွန်ုပ် ယုံကြည်ပါသည်။ အသျှင်အာနန္ဒာ တောင်းပန်ပါ၏၊ အကျွန်ုပ်သည် ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ခွင့်ရလိုပါသည်''ဟု (လျှောက်၏)။

ဤသို့ လျှောက်သော် အသျှင်အာနန္ဒာသည် သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်ကို ''ငါ့သျှင်သုဘဒ္ဒ ခွင့်မပြုနိုင်ပါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ပင်ပန်းတော်မူလျက်ရှိ၏၊ မြတ်စွာဘုရားကို မညှဉ်းဆဲပါလင့်''ဟု ပြန်ကြား၏။

သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်သည် နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ပ။

သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်သည် သုံးကြိမ်မြောက်လည်း အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏။ ''အသျှင်အာနန္ဒာ (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သောပရိဗိုဇ်တို့ ပြောသောစကားကို အကျွန်ုပ်ကြားဖူး၏၊ 'ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် လောက၌ တစ်ရံတစ်ခါသာပွင့်တော်မူကြကုန်၏'ဟု (ကြားဖူးပါ၏)။ 'ယနေ့ ညဉ့်သန်းလွဲ (ပစ္ဆိမယာမ်) ၌ပင်လျှင် ရဟန်းဂေါတမ၏ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့'ဟု ဆိုပါသည်၊ အကျွန်ုပ်အားလည်း ယုံမှားတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိ၏၊ 'ဤယုံမှားကို အကျွန်ုပ်ပယ်ဖျောက်နိုင်အောင် ရဟန်းဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်အား တရားဟောခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပါသည်'ဟု ရဟန်းဂေါတမကို အကျွန်ုပ် ယုံကြည်ပါသည်။ အသျှင်အာနန္ဒာ တောင်းပန်ပါ၏၊ အကျွန်ုပ်သည် ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ခွင့်ရလိုပါသည်''ဟု (လျှောက်၏)။

--
အသျှင်အာနန္ဒာသည် သုံးကြိမ်မြောက်လည်း သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်အား ဤစကားကို ပြောဆို၏၊ ''ငါ့သျှင်သုဘဒ္ဒ ခွင့်မပြုနိုင်ပါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ပင်ပန်းတော်မူလျက် ရှိ၏၊ မြတ်စွာဘုရားကို မညှဉ်းဆဲပါလင့်''ဟု (ပြန်ကြား၏)။

213. Assosi kho bhagavā āyasmato ānandassa subhaddena paribbājakena saddhiṃ imaṃ kathāsallāpaṃ. Atha kho bhagavā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘alaṃ, ānanda, mā subhaddaṃ vāresi, labhataṃ, ānanda, subhaddo tathāgataṃ dassanāya. Yaṃ kiñci maṃ subhaddo pucchissati, sabbaṃ taṃ aññāpekkhova pucchissati, no vihesāpekkho. Yaṃ

cassāhaṃ puṭṭho byākarissāmi, taṃ khippameva ājānissatī''ti. Atha kho āyasmā ānando subhaddaṃ paribbājakaṃ etadavoca – ''gacchāvuso subhadda, karoti te bhagavā okāsa''nti. Atha kho subhaddo paribbājako yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavatā saddhiṃ sammodi, sammodanīyaṃ kathaṃ sāraṇīyaṃ vītisāretvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinno kho subhaddo paribbājako bhagavantaṃ etadavoca – ''yeme, bho gotama, samaṇabrāhmaṇā saṅghino gaṇino gaṇācariyā ñātā yasassino titthakarā sādhusammatā bahujanassa, seyyathidaṃ – pūraṇo kassapo, makkhali gosālo, ajito kesakambalo, pakudho kaccāyano, sañcayo belaṭṭhaputto, nigaṇṭho nāṭaputto, sabbete sakāya paṭiññāya abbhaññiṃsu, sabbeva na abbhaññiṃsu , udāhu ekacce abbhaññiṃsu, ekacce na abbhaññiṃsū''ti? ''Alaṃ, subhadda, tiṭṭhatetaṃ – 'sabbete sakāya paṭiññāya abbhaññiṃsu, sabbeva na abbhaññiṃsu, udāhu ekacce abbhaññiṃsu, ekacce na abbhaññiṃsū'ti. Dhammaṃ te, subhadda, desessāmi; taṃ suṇāhi sādhukaṃ manasikarohi, bhāsissāmī''ti. ''Evaṃ, bhante''ti kho subhaddo paribbājako bhagavato paccassosi. Bhagavā etadavoca –

၂၁၃. အဿောသိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ သုဘဒ္ဒေန ပရိဗ္ဗာဇကေန သဒ္ဓိံ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''အလံ၊ အာနန္ဒ၊ မာ သုဘဒ္ဒံ ဝါရေသိ၊ လဘတံ၊ အာနန္ဒ၊ သုဘဒ္ဒော တထာဂတံ ဒဿနာယ။ ယံ ကိဉ္စိ မံ သုဘဒ္ဒော ပုစ္ဆိဿတိ၊ သဗ္ဗံ တံ အညာပေက္ခောဝ ပုစ္ဆိဿတိ၊ နော ဝိဟေသာပေက္ခော။ ယံ စဿာဟံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရိဿာမိ၊ တံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတီ''တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သုဘဒ္ဒံ ပရိဗ္ဗာဇကံ ဧတဒဝေါစ – ''ဂစ္ဆာဝုသော သုဘဒ္ဒ၊ ကရောတိ တေ ဘဂဝါ ဩကာသ''န္တိ။ အထ ခေါ သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ယေမေ၊ ဘော ဂေါတမ၊ သမဏဗြာဟ္မဏာ သံဃိနော ဂဏိနော ဂဏာစရိယာ ဉာတာ ယသဿိနော တိတ္ထကရာ သာဓုသမ္မတာ ဗဟုဇနဿ၊ သေယျထိဒံ – ပူရဏော ကဿပေါ၊ မက္ခလိ ဂေါသာလော၊ အဇိတော ကေသကမ္ဗလော၊ ပကုဓော ကစ္စာယနော၊ သဉ္စယော ဗေလဋ္ဌပုတ္တော၊ နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော၊ သဗ္ဗေတေ သကာယ ပဋိညာယ အဗ္ဘညိံသု၊ သဗ္ဗေဝ န အဗ္ဘညိံသု ၊ ဥဒါဟု ဧကစ္စေ အဗ္ဘညိံသု၊ ဧကစ္စေ န အဗ္ဘညိံသူ''တိ? ''အလံ၊ သုဘဒ္ဒ၊ တိဋ္ဌတေတံ – 'သဗ္ဗေတေ သကာယ ပဋိညာယ အဗ္ဘညိံသု၊ သဗ္ဗေဝ န အဗ္ဘညိံသု၊ ဥဒါဟု ဧကစ္စေ အဗ္ဘညိံသု၊ ဧကစ္စေ န အဗ္ဘညိံသူ'တိ။ ဓမ္မံ တေ၊ သုဘဒ္ဒ၊ ဒေသေဿာမိ; တံ သုဏာဟိ သာဓုကံ မနသိကရောဟိ၊ ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဘန္တေ''တိ ခေါ သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

213. The Bhagavā overheard this converation between the Venerable Ānanda and the wandering ascetic Subhaddha, and the Bhagavā said to the Venerable Ānanda:

Ānanda it is not fitting (to hinder the wandering ascetic). Do not prevent Subhadda (from seeing me). Ānanda, let Subhadda get (the opportunity) to see the Tathāgata. If Subhadda asks

me anything, everything he asks will be because he wants to know, and not because he wishes to harass me. When 1 answer what he asks, he will readily understand that (answer).

Then the Venerable Ānanda said to the wandering ascetic Subhadda, “Go, Friend Subhadda. The Bhagavā has given you permission.”

Then Subhadda the wandering ascetic approached where the Bhagavā was, and offered courteous greetings to the Bhagavā. After offering courteous greetings to the Bhagavā, and having said
memorable words of felicitation, Subhadda seated himself on one side. When he was seated, Subhadda the wandering ascetic addressed the Bhagavā thus:

“O (Venerable) Gotama, there are samaṇas and brāhmaṇas (i.e., leaders in religious life) who have communities of many disciples, who have large sects of followers, who are leaders of (their)
sects, who are renowned, who are famous, who founders of schools of doctrine, and who are well-esteemed by many people. They are, namely, Pūraṇa Kassapa, Makkhali Gosāla, Ajita Kesakambala,
Pakudha Kaccāyana, Saūcaya Belatthaputta, and Nātaputta. Do all of them have knowledge and understanding, as they themselves have declared? Or do all of them have no knowledge and understanding, and some have no knowledge and understanding?”

Subhadda, do not ask (this guestion) (lit., it is not fitting, not proper). Put aside that (question) whether all of them have knowledge and understanding, as they themselves have declared, or whether
all of them have no knowledge and understanding, or whether some of them have no knowledge and understanding, and some have no knowledge and understanding.

Subhadda, I shall expound the Doctrine to you. Listen and bear it well in mind. I shall speak.

On Subhadda the wandering ascetic assenting respectfully by saying “Very well, Venerable Sir,” the Bhagavā gave this discourse:

၂၁၃။ မြတ်စွာဘုရားသည် သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်နှင့် အသျှင်အာနန္ဒာ စကားပြောဆိုနေသည်ကို ကြားတော်မူလေ၏။
ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အာနန္ဒာကို မိန့်တော်မူ၏-

''အာနန္ဒာ တားမြစ်ရန် မသင့်၊ သုဘဒ္ဒကို မတားမြစ်ပါလင့်၊ အာနန္ဒာ သုဘဒ္ဒသည် မြတ်စွာ ဘုရားကိုဖူးမြော်ခွင့်ရပါစေလော့၊ သုဘဒ္ဒသည် ငါ့အား မေးလျှင် ထိုမေးသမျှသည် ညှဉ်းဆဲလို၍ မဟုတ်ဘဲ သိလို၍မေးခြင်းသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်၊ သူမေးသည်ကို ငါဖြေလိုက်လျှင် ထို (အဖြေ) ကို လျင်မြန်စွာသူသိပါလိမ့်မည်''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ''ငါ့သျှင်သုဘဒ္ဒ မြတ်စွာဘုရားသည် သင့်အား ခွင့်ပြုတော်မူနေပြီ၊ သွားပေတော့''ဟု (သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်အား ဆို၏)။

ထိုအခါ သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်လျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

''အသျှင်ဂေါတမ အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် တပည့်အပေါင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံကုန်၏၊ ဂိုဏ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံကုန်၏၊ ဂိုဏ်းဆရာလည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ ထင်ရှားကုန်၏၊ ကျော်စောကုန်၏၊ အယူဝါဒတီထွင်သူတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ သူတော်ကောင်းဟု လူအများက သမုတ်ထားသူများ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဤသူတို့ကားအဘယ်သူတို့နည်း။ ပူရဏကဿပ၊ မက္ခလိဂေါသာလ၊ အဇိတကေသကမ္ဗလ၊ ပကုဓကစ္စာယန၊ ဗေလဋ္ဌ၏သား သဉ္စယ၊ နာဋ၏သား နိဂဏ္ဌတို့ပင်တည်း။

ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) အားလုံးတို့သည်ပင် မိမိတို့၏ ဝန်ခံချက်အတိုင်း သိပါကုန်သလော၊ (သို့မဟုတ်) အားလုံးတို့သည်ပင် (မိမိတို့ ဝန်ခံချက်အတိုင်း) မသိပါကုန်သလော၊ သို့မဟုတ် အချို့တို့သည်သာ သိ၍အချို့တို့သည် မသိပါကုန်သလော''ဟု (လျှောက်၏)။

သုဘဒ္ဒ မမေးလင့်၊ ''ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) အားလုံးတို့သည်ပင် မိမိတို့၏ ဝန်ခံချက်အတိုင်း သိကုန်သလော၊ သို့မဟုတ် အားလုံးတို့သည်ပင် မသိကုန်သလော၊ သို့မဟုတ် အချို့တို့သည်သာ သိ၍အချို့တို့သည် မသိကုန်သလော'' ဟူသော အမေးကို ထားလိုက်ဦးလော့။

သုဘဒ္ဒ သင့်အား ငါတရားဟောအံ့၊ ထို (တရား) ကို နာလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့ ဟောပေအံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။ မြတ်စွာဘုရား သည်ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။

214. ‘‘Yasmiṃ kho, subhadda, dhammavinaye ariyo aṭṭhaṅgiko maggo na upalabbhati, samaṇopi tattha na upalabbhati. Dutiyopi tattha samaṇo na upalabbhati. Tatiyopi tattha samaṇo na upalabbhati. Catutthopi tattha samaṇo na upalabbhati. Yasmiñca kho, subhadda, dhammavinaye ariyo aṭṭhaṅgiko maggo upalabbhati, samaṇopi tattha upalabbhati, dutiyopi tattha samaṇo upalabbhati, tatiyopi tattha samaṇo upalabbhati, catutthopi tattha samaṇo upalabbhati. Imasmiṃ kho, subhadda, dhammavinaye ariyo aṭṭhaṅgiko maggo upalabbhati, idheva, subhadda, samaṇo, idha dutiyo samaṇo, idha tatiyo samaṇo, idha catuttho samaṇo, suññā parappavādā samaṇebhi aññehi [aññe (pī.)]. Ime ca [idheva (ka.)], subhadda, bhikkhū sammā vihareyyuṃ, asuñño loko arahantehi assāti.

‘‘Ekūnatiṃso vayasā subhadda,

Yaṃ pabbajiṃ kiṃkusalānuesī;

Vassāni paññāsa samādhikāni,

Yato ahaṃ pabbajito subhadda.

Ñāyassa dhammassa padesavattī,

Ito bahiddhā samaṇopi natthi.

‘‘Dutiyopi samaṇo natthi. Tatiyopi samaṇo natthi. Catutthopi samaṇo natthi. Suññā parappavādā samaṇebhi aññehi. Ime ca, subhadda, bhikkhū sammā vihareyyuṃ, asuñño loko arahantehi assā’’ti.

၂၁၄. ‘‘ယသ္မိံ ခေါ၊ သုဘဒ္ဒ၊ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ န ဥပလဗ္ဘတိ၊ သမဏောပိ တတ္ထ န ဥပလဗ္ဘတိ။ ဒုတိယောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဘတိ။ တတိယောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဘတိ။ စတုတ္ထောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဘတိ။ ယသ္မိဉ္စ ခေါ၊ သုဘဒ္ဒ၊ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဘတိ၊ သမဏောပိ တတ္ထ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ဒုတိယောပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလဗ္ဘတိ၊ တတိယောပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလဗ္ဘတိ၊ စတုတ္ထောပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလဗ္ဘတိ။ ဣမသ္မိံ ခေါ၊ သုဘဒ္ဒ၊ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ဣဓေဝ၊ သုဘဒ္ဒ၊ သမဏော၊ ဣဓ ဒုတိယော သမဏော၊ ဣဓ တတိယော သမဏော၊ ဣဓ စတုတ္ထော သမ

ဏော၊ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဟိ အညေဟိ [အညေ (ပီ.)]။ ဣမေ စ [ဣမေဝ (က.)]၊ သုဘဒ္ဒ၊ ဘိက္ခူ သမ္မာ ဝိဟရေယျုံ၊ အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာတိ။

''ဧကူနတိံသော ဝယသာ သုဘဒ္ဒ၊

ယံ ပဗ္ဗဇိံ ကိံကုသလာနုဧသီ။

ဝဿာနိ ပညာသ သမာဓိကာနိ၊

ယတော အဟံ ပဗ္ဗဇိတော သုဘဒ္ဒ။

ဉာယဿ ဓမ္မဿ ပဒေသဝတ္တီ၊

ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ သမဏောပိ နတ္ထိ။

''ဒုတိယောပိ သမဏော နတ္ထိ။ တတိယောပိ သမဏော နတ္ထိ။ စတုတ္ထောပိ သမဏော နတ္ထိ။ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဟိ အညေဟိ။ ဣမေ စ၊ သုဘဒ္ဒ၊ ဘိက္ခူ သမ္မာ ဝိဟရေယျုံ၊ အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာ''တိ။

214. Subhadda, in whatsoever Teaching is not found the Noble Path of Eight Constituents, neither in it is there found a samaṇa of the first stage, (a realizer of the First Magga and Phala, a sotāpanna), nor is there found a samaṇa of the second stage, (a realizer of the Second Magga and Phala, a sakadāgāmī), nor is there found a samaṇa of the third stage, (a realizer of the Third Magga and Phala, an anāgāmī), nor is there found a samaṇa of the fouth stage, (a realizer of the Fourth Final Magga and Phala, an araha).

And, Subhadda, in whatsoever Teaching is found the Noble Path of Eight Consitituents, in it is found a samaṇa of the first stage sotāpanna), and in it is found a samaṇa of the second stage (a sakadāgāmī), and in it is found a samaṇa of the third stage (an anāgāmī),and in it is found a samaṇa of the fourth stage (an arahat).

Now, Subhadda, in this Teaching (of mine) there is to be found the Noble Path of Eight Consitituents; and in this Teaching alone is found a samaṇa of the first stage (a sotāpanna); in this

Teaching alone is found a samaṇa of the second stage (a sakadāgāmī); in this Teaching alone is found a samaṇa of the third stage (an anāgāmī); in this Teaching alone is found a samaṇa of the fourth
stage (an arahat). Ohter systems of Teaching are void of (the twelve) noble samaṇas who have true knowledge. Subhadda, if these (twelve) bhikkhus practise and pass on the Teaching rightly, the world will not be void of arahats.

(Verse)

Subhadda, at the age of twenty-nine, I renounced the world and became and ascetic to search for Enlightenment (Sabbaāfuta Nāṇa). It is over fifty years now, since I became an ascetic. Outside this (Teaching of mine) there is no one who cultivates Insight Practice (vipassanā) leading to Magga Nāṇa; (outside of this Teaching) there is no samaṇa of the first stage (sotāpanna); neither is there a samanṇa of the second stage; nor a samaṇa of the third stage; nor a samaṇa of the fourth stage.

Ohter systems of Teaching are void of (the twelve) noble samaṇas who have true knowledge. Subhadda, if these (twelve) bhikkhus practise and pass on the Teaching, the world will not be void of arahats.

၂၁၄။ ''သုဘဒ္ဒ အကြြင်ဓမ္မဝိနယဟူသော သာသနာ၌ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် (တရား) သည် မရှိ၊ ထို (အရိယမဂ်တရားမရှိသော သာသနာ) ၌ (သောတာပန်) ရဟန်းသည်လည်း မရှိ၊ ဒုတိယအဆင့် (သကဒါဂါမ်) ရဟန်းသည်လည်း မရှိ၊ တတိယအဆင့် (အနာဂါမ်) ရဟန်းသည်လည်း မရှိ၊ စတုတ္ထအဆင့် (ရဟန္တာ) ရဟန်းသည်လည်း မရှိ။

သုဘဒ္ဒ အကြြင်တရားဝိနည်း (ဓမ္မဝိနယ) ဟူသော သာသနာတော်၌ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် (တရား) သည် ရှိ၏၊ ထို (အရိယမဂ်တရားရှိသော သာသနာတော်) ၌ (သောတာပန်) ရဟန်းသည်လည်းရှိ၏၊ ဒုတိယအဆင့် (သကဒါဂါမ်) ရဟန်းသည်လည်း ရှိ၏၊ တတိယအဆင့် (အနာဂါမ်) ရဟန်းသည်လည်းရှိ၏၊ စတုတ္ထအဆင့် (ရဟန္တာ) ရဟန်းသည်လည်း ရှိ၏။

--

သုဘဒ္ဒ (ငါ၏) တရားဝိနည်း (ဓမ္မဝိနယ) ဟူသော ဤသာသနာတော်၌ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယ မဂ် (တရား) သည် ရှိပေ၏၊ ဤ (အရိယမဂ်တရားရှိသော သာသနာတော်) ၌သာလျှင် (သောတာပန်) ရဟန်းသည် ရှိပေ၏၊ ဤ (သာသနာတော်) ၌သာလျှင် ဒုတိယအဆင့် (သကဒါဂါမ်) ရဟန်းသည် ရှိပေ၏၊ ဤ (သာသနာတော်)

၌သာလျှင် တတိယအဆင့် (အနာဂါမ်) ရဟန်းသည် ရှိပေ၏၊ ဤ (သာသနာတော်) ၌သာလျှင် စတုတ္ထအဆင့် (ရဟန္တာ) ရဟန်းသည် ရှိပေ၏။ (ဤငါ၏ သာသနာတော်မှ) တစ်ပါးသော အယူဝါဒ (သာသနာ) တို့သည် တရားကို သိမြင်သော ရဟန်းမြတ် (တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်ာ) တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏၊ သုဘဒ္ဒ ဤရဟန်းမြတ် (တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်) တို့သည် မှန်စွာ (အဆင့်ဆင့် ဟောပြောလျက်) နေကုန်ငြားအံ့၊ လောကသည် ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ်မသုဉ်းသည်သာ ဖြစ်ရာ၏-

သုဘဒ္ဒ (ငါသည်) သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရှာလိုသည်ဖြစ်၍ နှစ်ဆယ့်ကိုးနှစ် အရွယ်က ရဟန်းပြုခဲ့၏၊ သုဘဒ္ဒ ငါ ရဟန်းပြုသည်မှစ၍ အနှစ်ငါးဆယ်ကျော်ခဲ့လေပြီ၊ ဤ (ငါ၏ သာသနာတော်) မှ အပ၌အရိယမဂ်တရား၏ ရှေ့ ပိုင်းဖြစ်သော ဝိပဿနာမဂ်ကို ပွါးစေသောသူသည်လည်း မရှိချေ၊ (သောတာပန်) ရဟန်းသည် လည်း မရှိချေ၊ ဒုတိယအဆင့် (သကဒါဂါမ်) ရဟန်းသည်လည်း မရှိချေ၊ တတိယ အဆင့် (အနာဂါမ်) ရဟန်းသည်လည်း မရှိချေ၊ စတုတ္ထအဆင့် (ရဟန္တာ) ရဟန်းသည်လည်း မရှိချေ။ (ဤ ငါ၏သာသနာ တော်မှ) တစ်ပါးသော အယူဝါဒ (သာသနာ) တို့သည် တရားကို သိမြင်သော ရဟန်းမြတ် (တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်) တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

သုဘဒ္ဒ ဤရဟန်းမြတ် (တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်) တို့သည် မှန်စွာ (အဆင့်ဆင့် ဟောပြောလျက်) နေကုန်ငြားအံ့၊ လောကသည် ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ်မသုဉ်းသည်သာ ဖြစ်လေရာ၏''ဟု (ဟောတော် မူ၏)။

215. Evaṃ vutte subhaddo paribbājako bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘abhikkantaṃ, bhante, abhikkantaṃ, bhante. Seyyathāpi, bhante, nikkujjitaṃ vā ukkujjeyya, paṭicchannaṃ vā vivareyya, mūḷhassa vā maggaṃ ācikkheyya, andhakāre vā telapajjotaṃ dhāreyya, ‘cakkhumanto rūpāni dakkhantī’ti, evamevaṃ bhagavatā anekapariyāyena dhammo pakāsito. Esāhaṃ, bhante, bhagavantaṃ saraṇaṃ gacchāmi dhammañca bhikkhusaṅghañca. Labheyyāhaṃ, bhante, bhagavato santike pabbajjaṃ, labheyyaṃ upasampada’’nti. ‘‘Yo kho, subhadda, aññatitthiyapubbo imasmiṃ dhammavinaye ākaṅkhati pabbajjaṃ, ākaṅkhati upasampadaṃ, so cattāro māse parivasati. Catunnaṃ māsānaṃ accayena āraddhacittā bhikkhū pabbājenti upasampādenti bhikkhubhāvāya. Api ca mettha puggalavemattatā viditā’’ti. ‘‘Sace, bhante, aññatitthiyapubbā imasmiṃ dhammavinaye ākaṅkhantā pabbajjaṃ ākaṅkhantā upasampadaṃ cattāro māse parivasanti, catunnaṃ māsānaṃ accayena āraddhacittā bhikkhū pabbājenti upasampādenti bhikkhubhāvāya. Ahaṃ cattāri vassāni parivasissāmi, catunnaṃ vassānaṃ accayena āraddhacittā bhikkhū pabbājentu upasampādentu bhikkhubhāvāyā’’ti.

Atha kho bhagavā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘tenahānanda, subhaddaṃ pabbājehī’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando bhagavato paccassosi. Atha kho subhaddo paribbājako āyasmantaṃ ānandaṃ etadavoca – ‘‘lābhā vo, āvuso ānanda; suladdhaṃ vo, āvuso ānanda, ye ettha satthu [satthārā (syā.)] sammukhā antevāsikābhisekena abhisittā’’ti. Alattha kho subhaddo paribbājako bhagavato santike pabbajjaṃ, alattha upasampadaṃ. Acirūpasampanno kho panāyasmā subhaddo eko vūpakaṭṭho appamatto ātāpī pahitatto viharanto nacirasseva – ‘yassatthāya kulaputtā sammadeva agārasmā anagāriyaṃ pabbajanti’ tadanuttaraṃ brahmacariyapariyosānaṃ diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja vihāsi. ‘Khīṇā jāti, vusitaṃ brahmacariyaṃ, kataṃ karaṇīyaṃ, nāparaṃ itthattāyā’ti abbhaññāsi. Aññataro kho panāyasmā subhaddo arahataṃ ahosi. So bhagavato pacchimo sakkhisāvako ahosīti.

၂၁၅. ဧဝံ ဝုတ္တေ သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဘိက္ကန္တံ၊ ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ၊ ဘန္တေ။ သေယျထာပိ၊ ဘန္တေ၊ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ၊ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ၊ မူဠ္ဟဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ၊ ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ၊ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ သောဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ လဘေယျာဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ လဘေယျံ ဥပသမ္ပဒ’’န္တိ။ ‘‘ယော ခေါ၊ သုဘဒ္ဒ၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အာကင်္ခတိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ အာကင်္ခတိ ဥပသမ္ပဒံ၊ သော စတ္တာရော မာသေ ပရိဝသတိ။ စတုန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခူ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ ဘိက္ခုဘာဝါယ။ အပိ စ မေတ္ထ ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ ဝိဒိတာ’’တိ။ ‘‘သစေ၊ ဘန္တေ၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗာ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အာကင်္ခန္တာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အာကင်္ခန္တာ ဥပသမ္ပဒံ စတ္တာရော မာသေ ပရိဝသန္တိ၊ စတုန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခူ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ ဘိက္ခုဘာဝါယ။ အဟံ စတ္တာရိ ဝဿာနိ ပရိဝသိဿာမိ၊ စတုန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခူ ပဗ္ဗာဇေန္တု ဥပသမ္ပာဒေန္တု ဘိက္ခုဘာဝါယာ’’တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘တေနဟာနန္ဒ၊ သုဘဒ္ဒံ ပဗ္ဗာဇေဟီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘လာဘာ ဝေါ၊ အာဝုသော အာနန္ဒ; သုလဒ္ဓံ ဝေါ၊ အာဝုသော အာနန္ဒ၊ ယေ ဧတ္ထ သတ္ထု [သတ္ထာရာ (သျာ.)] သမ္မုခါ အန္တေဝါသိကာဘိသေကေန အဘိသိတ္တာ’’တိ။ အလတ္ထ ခေါ သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒံ။ အစိရူပသမ္ပန္နော ခေါ ပနာယသ္မာ သုဘဒ္ဒော ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ – ‘ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ’ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော ခေါ ပနာယသ္မာ သုဘဒ္ဒော အရဟတံ အဟောသိ။ သော ဘဂဝတော ပစ္ဆိမော သက္ခိသာဝကော အဟောသီတိ။

215. When this was said, Subhadda the wandering ascetic addressed the Bhagavā thus: "Venerable Sir, extremely wonderful (is the Doctrine)! Venerable Sir, surpassingly beautiful (is the Doctrine)! Venerable Sir, just as if that which has been turned over is turned upright, or that which has been hidden is revealed, or one who has lost his way is informed of the right way, or an oil-lamp is (brought and) held in the darkness so that those with eyes might see objects, even so the Bhagavā has shown me the Truth in many ways. Venerable Sir, I take refuge in the Bhagavā, I take refuge in the Dhamma (the Teaching of Buddha), I take refuge in the Samgha (the Order of bhikkhus). May I, Venerable Sir, receive from the Bhagavā (lit., in the presence of the Bhagavā) initiation and admission into the Order as a bhikkhu.”

Subhadda, if a person who previously has been a believer in the other Doctrines wishes to be initiated and to be admited into this Order as a bhikkhu, he has to live under probation for four months. When the four months have passed, if the bhikkhus are satisfied (with him), that person will be initiated and admited into the Order, thus becoming a bhikkhu. But in this matter, the individual differences are recognized.

“Venerable Sir, if a person, having been a believer in another Doctrine and wishing to receive initiated and admited into the Order into this Order as a bhikkhu, has to live under probation for four months, and if at the end of the four months, the bhikkhus are satisfied and grant him initiation and grant him admission into the Order as bhikkhu, I am prepared to live under probation even for four years. At the end of four years let the bhikkhus who are satified grant me initiation and admission into the Order so as to become a bhikkhu.”

Then the Bhagavā said to the Venerable Ananda, "Since that is so, Ānanda, let Subhadda be initiated into the Order.” And the Venerable Ānanda replied, “Very well, Venerable Sir.”

After that, Subhadda the wandering ascetic said this to the Venerable Ānanda:

“Fortunate you all are, Friend Ānanda; good gain you all have, Friend Ānanda, in that you all have received in the very presence of the Teacher inauguration as close disciples in this Teaching." (lit., have been sprinkled over with the sprinkling or anointing of close discipleship.)

Subhadda the wandering ascetic then received initiation and admission into the Order as a bhikkhu in the presence of the Bhagavā. Not long after that, the Venerable Subhadda sought solitary seclusion and remained directing his mind (towards the attainment of Nibbāna) without any remission of awareness and with vigorous resolution.

And soon he attained to and remained abiding in the supreme Arahatta Fruition stage, the goal of the Practice of Purity (brahmacariya), having realized this in this very life, by himself and through Magga Insight (abhiññā),- (a desired goal) for which good people worthly leave the worldly life and become homeless recluses. Thus he knew "Rebirth is no more (for me); I have achieved the goal of the Practice of Purity; what should be done (for the realization of Magga) has been done; and I have nothing more to do (for such realization)." The Venerable Subhadda became one of the arahats, and he was the last one to become a disciple in the presence of the Bhagavā.

၂၁၅။ ဤသို့ ဟောတော်မူသည်ရှိသော် သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကိုလျှောက်၏၊ ''အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား ဥပမာသော်ကား မှောက်ထားသည်ကိုလှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းမှန်ကိုပြောကြား ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း 'မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကိုမြင်ကြလိမ့်မည်'ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း (အသျှင်ဘုရား) ဤအတူပင်လျှင် အသျှင်ဘုရားသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို့ပြတော်မူပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား ထိုအကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ဆည်းကပ်ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏အထံ၌ ရှင့်အဖြစ်ကို ရလိုပါ၏၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို ရလိုပါ၏''ဟု (လျှောက် ၏)။

''သုဘဒ္ဒ (သာသနာတော်မှ) တစ်ပါးသော အယူရှိသည့် တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသောသူသည် ဤတရားဝိနည်း (ဓမ္မဝိနယ) သာသနာတော် ၌ အကယ်၍ ရှင့်အဖြစ်ကို ရလိုမူ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုမူ လေးလပတ်လုံးအစမ်းကျင့်သုံးရ၏၊ လေးလလွန်သောအခါ ရဟန်းတို့သည် ကျေနပ်သော စိတ်ရှိကြလျှင် ရှင်ပြုပေးကုန်လတ္တံ့၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ မြှင့်တင်ပေးကုန်လတ္တံ့၊ သို့သော် ဤအရာ၌ ငါသည်ကား ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ခြားနားသည်၏ အဖြစ်ကို သိသေး၏''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား သာသနာတော်မှ တစ်ပါးသော အယူရှိသည့် တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသောသူတို့သည် ဤတရားဝိနည်း (ဓမ္မဝိနယ) သာသနာတော်၌ အကယ်၍ ရှင့်အဖြစ်ကို ရလိုကုန်မူ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကိုရလိုကုန်မူ လေးလတို့ပတ်လုံး

အစမ်းကျင့်သုံးရကုန်ငြားအံ့၊ လေးလလွန်သောအခါ ရဟန်းတို့သည် ကျေနပ်သောစိတ်ရှိကြလျှင် ရှင်ပြုပေးကုန်ငြားအံ့၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ မြှင့်တင်ပေးကုန်ငြားအံ့၊ အကျွန်ုပ်သည် လေးနှစ်

--
ပတ်လုံး အစမ်းကျင့်သုံးပါမည်၊ လေးနှစ်လွန်သောအခါ ရဟန်းတို့သည် ကျေနပ်သော စိတ်ရှိကြလျှင်ရှင်ပြုပေးတော်မူကြပါစေ၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ မြှင့်တင်ပေးတော်မူကြပါစေဟု (လျှောက်၏)၊

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ''အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်လျှင် သုဘဒ္ဒကို ရှင်ပြုရဟန်းပြုပေးလော့''ဟုအသျှင်အာနန္ဒာအားမိန့်တော်မူ၏။ ''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

ထို့နောက် သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်သည် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

''ငါ့သျှင် အာနန္ဒာ သင်တို့သည် ဤသာသနာတော်ဝယ် မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်၌တပည့်အဖြစ်ဖြင့် အဘိသိက်သွန်းခြင်းကို ရရှိပါပေကုန်၏၊ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သင်တို့သည် လာဘ်ကောင်းပါပေကုန်စွ၊ အရတော်ပါပေကုန်စွ''ဟု (လျှောက်၏)။

သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားအထံ၌ ရှင့်အဖြစ်ကို ရလေ၏၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလေ၏၊ ရဟန်းဖြစ်၍ မကြာသေးသော အသျှင်သုဘဒ္ဒသည် တစ်ယောက်တည်း ဆိတ် ငြိမ်ရာသို့ ကပ်၍ မမေ့မလျော့ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် (နိဗ္ဗာန်သို့) စိတ်ကို စေလွှတ်၍ နေ၏။

ထိုသို့နေသည်ရှိသော် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်သော အမျိုးသားတို့ လိုလားအပ်သောမြတ်သော အကျင့်၏ အဆုံးဖြစ်သော အတုမရှိသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ (အသျှင်သုဘဒ္ဒသည်) မကြာမီ ယခုဘဝ၌ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေ၏၊ ''ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှါတစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စမရှိတော့ပြီ''ဟုသိ၏။ အသျှင်သုဘဒ္ဒသည် ရဟန္တာတို့တွင်တစ်ပါး (အပါအဝင်) ဖြစ်၍ မြတ်စွာ ဘုရား၏ နောက်ဆုံးမျက်မှောက်တပည့် ဖြစ်လေ၏။

Pañcamo bhāṇavāro. ပဉ္စမော ဘာဏဝါရော။
End of the fifth Portion for Recitation ပဉ္စမအခန်း ပြီး၏။

Tathāgatapacchimavācā တထာဂတပစ္ဆိမဝါစာ
Last Words of the Tathāgata မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်ဆုံးစကားတော်

216. Atha kho bhagavā āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘siyā kho panānanda, tumhākaṃ evamassa – ‘atītasatthukaṃ pāvacanaṃ, natthi no satthā’ti. Na kho panetaṃ, ānanda, evaṃ daṭṭhabbaṃ. Yo vo, ānanda, mayā dhammo ca vinayo ca desito paññatto, so vo mamaccayena satthā. Yathā kho panānanda, etarahi bhikkhū aññamaññaṃ āvusovādena samudācaranti, na kho mamaccayena evaṃ samudācaritabbaṃ. Theratarena, ānanda, bhikkhunā navakataro bhikkhu nāmena vā gottena vā āvusovādena vā samudācaritabbo. Navakatarena bhikkhunā therataro bhikkhu ‘bhante’ti vā ‘āyasmā’ti vā samudācaritabbo. Ākaṅkhamāno, ānanda, saṅgho mamaccayena khuddānukhuddakāni sikkhāpadāni samūhanatu. Channassa, ānanda, bhikkhuno mamaccayena brahmadaṇḍo dātabbo’’ti. ‘‘Katamo pana, bhante, brahmadaṇḍo’’ti? ‘‘Channo, ānanda, bhikkhu yaṃ iccheyya, taṃ vadeyya. So bhikkhūhi neva vattabbo, na ovaditabbo, na anusāsitabbo’’ti.

၂၁၆. အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘သိယာ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ တုမှာကံ ဧဝမဿ – ‘အတီတသတ္ထုကံ ပါဝစနံ၊ နတ္ထိ နော သတ္ထာ’တိ။ န ခေါ ပနေတံ၊ အာနန္ဒ၊ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယော ဝေါ၊ အာနန္ဒ၊ မယာ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ သော ဝေါ မမစ္စယေန သတ္ထာ။ ယထာ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ဧတရဟိ ဘိက္ခူ အညမညံ အာဝုသောဝါဒေန သမုဒါစရန္တိ၊ န ခေါ မမစ္စယေန ဧဝံ သမုဒါစရိတဗ္ဗံ။ ထေရတရေန၊ အာနန္ဒ၊ ဘိက္ခုနာ နဝကတရော ဘိက္ခု နာမေန ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ အာဝုသောဝါဒေန ဝါ သမုဒါစရိတဗ္ဗော။ နဝကတရေန ဘိက္ခုနာ ထေရတရော ဘိက္ခု ‘ဘန္တေ’တိ ဝါ ‘အာယသ္မာ’တိ ဝါ သမုဒါစရိတဗ္ဗော။ အာကင်္ခမာနော၊ အာနန္ဒ၊ သင်္ဃော မမစ္စယေန ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခါပဒါနိ သမူဟနတု။ ဆန္နဿ၊ အာနန္ဒ၊ ဘိက္ခုနော မမစ္စယေန ဗြဟ္မဒဏ္ဍော ဒါတဗ္ဗော’’တိ။ ‘‘ကတမော ပန၊ ဘန္တေ၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍော’’တိ? ‘‘ဆန္နော၊ အာနန္ဒ၊ ဘိက္ခု ယံ ဣစ္ဆေယျ၊ တံ ဝဒေယျ။ သော ဘိက္ခူဟိ နေဝ ဝတ္တဗ္ဗော၊ န ဩဝဒိတဗ္ဗော၊ န အနုသာသိတဗ္ဗော’’တိ။

216. Then the Bhagavā said to the Venerable Ānanda:

It may happen that (some among) you have this thought: "The Doctrine; (lit., the word) is bereft of the Teacher of the Doctrine; our Teacher is no more.' But, Ānanda, it should not be so considered. Ānanda, the Doctrine and Discipline I have taught and laid down to all of you will be your Teacher when I am gone.

Ānanda, when I have passed away, bhikkhus should not address one another as they do at present by the term 'āvuso' (Friend) (irrespective of seniority). Ananda, the senior bhikkhus should address the junior bhikkhus by name, or by family name, or by the term 'āvuso'. And the junior bhikkhus should address the senior bhikkhus by the term bhante' or 'āvasmā (Venerable Sir)

Ānanda, after I have passed away, the Samgha, the Order of the bhikkhus, may, if it wishes to, abolish lesser and minor Rules of Discipline.

Ānanda, after I have passed away, let the brahma penalty be imposed upon Bhikkhu Channa.

"But, Venerable Sir, what is the Brahma penalty?"

Ānanda, let Bhikkhu Channa say whatever he wishes to. The bhikkhus should neither advise him nor admonish him, nor deter him.

၂၁၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အာနန္ဒာကို ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏-

''အာနန္ဒာ 'တရားစကားတော်သည် ဟောကြားသော ဆရာ (ဘုရား) မှ ကင်းကွာခဲ့ပြီ၊ ငါတို့၏ဆရာ (ဘုရား) သည် မရှိတော့ပြီ'ဟု သင်တို့အား ဤသို့သော ထင်မှတ်ခြင်းဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏၊ အာနန္ဒာ ဤအရာကို ဤသို့ မထင်မှတ်အပ်။ အာနန္ဒာ ငါ ဟောကြားပညတ်ထားသော တရားတော်နှင့်ဝိနည်းတော်သည် ငါကွယ်လွန်သောအခါ၌ သင်တို့၏ ဆရာ (ဘုရား) ပင် ဖြစ်ပေ၏။

အာနန္ဒာ ယခုအခါ ရဟန်းတို့သည် အချင်းချင်း ငါ့သျှင် 'အာဝုသော' ဟူသော စကားဖြင့် (ကြီးငယ်မရွေး) ခေါ်ကုန်သကဲ့သို့ ငါကွယ်လွန်သောအခါ၌ကား ဤနည်းဖြင့် မခေါ်အပ်။ အာနန္ဒာမထေရ်ကြီးဖြစ်သော ရဟန်းသည် သီတင်းငယ်ရဟန်းကို အမည်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အနွယ်ဖြင့်ဖြစ်စေငါ့သျှင် 'အာဝုသော' ဟူသောစကားဖြင့်ဖြစ်စေ ခေါ်အပ်၏၊ သီတင်းငယ်ရဟန်းသည်ကား မထေရ်ကြီးဖြစ်သော ရဟန်းကို အသျှင်ဘုရား 'ဘန္တေ' ဟူ၍သော်လည်းကောင်း အသျှင် 'အာယသ္မာ' ဟူ၍သော်လည်းကောင်း (ဤသို့သာ) ခေါ်အပ်၏။

အာနန္ဒာ သံဃာတော်သည် ငါကွယ်လွန်သောအခါ၌ အသေးအနုပ် (ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒက) သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုနုတ်ပယ်လိုခဲ့သော် နုတ်ပယ်လေလော့။ အာနန္ဒာ ငါကွယ်လွန်သောအခါ၌ ဆန္နရဟန်းအား ဗြဟ္မဒဏ်ပေးအပ်၏''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ဗြဟ္မဒဏ် ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဆန္နရဟန်းသည် ပြောဆိုလိုရာ (စကား) ကို ပြောဆိုနိုင်၏၊ (သို့ရာတွင်) ရဟန်းတို့သည် ကားထို (ဆန္နရဟန်း) ကို မပြောဆိုအပ်၊ မဆုံးမအပ်၊ မကံမြစ်အပ် ဤကား (ဗြဟ္မဒဏ်တည်း)။

217. Atha kho bhagavā bhikkhū āmantesi – ‘‘siyā kho pana, bhikkhave, ekabhikkhussāpi kaṅkhā vā vimati vā buddhe vā dhamme vā saṅghe vā magge vā paṭipadāya vā, pucchatha, bhikkhave, mā pacchā vippaṭisārino ahuvattha – ‘sammukhībhūto no satthā ahosi , na mayaṃ sakkhimhā

bhagavantaṃ sammukhā paṭipucchitu’’’ nti. Evaṃ vutte te bhikkhū tuṇhī ahesuṃ. Dutiyampi kho bhagavā…pe… tatiyampi kho bhagavā bhikkhū āmantesi – ‘‘siyā kho pana, bhikkhave, ekabhikkhussāpi kaṅkhā vā vimati vā buddhe vā dhamme vā saṅghe vā magge vā paṭipadāya vā, pucchatha, bhikkhave, mā pacchā vippaṭisārino ahuvattha – ‘sammukhībhūto no satthā ahosi , na mayaṃ sakkhimhā bhagavantaṃ sammukhā paṭipucchitu’’’ nti. Tatiyampi kho te bhikkhū tuṇhī ahesuṃ. Atha kho bhagavā bhikkhū āmantesi – ‘‘siyā kho pana, bhikkhave, satthugāravenapi na puccheyyātha. Sahāyakopi, bhikkhave, sahāyakassa ārocetū’’ti. Evaṃ vutte te bhikkhū tuṇhī ahesuṃ. Atha kho āyasmā ānando bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘acchariyaṃ, bhante, abbhutaṃ, bhante, evaṃ pasanno ahaṃ, bhante, imasmiṃ bhikkhusaṅghe, ‘natthi ekabhikkhussāpi kaṅkhā vā vimati vā buddhe vā dhamme vā saṅghe vā magge vā paṭipadāya vā’’’ti. ‘‘Pasādā kho tvaṃ, ānanda, vadesi, ñāṇameva hettha, ānanda, tathāgatassa. Natthi imasmiṃ bhikkhusaṅghe ekabhikkhussāpi kaṅkhā vā vimati vā buddhe vā dhamme vā saṅghe vā magge vā paṭipadāya vā. Imesañhi, ānanda, pañcannaṃ bhikkhusatānaṃ yo pacchimako bhikkhu, so sotāpanno avinipātadhammo niyato sambodhiparāyaṇo’’ti.

၂၁၇. အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘သိယာ ခေါ ပန၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ သင်္ဃေ ဝါ မဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပဒါယ ဝါ၊ ပုစ္ဆထ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ – ‘သမ္မုခီဘူတော နော သတ္ထာ အဟောသိ ၊ န မယံ သက္ခိမှာ ဘဂဝန္တံ သမ္မုခါ ပဋိပုစ္ဆိတု’’’ န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခူ တုဏှီ အဟေသုံ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ။ပေ.။ တတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘သိယာ ခေါ ပန၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ သင်္ဃေ ဝါ မဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပဒါယ ဝါ၊ ပုစ္ဆထ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ – ‘သမ္မုခီဘူတော နော သတ္ထာ အဟောသိ ၊ န မယံ သက္ခိမှာ ဘဂဝန္တံ သမ္မုခါ ပဋိပုစ္ဆိတု’’’ န္တိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ တုဏှီ အဟေသုံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘သိယာ ခေါ ပန၊ ဘိက္ခဝေ၊ သတ္ထုဂါရဝေနပိ န ပုစ္ဆေယျာထ။ သဟာယကောပိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သဟာယကဿ အာရောစေတူ’’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခူ တုဏှီ အဟေသုံ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အစ္ဆရိယံ၊ ဘန္တေ၊ အဗ္ဘုတံ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ ပသန္နော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဣမသ္မိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေ၊ ‘နတ္ထိ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ သင်္ဃေ ဝါ မဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပဒါယ ဝါ’’’တိ။ ‘‘ပသာဒါ ခေါ တွံ၊ အာနန္ဒ၊ ဝဒေသိ၊ ဉာဏမေဝ ဟေတ္ထ၊ အာနန္ဒ၊ တထာဂတဿ။ နတ္ထိ ဣမသ္မိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ သင်္ဃေ ဝါ မဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပဒါယ ဝါ။ ဣမေသဉှိ၊ အာနန္ဒ၊ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ ယော ပစ္ဆိမကော ဘိက္ခု၊ သော သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော’’တိ။

217.Then the Bhagavā addressed the bhikkhus thus:

O Bhikkhus, if any bhikkhu should happen to have any uncertainty or perplexity regarding the Buddha, or the Dhamma (the Teaching), or the Samgha (the Order of bhikkhus), or Magga, or

the Practice, then, bhikkhus, ask (me) guestions. Do not let yourselves feel regret later with the thought that 'even though our Teacher was (with us) in our very presence, we were not able to ask him questions personally in return.'

When this was said, the bhikkhus remained silent. For a second time, the Bhagavā said.........

For a third time, the Bhagavā said:

O Bhikkhus, if any bhikkhu should happen to have any uncertainty or perplexity regarding the Buddha, or the Dhamma, or the Samgha, or Magga, or the Practice, then, bhikkhus, ask (me) questions. Do not let yourselves feel regret later with the thought that 'even though our Teacher was (with us) in our very presence, we were not able to ask him guestions personally in return.'

For a third time, too, the bhikkhus remained silent.

Then the Bhagavā said to the bhikkhus:

O Bhikkhus, it may be that you do not ask questions out of respect for the Teacher. Then, bhikkhus, let a bhikkhu tell a companion (his uncertainty or perplexity).

Even when this was said, the bhikkhus continued to remain silent.

Then the Venerable Ānanda said to the Bhagavā: “Wonderful it is, Venerable Sir! Marvellous it is, Venerable Sir! I believe that in this community of bhikkhus not a single bhikkhu has uncertainty or
perplexity regarding the Buddha, or the Dhamma, or the Samgha, or Magga, or the Practice."

Ānanda, you say this only out of faith. Indeed, Ānanda, the Tathāgata knows for certain that in this community of bhikkhus not a single bhikkhu has uncertainty or perplexity regarding the Buddha, or the Dhamma, or the Samgha, or Magga, or the Practice."

Ānanda, amongst these five hundred bhikkhus, even the least (in attainment) is a Sotāpanna, a Stream-enterer, not liable to be reborn in any apāya realm of misery, assured (of reaching desirable
realms of existence or of reaching the end of dukkha), bound for (the three higher levels of Insight, culminating in) Enlightenment.

၂၁၇။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူ၏-

''ရဟန်းတို့ ဘုရား၌ဖြစ်စေ တရားတော်၌ဖြစ်စေ သံဃာတော်၌ဖြစ်စေ မဂ်၌ဖြစ်စေ အကျင့်၌ ဖြစ်စေယုံမှား တွေးတောခြင်းသည် တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းအား ဖြစ်လျက်ရှိ ငြားအံ့၊ ရဟန်းတို့ (ငါ့အား) မေးကြကုန်လော့၊ 'မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့၏ မျက်မှောက်၌ ထင်ရှားရှိခဲ့ ပါလျက် ငါတို့သည်မြတ်စွာဘုရားကို ရှေ့တော်၌

ပြန်၍မေးခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ကြပါတကား'ဟု သင်တို့သည် နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်ခြင်း မဖြစ်ကြစေကုန်လင့်''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် ထိုရဟန်းတို့သည် ဆိတ်ဆိတ်နေကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ပ။ မြတ်စွာဘုရားသည် သုံးကြိမ်မြောက်လည်း ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူပြန်၏-

''ရဟန်းတို့ ဘုရား၌ဖြစ်စေ တရားတော်၌ဖြစ်စေ သံဃာတော်၌ဖြစ်စေ မဂ်၌ဖြစ်စေ အကျင့်၌ ဖြစ်စေယုံမှား တွေးတောခြင်းသည် တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းအား ဖြစ်လျက်ရှိငြားအံ့၊ ရဟန်း တို့ (ငါ့အား) မေးကြကုန်လော့၊ 'မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့၏ မျက်မှောက်၌ ထင်ရှားရှိခဲ့ပါလျက် ငါတို့သည်မြတ်စွာဘုရားကို ရှေ့တော်၌ ပြန်၍ မေးခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ကြပါတကား'ဟု သင်တို့ သည်နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်ခြင်း မဖြစ်ကြစေကုန်လင့်''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သုံးကြိမ်မြောက်လည်း ထိုရဟန်းတို့သည် ဆိတ်ဆိတ်နေကြကုန်၏။

--

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏-

''ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ဘုရား၌ ရိုသေသဖြင့် မမေးကြသည်သော်လည်း ဖြစ်ငြားအံ့၊ ရဟန်း တို့အဖော်ရဟန်း အချင်းချင်းအားမူလည်း (မိမိ၏ ယုံမှားတွေးတောခြင်းကို) ပြောကြားလော့''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော်လည်း ထိုရဟန်းတို့သည် ဆိတ်ဆိတ်ပင် နေကြကုန်၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ -

''အံ့ဖွယ်ဖြစ်ပါပေ၏ အသျှင်ဘုရား၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေ၏ အသျှင်ဘုရား၊ အသျှင်ဘုရား ဤ ရဟန်း့သံဃာ ထဲ၌ 'တစ်ပါးသော ရဟန်းမျှသော်လည်း မြတ်စွာဘုရား၌ဖြစ်စေ တရားတော်၌ ဖြစ်စေသံဃာတော်၌ဖြစ်စေ မဂ်၌ဖြစ်စေ အကျင့်၌ဖြစ်စေ ယုံမှားတွေးတောခြင်းမရှိ'ဟု အကျွန်ုပ်ယုံကြည်ပါသည်''ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ သင်သည် ယုံကြည်ခြင်းကြောင့်သာလျှင် ဆိုပေ၏၊ အာနန္ဒာ ဤရဟန်းသံဃာထဲ၌ တစ်ပါးသော ရဟန်းမျှသော်လည်း ဘုရား၌ဖြစ်စေ တရားတော်၌ဖြစ်စေ သံဃာတော်၌ဖြစ်စေ မဂ်၌ဖြစ်စေအကျင့်၌ဖြစ်စေ ယုံမှားတွေးတောခြင်း မရှိကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားအား သိပြီးပင် ဖြစ်ပေ၏။

အာနန္ဒာ ဤရဟန်းငါးရာတို့တွင် အောက်ထစ်ဆုံးဖြစ်သော ရဟန်းသည်ပင် အပါယ်သို့ကျခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော၁ အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လားရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

218. Atha kho bhagavā bhikkhū āmantesi – ‘‘handa dāni, bhikkhave, āmantayāmi vo, vayadhammā saṅkhārā appamādena sampādethā’’ti. Ayaṃ tathāgatassa pacchimā vācā.
၂၁၈. အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ဟန္ဒ ဒါနိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အာမန္တယာမိ ဝေါ၊ ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထာ’’တိ။ အယံ တထာဂတဿ ပစ္ဆိမာ ဝါစာ။
218. Then the bhagavā said to the bhikkhus:

O Bhikkhus, I say this now to you: "All conditioned and compounded things (sankhārā) have the nature of decay and disintegration. With mindfulness endeavour diligently (to complete the task)."

These were the last words of the Tathāgata.
၂၁၈။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

''ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ယခု (ငါဘုရား) မိန့်မှာတော်မူခဲ့အံ့၊ ပြုပြင်ပေးရသော 'ရုပ်နာမ်ဓမ္မ' သင်္ခါရတရားတို့သည် ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိကုန်၏၊ မမေ့သော သတိတရားဖြင့်၂ ကိစ္စပြီးအောင် အားထုတ်ကြကုန်လော့''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤကား မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်ဆုံးမိန့်ခွန်းတော်ပေတည်း။

Parinibbutakathā ပရိနိဗ္ဗုတကထာ
The Buddha's Parinibbāna

219. Atha kho bhagavā paṭhamaṃ jhānaṃ samāpajji, paṭhamajjhānā vuṭṭhahitvā dutiyaṃ jhānaṃ samāpajji, dutiyajjhānā vuṭṭhahitvā tatiyaṃ jhānaṃ samāpajji, tatiyajjhānā vuṭṭhahitvā catutthaṃ jhānaṃ samāpajji. Catutthajjhānā vuṭṭhahitvā ākāsānañcāyatanaṃ samāpajji, ākāsānañcāyatanasamāpattiyā vuṭṭhahitvā viññāṇañcāyatanaṃ samāpajji, viññāṇañcāyatanasamāpattiyā vuṭṭhahitvā ākiñcaññāyatanaṃ samāpajji, ākiñcaññāyatanasamāpattiyā vuṭṭhahitvā nevasaññānāsaññāyatanaṃ samāpajji, nevasaññānāsaññāyatanasamāpattiyā vuṭṭhahitvā saññāvedayitanirodhaṃ samāpajji.

Atha kho āyasmā ānando āyasmantaṃ anuruddhaṃ etadavoca – ‘‘parinibbuto, bhante anuruddha , bhagavā’’ti. ‘‘Nāvuso ānanda, bhagavā parinibbuto, saññāvedayitanirodhaṃ samāpanno’’ti.

Atha kho bhagavā saññāvedayitanirodhasamāpattiyā vuṭṭhahitvā nevasaññānāsaññāyatanaṃ samāpajji, nevasaññānāsaññāyatanasamāpattiyā vuṭṭhahitvā ākiñcaññāyatanaṃ samāpajji, ākiñcaññāyatanasamāpattiyā vuṭṭhahitvā viññāṇañcāyatanaṃ samāpajji, viññāṇañcāyatanasamāpattiyā vuṭṭhahitvā ākāsānañcāyatanaṃ samāpajji, ākāsānañcāyatanasamāpattiyā vuṭṭhahitvā catutthaṃ jhānaṃ samāpajji, catutthajjhānā vuṭṭhahitvā tatiyaṃ jhānaṃ samāpajji, tatiyajjhānā vuṭṭhahitvā dutiyaṃ jhānaṃ samāpajji, dutiyajjhānā vuṭṭhahitvā paṭhamaṃ jhānaṃ samāpajji, paṭhamajjhānā vuṭṭhahitvā dutiyaṃ jhānaṃ samāpajji, dutiyajjhānā vuṭṭhahitvā tatiyaṃ jhānaṃ samāpajji, tatiyajjhānā vuṭṭhahitvā catutthaṃ jhānaṃ samāpajji, catutthajjhānā vuṭṭhahitvā samanantarā bhagavā parinibbāyi.

၂၁၉. အထ ခေါ ဘဂဝါ ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ ပဌမဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ တတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ တတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမာပဇ္ဇိ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမာပဇ္ဇိ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ အာကိဉ္စညာယတနံ သမာပဇ္ဇိ၊ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပဇ္ဇိ၊ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ ၊ ဘဂဝါ’’တိ။ ‘‘နာဝုသော အာနန္ဒ၊ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နော’’တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပဇ္ဇိ၊ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ အာကိဉ္စညာယတနံ သမာပဇ္ဇိ၊ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမာပဇ္ဇိ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမာပဇ္ဇိ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ တတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ တတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ ပဌမဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ တတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ တတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ သမနန္တရာ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိ။

219. Then the Bhagavā entered upon the first jhāna. Rising from the first jhāna, he entered upon the second jhāna. Rising from the second jhāna, he entered upon the third jhāna. Rising from the fourth jhāna, he entered upon the fourth jhāna. Rising from the first Jhāna, he entered upon and became absorbed in the ākāsānañcāyatana (Sphere of Infinity of Space). Rising from the samāpatti of Infinite Space, he entered upon and became absorbed in the viññānañcāyatana (Sphere of Infinity of Consciousness). Rising from the samāpatti of infinite Consciousness, he entered upon and

became absorbed in the ākiñcaññāyatana (Sphere of Nothingness). Rising from the samāpatti of Nothingness, he entered upon and became absorbed in the Nevasaññānācaññāyatana (Sphere of Neither salīfjā Nor Non-safriā). Rising from the samāpatti of Neither saññā Nor Non-saññā, he entered upon and became absorbed in Nirodhasamāpatti, in which saññā-and-sensation (i.e., Consciousness) cease.

Then the Venerable Ānanda asked the Venerable Anuruddha, "Bhante Anuruddha, has the Bhagavā passed away?"

(The Venerable Anuruddha replied,) "Āvuso Ānanda the Bhagavā has not passed away. He is absorbed in Nirodhasamāpatti."

Then the Bhagavā, rising from the Nirodhasamāpatti, entered upon and became absorbed in the Sphere of Neither saññā Nor Non-saññā . Rising from the samāpatti of Neither saññā Nor Non-saññā, he entered upon and became absorbed in the Sphere of Nothingness. Rising from the samāpatti of Nothingness, he entered upon and became absorbed in the Sphere of Infinite Consciousness. Rising from the samāpatti of Infinite Consciousness, he entered upon and became absorbed in the Sphere of Infinite Space. Rising from the samāpatti of Infinite Space, he entered upon the fourth jhāna. Rising from the fourth jhāna, he entered upon the third jhāna. Rising from the third jhāna, he entered upon the second jhāna. Rising from the second jhāna, he entered upon the first jhāna. Rising from the first jhāna, he entered upon the second jhāna. Rising from the second jhāna, he entered upon the third jhāna. Rising from the third jhāna, he entered upon the fourth jhāna. Immediately after rising from the fourth jhāna, the Bhagavā passed away, rearlizing parinibbāna.

၂၁၉။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ပဌမစျာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊ ပဌမစျာန်မှ ထတော်မူ၍ဒုတိယစျာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊ ဒုတိယစျာန်မှ ထတော်မူ၍ တတိယစျာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊ တတိယစျာန်မှ ထတော်မူ၍ စတုတ္ထစျာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊ စတုတ္ထစျာန်မှ ထတော်မူ၍ အာကာသာနဉ္စာယတန (သမာပတ်) ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ဝိညာဏဉ္စာယတန (သမာ ပတ်) ကို ဝင်စားတော်

မူ၏၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍အာကိဉ္စညာယတန (သမာပတ်) ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍နေဝသညာနာသညာယတန (သမာပတ်) ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ်မှထတော်မူ၍ သညာဝေဒနာတို့၏ချုပ်ရာ နိရောဓ သမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ''အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါပြီလော''ဟုအသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား မေးလျှောက်၏။

ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မမူသေး၊ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ နိရောဓ (သမာပတ်) ကို ဝင်စားတော်မူလျက် ရှိ၏ဟု (ပြန်ကြားတော်မူ၏)။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် သညာဝေဒနာတို့၏ချုပ်ရာ နိရောဓသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍နေဝသညာနာသညာယတန (သမာပတ်) ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ အာကိဉ္စညာယတန (သမာပတ်) ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊

--
အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ ဝိညာဏဉ္စာယတန (သမာပတ်) ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ်မှထတော်မူ၍ အာကာသာ နဉ္စာယတန (သမာပတ်) ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ်မှထတော်မူ၍ စတုတ္ထ ဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊ စတုတ္ထဈာန်မှ ထတော်မူ၍ တတိယဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊ တတိယဈာန်မှ ထတော်မူ၍ ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊ ဒုတိယဈာန်မှထတော်မူ၍ ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊ ပဌမဈာန်မှ ထတော်မူ၍ ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊ ဒုတိယဈာန်မှ ထတော်မူ၍ တတိယဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏၊ တတိယဈာန်မှ ထတော်မူ၍ စတုတ္ထဈာန်ကိုဝင်စားတော်မူ၏၊ စတုတ္ထဈာန်မှ ထတော်မူ ပြီးသည်၏ အခြားမဲ့၌ မြတ်စွာဘုရားသည်ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေသတည်း။

220. Parinibbute bhagavati saha parinibbānā mahābhūmicālo ahosi bhiṃsanako salomahaṃso. Devadundubhiyo ca phaliṃsu. Parinibbute bhagavati saha parinibbānā brahmāsahampati imaṃ gāthaṃ abhāsi –

‘‘Sabbeva nikkhipissanti, bhūtā loke samussayaṃ;

Yattha etādiso satthā, loke appaṭipuggalo;

Tathāgato balappatto, sambuddho parinibbuto’’ti.
၂၂၀. ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ မဟာဘူမိစာလော အဟောသိ ဘိံသနကော သလောမဟံသော။ ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော စ ဖလိံသု။ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ ဗြဟ္မာသဟမ္ပတိ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ –

‘‘သဗ္ဗေဝ နိက္ခိပိဿန္တိ၊ ဘူတာ လောကေ သမုဿယံ။

ယတ္ထ တောဒိသော သတ္ထာ၊ လောကေ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော။

တထာဂတော ဗလပ္ပတ္တော၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ပရိနိဗ္ဗုတော’’တိ။
220. When the Bhagavā passed away, simultaneously with his passing away, a great, terrible, hair-rising and gooseflesh-causing earthquake occurred. Also rolls of thunder burst forth continuously.

When the Bhagavā passed away, at the moment of his passing away, the Sahampati Brahmā recited this verse:

“Even such an incomparable person as the Self-Enlightened Tathāgata, the Teacher endowed with Ten Strengths (consisting of his perfect comprehension in ten fields of knowledge), has to pass away in this world. All beings in this world must inevitably give up the aggregate of mental and
physical phenomena.”
၂၂၀။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကြက်သီးမွေးညင်းထစေလျက် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ကြီးစွာသော မြေငလျင်လှုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်လေ၏၊ တော်လည်းသံ (နတ်စည်) တို့သည်လည်း တခြိမ့်ခြိမ့်မြည်ဟည်းကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည်ဤဂါထာကို ရွတ်ဆို၏-

''ကိုယ်တိုင် (အလုံးစုံကို) သိတော်မူသော အားဆယ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဤသို့သော ဆရာသခင်အတုမဲ့ ဘုရားသျှင်သော်မှလည်း အကြင်လောက၌ ပရိ နိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူရချေသေး၏၊ ထိုလောကထဲ၌ (ရှိသမျှ) သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ရုပ်နာမ်အစု အတ္တဘောကို စွန့်ပစ်ကြရကုန်မည်ချည်းသာတည်း''ဟု (ရွတ်ဆို၏)။

221. Parinibbute bhagavati saha parinibbānā sakko devānamindo imaṃ gāthaṃ abhāsi –

‘‘Aniccā vata saṅkhārā, uppādavayadhammino;

Uppajjitvā nirujjhanti, tesaṃ vūpasamo sukho’’ti.
၂၂၁. ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ –

‘‘အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော။

ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဝူပသမော သုခေါ’’တိ။
221. When the Bhagavā passed away, immediately on his passing away, Sakka, King of the devas, recited this verse:

“All conditioned and compounded things (sankhāra) are indeed impermanent. Arising and decay are inherent in them. Having come into existence, they cease. The realization of Nibbāna on their cessation is blissful peace.”
၂၂၁။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် နတ်တို့ အရှင် သိကြားမင်းသည် ဤဂါထာကို ရွတ်ဆို၏-

''ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၍ ပြုပြင်ရသော 'သင်္ခါရ' တရားတို့သည် မမြဲလေ ကုန်စွတကား၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီး နောက် ချုပ်ပျောက်လေကုန်စွတကား၊ ထို (သင်္ခါရတရား) တို့၏ ငြိမ်းခြင်းသည်သာလျှင်ချမ်းသာပေလိမ့်မည် တကား''ဟု (ရွတ်ဆို၏)။

222. Parinibbute bhagavati saha parinibbānā āyasmā anuruddho imā gāthāyo abhāsi –

‘‘Nāhu assāsapassāso, ṭhitacittassa tādino;

Anejo santimārabbha, yaṃ kālamakarī muni.

‘‘Asallīnena cittena, vedanaṃ ajjhavāsayi;

Pajjotasseva nibbānaṃ, vimokkho cetaso ahū’’ti.
၂၂၂. ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဣမာ ဂါထာယော အဘာသိ –

‘‘နာဟု အဿာသပဿာသော၊ ဌိတစိတ္တဿ တာဒိနော။

အနေဇော သန္တိမာရဗ္ဘ၊ ယံ ကာလမကရီ မုနိ။

‘‘အသလ္လီနေန စိတ္တေန၊ ဝေဒနံ အဇ္ဈဝါသယိ။

ပဇ္ဇောတဿေဝ နိဗ္ဗာနံ၊ ဝိမောက္ခော စေတသော အဟူ’’တိ။
222. When the Bhagavā passed away, immediately on his passing away, The Venerable Anuruddha recited this verses:

“The craving-free Sage has passed away, intent on the peace of Nibbāna. There is no more inhalation or exhalation of breath of the Buddha, he who had a steadfast mind and equanimity.

‘The Buddha endured his physical suffering with an unshaken mind. Like a flame extinguished, the mind of that Buddha has found release. "
၂၂၂။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ဤဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆို၏-

''တဏှာကင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် (ငြိမ်းအေးသော) နိဗ္ဗာန်ကို (ကြွရန်) ရည်စူး၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ (ထို့ကြောင့်) စိတ်ခတ်ကြံ့ခိုင်၍ ကောင်းဆိုးနှစ်ပါးကို အတူထားလျက်ရှုတော်မူနိုင်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ထွက် လေဝင်လေတို့သည် မရှိတော့ပြီတကား။ (မြတ်စွာဘုရားသည်) ညှိုးငယ်ခြင်းမရှိသော စိတ်ဖြင့် ဝေဒနာကို သည်းခံတော်မူ လေပြီ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်သည် ဆီမီးလျှံ ငြိမ်းသကဲ့သို့ပင် (ချုပ် ငြိမ်း) လွတ်မြောက်တော်မူလေပြီတကား''ဟု (ရွတ်ဆို၏)။

223. Parinibbute bhagavati saha parinibbānā āyasmā ānando imaṃ gāthaṃ abhāsi –

‘‘Tadāsi yaṃ bhiṃsanakaṃ, tadāsi lomahaṃsanaṃ;

Sabbākāravarūpete, sambuddhe parinibbute’’ti.
၂၂၃. ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ –

‘‘တဒါသိ ယံ ဘိံသနကံ၊ တဒါသိ လောမဟံသနံ။

သဗ္ဗာကာရဝရူပေတေ၊ သမ္ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ’’တိ။

223. When the Bhagavā passed away, immediately on his passing away, the Venerable Ānanda recited these verse:

"When the Enlightened One, replete with all noble qualities, passed away, then at that moment there occurred the fearsome great earthguake; then at that moment there occurred the hair-raising, gooseflesh-causing great earthquake."

၂၂၃။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် ဤဂါထာကို ရွတ်ဆို၏-

''မွန်မြတ်သော ဂုဏ်တော်အားလုံးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလတ်သော် ထိုအခိုက်ဝယ် ကြောက်မက်ဖွယ် (မြေလှုပ်ခြင်း) သည် ဖြစ်လေပြီတကား၊ ကြက်သီးမွေးညင်းထဖွယ် (မြေလှုပ်ခြင်း) သည် ဖြစ်လေပြီ တကား''ဟု (ရွတ်ဆို၏)။

224. Parinibbute bhagavati ye te tattha bhikkhū avītarāgā appekacce bāhā paggayha kandanti, chinnapātaṃ papatanti, āvaṭṭanti vivaṭṭanti, ''atikhippaṃ bhagavā parinibbuto , atikhippaṃ sugato parinibbuto, atikhippaṃ cakkhuṃ loke antarahito''ti. Ye pana te bhikkhū vītarāgā, te satā sampajānā adhivāsenti – ''aniccā saṅkhārā, taṃ kutettha labbhā''ti.

၂၂၄. ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ ယေ တေ တတ္ထ ဘိက္ခူ အဝီတရာဂါ အပ္ပေကစ္စေ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ၊ ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဋ္ဋန္တိ ဝိဝဋ္ဋန္တိ၊ ''အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော ၊ အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဟိတော''တိ။ ယေ ပန တေ ဘိက္ခူ ဝီတရာဂါ၊ တေ သတာ သမ္ပဇာနာ အဓိဝါသေန္တိ – ''အနိစ္စာ သင်္ခါရာ၊ တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ''တိ။

224. When the Bhagavā passed away, some bhikkhus who were at that place and who were not free from the passions wept with upraised hands, flung themselves down rolled forward and backward, and rolled hither and thither, (lamenting) " Too soon has the Bhagavā realized parinibbāna! Too soon has the Sugata realized parinibbāna! Too soon has the Eye (i.e., the Possessor of the Eye of Wisdom) dissappeared from the world!"

But those bhikkhus who were free from sensual passion could bear it, mindfully and deliberately reflecting: "All conditioned and compounded things (sankhārā) are impermanent. How then can it be possible to get that (permanence) in this (compounded nature)?"

၂၂၄။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် ထိုမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူရာ အရပ်၌ (ရှိသော) ရာဂမကင်းသေးသည့် အချို့သော ရဟန်းတို့သည် ''ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာ ဘုရားသည်အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော

--

မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ပညာမျက်စိရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ လောကမှ ကွယ်ပျောက်တော်မူလေပြီ''ဟု (ဆိုကာ) လက်မောင်းတို့ကိုမြှောက်ချီ၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏၊ ပြတ်ကျသကဲ့သို့ လဲကျကုန်၏၊ ရှေးရှု လူးလှိမ့်ကုန်၏၊ ထိုထို့ဤဤလူးလှိမ့်ကုန်၏။

ရာဂကင်းပြီးသော ရဟန်းတို့သည်ကား ''ပြုပြင်ရသော 'သင်္ခါရ' တရားတို့သည် မမြဲသော သဘောရှိကုန်၏၊ ဤ (သင်္ခါရတရားထဲ) ၌ ထို (မြဲခြင်း) ကို အဘယ်မှာ ရနိုင်အံ့နည်း''ဟု အောက်မေ့ဆင်ခြင်လျက် သည်းခံနိုင်ကုန်၏။

225. Atha kho āyasmā anuruddho bhikkhū āmantesi – ‘‘alaṃ, āvuso, mā socittha mā paridevittha. Nanu etaṃ, āvuso, bhagavatā paṭikacceva akkhātaṃ – ‘sabbeheva piyehi manāpehi nānābhāvo vinābhāvo aññathābhāvo’. Taṃ kutettha, āvuso, labbhā. ‘Yaṃ taṃ jātaṃ bhūtaṃ saṅkhataṃ palokadhammaṃ, taṃ vata mā palujjī’ti, netaṃ ṭhānaṃ vijjati . Devatā, āvuso, ujjhāyantī’’ti. ‘‘Kathaṃbhūtā pana, bhante, āyasmā anuruddho devatā manasi karotī’’ti [bhante anuruddha devatā manasi karontīti (syā. ka.)]?

‘‘Santāvuso ānanda, devatā ākāse pathavīsaññiniyo kese pakiriya kandanti, bāhā paggayha kandanti, chinnapātaṃ papatanti, āvaṭṭanti, vivaṭṭanti – ‘atikhippaṃ bhagavā parinibbuto, atikhippaṃ sugato parinibbuto, atikhippaṃ cakkhuṃ loke antarahito’ti. Santāvuso ānanda, devatā pathaviyā pathavīsaññiniyo kese pakiriya kandanti, bāhā paggayha kandanti, chinnapātaṃ papatanti, āvaṭṭanti, vivaṭṭanti – ‘atikhippaṃ bhagavā parinibbuto , atikhippaṃ sugato parinibbuto, atikhippaṃ cakkhuṃ loke antarahito’ti. Yā pana tā devatā vītarāgā, tā satā sampajānā adhivāsenti – ‘aniccā saṅkhārā, taṃ kutettha labbhā’ti. Atha kho āyasmā ca anuruddho āyasmā ca ānando taṃ rattāvasesaṃ dhammiyā kathāya vītināmesuṃ.
၂၂၅. အထ ခေါ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘အလံ၊ အာဝုသော၊ မာ သောစိတ္ထ မာ ပရိဒေဝိတ္ထ။ နနု ဧတံ၊ အာဝုသော၊ ဘဂဝတာ ပဋိကစ္စေဝ အက္ခာတံ – ‘သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ’။ တံ ကုတေတ္ထ၊ အာဝုသော၊ လဗ္ဘာ။ ‘ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ၊ တံ ဝတ မာ ပလုဇ္ဇီ’တိ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ ။ ဒေဝတာ၊ အာဝုသော၊ ဥဇ္ဈာယန္တီ’’တိ။ ‘‘ကထံဘူတာ ပန၊ ဘန္တေ၊ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဒေဝတာ မနသိ ကရောတီ’’တိ [ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ ဒေဝတာ မနသိ ကရောန္တီတိ (သျာ. က.)]?

‘‘သန္တာဝုသော အာနန္ဒ၊ ဒေဝတာ အာကာသေ ပထဝီသညိနိယော ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ၊ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ၊ ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဋ္ဋန္တိ၊ ဝိဝဋ္ဋန္တိ – ‘အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အ

တိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဟိတော’တိ။ သန္တာဝုသော အာနန္ဒ၊ ဒေဝတာ ပထဝိယာ ပထဝီသညိနိယော ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ၊ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ၊ ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဋ္ဋန္တိ၊ ဝိဝဋ္ဋန္တိ – ‘အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော ၊ အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဟိတော’တိ။ ယာ ပန တာ ဒေဝတာ ဝီတရာဂါ၊ တာ သတာ သမ္ပဇာနာ အဓိဝါသေန္တိ – ‘အနိစ္စာ သင်္ခါရာ၊ တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ’တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓေါ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော တံ ရတ္တာဝသေသံ ဓမ္မိယာ ကထာယ ဝီတိနာမေသုံ။

225. Then the Venerable Anuruddha said to the Bhikkhus: "Enough, friends! Do not grieve, do not lament. Had not the Bhagavā proclaimed from former times that there must be separation (while living), severance (through death) and sundering (through being in different states of existence) from all that are dear and beloved? Friends, in this matter, that which has the nature of arising, of appearing, of being compounded, and of decay and dissolution, how can the wish that it should not disintegrate and disappear be realized? There can be no such possibility. Friends, the devas are reproachful.”

"But, Venerable Anuruddha, in what condition and in what state of mind are the devas?”

"Friend Ānanda, devas who are (standing) in the sky, taking (i.e., transforming) the sky as firm ground, weep with dishevelled hair, weep with upraised hands, fling themselves down, roll forward and backward, roll hither and thither, (lamenting) "Too soon has the Bhagavā realized parinibbāna! Too soon has the Sugata realized parinibbāna! Too soon has the Eye (i.e., the Possessor of the Eye of Wisdom) dissappeared from the world!'

“Friend Ananda, devas who are (standing) on the groun, taking (i.e., transforming) the earth as firm ground, weep with dishevelled hair, weep with upraised hands, fling themselves down, roll forward and backward, roll hither and thither, (lamenting) "Too soon has the Bhagavā realized parinibbāna! Too soon has the Sugata realized parinibbāna! Too soon has the Eye (i.e., the Possessor of the Eye of Wisdom) dissappeared from the world!'

“But those devas who are free from sensual passion can bear it, mindfully and deliberately reflecting: All conditioned and compounded things have the nature of impermanence. How then can it be possible to get that (permanence) in this (compounded nature)?"

Then the Venerable Anuruddha and the Venerable Ānanda spent the rest of the night in religious discourse.

၂၂၅။ ထိုအခါ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

''ငါ့သျှင်တို့ တန်ကြလော့၊ မစိုးရိမ် မပူဆွေးကြလင့်၊ မငိုကြွေးကြလင့်၊ 'ချစ်ခင်မြတ်နိုးသော သူအားလုံးတို့နှင့် (ရှင်လျက်) ကွဲကွာခြင်း (သေ၍) ကွဲကွာခြင်း ဘဝခြားလျက် ကွဲကွာခြင်းများကို' ရှေးမဆွကပင် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားခဲ့ပြီ မဟုတ်ပါလော၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤအရာ၌ 'အကြင်တရားသည် အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ပြုပြင်ရခြင်း သဘောရှိ၍ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏၊ ထိုတရားကို မပျက်စီးပါစေလင့်'ဟု လိုလားတောင့်တချက်အတိုင်း အဘယ်မှာ ရနိုင်ပါအံ့နည်း၊ ဤသို့ ရနိုင်ရန်အကြောင်းသည် မရှိချေ၊ ငါ့သျှင်တို့ နတ်တို့သည် ကဲ့ရဲ့နေကြကုန်၏''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ နတ်တို့သည် အဘယ်သို့ အခြေအနေရှိလျက် စိတ်ဖြစ်နေကြပါကုန်သနည်းဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ ကောင်းကင်၌ မြေပြင်ဟု အမှတ်ရှိလျက် တည်နေသော နတ်တို့သည် ''ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ကောင်းသော စကားကိုဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေပြီ၊ ပညာမျက်စိရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ လောကမှ ကွယ်ပျောက်တော်မူလေပြီ''ဟု (ဆိုကာ) ဆံပင်တို့ကို ကြဲဖြန့်၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏၊ လက်မောင်းတို့ကို မြှောက်ချီ၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏၊ ပြတ်ကျသကဲ့သို့ လဲကျကုန်၏၊ ရှေးရှုလူးလိမ့်ကုန်၏၊ ထိုထိုဤဤ လူးလိမ့်ကုန်၏။

ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြေပြင်၌ မြေပြင်ဟု အမှတ်ရှိလျက် တည်နေသော နတ်တို့သည် ''ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ကောင်းသော စကားကိုဆိုတော် မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ပညာမျက်စိရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ လောကမှကွယ်ပျောက်တော်မူလေပြီ''ဟု (ဆိုကာ) ဆံပင်တို့ကို ကြဲဖြန့်၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏၊ လက်မောင်းတို့ကို မြှောက်ချီ၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏၊ ပြတ်ကျ သကဲ့သို့ လဲကျကုန်၏၊ ရှေးရှုလူးလိမ့်ကုန်၏၊ ထိုထိုဤဤ လူးလိမ့်ကုန်၏။

ရာဂကင်းပြီးသော နတ်တို့သည်ကား ''ပြု ပြင်ရသော 'သင်္ခါရ' တရားတို့သည် မမြဲသော သဘောရှိကုန်၏၊ ဤ (သင်္ခါရတရားထဲ) ၌ ထို (မြဲခြင်း) ကို အဘယ်မှာ ရနိုင်ပါအံ့နည်း''ဟုအောက်မေ့ဆင်ခြင်လျက် သည်းခံကုန်၏၊ ထိုအခါ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့် အသျှင်အာနန္ဒာတို့သည်ထိုညဥ့်ကြွင်း (မိုးသောက်ယံ) ကို တရားစကားဖြင့် ကုန်လွန်စေကြကုန်၏။

226. Atha kho āyasmā anuruddho āyasmantaṃ ānandaṃ āmantesi – ‘‘gacchāvuso ānanda, kusināraṃ pavisitvā kosinārakānaṃ mallānaṃ ārocehi – ‘parinibbuto, vāseṭṭhā, bhagavā, yassadāni kālaṃ maññathā’’’ti. ‘‘Evaṃ, bhante’’ti kho āyasmā ānando āyasmato

anuruddhassa paṭissutvā pubbaṇhasamayaṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya attadutiyo kusināraṃ pāvisi. Tena kho pana samayena kosinārakā mallā sandhāgāre sannipatitā honti teneva karaṇīyena. Atha kho āyasmā ānando yena kosinārakānaṃ mallānaṃ sandhāgāraṃ tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā kosinārakānaṃ mallānaṃ ārocesi – ‘parinibbuto, vāseṭṭhā, bhagavā, yassadāni kālaṃ maññathā’ti. Idamāyasmato ānandassa vacanaṃ sutvā mallā ca mallaputtā ca mallasuṇisā ca mallapajāpatiyo ca aghāvino dummanā cetodukkhasamappitā appekacce kese pakiriya kandanti, bāhā paggayha kandanti, chinnapātaṃ papatanti, āvaṭṭanti, vivaṭṭanti – ‘‘atikhippaṃ bhagavā parinibbuto, atikhippaṃ sugato parinibbuto, atikhippaṃ cakkhuṃ loke antarahito’’ti.

၂၂၆. အထ ခေါ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဂစ္ဆာဝုသော အာနန္ဒ၊ ကုသိနာရံ ပဝိသိတွာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ အာရောစေဟိ – ‘ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ဝါသေဋ္ဌာ၊ ဘဂဝါ၊ ယဿဒါနိ ကာလံ မညထာ’’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ ပဋိဿုတွာ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ အတ္တဒုတိယော ကုသိနာရံ ပါဝိသိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ကောသိနာရကာ မလ္လာ သန္ဓာဂါရေ သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ တေနေဝ ကရဏီယေန။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ သန္ဓာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ အာရောစေသိ – ‘ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ဝါသေဋ္ဌာ၊ ဘဂဝါ၊ ယဿဒါနိ ကာလံ မညထာ’တိ။ ဣဒမာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဝစနံ သုတွာ မလ္လာ စ မလ္လပုတ္တာ စ မလ္လသုဏိသာ စ မလ္လပဇာပတိယော စ အဃာဝိနော ဒုမ္မနာ စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ အပ္ပေကစ္စေ ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ၊ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ၊ ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဋ္ဋန္တိ၊ ဝိဝဋ္ဋန္တိ – ‘‘အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဟိတော’’တိ။

226. Then the Venerable Anuruddha said to the Venerable Ānanda, “Go, Friend Ānanda, enter Kusinārā and tell the Malla princes of Kusinārā “O Vāsetthas (i.e., Malla Princes), the Bhagavā has passed away. Do now as seems fitting to you'."

The Venerable Ānanda assented, saying to the Venerable Anuruddha, “Very well, Venerable Sir.” He then in the morning rearranged his robes, and taking alms-bowl and great robe entered

Kusinārā with a companion.

At that time, the Malla princes were assembled at the council hall on that very business (concerning the Buddha's parinībbāna). Then the Venerable Ānanda went to the council hall of the Kusinārā Malla princes and said to them, “O Vāsetthas, the Bhagavā has passed away. Do now as seems fitting to you.”'

On hearing those words of the Venerable Ānanda, the Malla princes, their sons, daughters, daughters-in-law, and their wives felt miserably grief stricken, sad at heart and oppressively sorrowfull
in mind. Some wept with dishevelled hair, with upraised hands; they flung themselves down, and rolled forward and backward, hither and thither, (lamenting) " Too soon has the Bhagavā realized parinibbāna! Too soon has the Sugata realized parinibbāna! Too soon has the Eye (i.e., the Possessor of the Eye of Wisdom) dissappeared from the world!”"

၂၂၆။ ထို့နောက် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ''ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သွားချေလော့၊ ကုသိနာရုံပြည်သို့ဝင်၍ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့အား 'ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ယခုအခါ၌ ဆောင်ရွက်ရန်မှာ သင်တို့၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်'ဟု ပြောကြားချေလော့''ဟူ၍ အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

--

''အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဝန်ခံပြီးလျှင် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက် မိမိလျှင် နှစ်ယောက်မြောက်သည်ဖြစ်၍ (အဖော်တစ်ပါးနှင့်တကွ) ကုသိနာရုံပြည်သို့ ဝင်လေ၏။

ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် ထို (ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းနှင့်စပ်သော) ကိစ္စဖြင့်ပင်လျှင်လွှတ်တော်၌ စည်းဝေးလျက် ရှိနေကြကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့၏ လွှတ်တော်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့အား ''ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ယခုအခါ၌ ဆောင်ရွက်ရန်မှာ သင်တို့၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်''ဟု ပြောကြားလေ၏။

အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ဤ (စကား) ကို ကြားကုန်သည်ရှိသော် မလ္လမင်းတို့သည်လည်းကောင်း မလ္လမင်း့တို့၏ သား သမီး ချွေးမ မိဖုရားတို့သည်လည်းကောင်း အလွန်ကြေကွဲဝမ်းနည်းလျက် စိတ်ဆင်းရဲကုန်သည် ဖြစ်၍ ''ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ပညာမျက်စိရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ လောကမှကွယ်ပျောက်တော်မူလေပြီ''ဟု (ဆိုကာ) အချို့သူတို့သည် ဆံပင်တို့ကို ကြဲဖြန့်၍ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏၊ လက်မောင်းတို့ကို မြှောက်ချီ၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏၊ ပြတ်ကျသကဲ့သို့လဲကျကုန်၏၊ ရှေးရှု လူးလိမ့်ကုန်၏၊ ထိုထို ဤဤ လူးလိမ့်ကုန်၏။

Last Rites for the Remains of the Buddha မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ကို ပူဇော်ခြင်း

227. Atha kho kosinārakā mallā purise āṇāpesuṃ – ‘‘tena hi, bhaṇe, kusinārāyaṃ gandhamālañca sabbañca tāḷāvacaraṃ sannipātethā’’ti. Atha kho kosinārakā mallā gandhamālañca sabbañca tāḷāvacaraṃ pañca ca dussayugasatāni ādāya yena upavattanaṃ mallānaṃ sālavanaṃ, yena bhagavato sarīraṃ tenupasaṅkamiṃsu; upasaṅkamitvā bhagavato sarīraṃ naccehi gītehi vāditehi mālehi gandhehi sakkarontā garuṃ karontā mānentā pūjentā celavitānāni karontā maṇḍalamāḷe paṭiyādentā ekadivasaṃ vītināmesuṃ.

Atha kho kosinārakānaṃ mallānaṃ etadahosi – ‘‘ativikālo kho ajja bhagavato sarīraṃ jhāpetuṃ, sve dāni mayaṃ bhagavato sarīraṃ jhāpessāmā’’ti. Atha kho kosinārakā mallā bhagavato sarīraṃ naccehi gītehi vāditehi mālehi gandhehi sakkarontā garuṃ karontā mānentā pūjentā celavitānāni karontā maṇḍalamāḷe paṭiyādentā dutiyampi divasaṃ vītināmesuṃ, tatiyampi divasaṃ vītināmesuṃ, catutthampi divasaṃ vītināmesuṃ, pañcamampi divasaṃ vītināmesuṃ, chaṭṭhampi divasaṃ vītināmesuṃ.

Atha kho sattamaṃ divasaṃ kosinārakānaṃ mallānaṃ etadahosi – ‘‘mayaṃ bhagavato sarīraṃ naccehi gītehi vāditehi mālehi gandhehi sakkarontā garuṃ karontā mānentā pūjentā dakkhiṇena dakkhiṇaṃ nagarassa haritvā bāhirena bāhiraṃ dakkhiṇato nagarassa bhagavato sarīraṃ jhāpessāmā’’ti.

၂၂၇. အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ပုရိသေ အာဏာပေသုံ – ‘‘တေန ဟိ၊ ဘဏေ၊ ကုသိနာရာယံ ဂန္ဓမာလဉ္စ သဗ္ဗဉ္စ တာဠာဝစရံ သန္နိပါတေထာ’’တိ။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဂန္ဓမာလဉ္စ သဗ္ဗဉ္စ တာဠာဝစရံ ပဉ္စ စ ဒုဿယုဂသတာနိ အာဒာယ ယေန ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ၊ ယေန ဘဂဝတော သရီရံ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတော သရီရံ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ စေလဝိတာနာနိ ကရောန္တာ မဏ္ဍလမာဠေ ပဋိယာဒေန္တာ ဧကဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ။

အထ ခေါ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဧတဒဟောသိ – ‘‘အတိဝိကာလော ခေါ အဇ္ဇ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေတုံ၊ သွေ ဒါနိ မယံ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေဿာမာ’’တိ။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရံ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ စေလဝိတာနာနိ ကရောန္တာ မဏ္ဍလမာဠေ ပဋိယာဒေန္တာ ဒုတိယမ္ပိ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ၊ တတိယမ္ပိ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ၊ စတုတ္ထမ္ပိ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ၊ ပဉ္စမမ္ပိ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ၊ ဆဋ္ဌမ္ပိ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ။

အထ ခေါ သတ္တမံ ဒိဝသံ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဧတဒဟောသိ – ‘‘မယံ ဘဂဝတော သရီရံ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ ဒက္ခိဏေန ဒက္ခိဏံ နဂရဿ ဟရိတွာ ဗာဟိရေန ဗာဟိရံ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေဿာမာ’’တိ။

227. Then the Kusinārā Malla princes gave orders to their men, saying "Gather flower-garlands, perfumes and all kinds of musical instruments in Kusinārā."

Then the Kusinārā Malla princes, taking flower-garlands, perfumes and all kinds of musical instruments, as well as five hundred sets of clothing, went to where the body of the Bhagavā was, in the Sal grove of the Malla at the road-bend. And there they passed the day in paying homage, respect, reverence and honour to the remains of the Bhagavā, with dance, song, music, flowers and perfumes; and they made canopies of cloth and prepared pavilions of cloth.

Then the Kusinārā Malla princes thought: "It is too late today to cremate the remains of the Bhagavā. Tomorrow we shall perform the cremation."

Then the second day also was passed by the Mallas in paying homages, respect, reverence and honour to the remains of the Bhagavā, with dance, song, music, flowers and perfumes, and with the erection of canopies and pavilions of cloth. In the same way the third day also was passed; the fourth day also was passed; the fifth day also was passed; the sixth day also was passed.

Then, on the seventh day, this thought occurred to the Kusinārā Malla princes:

"We shall cremate the body of the Bhagavā south of the town, carrying it to the south side beyond the town by the southern road outside the town, paying homage, respect, reverence and honour to the remains of the Bhagavā, with dance, song, music, flowers and perfumes."

၂၂၇။ ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် ''သို့ဖြစ်လျှင် အချင်းတို့ ကုသိနာရုံပြည်၌ပန်းနံ့သာကို လည်းကောင်း၊ အတီးအမှုတ်တူရိယာ အလုံးစုံကိုလည်းကောင်း စုခဲ့ကြကုန်လေလော့''ဟုမင်းချင်းတို့အား အမိန့် ပေးကုန်၏။

ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် ပန်းနံ့သာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အတီးအမှုတ်တူရိယာအလုံးစုံတို့ ကိုလည်းကောင်း၊ ပုဆိုးအစုံငါးရာတို့ကိုလည်းကောင်း ယူ၍ မလ္လမင်းတို့၏ လမ်းကွေ့အင်ကြင်း ဥယျာဉ်ဝယ် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင်မြတ်စွာဘုရား၏အလောင်းတော် ကို ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အရိုအသေပြုကုန် လျက် အလေးပြုကုန် လျက် မြတ်နိုးကုန်လျက်ပူဇော်ကုန်လျက် အဝတ် (ဗိတာန်) မျက်နှာကြက်တို့ကို ပြုကုန်လျက် တန်ဆောင်းဝန်း တို့ကိုစီရင်ကုန်လျက် တစ်နေ့ကို ကုန်လွန်စေ၏။

ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းသားတို့အား ''မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို မီးသင်္ဂြိုဟ်ခြင်းငှါ ယနေ့အချိန် အလွန်နှောင်းလေပြီ၊ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ကို နက်ဖြန်မှ မီးသင်္ဂြိုဟ်ကုန်အံ့'' ဟူ၍ (ကြံစည်ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏)။

ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ကို ကခြင်း သီခြင်းတီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အရိုအသေပြုကုန်လျက် အလေးပြုကုန်လျက် မြတ်နိုးကုန်လျက် ပူဇော်ကုန်လျက် အဝတ် (ဗိတာန်) မျက်နှာကြက်တို့ကို ပြုကုန်လျက်တန်ဆောင်းဝန်းတို့ကို စီရင်ကုန်လျက် နှစ်ရက်မြောက်သော နေ့ကိုလည်း ကုန်လွန်စေပြန်၏၊ (ထို့အတူ) သုံးရက်မြောက်သော နေ့ကိုလည်း ကုန်လွန်စေပြန်၏၊ လေးရက်မြောက်သော နေ့ကိုလည်း ကုန်လွန်စေပြန်၏၊ ငါးရက်မြောက်သော နေ့ကိုလည်း ကုန်လွန်စေပြန်၏၊ ခြောက်ရက်မြောက်သော နေ့ကိုလည်းကုန်လွန်စေပြန်၏။

ထို့နောက် ခုနစ်ရက်မြောက်သော နေ့၌ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့အား ဤသို့သော ကြံစည်ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏ -

''ငါတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အရိုအသေပြုကုန်လျက် အလေးပြုကုန်လျက် မြတ်နိုးကုန်လျက် ပူဇော်ကုန်လျက် မြို့၏အပြင် တောင်ဘက်လမ်းဖြင့်မြို့၏အပြင် တောင်အရပ်သို့ ဆောင်ယူ၍မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကိုမြို့၏ တောင်အရပ်၌ မီးသင်္ဂြိုဟ်ကုန်အံ့''ဟု (ကြံစည်ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏)။

228. Tena kho pana samayena aṭṭha mallapāmokkhā sīsaṃnhātā ahatāni vatthāni nivatthā ‘‘mayaṃ bhagavato sarīraṃ uccāressāmā’’ti na sakkonti uccāretuṃ. Atha kho kosinārakā mallā āyasmantaṃ anuruddhaṃ etadavocuṃ – ‘‘ko nu kho, bhante anuruddha, hetu ko paccayo, yenime aṭṭha mallapāmokkhā sīsaṃnhātā ahatāni vatthāni nivatthā ‘mayaṃ bhagavato sarīraṃ uccāressāmā’ti na sakkonti uccāretu’’nti? ‘‘Aññathā kho, vāseṭṭhā, tumhākaṃ adhippāyo, aññathā devatānaṃ adhippāyo’’ti. ‘‘Kathaṃ pana, bhante, devatānaṃ adhippāyo’’ti? ‘‘Tumhākaṃ kho, vāseṭṭhā, adhippāyo – ‘mayaṃ bhagavato sarīraṃ naccehi gītehi vāditehi mālehi gandhehi sakkarontā garuṃ karontā mānentā pūjentā dakkhiṇena dakkhiṇaṃ nagarassa haritvā bāhirena bāhiraṃ dakkhiṇato nagarassa bhagavato sarīraṃ jhāpessāmā’ti; devatānaṃ kho, vāseṭṭhā, adhippāyo – ‘mayaṃ bhagavato sarīraṃ dibbehi naccehi gītehi vāditehi gandhehi sakkarontā garuṃ karontā mānentā pūjentā uttarena uttaraṃ nagarassa haritvā uttarena dvārena nagaraṃ pavesetvā majjhena majjhaṃ nagarassa haritvā

puratthimena dvārena nikkhamitvā puratthimato nagarassa makuṭabandhanaṃ nāma mallānaṃ cetiyaṃ ettha bhagavato sarīraṃ jhāpessāmā’ti. ‘‘Yathā, bhante, devatānaṃ adhippāyo, tathā hotū’’ti.

၂၂၈. တေန ခေါ ပန သမယေန အဋ္ဌ မလ္လပါမောက္ခါ သီသံနှာတာ အဟတာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ ‘‘မယံ ဘဂဝတော သရီရံ ဥစ္စာရေဿာမာ’’တိ န သက္ကောန္တိ ဥစ္စာရေတုံ။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ကော နု ခေါ၊ ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ၊ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေနိမေ အဋ္ဌ မလ္လပါမောက္ခါ သီသံနှာတာ အဟတာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ ‘မယံ ဘဂဝတော သရီရံ ဥစ္စာရေဿာမာ’တိ န သက္ကောန္တိ ဥစ္စာရေတု’’န္တိ? ‘‘အညထာ ခေါ၊ ဝါသေဋ္ဌာ၊ တုမှာကံ အဓိပ္ပါယော၊ အညထာ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယော’’တိ။ ‘‘ကထံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယော’’တိ? ‘‘တုမှာကံ ခေါ၊ ဝါသေဋ္ဌာ၊ အဓိပ္ပါယော – ‘မယံ ဘဂဝတော သရီရံ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ ဒက္ခိဏေန ဒက္ခိဏံ နဂရဿ ဟရိတွာ ဗာဟိရေန ဗာဟိရံ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေဿာမာ’တိ; ဒေဝတာနံ ခေါ၊ ဝါသေဋ္ဌာ၊ အဓိပ္ပါယော – ‘မယံ ဘဂဝတော သရီရံ ဒိဗ္ဗေဟိ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ ဥတ္တရေန ဥတ္တရံ နဂရဿ ဟရိတွာ ဥတ္တရေန ဒွာရေန နဂရံ ပဝေသေတွာ မဇ္ဈေန မဇ္ဈံ နဂရဿ ဟရိတွာ ပုရတ္ထိမေန ဒွာရေန နိက္ခမိတွာ ပုရတ္ထိမတော နဂရဿ မကုဋဗန္ဓနံ နာမ မလ္လာနံ စေတိယံ ဧတ္ထ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေဿာမာ’တိ။ ‘‘ယထာ၊ ဘန္တေ၊ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယော၊ တထာ ဟောတူ’’တိ။

228. Andthereupon eight foremost elders amongst the Malla princes, after washing their heads and donning new clothes, tried to lift up the body of the Bhagavā (thinking) “We shall (now) lift up
the body of the Bhagavā,” but they were not able to do so. Then the Kusinārā Malla princes saide to the Venerable Anuruddha, “Venerable Anuruddha, what īs the reason, what is the cause that although eight of the foremost elders amongst the Malla princes, after washing their heads and donning new clothes, tried to lift up the body of the Bhagavā, (thinking) We shall (now) lift up the body of the Bhagavā, they could not do so? ”

"Vāsetthas, (it is because) your intention is different from the intention of the devas.”

"What, Venerable Sir, is the intention of the devas?”

"Vāsetthas, your intention is this: We shall cremate the body of the Bhagavā south of the town, carrying it to the south side beyond the town by the southern road outside the town, paying homage, respect, reverence and honour to the remains of the Bhagavā, with dance, song, music, flowers and perfumes. The intention of the devas, however, is this: 'Paying homage, respect, reverence and honour to the remains of the Bhagavā, with celestial dance, song, music, flowers and perfumes, we shall carry the remains of the Bhagavā north of the town by the northern road, then entering the town by the northern gate and proceeding to the centre of the

town by the central road, we shall leave by the eastern gate, and shall perform the cremation ceremony at the Makutabandhana shrine of the Malla princes on the east side of the town."

"Venerable Sir, let it be according to the intention of the devas.""

၂၂၈။ ထိုစဉ်အခါ မလ္လမင်းအကြီးအမှူး ရှစ်ယောက်တို့သည် ဦးခေါင်းဆေး၍ အသစ်စက်စက်အဝတ်တို့ကို ဝတ်ဆင်ကုန်လျက် ''မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ငါတို့ ချီမကုန်အံ့''ဟု (ရည်ရွယ်၍ ချီမကုန်သည်ရှိသော်) ကြွစေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်၊ ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သားမလ္လမင်းတို့သည် အသျှင် အနုရုဒ္ဓါအား ဤသို့ မေးလျှောက်ကုန်၏-

''အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ ဤမလ္လမင်းအကြီးအမှူး ရှစ်ယောက်တို့သည် ဦးခေါင်းဆေး၍ အသစ်စက်စက်အဝတ်တို့ကို ဝတ်ကြပြီးလျှင် ''မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ငါတို့ ချီမကုန်အံ့''ဟု

--

(ရည်ရွယ်၍ချီမကုန်သည်ရှိသော်) ကြွစေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ပါကုန်။ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ အကြောင်းအထောက် အပံ့ ကားအဘယ်ပါနည်း''ဟု (မေးလျှောက်ကုန်၏)။

ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ အသင်တို့ အလိုကား တစ်မျိုး၊ နတ်တို့အလိုကား တစ်မျိုး ဖြစ်နေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား နတ်တို့အလိုကား အဘယ်သို့ပါနည်း''ဟု (မေးလျှောက်ကြပြန်၏)။

ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်းတို့) သင်တို့၏ အလိုကား ''ငါတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ကိုကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အရိုအသေပြုကုန်လျက်အလေးပြုကုန်လျက် မြတ်နိုးကုန်လျက် ပူဇော်ကုန်လျက်မြို့၏အပြင် တောင်ဘက်လမ်းဖြင့် မြို့၏အပြင်တောင်အရပ်သို့ ဆောင်ယူပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ကို မြို့၏တောင်ဘက်အရပ်၌ မီးသင်္ဂြိုဟ်ကုန်အံ့''ဟု ဤသို့ ဖြစ်၏။

ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ နတ်တို့အလိုကား ''ငါတို့သည် မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်ကို နတ်တို့၏ ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အရိုအသေပြုကုန်လျက် အလေးပြုကုန်လျက် မြတ်နိုးကုန်လျက် ပူဇော်ကုန်လျက်မြို့၏ မြောက်ဘက်လမ်းဖြင့်မြို့၏မြောက် အရပ်သို့ ဆောင်ယူပြီးလျှင် မြောက်ဘက်တံခါးမှ မြို့တွင်းသို့ သွင်းလျက် မြို့လယ်လမ်းဖြင့်မြို့လယ်သို့ ဆောင်ယူကာ အရှေ့တံခါးမှ ထွက်၍ မြို့၏အရှေ့အရပ် မလ္လမင်းတို့၏ မကုဋဗန္ဓနာ မည်သော စေတီဌာန၌ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်ကို မီးသင်္ဂြိုဟ်ကုန်အံ့''ဟု ဤသို့ ဖြစ်၏။

''အသျှင်ဘုရား နတ်တို့အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါစေလော့''ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

229. Tena kho pana samayena kusinārā yāva sandhisamalasaṃkaṭīrā jaṇṇumattena odhinā mandāravapupphehi santhatā [saṇṭhitā (syā.)] hoti. Atha kho devatā ca kosinārakā ca mallā bhagavato sarīraṃ dibbehi ca mānusakehi ca naccehi gītehi vāditehi mālehi gandhehi sakkarontā garuṃ karontā mānentā pūjentā uttarena uttaraṃ nagarassa haritvā uttarena dvārena nagaraṃ pavesetvā majjhena majjhaṃ nagarassa haritvā puratthimena dvārena nikkhamitvā puratthimato nagarassa makuṭabandhanaṃ nāma mallānaṃ cetiyaṃ ettha ca bhagavato sarīraṃ nikkhipiṃsu.

၂၂၉. တေန ခေါ ပန သမယေန ကုသိနာရာ ယာဝ သန္ဓိသမလသံကဋီရာ ဇဏ္ဏုမတ္တေန သြဓိနာ မန္ဒာရဝပုပ္ဖေဟိ သန္ထတာ [သဏ္ဌိတာ (သျာ.)] ဟောတိ။ အထ ခေါ ဒေဝတာ စ ကောသိနာရကာ စ မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရံ ဒိဗ္ဗေဟိ စ မာနုသကေဟိ စ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ ဥတ္တရေန ဥတ္တရံ နဂရဿ ဟရိတွာ ဥတ္တရေန ဒွာရေန နဂရံ ပဝေသေတွာ မဇ္ဈေန မဇ္ဈံ နဂရဿ ဟရိတွာ ပုရတ္ထိမေန ဒွာရေန နိက္ခမိတွာ ပုရတ္ထိမတော နဂရဿ မကုဋဗန္ဓနံ နာမ မလ္လာနံ စေတိယံ ဧတ္ထ စ ဘဂဝတော သရီရံ နိက္ခိပိံသု။

229. At that time, all of Kusinārā, including even fence-borders, rubbish heaps and dust bins, became covered knee-deep with celestial mandārava flowers. Then the devas and the Kusinārā Malla princes, paying homage, respect, reverence and honour to the remains of the Bhagavā, with both celestial and human dance, song, music, flowers and perfumes, carried the remains of the Bhagavā north of the town by the northern road, then entering the town by the town by the northern gate and proceeding to the northern gate and proceeding to the centre of the town by the central road, they left by the eastern gate, and laid down (the bier with) the body of the Bhagavā at the Makutabandhana shrine of the Malla princes on the east side of the town.

၂၂၉။ ထိုစဉ်အခါ မလ္လမင်းတို့၏ ကုသိနာရုံပြည်ဝယ် အိမ်ဝင်းခြံနှင့်စပ်၍ အညစ်အကြေးစွန့်ရာတံမြက်ချေး စွန့်ရာ အရပ်များပါမကျန် မန္ဒာရဝနတ်ပန်း (ထင်ရှားပန်း) တို့ဖြင့် ဒူးဆစ်မြုပ်လောက်အောင်ဖြန့်ခင်းထားလျက် ရှိ၏။ ထိုအခါ နတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ နတ် လူတို့၏ ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အရိုအသေပြု ကြကုန်လျက် အလေးပြုကြကုန်လျက် မြတ်နိုးကြကုန်လျက် ပူဇော်ကြကုန်လျက်မြို့၏အပြင် မြောက်ဘက်လမ်းဖြင့်မြို့၏ မြောက်အရပ်သို့ ဆောင်ယူပြီးလျှင် မြောက်ဘက်တံခါးမှမြို့တွင်းသို့ သွင်းလျက်မြို့လယ်လမ်းဖြင့်မြို့လယ်သို့ ဆောင်ယူကာ အရှေ့တံခါးမှ ထွက်၍မြို့၏အရှေ့အရပ် မလ္လမင်းတို့၏ မကုဋဗန္ဓနမည်သော စေတီဌာနၣ် မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ကို ချထားကုန်၏။

230. Atha kho kosinārakā mallā āyasmantaṃ ānandaṃ etadavocuṃ – ‘‘kathaṃ mayaṃ, bhante ānanda, tathāgatassa sarīre paṭipajjāmā’’ti? ‘‘Yathā kho, vāseṭṭhā, rañño cakkavattissa sarīre paṭipajjanti, evaṃ tathāgatassa sarīre paṭipajjitabba’’nti. ‘‘Kathaṃ pana, bhante ānanda, rañño cakkavattissa sarīre paṭipajjantī’’ti? ‘‘Rañño, vāseṭṭhā, cakkavattissa sarīraṃ ahatena vatthena veṭhenti, ahatena vatthena veṭhetvā vihatena kappāsena veṭhenti, vihatena kappāsena veṭhetvā ahatena vatthena veṭhenti. Etena upāyena pañcahi yugasatehi rañño cakkavattissa sarīraṃ veṭhetvā āyasāya teladoṇiyā pakkhipitvā aññissā āyasāya doṇiyā paṭikujjitvā sabbagandhānaṃ citakaṃ karitvā rañño cakkavattissa sarīraṃ jhāpenti. Cātumahāpathe rañño cakkavattissa thūpaṃ karonti . Evaṃ kho, vāseṭṭhā, rañño cakkavattissa sarīre paṭipajjanti. Yathā kho, vāseṭṭhā, rañño cakkavattissa sarīre paṭipajjanti, evaṃ tathāgatassa sarīre paṭipajjitabbaṃ. Cātumahāpathe tathāgatassa thūpo kātabbo. Tattha ye mālaṃ vā gandhaṃ vā cuṇṇakaṃ vā āropessanti vā abhivādessanti vā cittaṃ vā pasādessanti, tesaṃ taṃ bhavissati dīgharattaṃ hitāya sukhāyā’’ti. Atha kho kosinārakā mallā purise āṇāpesuṃ – ‘‘tena hi, bhaṇe, mallānaṃ vihataṃ kappāsaṃ sannipātethā’’ti.

Atha kho kosinārakā mallā bhagavato sarīraṃ ahatena vatthena veṭhetvā vihatena kappāsena veṭhesuṃ, vihatena kappāsena veṭhetvā ahatena vatthena veṭhesuṃ. Etena upāyena pañcahi yugasatehi bhagavato sarīraṃ veṭhetvā āyasāya teladoṇiyā pakkhipitvā aññissā āyasāya doṇiyā paṭikujjitvā sabbagandhānaṃ citakaṃ karitvā bhagavato sarīraṃ citakaṃ āropesuṃ.
၂၃၀. အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ကထံ မယံ၊ ဘန္တေ အာနန္ဒ၊ တထာဂ
တဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇာမာ’’တိ? ‘‘ယထာ ခေါ၊ ဝါသေဋ္ဌာ၊ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ တထာဂ
တဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ’’န္တိ။ ‘‘ကထံ ပန၊ ဘန္တေ အာနန္ဒ၊ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တီ’’တိ? ‘‘ရ
ညော၊ ဝါသေဋ္ဌာ၊ စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေန္တိ၊ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေတွာ ဝိဟတေန
ကပ္ပါသေန ဝေဌေန္တိ၊ ဝိဟတေန ကပ္ပါသေန ဝေဌေတွာ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေန္တိ။ ဧတေန ဥပါယေန ပဉ္စဟိ
ယုဂသတေဟိ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ ဝေဌေတွာ အာယသာယ တေလဒေါဏိယာ ပက္ခိပိတွာ အညိဿာ
အာယသာယ ဒေါဏိယာ ပဋိကုဇ္ဇိတွာ သဗ္ဗဂန္ဓာနံ စိတကံ ကရိတွာ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ ဈာပေန္တိ။ စာ
တုမဟာပထေ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ထူပံ ကရောန္တိ ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဝါသေဋ္ဌာ၊ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္
တိ။ ယထာ ခေါ၊ ဝါသေဋ္ဌာ၊ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ စာ
တုမဟာပထေ တထာဂတဿ ထူပေါ ကာတဗ္ဗော။ တတ္ထ ယေ မာလံ ဝါ ဂန္ဓံ ဝါ စုဏ္ဏကံ ဝါ အာရောပေဿန္တိ ဝါ
အဘိဝါဒေဿန္တိ ဝါ စိတ္တံ ဝါ ပသာဒေဿန္တိ၊ တေသံ တံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ’’တိ။ အထ ခေါ

ကောသိနာရကာ မလ္လာ ပုရိသေ အာဏာပေသုံ – ‘‘တေန ဟိ၊ ဘဏေ၊ မလ္လာနံ ဝိဟတံ ကပ္ပါသံ သန္နိပါတေထာ’’တိ။

အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရံ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေတွာ ဝိဟတေန ကပ္ပါသေန ဝေဌေသုံ၊ ဝိဟတေန ကပ္ပါသေန ဝေဌေတွာ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေသုံ။ ဧတေန ဥပါယေန ပဉ္စဟိ ယုဂသတေဟိ ဘဂဝတော သရီရံ ဝေဌေတွာ အာယသာယ တေလဒောဏိယာ ပက္ခိပိတွာ အညိဿာ အာယသာယ ဒောဏိယာ ပဋိကုဇ္ဇိတွာ သဗ္ဗဂန္ဓာနံ စိတကံ ကရိတွာ ဘဂဝတော သရီရံ စိတကံ အာရောပေသုံ။
230. Then the Kusinārā Malla princes asked the Venerable Ānanda, “Venerable Ānanda, what should be done to the body of the Tathāgata?”

“O Vāsetthas, the body of the Tathāgata should be treated in the same way as is done to the remains of a Universal Monarch."

“Venerable Ānanda, what is done to the remains of a Universal Monarch?

“O Vāsetthas, the body of a Universal Monarach is wrapped upinnew cloth. After being wrapped up in new cloth, (the body is) wrapped up in carded cotton wool. After being wrapped up in carded cotton wool, (it is) again wrapped up in new cloth. In this way the body of the Universal Monarch is wrapped up in five hundred successive layers (of cloth and cotton wool). Then it is enclosed in a golden oill vat and covered over by anthor golden vat. Then a pyre of all kinds of perfumed wocd is built, and the body of Universal Monarch is cremated. A stupa (i.e., a monumental mound with a dome), to (the honour of) the Universal Monarch is built at the junction of four highways. O Vāsetthas, this is what is done to the body of a Universal Monarch.”

“O Vāsetthas, in the same way as is done to the body of a Universal Monarch, so should it be done to the body of the Tathāgata. A stupa to (the honour of) the Tathāgata should be built at the junction of four highway. At that stupa people will make offerings of flowers or incense or scented powder, or will pay homage, or will feel reverence in their minds. To such people, benefit and happiness will accrue for a long time.”

Then the Kusinārā Malla princes gave orders to their men, to collect (all) the carded cotton wool of the Malla princes.

Then the Kusinārā Malla princes wrapped up the body of the Bhagavā in new cloth. After being wrapped up in new cloth, (the body was) wrapped up in carded cotton wool. After being wrapped up in carded cotton wool, (it was) wrapped up in new cloth. In this way the body of the Bhagavā was wrapped up in five hundred successive layers (of cloth and cotton wool). Then it was enclosed in a

golden oill vat and covered over by another golden vat. Then a pyre of all kinds of perfumed wood was built, and the body of the Bhagavā was placed on the pyre.
၂၃၀။ ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် ''အသျှင်အာနန္ဒာ အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်၌ အဘယ်သို့ ဆောင်ရွက်ရပါကုန်အံ့နည်း''ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအားမေးလျှောက် ကုန်၏။

ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်းတော်၌ ဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်၌ ဆောင်ရွက်အပ်ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်အာနန္ဒာ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်းတော်၌ အဘယ်သို့ ဆောင်ရွက်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက် ကြပြန်၏)။

ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်းကို အသစ်စက်စက် အဝတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ကုန်၏၊ အသစ်စက်စက် အဝတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် ဝါဂွမ်းနုဖြင့် ရစ်ပတ်ကုန်၏၊ ဝါဂွမ်းနုဖြင့် ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် အသစ်စက်စက် အဝတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ပြန်ကုန်၏၊ ဤနည်းအတိုင်း အစုံငါးရာတို့ဖြင့် စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်းကို ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် ဆီနှင့်တကွသော ရွှေတလား၌ ထည့်၍

--
အခြားရွှေတလားဖုံးဖြင့်အုပ်ပြီးသော် နံ့သာမျိုးစုံတို့ကို ထင်းပုံပြု ၍ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်းကို မီးသဂြိုဟ် ကုန်၏။ လမ်းမကြီးလေးခု ဆုံရာ၌ စကြဝတေးမင်း၏ စေတီကို တည်ထားကုန်၏။ ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ ဤသို့လျှင် စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်း၌ ဆောင်ရွက်ကုန်၏။

ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်း၌ ဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ပင် မြတ်စွာ ဘုရား၏အလောင်းတော်၌ ဆောင်ရွက်အပ်ပေ၏၊ လမ်းမကြီးလေးခု ဆုံရာ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ စေတီတော် ကို တည်ထားအပ်ပေ၏။

ထိုစေတီ၌ အကြင်သူတို့သည် ပန်းကိုဖြစ်စေ၊ နံ့သာကိုဖြစ်စေ၊ နံ့သာမှုန့်ကိုဖြစ်စေ တင်မူလည်းတင်ကုန်လတ္တံ့၊ ရှိခိုးမူလည်း ရှိခိုးကုန်လတ္တံ့၊ စိတ်ဖြင့်မူလည်း ကြည်ညိုကုန်လတ္တံ့၊ ထို (အမှုများ) သည်ကြာမြင့်စွာသော ကာလ ပတ်လုံး ထိုသူတို့အား စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ပေလတ္တံ့ဟု (အသျှင်အာနန္ဒာသည် မလ္လမင်းတို့အား) ပြန်ကြား ပေ၏။ ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် ''အချင်းတို့သို့ဖြစ်လျှင် မလ္လမင်းတို့၏ ဝါဂွမ်းနုများကို စုခဲ့ ကြကုန်လော့''ဟု မင်းချင်းတို့အား အမိန့်ပေးကုန်၏။

ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို အသစ်စက်စက်အဝတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် ဝါဂွမ်းနုဖြင့် ရစ်ပတ်ကုန်၏၊ ဝါဂွမ်းနုဖြင့် ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် အသစ်စက်စက်အဝတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ပြန်ကုန်၏။ ဤနည်းအတိုင်း ပုဆိုးအစုံငါးရာတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် ဆီနှင့်တကွသော ရွှေတလားၝ ထည့်၍ အခြား ရွှေတလားဖုံးဖြင့် အုပ်ပြီးသော်နံ့သာ မျိုးစုံတို့ကို ထင်းပုံပြု၍ မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ထင်းပုံ၌ တင်ကုန်၏။

Mahākassapattheravatthu မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု

The Venerable Mahākassapa မဟာကဿပ မထေရ် ဝတ္ထု

231. Tena kho pana samayena āyasmā mahākassapo pāvāya kusināraṃ addhānamaggappaṭippanno hoti mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ pañcamattehi bhikkhusatehi. Atha kho āyasmā mahākassapo maggā okkamma aññatarasmiṃ rukkhamūle nisīdi. Tena kho pana samayena aññataro ājīvako kusinārāya mandāravapupphaṃ gahetvā pāvaṃ addhānamaggappaṭippanno hoti. Addasā kho āyasmā mahākassapo taṃ ājīvakaṃ dūratova āgacchantaṃ, disvā taṃ ājīvakaṃ etadavoca – ''apāvuso, amhākaṃ satthāraṃ jānāsī''ti? ''Āmāvuso, jānāmi, ajja sattāhaparinibbuto samaṇo gotamo. Tato me idaṃ mandāravapupphaṃ gahita''nti. Tattha ye te bhikkhū avītarāgā appekacce bāhā paggayha kandanti, chinnapātaṃ papatanti, āvaṭṭanti, vivaṭṭanti – ''atikhippaṃ bhagavā parinibbuto, atikhippaṃ sugato parinibbuto, atikhippaṃ cakkhuṃ loke antarahito''ti. Ye pana te bhikkhū vītarāgā, te satā sampajānā adhivāsenti – ''aniccā saṅkhārā, taṃ kutettha labbhā''ti.
၂၃၁. တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ပါဝါယ ကုသိနာရံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပ္ပန္နော ဟောတိ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရော အာဇီဝကော ကုသိနာရာယ မန္ဒာရဝပုပ္ဖံ ဂဟေတွာ ပါဝံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပ္ပန္နော ဟောတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ တံ အာဇီဝကံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ဒိသွာ တံ အာဇီဝကံ ဧတဒဝေါစ – ''အပါဝုသော၊ အမှာကံ သတ္ထာရံ ဇာနာသီ''တိ? ''အာမာဝုသော၊ ဇာနာမိ၊ အဇ္ဇ သတ္တာဟပရိနိဗ္ဗုတော သမဏော ဂေါတမော။ တတော မေ ဣဒံ မန္ဒာရဝပုပ္ဖံ ဂဟိတ''န္တိ။ တတ္ထ ယေ တေ ဘိက္ခူ အဝီတရာဂါ အပ္ပေကစ္စေ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ၊ ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဋ္ဋန္တိ၊ ဝိဝဋ္ဋန္တိ – ''အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဟိတော''တိ။ ယေ ပန တေ ဘိက္ခူ ဝီတရာဂါ၊ တေ သတာ သမ္ပဇာနာ အဓိဝါသေန္တိ – ''အနိစ္စာ သင်္ခါရာ၊ တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ''တိ။
231. Now at that time the Venerable Mahākassapa was on the way from Pāvā to Kusinārā together with a large company of bhikkhus, numbering five hundred. Then the Venerable Mahākassapa left the road and sat down at the foot of a tree. At that time a certain Ājīvaka,

(who was a naked ascetic), was journeying towards Pāvā, taking (with him) a mandārava flower from Kusinārā. Now the Venerable Mahākassapa saw that Ājīvaka, coming from a distance and seeing him said to that Ājīvaka, “Friend, do you know our Teacher?"

Yes, friend, I know of him. It is seven days now since the Samaṇa Gotama passed away. (In fact,) I have brought this celestial mandārava flower from there (i.e.,from the place where the Buddha passed a way).”

(Thereupon), some of the bhikkhus who were not (yet) free from the passions, from amongest the five hundred bhikkhus with the Venerable Mahākassapa, wept with upraised hands, flung themselves down, rolled forward and backward, and roliled hither and thither, (lamenting) “Too soon has the Bhagavā realized parinibbāna! Too soon has the Sugata realized parinibbāna! Too soon has the
Eye (i.e., the Possessor of the Eye of Wisdom) disappeared from the world!”

But those bhikkhus who were free from sensual passion could bear it, mindfully and deliberately reflecting: “All conditioned and compounded things are impermanent. How then can it be possible to get that (permanence) in this (compounded nature)?"

၂၃၁။ ထိုစဉ်အခါ၌ အသျှင်မဟာကဿပသည် ငါးရာမျှသော ရဟန်းသံဃာများနှင့်အတူ ပါဝါပြည်မှကုသိနာရုံပြည်သို့ ကြွလာလျက် ရှိ၏။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာကဿပသည် လမ်းခရီးမှဖဲ၍ တစ်ခုသောသစ်ပင်ရင်း၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။ ထိုစဉ်အခါ၌ တစ်ယောက်သော တက္ကတွန်း 'အာဇီဝက' သည် ကုသိနာရုံပြည်မှ မန္ဒာရဝနတ်ပန်းကို ယူ၍ ပါဝါပြည်သို့ လာလျက် ရှိ၏။ အသျှင်မဟာကဿပသည် ထိုတက္ကတွန်း 'အာဇီဝက' ကို အဝေးမှ လာနေစဉ်ပင် မြင်တော်မူ၍ ''ငါ့သျှင် ငါတို့ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားကိုသိပါ ၏လော''ဟု ထိုအာဇီဝကအား မေးတော်မူ၏။

ငါ့သျှင် သြော် သိပါ၏၊ ရဟန်းဂေါတမ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်မှာ ယနေ့ ခုနစ်ရက်ရှိပါပြီ၊ ထို (ပရိနိဗ္ဗာန်)ံပြုရာအရပ်မှ ဤမန္ဒာရဝနတ်ပန်းကို အကျွန်ုပ် ယူလာခဲ့ပါသည်ဟု (တက္ကတွန်းသည်) ပြန်ကြား၏။ (ထိုအခါ) အသျှင်မဟာကဿပ၏ နောက်ပါ ရဟန်းငါးရာတို့တွင် ရာဂမကင်းသေးသော အချို့ရဟန်းတို့သည် ''ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ပညာ မျက်စိရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ လောကမှကွယ်ပျောက်တော်မူလေပြီ''ဟု လက်မောင်းတို့ကို မြှောက်ချီ၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏၊ ပြတ်ကျသကဲ့သို့လဲကျကုန်၏၊ ရှေးရှု လူးလှိမ့် ကုန်၏၊ ထိုထိုဤဤ လူးလှိမ့်ကုန်၏။

ရာဂကင်းပြီးသော ရဟန်းတို့ကား ''ပြုပြင်ပေးရသော 'သင်္ခါရ' တရားတို့သည် အမြဲမရှိကုန်၊ ဤ (သင်္ခါရတရားထဲ) ၌ ထို (မြဲခြင်းသဘော) ကို အဘယ်မှာ ရနိုင်ပါအံ့နည်း''ဟု အောက်မေ့ဆင်ခြင်လျက်သည်းခံကုန်၏။

232. Tena kho pana samayena subhaddo nāma vuddhapabbajito tassaṃ parisāyaṃ nisinno hoti. Atha kho subhaddo vuddhapabbajito te bhikkhū etadavoca – ‘‘alaṃ, āvuso, mā socittha, mā paridevittha, sumuttā mayaṃ tena mahāsamaṇena. Upaddutā ca homa – ‘idaṃ vo kappati, idaṃ vo na kappatī’ti. Idāni pana mayaṃ yaṃ icchissāma, taṃ karissāma, yaṃ na icchissāma, na taṃ karissāmā’’ti. Atha kho āyasmā mahākassapo bhikkhū āmantesi – ‘‘alaṃ, āvuso, mā socittha, mā paridevittha. Nanu etaṃ , āvuso, bhagavatā paṭikacceva akkhātaṃ – ‘sabbeheva piyehi manāpehi nānābhāvo vinābhāvo aññathābhāvo’. Taṃ kutettha, āvuso, labbhā. ‘Yaṃ taṃ jātaṃ bhūtaṃ saṅkhataṃ palokadhammaṃ, taṃ tathāgatassāpi sarīraṃ mā palujjī’ti, netaṃ ṭhānaṃ vijjatī’’ti.

၂၃၂. တေန ခေါ ပန သမယေန သုဘဒ္ဒော နာမ ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတော တဿံ ပရိသာယံ နိသိန္နော ဟောတိ။ အထ ခေါ
သုဘဒ္ဒော ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတော တေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အလံ၊ အာဝုသော၊ မာ သောစိတ္ထ၊ မာ ပရိဒေဝိတ္ထ၊ သုမုတ္တာ
မယံ တေန မဟာသမဏေန။ ဥပဒ္ဒုတာ စ ဟောမ – ‘ဣဒံ ဝေါ ကပ္ပတိ၊ ဣဒံ ဝေါ န ကပ္ပတီ’တိ။ ဣဒါနိ ပန
မယံ ယံ ဣစ္ဆိဿာမ၊ တံ ကရိဿာမ၊ ယံ န ဣစ္ဆိဿာမ၊ န တံ ကရိဿာမာ’’တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာ
ကဿပေါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘အလံ၊ အာဝုသော၊ မာ သောစိတ္ထ၊ မာ ပရိဒေဝိတ္ထ။ နနု ဧတံ ၊ အာဝုသော၊ ဘဂ
ဝတာ ပဋိကစ္စေဝ အက္ခာတံ – ‘သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ’။
တံ ကုတေတ္ထ၊ အာဝုသော၊ လဗ္ဘာ။ ‘ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ၊ တံ တထာဂတဿာပိ သရီရံ မာ
ပလုဇ္ဇီ’တိ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ’’တိ။

232. Now at that time Subhadda! who had become a bhikkhu only in old age was amongst that assembly. And that Subhadda who had become a bhikkhu in his old age said thus to the (other) bhikkhus: “Enough, friends. Do not grieve, do not lament. We are well rid of that great Samaṇa. He had oppressed us by (saying) "This is proper for you; that is not proper for you'. But now we shall do what we like; we shall not do what we do not like.

Then the Venerable Mahākassapa said to the bhikkhus:

"Enough, Āvuso; do not grieve, do not lament. Had not the Bhagavā expounded from long before the (inevitable) facts of separation (while living), severance (through death), and sundering (through being in different states of existence) from all that are dear and beloved? Āvuso, in this matter, that which has the nature of arising, of appearing, of being compounded, and of decay and dissoultion,

how can the wish that it, even the body of the Tathāgata, should not disintegrate and disappear be realized? Did not the Bhagavā expound from long before that there can be no such possibility?”

၂၃၂။ ထိုစဉ်အခါ၌ သုဘဒ္ဒမည်သော တောထွက်ရဟန်းကြီးသည် ထိုပရိသတ်၌ ပါဝင်လျက် ရှိ၏။ ထိုအခါ တောထွက်ရဟန်းကြီး သုဘဒ္ဒသည် ရဟန်းတို့အား ဤစကားကို ဆို၏-

''ငါ့သျှင်တို့ တန်ကြလော့၊ မစိုးရိမ် မပူဆွေးကြကုန်လင့်၊ မငိုကြွေးကြကုန်လင့်၊ ငါတို့သည် ထိုရဟန်းကြီးမှ ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်ပေကုန်ပြီ၊ (ထိုရဟန်းကြီးသည်) 'ဤကား သင်တို့အား အပ်၏၊ ဤကား သင်တို့အား မအပ်'ဟု ငါတို့ကို ချုပ်ချယ်ခဲ့၏၊ ယခုအခါ၌ကား ငါတို့သည် အလို ရှိသောအရာကို ပြုကုန်အံ့၊ အလိုမရှိသော အရာကို မပြုဘဲ နေကုန်အံ့''ဟု (ဆို၏)။

ထိုအခါ အသျှင်မဟာကဿပသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

''ငါ့သျှင်တို့ တန်ကြလော့၊ မစိုးရိမ် မပူဆွေးကြကုန်လင့်၊ မငိုကြွေးကြကုန်လင့်၊ 'ချစ်ခင်မြတ်နိုး သောသူအားလုံး တို့နှင့် (ရှင်လျက်) ကွဲကွာခြင်း၊ (သေ၍) ကွဲကွာခြင်း၊ ဘဝခြားလျက် ကွဲကွာခြင်း များ' ကိုရှေးမဆွကပင် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားခဲ့ပြီမဟုတ်ပါလော၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤအရာ၌ 'အကြင်တရားသည်အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ပြုပြင်ပေးရခြင်း သဘောရှိ၍ ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိ၏၊ ထိုတရားကို မပျက်စီးပါစေ လင့်'ဟု လိုလားတောင့်တချက်အတိုင်း အဘယ်မှာ ရနိုင်ပါအံ့နည်း၊ ဤသို့ရနိုင်ရန် အကြောင်းမရှိချေဟု ဤ စကားကို မြတ်စွာဘုရား သည် ကြိုတင်၍ ဟောတော်မူဖူးသည်မဟုတ်ပါလော''ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

233. Tena kho pana samayena cattāro mallapāmokkhā sīsaṃnhātā ahatāni vatthāni nivatthā – ‘‘mayaṃ bhagavato citakaṃ āḷimpessāmā’’ti na sakkonti āḷimpetuṃ. Atha kho kosinārakā mallā āyasmantaṃ anuruddhaṃ etadavocuṃ – ‘‘ko nu kho, bhante anuruddha, hetu ko paccayo, yenime cattāro mallapāmokkhā sīsaṃnhātā ahatāni vatthāni nivatthā – ‘mayaṃ bhagavato citakaṃ āḷimpessāmā’ti na sakkonti āḷimpetu’’nti? ‘‘Aññathā kho, vāseṭṭhā, devatānaṃ adhippāyo’’ti. ‘‘Kathaṃ pana, bhante, devatānaṃ adhippāyo’’ti? ‘‘Devatānaṃ kho, vāseṭṭhā, adhippāyo – ‘ayaṃ āyasmā mahākassapo pāvāya kusināraṃ addhānamaggappaṭippanno mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ pañcamattehi bhikkhusatehi. Na tāva bhagavato citako pajjalissati, yāvāyasmā mahākassapo bhagavato pāde sirasā na vandissatī’’’ti. ‘‘Yathā, bhante, devatānaṃ adhippāyo, tathā hotū’’ti.
၂၃၃. တေန ခေါ ပန သမယေန စတ္တာရော မလ္လပါမောက္ခါ သီသံနှာတာ အဟတာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ – ‘‘မယံ ဘဂဝတော စိတကံ အာဠိမ္ပေဿာမာ’’တိ န သက္ကောန္တိ အာဠိမ္ပေတုံ။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ကော နု ခေါ၊ ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ၊ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေနိမေ စတ္တာရော မလ္လပါမောက္ခါ သီသံနှာတာ အဟတာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ – ‘မယံ ဘဂဝတော စိတကံ အာဠိမ္ပေဿာမာ’တိ န သက္ကောန္တိ အာဠိမ္ပေတု’’န္တိ? ‘‘အညထာ ခေါ၊ ဝါသေဋ္ဌာ၊ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယော’’တိ။ ‘‘ကထံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါ

ယော’’တိ? ‘‘ဒေဝတာနံ ခေါ၊ ဝါသေဋ္ဌာ၊ အဓိပ္ပါယော – ‘အယံ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ပါဝါယ ကုသိနာရံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ။ န တာဝ ဘဂဝတော စိတကော ပဇ္ဇလိဿတိ၊ ယာဝါယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ န ဝန္ဒိဿတီ’’’တိ။ ‘‘ယထာ၊ ဘန္တေ၊ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယော၊ တထာ ဟောတူ’’တိ။

233. Now at that time four foremost Malla princes, after washing their heads and donning new clothes, (thought) " We will set fire to the Bhagavā's funeral pyre," (and tried to ignite it) but were not able to do so. Then the Kusinārā Malla princes asked the Venerable Anuruddha thus:

"Venerable Anuruddha, what is the reason, what is the cause that although four foremost Malla princes, after washing their heads and donning new clothes, tried to kindle the funeral pyre of the

Bhagavā, they were not able to set it on fire?"

"O Vāsetthas, the wish (lit., the intention) of the devas is different."

"Venerable Sir, what is the wish of the devas?"

"O Vāsetthas, the wish of the devas is this: The Venerable Mahākassapa is journeying along the way from Pāvā to Kusinārā, with a great company of bhikkhus, numbering five hundred; let not the Bhagavā's funeral pyre catch fire until the Venerable Mahākassapa has paid homage with his head at the feet of the Bhagavā."

"Venerable Sīr, let it be according to the wish of the devas."

၂၃၃။ ထိုစဉ်အခါ၌ မလ္လမင်းအကြီးအမှူး လေးယောက်တို့သည် ဦးခေါင်းဆေးကုန်၍ အသစ်စက်စက်အဝတ်တို့ကို ဝတ်ဆင်ကုန်လျက် ''မြတ်စွာဘုရား၏ နံ့သာထင်းပုံကို ငါတို့ မီးတိုက်

--

ကုန်အံ့''ဟု (ရည်ရွယ်၍ မီးတိုက်ကုန်သည်ရှိသော်) မီးစွဲလောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သားမလ္လမင်းတို့သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဤသို့ မေးလျှောက်ကုန်၏ -

''အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ မလ္လမင်းအကြီးအမှူး လေးယောက်တို့သည် ဦးခေါင်းဆေး၍ အသစ်စက်စက်အဝတ်တို့ကို ဝတ်ဆင်ကုန်လျက် 'မြတ်စွာဘုရား၏ (နံ့သာ) ထင်းပုံကို ငါတို့ မီးတိုက်ကုန်အံ့'ဟု (ရည်ရွယ်၍ မီးတိုက်ကုန်သည်ရှိသော်) မီးစွဲလောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ပါကုန်။ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း''ဟု (မေးလျှောက်ကုန်၏)။

ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ နတ်တို့၏ အလိုသည် တစ်မျိုးဖြစ်နေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား နတ်တို့၏ အလိုကား အဘယ်သို့ပါနည်း''ဟု (မေးလျှောက်ကြပြန်၏)။

ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ ''အသျှင်မဟာကဿပသည် ပါဝါပြည်မှ ကုသိနာရုံပြည်သို့ ငါးရာ မျှသောရဟန်းသံဃာများနှင့်အတူ ကြွလာတော်မူလျက် ရှိ၏။ အသျှင်မဟာကဿပသည် မြတ်စွာဘုရား၏ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်၍ ရှိမခိုးရသေးမီ မြတ်စွာဘုရား၏ နံ့သာထင်းပုံသည် မီးမတောက်လောင်စေသတည်း''ဟု နတ်တို့၏ အလိုသည် ဖြစ်လျက် ရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

''အသျှင်ဘုရား နတ်တို့၏ အလိုအတိုင်းသာ ဖြစ်ပါစေလော့''ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

234. Atha kho āyasmā mahākassapo yena kusinārā makuṭabandhanaṃ nāma mallānaṃ cetiyaṃ, yena bhagavato citako tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā ekaṃsaṃ cīvaraṃ katvā añjaliṃ paṇāmetvā tikkhattuṃ citakaṃ padakkhiṇaṃ katvā bhagavato pāde sirasā vandi. Tānipi kho pañcabhikkhusatāni ekaṃsaṃ cīvaraṃ katvā añjaliṃ paṇāmetvā tikkhattuṃ citakaṃ padakkhiṇaṃ katvā bhagavato pāde sirasā vandiṃsu. Vandite ca panāyasmatā mahākassapena tehi ca pañcahi bhikkhusatehi sayameva bhagavato citako pajjali.
၂၃၄. အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ယေန ကုသိနာရာ မကုဋ္ဋဗန္ဓနံ နာမ မလ္လာနံ စေတိယံ၊ ယေန ဘဂဝတော စိတကော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကံသံ စီဝရံ ကတွာ အဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ တိက္ခတ္တုံ စိတကံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒိ။ တာနိပိ ခေါ ပဉ္စဘိက္ခုသတာနိ ဧကံသံ စီဝရံ ကတွာ အဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ တိက္ခတ္တုံ စိတကံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒိံသု။ ဝန္ဒိတေ စ ပနာယသ္မတာ မဟာကဿပေန တေဟိ စ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သယမေဝ ဘဂဝတော စိတကော ပဇ္ဇလိ။
234. Then the Venerable Mahākassapa came to the funeral pyre of the Bhagavā at the Makutabandhana shrine of the Malla princes in Kusinārā. When he had come up to it, he arranged his robe over one shoulder and under the other, and with the palms of his hands put together and lifted up in reverence he walked three times round the pyre with his right side to it, and paid homage with his head against the feet of the Bhagavā. The five hundred bhikkhus also (who had come with the Venerable Mahākassapa) arranged their robes over one shoulder and under the other, and with their palms put together and lifted up in reverence, they walked three times round the pyre with their right side to it, and paid homage with their heads against the feet of the Bhagavā. When the Venerable Mahākassapa and the five hundred bhikkhus had paid their homage, the funeral pyre of the Bhagavā spontaneously burst into
flames.

၂၃၄။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာကဿပသည် ကုသိနာရုံပြည် မလ္လမင်းတို့၏ မကုဋဗန္ဓနမည်သောစေတီဌာနၡ်
မြတ်စွာဘုရား၏ နံ့သာထင်းပုံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးနောက် သင်္ကန်းကို ပခုံးတစ်ဖက်၌ လက်ကန်တော့တင်ကာ
လက်အုပ်ချီပြီးလျှင် နံ့သာထင်းပုံကို လက်ျာရစ် သုံးပတ်လှည့်ကာ မြတ်စွာဘုရား၏ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်လျက်
ရှိခိုးလေ၏။ ထို (နောက်ပါ) ရဟန်းငါးရာတို့သည်လည်း သင်္ကန်းကိုပခုံးတစ် ဖက်၌ လက်ကန်တော့တင်ကာ
လက်အုပ်ချီပြီးလျှင် နံ့သာထင်းပုံကို လက်ျာရစ်သုံးပတ်လှည့်ပြီး၍မြတ်စွာ ဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်
လျက် ရှိခိုးကြလေကုန်၏။ အသျှင်မဟာကဿပနှင့်ထိုရဟန်းငါးရာတို့ ရှိခိုးပြီးလတ်သော် မြတ်စွာဘုရား၏
(အလောင်းတော်တည်ရာ) နံ့သာထင်းပုံသည် အလိုလိုပင်ဘလျှင် မီးတောက်လောင်လေ၏။

235. Jhāyamānassa kho pana bhagavato sarīrassa yaṃ ahosi chavīti vā cammanti vā maṃsanti vā nhārūti vā lasikāti vā, tassa neva chārikā paññāyittha, na masi; sarīrāneva avasissiṃsu. Seyyathāpi nāma sappissa vā telassa vā jhāyamānassa neva chārikā paññāyati, na masi; evameva bhagavato sarīrassa jhāyamānassa yaṃ ahosi chavīti vā cammanti vā maṃsanti vā nhārūti vā lasikāti vā, tassa neva chārikā paññāyittha, na masi; sarīrāneva avasissiṃsu. Tesañca pañcannaṃ dussayugasatānaṃ dveva dussāni na ḍayhiṃsu yañca sabbaabbhantarimaṃ yañca bāhiraṃ. Daḍḍhe ca kho pana bhagavato sarīre antalikkhā udakadhārā pātubhavitvā bhagavato citakaṃ nibbāpesi. Udakasālatopi [udakaṃ sālatopi (sī. syā. kaṃ.)] abbhunnamitvā bhagavato citakaṃ nibbāpesi. Kosinārakāpi mallā sabbagandhodakena bhagavato citakaṃ nibbāpesuṃ. Atha kho kosinārakā mallā bhagavato sarīrāni sattāhaṃ sandhāgāre sattipañjaraṃ karitvā dhanupākāraṃ parikkhipāpetvā [parikkhipitvā (syā.)] naccehi gītehi vāditehi mālehi gandhehi sakkariṃsu garuṃ kariṃsu mānesuṃ pūjesuṃ.

၂၃၅. ဈာယမာနဿ ခေါ ပန ဘဂဝတော သရီရဿ ယံ အဟောသိ ဆဝီတိ ဝါ စမ္မန္တိ ဝါ မံသန္တိ ဝါ နှာရူတိ ဝါ လသိကာတိ ဝါ၊ တဿ နေဝ ဆာရိကာ ပညာယိတ္ထ၊ န မသိ; သရီရာနေဝ အဝသိဿိံသု။ သေယျထာပိ နာမ သပ္ပိဿ ဝါ တေလဿ ဝါ ဈာယမာနဿ နေဝ ဆာရိကာ ပညာယတိ၊ န မသိ; ဧဝမေဝ ဘဂဝတော သရီရဿ ဈာယမာနဿ ယံ အဟောသိ ဆဝီတိ ဝါ စမ္မန္တိ ဝါ မံသန္တိ ဝါ နှာရူတိ ဝါ လသိကာတိ ဝါ၊ တဿ နေဝ ဆာရိကာ ပညာယိတ္ထ၊ န မသိ; သရီရာနေဝ အဝသိဿိံသု။ တေသဉ္စ ပဉ္စန္နံ ဒုဿယုဂသတာနံ ဒွေဝ ဒုဿာနိ န ဍယှိံသု ယဉ္စ သဗ္ဗအဗ္ဘန္တရိမံ ယဉ္စ ဗာဟိရံ။ ဒဍ္ဎေ စ ခေါ ပန ဘဂဝတော သရီရေ အန္တလိက္ခာ ဥဒကဓာရာ ပါတုဘဝိတွာ ဘဂဝတော စိတကံ နိဗ္ဗာပေသိ။ ဥဒကသာလတောပိ [ဥဒကံ သာလတောပိ (သီ. သျာ. ကံ.)] အဗ္ဘုန္နမိတွာ ဘဂဝတော စိတကံ နိဗ္ဗာပေသိ။ ကောသိနာရကာပိ မလ္လာ သဗ္ဗဂန္ဓောဒကေန ဘဂဝတော စိတကံ နိဗ္ဗာပေသုံ။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရာနိ သတ္တာဟံ သန္ဓာဂါရေ သတ္တိပဉ္ဇရံ ကရိတွာ ဓနုပါကာရံ ပရိက္ခိပါပေတွာ [ပရိက္ခိပိတွာ (သျာ.)] နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရိံသု ဂရုံ ကရိံသု မာနေသုံ ပူဇေသုံ။

235. Fromthe outer tegument (thin skin), or the corium (thick under-skin) or the flesh, or the sinews, or the synovic fluid of the body of the Bhagavā which was burnt away, neither ash nor soot was to be seen. Only the bone-relics remained. Just as, for instance, when butter or oil is burnt away, neither ash nor soot is to be seen, so from the outer tegument, or the corium, or the flesh, or the sinews, or the synovic fluid of the body of the Bhagavā which was burnt away, neither ash nor soot was to be seen. Only the bone-relics remained. Of those five hundred sets of cloth wrappings, only two were not consumed by fire, the innermost and the outermost. When the body of the Bhagavā had been burnt up, a stream of water appeared from the sky and extinguished the pyre. A stream of water also spurted out from those Sal trees which had water in them and extiguished the pyre of the Bhagavā. The Kusinārā Malla princes, too, extinguished the pyre with water scented whth all kinds of perfumes. Then the Kusinārā Malla princes surrounded the bone-relics of the Bhagavā (placed) in the council hall with a cordon of spearmen and bowmen, and for an entire seven days paid homage, respect, reverence and honour to the relics with dance, song, music and perfumse.

၂၃၅။ မီးတောက်လောင်သော မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်မှ အရေပါး အရေထူ အသား အကြောအစေး တို့၏ ပြာသည်လည်းကောင်း၊ မှိုင်းသည်လည်းကောင်း မထင်၊ သရီရဓာတ်တော်တို့သာ လျှင်ကြွင်းကျန်ကုန်၏။ ဥပမာအားဖြင့် မီးတောက်လောင်သော ထောပတ်ဆီတို့၏ ပြာသည်လည်း ကောင်း၊ မှိုင်းသည်လည်းကောင်း မ ထင်သကဲ့သို့ မီးတောက်လောင်သော မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်း တော်မှအရေပါး အရေထူ အသား အကြော အစေးတို့၏ ပြာသည်လည်းကောင်း မှိုင်းသည်လည်း ကောင်းမထင်။ သရီရဓာတ်တော်တို့သာလျှင် ကြွင်းကျန် ကုန်၏။ ထိုပုဆိုးအစုံငါးရာတို့တွင်လည်းအတွင်းအကျဆုံးပုဆိုးနှင့် အပြင်အကျဆုံးပုဆိုး နှစ်ထည်တို့ကိုသာလျှင် မီးမလောင်ကုန်။ မြတ်စွာဘုရား၏အလောင်းတော်ကို မီးလောင်ပြီးလတ်သော် ကောင်းကင်မှ ရေအလျဉ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နံ့သာထင်းပုံကို ငြိမ်းစေ၏။ ရေရှိသော အင်ကြင်းပင်တို့မှလည်း (ရေအလျဉ်သည်) ပန်းထွက်၍မြတ်စွာဘုရား၏ နံ့သာထင်းပုံကို ငြိမ်းစေ၏။ ကုသိနာရုံ ပြည်သား မလ္လမင်း တို့သည်လည်း နံ့သာမျိုးစုံရေဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ နံ့သာထင်းပုံကို ငြိမ်းစေကုန်၏။ ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည်မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို မင်းကွန်း (ထားလျက်) လှံချိုင့်ဖြင့် ကာရံ၍ လေး သည်တော်တပ်ဖြင့်ခြံရံစေပြီးလျှင် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အရိုအသေပြုကုန်၏၊ အလေးပြုကုန်၏၊ မြတ်နိုးကုန်၏၊ ပူဇော်ကုန်၏။

Sarīradhātuvibhājanaṃ သရီရဓာတုဝိဘာဇနံ

Distribution of the Relics

236. Assosi kho rājā māgadho ajātasattu vedehiputto – ‘‘bhagavā kira kusinārāyaṃ parinibbuto’’ti. Atha kho rājā māgadho ajātasattu vedehiputto kosinārakānaṃ mallānaṃ dūtaṃ pāhesi – ‘‘bhagavāpi khattiyo ahampi khattiyo, ahampi arahāmi bhagavato sarīrānaṃ bhāgaṃ, ahampi bhagavato sarīrānaṃ thūpañca mahañca karissāmī’’ti.

Assosuṃ kho vesālikā licchavī – ‘‘bhagavā kira kusinārāyaṃ parinibbuto’’ti. Atha kho vesālikā licchavī kosinārakānaṃ mallānaṃ dūtaṃ pāhesuṃ – ‘‘bhagavāpi khattiyo mayampi khattiyā, mayampi arahāma bhagavato sarīrānaṃ bhāgaṃ, mayampi bhagavato sarīrānaṃ thūpañca mahañca karissāmā’’ti.

Assosuṃ kho kapilavatthuvāsī sakyā – ‘‘bhagavā kira kusinārāyaṃ parinibbuto’’ti. Atha kho kapilavatthuvāsī sakyā kosinārakānaṃ mallānaṃ dūtaṃ pāhesuṃ – ‘‘bhagavā amhākaṃ ñātiseṭṭho , mayampi arahāma bhagavato sarīrānaṃ bhāgaṃ, mayampi bhagavato sarīrānaṃ thūpañca mahañca karissāmā’’ti.

Assosuṃ kho allakappakā bulayo [thūlayo (syā.)] – ‘‘bhagavā kira kusinārāyaṃ parinibbuto’’ti. Atha kho allakappakā bulayo kosinārakānaṃ mallānaṃ dūtaṃ pāhesuṃ – ‘‘bhagavāpi khattiyo mayampi khattiyā, mayampi arahāma bhagavato sarīrānaṃ bhāgaṃ, mayampi bhagavato sarīrānaṃ thūpañca mahañca karissāmā’’ti .

Assosuṃ kho rāmagāmakā koḷiyā – ‘‘bhagavā kira kusinārāyaṃ parinibbuto’’ti. Atha kho rāmagāmakā koḷiyā kosinārakānaṃ mallānaṃ dūtaṃ pāhesuṃ – ‘‘bhagavāpi khattiyo mayampi khattiyā, mayampi arahāma bhagavato sarīrānaṃ bhāgaṃ, mayampi bhagavato sarīrānaṃ thūpañca mahañca karissāmā’’ti.

Assosi kho veṭṭhadīpako brāhmaṇo – ‘‘bhagavā kira kusinārāyaṃ parinibbuto’’ti. Atha kho veṭṭhadīpako brāhmaṇo kosinārakānaṃ mallānaṃ dūtaṃ pāhesi – ‘‘bhagavāpi khattiyo ahaṃ pismi brāhmaṇo, ahampi arahāmi bhagavato sarīrānaṃ bhāgaṃ, ahampi bhagavato sarīrānaṃ thūpañca mahañca karissāmī’’ti.

Assosuṃ kho pāveyyakā mallā – ‘‘bhagavā kira kusinārāyaṃ parinibbuto’’ti. Atha kho pāveyyakā mallā kosinārakānaṃ mallānaṃ dūtaṃ pāhesuṃ – ‘‘bhagavāpi khattiyo mayampi

khattiyā, mayampi arahāma bhagavato sarīrānaṃ bhāgaṃ, mayampi bhagavato sarīrānaṃ thūpañca mahañca karissāmā''ti.

Evaṃ vutte kosinārakā mallā te saṅghe gaṇe etadavocuṃ – ''bhagavā amhākaṃ gāmakkhette parinibbuto, na mayaṃ dassāma bhagavato sarīrānaṃ bhāga''nti.
၂၃၆. အဿောသိ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော – ''ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။ အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသိ – ''ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော အဟမ္ပိ ခတ္တိယော၊ အဟမ္ပိ အရဟာမိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ အဟမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမီ''တိ။

အဿောသုံ ခေါ ဝေသာလိကာ လိစ္ဆဝီ – ''ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။ အထ ခေါ ဝေသာလိကာ လိစ္ဆဝီ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ – ''ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ပိ ခတ္တိယာ၊ မယမ္ပိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ''တိ။

အဿောသုံ ခေါ ကပိလဝတ္ထုဝါသီ သကျာ – ''ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။ အထ ခေါ ကပိလဝတ္ထုဝါသီ သကျာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ – ''ဘဂဝါ အမှာကံ ဉာတိသေဋ္ဌော ၊ မယမ္ပိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ''တိ။

အဿောသုံ ခေါ အလ္လကပ္ပကာ ဗုလယော [ထူလယော (သျာ.)] – ''ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။ အထ ခေါ အလ္လကပ္ပကာ ဗုလယော ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ – ''ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ပိ ခတ္တိယာ၊ မယမ္ပိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ''တိ ။

အဿောသုံ ခေါ ရာမဂါမကာ ကောဠိယာ – ''ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။ အထ ခေါ ရာမဂါမကာ ကောဠိယာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ – ''ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ပိ ခတ္တိယာ၊ မယမ္ပိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ''တိ။

အဿောသိ ခေါ ဝေဌဒီပကော ဗြာဟ္မဏော – ''ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။ အထ ခေါ ဝေဌဒီပကော ဗြာဟ္မဏော ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသိ – ''ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော အဟံ ပိသ္မိ ဗြာဟ္မဏော၊ အဟမ္ပိ အရဟာမိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ အဟမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမီ''တိ။

အသောသုံ ခေါ ပါဝေယျကာ မလ္လာ – ‘‘ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော’’တိ။ အထ ခေါ ပါဝေယျကာ မလ္လာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ – ‘‘ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ပိ ခတ္တိယာ၊ မယမ္ပိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ’’တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ကောသိနာရကာ မလ္လာ တေ သင်္ဃေ ဂဏေ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ဘဂဝါ အမှာကံ ဂါမက္ခေတ္တေ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ န မယံ ဒဿာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂ’’န္တိ။
236. The king of Magadha, Ajātasattu, son of Queen Vedehī, heard that the Bhagavā had passed away at Kusinārā. Then Ajātasattu, son of Queen Vedehī, King of Magadha, sent an envoy to the Kusinārā Malla princes, (saying) “The Bhagavā was of the ruling class. I too am of the ruling class. I too deserve a share of the relics of the Bhagavā. I too shall erect a stupa over the relics of the Bhagavā and shall revere them."

The Licchavī princes of Vesālī heard that the Bhagavā had passed away at Kusinārā. Then the Licchavī princes of Vesālī sent an envoy to the Kusinārā Malla princes, (saying) "The Bhagavā was of the ruling class. We too are of the ruling class we too deserve a share of the relics of the Bhagavā. We too shall erect a stupa over the relics of the Bhagavā and shall revere them."

The Sakya princes living at Kapilavatthu heard that the Bhagavā had passed away at Kusinārā. Then the Sakya princes of Kapilavatthu sent an envoy to the Kusinārā Malla princes, (saying) “The Bhagavā was our highest relative. We too deserve a share of the relics of the Bhagavā. We too shall erect a stupa over the relics of the Bhagavā and shall revere them.”

The Buli princes of Allakappa heard that the Bhagavā had passed away at Kusinārā . Then the Buli princes of Allakappa sent an envoy to the Kusinārā Malla princes, (saying) "The Bhagavā
was of the ruling class. We too are of the ruling class. We too deserve a share of the relics of the Bhagavā. We too shall erect a stupa over the relics of the Bhagavā and shall rever them.”

The Koliya princes of Rāmagāma heard that the Bhagavā had passed away at Kusinārā . Then the Koliya princes of Rāmagāma sent an envoy to the Kusinārā Malla princes, (saying) "The Bhagavā
was of the ruling class. We too are of the ruling class. We too deserve a share of the relics of the Bhagavā. We too shall erect a stupa over the relics of the Bhagavā and shall rever them.”

The Brahmin of Vetthadīpa heard that the Bhagavā had passed away at Kusinārā . Then the Brahmin of Vetthadīpa sent an envoy to the Kusinārā Malla princes, (saying) "The Bhagavā was of the
ruling class. I am of the brahmin class. I too deserve a share of the relics of the Bhagavā. 1 too shall erect a stupa over the relics of the Bhagavā and shall rever them.”

The Malla princes of Pāvā heard that the Bhagavā had passed away at Kusinārā . Then the Pāvā Malla princes sent an envoy to the Malla princes of Kusinārā, (saying) "The Bhagavā was of the
ruling class. We too are of the ruling class. We too deserve a share of the relics of the Bhagavā. We too shall erect a stupa over the relics of the Bhagavā and shall rever them.”

On these words being said, the Kusinārā Malla princes said thus to that assembly, that group (of envoys), “The Bhagavā passed away in our domain. We will not give you any share of the relics of
the Bhagavā.”

၂၃၆။ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရား ကုသိနာရုံ ပြည်၌ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူကြောင်း သိလေ၏။ ထိုအခါ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင်

--

အဇာတသတ်မင်းသည် ''မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း မင်းမျိုးဖြစ်၏၊ ငါသည်လည်း မင်းမျိုးဖြစ်၏၊ ငါသည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို တစ်စုတစ်ပုံ ရထိုက်၏၊ ငါသည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုး တည်ထားပူဇော်အံ့''ဟု ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့ထံသို့ သံတမန် စေလွှတ်၏။

ဝေသာလီပြည်သား လိစ္ဆဝီမင်းတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား ကုသိနာရုံပြည်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူကြောင်းကို ကြားသိလေကုန်၏။ ထိုအခါ ဝေသာလီပြည်သား လိစ္ဆဝီမင်းတို့သည် ''မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း မင်းမျိုး ဖြစ်၏၊ ငါတို့သည်လည်း မင်းမျိုးဖြစ်၏၊ ငါတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို တစ်စု တစ် ပုံ ရထိုက်ကုန်၏၊ ငါတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုးတည်ထား ပူဇော်ကုန် အံ့''ဟု ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့ထံသို့သံတမန်စေလွှတ်ကုန်၏။

ကပိလဝတ်ပြည်၌ နေကုန်သော သာကီဝင်မင်းတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား ကုသိနာရုံပြည်၌ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မူကြောင်းကို ကြားသိလေကုန်၏။ ထိုအခါ ကပိလဝတ်ပြည်၌ နေကုန်သော သာကီဝင်မင်းတို့သည် ''မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့၏ ဆွေတော်မျိုးတော်များအနက် အထွဋ်အမြတ်ပေတည်း၊ ငါတို့သည်လည်း

မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို တစ်စုတစ်ပုံ ရထိုက်ကုန်၏၊ ငါတို့သည်လည်းမြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုးတည်ထား ပူဇော်ကုန်အံ့''ဟု ကုသိနာရုံပြည်သားမလ္လမင်းတို့ထံသို့ သံတမန်စေလွှတ်ကုန်၏။

အလ္လကပ္ပပြည်သား ဗုလိမင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ကုသိနာရုံပြည်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူကြောင်းကိုကြားသိလေကုန်၏။ ထိုအခါ အလ္လကပ္ပပြည်သား ဗုလိမင်းတို့သည် ''မြတ်စွာဘုရားသည်လည်းမင်းမျိုးဖြစ်၏၊ ငါတို့သည်လည်း မင်းမျိုးဖြစ်ကုန်၏၊ ငါတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို တစ်စုတစ်ပုံ ရထိုက်ကုန်၏၊ ငါတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကိုစေတီပုထိုး တည်ထားပူဇော်ကုန်အံ့''ဟု ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့ထံသို့ သံတမန်စေလွှတ်ကုန်၏။

ရာမရွာသား ကောဠိယမင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ကုသိနာရုံပြည်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူကြောင်းကိုကြားကုန်သိလေကုန်၏။ ထိုအခါ ရာမရွာသား ကောဠိယမင်းတို့သည် ''မြတ်စွာဘုရားသည်လည်းမင်းမျိုးဖြစ်၏၊ ငါတို့သည်လည်း မင်းမျိုးဖြစ်ကုန်၏၊ ငါတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို တစ်စုတစ်ပုံ ရထိုက်ကုန်၏၊ ငါတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုးတည်ထား ပူဇော်ကုန်အံ့''ဟု ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့ထံသို့ သံတမန်စေလွှတ်ကုန်၏။

ဝေဋ္ဌဒီပတိုင်းသား ပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား ကုသိနာရုံပြည်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူကြောင်းကို ကြားသိလေကုန်၏။ ထိုအခါ ဝေဋ္ဌဒီပတိုင်းသား ပုဏ္ဏားသည် ''မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း မင်းမျိုးဖြစ်၏၊ ငါသည်လည်း ပုဏ္ဏားမျိုးဖြစ်၏၊ ငါသည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို တစ်စုတစ်ပုံရထိုက်၏၊ ငါသည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီ ပုထိုးတည်ထား ပူဇော်အံ့''ဟုကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့ထံသို့ သံတမန်စေလွှတ်၏။

ပါဝါပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ကုသိနာရုံပြည်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူကြောင်းကိုကြားသိလေကုန်၏။ ထိုအခါ ပါဝါပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် ''မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း မင်းမျိုးဖြစ်၏၊ ငါတို့သည်လည်း မင်းမျိုးဖြစ်ကုန်၏၊ ငါတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို တစ်စုတစ်ပုံ ရထိုက်ကုန်၏၊ ငါတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီ ပုထိုးတည်ထားပူဇော်ကုန်အံ့''ဟု ကုသိ နာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့ထံသို့ သံတမန်စေလွှတ်ကုန်၏။

ဤသို့ (သံတမန်စေလွှတ်၍) တောင်းဆိုကုန်သည်ရှိသော် ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် ထို (မင်း) ပေါင်းစုံတို့အား ဤစကားကို ဆိုကုန်၏၊ ''မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့၏ ပြည်နယ်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်

--

ပြုတော်မူ၏၊ ငါတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို (သင်တို့အား) ခွဲဝေ၍ မပေးကုန်အံ့''ဟု (ဆို ကုန်၏)။

237. Evaṃ vutte doṇo brāhmaṇo te saṅghe gaṇe etadavoca –

‘‘Suṇantu bhonto mama ekavācaṃ,

Amhāka [chandānurakkhaṇatthaṃ niggahītalopo]; Buddho ahu khantivādo;

Na hi sādhu yaṃ uttamapuggalassa,

Sarīrabhāge siyā sampahāro.

Sabbeva bhonto sahitā samaggā,

Sammodamānā karomaṭṭhabhāge;

Vitthārikā hontu disāsu thūpā,

Bahū janā cakkhumato pasannā’’ti.

၂၃၇. ဧဝံ ဝုတ္တေ ဒောဏော ဗြာဟ္မဏော တေ သင်္ဃေ ဂဏေ ဧတဒဝေါစ –

‘‘သုဏန္တု ဘောန္တော မမ ဧကဝါစံ၊

အမှာက [ဆန္ဒာနုရက္ခဏတ္ထံ နိဂ္ဂဟီတလောပေါ]။ ဗုဒ္ဓေါ အဟု ခန္တိဝါဒေါ။

န ဟိ သာဓု ယံ ဥတ္တမပုဂ္ဂလဿ၊

သရီရဘာဂေ သိယာ သမ္ပဟာရော။

သဗ္ဗေဝ ဘောန္တော သဟိတာ သမဂ္ဂါ၊

သမ္ဗောဒမာနာ ကရောမဋ္ဌဘာဂေ။

ဝိတ္ထာရိကာ ဟောန္တု ဒိသာသု ထူပါ၊

ဗဟူ ဇနာ စက္ခုမတော ပသန္နာ''တိ။
237. On this being said, the Brahmin Doṇa addressed that assembly, that group, thus:

(Verses) "O Sirs, listen to one word of mine. Our Buddha was a believer in forbearance. It would not be at all proper if there should be strife over the sharing of the relics of him who was the noblest of men.

O Sirs, let us all be united, be harmonious, be in joyful agreement, and divide the relics into eight portions. A great many people have devotion and reverence for the Possessor of the Eye of Wisdom. Let there be stupas (to his honour) widespread in all directions."
၂၃၇။ ဤသို့ ဆိုကုန်သည်ရှိသော် ဒေါဏပုဏ္ဏားသည် ထို (မင်း) ပေါင်းစုံတို့အား ဤစကားကို ဆို၏-

''အသျှင်တို့ အကျွန်ုပ်၏ တစ်ခွန်းသော စကားကို နားထောင်ကြပါဦး၊ အကျွန်ုပ် တို့၏မြတ်စွာဘုရားမှာ သည်းခံသောဝါဒရှိပါသည်၊ (မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူ သော) ထိုမြတ်စွာဘုရား၏သရီရဓာတ်တော်တို့ကို ခွဲဝေရေး အကြောင်းကြောင့် စစ်ဖြစ်ရန် မသင့်ပါ။

အသျှင်တို့ အလုံးစုံသော ငါတို့သည် တပေါင်းတည်း အညီအညွတ် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာဖြစ်ကြ၍သရီရဓာတ်တော်တို့ကို ရှစ်စုရှစ်ပုံ ခွဲဝေကြပါကုန်စို့၊ မြတ်စွာ ဘုရားကို လူအများတို့ ကြည်ညိုလျက်ရှိကြပါသည်၊ အရပ်မျက်နှာတို့၌ စေတီ ပုထိုးများ အနှံ့အပြား တည်ရှိကြပါစေ''ဟု (ဆို၏)။

238. ''Tena hi, brāhmaṇa, tvaññeva bhagavato sarīrāni aṭṭhadhā samaṃ savibhattaṃ vibhajāhī''ti. ''Evaṃ, bho''ti kho doṇo brāhmaṇo tesaṃ saṅghānaṃ gaṇānaṃ paṭissutvā bhagavato sarīrāni aṭṭhadhā samaṃ suvibhattaṃ vibhajitvā te saṅghe gaṇe etadavoca – ''imaṃ me bhonto tumbaṃ dadantu ahampi tumbassa thūpañca mahañca karissāmī''ti. Adaṃsu kho te doṇassa brāhmaṇassa tumbaṃ.

Assosuṃ kho pippalivaniyā [pipphalivaniyā (syā.)] moriyā – ''bhagavā kira kusinārāyaṃ parinibbuto''ti. Atha kho pippalivaniyā moriyā kosinārakānaṃ mallānaṃ dūtaṃ pāhesuṃ – ''bhagavāpi khattiyo mayampi khattiyā, mayampi arahāma bhagavato sarīrānaṃ bhāgaṃ, mayampi bhagavato sarīrānaṃ thūpañca mahañca karissāmā''ti. ''Natthi bhagavato sarīrānaṃ

bhāgo, vibhattāni bhagavato sarīrāni. Ito aṅgāraṃ harathā''ti. Te tato aṅgāraṃ hariṃsu [āhariṃsu (syā. ka.)].

၂၃၈. ''တေန ဟိ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ တွညေဝ ဘဂဝတော သရီရာနိ အဋ္ဌဓာ သမံ သဝိဘတ္တံ ဝိဘဇာဟီ''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဘော''တိ ခေါ ဒောဏော ဗြာဟ္မဏော တေသံ သင်္ဃာနံ ဂဏာနံ ပဋိဿုတွာ ဘဂဝတော သရီရာနိ အဋ္ဌဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇိတွာ တေ သင်္ဃေ ဂဏေ ဧတဒဝေါစ – ''ဣမံ မေ ဘောန္တော တုမ္ဘံ ဒဒန္တု အဟမ္ပိ တုမ္ဗဿ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမီ''တိ။ အဒံသု ခေါ တေ ဒောဏဿ ဗြာဟ္မဏဿ တုမ္ဘံ။

အဿောသုံ ခေါ ပိပ္ပလိဝနိယာ [ပိပ္ဖလိဝနိယာ (သျာ.)] မောရိယာ – ''ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။ အထ ခေါ ပိပ္ပလိဝနိယာ မောရိယာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ – ''ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ပိ ခတ္တိယာ၊ မယမ္ပိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ''တိ။ ''နတ္ထိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂေါ၊ ဝိဘတ္တာနိ ဘဂဝတော သရီရာနိ။ ဣတော အင်္ဂါရံ ဟရထာ''တိ။ တေ တတော အင်္ဂါရံ ဟရိံသု [အာဟရိံသု (သျာ. က.)]။

238. "Brahmuin, in that case, do you yourself divide fairly the relics of the Bhagavā into eight egual portions."

Saying ' Very well, Sirs," to that assembly, that group, the Brahmin Doṇa divided fairly the relics of the Bhagavā into eight equal portions. He then said to that assembly, that group, "Sirs, please give me this vessel (used in measuring out the relics). I too will raise a stupa over it and shall revere it." (Accordingly), the (measuring) vessel was given to the Brahmin Doṇa by that assembly, that group.

The Moriya princes of Pippalivana heard that the Bhagavā had passed away at Kusinārā. Then the Moriya princes of Pippalivana sent an envoy to the Malla princes of Kusinārā, (saying) "The
Bhagavā was of the ruling class. We too are of the ruling class. We too deserve a share of the relics of the Bhagavā. We too shall erect a stupa over the relics of the Bhagavā and shall rever them."

(The Malla princes replied) "No share of the relics of the Bhagavā remains. We have divided (and given) (all) the relics of the Bhagavā. Take the charred pieces of firewood from this place (of cremation)." And they (i.e.,the Moriya princes) took away the charred pieces of firewood from that place (of cremation).

၂၃၈။ ပုဏ္ဏားး သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည်ပင် မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို ရှစ်စုရှစ်ပုံ အညီအမျှကောင်းစွာ ခွဲဝေပေါလော့ဟု ဆိုကုန်၏။

''အသျှင်တို့ ကောင်းပါပြီ''ဟု ဒေါဏပုဏ္ဏားသည် ထို (မင်း) ပေါင်းစုံတို့အား ဝန်ခံ၍ မြတ်စွာဘုရား၏သရီရဓာတ်တော်တို့ကို ရှစ်စုရှစ်ပုံ အညီအမျှ ကောင်းစွာ ခွဲဝေပြီးလျှင် ထိုမင်းပေါင်းစုံတို့အား ဤစကားကို ဆို၏-

''အသျှင်တို့ အကျွန်ုပ်အား ဤ (ဓာတ်တော်ခြင်သော) ပြည်တောင်းကို ပေးပါကုန်လော့၊ အကျွန်ုပ်သည်လည်း (ဓာတ်တော်ခြင်သော) ပြည်တောင်းကို စေတီပုထိုးတည်ထား ပူဇော်ပါအံ့''ဟု (ဆို၏)။

ထို (မင်းပေါင်းစုံ) တို့သည် ဒေါဏပုဏ္ဏားအား (ဓာတ်တော်ခြင်သော) ပြည်တောင်းကို ပေးကုန်၏။

ပိပ္ပလိဝနတိုင်းသား မောရိယမင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ကုသိနာရုံပြည်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူကြောင်းကို ကြားသိလေကုန်၏။ ထိုအခါ ပိပ္ပလိဝနတိုင်းသား မောရိယမင်းတို့သည် ''မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း မင်းမျိုး ဖြစ်၏၊ ငါတို့သည်လည်း မင်းမျိုးဖြစ်ကုန်၏၊ ငါတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို တစ်စု တစ်ပုံရထိုက်ကုန်၏၊ ငါတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကိုစေတီ ပုထိုးတည်ထား ပူဇော် ကုန်အံ့''ဟု ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့ထံသို့ သံတမန်စေလွှတ်ကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်အဖို့သည် မရှိတော့ပြီ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကိုခွဲဝေ၍ ပေး ပြီးကုန်ပြီ၊ ဤ (မီးသင်္ဂြိုဟ်ရာ) အရပ်မှ မီးသွေးကို ယူကုန်လော့ဟု (မလ္လမင်းတို့ကဆိုသဖြင့်) ထို (မောရိယမင်း) တို့သည် ထို (မီးသင်္ဂြိုဟ်ရာ) အရပ်မှ မီးသွေးကို ယူဆောင်ကုန်၏။

Dhātuthūpapūjā ဓာတုထူပပူဇာ
Raising the Relic-Stupas in Reverence ဓာတ်တော်စေတီကို ပူဇော်ခြင်း

239. Atha kho rājā māgadho ajātasattu vedehiputto rājagahe bhagavato sarīrānaṃ thūpañca mahañca akāsi. Vesālikāpi licchavī vesāliyaṃ bhagavato sarīrānaṃ thūpañca mahañca akaṃsu. Kapilavatthuvāsīpi sakyā kapilavatthusmiṃ bhagavato sarīrānaṃ thūpañca mahañca akaṃsu. Allakappakāpi bulayo allakappe bhagavato sarīrānaṃ thūpañca mahañca akaṃsu. Rāmagāmakāpi koḷiyā rāmagāme bhagavato sarīrānaṃ thūpañca mahañca akaṃsu. Veṭṭhadīpakopi brāhmaṇo veṭṭhadīpe bhagavato sarīrānaṃ thūpañca mahañca akāsi. Pāveyyakāpi mallā pāvāyaṃ bhagavato sarīrānaṃ thūpañca mahañca akaṃsu. Kosinārakāpi mallā kusinārāyaṃ bhagavato sarīrānaṃ thūpañca mahañca akaṃsu. Doṇopi brāhmaṇo tumbassa thūpañca mahañca akāsi. Pippalivaniyāpi moriyā pippalivane aṅgārānaṃ thūpañca

mahañca akaṃsu. Iti aṭṭha sarīrathūpā navamo tumbathūpo dasamo aṅgārathūpo. Evametaṃ bhūtapubbanti.

၂၃၉. အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ရာဇဂဟေ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကာသိ။ ဝေသာလိကာပိ လိစ္ဆဝီ ဝေသာလိယံ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ကပိလဝတ္ထုဝါသီပိ သကျာ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ အလ္လကပ္ပကာပိ ဗုလယော အလ္လကပ္ပေ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ရာမဂါမကာပိ ကောဠိယာ ရာမဂါမေ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ဝေဌဒီပကောပိ ဗြာဟ္မဏော ဝေဌဒီပေ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကာသိ။ ပါဝေယျကာပိ မလ္လာ ပါဝါယံ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ကောသိနာရကာပိ မလ္လာ ကုသိနာရာယံ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ဒောဏောပိ ဗြာဟ္မဏော တုမ္ဗဿ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကာသိ။ ပိပ္ပလိဝနိယာပိ မောရိယာ ပိပ္ပလိဝနေ အင်္ဂါရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ဣတိ အဋ္ဌ သရီရထူပါ နဝမော တုမ္ဗထူပေါ ဒသမော အင်္ဂါရထူပေါ။ ဧဝမေတံ ဘူတပုဗ္ဗန္တိ။

239. Then King A jātasattu of Magadha, son of Gueen Vedehī, built at Rājagaha a stupa over the relics of the Bhagavā, in reverence and honour. The Licchavī princes of Vesālī also built at Vesālī a stupa over the relics of the Bhagavā, in reverence and honour. The Sakya princes living at Kapilavtthu also built at Kapilavattīhu a stupa over the relics of the Bhagavā, in reverence and honour. The Buli princes of Allakappa also built at Allakappa a stupa over the relices of the Bhagavā, in revrence and honour. The Koḷiya princes of Rāmagāma also built at Ramagāma a stupa over the relics of the Bhagavā, in reverence and honour. The Brahmin of Vetthadīpa also built at Vetthadīpa a spupa over the relics of the Bhagavā, in reverence and honour.

The Malla princes of Pāvā also built at Pāvā a stupa over the relics of the Bhagavā, in reverence and honour. The Malla princes of Kusinārā also built at Kusinārā a stupa over the relics of the Bhagavā,

in reverence and honour. The Brahmin Doṇa also built a stupa over the vessel (used in measuring out the relics), in reverence and honour. The Moriya princes of Pippalivana also built at Pippalivana a stupa

over the charred piecees of firewood (brought from the place of cremation of the Buddha), in reverence and honour. thus there came to be in former times ten stupa, eight being stupas of the (Buddha's)

relics, the ninth being the vessel-stupa and the tenth being the charcoal-stupa.

၂၃၉။ ထိုအခါ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုးတည်ထားပူဇော်၏။ ဝေသာလီပြည်သား လိစ္ဆဝီမင်းတို့သည် ဝေသာလီပြည်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုးတည်ထား ပူဇော်ကြကုန်၏။ ကပိလဝတ်ပြည်၌ နေ

ကုန်သော သာကီဝင်မင်းတို့သည်လည်း ကပိလဝတ်ပြည်၌မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုး တည်ထား ပူဇော်ကုန်၏။ အလ္လကပ္ပပြည်သားဗုလိမင်းတို့သည်လည်း အလ္လကပ္ပပြည်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုးတည်ထားပူဇော်ကြကုန်၏။ ရာမ ရွာသား ကောဠိယမင်းတို့သည်လည်း ရာမ ရွာ၌ မြတ်စွာဘုရား၏သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုးတည် ထား ပူဇော်ကြကုန်၏။ ဝေဋ္ဌဒီပတိုင်းသား ပုဏ္ဏားသည်လည်းဝေဋ္ဌဒီပတိုင်း၌ မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရ ဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုးတည်ထား ပူဇော်၏။ ပါဝါပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည်လည်း ပါဝါပြည်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကိုစေတီပုထိုး တည်ထားပူဇော်ကြကုန်၏။ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည်လည်း ကုသိနာရုံပြည်၌မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုးတည်ထား ပူဇော်ကြကုန်၏။ ဒေါဏပုဏ္ဏားသည်လည်း ပြည်တောင်းကို စေတီပုထိုးတည်ထားပူဇော်၏။ ပိပ္ပလိဝန တိုင်းသားမောရိယမင်းတို့သည်လည်း (မီးသင်္ဂြိုဟ်ရာမှယူဆောင်ခဲ့ သော) မီးသွေးတို့ကို ပိပ္ပလိတိုင်း၌စေတီပုထိုးတည်ထား ပူဇော်ကြကုန်၏။ ဤသို့လျှင် သရီရဓာတ် စေတီပုထိုး ရှစ်ဆူနှင့် ကိုးခုမြောက်ပြည်တောင်းစေတီပုထိုးတစ်ဆူ ဆယ်ခုမြောက် မီးသွေးစေတီပုထိုးတစ်ဆူအားဖြင့် ဤ စေတီပုထိုးတော်ဆယ်ဆူသည် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့လေသတည်း။

240. Aṭṭhadoṇaṃ cakkhumato sarīraṃ, sattadoṇaṃ jambudīpe mahenti.

Ekañca doṇaṃ purisavaruttamassa, rāmagāme nāgarājā maheti.

Ekāhi dāṭhā tidivehi pūjitā, ekā pana gandhārapure mahīyati;

Kāliṅgarañño vijite punekaṃ, ekaṃ pana nāgarājā maheti.

Tasseva tejena ayaṃ vasundharā,

Āyāgaseṭṭhehi mahī alaṅkatā;

Evaṃ imaṃ cakkhumato sarīraṃ,

Susakkataṃ sakkatasakkatehi.

Devindanāgindanarindapūjito ,

Manussindaseṭṭhehi tatheva pūjito;

Taṃ vandatha [taṃ taṃ vandatha (syā.)] pañjalikā labhitvā,

Buddho have kappasatehi dullabhoti.

Cattālīsa samā dantā, kesā lomā ca sabbaso;

Devā hariṃsu ekekaṃ, cakkavāḷaparamparāti.
၂၄၁. အဋ္ဌဒောဏံ စက္ခုမတော သရီရံ၊ သတ္တဒောဏံ ဇမ္ဗုဒီပေ မဟေန္တိ။

ဧကဉ္စ ဒောဏံ ပုရိသဝရုတ္တမဿ၊ ရာမဂါမေ နာဂရာဇာ မဟေတိ။

ဧကာဟိ ဒာဌာ တိဒိဝေဟိ ပူဇိတာ၊ ဧကာ ပန ဂန္ဓာရပုရေ မဟီယတိ။

ကာလိင်္ဂရညော ဝိဇိတေ ပုနေကံ၊ ဧကံ ပန နာဂရာဇာ မဟေတိ။

တဿေဝ တေဇေန အယံ ဝသုန္ဓရာ၊

အာယာဂသေဋ္ဌေဟိ မဟီ အလင်္ကတာ။

ဧဝံ ဣမံ စက္ခုမတော သရီရံ၊

သုသက္ကတံ သက္ကတသက္ကတေဟိ။

ဒေဝိန္ဒနာဂိန္ဒနရိန္ဒပူဇိတော ၊

မနုဿိန္ဒသေဋ္ဌေဟိ တထေဝ ပူဇိတော။

တံ ဝန္ဒထ [တံ တံ ဝန္ဒထ (သျာ.)] ပဉ္ဇလိကာ လဘိတွာ၊

ဗုဒ္ဓေါ ဟဝေ ကပ္ပသတေဟိ ဒုလ္လဘောတိ။

စတ္တာလီသ သမာ ဒန္တာ၊ ကေသာ လောမာ စ သဗ္ဗသော။

ဒေဝါ ဟရိံသု ဧကေကံ၊ စက္ကဝါဠပရမ္ပရာတိ။
240. "Of eight measured portions of the relics of the Possessor of the Eye of Wisdom, seven portions (of the relics) of the noblest of men are revered and honoured in the jambudīpa island-continent, and one portion is revered and honoured in Rāmagāma by the King of the Nāgas.

"One is eye-tooth is revered and honoured by the Tāvatimsa deves. One eye-tooth is reverd and honoured in Gandhāra. One eye-tooth is revered and honoured in the realm of the King of Kalinga. One eye-tooth is revered and honoured by the King of the Nāgas.

"Through their glorious power, this earth is adorned with (festivals of) reverence and honour to the noble relics. Thus these relics of the Possessor of the Eye of Wisdom are reverentially honoured
by the worthiest devas and men.

"Lords of devas, lords of Nāgas and lords of men revere and honour the relics. In the same way the highest monarchs revere and honour the relics. If those (relics) are obtained, pay homage with
palms (of hands) put together and lifted up in reverence. Indeed, through hundreds of aeons, it is extremely difficult to meet a Buddha.

"The devas have taken the forty evenly-shaped teeth, all the hair and the hairs of the body, each separately, to all universes in succession."
၂၄၀။ စက္ခုငါးပါးရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်သည် ရှစ် စိတ် (ရှစ်ဒေါဏ) ရှိ၏၊ ့ ယောကျ်ားမြတ်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ (သရီရဓာတ် တော်) ခုနစ်စိတ်ကို ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း၌ကိုးကွယ်ပူဇော်ကြကုန်၏။ တစ်စိတ်ကို မူကား ရာမရွာ၌ နဂါးမင်းသည် ကိုးကွယ်ပူဇော်၏။ (၁) တစ်ဆူသော စွယ်တော်ကို တာဝတိံသာ နတ်တို့သည် ကိုးကွယ်ပူဇော်ကုန်၏၊ တစ်ဆူသောစွယ်တော်ကိုကား ဂန္ဓာရပြည်၌ ကိုးကွယ်ပူဇော်ကုန်၏၊ တစ်ဆူသော စွယ်တော်ကိုကား ကာလိင်္ဂမင်း၏တိုင်းနိုင်ငံ၌ ကိုးကွယ်ပူဇော်ကုန်၏၊ တစ်ဆူသော စွယ်တော်ကိုမူကား နဂါးမင်းသည် ကိုးကွယ်ပူဇော်၏။ (၂)

ထိုသရီရဓာတ်တော်၏ တန်ခိုးကြောင့်ပင်လျှင် ဤမဟာပထဝီမြေပြင်သည် မြတ် သော ဓာတ်တော်ပူဇော်ပွဲတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသကဲ့သို့ တင့်တယ်နေပေ၏။ ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ဤသရီရဓာတ်တော်ကို မြတ်ထက်မြတ်ဖြစ်သော နတ်လူတို့သည် ကောင်းစွာ အရိုအသေပြုကြကုန်၏။ (၃)

(အကြင်) သရီရဓာတ်တော်ကို နတ်မင်း နဂါးမင်း လူမင်းတို့သည် ပူဇော်ကြ လေပြီ၊ ထိုအတူပင်မင်းထက်မင်း မြတ်တို့သည်လည်း ပူဇော်ကြလေပြီ၊ ထို (သရီရ ဓာတ်တော်) ကို ရရှိလတ်သော်လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးကြကုန် လော့၊ မြတ်စွာဘုရား ဟူသည် ကမ္ဘာအရာတို့ဖြင့်သော်လည်းစင်စစ်တွေ့ရခဲ၏။ (၄)

ညီညွတ်သော သွားတော် လေးဆယ်ႁနှင့် အလုံးစုံသော ဆံတော် မွေးညင်းတော်တို့သည် ရှိကုန်၏၊ နတ် တို့သည် တစ်ဆူစီ တစ်ဆူစီ စကြဝဠာ အဆက်ဆက်သို့ ပင့်ဆောင်လေကုန်သတည်း။ (၅)

Mahāparinibbānasuttaṃ niṭṭhitaṃ tatiyaṃ. မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ တတိယံ။

End of Mahāparinibbāna Sutta, the Third Sutta သုံးခုမြောက် မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ပြီး၏။